UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Iasonis Mayni I. C. In ... Digesti Novi Partem Commentarii

In Primam Digesti Novi Partem Commentarii

Dal Maino, Giasone

Lvgdvni, M.D.LXIX.

De operis noui nuntiatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96914

Visual Library

Iasonis de Mayno Mediolanensis illustris patrii. l. V. monarchæ, & Ducalis senatoris in primam Digesti noui partem Commentaria. Cum additionibus per eum nuper adiunctis, ac Apostillis: & Tabula per modum numeri & alphabeti ordine suo edita.

¶ De operis noui nuntiatione. Rubrica.

1 ¶ An invocandum sit nomen domini.
2 Notarius christianus faciens instrumenta inter iudeos, potest invocare nomen domini nostri Jesu Christi.
3 Judeus non potest esse tabellio.
4 Genitivus habet varias significationes, proprie tamen & stricte significat dominium tantum.
4 Genitivus iunctus cum dictione ex, significat originem.
9 Statutum penale puniens occupatē. ex alterius verificatur ratione solius possessionis propter cōmunem vsum loquendi.
7 Non solum statuta fauorabilia, sed etiam penalia & sic odiosa, intelliguntur secundum communem vsum loquendi.
8 An sit producēdum totum statutum cum sua Rubrica, an sufficiat producere particulam statuti.

Querte anteq̄ veniam ad gl. rubr. q̄ hic non est capud libri: ideo Bar. dicit q̄ omittit plura vt per eū. ¶ Pomunt ca. in prœmio Decretalium. ¶ Additio. Istam rubricā diuidit Bar. in quinq; partes, vt hic per eū. Caue dū dicit, q̄ in quarta ponitur causa formalis, scilicet diuisio per libros. Istud videtur inepte dictum, cum forma sit que dat cē rei. & sic substantiā. l. iul. §. sed & si quis. ff. ad exhi. & omne esse est ex forma ſm gl. in. c. in ciuitate. i verbo ex forma. de vsu. Unde melius est dicere, q̄ in ista quarta ponitur nomē libri cū eius numero, put dicit ipsemet Bart.
1 i rub. ff. de iust. & iur. ¶ Ex ista rub. notat Bar. duo. ¶ Prio
a q̄ invocādū est nōmē dñi. & ita cit tex. in auc. de armis, in pri. coll. vi. & in auc. de ſstio. in prin. collu. vi. & in. l. ij. in pn. C. de offi. prefe. preto. affri. & tex. i. c. i noie dñi. & ibi Joā. An. & do. Abb. ad hoc no. testi. & in. c. in nomine dñi. xxij. disti. Ex tali enim invocatione sequit bonū principiū, mediū optimū, & finis deo acceptabilis. ita dicit gl. no. in auc. de here. & fal. sup rub. colla. j. & gl. in proe. inst. super rub. Alibi dicūt tex. oia
b quecunq; facitis in verbo aut in opere, ab noie domini Jesu Christi facite, gratias deo agētes in quo viuim⁹, mouemur & sumus ita tex. in. c. non liceat. xxvj. q. v. & in. c. nō obseruetis. ea. cā questio. vij. ¶ Additio. Itē vniuersa bā & cōpetēter ce runt, si principiū sit decens, & deo amabile. Ita & t. ext. in auc. quo oporteat epos. in prin. coll. j. Itē vbi Christus nō e fundamētū, ibi nullū boni operis supereſt edificium, & tex. j ſst. j. cū paulus. Itē in principio ſnie invocādū est nomē dñi. c. vitatis. in verbo in noie dñi. & ibi do. Abb. in. ij. col. ad hoc not.
2 de do. & cōtu. + Ad illud q̄ ex hoc infert Bar. de notario chri
c stiano faciente instra inter iudeos, q̄ pōt invocare nomē dñi nostri Jesu Christi. Adde q̄ idē tenet Bar. in prin. digesto. vet. & in princi. C. vbi etiā Bal. & Bal. in rub. ff. de iust. & iur. do. Ant. & alij in pe. decr. & i. c. inter dilectos. in iij. col. de fide instru. Ang. de are. in pe. insti. in. j. & ij. col. Sed certe vt dicunt Imo. & Lud. ro. hic, Bar. nō bñ infert ex ista rub. q̄ hic actū nō gerit inter fideles: q̄ ista invocatio sit a cōpilatore inter christianis in actu q̄ nō gerebat inter fideles put in casu Bar. Itē aduerte q̄ idē Bar. alibi vī sibi de directo ſri in rep. l. ſi qs ex argētarijs. §. ſi initiū. ff. de ed. & si est repetitio Bar. Ibi etiā dt Bar. q̄ illud q̄ dicit. q̄ in instrō dz ptineri invocatio noīs Jesu Christi, §. nos enim. in versi. deo autho. re. tibi gl. i aut. vt prepo. non. impe. coll. v. precedit q̄ instrumētū cōficit inter christianos, nā q̄ cōficit inter holes alterius secte, vt inter iudeos. tūc nō dz invocari nomē Christi, sed debēt invocari eorū dī: alleg. Inn. in. c. & si Christus. de iureiu. Saluā do Bar. a ſrietate dicas q̄ non loquitur Barto. q̄ notarius christian⁹ facit instrm inter iudeos, put loquit hic. sed hic loquit q̄ instrm inter iudeos. & sic loquit quando instrumentū fit per ipsos inter iudeos. Et illud quod dicit Jo. an. in. d.
c. & si Christ⁹. loquit q̄ iude⁹ dz iurare. & tz Bar. i. l. vij. §. iuraa
3 ri. ff. de iureiu. ¶ Addi. Et si dicat + q̄ iude⁹ nō pt⁹ ee tabel
d lio. vt no. An. in aut. iurisiurādū q̄ ſsta. ab hȳ. p. gl. ij. ibi. co. ij. Et p hāc rōne. q̄ tabelliōes habent iurisdictionē volūtariā. & ppter ea dñi iudices chartularij. vt ē gl. i. l. j. in gl. vij. ff. & in di. & in. l. rē nō nouā. C. eo. & i. l. ſi. C. vbi & apud qs. Dz iudex nullā spāle iurisdictionē hre possunt. d aut. ipso. q̄ p. ab his. b in gl. ij. & in. l. spadonē. §. fi. aut. ff. de ercu. tu. Bar. & ru. ff. & in. & in. & ē bon' ter. i. c. constitutū. xvij. q. iij. & in. l. ſi. C. de iude. Rñdet sustinēdo pdicta. verū esse q̄ iudex nō pōt esse tabellio ſ. inter christianos p rōnē pdictā: dz nō ꝓhibēt ēt ipsos iudeos tale officiū rancē scriba exercere, facit. c. nulla officia. iij. dist. ¶ Circa ſm no. Bar. de genitivo. Adde q̄ oia que ponit c
Bar. & etiā formalr ponit Bar. i. l. j. §. potestatis. ff. de pecu.
4 ¶ Ex dictis Bar. habes tres cōclusiōes. + Prima cōclusio ē
e q̄ genitiu⁹ hz varias significatiōes. Proprie tñ & stricte significat dñiū tantū. Adde bonā gl. in. c. i. in verbo, terrā pro pria. & ibi cano. de postu. prela. & gl. in. l. ſi. in verbo, fuerunt.
f C. de edi. di. adri. tol. ¶ Adde q̄ dō etiā genitiu⁹ ꝑ. ali. q̄ intelligi d tur rōne administrationis: vt cū dicit ecclesiarū prelati. c. p illorū. in verb. ecclesiarū suarū. & ibi gl. ij. de prebē. & i. c. quia. Ang. in ꝑbo, ecclesiarū clerici. & ibi no. do. Abb. in. iij. q̄. de iud. q̄ uis Are ibidē. dicat, q̄ ibi nō capit pro dñio proprie sed p eo iure q̄ hz institutus in bñficio. & sic pro quasi dñio. l. ij. §. quedā. ff. de interdi. l. q vsumfru. ff. qui mo. vsufr. amit. & discu tit. soleniter Bar. in. l. proprietatis. C. de pba. Aliquādo ge e nitiuus itelligit rōne iurisdictionis. gl. in. c. j. in verbo. regi. & ibi do. Abb. in. v. co. de postu. prela. gl. in. c. accedens. in. ver. pmissis. & ibi do. Ant. & alij. vt lite nō cōte. Abb. in. d. c. ꝑ illo rū. in prīmo no. per illū tex. Bemi. in. c. j. §. fi. in vlt. col. per gl. ibi. de vsu. in vj. & i. c. vt litigātes. per illū tex. ō offi. ordi.
¶ Additio limita tamē q̄ genitiu⁹ nō intelligit rōne iurisdictionis ſpiritualis. Nā q̄uis, ppter delictū & cōtumaciā epi ſco. possint oēs ei⁹ terr & ciuitates subtrahi iterdicto. c. sane. ij. de offi. de leg. c. ii ſnia. §. j. de sen. excō. tamē nō pōt interdici terra vel ciuitas q̄ ei solū spectat rōne iurisdictiōis specialis, nisi sit de mēsa episcopi. Et de tali iurisdictiōe. Ita no. tenet do. Ab. iij. d. c. sane. ij. per illū tex. in verbo, terras illius. & in ꝑbo specialiter. ¶ Additio. Aliquādo genitiu⁹ debet intelligi rōne solius adherentie tñ etiā in materia pensi: vnde si pa pa interdicit oēs terras alicui⁹ regis, intelligit interdictū de terris que sunt adherētes: & prestatie fauorē. tex. in. c. nec ꝓ circa prin. de postu. prel. Od vī mirabile. d. Abb. ibi i pe. co. reputat difficile. Et tz nō pcedere, q̄ interdicta licūt ex cōica tio e ſnia medicinalis: ideo fit ibi larga iterꝑtatio, vt auxiliā tes eade pena coerceamur. c. j. de offi. deleg. ¶ Sed caue q̄ nō vī bona equi paratio de excōicatione ad interdictū, cum p interdictū suspendam a iure diuina officia in magnum prei. ciū animarū. c. ij. q. de sentē. excō. in vj. Et sic materia videt ee penalis: q̄ sec⁹ ēt in excōicatione: nec in. d. c. j. bñ apparet q̄ illi adderet actus i casu illo auxiliū & fauorē. ¶ Additio. Itē
g genitiu⁹ alij q̄ intelligit rōne vsufructu⁹ tm. cū vsufructuari⁹ appellatione⁹ dñi cōtineat. l. i vendītione. i prin. ff. de bo. aut. f iud. pos. no. p. Bar. & alios in. l. q vsumfru. ff. de verb. ob. Ān si interdict. & terre alicuius ciuitatis vel regis, intelliguntur etiā interdicte terre, in q̄b⁹ vn⁹ solū hz vsumfructum, & alius ꝓprietatē. q̄z vsufructu⁹ in multis partibus cēsetur pro dō minio. l. iij. ff. de vsufr. Ita tenet Jo. an. & latius Bemi. in d. ca. ſi ſnia. §. j. de sen. excō. in. vj. d. Alex. hic allegat pro hoc g tex. i. l. j. §. nō solū. ff. de arbor. fur. cesa. Tu alleg. tex. i. l. ossa. §. pe. ff. de reli. & sum. fun. & l. ij. post prin. co. ti. Cōfirmat, q̄z si statutū disponat, q̄ de dāno dato stet iuramēto vsufructuarij, ita no. & dō. Alex. in cōsi. v. in. iij. vol. q̄ inci. puto de iure cō siderādū. ibi tñ nō facit mētionē de Pau. de ca. hic, qui videt ponere, veritatē, q̄ statē statuto q̄ de dāno dato stet iuramēto dñi possessionis. si lit datū dānū. tñ in vsufructu stabitur iu ramēto vsufructuarij: q̄z intētio statuti est, q̄ stet iurō illius q pātius est dānū. sed vsufructuarius pat⁹ est dānū. sec⁹ q̄n da tū esset dānum in ꝓprietate: tūc staret iuramēto ꝓprietarij.
5 ¶ Additio. + Itē genitiuus iunctus cū dictione ex, significat originē. ar. l. j. §. nūc videam⁹. ff. de cōiun. cū eman. li. Ān si te stator subſtituit prorimiores ex linea, seu plēfratrie veniunt oēs descēdentes ex dicto fratre infinitū. Non autem attinētes ex linea trāsuersali fratrie ſm Bal. in. ſi. cccxxj. primē partis, q̄z inci. testamēto cauet q̄ heres scriptus. Itē genitiuus q̄n importat ꝓs. significat q̄d pfectū. Ān si testator relinquat aliq̄d titio cū erit. xiij. anno. requirit q̄ vltimus ann⁹ sit perfe ct⁹ & cōpletus. l. ij. cui legetur. in prin. vbi Bart. & alij. & clari⁹ Bal. & Jo. ff. de le. j. Itē genitiuus importāt cām finalē. Ān si testator legat stichō seruo titij, vel caio filiofamprōnj tales

¶ Nomē dñi Adde ca. lxxxj. q̄. v. e. Spe. ti. de i stru. edi. i. §. ij.

¶ Oia q̄cūque. Adde q̄ ista sunt verba Apostoli adcolossēses iij. cap.

¶ De notario & christiano. adde Jo. de ana. in rubr. de iudi. i tij. col.

¶ Jude⁹ nō potest. Adde tex. i. c. cōstit. xvij. q. iij. & tex. & ibi. in c. ex speciali. ō in dic.

¶ Significat dñium. Adde Bald. i. l. j. i §. itē pōponi. ff. de nou. cau. stabula. Bar. i proe. C. Spe. i tit. ō probat. in §. sciēdū. & ſpone. Bal. i addi. Spe. in ti. de ꝑfes. Joā. de imo. i. c. j. ō postula. prel. Bo. ō sancto Hemi. in. c. j. de vsu. lib. ō. vj. Pau. de ca. consi. xj. inci. i casu presenti vtis omnibus &c. Lar. Alex. i. c. clementio. xvj. di.

¶ Genitiu⁹ facit Barto. i. l. quintus. §. argēto. ff. ō auro & arle. Pupur.

¶ Usufructuarius appellatiōe, ad de Barto. in rub. C. de vsufru.

genitiui importat qō cā finalis legā li filio vl seruo fuit, ppter dominū, vel patrē. l. cū at qs. C. d iure delib. l. filiofa. ff. ō ꝓdi. z demō. ita no. ꝛ Bal. in. l. si qs ad declinā dā. i. vj. co. C. ō epis. z cle. Rap. cu. hic. ¶ Additio. Adē qō Bar. i cōsi. suo. l. inc. illud afferā. tol. vij. circa pn. in prima parte. dicit qō verificat etiā gēitiu⁹ rōne cōditiōis. alle. tex. i. l. lex cornelia. §. domū. ff. de iniu. Et Bal. hic alle. etiā vbi. ō. vltra ea q̄ allegat magister me⁹. ō. vbi ōt qō intelligit ratione administratiōis gl. in c. j. de post. prel. Jorbap. ¶ Proprie tamē z stricte genitiu⁹ importat dñium vt p Bar. hic. Confirmat dupliciter. Primo p tex. in. l. si dom⁹. §. fi. ff. de leg. j. vbi est tex. no. qō genitiuus de ꝓprietā. refert ad dñiū directū z nō ad vtile. Secūdo q̄ verba debēt intelligi in potiori significatu. l. j. §. qui in perpetuū. ff. si ager vec. vel emphy. c. pe. sen. ercō. c. li pater. de test. in. vj. ¶ Additio. Adde et qō genitiu⁹ importat etiā iustā possessionē, cuius est mirabilis in l. §. C. vt de prima. z ita ibi i specie. An. de Alex. no. ¶ Secūda cōclusio Bar. est, qō statutū penale punies occupātē rē alterius nō rificat, rōne solius possessionis: z hoc ppter cōem vsum loquēdi. Idē tenet Bar. in. d. l. j. §. potestat s. z in pe. C. vbi etiaꝫ Rap. ꝑ. vl. z Ant. de bu. in. c. j. de postu. prela. Ista conclusio Bar. est vera, si pbaret qō ita esset cōis vsus loquēdi. Tū cōsidera qō Bar. ponit pro cōstāti, qō iste sit vsus cōis loquēdi. gl. in. l. vj. §. j. ff. de oꝛig. iur. Adde qs illā gl. alibi reputat sing. Bal. in. §. ū. de iureiu. Tamē illa gl. que loquitur quādo quidē ter apparebat qō colon⁹ dicebat fūdū suū, apparet log rōne solius detētationis, sed qñ non appareret qō q̄s esset colon⁹, illa gl. nō pbaret. Lit cūscripto ergo cōi vsu loquēdi, statutū penale solu verificaret in eo ad quē spectat ratione dominij, z nō possessionis, p tout cōcludūt Jmo. z do Alex. hic, z clare Bal. in. l. vj. in pn. ff. de oꝛig. iur. ¶ Additio. Adde tu qō priū tenuit Pau. p tex. hic met. in. l. j. in pn. iūcto. §. ait ꝓtor. z. §. seq. ff. nau. cau. sta. z. l. j. in pn. iuncto. §. in hac. ff. vi bo. rap. in quib⁹ verificatur etiā in possessione: z tamē ibi nō dicit qō fuerit cōis vsus loquendi. solus tex. probat p Bar. s. i d. l. vj. de reli. z sumpt. fu. Ang. in proe. inst. respōdet vno mō ꝛ nihil est. Tu dic qō ille tex. nihil facit tex eo, q̄ dat ibi actio domino tm̄ nō bonefidei possessori: q̄ ei⁹ nō itererat, qō sit verum probat tex. in. l. non solum. j. eo. ti. vbi alia actio in factū datur vsufructuario, z alijs habētibus vtile: q̄ eoꝛ interest, p tout gl. met in. d. l. vj. dicit. nō ergo probat ille tex. qō ppria genitiu⁹ verificet in dñio. nōin alio nō ppria dño: q̄ cōfundit p. d. §. nō solū. imo verificat in quolibet cui⁹ interesse ptēdit. z ita et dicūt. l. i. nau. cau. sta. z. l. j. vi bo. rap. ¶ Tertia ꝓclusio Bar. ē, ꝙ diligēter signa qō nō solū statuta fauoꝛabilia: sed etiā penalia z sic odiosa intelligunt tm̄ fm cōem vsum loquēdi. Nō. istā regulā z adde qō idē voluit Bar. i. l. libelloꝛ. §. ſ ſi aliud in fi. ff. de ac. Secūdo adde qō dicit do. Alb. in. c. vj. in pn. de arb. qō in omni materia etiā odiosa z penali semp debet attendi cōi vsus loquēdi. Tertio adde Jo. an. in. c. fundamēta. de elec. in. vj. in nouel. vbi ꝛ qō ler et penalis loquēs de nepote debet intelligi fm cōem vsum loquēdi et etiā de filio fratris. Quarto adde qō statutū etiā gñale z odiosum itelligat cōem vsum loquēdi: Quis importe teneat. d. Alb. i. c. p tuas, in. vj. col. de prob. z ibi Are. in. iij. col. in fi. z seq. alle. nouū tex. ad hoc de quo multū gloziat i. l. vtoꝛ. §. j. ff. ō adu. vbi ad faciēdū pumiri vroꝛē tāq̄ adulterā, appellatiōe vroꝛis venit etiā illa q̄ de factoꝛ sic iniuste est vroꝛ z ꝓprie. Et illud ibi etiā ppter testimoniū Homeri: q̄ cōiter etiam iste dicunt vroꝛes. ergo, ibi est tex. peregrin⁹ qō in mā penali attenditur cōis vsus loquēdi ꝛ casū importū. Tu cōsiderabis an tex. probet: q̄ mihi ille tex. nihil probat. Nā authoꝛitas Homeri si ibi relata aliter cātat vt ex serie clare apparet. Bene verē qō ibi pbat litera, qō lex penalis intelligit et in casu importo z iniusto. Illā cōclusionē Bar. repꝛehēdit Lu. ro. hoc bic p tria iura in qb⁹ doꝛ qō nō ꝛ attēdi cōis vsu⁹ loquēdi vulgarij. tex. in. l. si initiū. in pn. in ver. nō vt vulgus opinat. ff. de euic. z in. l. itē ꝓtoꝛ. ff. de suis z legi. z tex. in. l. ita vulnerat⁹. ff. ad. l. a quil. z gl. in. l. qd si nepos. z ibi Bar. ff. de testa. tute. Et p ista iura Lud. ꝛ cō Bar. Pōdera tu puncte, qō si fundamēta Lud. sint vera militarēt et in materia fauoꝛabili, q̄ non debeat attendi cōis vsus loquēdi. Sz ad ista iura rādet Alex. hic in. x. co. z rādet triplr. Primo ōt q̄ ꝛ in illis legib⁹ iurisc̄ōl. repꝛobet cōem vsum loquēdi: nō sequit ergo in certer repobat. Ista prima sol. q̄ vī melioꝛ ceteris nihil valet. Jurisc̄ōl⁹ em̄ magis ibi repꝛehēdit cōem vsum loquendi in illis ll. z non i alijs. Nō pōt dici nisi q̄ ille cōis vsus loquēdi est ꝓprietatē verā. Ista ratio nō deberet militare magis in illis q̄ alijs. Secō rādet q̄ in illis. ll. repꝛehendit cōem vsum loquēdi, scilicet preteritū sed nō futurū. Ad tertio in alijs. ll. erat cōis vsus loquēdi alicui⁹ loci, z nō generalis. merito repꝛehendit. z ita dicit esse de mēte do. An. in ꝓoe. decr. sed iste respōsiones diuināt z somniāt. Ad illū tex. reperto q̄ Bal. i mul tis locis alibi aliter rādet. Idē Bal. i. c. j. i pn. ō suc. feu. ōt q̄ qñ statuta sunt cōdita a peritis z literatis, tūc nō attēdit cōis vsus loquēdi vulgariū. ita itelligit. d. l. si dictū. z alias cōcoꝛ. Si aūt Statuta sunt cōdita a psonis vulgarib⁹ vel illiteratis: tūc bñ attēdit cōis vsus loquēdi. Accedat q̄ dicit Bald. in. l. i. col. ū. C. de ser. fug. q̄ verificari debēt sermones ꝛ opinabentiū intellectū, nō fm vulgarē sensum. Alibi idē Bal. in l. j. C. de suc. edi. dicit q̄ nō ꝛ aliqō ꝙbū ꝛ ciuiliter itelligi p p abusiuū modū loquēdi psonarū illiteratarū. Ista doctrina ad huc min⁹ placet ad. d. ll. Nā dicere q̄ l illis. ll. nō attēdit cōis vsus loquēdi: q̄ illa iura erāt edita a psonis pitis, alia vero sunt cōdita a nō pitis: z ipsemet Bal. l. l. q̄ si nepotes. ff. ō test. tute. ōt q̄ sine statuta sint cōdita a peritis sine nō semp debēt intelligi ꝛ cōem vsuꝫ loquēdi. ita etiā ꝛ ipsemet Lu. ro. in. l. in testō. C. de test. mil. Ego teneo cōclusionē Bar. q̄ est vera z cōis, q̄ in. ll. z statutis attendi debet cōi vsus loquēdi, z illud ꝓferat cuicūq; ꝓprie significatiōi. Pro qua cōclusiōe do tibi optimū ter. in. c. q̄uis. in verbo ita i vsu obtinuit. z ibi. d. Alb. z. d. An. de ver. sig. ad idē bo. tex. i. c. q̄. ū. q. vī. z iurisc̄ōl⁹ tus attēdit vsum loquēdi in. l. vt alpben⁹. in. l. vulgari. in Lanniculus. ff. de ver. si. ad iuro alleg. p Lu. vltra rōnes. d. Alex. superius relatas, ergo rādeo i speciead. l. si dictū. i pn. qō nō ē verū qō ibi repꝛobet cōis vsus loquēdi. Sz bñ repꝛobat opi. vulgi estimātis qō debeat ꝓstari satisdatio cū fide iussoꝛibus. ad. l. itē ꝓtoꝛ rādet q̄ ibi erat cōis vsus loquēdi nimis inept⁹ merito repꝛobat a iurisc̄ōsulto, al⁹ attenderet, vt iuribus alle. ad gl. in. l. qō si nepotes. rādet qō illa gl. nihil facit. nā dicit qō illa veritas dicēdi. s. de liberis etiā de filijs nō cadit in idiotis, scilicet dicere qñ nō habemus istā differētiam. ¶ Additio. Ultra ipugnationē supꝛascriptā aduerte qō ille tex. in. l. si vxoꝛ. §. j. ff. de adu. ꝙuis loquat i materia penali: il la tm̄ nō est odiosa vt in psenti materia. interest enim reip. z. l. ita vulneratus. ff. ad. l. aq. de quo p Bar. in. l. ū. §. extraneū. ff. de infa. z in. l. quēadmodū. circa med. C. de agri. z cēsi. li. xj. ¶ Tenēdo cōclusionē Bar. limita cā duob⁹ modis. Primo nisi in volumine statutoꝛ esset vnū statutū gñale qō statuta i telligerent nullo extrinsec⁹ addito vel intellecto: tūc nō attēderet cōis vs⁹ loquēdi: q̄ tūc est extrinsec⁹. ita Jac. Bu. i pe. ffoꝛ. z i. l. j. i aliqb⁹ lecturis. ff. ō fide istr. Ita referūt z sequūt d. Ant. de Bu. in pn. dec. in. viij. col. z ibi. d. Abb. simplr cle. hic. Secō limita qñ adesset statutū, qō verba statutoꝛū ꝓprie intelligant: tūc nō posset intelligi ꝛ cōez vsum loquēdi, ita limitat Bar. i. l. labeo. i pn. ff. ō sup. le. z. l. cū ō lamōis. §. asinā. p illū tex. ff. de fi. inst. z pulchre. Bal. in. l. cū antiquoꝛib⁹. i vl. col. in pn. C. de iure delib. ¶ Ol. in rub. sed iā iquātū Bar. tā gitᵗ an debeat, pduci totū statutū cū sua rubꝛica an sufficiat pducere particulā statuti. cū Bar. tenēt oēs hic indifferēter z idē Bar. i. l. oēs populi. i fi. ff. ō iust. z iu. z i. l. ū. §. diē. ff. quē ad. test. aper. Lano. in. d. r. ꝓtingit. z ē bo. tex. i. c. cū psone. ō p ui. i. vj. ¶ Ultra alios aduerte i quatū Bar. z oēs ꝓcludūt qō nō est pducendū totū volumē statuti, sed bene est pducēdū totū vnū statutū integrū, ita qō nō sufficeret pducere pticulā vn⁹ statuti. Rō est fm Bar. z doc. q̄ posset esse i fine illius statu: i vna clausula q̄ coꝛrigeret z mutaret. d. l. i ciuile. vbi gl. istā rō nē reddit. Sz aduerte ꝛ: q̄ fm istā rōnē oporteret edere totū volumē statutoꝛū: eo q̄ infra in volumine posset esse aliud statutū qō coꝛrigeret z mutaret illud pmū. Ista difficultatē q̄rit Bar. i. d. l. i ciuile. Et rādet q̄ tō sufficit, pducere totū vnū statutū nō volumē. eo q̄ statuētes q̄ p sumūt se coꝛrexisse. §. qb⁹ i pria ſſt. C. Istā sol. Bal. fm aliciter sequit Raph. Ful. in. d. l. i ciuile. Ista rāsio nihil vz, imo retoꝛquet ad oppositū: q̄ si nō est necesse, pducere totū volumē statutoꝛ ista rōne: q̄ nō p sumūt statuētes i eodē volumie se coꝛrigere multomin⁹ ꝑ sumēdū eō in vno met statuto se coꝛrexit: q̄ regulū habemus qō testatoꝛ nō p sumit se incōtinēti coꝛrigere, ſz bñ ex iternal lo. l. nō ad ea. i fi. ff. ō ꝓdi. z demō. q̄ differētia ꝛ locū i statutis fm Ly. z Bal. i. l. fi. C. p quas pso. no. acq. Lu. ro. i ꝑ. ciū. qō inci. pater reuerēde. z sic fm respōsionē Bal. z Ful. min⁹ esset pducere totū statutū: q̄ minus p sumit qō i eodē statuto se coꝛrexerit. Quid dicēdū: Ego ōfēdo doc. Bar. z doc. ſz vtoꝛ alijs verbis: vñdico qō nō sufficit, pducere, particulā vn⁹ statuti: eo q̄ i vno statuto verisimilis posset esse i fine alia clausula q̄ limitaret z declararet pcedētia: q̄ p sequētia de claraūt p cedētia. l. si seru⁹. plurū. §. fi. ī. l. q filiab⁹. in pn. ff. de le. j. Jō totū statutū ꝛ pduci, z nō sufficeret, pducere vnā partē ciulā: ſz nō cōtingit istud verisimiliter i alio statuto dinerso: ideo ñ pducit totū volumē. Ista rōnem visus est sensisse. d. Alb. licet ba.c diffi/

a ¶ Genitiu⁹. Adō Jason. vbi de exceptiōe. i. l. iiij. §. cat. co. rrij. ī. de ver. obl. Purp.

b ¶ L. ū. Obi bi non pbat, sed lex. j. ne po. no. Pur.

c ¶ Statuta fauoꝛabilia adō de gl. i verbo nōtine bāk. z ibi Barto. i. l. liberoꝛū. in. §. non tā. de le. iij. bar. in. l. Labeo. ff. ō sepul. le. Bar. i. l. j. C. de iu. ca. ma. no. xcvj.

d ¶ Cōis vs⁹. Adde spe. ti. ō aduo. in. §. vj. ver. aduocat⁹ igitur.

e ¶ An debeat pduci totū statutū. Adō Bar. i. l. nerua. ff. ō poſiti. Bal. in. l. ſi. C. de pci. impera. offi. An. in. l. ſi. §. edere. ff. ō edēdo. Joā. ō Jmo. i ru. ff. so. amat. Jo ann. de lig. ic. cū tu dile. in pe. co. ō sue Pe. ō anch. i cle. j. de re. eccl. nō alie.

bane difficultatē nō moueat in. d. c. ogtingit. de fi. instr. Ultio ingitum Bar. hic dt idē eē in instro t pulegio qđ in statuto lz Bar. in d. l. anciuile. videat ꝓstituere differentiā: cōiter tenet illud qđ dt Bar. hic t doc. palleg. vt per. d. Ale. hic circa pe. qđ. Bar. inquantū ꝓcludit q particula statuti vel instrumenti, pbat: ꝓin dubio ꝓsumit esse totū instrumentū vel statutum: nisi aduersarius opponat t pbet. Adde q Imola. t do. Alex. hic tenuerūt ꝛium: qz pbatio dz de necessitate cōcludere. l. nō hoc. C. vñ leg. c. in plentia. de ꝓbd. Sz ista particula nō pbat qñ non, pducit totum statutū: qz in fine posset esse aliqua particula que corrigeret vel mutaret. Adde gl. in d. l. cūstlege. Rndet q illud ibi ideo est qz heres soleniter fecerat inuentariū de bonis testatoris. Ideo, ppter solennitatē inuētarij statur assertioi sue, nisi, pbēt plura esse bona q̄ in inuentario. Ita est de mēte illius gl. dū alleg. l. fi. §. licetna. vbi dixi de illa gl. C. de iure deli. Teneas decisionē Bar. tā q̄ euāgeliū. q̄ ēt lz Lud. ro. hic. t do. Ant. in. d. c. cōtingit. de fid. in strū. t in c. fi. de ꝓbd. Eo. qz statutū, pductū vel instrm productum in dubio ꝓsumit totū nisi aduersarius opponat t pbetur ꝛium. tex. est in. l. si is q. vſ. labeo. ff. ō test. quem text. Bal. ibi intelligit in. iij. no. t Imo. ad hoc no. qđ in dubio actus ꝓsumit pfect⁹ nisi aliud pbet p aduersariū. t illū tert. ēt allegat ad hoc t reputat singulare Lud. ro. hic. Nec ad illum ter. obstat solutio q̄ ponit Alex. hic, q ōt quod ille tex. loquit in scriptura authentici testamenti tradita per manū notarij, rogati de testō: que bñ facit fidē t facit ꝓsumi totū. Sz nos loquimur in copia: qz dico qđ ista solutio nihil facit ad illum ter. qz tex. in ver. labeo. nō fundat se ppter notarium: nec de notario ibi verbū aliqđ. Imo erat ibi testm̄ nuncupatiuum, sed fūdat se iurisc̄sultus q si nō cōstat q testator voluerit nominare. t facere plures heredes, ꝓsumit testm̄ esse perfectus: sic ille tex. facit pro Bar. p illum tex. teneo cum Bart. ꝛ tamen primū dictū Bar. q particula instrumenti facit fidem, qñ apparet q est particula videtur esse text. in l. ex conuētione, in verbo vt pars testamēti significat. C. de pac. t ibi Bal. in. ij. not. q nō solā ex toto instrumēto: sed ēt ex qualibet eius particula oriſ probatio. Ad id̄ē similis tex. in l. j. C. sine censu vel reli. Sed rñde q tex. ibi nō negat totū instrumentum fuisse ꝓductū. lz imperator ponderet particulā instrumenti: nec in illo tex. erat cōtroversia an totū instrm̄ deberet pduci an pars. lz imperator solū referat particulam instrumenti.

Lex

1 ¶ Nunciatio noui operis facta per eum q non hz ius nunciandi ligat t nocet iuste edificanti.
2 Nunciatio no. ope. est qđā ꝓuocatio seu extraiudicialis app.
3 Qñ certum est nunciantem nō habere ius nunciādi pōt sperni nunciatio, t ea spreta ꝓcedit in opere.
4 Petens a iudice remissionem nunciationis, non per hoc videtur fateri nunciationem esse iustam.
5 Est dare triplicem oculum, scz corporis. mētis, t intellectus.
6 Dictū testis dz intelligi ſm vulgarē modum, t nō legaliter.
7 An sit differentia inter edictū t interdictum.
8 Licet ꝛ tres sententias nō possit opponi de nullitate vt impediatur executio qñ nullitas est certa t notoria ꝓserti in ex actis potest opponi ad impediendā executionem..
9 In nunciatione dz exprimi causa si petatur: alꝰ pōt sperni nūciatio.
10 Tria sunt que reddunt certum notorium, scz sentētia, instrm t euidentia facti.
11 Vbi per euidentiā constat sententiā esse nullā t iniquā nunq̄ transit in rem iudicatam.
12 Quomodo est tienda nunciatio.
13 Non est licitum ꝓsequi aliā causam q̄ in appel. expressam.
14 Nunciatio potest fieri per eum qui non est in possessione.
15 Verum operarij possint petere causam nunciationis.
16 Remissio que fit a lege est dupler.
17 Differētia est inter remissionē q̄ fit a lege, t que fit a iudice.
18 Paria sunt nullam causam exprimere vel frīuolam.
19 Si nunciās cui offert satisdatio dicat hodie ꝓstat hodie agat. tūc nō pōt vigore satisdatiōis nūciatꝰ ꝓcedere in edificādo.
20 Quo remedio consulatur contra iniuste nunciantem.

1 Hoc edicto. Diuisione ꝑm Bar. Et ista divisionē reprehēdit Paul. de ca. ¶ Not. primo qđ nunciatio no. opis facta p eū q nō hz ius nunciādi: tñ ligat t nocet etiā iuste edificanti: t adeo qđ si spreta nunciatione, ꝓcederet in edificādo, dz opus postea factum destrui ex parte edificātis, ēt si vellet ostēdere q iure edificauit. ita est tex. no. in. §. lz si is. j. ea. l. t tex. in l. preto. ait. in prin. j. eo. t ter. in. c. ij. extra e. Sz p certo istud prima frōte vr valde absurdū q debeat nocere nūciatio ei⁹ q nō hz ius ꝓ. l. si maior. C. t resc. vē. Itē nō dz nasci oc casio iniuriarū. vñ iura nascunt. l. meminerit. C. vñ vi. vñ posset aliqs ribaldꝰ impedire nunciādo implr: t isto mō ꝓparmēta q̄ fieri possent rūpi ꝛc. Ingrēda ergo est rō quare nunciatiō iniuste facta causat effectū: q edificās ēt in suo ꝓprio t iuste teneat desistere ab opere q iuste facit. t si vltra faciat teneat destruere suis sumptibꝰ, iuribꝰ pallegatis. Hic qđ rō vr esse, qz nūciatio hz vim ꝓuocatiōis ad iudiciū. Ita vult Bar. i. l. in principiali. §. j. in. ij. col. j. e. t i. l. fi. ff. de app. reci. Ideo p via attētati petit revocatio eius qđ interim factū est. Et ista rōnē ēt assignat Bal. in ꝓ. ex. ij. primi vol. inci. pponit qđ fuit duplex nunciatio. ¶ Additio. adde qđ Bal. in pallegato ꝓ. dt q nūciatio est, ꝓuocatio qđā sue extraiudicialis appellatio. a ¶ Ꝓuocatio aūt ab app. differt, vt per tex. ad hoc vulgatum t meliorē q reperiat in iure, j. c. romana. §. si vero. d. ap. i vj. Nā ppie appellatio fit ab actu iudiciali, ꝓuocatio vero fit ab actu extraiudiciali: t hic impropꝛie dr appellatio ex extraiudicialis. Aduerte tū ad ista. simile: qz pōt facilē negari: qz ꝓuocatio ab extraiudicialib⁹ dz fieri, cū expressiōe cāe. c. j. de app. li. vj. t dt Bal. in d. l. si. co. ſi. d. ap. t tū nūciās nō tenet exprimere cām nisi petitus. vt. j. per Bart. col. iij. in. ij. q. Verū est qđ tex. in d. l. h. ff. de ap. reci. dt esse speciale in no. ope. nū. sed est refugiū: nec alibi probat qđ nunciatio equiparet ꝓuocationi, sīr nec libello, vt p ea q̄ scripsi i apo. ad hec. in d. q. t vide ēt q apostillauit hoc in. l. de pupillo. §. q op⁹. j. e. t ista opinionē tenuit legēdo hoc etiā idem q nō eqparetur ꝓuocationi tenuit idem Ja. j. co. viij. ver. ergo vltra Lu. hac. l. ¶ Cōtra istā rōnem duo obstāt. ¶ Primo qz ꝓuocatio ad iudicium nō dz plus operari q̄ iudicium vere pēderet. l. aliqñ. ff. ad velleia. sed pendente iudicio nō prohibēt quis edificare in solo a se possesso. l. pe. ff. de aqua quo. t esti. t. l. si priꝰ. j. e. Scōo qz ꝓuocatio ab interlocutoria nō operat revocationē eius q ipsa pendente iuste factū est. secus in appellatione a diffinitiua. tex. est in. c. nō solū. de ap. in. vj. alꝰ est. ca. non tm̄. Aliā rōnē assignat Lud. ro. nō hic, sed in. §. j. ea. l. p tex. quē reputat sing. in l. j. §. j. q. vi aut clam. melior tex. in l. preto. §. j. j. e. qz postq̄ est nunciatum nouū opus dz pars se tueri p viā iuris adeundo iudicē t petēdo remissionē nunciationis. Vñ si procedat in opere spreta nunciatiōe: certe ppter q tentā maiestate pretoris t iniuriam nunciātis dz demolīri opus postea factū: si qua rō pōt reddi ista est bona. cum qua pōt simul iungi rō de via attētati. s. relata. q̄ iungendo t declarādo cum ipsa potes optime tenere: t sic habes rōnē fundamentalē ad dispositionē huius edicti q̄ prima fronte videbat alꝰ rigorosa. ¶ Additio. Ego sexto loco vltra alios affero rōnē. q. s. noui ope. num. ēt iniuste facta videlicet, cū clarum est nunciantē non habere ius nunciādi nunciatio pōt sperni tā q̄ facta in cōtemptū pretoris: tunc nō hz locum iste ter. ita tz Bar. hic in. ij. cō. t cōiter doct. qñ autē certum esset q haberet ius: tunc procedit iste text. sine dubio. Qñ vero est incertū vtrū nunciās habeat ius vel nō t sic qñ sumus in casu dubio: tunc prōprie ꝓcedit tex. noster. Cōsiderauit ergo pretor quia dubius est litis euētus. l. qs ergo casum. ff. de pac. Ideo statuit q nunciatio habeat effectū: dato qđ postea appareat factā fuisse p iniuriā: t hoc est ne contenat maiestas pretoris. In sili quotiescūq̄ dubitat ō iurisdictiōe iudicis, dz tñ pareri citationi. alꝰ deberet fieri mulctatio. text. est in l. ij. in prin. ff. si quis in ius vo. nō ie. vbi Bar. t doc. in l. si qs ex aliena. ff. ō iud. Rō: qz posset sibi statim ꝓsulere. l. preto. §. deinde. j. e. s. pstando satisdationē: t sic poterit i ope ꝓseuerare. Quapropter ego indubitāter teneo q iste tex. ꝓcedat in casu dubio. Nam si certū esset ō iniuria: tūc nō ꝓcederet. t ex istis saluat ista ti. ab inigtate. Aliā rōnē assignat Bal. i. l. ij. C. ō debi. fu. Aliā Pō. in c. ij. de ope. no. nun. ¶ Limita nūc decisionē but⁹ text. p dicta ser notabilibꝰ modis q̄ nō habes ab aliquo in spē recollectos. † Primo limita vt nō ꝓcedat qñ certū ē nunciātē ñ hre ius nunciādi: tūc pōt sperni nūciatio: t ea spreta pōt ꝓcedi in ope. Illud ergo q ōt tex. intellige qñ ē dubiū, an habeat ius vel nō. ita no. t Bar. j. in. ij. co. vbi dicā post eū t ibi declarat qñ certū, t qñ dubiū dicat. ¶ Scōo limita qñ periculū est in mora: tūc spreta nūciatiōe pōt licite edificari, qñ mora ē allatura periculū. ter. ē. l. ō pupillo. i. si qs rinos. j. e. t ibi glo. declarat quot modis periculū dicat i mora. ¶ Tertio no. limita qñ grave dānū vſat eiꝰ cui fit nūciatio ex dilatiōe, t modicꝰ ei⁹ q nūciat ex edificatiōe: tūc nūciatio pōt spni. ita pbat i sili tex. in l. j. §. sunt q putāt. ff. ne qd in flu. pub. t ibi gl. su p vbo iniuriā addit i cōmo. s. mario. ita p illū tex. egregie limitat Bar. i. d. l. ō pupillo. §. si qs rinos. i fi. j. e. bñ facit q p d. §. sunt q putāt pulchre voluit Bar. i l. q̄min⁹. ff. ō. flu. i. xj. q. vbi dixit. Quarto not. limita illud quod hic dr cū iuribus. s. allegat. q opus

a ¶ Appellatio. Idē vult Bar. hic. co. v. in. xiij. q. Purp.

factū sp̄reta nūciatione dō omnino demoliri: est verū nisi ad p̄ersarius qui nūciauit sit litē contestatus sup p̄incipali iure cause p̄i⁹ q̄ peteret demoliri. Rō est: q̄ natura nūciationis est q̄ opus factū destruat p̄ viā attētati, vt p̄dixi. Sed ea q̄ revocant per vigattentati: debent revocari anteqū petens litem contestetur sup iure p̄incipalis cause. Vñ, si, litē est cōtestat⁹ nunq̄ revocat ꝑ viā attētati. Imo iudex qui cepit cognoscere sup̄ meritis cause p̄incipalis dō p̄nunciare sup toto z nō ō attētato solū ita limitat Bal. in p̄dicto cōsi. xvij. in. j. co. i fi. Confirmat q̄ lō spoliatur sit ante oia restituēdus. l. si qs ad se fundum. cū si. C. ad. l. Jul. de vi tū si litē p̄testaret sup litez p̄incipali non esse stante oia, restituen. q̄ illi beneficio renunciasse videt, ex quo aliā viā elegit. tex. in. d. c. j. ō resti. spo. Quinto limita nisi ille cui facta est nūciatio: z qui edificauit sp̄reta nūciatiōe fuisset: admissus ad p̄bandū dē iure suo p̄incipali Isto casu cessat demolitio que fit per viā attētati ꝫ edictū p̄to tis: ex q̄ ꝑ legitimū ordinē iudicio dō cōstat de iure edificatis l. de qua re. ff. de iud. sicut ab initio fuisset liquidū. ita limitat Bal. in e. cōs. xvij. in. ij. co. z nihil allegat ad hoc. vñ bonū est habere iudicē fauorabilē. Cō confirmo istā decisionē ex quatuor. Primo q̄ p̄batio que nō debuit admitti facta tū dō p iudicē obseruari. Ita Inn. in. c. cū Bertoldus. de re iu. que refert z sequit Bald. in l. illicitas. ff. de offi. pſi. multa cū facta[a] tenēt que tū fieri p̄hibēt. l. parte furioso. ff. de his q̄ sunt sui vel alie. z. c. ad apostolicā. de reg. Secō confirmo: q̄ lō cōuētus possessorio recuperāde z sic spoliato nō debeat audiri sup p̄p̄rietate ante restitutionē: q̄ spoliatus ante oia est restituendus vt dixi: tamē si de facto fuerit admissus a iudice z p̄bauit de p̄p̄rietate, dō iudex p̄ro eo ferre sententiā: ita no. tenet Innoc. in c. constitutus de fil. p̄resbr. Tertio q̄ lō postq̄ sniā trāsiuit in rem iudi. non dō pars aduersa audiri sup iniq̄tate vel nullitate sētētie: tū si de facto fuit admissa z iniquitatē p̄bauit, est retractāda sententia p̄ima. ita Inn. in. c. cū dilecta. de rescrip. z in. d. c. cū Bertoldus. Et p̄ ista dicta infert do. Abb. in cōsi. lv. in. ij. vo. inci. In causa que ad p̄celens vertitur inter communc saracenicū etc. q̄ statutus senense disponēs q̄ post duos menses non possit dici de nullita. sētētie: si tū de facto fuit admiss⁹ ad p̄bādā nullitatē z p̄robauit dō obtinere in cā. Quarto facit q̄ lō a sententia lata[c] in possessorio de iure ciuili nō appellet. l. vnica. C. si de nomē pos. fue. ap. Tū si sit appellatū z iudex admisit, dō appellans obtinere. ita tenet Bal. in l. post sniam. in. ij. col. C. de sentē. z interlo. om. iu. z sequit Ale. in pſ. ij. in. xij. vo. qō lci. p̄ideratis. z ci. pe. cō. i fi. z sic habes q̄ntū vtiles limita ad istū tex. Additio. Cōfirmat et ex his q̄ scripsi in apo. ad Bar. in d. diuus §. j. ff. de q̄st. z dictū Bar. ibi vī esse ꝫ istas p̄firmatiōes. Sed distingue vt p eundē in l. marit⁹. eo. ti. dō q̄st. z cōfirmatur late ista ex his que dōt idemet Jaso. in l. patre furioso. ff. de his q̄ sunt sui vel alie. iur. Ego considerabā nouiter posse sterto limitari q̄n nunciās nouū opus esset excōicatus. q̄ talis nunciatio posset sperni: tūc edificatū sp̄reta nunciatiōe nō dō destrui p̄ illud q̄ in simili dicim⁹ q̄ excōicat⁹ spoliat⁹ de facto nō est añ oia restituēdus. gl. est no. in ca. dilectus filius. z ibi Abb. in gl. ij. de reser. z gl. in c. ex insinuatiōe. in verbo canonicū. ō p̄ocu. z gl. in c. j. in vbo in audientiā. in fi. xvij. di. do. Abb. i c. a nobis. de excep. Lu. ro. z Mod. i l. naturaliter. §. nihil cōe. ff. de acq. pos. Idē est in heretico. gl. in c. quo iure i gl. vij. dist. z gl. z in §. j. in gl. magna. xiij. q. j. z facit: q̄ q̄libet hereticus est excōicatus. ca. excōicamus. el. j. de heretic. Et ita bēs sex bonas limitatiōes ad istū tex. Quasdam alias habes hic in gl. in ver. p denunciationē. z in gl. magna. z vide bimus et alias in p̄cessu tituli. Additio. limitatur et q̄n nunciatio fit seorsum ab opere: puta si fieret ad domū nunciati. nā tunc et pōt sperni in quo errāt p̄curatores nostri tpis. tex. in l. ō pupillo. §. nunciationē. j. e. Scō pōdera tex. in vbo iure iūcta gl. pua q̄ expōit iure. i. iuste. Istā expositionē no. Bal. hic in duob⁹ locis. ad p̄romissa q̄ fiunt ō iure: q̄ p̄ti tinēt iustitiā nō ōclarat Bal. quare exposuerit gl. iure. i. iuste sed credo q̄ ita exposuerit: q̄ posset qs nūciare ō iure: q̄ ius gn̄ale q̄libet nūciare p̄mittit: ſz n̄ iuste: q̄ nō būt cāz, ꝓpter hoc exposuit gl. iure. i. iuste. Pōl⁹ em̄ importat terminū iuste q̄ iure: q̄ dictio iuste de per se tm̄ importat q̄tū rite z recte, z sic importat i⁹ z factū: z ꝓsequēter q̄ iure nūciet z q̄ hz cām nūciādi. gl. no. i §. ex heredatos. in vbo iuste. q̄ Ang. multum no. in aut. de her. z falci. colla. j. Ad illud aūt q̄ ōt Bal. q̄ p̄missa facta de iure p̄tinēt et iustitiā, addē q̄ idē Bal. ōt eō i c. cū venissent. in vl. co. de test. q̄ si papa mandat q̄ fiat iustitia est perinde ac si diceret q̄ fiat id q̄ iuris est. l. bona fides. ff. depo. p Bar. in l. iustitia. vbi dixi. ff. de iust. z iur. z i l. nemo. C. de sen. do. Ant. in c. ij. in tiij. no. ff. de iur. cal. Tertio no. ex hoc tex. q̄ sit remissio nunciatiōis lz aduersari⁹ nō habuerit ius nunciādi. Ex quo colarie infertur q̄ petēs a iudice remissionē nunciatiōis nō per hoc videt fateri nunciationez esse iniuste factā. z per hoc infert Bar. j. in fi. q̄ petēs absolutionē ab excōicatione, nō per hoc fatet se legitime excōicatū. De quo plene scribit Bart. in l. decē. ff. de verb. ob. Ca. i c. venerabile. vbi videt text. de elec. similiter q̄ petit veniā vel indulgentiā delicti, nō per hoc videt fateri se delinquisse. gl. i c. exhibita. in verbo postulauit. de homi. z ibi gl. reddit rōnez, similiter manumissio nō p̄bat quē esse libertū aut fuisse seruū: tex. est in l. ij. C. de inge. manu. Per ista reddit dubiū id q̄ no. Bal. in l. ij. C. de iure aureo. annu. vbi no. q̄ ex instrō legitimatiōis p̄batur quē esse legitime natū: q̄ dispēsatio p̄supponit veritatē esse in ꝫ tiū, qō reputat esse no. dignū. Illud videtur dubiū: bū verū est aliqua p̄esumptio insurgit quāuis Pau. de ca. sequat Bal. in d. l. decē. vbi videas alios. Capio scām gl. in verbo hoc edicto. gl. in verbo hoc. ij. Circa p̄nomē hoc. addē q̄ oia hic dicta repetit idē Bar. quē nemo alle. ad hoc in l. j. in p̄in. in vj. col. ff. de pecu. Addē et q̄ ē dare triplicē oculū. s. oculū cozporis, oculū mētis z intellectus. z oculū administratiōis. ita gl. in c. quozūdā. de ele. in vj. Idē de et q̄ sile vbū video, refert et ad oculū intellect⁹. text. e in l. ite apōlabeonē. §. si qs sit. in verbo video. z ibi Bar. ff. ō iiu. Addē et q̄ vult gl. sing. in l. q̄ extrinsecus. ff. de verb. ob. Idō et q̄ ō isto p̄nomine hoc determinat Jo. cal. z Anto. de bu. in c. si sacerdos. ad fi. de of. ord. Nā scis q̄ in cōsecratione cozporis ꝙ hristi ōz hoc ē tc. Querūt isti pone q̄ in p̄ntia sacerdotis sunt in veritate duodecim hostie, z ipse credit nō ee nisi decē hostias, nec vult plus p̄secrare: an erūt oēs cōsecrate, vis ibi, z ibi et vide latissime p Bar. Secō dum Bart. no. ad saluā dum testē addē qō idē tz Bar. in d. l. j. in p̄inc. in vj. col. ff. de pec. Sed do. Aler. reprehēdit eo q̄ p̄nomē hoc, p̄p̄rie sumptum q̄n refert ad res cozporales. importat demonstrationē ad oculū cozporis. gl. est q̄ ipse Bart. approbat inferi⁹ lz sit reprobata in d. l. meminius. §. duozū. in verbo hanc eandē. ō. de leg. ij. Sed dictū testis dō intelligi p̄m vulgarē modum z nō legaliter, vt est gl. in l. stipulatio ista. §. hec quoq̄. ff. de verbo. ob. Sed ab his facile est defendere Bar. q̄ regula est q̄ dicta testiū debent imp̄robari, vt sustineant. ita Bar. l. ij. p illum tex. C. de his q̄ ex pub. rō. li. x. z Bar. in l. iulian⁹. ff. de her. instit. z gl. no. in c. periculose. de pe. di. j. Fortius obstat ꝫ bart. vbi Bar. se fundat eo q̄ testes debēt saluari, z ad concozdiā reduci. c. cū tu allegas. de test. Istud fundamentū est verū q̄n essent duo vel plures testes q̄ videretur inuicē ꝫ iari: isti bū debēt reduci ad cozdiā. d. c. cū tu. Dz q̄n nō est nisi vnus testis. nō dz reduci ad cozdiā: q̄ minus toleratur q̄n vnus testis est in seipso varius. l. qui falsa vel varia. ff. de test. not. ipse Bar. in l. cos. p illū tex. ff. de fal. in fi. z in l. de etate. in. ij. p̄i. q. ff. de mino. gl. oz. in c. in nostra. z ibi do. An. de test. de quo vltimo q̄ aliqui aduersantur: ponunt Lano. in d. c. cū tu. z late Imo. z Mod. in l. inter stipulantē. §. j. ff. de ver. ob. Bl. in verbo edicto. quā diuide in tres. In p̄ima ad declarationē tex. ridet tacite q̄stioni. In secūda tacite opponit z fatetur ꝫ rium. In tertia opponit z soluit. secūda ibi. q̄ interdictuz appellat. tertia ibi, sed cei te ibi nō p̄omittitur. In quātum Bar. tāgit an sit differētia inter edictū vel interdictū. Addē p̄imo in quantū reprobat p̄imā differentiā gl. in l. p̄eto. j. eo. dicq̄ male reprobat: q̄ illa gl. nō ōt q̄ edictū semper, p̄ducat in terdictum. sed bene ōt q̄ semper edictum se hz ad interdictū tanq̄ causa ad causatum. Nā edictum p̄op̄rie nihil aliud est q̄ lex p̄retoria publice posita in albo per edictū publicum aliquid, p̄hibens vel mandās. l. ij. §. eo aūt tempore. ō. de ori. iur. z §. cōstat. inst. de iure na. gē. z ciui. Sed si postea fiebat ꝫ edictum cōpetebat interdictum tanquam causatum. ita voluit dicere illa gl. Secō adde in quantum Bar. damnat differentiā Rof. per tex. in l. j. in p̄in. ff. ne vis fiat ei. Tu aduerte q̄ licet tex. ibi in §. j. appellet interdictum tamen in §. ij. duz ōt, est aūt generale hoc edictum. appellat edictū. Secō dic q̄ ex rubrica apparet q̄ illud erat p̄cisum. Tertio in quantū Bar. ponit doctrinā suam q̄ edictū sit genus z dignoscat ab interdicto per tex. in §. sunt tū. institu. de interd. Addē q̄ ista sunt verba gl. lz Bar. nō dicat in d. l. p̄eto. in p̄in. j. eo. z lz Lu. Raph. z cōiter alij transeunt cum Bart. Tu aduerte: q̄ posset attentari, p̄out alias scholaris tenuit hanc cōclusionē q̄ non sit differentia inter edictum z interdictum: q̄ reperio q̄ iurisconsultus q̄ latissime z p̄p̄rietate seruata loquitur, p̄miseue vtitur istis vocabulis patet in d. l. j. ff. ne vis fiat ei. allegata p Bar. vbi in d. §. appellat interdictū. z tū in §. est aūt generaliter. appellat illud idē edictū. z inferius in §. hoc edicto appellat edictū. Istud et clare p̄t̄z in l. p̄to. §. j. j. e. vbi eo demmet

a Multa em̄ facta. addel. ñ dubiū. C. ō a l. g. l. j. i §. bi duū. ff. qñ appella. sit. c. bi duū. ij. q. vj. z i c. quēadmodū. ō iureiu.

b Nullitate. Caue in hoc de nullitate: q̄ tūc snia ñ trāsit: z de ea dici pōt. c. dilecto. de ap. Purp.

c Licet snia lata. Addē Pe. de anc. z doc. in c. cū appellationi b⁹ friuolis. ō ap. i vj. dōct. in c. sepe. eo. ti. in antigs.

d Excōicat⁹ spoliat⁹. Add de Jmol. i c. cū nostris. ō p̄ces. p̄reb.

e Quilibet heretic⁹. add de c. sicut. el. j. eo. tit.

f Pronomē hoc. adōbar. in l. hoc articulo. ff. ō here-inst. doct. in ca. j. xvij. distin.

dēmet.§.appellat interdictū:r ꝓxime idē appellat edictū dicit eñ hoc interdictū,r postea subiungit:ea ī hoc edicto ꝓpositā est:r ne vtiꝫ ꝑmisceue. ℍō recedas tūa cōi ſnia, ℙosset eē ad ꝓpositū.l.nostre nō improbabiliter teneri.ad idē tex.i.l.j.in ꝓn.ff.de.ꝑ.l.ff.quozū bo.r in.l.j.§.hoc interdictū.ff.quozū leg. ¶ Jnrea.gl.in fi.Ho.diligēter cōclusionē Bar.ꝑm ꝙ dicit se gluluisse ꝙ qñ certū est nūciātē nō habere ius nunciādi pōt impune nunciatio sperni.r ita limitat tota ista lex r totꝫ iste ti. ¶ Additio. Adde vbi ōt Bar.cōsuluisse qđ est cōsiliuz lxuij.inc.ꝓcto.q.vertēte inter.d.Raynal. Adde ꝙ idē tenet Bl.r Bb.in.c.j.extra eo.r Bal.in cōſ.cxiij.vol.inc.ꝓponit ꝙ fuit duplex nūciatio. ℙdo ista cōclusiō Bar.facit duplex ratio. ℙrima.nāꝫ tollit iam facta,fortiꝰ impediūt fienda,l. patre furiōſo.§.de bis q sunt sui vl alte.iur.c.ad apostolicā.ō re.ſ.vbi certū ē aliq̄ facere iuste opꝰ,ipsi remittit nunciatio.vt hic ī v.decide.ergo fortiꝰ a ꝑncipio impedit.r illud est ad ꝙ pōdet aut Bar.r gl.ī ꝓbo opꝰ.Secūda rō est qz non est ꝑsumēdum ꝙ ꝓtoꝛ q sem ꝙ hꝫ eqtatē ante oculos l.q si ephesii.ff.de eo ꝙ cer.lo.l.egſſimuz.in ꝓn.ff.de bon.poſ.ſz tab. vo luisse nūciationē ꝙ cōstat esse iniustā.legare nūtiatū. ¶ †Tertio confirmo istē cōclusionē ꝓ id ꝙ in ſimili dicimus ꝙ licet ꝫ tres ſnias conformes nō possit opponi de nullitate ad impediēdū exec.cle.j.de re iud.tū qñ nullitas ē certa r notoꝛia ꝑ sertiz ex actis pōt opponi ad impediēdū executionē. Jstud ꝓbat tex.i.d.cle.j.duz ōt vt dictis calumnijs obuiet.q̄ rō cessat in hoc casu qñ nullitas ē certa r notoꝛia.ita Bal.i.l.si vn°.§.pact° ne peteret.in.xiij.col.ff.de pac.Bal.i.l.j.C.ne lic. ter.ꝙuo.Jmo.Sile.r ℍod.in.l.de pupillo.§.q opꝰ.j.eo.cū multis cōcoꝛ.quas ibi dabo. ¶ Quarto facit qz statutuz reꝫ ciēs exceptionē nullitatis.nunqꝫ intelligit reꝫcere illā q̄ certa ēꝛ q̄ constat ex actis.ꝓbat in.l.vbi pactuz.C.de trāsa.ita tz Bal.in.l.j.in vſi.denuo q̄o.C.si de momē.poſ.fu.ap. ℙde.de anch.in consi.ccij.qꝫ inci.de iure cōi ꝛc. Quinto facit:qz lz regula ꝙ spoliat° ante oia sit restituēd°,l.si qs ad se fundum. C.ad iul.de vi.tamē ꝙ certū est possessionē nō debere restituī puta qz laicꝰ spoliatꝰ petit se restitui ad decimas,certe non ē restituēdꝰ.gl.ē oꝛ.r no.in.C.ad decimas.de resti.spo.lib.vj. Bal.in.l.ordinarij.in vl.col.C.de rei vē.r in.l.si qs vi.§.differetia.ff.de acq.poſ.r ibi ℙo.Sile.in.xviij.co.cum alijs concoꝛ.p eum ibi datis. ¶ Sexto facit:qz statutum ꝙ cogit iudicē ad cōmittēdā cāz consilio sapictis si petat a parte non pcedit qñ esset certum ꝙ tale consiliuz animo frustrādi r p calūniā peteret.ita Jo.An.in addi.Spe.in ti.de reg.consi.p tex. in.l.quidā est manserunt.ff.si cer.pe.idē ex ꝑsse tz Ang.in consi.cxxvj.incipi.in questione.vertente.r nota.Sile.in consi.ccvij.inc.visa facti narratione.ad fi.alꝫ consi.lxij.in.ij.lib. ¶ Septimo r vltimo facit:qz ſtāte dicto statuto ꝙ cogit iudicē committere cāz consilio sapiētis,certe si pars peteret consiliū super eo qđ nō habet dubiū in iure:certe iudex non sapiētis.ita Bal.in.l.ille aut ille.p illuz tex.ff.de le.ij.§.cuz in v bis.r i.l.j.C.de rela.r in.l.ij.C.de le.r i.l.plz.r ibi Ful.r Pan. de ca.C.de sac.san.ec.Bal.in.c.cā te.p illum tex.de reſcrip. Jmo.in.l.si lic.de ver.ob.r ita est pulchre formata conclusio Bar.ad ꝙ nemo addit. ¶ Additio.Vid istā conclusionē Bar. vide tex.in.l.q via.in v vſi.nihil agit.j.e.in.l.pe.§.j.i v.ita de muz.ff.de re.r i.l.de pupillo.§.si plurib.ij.j co.Sñ aūt dicat certum,r qđo dicit non habere nūtiātē ꝛ nunciādi,declarat Bar.j.in.vj.q.vbi reſernodicēduz. ¶ Additio.Ego p conclusione Bar.hic allego duos tex.vltra fundamēta superi° adducta. ℙrimo tex.in.l.q via.in v bo nihil agit.j.e.scdo in.l.d pupillo.ij.si pluribz,j.e.r ista ē cōis ſnia r practica, temerarium esset ab ea recedere,lz nonnulli tenuerint ꝛnium inter quos ē Albe.magn° practic°,cui plꝰ deferunt aduocati ℳediolanēſes q̄ cuicūqꝫ alij doc.q aūt ꝛnia opi.disputādo possit tenerip hoc allego.l.pe.in verbo.etiā si calumniato.r.l.iij.§.itē si q.in vſi.p calumniā.ff.ne qs eū q.l.pe.§.parui.ff.q vi aut clā.Si eñ hz nunciat° i suum clarū statim poterit habere remissionē. Jgit nō debet spernere nunciationē. Non ob. tex. allegati p Bar.j.ea.l.i fi.qz ibi defect° est in ꝑsona. Nec ter. j.e.l.§.nūciam°.versi.q si qs in mari.qz ibi defect° est in rei:casu aūt nr̄o defect° in cā,ſz defect° ꝑsona r subtātia rei ē grauioꝛ q̄ ille q est in cā.nimirum si sibi spernit nunciatio.qt defectus sit grauioꝛ,ꝓbatur in.l.ij.§.subtili°.ff.de cond.ob.cāz est doctrina Bar.in.l.ei° q in,puincia.ff.si cer.pe.Non obstratio que posset adduci:que tollunt iam facta multo fortiꝰ fiēda.lege patre furiōſo.ff.de bis q sunt sui vel alie.iur.Quia hic est fallacia. Nam si ius clarum tollit nunciationem factam,tollit mediante authoritate iudicis quando autem spernitur, nulla interuenit authoritas. Non ob. etiam alia ratio secunda, quam ipse adducit hic. quia non est iniquū q̄ nūciatio etiā iniusta ꝓcesse liget nuciatum. cum statim posit habere remissionē.vt.ff.etiācum et lit.pulsum ō satisfactione. Banc opi.dixit posse teneri disputādo ꝛtra cōmonem:sed in cōſulendo vel iudicādo nequaquā. ¶ Secōo principaleter r notabiliꝫ no.ex ista cōclusione Bar.ꝓcto tex.vnū singulare r pegrinū q̄ quis ista.l.simpliciter dicat admittē dam nūciationē sine iusta siue nō iniusta.si certū effet nūciātē nō habet ius nunciādi:q̄ isto casu pōt impugne sperni. Hinc infertur ꝙ si statutū dicat q latis,quibus sententijs cōfozimbus siue sint iuste siue iniuste nō admittat appellatio:r mittāt executiō:tale statutū intelligit nisi cōstaret de iniustitia r nullitate,ſz ta pulchre elicit ex cluſione Bar.ꝓcto text. Hinc infero secūdo i specie ad statutū excelse ciuitatis ℳediolan.disponēs ꝙ ātiesc̄ꝫ pars petierit cōsiliū sapientis iudex cognoscēs de cā dz admittere p consiliū sapientis q̄ quis calūniose petat nā licet Signo de bo.per.xij.rationes consuluerit tale statutū nō valere.dz intelligi nisi exꝑsse appareat de calumnia euidēti,p istū tex.ꝓcta conclusione Bar.q perpetuo no. ¶ Bl.in ꝓbo p nūciationē.in fi.habes ex ista gl.tria †Primo qđ in nūciatiōe dz exprimi cā si petat als pōt sperni nūciatio.Secūdo q in libello dz exprimi causa.habes gl.r Bar.in.l.j.C.de edē.Tertio habes q testis dz exprimere causam li petat.gl.in.c.si archiepm.de testi.No.r Alex.b disputāt.an testis teneat exprimere rationē dicti sui si nō interroge tur. ¶ Juxta istā gl.Bar.formatꝫ xj.q.† Circa pmā.q.Bar. dū cōcludit qđ tria reddunt certū r notoꝛiū.ſ.snia, instrumētum,r euidētia facti p ter.in.c.olim.de ver.sig.Adde ter.enumerātē istamet tria in.c.fi.de coha.cle.r mulie. ¶ Circa pmā de instrō adde qđ Jmo.repzehēdit ꝛclusionē Bar. qđ mo instrumētū nō reddit rē certā.eo qz multa possunt opponi ꝓtra instrumētū.l.fi.C.de fi.istr. Nisi de eius viribꝰ sit discussuz vt quādo quis nihil apponeret. Jsto modo saluat Bar.hic sic i ſimili acta iudicū nō faciūt notoꝛiū nisi postq̄ est in causa conclusum.gl.sing.in.c.significauerūt.de testi. Tene conclusionē Bar.r no.eius regulam qđ instrumentū publicuz facit rem certē r manifestā iuribus ꝓeallegatis.Jntellige semper qđ mihi legitimū opponit ꝑ ista ꝛclusione Bar.adde tex.i.l.fi. in verbo manifestū.C.de re.cre.cū gl.tenet Bal.in.l.gñali. C.de sac.san.eccl.Jmo.in.c.ex insinuatiōe de app.in.c.ij.de confir.vti.vel inuti.Alibi dicit Bal.in.l.imperatoz.i ij.col. ſt.de sta.ho.q instrm est veritas apparēs r pbatio pbata r ñ pbatio pzobāda r ideo non indiget deſceptatiōe fozi.vt ibi p eū.Et habes alibi ter.illud euidentissime ꝓstare,qđ cōstat p pulchꝛū instrm.tex.est in c.lz.cēm.i v.ex pmissis in verbo euidentissime p instrumentum constat de pzoba.r ibi.d.Anto. in.xiij.col.Alibi illud dicit euidēs quādo de hoc adest instrumētū.ter.est in.c.cū dilecti in verbo ex tenoze instrumēti euidēter appareat.de dona.r ibi do.Abb.ad hoc.no.Alibi ē tex.qđ illud patēa de q̄ ad est instrumentū.tex.in.c.cū olim. r ibi do.Bb.in vlt.no.ad hoc no.de cēſ.Alibi sepe dt Bald. qđ instrumētū publicū est ꝓbatio pzobata r nō pzobāda.ita Bal.in l.ij.in.j.co.C.quando fiscus vel pzina.r in.l.quoties in vltimis v bis.C.de iud.r in l.fi.C.de vſu pu.r aut. qui semel.C.quomodo r quādo iud.in.c.consuluit.in.v.col.in fi.de offi.deleg. ¶ Circa aliud qđ dicit Bar.de euidētia facti.Ad de ter.in.c.cū speciale.§.pozro.de appel.r in.c.fi.de cohā. cle.r mulie.Adde etiā qđ nulla est certioꝛ ꝓbatio q̄ illa q̄ fit ꝑeuidentiā facti.r illa ꝑfertur cuicūqꝫ pzobationis generi,r illa nunqꝫ ista telligit exclusa.dicit est notabile Azo.i ſumma.in tit.C.ad.l.aqui in ru.Qđ dictū Bal.refert cōmunē dat. r sequit in rub.de ꝓba.in.j.col.in fi.r i.l.j.ad fi.C.si aduer.li. r in.l.pe.ad fi.C.de peri.tuto.r in.l.§.negantem.in ij.C.ad ad leg.aqui.ℳod.in.l.qui bona.§.qui dāni.ff.de dam.infect. ¶ Additio.Adde qđ euidentia facti superat omnes ꝓbationes.Bal.in.l.j.C.de sen.re.non poſ.Bb.in.c.j.de pur.cano. vbi alle.dictū Jnn.† Jtē adde r no.qđ vbicūqꝫ ꝑ euidētiā cōstat ſniam ee nullā r iniqnā.nunqꝫ transit in rem iudicatā tex. est no.j.c.fraternitatis.circa me.r ibi Jn.r oēs Lan.de frigi. r malefi.tz.d.Bb.in.c.ij.de purga.vulga.Bal.in.l.j.C.ſen.re nō poſ.do.Alex.in cōſ.cccccxlviij.qđ inci.stantibꝰ bis q.§. narrata sunt.in.viij.col.r elt in.iij.vol.cōſ.clxij. ¶ Circa tertia.q.Bar.eiꝰ ꝛclusio cōiter tenet.Tū Bar.r cōiter alij.d.l. si qs bona.§.sed qd si qs mādauit.in.d.ver.si patet.r i.d.l. etiā hoc modo.tz ℳod.ibi r hic nihil addāt:ego confirmo Mā bonū est argumētū de cōtractibus ad delicta r econtra. l.omnē.r ibi gl.ff.de ind. ℳō ego habeo qđ in delictis si aliqs diceret alicui tedet me qđ fueris cōdēnatus de tali delicto vl qđ sis infamis,vel falsari°,certe iste tenet actiōe iniurarū qz ꝑsumit dicere per iniuriā,licet aliqualiter honeste ita Ang.in.l.vestem.ff.de iniu.Si ergo hoc est in criminalibus

a ¶ Quartō, Addō huic q̄r te qōni q̄ posīta sunt. j. eo. post medius. Purp.

b ¶ Septimam. Adde huic. q. addi actionē posītā i co. i x. post. ix. cōclusionē q̄ hic cadit. Pur.

c ¶ Ex noto tū releuet. adde. Jo. de imo. i. l. accu. b satore. l. xlv. n ij. co. ff. de ob. fe. i. c. ad hec. el. ſ. i. iij. colū. de ap. Barb. i rep. ru. de re. ec. nō al. i. iij. q. pn. idē Bar. i c. cū R. cāo. de of. dele. i ij. no. idē barb. i. c. si duob⁹. i. ij. co. de ap. bar. pl. xxxv. inc. sapiēter scribit para li pome noā. ca. iij.

d ¶ Allegare puilegiū Add de qd de clerico citato coram iudice, an teneat ꝓpare re allegatur⁹. suū puilegi. viz. p Joan. in regula sciēti. 6re. iu. li. vj. i mercuri. Spe. ti. de citatiōe. i. §. j. ver. ſz pone iuder. Mo. in summa ti. de foz. cōpe. i. §. j. gb⁹ ver. li quet. arch. in c. clericū nul l⁹. z in. c. frequēs circa fi nē. l iij. disti. Qd. cōsi. in ci. an episcopus.

e ¶ Miles. als. l. miles. §. his aūt q. Purp.

ybi debēt cē pbatiōes clariozes lucē meridiana. l. ſi. C. de pba tio. ¶to fozti⁹ in ꝓctib⁹. Aduerte tñ op. ¶De. & ly. quā rephēdit Bar. z Bb. z in. l. q te. in vl. col. ff. ſi cer. pe. q est magnus practic⁹ dicit se vidisse in practica obseruari indistincte. q il la opi. ¶De, z ly. sit vera q̄ etiā tenuit ꝑ unū. in. d. §. sed quid si mādauit. z ſi vis tenere istā partē nō ob. fundamētū Bart. dū dicit. q iste sunt verba dispositiua: q̄ si essent nunciatiua cū sint de futuro nihil disponerēt. l. titia cū testō. in pnc. de le. ij. Istud fundamētū Bar. nō est verū. nā in. d. l. titia. iō illa verba enūciatiua nō disponūt, nō ꝓpter hoc solū q̄ sint defu turo: sed ēt q̄ nō principaliter fuerūt plata ꝓpter se, ſz ꝓpter aliud. q̄ ista duo simul nō disponūt. put no. Bar. z oēs i. l. ex his verbis. ff. de do. ſz i casu nr̄o. z ly. verba plata sunt pncipaliter ꝓpter se q̄uis sint enūciatiua z de futuro bñ disponunt. text. est i. d. l. hoc mō. z in. l. ēt hoc mō. Ita posset substineri di putādo: tñ nō recedas a pclusiōe Bar. ¶ Additio. Circa q̄r tā. q. vtrū possint operari & petēre exp̄ssionē cāe. z ōt q̄ sic. per tex. i. l. phibere. j. q. vi aut clā. vbi ēt seruꝰ pōt phibere. certe hic inepte iogf allegādo illū tex. q̄ si hic voluit egparare mū terū illi⁹. l. cū ista errat. ptz q̄ i materia iste seruꝰ nihil pt phi bere. vt ē tex. i. l. ē pupillo. §. j. e. bñ pt. phibī ex edicto q̄ vi aut clā. ergo Bar. male egparat fi. Bar. vero noluit egparare materiā istā ad illā. q̄d ēm ad ꝓpositū z sīr apparet q̄ Bar. vñ all. l. j. C. si p vi. male allegat: q̄ dēmet ter. log. ſi seruo nec tex. in. l. cū procurato⁹. q̄cq̄ facit ergo apparet q̄ nullibi ista opi. pbat. ¶ Circa septimā⁹. q. no. diligēter pclusiōe bar. q̄ ē no. digna ꝓ q̄ nō sufficit nūciātē dicere cāmiru edificās in solo meo: nisi adūciat a me posse. vl si dicat: q̄ edificās ꝛ seruitutē domui mee debitā, nisi adūciat in cui⁹ q̄si possessiōe suz: q̄ nō peluderet. als de necessitate. l. pt. j. de aqua q̄ti. z esti. z istoca su posset nūciatio sperni tā q̄ nō haberet causaz. Sol⁹ Jo. de Imo. hic ꝛdicit Bar. z dicit q̄. d. l. pe. loquit q̄n ꝓstabat. q̄ nūciās erat possessor. sed q̄uis ego nō dicā solū a me possessū nō sequit q̄ hoc. ergo tu edificās possides. vnde in dubio non debet cōteni maiestas ptozis. l. ſi qs ex aliena. §. fi in. verū q̄ iste passus est subtilis z necessarius licet alq̄ nō dicāt. Adō q̄ idē q̄ hic tenet idē Bar. in. l. ſtipulatio. §. habet. j. e. Sed aduerte: q̄ ꝛ Bar. stringit fozt̄ter ter. in. l. de pupillo. §. memi nisse. i ver. at si in suo. j. e. z ibi Imo. pōderat illū tex. ꝛ Bart. hic. Ibi ergo est tex. q̄ nūciatio ōt fieri p illū qui nō est possessor. z cōsequenter p eū q̄ nō asserit se possidere: ergo directo ꝛ Bar. hic. Alias respōdebatur ad illū tex. bene dicit q̄ ille tex. bene ōt q̄ nunciatu, nouū opus possidenti, sed nō ōt nūciā a nō ptēderet se possidere: q̄ dico q̄ imo tex. dat ibi consiliū z doctrinā si q̄s possidet vi q̄si possidet nō debet nūciare verbo: q̄ pderet ipse possessionē z faceret aduersariuz possessorē. §. in operis. j. ea. l. sed si ipse nō possidet q̄ nō ē tūc piculū pdere possessionē vel q̄si nūciet verbo: ergo nunciatio q̄ fit verbo debet fieri ab eo q̄ nō possidet: ergo est ꝛ Bar. si nō cauillet. Rūdebat alio mō q̄n ibi nunciat⁹ possidebat a nunciante vi vel clā vel precario tunc sufficit. p tout dicit Bar. ſz ista ē exp̄ssa calūnia z diuinatio ad illū tex. Secūdo ꝛ Bar. arguo sic. videt fozt̄ter facere p nunciationē factā verbo. clarū est q̄ q̄s perdit possessionē q̄ possideret z facit aduersariū possessorē tex. est in ista. l. in. §. in operis. vbi gl. z in. l. de pupillo. §. meminisse. ergo mihi videt q̄ frustra regrat q̄ dicit Bar. q̄ sit necesse dicere q̄ possideo: z q̄ nō sufficit dicare a me solo z p hoc ostēdo q̄ nō obter. i. l. pe. al. ꝓ Bar. q̄ in alīs interdictis ille qui nunciat nunc̄ pdet possessionē sicut in isto. vt declarant doc. in. d. §. in opis. z in. §. meminisse. z si restringeres dictū Bar. vt procedat nō in nunciatione q̄ fit per verbum, sed q̄ fit p ptorē, esset male dictū: q̄ aliud est in ea. vt firmat Bar. ꝛ in ij. q. q̄ in ea nō regrit exp̄ssio cause, z si restringeres q̄n fit p actū lapilli esset multū diuinare z alienum a verbis Bar. vñ videt q̄ in pūcto iuris cōclusio Bar. nō sit vera. z ꝛ ista opi. tz etiā Jmo. in. l. in puinciali. §. i. j. eo. vbi pōderat Bar. ibi velle q̄ nūciatio possit fieri p eum z q̄ non possidet. idē Jmo. in. d. l. de pupillo. §. meminisse. vbi ponderat ēt Bar. ibi sentire ꝛ ium in. xiij. q. idē tz Jmo. in. l. ſtipulatio. §. habet. j. eo. Idē tenēt Jmo. z Lu. in. d. l. de pupillo. §. si qs ipsi ptozi. j. eo. z ista pars ꝛ Bar. videtur mihi de iure sustētabilis p tex. d. §. meminisse. q̄ fozt̄ter stringit. Tñ ad scōm fundamētum q̄ fecit, posset rūderi, put dicebā pluries. q̄ p nūciationē nō pdat statim possessio. ſz demū ꝑstita satisdatiōe, z videt tex. in. l. ſi ali⁹. §. iulian⁹. in verbo eo ipso. j. q̄ vi aut clā. p quē tz Rap. cu. in. §. is o pis. j. ea. l. z ibi ita declarat illū tex. in. ix. q. Bar. Adde q̄ sol⁹ Ln. ro. rephendit Ba. p text. in. c. bone iuncta gl. fi. de app. vbi ap. extra iudicialis ꝛ p iuratas psonas inter posita. pōt postea in pcessu p futurū granameto iustificari. Sed ō reto z quet ꝛ Bar. ei⁹ fundamētum de li

bello. nā in libello secuta litis conte. mediāte li. conte. est cel bzat⁹ q̄ dā q̄si ꝛct⁹. l. iij. §. idē scribit. ſ. de pe. merito nō ē licitum ꝛpli⁹ mutare nec variare: p tout disponit aut. q̄ semel. C. quō z q̄n iu. ſz ista cessant in noui opis nunciatiōe vbi nō ē q̄si ꝛct⁹ z sic ista cōtestatio. Teneo cōclusionē Bar. p iura alle. p eū z p tex. i cle. appellati. d ap. vbi ē tex. fozt̄ter q̄ nō ſz pseq. alia cāz q̄ exp̄ssam in appellatione. ēt si ista alia cā ct notozia. Nō ē vt ꝛpi in gl. q̄ allegat p singulart: q̄ ſz in notozijs releuet. ab onere, pbādi, non tñ relevat abonere pponēdi a pncipio: p illā gl. ē tex. iuris ciui. subtil⁹ induceñ. nā legati q̄n sunt in legatione bñt puilegiū declinādi foz. l. j. §. oēs. ff. de iud. z istud p puilegiuz q̄ est clausum in cozpore iuris z notoriū vt ōt Bar. in. l. oz namēto ꝛ. ff. d aur. z ar. le. z tñ si cōuenia tur, cōgit iste legat⁹ comparere z allegare puilegium. Item text. est in. l. si qs ex alie. ff. de iu. ergo ibi est tex. q̄ noto riuz ēt iuris clausum in cozpore iuris non relevat ab onere ꝓponēdi z allegādi. Et sic ꝓ illuz tex. teneo gl. in. d. cle appellanti. q̄ noto riuz non relevat ab onere ꝓponēdi z allegādi. Per hoc re, pbo gl. i. c. accedēs. in gl. j. ad fi. vt li. nō cōt. q̄ vult ꝛ iuz. z pessime dixit q̄ ver. tex. Sed ꝛ pbat. pōdera gl. in. c. cuz sit romana. i ver. passiz. d ap. z tenēde istā ptē nō ob. fundamētū Lu. pmo nō ob. ter. i. c. bone. cuz gl. q̄ rūdeo, q̄n ille ter. nihil facit: q̄ ibi log. appellauit respectu futuri grauaminis, hic aūt nūciatiōis cāē ōp̄terito: nō ob. dū ōt q̄ō i libello mediāte litis cōte. ē acq̄situ i⁹ incommutabile: q̄ rūdeo q̄ ēt i nunciatiōe ꝛ acq̄situz i⁹: q̄ eo ipō ē ꝓfecta, vt ōt Bar. §. i. v. q. duz allegat. l. post ꝓfectā. C. ō renu. don. z sic defendo sniā Bar. Ego vltra Lu. arguo fozt̄ter ꝛ pclusionē Bar. fundamētuz ꝛ Bar. est: q̄ nunciatio ē q̄dā appellatio iterlocutoria vl ex̄ iudicialis. iō ñ ſz mutare aliā cāz q̄ exp̄ssā. c. j. d ap. in. vj. nā si ēt appellatio diffinitiua liceret mutare cāz tex. in. l. ñ. §. qd ergo. ff. d ap. q̄ ist̄ō fundamētuz sit falsuz ostēdo. Nā si nunciatio diceret appellatio ab interlocutoria: bah. eo regulā, in appellatione ab interlocutoria, interiz attētata nō debēt revocari. tex. ē no. i. c. non so. d ap. i. vj. z tñ attētata post nunciationē interiz ōstruunt z revocāt. l. ꝓto z. §. hoc iterdictuz. ñ. j. e. nisi fozte diceres ōfendēdo Bar. q̄ dispositio. d. c. fi soluz limitat ꝓ ista materiā nunciatiōis pp cōtēptā mūestatē ꝓtozis. Sz certe ēt supius ōt Bar. ēt i ꝑrio cōtenit maiestas ꝓtozia. ¶ Additio. Cōtra istaz ēt cōclusionē. Bar. ꝛ q̄ nūciatio possit fieri p eū q̄ nō ē in possessiōe. ē tex. in. l. si p⁹. j. e. vbi si agor ꝛ te q̄ debeat nihil seruit⁹ a domo tua z tu non defendas te: ego cōstituo tibi in possessione, z tu teneris mihi satisdare: q̄ nunq̄ ipedies nec op⁹ nouuz nunciabis. pondera q̄ iste qui se non sēdit tenet satisdare: z tñ amisit possessionē. Frustra ergo peteret satisdatio ō no. ope. nun. si ex q̄ amisit possessionē non posset ꝛpli⁹ nunciare, z frustrato ꝛie cautionis sunt euitāde. l. j. §. debito z. ff. vt in pos. le. l. stipulatio. §. diu⁹. ff. vt le. no. ca. Tu rūde subtiliter, q̄ ōti escunq̄ agit ꝛ aliq̄e ad imponēdā sibi seruitutē, vt in. d. l. si p⁹. z ipse ptumar pua⁹ pos. revocabi⁹. r. l. si qs ē ptionis. §. ſz z si qs. C. d ꝑscr. xxx. an. no. Bar. in. d. l. si p⁹. in. vj. op. mō cū iste amisisset possessionē p contumaciā. tū q̄ amisit revocabi⁹ z purgādo ptumaciā recuperabit possessionē p iura. z all. p p hoc satisdat q̄ ēt si recuperaret ꝛc. Jn. x. q. Bart. adō q̄ ꝛ iuz fozt̄ter facit tex. in. l. q̄ in hēdē. §. eligere. ff. de trib. vbi ēt in libello non ꝓt mutari q̄litas, z ōt Jmo. i. l. i. §. j. ff. de pu. q̄ nō repit illud ꝛ iuz formatuz a do. ſz valde strin git. Sed quod debet intelligi ſm. d. §. si detracta, sed nihil est dicere. Tu rūde clare q̄ in. d. §. si detracta nunciatio q̄litas sciētie, vl ignorātie dñi nō immuta ꝓdenationē in aliq̄ q̄ sēp dñs ꝓdenat insolidum. bñ ve. ē q̄ in executione suie si dñs fuit ignoās, nō fit executio insolidum, ſz norabr. q̄ dādo ꝑuz ꝓ nora liberat. tex. ē in. l. miles. ſ. §. g iudicati. ff. d reiu. nimi z sibi admittit variatio. sec⁹ ē i. d. §. eligere. vbi mutatio illi⁹ q̄litatis faceret diuersā ꝓdenationē. ita rūdet Bl. in. d. §. si detracta. Bal. i. d. l. edita. in repe. pusi. i. vj. co. C. d edē. vbi alꝰ plene dixi, z. d. Jn. d bu. i. c. ij. d li. ob. ¶ Additio. Jn ista. q. x. duz Bar. allegat particulā gl. hic q̄ ōt icipe. Sexto dic. nō repit cōiter in libris impssis. bñ ē qdā particula q̄ incipit. Sexto pone exēplū. sed debet dicere pone exēplū ꝛc. q̄ tēdit ad tertiā so. Illa vero particula duz dicere. Sexto z dic, z seqre Bar. q̄ habuit gl. in co. ruptā in. x j. z vl. q. Bart. adde p conclusione Bar. facere subtiles ronez: q̄ in. d. l. iij. C. de noua. non regrit illa ꝺnunciatio ad effectū ſiplicis certioratiōis. ſz ad effectum ꝑlationis. vt cessionari⁹ ꝺnunciādo ꝑfert cedēti, ergo ꝺnūciatio nō ꝛ ſipler ſz certa z cōtinens ipsā cessionē, vt ōt bar. Assūptū ꝓbo sic. litem ꝓte. ꝑcedit libell⁹. l. j. z auf. offeraf. C. d li. ꝓte. p libellū sit certioratio. l. j. i pn. ff. d edē. si i illa. l. iij. suff ceret simpler ꝺnūciatio ad certioratiōn, p seqnēs certe sufficere dꝛet libell⁹. z tñ tex. ibi regrit li. ꝓtest. ergo. ap pet

simpler

simplex certificatio nō sufficit. ¶ Additio. Aliter ꝛ Bar. ꝛ ad uerte q̄ idē Bar. est sibi ꝛrius. in tū. q. dō q̄rit vtrū oparū possint petere cām nūciatiōis ꝛ qō sic. g. l. ph̄ bere. in p̄in. ff. qō vi aut clā. postea subāgit: ꝛ q̄ hic tractat de tuēda possessione dñi ergo exp̄sse vult qō ille cui nūciatū esset i possessione dum vult q̄ operarij eius cui nūciat pp tuēdā possessionē ipsi⁹ nunciati possunt petere cām si ergo nūciat⁹ erat in possessiōe: ergo nō nūciās. ¶ Itē ꝛ ba Bar. in x. q. d ū ōt q̄ si esset manifestū nūciātē esse i possessione: nō deberet exp̄imere cās. ꝛ. nā i manifestū ꝛ nō deberet p̄bari: tū ꝺ allegari l. si adulterij. §. idē pollio. ff. de adul. ꝛ Jas. i p̄ce. q. allegat duas ꝓcor. ergo ꝛ sit i possessiōe ꝛ sic manifestū: tū deberet allegari: ꝛ ita ipse alle. q dā nō indoct⁹ scholaris dicebat q̄ nō tenebat allegare: q̄ ipe calūniose interrogabat de cā: ꝛ ita exp̄sse ad hoc facit gl. in l. g cū maiōr. in ℏ. vl calūniosā. s. ō bo. li. ¶ Ultio capio glo. magnā in verbo eaten⁹. circa p̄mū euidētiale q̄ triplex est remissio. adde in p̄ia dū ōt q̄ de remissiōe q̄ fit ab hoie nō logt nec iste tex. nec gl. dic q̄ imo logt tex. exp̄ssius. in §. inde q̄rit j. ca.
16 l. ſ. Bar. intellerit q̄ nō loquat tex. s. i. pn. ¶ Scō adde iḡtū Bar. ōt ꝛ q̄ remissio q̄ fit a lege est duplex, dic meli⁹ ꝛ notabi li⁹ q̄ q̄dā est remissio q̄ fit a lege sola, nō ꝛueniēte aliq̄ facto hois. put est q̄n est ipso iure nulla q̄dā est q̄ fit a lege nō a lege sola ſ. immediate facto hois edificantis q̄ p̄stat satisdationē: nō est ergo sola lex q̄ remittit, ſ. lex cū facto hominis. s. cū satisdatione. ¶ Tertio adde inq̄tū Bar. ōt q̄dā est remissio que fit a lege q̄n nūciatio est ipso iure nulla: p certo Bar. inepte loquit ꝛ impꝛopꝛie. q. ſ. nunciatio est ipso iure nulla, ibi nō cadit remissio. ¶ Pꝛio q. ꝓuatio p̄supponit habitū. l. remittit. ff. de fureiu. l. decē. ff. de ver. ob. Scō de hoc est tex. in l. j. §. j. ff. de remiſ. vbi ōt iuriscōsultus remissionē demū factā valere vbi nūciatio tꝛ. Si ergo nūciatio est nulla ibi nō cadit re
17 missio: q̄uis gl. ibi alr dicat. ¶ Quarto adde inq̄tū Bar. facit dr̄iā int̄ remissionē q̄ fit a lege ꝛ remissionē q̄ fit a iudice: ꝛ tū p vtroq; mēbꝛo allegat eūdē tex. s. in l. p̄toꝛ. §. deinde. j. c. illū tex. allegauit Bar. pꝛo vtroq; mēbꝛo. Sed sunt diuerse, vt p̄supponit Bar. ille tex. nō vr̄ bñ allegari p vtroq; mēbꝛo: sed saluādo Bar. declara eius intētionē eē q̄ remissio q̄ fit a lege vbi est p̄stita satisdatio de q̄ loquitur d. §. deide differt ab illa remissione q̄ fit a iudice post p̄stitā satisdationē: ꝛ illa est p petua: ꝛ imponēs finē liti de qua loquit idē tex. eo q. ꝓia est talis. ꝛ nō effectualis. est enī t palta donec fuerit iudicatū. an uit iusta nunciatio vel nō ꝛ interī pōt edificare, ſ. ꝛ remissio q̄ fit p iudicē post satisdationē est ꝓpetua ꝛ imponēs finē liti de qua loquit d. §. deinde. ita declara ꝛ itellige Bar. ¶ Additio. Dic meli⁹ repꝛobata dicit Bar. q. est remissio q̄ fit ab hoie: ꝛ ista clara est: aliqua est q̄ fit a lege ꝛ a iure, ꝛ est duplex ſm Bart. vna q̄ fit q̄n nūciatio est oīno nulla ꝛ exp̄ssa. Tu dic ꝛrium q. hoc casu nō fit remissio: q. ꝓuato p̄supponit habitū. l. decē qua ō ver. ob §. diu⁹. insti. de ca. dimi. si ergo nūciatio est nulla nō pt fieri remissio: ergo a lege vna tū fit remissio. aliqua est q̄ fit a iudice, ꝛ ista est ſm Bar. duplex: vna q̄ fit p satisdationē, tu dic q. nō est remissio q̄ fiat a iudice: ſ. a lege: q. ꝛ vbi p̄imū est satisdatū, est ac si nunciatio facta nō esset l. de pupillo. §. si is cui. j. c. ꝛ ius hoc operat, nō iudex: nec tex. allegat⁹ p Bar. ad hoc p bādum g. cō oīno facit: q. ꝛ q̄ data satisdatione iudex faciat remissionē in illo tex. verbū nullū, nec in quoq; alio tex. ꝛ allegat illū tex. hic dū vult q̄ alias fiat remissio p satisdationē a iudice ergo fit vna sola remissio. s. vñ visis hinc inde allegationib⁹ effectual iudicat, ꝛ ita ipse le. Scō p̄mitte ſm Bar. q̄ dam būt literā affirmatiuā q̄ negatiuā: si habēt affirmatiuā lr̄a si obstaret. ¶ Circa ſm euidētiale q̄ si haberet lr̄a affirmatiua: tūc esset clara ꝛ nullū ꝛrium obstaret. Adde q̄ imo lr̄a affirmatiua non vr̄ bene stare: q. si haberet ius, prohibendi, non deberet fieri remissio: imo potiꝰ ꝺ affirmari nunciatio. Scō put etiā ōt Jmo. si fieret remissio q̄n nunciās hꝫ ius, prohibēdi: certe fortius ꝺ fieri remissio q̄n non haberet ius prohibendi, ꝛ sic stāte litera affirmatiua deberet subaudiri dictis implicatiua etiā, ad tex. Tertio p̄mitte ſm Bar. q̄ iste dictiones eaten⁹ quatenus altera sumunt tribus modis: causaliꝛ. tpaliꝛ ꝛ quantitative. Pꝛimo nō seq̄ cauſaliter capiuntur in isto tex. ſ. p̄ima sol. gl. ꝛ gntā ꝛ quartā que debent simul iungi. Scō nō tpaliter ſm scōā sol. gl. Tertio nō sumunt ſm tertiā ꝛ sextā sol. gl. Pꝛemitte ergo q̄ ꝛ gl. videatur ponere sex sol. tū re vera non sunt nisi tres principales: q. cum p̄ima iungitur quarta ꝛ quinta: cū tertia iungit sexta: q̄ idem dicit ꝛ latius addit ō rebus coꝛpoꝛalib⁹. ¶ In gl. mag. ex p̄ima sol. iungendo quartā ꝛ quintā q̄ simul debent iungi, habes tria p̄incipaliꝛ allicere p̄imo p̄imā solutionē seu p̄imū intellectū ad tex. quē p
18 bā vt hic p Bar. ꝛ Scō a no. ex gl. dum ōt: q. nulla cām dice
a bat, vel que pro nulla habetur, hic esse glos. ordinariam quod paria sunt nullā cām exp̄imere vel frivolā exp̄imere que p nulla habet. ad hoc Bal. hic no. istā gl. ꝛ p ca allegat. l. ij. §. circa. ff. de exce. do. ꝛ dicit istā gl facere ad materiā appellatiō nū extra iudicialiū vel appellationū ab interlocutoꝛia q̄bus regrit exp̄ssa cāe pꝛout dixi. s. in. ix. q. Bar. paria ergo sunt nulla cām exp̄imere. vel frivola exp̄imere. Adde tex. in l. q tieo. ff. g satisd. cog. cū si. vbi paria sunt nullo modo satisfiat: aut satisdare ſ. vitiose. Ad idē, q. paria sunt nō cōparet⁹ ciuicio vel min⁹ legitime ter. est i. c. Nicolgo. ꝛ ibi cano. p̄sertiz Bal. de app. Silr paria sunt nullo mō adire. vel adire inutiliter seu viaiōp etēti, ter. est i. l. ij. ꝛ ibi Sal. Fulg. ꝛ alij no. C. ō suc. edi. tex. i. l. ſi. ff. de li. ꝛ post h. i vbo nihil agit. i. l. filiꝰ e mā cipatus. ff. de coll. bo. Alibi habes q̄ nihil⁹ ꝛ invalidū eg parātur tex. est q. ꝓpꝛie sic eg parat in. l. si aut nullū. ꝛ ibi Bal. C. ō le. her. ¶ Additio. Tu dic q̄ est ꝓpossibile ꝗungere quartā ꝛ gntā cū ꝓma, pbat: nā pꝛima solutio q̄ tex. vult dicere pōt remissio fieri eaten⁹. i. iō quaten⁹. i. q. nūciatio erat nulla subiūcit gl. quo casu etiā sine satisdatione fit remissio. si velles q̄rtā ꝛ gntā cōiungere cū ista esset necesse q̄ in illis etiā vellet gl. q̄ remissio fieret sine satisd. put h̄ in pꝛima, mō in illa quarta ꝛ gnta ponit q̄n remissio fit p satisdationē. ꝛ gd ad rūbū cū ista dicere pꝛout hic Bar. ōt in hac. j. col. fit mētio de tꝛiplici remissione legis: ꝛ sic de ea ēt q̄ fit p satisdationē: ꝓsidera tu vñ a hoc nō somniauerit Bar. imo gl. exp̄resse ōt in. j. so. in fi. ꝛ iō
b fit remissio ēt sine satisdatiōe: ita ipe leg. Tertio habe b ex gl.
1 in quarta sol. q̄ hic ꝟigit⁹ q̄ si nūciās cui offert satisdatio dicat bodie ꝓstat, bodie agat: tūc nō pōt vigoꝛe satisdationis nūciat⁹ procedeꝛ i edificādo. addūt Bar. ꝛ doc. q̄ imo tūc ꝺ ꝺifferri edificiū p tres mēses p tex. i. l. ſi. C. ō edi. pꝛiua. als ē. l. j. C. de ope. no. nū. ꝛ p illū dicūt doc. limitari. ll. istius tit. q̄ volūt q̄ ꝓstita satisdatione fit remissio nūciationis: ꝛ edificans pōt ꝓcedere i edificādo. l. pꝛoꝛ. §. deinde. ꝛ. §. seq. ꝛ l. de pupillo. §. si is cui. j. c. Iste. ll. limitāt, nisi nūciās cui offert satisda b tio dixerit, bodie ꝓstat: bodie agat tūc ꝺifferr edificiū p tres mēses: ꝛ ita tenuit oziginalr gl. ꝛ doc. cōiter i. d. l. ſi. bar. ꝛ do. in. l. pꝛoꝛ. §. si qs paratꝰ. j. c. ꝛ gl. ꝛ doc. i. c. ſi. extra eo. pōdera ergo q̄ Bar. ꝛ oēs idifferēter volūt q̄ si illa. l. ſi. iō supsedeat ab edificādo p tres mēses: iō q̄ nūciās dicebat, bodie ꝓstat bodie agat, ita tenēt gl. ꝛ oēs doc. hic ꝛ vbiq;. mihi autē vr̄ veritatis inuestigāde gratia q̄ ille tex. indistincte dicebat q̄ facta nūciatione supsedeat p tres mēses. itra quos ꝺ cā nūciatiōis decidi a iudice: ꝛ si nō possit decidi. intra tres mēses pp aliq̄s impedimētū: tūc ꝓstita satisdatiōe possit ꝓcedi in ope. ꝛ q̄r teneo q̄. d. l. ſi. indistincte ꝓcedat sine sit dictū bodie cōstat ꝛc. siue nō. ꝛ p ꝺicta teneo q̄ p illū tex. bodie limitētur ꝺicta iura ffoꝛ. ꝛ ita alias ꝺū essem scholaris sustinuī istā publicā ꝓclusionē: ꝛ als adhuc mihi nō displiceꝛ. ¶ Moneo ꝛ q. tex. vbiq;. s. in d. l. ſi. ꝛ in. c. ſi. extra. e. loquunt inoīsticte q̄ supsedere debeat p tres mēses. j. quos ꝺbeat ꝺecidere cā. ꝛ nō dicūt q̄ ibi fuerit dictū bodie ꝓstat bodie agat. Scō q. ꝛ tex. i d. c. ſi. qui dicit q̄ ēt si nūciat⁹ vellet satisdare tū ꝺz supsedere ab edificādo p tres mēses, nō q. ꝛ nūciās vellet statim aut ꝺiceret bodie ꝓstat ꝛc. ꝛ sic statim ostēdere de iure suo. imo tex. ibi ōt q. ꝛ ꝙq; ad tres mēses pōt ostēdere ꝺ iure suo. Tertio moneo ꝛ q. si vera esset opt. gl. ꝛ doc. sequereꝛ q̄ ēt in ptāte nūciātis vel acceptare satisdationē, vel sꝑreta ea ꝺicere bodie ꝓstat ꝛc. Sed istud vr̄ mihi q̄ sit de ꝺirecto ꝺ tex. in. d. l. ſi. in ver festinare. vbi ter exp̄resse imposuit necessitatē iudicib⁹ vt festinēt ꝛ oīno expedīr̄ cām. j. tres mēses: ergo ille tex. tollit facultatē nunciandi. ¶ Quarto pōdero tex. in. d. l. ſi. q. tūc admittit satisdationē nūciāti q̄n occurrit legitimū impedimētū ꝓpter q̄ nō pōt expediri cā nūciationis. j. tres mēses: tūc post tres mēses satisdationē admittit, qua p̄stita pōt edificari: ꝙ aliter quā ex cā impediměti. j. tres mēses non ꝺz admitti satisdatio etiā si nūciās nō ꝺicer. t. bodie cōstat ꝛc. ¶ Quinto pondero rōnē decidēdi illi⁹. l. ſi. nā rō decidēdi est q̄ supsedeatur per tres mēses eo q. nūciās ꝺixerit, bodie ꝓstat ꝛc. ꝓout ꝺicūt gl. ꝛ doc. Sed rō decidēdi est: q. ꝛ edificia nō ꝓhibent ꝓinanes de nūciationes vltra tres mēses. Itē recte ꝺenūciāt⁹ cōsulet. Rō ergo trīū mēsiū est, ne per inanes denuntiationes operā ꝓhibēatur vel vltra per illud tēp⁹, ꝛ ista ꝓclusio mihi adhuc plꝫ multū cōgruit. d. l. ſi. Non recedas ñ a cōi ſnia ꝛ dicas q̄ d. l. fin. sic necessario ꝺz intelligi ad hoc vt iura inribus concoꝛdēt ur. ꝛ. d. l. ſi. cōcoꝛdetur cū l. pꝛetoꝛ. §. si quis paratꝰ. j. eo. cū si. ¶ In ea. gl. ibi, vel dic secundo. istam gl repꝛehēdit Bar. in ea gl. ibi vel dic tertio istum tertium intellectū etiam repꝛehendit Bar. ¶ In. vj. solu. gl. Bart. tenet istam sextā solu. Sed aduerte q. Bart. facit vnum pꝛesuppositum per q̄ tenet istam sol. ꝛ pꝛobat aliquas pꝛecedentes q̄ iste tex. i secta parte necessario se referat ad edictum pretoꝛis positum

¶ Scō no. Ista omia repetunt. inſ. q̄ties. col. j. ff. q. satisd. cogi facit q̄ dicit Jas. p illum tex. ix. l. cum res. rūj. no. ō le. j. Pur.

¶ Tertio habes. Conclusio. gl. de pbatiōe q̄ offert i cōtineti, cō. pba. per decisionē Pau. post gl. i. c. suscitata. colū. vlt. de resti. i inte. q̄. pbatio. admittit tur post sententiam quā do incontinēti offertur. Purpu.

in l. pretor. §. deinde. ſ. e. q̃ edictū loquit de remissione ꝓsatisdationē. Ad ita tenēdū, debuit moueri Bar. q̃ iste nō ꝑt referri in ſcōa parte ad aliud edictū niſi ad illud de quo in §. deinde. q̃ nō habemus aliud ad q̃ poſſit referri. Sz tu ꝓsidera q̃ ter. in d. §. deinde nō loquit de effectuali remissione que sit ꝓpter satisdationē, lz Bar. volēs paliare dicat, quod illa satisdatio est cā cūdi ad iudicē qui postea facit effectualē remissionē, de qua effectugli loquit iste ter. tū de ista nō loquit. §. deinde. Secdo ꝓsidera q̃ iurisconsultus hic, lz in j. parte referat edictū prętoris. tū i ſecūda parte nō ſe refert ad aligd edictū ptoris. put ꝓsupponit Bar. Si dicat q̃ ex cōtinuatiōe ſe refert ad edictū, dic q̃ iurisc̄ſultus in ista ſecunda ꝑte ponit mētē illius edicti cuius in legibus ſequētib⁹ nō habeam⁹ edictu exp̄ſe positū, t sic istud vr tibi absonū dictū, potes dicere q̃ iurisc̄ſultus in ſecunda parte ſe fundet auctoritate edicti positi. in l. prętor. in ꝓin. j. e. t hō in §. deinde. Vbi etiā ꝓtor ꝓcipit demolitionē operis ꝓpter ea q̃ nō erat facta remissio. ergo vr ꝓmittere remissionē, put in simili öt gl. in verbo deīn de. t ibi Bar. t oēs. Unde teneo qđ quid dicat Bar. q̃ iste ter. nō loquat de remissione ꝑm. §. deinde. qui loquit de remissione que sit per satisdationē. ſed quod iste loquat de remissione effectuali. q̃ sit per iudicē cā cognita eatenus, quatenus nūcians non habuit nūciandi ius: q̃ de tali effectuali remissiōe q̃ sit p mēsurā iuris loquitur pp̄rie iste ter. put etiā fatetur Bar. j. in pri. diſt. Et isto mō ſensus litere est clarus ſine difficultate t sic effectualiter teneo tertiū intellectū gl. cū q̃ ꝓcor. ter. quē et tenēt Rap. cu. t Pau. de ca. hic. t ista est veritas qđ dicat Bar. vltra Bar. t antiquos aliū intellectū ad istū text. ponit hic Rap. cu. quod ista verba eatenus quatenus peregregie i ter. posita sunt, vt contineāt etiā totū sicut verbū reſiduū. l. ij. C. de bere. inſti. Nihil ler vult remitti intātū inquātū nunciās nō hz ius ꝓhibēdi: ergo intelligit quod ēt in totū velit remitti ſi in nihilo hz ius ꝓhibēdi: vnde ꝑm eū nō fuit op⁹ q̃ ista gl. tot verba effunderet, q̃ ista vera sol. Sed caue: q̃ ꝑm istū intellectum esset dicere quod effectualiter superfluerent illa verba eaten⁹ quaten⁹: ſed ſimpliciter erat dicēdū quod remissio fieret vel in totū vel in parte ꝑm quod habuerit ius ꝓhibendi. t tū in iure nihil debet eſſe ſuperfluū. §. quib⁹. in j. ꝓſti. C. vnde teneas tertium intellectum gl. qui est veri⁹. ¶ In ſecunda parte principali gl. dum Bar. facit differētiā inter nunciare t ꝓhibere. Adde quod istā dīām exp̄ſe reprehēdit gl. ꝓr. in l. ſi ꝓcurator. j. e. t illā gl. quod non ſit differentia inter nunciare t ꝓhibere: ſequit ipſemet Bar. ſibi ꝑius. in l. de pupillo. §. meminiſſe. in ij. q. in fi. j. e. t ꝑs q. l. ꝓmiſcue vtunt iſtis vocabulis. vt apparet ex ꝓin. huius tex. t ſimi. ¶ Extra gl. circa ꝓin mā q. Bar. t q̃ remedio ꝓſulatur ꝑ iniuſte nunciātē: Adde q̃ eius diſtinctio ante eum fuit Old. hec, put fideliter refert t ſequit hic Abb. in vij. col. ¶ Secundo adde in mēbro primo Bar. istā opi. reprehēdit hic magiſter meus obſeruāde memorie. d. Jac. pu. tali ꝓsideratione. Nā ex quo nunciās fuit in dolo iniuſte nunciādo: nunciatus aūt q̃ sciebat ſe hāre ius edificādi ſpreta nunciatione edificari fecit: q̃ credebat ſe iure edificare eiq̃ licere: ergo ſo. ū fuit in culpa, t iſte error iuris excuſat eum a dolo. l. ſed t ſi lege. §. ſi rē. d. de pe. her. ergo dolus nunciātis. dz ꝓpō ierare culpe ei⁹. l. itē ſi obſtetrix. in ꝓin. ff. ad l. aq. Ā decisiō Bar. ꝑm eum, pcederet q̃n nuncians iniuſte credebat ſe poſſe nunciare t eſat ſolum i culpa tū vna culpa cū alia cōpenſaret. l. ſi ambo. ff. de cōpē. l. vir o atq̃ vro. ff. ſol. ma. ¶ Ita cōſideratio prima fronte est multū colorata, ſed ego teneo decisionē Old. t Bar. duplici rōne. Primo ꝓsidero quod cā quare edificās cogit deſtruere opus, nō est immediate ꝓpter dolum nunciantis ſed ē pp cōtēptū nūciatoris: vnde conſidera quod dolus nunciātis t culpa nūciati nō ſunt pariter circa idē. Cū ergo nō ſint pariter circa idē: ergo dol⁹ non debet prepōderari culpe q̃n nō ſunt pariter circa idē, ita no. in d. l. vir o atq̃ vro. ꝓ hoc adduco bonum tex. in ar. i l. ſi plures. ff. de admi. tut. Secundo ſunt q. rūdeant quod ex q̃ nunciatus edificauit ſpreta nunciatione cogitur precise opus demoliri, nec admittitur ad allegādū aliquid de iure ſuo. ter. est in §. ſed ſi is. j. ea. l. nō admittit volēs pbare de dolo aduerſarū quin opus debeat deſtrui. Sed ꝓsidera nunqd ſequuta demolitione vel demolitione poſſet poſtea habere regreſſum actione de dolo, ꝓpter dolū nunciātis. Ideo secundo mō non tolleret fundamentū do. Jac. ¶ Additio. Sol. melius: nānūciās iniuſte dz in dolo p̄ſumpto, pbatur dolus p̄ſumptus eſſe quoties apparet nō ex manifeſtiſſimis p̄ſumptionibus: q̃ tūc eſſet dolus verus: ita Bar. in l. quod nerua. col. j. in fi. ff. depoſi. Sz quod mō denūciās iniuſte ſit in dolo p̄ſumpto pbat: q̃ si nuncianti exp̄ſe apparet de dolo tāq̃ calumnioſus ſperneret put ō. p Bar. t hic amplius nō eſſet tractandū de dāda actione de dolo pp dānū. Apparet ergo de dolo nō exp̄reſſe t manifeſte ſed per p̄iecturas: ergo est dolus p̄ſumptus, vt öt Bart. ibi ō. ſi nūciās: ergo est in dolo p̄ſumpto. Jdē dicimus in nunciato qui edificat ſp̄reta nunciatione, ita exp̄reſſe in §. nūciatio. col. pe. ver. ſed ille j. e. hoc nō exp̄ſe apte q̃ cōpēſatio fieri pōt, ita ipſe legi. ¶ Circa ꝑm dictū Bar. dū dicit ego nō edificaui lz ſupſedi. Adde ꝓ conclusione Bar. facere, q̃ occaſione dāni dat, ceſſet t dānum dare. öt iurisc̄ſultus. in l. q occidit. §. in bar. ff. ad l. Aqui. Sz tu aduerte quod imo iſto caſu cōpetit actio iniuriarū ter est in l. iniuriarū. §. ſi qs pbibeat. in fi. ff. de iniu. per quē ter. ita tz Alb. hic in vij. col. adde ter. in l. q pēdēte. ff. de act. emp. Si cōpetat actio iniuriarū ergo vr quod ceſſat actio de dolo per regulā. l. j. §. fi. cū l. ſeq. de dolo. niſi ambe ſint ſubſidiarie, ſed ſaluādo Bar. potes dicere quod in illis iuribus, pbibeat me edificare via facti t nō via iuris, t ita nūciādo nouū opus sic poſſes defendere Bar. ¶ Additio. Et q̃ dēf actio iniuriarū lz exp̄ſſe Bar. in l. ꝓtor. §. nonnulli. j. e. Ā cum dēf actio iniuriarū nō deberet dari actio de dolo. cū iſte non ꝓcurāt: t qđ non ꝓcurrāt lz exp̄ſſe Bar. reprobata gl. i l. ij. C. de dolo. Tu dic q̃ quotieſcunq̃ aliquis nūciat t apparet eum iniuſte nūciaſſe, dāf actio de dolo t ita loquit Bar. hic. ſed quotieſcunq̃ ego edifico t tu de facto me impedis nō nunciādo, t sic non via iuris: tunc competit actio iniuriarum t sic ꝓcedunt ꝑia, q̃ hoc sit verum ꝑ ex eo: q̃ actio iniuriarum nunqđ dāf niſi ꝑ eum q̃ de facto agit. d. l. iniuriarum. hic alle. t nō Bar. in d. §. nonnulli vr male dicere dum vr velle t vult q̃ ꝑ nunciātē actionē iniuriarum, t ista est veritas t ita ipſe legi. ¶ Conſidera vltio an ter. ab d. l. rē quādā. facit ad ꝓpoſitum Bar. nā in q. nra nunciat⁹ poſſunt dici i aliquo culpa q potuit, puidere ne ꝓparamēta cor rumperēt, aut via ſatisdationis aut petēdo remissionē. Istud ceſſat in d. l. rē quādam. ¶ Additio. Preterea ꝑ Bar. hic, facit d. Pet. matthe. forte fundamentum. dicēs q̃ imo buſc nunciato non deberet competere actio de dolo: ſicut nec in ſuperiori caſu per illud q̃ ſuperius dicit Bar. q̃ dānum quod quis ſua culpa patitur ꝛc. nā notatus ſua culpa patitur: q̃ poterat edificare ſatisdando: ergo debebat ſatisdare t sic dānum euitaſſet. Nec ob dicere, erat paup. non inueniebat ſatisdationē q̃ multum esset reſtringere. Preterea dat iuratoriā vel ſimplicē cautionē sicut not. in l. j. ff. in ius voc. vt eāt. Sol. tpe quo nunciatus non ſatisfando erat in culpa noui nuncians doloſe erat in dolo. t dol⁹ ꝓponderat culpe. l. itē ſi obſtetrix. in ꝓin. ff. ad l. Aqui. tu ſolue melius, nā maior est culpa in faciendo quam in non faciendo. gloſſ. in l. niſi mora. ff. ſol. ma. imo leuiſſima culpa in faciendo equiparatur dolo commiſſo in non faciendo: dixi in l. quod nerua collat. xj. ff. depoſi. modo iſte commiſit culpam in non ſatisfando t sic in non faciendo aliter faciendo. ergo ꝛc. ita ipſe leg.

1 ☞ Interdicta prohibitoria reſpiciunt futura opera, ſed interdicta reſtitutoria reſpiciunt preterita.

2 Facta prior infectis haberi non poſſunt.

3 Si recedim⁹ a ꝓprio ſignificatu verborū stam⁹ cōi vſui loquēdi etiam in penalibus t sic vbi agitur de puniendo notario.

4 Dictio olim. t quondā non ſolum de cōi vſu loquēdi: ſed etiā de ꝓprio ſignificatu capitur prior preterito tpe. t n. 7.

5 Interpretatio dz capi vt act⁹ ſuſtineat. niſi verba i diſpoſitione poſita non poſſent intelligi etiā cū nimia improbatione.

6 Licet teſtes sint reducendi ad concordiā t ſaluari quātum est poſſibile ſaltē vt euitēt penā falſitatis ſi eſſet nimia improbitas vel ſimplicitas apparens non ſoluantur.

7 Instrumentū quod poteſt interpreta. i t tollerari aliquo modo debet ſemper adiuuari vt notarius euitet falſum.

8 Teſtis ſi deponit falſum circa ſubſtantialia t principalia cauſe punitur, ſecus ſi ſuper extranea materia.

9 Remedium ordinarium excludit extraordinarium, fallit tamen iſta regula aliquibus modis.

10 Ubi sunt due. ll. vel ſtatuta generalia, illa que est minus generalis habetur loco ſpeciei vt deroget generali tanqđ ſpecies.

11 Inter dictum quod vi aut clam non datur contra poſſeſſorem edificantem in ſuo vt per hoc prohibeatur edificare.

Hocautem. Edictū remediumq̃. No. quod iſtō edictū in primo capite in q̃ est ꝓhibitorium reſpicit futura opera t non preterita. Sed in ſecō capite in q̃ est demolitorium. l. ꝓtor. §. hoc interdictum. ij. e. tūc reſpicit preterita. Et tex hoc correlarie nō. generali⁹, quod interdicta ꝓhibitoria reſpiciunt futura opera, ſed interdicta reſtitutoria reſpiciūt preterita. Et ſi dicat q̃ ratio iſtius tex. dic q̃ ratio est: q̃ cum iſtud edictū in prio capite sit, ꝓhibitorium:

1 clarum est qđ ea q̃ ſunt preterita prohiberi non poſſunt: † quia facta prior

facta p infectis haberi non possunt. l. in bello. §. facte. ff. ō capti. q̄ z ß solo puat de⁹. ¶ Additio. Adde quare faciat h mentionē de q̄nā iterdictis restituto rēp⁹, z tñ nō diterdicto. ne q̄ loco pu. so. illō nō e interdictū q̄ hēat caput demolitoriū, sz bñ tātū caput p hibitoriū ꝫ naturā alioꝝ iterdictoriū, de q̄ est ter. in. l. ij. §. si qs nemine. ff. ne qd i lo. pu. ¶ Sic. i verbo. oliz. Vo. decisionē bar. i qua dt se sustinuisse ultrz notary, cu Bar. trāseūt idifferēter oēs hic. Idē tenēt. d. Ant. Alb. z Jo. q̄mo. i c. ex pte. B. ō fo. pp. d. Bar. z Jo. d' Jmo. in. c. cū oliz. Alb. de of. del. An. in. l. ei' q̄ in. puncta. i. j. co. ff. si cer. pe. Et quāuis Lu. ibi tñ. co. referat itideliter Jo. an. i. c. cū ꝫ. de pi. i nouel. tenere ꝫriū, malere recitat cū. Tu adde q ꝫ decisio. Bar. t ſ l'. d. Jo. an. Bar. i. d. c. cū olim Alb. in. j. z. ij. co. de of. de. Ubi dt se vehemēter admirari quō Bar. se ita obtinuerit facto. Mouet q̄ ēt in materia stricta z in materia odiosa z pena li recedim⁹ a pp̄rio significatu verboꝝ pp cōm vsum loquē di: put tz Ja. bu. i multis locis, z voluit Barto. i ru. s. c. z ibi
3 multa dixi. † Si ergo recedim⁹ a pp̄rio significatu verboꝝ z stam⁹ cōi vsu loquēdi ēt i penalib⁹ z hic vbi agit de punicdo
8 notariū: ergo cū cōis vsus loquēdi sit q̄ dictio olim ad z quōdā portēt pteritū tps, ergo z in isto z i ꝫctibus intelligitur in tpe pterito. dato q̄ sim⁹ in penalib⁹. cōfirmat p illud quod dicit Bal. in ti. de pace cōstan. in verbo sentētie, q̄ omnia intellectus q̄ nō sonat auribus vulgi est extrane⁹. alleg. c. ex literis. de cōst. Ista sunt eius fundamēta ꝫ Bar. ¶ Tu autem cōfirma strictus fundamentum suum ꝫ Bar. † q̄ non solū ex cōmu
4 ni vsu loquēdi, ōt do. And. in. o. de p̄rio significatu dictio olim z quōdam capit, p pterito tempore solum, iuxta gl. hic z expresse do. Alex. idem tenet Jnnocen. in. d. c. cum olim. z in. c. cū ꝫ p illū tex. de pig. ita etiā Alb. in dictionario suo in verbo olim, facit tex. in. l. sed z milites. §. q olim. z. §. q̄sitū. ff. de excu. tu, z tex. in. §. j. aut. vt iud. line quo. quo. supra. col. ij. ergo cū hic occurrat, pp̄ria significatio vocabuli z cōis vs⁹ loquēdi, debet ergo instrumētū de pterito tēpore p̄dubitanter intelligi etiā vbi sumus in materia pēali. Secūdo ꝫ bar. mouet o⁹: q̄ saluare instrumētū vt dicit Bar. esset nimis imp̄ria locutio: q̄ vt dixi esset ꝫ pp̄riū significatū z ꝫ cōmune vsum
5 loquēdi. † Sz ego habeo q̄ lz debeat interp̄retatio capi vt actus sustineat. l. quoties. cū si. ff. de ver. obli. Fallit q̄ verba in dispositione posita non possent intelligi ēt cum nimia ip̄rio p̄riatione: tūc non dz saluari, z dispositio non vz z potius annullat. est doctri. Alre. in. l. a titio. in vl. col. ff. de verb. obl. vbi ad hoc allegat bonū tex. in l. tutores. §. j. z q̄ ibi Bar. ff. o ad mist. tut. z pondera q̄ si in illo. §. nō sit illa imp̄rio p̄riatio vt i vltimis voluntatibus vt actus saluetur, minus sit in p̄rioso to. ad idē adde tex. in. l. verbis ciuilibus z quod ibi nota. do. Alex. in. ij. no. ff. de vul. z pup. vbi substitutio facta verbis ciuilib⁹ post paupertatē poti⁹ reddit nulla q̄ q̄ imp̄riet ad fi
6 deicōmissum: q̄ esset nimia imp̄rio p̄riatio. ¶ Cōfirmat † q̄ lz testes debeāt reduci ad cōcordiā z saluari quantū est possibile, saltē vt euitēt penā falsi, vt habet in c. cū tu. de test. Tamen q̄ esset nimia imp̄rio p̄rietas vel ꝫ rietas apparens, non saluant etiam a pena falsi. ita Alex. in. l. inter stipulātē. §. j. in. v. co. ō ver. obl. hic intelligēs Bar. in. l. de etate. in pn. in. q. pn. ff. de minor. Idē tenēt do. Ant. Abb. in. c. cū tu. p̄realleg. per gl. cō iuncto tex. i. c. nihilominus. ij. q. ix. Existis redditur decisio Bar. apud me valde dubia. z si tu diceres, put dicit Bar. hic
7 † q̄ dictio olim, nō semp importat p̄teritū, aliq̄n etiā importat pñs z futurū, vt dicit gl. in. l. nec empt. i pn. ff. de ꝫhē. emp. alle. p Bar. z q̄ dictio olim importet etiā futurū patet apud Virg. p̄rio Eneidos audierat tirias oli quē verteret arces. z alibi forsan hec olim meminisse iuuabit. Hic aduerte q̄ p
8 pter verbū adiunctū dictio olim. pōt bene importare futurū, vt in isto tex. z p̄dictis authoritatib⁹. † Sed in q̄ne Barto. nō est verbū aliq̄s q̄ notari⁹ dicit in instrumēto titius oliz filius talis hic nō est adiectū verbū p̄sens aut futurū, ergo esset nimia imp̄rio p̄riatio, exponere titi⁹ olim talis. i. q̄ de pūti habet patrē. Tamē i practica durū esset tenere ꝫ decisionem Bar. postq̄ est cōmuniter app̄robata, vnde cōsulēdo z iudicā do nō recedas a decisione Bar. eo q̄ cōsulēdo z iudicādo debet mitior pars teneri in criminalibus. l. si de interp̄tatiōe. z
9 l. sanctio legū. ff. de pe. ¶ Secundo q̄ instrumētū q̄ potest interp̄retari z tolerari aliquo modo, debet semp adiuuari, vt notarius euitet falsum. ita Bal. z oēs l. l. iurisḡtiū. §. q̄ fere. p gl. ibi, in verbo ap. pbet. ff. de pact. ¶ Additio. Adde q̄ iste notarius melius potuisset saluari, nam potius error quā dolus p̄sumitur. l. quod adhibit⁹. in fi. C. de his q̄ in test. sibi ascribūt. Jdē preterea quotiescūq̄ notari⁹ dicit falsuz circa substātialia instrumēti, tūc punit. sic⁹ si circa extranea q̄ nō sunt de p̄ncipali substātia, q̄ instrm. sustinet nec punit notarius.

10 Jta not. Jnn. in. c. fraternitatis. de here. Cōfirmo † nā testis deponēs falsū circa substātialia z p̄ncipalia caute punit. Sec⁹ si sup extranea materia. ita singulariter Jac. bu. i. l. luci⁹. ff. de infam. vt puta si in reddēdo rōnso diceret se nō esse cōsan guineū cū esset, vel notari⁹ diceret titius fuit semp̄r on̄ z. z hoc modo credo indubitāter posse instrumētuz sustineri. z ita ip se leg. ¶ Extra gl. in quātū Bar. formal tria ꝫria Dy. çuz eius dictis trāseūt ſmpliciter omnes Abo. Et ista omnia ēt
11 ponit † Alb. hic. No. ex dictis Bar. in. ij. opp. duas elegātes limitationes ad regulā q̄ hz, q̄ remediū ordinarium excludit extraordinarium. l. in cause. in p̄in. ff. de min. z. l. q̄dā. i p̄n. cū si. ff. de edē. Illa regula fallit nisi remediū extraordinariū magis vtile, eo q̄ minꝰ grauet. z in q̄tū, ista limitatione ponderat Bar. gl. in. l. fi. C. si a Juer. rē iu. vbi gl. vult q̄ appellatio que est remediū ordinariū nō excludat remediū restitutionis in integrū q̄ est extraordinariū: eo q̄ istud est magis vtile z pinguꝰ puidet. Adō q̄ de illo gl. sepe facit festū Bal. z eā re putat singularē in. c. cū Ber. in. ij. col. de re iud. z idē Bal. in. l. p̄terea. in. vj. col. de dil. ¶ Secūda limitatio est, q̄n remediū ordinariū non dat p̄ncipaliter ad id ad q̄d extraordinariū, sed per quando cōsequentiā per gl. not. in. l. j. in p̄in. ff. si vsus fru. peta. adde q̄ istas ambas limitationes ponit etiā in effectu Bar. in. l. in puinciali. §. j. in vlt. col. j. eo. z ibi cōfruētib⁹ occurreret dicere. ¶ Circa quartū opp. Bar. post Dy. † No. ex eius theorica duas pulchras regulas. ꝑma q̄ vbi sunt
a due leges generales, vt duo statuta gñalia, illa q̄ est min⁹ gña lis habet loco speciei. vt deroget gñali tanq̄ species, ita etiaz dicit no. Bal. in. l. hac cōsultissima. i. j. col. C. qui test. fa. pos. z Byn. in regula generi p speciē. de reg. iur. in vj. q̄uis Bart. in. d. l. seruo manumisso. ff. de pe. le. aliter ibi dicat q̄ hic ad illū tex. Sz p̄dicta q̄ ista theorica Bar. nō vt p̄fecta. Bar. nō loquit q̄n apparet qd sit minus gñale altero, sed pulchrū dubiū esset, q̄ li nō apparet q̄ lex sit magis gñalis vel magis spālis. Dic ergo tu, q̄ in dubio illa q̄ est magis fauorabilis z q̄ est magis vtilis. illa iudicat magis spālis z derogat alteri. Jta determinat singulariter Bar. in extraua. ad rep. i ver. nō obstātibus. in pe. col. Sequitur Bal. in. l. j. in. ij. q. ff. de offi. cōsul. Bal. Ang. z do. Alex. in. l. titie textores. in p̄n. ff. de le. j. Bar. z Jmo. in. l. Bail'. §. ille cas'. ff. de liber. z post. ꝑau. de cast. in. l. non est nouum. ff. de legi. z Alex. in. l. nesennius. in p̄in. in vl. col. de re iudi. soleo allegare ad hoc tex. i. l. ruffi n⁹. in scō dicto. C. de test. mi. z ibi dixi. ¶ Secūda regula Bar. ma is vtilis est. q̄ puisio legis gñalis nō tollit p. l. specialēv puisionē mīn⁹ generalē, q̄n ambe nō pueniūt ex eodē edicto, sed ex diuerso q̄ no. z ad ß bene pōdera ter. in. d. l. sanctio legū. in verbo ipsa lex. z ibi pleni⁹ Bar. z idē Bart. in. d. l. doli clausula. z in. l. j. §. vnde queritur. in vlt. col. p illū ter. ff. depublica. Intellige sane vt dicit Bar. nisi specialis esset ꝫria generalis. q̄ et indistincte semper derogat. Adde ad hoc bonuz ter. in. l. si adulteriū. §. liberto. ff. de adul. Ubi dispositioni generali pmittētis occidi adulterū derogat p illō q̄ alibi spāliter est statutū in liberto q̄ spāliter ꝓhibeē occidere etiā patronū adulterū. ad idē ter. i. l. ij. i p̄n. ff. de suspe. tu. ¶ Circa differētias quas addit Bar. hic z vltra gl. † Adde aliā. xj. differētiā: q̄ interdictū q̄ vi aut clā, nō dat ꝫ possessorē edificātē i suo vt p hoc ꝓhibeat edificare. l. j. §. j. z ibi gl. z pleni⁹ Bar. ff. q̄ vi aut clā. z. l. pe. ff. de aqua q̄ti. z esti. Sec⁹ est in isto interdicto. ter. est in. l. de pupillo. §. fœminisse in ver. at si in suo. z ibi gl. j. eo. q̄ q̄d dicat Bar. z male. in l. j. in p̄in. i vſ. q. §. ea. l. Jtā differētia addit Alex. hic et dicit q̄ nō ē tacta p aliquē hic, sed salua eius reuerētia ante eū istā differētiā posuit Lu. hic, z dicit se addere ad differētias doc. ¶ Additio. Adō q̄ colon⁹ nō nūciat nouū op⁹, z tū vtil interdicto q̄ vi aut clā. l. in puinciali. §. si ego. j. co. z. l. is q puteū. §. fi. z. l. seq. ff. q̄ vi aut clā. Jtā seru⁹ nō nūciat. l. de pupillo. §. seruo. j. e. tū vtil interdicto q̄ vi aut clā. l. ꝓhibere. in p̄i. j. q̄ vi aut clā. Jtē adō vltra alios aliā differētiā: q̄ nūciatio nō pt fieri p inglinū. q̄ nō est interdicto q̄ vi aut clā. d. l. his q puteū. §. fi. ff. quod vi aut clā. ¶ In quātū Bar. vult no. er isto tex. in fi. q̄ p̄cedit libell⁹ indeterminat⁹ impsonalis vltra multas ꝛcoꝛdātias hic signatas p Alex. Adde Lu. Ro. q̄ hāc cōclusionē Bar. diffinit tribꝰ rationib⁹ in cōsi. clxxxvj. inc. In casu p̄posito resecatis superfluis ꝛc.

a ¶ Dictio oli. Adō Raph. Ful. ꝑsi. xxij. inci. testatoꝛ leganit vxori. Raph. cu. cōs. incip. vi so p̄cessu que stionis.

1 ¶ In renūciatione no. ope. nō req̄ritur authoꝛitas p̄toꝛis.
2 Si quis edificat in solo meo a me possesso, possum p̄opꝛis authoꝛitate destruere.
3 Si p̄curatoꝛ nunciat vel facit alium actum, z non dicit p̄curatoꝛio nomine. an valeat.
4 Si p̄curatoꝛ exp̄rimit nomē p̄opꝛiuz ꝛofficij censetur p̄curatoꝛio nomine facere.

5 Dispositio.l.vel statuti ꝓcepta verbis vniuersalib⁹ ꝛ de futuro cōtinēs act⁹ nō ꝓcessiones restringit de habilitate.ꝛ nu.6.

7 Dispositio.l.vl statuti cōcepta verbis vniuersalib⁹ sup actu iam concesso restrictionē nec limitationem non recipit.

8 An remissio nunciationis possit peti tempore feriato.

9 Citatio facta die feriata ab honore dei et li sit facta vt citatus compareat die sequenti.non valet.

10 Istud interdictū ꝗten⁹ ē peale nō ligat absentes ꝛ ignorātes.

11 An minor restituatur aduersus dolum.

Nunciatio. Nunciatio pōt fieri absq; ꝓtore alie noq; nomine,ꝛ diebus etiā feriatis ꝛ ligat absentes ꝛ ignorātes ac inuitos.b.d.Tex.hz quatuor dicta.ꝛ gl.est falsa q̄ dicit tria.† No.primo q; in nūciatione noui operis nō requirit authoritas ꝓtoris,vt hic p Bar. ¶Additio.Adde dū iste tex.dicit,q; nūciās nō habet necesse nunciare p ꝓtorē,assignat rōnē q; ꝓtoris authoritas necessaria nō ē. Ista rō est falsa ꝛ eadē cū dicto,ꝛ ideo falsa,vt est gl.in.l.ſi.ff.ō off.pc.ce.vbi Bar.gl.in.l.labeo.ff.de vsuc.gl.in.l.j.ff.de except.ꝛ pfecto est mirādū de ista ratione iur.Secūdo ꝫ ter.op ponit ꝛ videt q; tex.supfluat dū dicit de inuitis ꝛ ignorātib⁹, q em̄ ꝓt inuitis pōt inuitis pōt ꝛ ignorātib⁹.l.q pōt. j. de reiur.Respōde q; videbat q; ignorāti nō deberet posse fieri:q; ignorās nō debet puniri.l.ſi.ff.ad munici.c.ij.de cōſt.Et lidicit nōne eo sic inuito ꝑsupponit q̄ etiā possit fieri ignorātiā nō def q̄ nō:q; lex bñ punit inuitos nō ignorātes.d.c.ij.ꝛ.d.l.ſi. ꝛ ita ipse leg. ¶Gl.scōa ex dictis Bar. hic collige regulā ꝛ tres fallētias. Regula est† q̄ si quis edificat solo meo a me possesso possum illud ꝓpria authoritate destruere in ribus p Bar.hic allegatis.facit bon⁹ tex.in.l.ſi in area. in verbo occupat.ꝛ ibi Bal.ff.de ꝓd.inde. Et istā materiā notabiliter p sequit Jnn.in.c.j.de immu.eccl. Fallit in casu speciali in.l.o sa.in ꝓin.ff.de reli.ꝛ sump.fune.ꝑ quē tex.ifert, q̄ si q; edificat ecclesiā in solo tuo a te possesso, q̄ non potes ꝓpria authoritate ꝛstruere.ita simplr iſert do.Alex.ꝛ nō aliter ꝓbat. Ego cōfirmo:q; ꝑ constructione ecclesie possunt dñi vicinii niti cogi ad vēdē dū solū vl edes quas ibi habēt.l.ſi q; sepulchrū.in ꝓin.ꝛ ibi Bui.ꝛ ꝫ lo.ff.de rel.ꝛ sump.fune.cum multis concor.quas dedi in.l.j.ſ.ſol.ma. Si ergo cogunt vēdere vt fiat,debet fortius pati vt factū duret.ꝑ regulam lege. patre furioso.ff. de his qui sunt sui vel alie.iur. ¶Additio.Adde vt nerte q; ista iura allegata p Bar.nō ꝓbāt:q; quēadmodū.ꝛ.l. si vicē.loquūt i eo q; edificabat in loco in quo habebā dūium tūc possū ꝓpria authoritate destruere. Bar.vero hic loquit q̄n habēdā tm̄ possessionē ꝛ ita ipse legit. Tu ade q; ex esse hoc idē tz Bar.i.d.l.in te.ſ.ſi ad ianuā.ꝛ exꝑssi⁹ Bar.i.q. quā.j. ponit de vsufructuario qui nullum habet dominum ꝛ tamē edificiū a tertio.i.a nō domino factū pōt ꝓpria authoritate destruere idē tz Bar.in.q.de emphyteuta q nō hz dñiū directū cōtrarīū idē Bar.in.l.ſi inter me ꝛ te.ff.de ser.vrb. pd.ꝛ Alex.hic in.j.co.post Jmo.nō faciēs tamen mentionē de Bar.ꝛ cōtrarium videt tenere idē Bar.in summario in.d.l. quēadmodū.dū dicit,arg.l.nō solū.ſ.meū.ff.de rei vē.ꝛ si ista vlt.opi.esset vera,ꝓfunderet q̄ de vsufructu.ꝛ emphyteuta. cogita q; scho. ¶Cōfirmat q; speciale est q; solū cedat ecclie edificate,vt est glo.in.in.c.a postolicos.xij.q.ij. de cur⁹ veritate alias dicet.Secō fallit ꝑm Bart.q̄n nūcias nunciasset verbo.Nā er q̄ itē nūciado vho facit aduersariū⁹ possessorē. ſ.i oper.j.ea.l.certe nō poterit ꝓpria authoritate destruere. opꝫteret ergo q; no⁹ nūciare retractu lapilli ſut p ꝓtorez.l.de pupillo.ſ.meminisse.j.eo.cū Bar.trāseunt oēs indifferenter hic adde q; ꝫtium tz Alb.de rosa.in.ſ.in operis.j.ea.l.ꝛ monet fortiꝛ ratione:q; nūcias simplici verbo q̄tis pdat possessione sic nūciādo,ſn̄ pōt ꝓpria authoritate eā recuperare anteq; diuertat ad extraneos actus. Et ꝓbat sic:q; ei dicit vis fieri.tex.est in.l.j.ſ.sed ſi q; s iactu.ꝛ mel⁹ i.ſ.ſeq.incipit ſz ꝛ si quis ꝫ.j.q; vi aut clā.ergo ꝓpter talē vim habet facultatē recuperādi,q.hz authoritate.ꝛ licitus est vim vi repellere.l. iij.ſ.cū igit.cū ſi.ff.de vi ꝛ vi ar. Et per istā rationē Alb.repertio q̄ ita cū eo tenēt ꝫ Bart.hic ambo ꝓceptores mei do. Jaco.bu.ꝛ.do.Hiero.tor.in.ſ.in operis.j.ea.l.hz primo conent respōdere fundamēto suo. Tu autē tene opi. Bar. in dubitan ter,ꝛ ad istud ergo respōde dupliꝛ. Primo q̄ cum ista violētia cāet a facto ipsi⁹ nunciātis verbo:ergo sibi nō parti facultatē recuperādi ꝓpria authoritate. Secundo ꝛ clari⁹ in forma rūdeo ꝛ ista teneo:q; in iurib⁹ pallegatis violētia nō cōmittit in acqsitiōe possessionis.patet quia illa acqsitio sit sine vlla violētia acquirētis.ꝛ sic ꝓpter timiditatē eius qui nūciat solo verbo,que sola timiditas est causa vt perdatur possessio.d.ſ.in operis.vbi gl.ꝛ omnes declarant.j.eo.ergo nō debet concedi recuperatio possessionis ꝓpriaa uthoritat. ſz violētia vt dicūt ibi tex.bñ cōmittit in eo q; ꝫ nūciatē ꝓcedit in edificādo:ꝛ ꝑ ista nō est licitū ꝓpria authoritate destruere ex q̄ nō est i possessiōe.ſz cū authoritate ꝓtoris fit demolitio.Sed ego ex alio fundamēto q; mihi fortiꝛ stringit teneo ꝫ Bar.q; ꝑsupponit,q; per nūciationē factā simplici verbo perdat possessio,ſz istud nō est simplr verꝫ.q; pdit possessio cū dat satisfactio ꝛ illa recipit.text.est no.in.l.ſi als.ſ.ait iul. in verbo hoc ipso.nō violādo literā.j.q; vi aut clā.ꝛ ꝑ illū tex. ita Raph.cu.ꝛ Alex.in.d.ſ.in operis.ergo interim non pōt ꝓpria authoritate destruere:q; interim fit in solo a se possesso an ꝓtestationē satisfactiōis. ¶Additio.Adde q̄ nō Alb.nō stringit ꝫ Bar.nā ꝑ hoc q; posuit recuperari non sequit q; non admittat,cū sint diuersa possessionē amittere ꝛ eā recuperare: ꝛ cū possit simul stare q; possessio amittat vt ꝑ Bart.ꝛ recuperet vt ꝑ Alb. ¶Tertia fallētia Bar.est,q̄n edifico vel immitto in meo,nō est licitū ꝓpria authoritate destruere allega.l.j. ſ.ō interdic.meli⁹ faceret.d.l.quēadmodū.ver.ū.ff.ad.l.acq. ¶Additio.Zilleg.tex.formalē in.l.ſi plures arbor.j.arbor. fur.cesa. ¶Jn.q.Bar.not.itellectū quē tradit ad.l.ſz si inter me.ff.de ser.vr.pdi.q; tex.in illa alternatiua ꝺz intelligi q̄ si ego sol⁹ possideo possum ꝓpria authoritate destruere.istud est q; vult ibi tex.in verbo vl pdere als si possideo nō possum ꝓpria authoritate destruere ſz remedio actiōis vt ibi.ꝛ.l.sabin⁹.ff.cōi diui.Adde q; idē Bar.in.d.l.ſz si inter me.de directo est ꝫ⁹ his q̄ tz hic intelligit illū tex.q; sicut illud q; edificat i re mea a me possessa possum ꝓpria authoritate destruere.ita illud q; immittit iure cōi etiā ꝛ socio possum destruere. Sed neutrū plz ad illū tex.eo q; ille text.nō loquit nec primo nec secō mō,ſz ꝓprie loquit q̄n ex re cōi ꝛ cōiter possessa tu soci⁹ aliqd immitteres i ꝓpriū:q; tūc possum pdere.id est ꝓpria authoritate destruere,ꝛ ita intelligūt illū text.Raph. cu.Pau.dē ca.ꝛ Lud.ro.hic.ꝛ dicit Lud q; ille tex.in hoc est sing.ꝛ ita intrepide ꝫ Bar.dixit Pau.de ca.se als ꝓsuluisse,ꝛ est veritas. ¶Additio.Adde inquātū Bart.in ver.qd econuerso arguit q̄ si nō possum nunciare q; min⁹ est,multomagꝭ nō potero destruere q̄ est mai⁹, vī falsum.nā vn⁹ ex socijs nō nunciat.l.in ꝓuinciali.in ꝓn.j.e.ꝛ tn̄ destruit si tertiꝰ nō soci⁹ edificat vt ꝑ Bar.hic in.j.q;ꝫ respōde q; in.d.l.in ꝓuinciali hz remediū equipollēs speciale.Subsequēter in eo.ver.dum arguit q̄ si habeo ius dominū saltē vtilis ex quo possum nūciare.l.in ꝓuinciali.ſ.j.e.o.potero etiā destruere.nō dicit bñ arguere,nā ꝺ minori ad maius non ꝓcedit arg.ꝓterea facilius q; fieri impedit q̄ factū tollat.l.patre furioso.ff.de his q; sunt sui vel alie.iur.ideo nimirū si concederet nūciatio q̄ impedit edificari,ꝛ non destructio edificati. ¶Gl.in verbo alieno.diuide in duas partes.Jn ꝓima exponit ter.alieno,scz ꝓcuratorio:eo q; sentit q; nō sufficeret gestorio noie nūciare vt inferius pōderat Bar.Jn scō ampliat tex.scōa ibi, etiā sine mādato. ¶Jn ea.gl.in fi.habes q; ꝓcurator pōt nūciare sine cōstet de mādato sue dubitet.vt in gl.Bart.oppo. ꝛ ad.l.prohibere.in ꝓnci.ff.q; vi aut clā.ponit tres rōnes differētie.dic q; vera est ꝓpria rō q; reddit iurisconsult⁹ in.d.l.prohibere.in ver.nec quē moueat:q; vbi nō q̄rit subsātia actionis ſz querit solū qualitas obligatiōis,nā ibi sine facto gestoris cōpetūsset illō interdictū ex parte q; clam factū:ergo gestoris facit vt competat ex parte q̄ vi.sicut in simili dicit tex.in l.ſi quis solutioni,ver.fi.ſ.de vsur.ꝛ.l.cū exceptiōe.ſ.in hac. in ſi.ff.q; me.cā.Hic aūt nūciatiōe ꝓcābula nō cōpeteret alicui quo modo istud interdictum.merito requirit habilitas persone. Itē ad tertiā rationē Bart.q; interdictum q̄s vi aut clā sit ꝑsonale dic q̄ Bar.debuit allega.tex.in.d.l.vim facit.ſ. itē ſi phibi.ꝛ ibi gl.ff.q̄s vi aut qui clam. ¶Jnquantum q̄rit Bar.† si ꝓcurator nunciat vl facit alium actum,ꝛ nō ſt procuratorio noie,an valeat:addē q̄ cum theorica Bar. trāseūt omnes hic.item no.tz Bar.in cōsil.suo q̄ incipit super hoc puncto an sufficiat dicā ego talis ꝓcurator ꝛ hoc nō habeat in volu.impressor.idē tenet Jo.an.in addi.Spe.in ti.de ꝓcu.super rub.ad ſi.cū alijs infinitis cōcor.ꝑ Alex.adductis. Ver q; materia est vtilis.collige ex dictis Bar.tres cōclusiones, vt materia magis liqueat. ¶Prima cōclusio est.q̄ si ꝓcurator exꝑssimat nomen ꝓpriū tm̄:ꝓsumitur facere nomine proprio:nisi sit actus qui pertineret ad dñm tm̄. Sz aduerte q̄ Bar.in hoc non vī bene dicere,imo si precessit spāle mādatum de faciēdo aliquem actum q̄tis simpliciter faciat nō exꝑsso noie officij,tū intelligitur facere ꝓcuratorio noie. ter.est cum glo.in.l.qui in aliena.ſ.si is qui putat.ff.ō acquirere,ꝛ ibi Bar.ōt hoc esse diligēter notādum cum limitatiōe de qua ibi per cū.ꝛ ad idem facit ter.in.l.post dotem in verbo silue voluntate.ꝛ ibi Jmo.exꝑsse ad hoc no.ff.so.mat.ꝛ.d.Alex.hic.Tertio facit optim⁹ text.in.l.seruus cōmunis.sic cū in ver si.su.

a ¶De vsufructuario. Adde Jnnoc.in.c.j.de immu.

b ¶Nō solum cedat ecclie. Adde Bart.in.c.cū oli.ei.j.iij.co.ō off.dele.Barb.in c.inquirēdū.in.ij.colū.de pe.cu.cle.Barb.in tractatu de ꝓtā cardinalitū.i.iij.q.basilica.i.rv.colum.

in ver.ff.ō sti.ser.ꝛ similis tex.in l.fi.i ỽ qō em.C.pq̄ pso.no. acqui.in q̄bus iurib⁹ dr̄ q̄ si seruus cōis plurib⁹ dominoꝝ aliq̄d simplr̄ stipuletur acqrit dn̄is p portiōe dominica, sec̄ si pceserit mādatū vm⁹ ex dn̄is:quāuis postea seruis simplr̄ stipulet facta mētiōe de mādato illi⁹ dn̄i tū cēsef feciſſe noīe solius mādātis. Quarto facit qō vult Jn.in c.ad audiētiā.de bo.volūt.quē sequit Bar.ai l.nō solū.ℊ.si mādato.ff.de iniu. q̄ si dedi mādatū alicui q̄ occidat Seiū:dato postea quod ex magno intervallo occiderit cū p̄sumtī dubio feciſſe noīe mā dātis.Quito ꝛ vltio ꝓ ista parte adit Are.i d.l.si q⁹ i alie.aliā rōnē,q2 pcurato2 q̄ recepit spāle mādatū ad faciēdū aliquē actū puta ad emēdū rē:niſi p̄sumeret facere pcuratoꝛio noīe nō attēderet fidē dn̄o ꝛ inciderꝛ in crimē stellionatus.l.titio. ff.ad muni.Et sic efficit infamis.ℏm Bal.in l.felicissima. C. de bis q̄ a nō do.manu.ℏ in dubio nō dꝫ capi pꝛesumptio delicti.l.merito.p.soc.Tenēdo istā partē ℑ Bar.nō obstarēt tex. in quibus se fundat pꝛio tex.in l.iij.ℊ.sed ꝛ qō de tutoꝛi ꝛ ver. ꝛ qdē tutoꝛ.ff.iud.sol.ꝛ rādeo dupliꝛ,pꝛio qō ibi nō interuenit mādatū spāle ad actū:sicut hic. Sedeo ꝛ clarius respōdeo qō ille tex.loquit̄ in casu claro qñ apparebat q̄ nō volebat agere nomine tutoris,q̄uis esset tutoꝛ.ad tex.in l.ꝛ magis de solu. rādet qō ille tex.nō vꝛ facere in pꝛoposito:q2 loquitur qñ sunt diuerse obligationes ꝛ actus,hic vnus ꝛ idē actus:ꝛ ista opi. mihi plus plꝫ q̄uis ℑ tenuerit ipse Bar.in l.qui mihi do natū.in vlti.col.ℑ.de don.de qua videas d.Aler.in l.post do tē inū.col.post Bar.hic.ff.so.ma.vbi tamē in effectu idē ōt qō ibi. ¶ Secō cōclusio Bar.est q̄ si pꝛocurato2 exp̄imat nomē pp̄riū ꝛ nomē officiū,q2 dicat,ego Petrus pcurato2 talis: tūc pp exp̄essionē officij cēsetur ꝓcuratoꝛio noīe facere.Adō pꝛo hoc bonā gl.in l.quacunq;.in gl.fi.ꝛ ibi Bng.ff. de pcu. ꝛ illā gl.reputat singularē Bal.in l.j. ad fl. C.de sen.Sed hic occurrit mihi dubiū,ex quod exp̄imit ꝛ nomē pꝛopꝛiū ꝛ no men officiū quare nō distinguimus an pꝛecedat nomē pp̄riū an vero nomē officiū sicut in simili distinguit tex.in l. cōis ser uus ita ff.de stipu.seruo.ꝛ distinguitur in simili.in c. qñ ab bas.de of.dele. Reperio q̄ Bar.in cōl.qō allegaui ō.in c.sup hoc puncto refert Ray.istud tenere, vt distinguamus qd pce dat an pꝛopꝛiū nomē an officiū per iura pallegata. Sꝫ Bar. ōt q̄ illa iura ꝓcedūt qñ actuꝫ pōt vtroq; mō valere,ℏ actus hic nō vꝛ nisi fiat noīe domini allegat Bui.de cu.in l.si vnus. ℊ.si ō.de pac.Ꝛredo q̄ limitatio Bar.sit in se vera ad illas ll. tñ Bal.in l.j.C.de li.pꝛete. Jmo.in qō dr̄ in ꝛ.col.ff.ō ver.ob. Sꝫ ad istā qōnē Bar.nō credo qō sit bene dictū.nā pondera q̄ Bar.i q.qua hic formaꝛ pſupponit qō actꝰ possit valere vtro qꝫ noīe,pꝫ q2 subiūcit fallētiā quod eius decisio fallit qñ actꝰ nō poterat valere nisi noīe dn̄i p l.si post morte.ℊ.j. cū glo. ff. q̄si ex fac.tut. Unde cōsidera si posset melius dici,quod illa di stinctio q̄ sit in illis ll.ꝛ in d.c.qñ abbas.an pꝛecedat nomē ꝓ pꝛiū,vel nomē officiū pꝛocedat respectu pſonarū quib⁹ acqri dꝫ,sed materia nr̄a logꝫ respectu persone acquirētis,nō pono tamē pro cōstāti. ¶ Tertia ꝛ vltima ꝓclusio Bar.est quod,pa ria sunt facere noīe talis,vel p tali facere, adde bonū tex.l. si pignoꝛantiā.C.de cōdi.inde.ꝛ tex.in c.cū.Ab.ferra.in pꝛi. in ỽbo.p se,ꝛ quatuoꝛ socij.ꝛ ibi d.Jn.ꝛ Jo.d cōsti.no.Bal. in l.j.C.p quas pso.no.acq.ꝛ late Sal.in l.ℏ.in j.co.C. q accu. nō pos. ¶ Bl.in verbo oibus dicb⁹.diuide in tres.Jn pꝛima extēdit tex.Jn secā ponit rōnē extēsionis.in tertia opponit ꝛ nihil respōdet.Secā ibi,ꝛ hoc idco.Tertia ibi.sed ar.ℑ. ¶ Jn ea.gl.ad fi.examinat Bar.post antiquos.an dispō.l. vel statu ti ꝓcepta ỽbis vlib⁹ restringaꝫ de habilitate,ꝛ qñ nō.ꝛ cū doc. Bar.trāseūt Alb.ꝛ oēs alij hic cū multis ꝓcoꝛ.hic traditis p Aler. ¶ Tu aūt istā materiā q̄ vtilis est clare habeas, ex dictis Bar.collige duas pꝛincipales cōclusiones. ¶ Pꝛia cō clusio est † qō dispō legis vel statuti cōcepta ỽbis vlib⁹ de futuro q̄tines actꝰ nō ꝓcessionē restringiꝫ de habilitate. Fallit ℏm Bar.rōne publice vtilitatis.Adde qō rō bui⁹ ꝓclusionis ē: q2 qñ ꝓcedit ius nouū dꝫ semp restringi vt min⁹ ledat ius cōe q̄ sit possibile:posꝫ satis opāt ꝓcedēdo de nouo.l.si qñ.i pn. cū gl.de inof.testa.c.cū dilectus.cū si.de ꝓsue.Pꝛo ista ꝛclu sione adde tex.in l.si instꝛa.in verbo q̄buscūq; iuncta gl. ibi q̄ adit.l.idonei.C.de fide instr.ꝛ iur.baste fil.li.x.ꝛ ibi Bar. ōt quod illa gl.est notabilis ad statuta ꝛ similia. Ad idē similis gl.in l.j.C.de fide instr.per quā no.ibi Bal.quod si ler vel sta tutū disponat qō sufficit quelibet pꝛobatio vel qualiscunq; p batio intelligit dūmō sit idonea ꝛ legitima.Ꝛlibi no.Bal.in l.ij.in ver.ꝛ si filius .per illū tex.cum gl.ℊ.qui satis.cog.quod si statutū disponat quod ℑ magnates sufficiat qualiscūq; pꝛo batio:tamē debet esse talis que de iure valeat.Sed cogita q2 isto modo tale statutū esse, penitus superfluum ꝛ nihil opera tur vltra ius cōmune. Adde pꝛo conclusione Bart.glo.in ℊ. sed hec solēnia:in verbo q̄buscūq; ℏnsti.de ℊ.ob.ꝛ gl.in l.qui aūt.ℊ.fi.in ỽbo q̄buscūq;.ff.de cōsti.pecu.ꝛ gl.in l.pe.in ỽbo quacūq;.ꝛ ibi gl.ōt.l.iulia.C.q̄ admit.ꝛ gl.i.l.fi.ꝛ ibi Bal.C. sine.cēsu vel relig.ꝛ gl.in l.j.C.qui legi.pso.Adde qō tꝫ Jo. and.in addi.Spe.in titu.de sen.ℊ.vt aūt circa pꝛin.vbi tꝫ q̄ si statutū disponat q̄ ℑ instrm̄ pꝛofessionatū nulla possit opponi exceptio:semp p tū pōt opponi exceptio resultanꝫ ex habilita te pſone pꝛēte in instrō.,p illa decisione facit bon⁹ tex.in l.tu tor.ℊ.,pdigus.ꝛ ibi Ul.ad hoc no.ff.de iurciu.ꝛ tex.in l.j.ℊ. qō ait pꝛoꝛ.cū gl.ff.q̄ satis.cog.ꝛ qō ibi Bar.ꝛ do.cū concoꝛ. ibi datis p me. ¶ Circa limitationē Bar.q̄ fallit rōne publi ce vtilitatis.l.si quis in graui.ℊ.vtrū alle p Bar.vbi idē repe tit,tꝫ oēs hic ꝛ vbiq; ita tenebāt.Ꝛlibi vr̄ qō ista limitatio ꝓ fundit ex iurib⁹ q̄ Bar.ℊ.allegat ex l. in pꝛouinciali.ℊ.fi.j.e. vbi si in loco publico aliq̄d edificet:oēs ciues pñt nūciare no uū op⁹ i.l.seq.pꝛoꝛ rō:q2 rei publice interest.ꝛ sic q2 tractat de publica vtilitate,ꝛ tñ in d.l.de pup.fit restrictio ad habiles q̄ de directo ℑ Bar.ꝛ si tu diceres qō nō eēt vtile reipubli ce qō pupill⁹ nūciaret nouū op⁹ ꝓ ciuitate:imo potius dānū. Aduerte qō nūciare semp de se ē vtile,cū semp impediat edi ficātē ne vltra ꝓcedat.istud pꝫ:q2 sol⁹ pupill⁹ absq; tutoꝛe pt renūciare ꝓ iure suo ꝓnato.tex.est in.d.l.de pupillo.ꝛ tñ nō posset solus si nō esset vtile ℏ esset dānum bene verū est qō in pſecutione debebit ali⁹ assistere postea sibi,vt declarat Bar. post.gl.in d.l.in puincipali.ℊ.fi.i pe.q.Potes dicere defendē do Bar.q̄ nō reputat vtilitas reipublice.ex q̄ infiniti aliq de pplo pꝛeter pupillū pñt nunciare,qō nō est in.d.l.si quis in graui.ℊ.vtrū. ¶ Secō ℑ limitationē Bar.cōiter approba tā pondera tex.in.d.l.j.cū gl.cōiter approbata.C.de sac.san. ecc.Ibi enim tractatur de fauoꝛe publico:imo de fauoꝛe ani me:ꝛ tñ ibi vniuersalis vnicuiusq; restringit ad habiles tm̄ ergo ℑ Bar.ꝛ non solum ad habiles ratione etatis, vt dicit Bar.hic per.l.fin.C.de re milit sed etiā alia multiplici rōne ꝛ sic alia qua etatis vt ōclarat Bart.ꝛ oēs i.d.l.j. ¶ Additio Aduertendū est aūt circa hāc doctri.Bar.dum innuit,ibi p mo casu recipit limitationē ꝛc.allegando.d.l pꝛouinciali.ℊ. fi.cōiuncto pꝛin.l.de pupillo qō materia nostra ō ope.no.nū. est noviter cōcessa,ꝛ dū innuit ibi vnde.l.nostra siacciperetur. ꝛc.qō est antiquitus concessa:q2 vr̄ in hoc seipsum confunde re ꝛ sibiꝫ ipsi contradicit niū dicas qō in l.in pꝛouinciali.ℊ.si sit dispō noua iurisconsulti,ꝛ qō pꝛoꝛ qui fecit hoc edictum nō induxerit ipse quod oēs possent opus nouū nunciare ℏ so lūmodo cēturiones ciuitatū ꝛ locoꝝ publicoꝝ administato res.Stat ergo ex pꝛedictis vna regula ꝛ vna fallen.Bar.vl tra oēs scribentes,ego limito modo notabili.qñ lex vteret ter mino vniuersali,ꝛ vltra ter minū vniuersale adderet alia ver ba geminata:tūc nō posset fieri cōgrue restrictio ad habiles: q2 verba non paterent.l.iij.ℊ.toties.ꝛ ibi Bar.ff.de dā infe. l.qō cōstitutū.ff.de testa.mili.ꝛ in simili Bar.ꝛ alij in.l.si de certa.C.de trāslac.Istā limitationē in specie ꝓbo ex eo quod notabiliꝛ tꝫ Sali.in.l.ij.in iij.col.C.de noꝛa.vbi tꝫ qō si statutū disponit quod qcūq; occiderit hominē quouis mō vel quali tercūq; decapitetur tunc non distinguitur an ad sui defensio nē vel dolo vel non.quod vltimū signa. ¶ Secō pꝛobo per il lud notabiliter vult q̄ Bar.in l.generali.ℊ.vꝛo.ad fi.ff.ō vsu fr.le.vbi tenet qō si testatoꝛ relinquat vꝛoꝛi oia que habet in domo,nō venit frumētū quod ibi habebat causa vendendi p illum tertum:tñ dicit Bar.si,vlra terminū vniuersalē omnia adūceret dictio quoquomodo.q2 diceret:relinquo vꝛoꝛi om nia que in domo quo quomodo habeo tunc non fieret illa re strictio,imo veniret etiā frumentum venale vt ibi per eū.Ter tio pondero tex.in.l.pꝛomittendo.in pꝛin.iuncta gl.j.ff.de iure do.nam tex.ibi dicit.omnes cuiuscunq; conditionis ꝛ se xus,ꝛ dicit ibi gl.qō non fit restrictio imo intelligit,siue laici siue in potestate siue non,illud tñ quod dicit gl.de clericis nō tango nunc. ¶ Tertio limita istam⁹ cōclusionē † vt ꝓcedat in dispositione legali vel statutoꝛia,secus est in dispositione bo minis,ꝛ sic in ꝓcētibus.Ita limitat Bal.in l.in pꝛima col.cir ca.mod.C.sine censu vel reliq.Adde bene facere gl.notabi le in l.cū pena.ff.de arbi.Ad idem bene facit quod si aliqs acquirat fundum pro se,ꝛ filijs suis,ꝛ quibuscunq; heredib⁹ illa vniuersalis quibuscunque non restringitur ad habiles q̄uis sit acquisitio noui iuris,imo venit penitus extranei,ꝛ sic per illam vniuersalem alteratur natura feudi.ita Bal.in.l. j.in xxi.charta ꝛ in.xlviij.q.ff.de rerum diui.domi.Alexan. in.l.si patroni.in pꝛincip.in penulti.col.ff.ad Trebel.Bal. in capitu.imperialem.in pꝛincip.in penultima colum.de p hibi.feud.ali per Federi.quamuis contrarium ꝛ male tene at idem Baldus.in.l.cum virum.C.de fideicommiss.ꝛ pon dera quod ista loquuntur in contractu celebꝛato cum pꝛin.

a ¶ Bar.adō q̄ est i iij.co. lū.versi.qro qd si mādauī Bar.ēt ōt cō trariū ꝛ ipse Jaso.in ℊ.se quēs.co.vij. de actio. Purp.

¶ Fallētiā. Illa fallētia. Bar.q̄ est in ỽ.fateor. nō refert ad ca sum qñ nūcia bat exp̄sso no mine pp̄rio officij:sed qñ offert exp̄sso pp̄rio nomi ne tm̄ Pur. ¶ Pꝛo ista Adō Jas. in l.q̄diu.co.j. C.qui admi. vbi oia dicta hic repetit q̄ ad regulā. ꝛ gl.in c.ly vni uersis inver. occasione de vot.Et qd in pulegūs.ad d Bar.2l.xj. co.pe.Pur. ¶ Jn ver.et si filius.Ita i versi.qd ait pꝛetoꝛ.l. ij. Purp.

b ¶ Pupillo. Nō est verū, imo tex. ōt oppositum i ver.nōaliter aūt.ꝛ ibi cla re Bar.q nō ōt in.l.i pꝛo uicciali.id ad q̄ allegatur. Purp.

c ¶ Occiderit vid Jas.in l. vt vim.ℊ.de inst.ꝛ iure. Purp.

d ¶ Tertio limita.Ja.la te in.l.fideius so2.ℊ.pto2. co.ij.qui sa tisda.co ga. Purp.

e ¶ De arb. plene.Fran. cur.consi.i.i trac.feudo. Purp.

cipe q hz vi legis: z no. Bar. in l. ciuitas. ff. si cer. pe. cũ cõcor. quas ibi dedi. ¶ Scõa p̃incipalis exclusio Bar. ↑est q̃ dispositio legis vel statuti concepta verbis vniuersalibus supacta iã cõcesso nõ recipiat restrictionẽ: vt hoc tex. dicit. Sed q̃ rõ est: qz si tũc dispositio ꝛ eluringeret: certe nihil operaret ꝑ l. si qñ. in p̃in. cũ fi. ff. de le. j. Istud mẽbrũ repꝛehẽdit Bar. p l. j. cũ gl. C. de sac. san. ecc. Et ꝓsupponit q̃ añ illã. l. ẽt ꝺ iure ffozũ erat licitũ relinquere cuilibet collegio. Sz errat Bar. qz imo collegio catholico vel chꝛistiano nõ erat licitũ relinquere ante il lã. l. j. tex. est in c. futurã eccl̃a. xij. q. j. vbi ꝺz q̃ Cõstãtin⁹ imperatoz qui fecit illã. l. j. C. de sac. san. ecc. pꝛio loco illud dispo-
7 suit q̃ collegio chꝛistianoꝝ posset relinqui, ab illo tpe i antea cepit posse reling, pꝛius aũt nõ poterat pp infinitas extoꝛsiones chꝛistianoꝝ quas quidẽ fides chꝛistiana patiebat. Scõo adde q̃ Jo. de imo. hic ꝺt, q̃ iste tex. nõ bñ allegat ad hoc: eo q̃ ista dispositio ꝛm eũ ꝓtinet noui actus ꝓcessionẽ: qz añ hoc edictũ nõ licebat nũtiare nouũ opus ad finẽ, vt postea indifferenter destrueret edificatũ. Errat Jmo. qz imo ista est dispositio iuris consulti facta in hoc §. post gñalẽ cõcessionẽ q̃ fecerat pꝛetoz in hõc edicto. Sz tu subtilius aduerte q̃ Bar. post Ald. z Ja. de Are. vꝝ ibi ꝛ nari. Nã volũt q̃ l. in pꝛouinciali §. fi. j. eo. cõtineat nouũ ius ideo restringitur ad habiles, sed iste ter. qui est in eo. tit. loquitur su pactu iã cõcesso, quare magis est ibi cõcessio noui iuris q̃ hic: imo cõsiderato edicto generali pꝛetoris vtrũq̃ ius: vꝝ disponere sup actu iã ꝓcesso. Ad hoc respondeo q̃ verũ est q̃ licet. ꝺ. l. in p̃incipali. §. fi. cõtineat ius nouũ. loquitur enim quando edificat in loco publico: vt q libet de populo possit nunciare, istud nõ p̃mittebatur ob edicto pꝛetoris, imo si nõ esset tex. in ꝺ. l. in p̃incipali. §. fi. videre tur ꝛ nã q̃ solũ decurioẽs z admin̄stratores ciuitatis possint nunciare. l. pꝛhibere. §. plane. ff. q̃ vi aut clã. vñ ille tex. cõcedit hoc de nouo: z sic est ius nouũ, lz in isto tex. posset nunciari oibus diebus hoc est super actu iã cõcesso a pꝛetoꝛe, ista debuit esse mẽs z opi. Bar. z hoc modo defende cũ. ¶ Limita ista cõclusionẽ q̃ dispositio facta verbis gñalibus semper accu iã cõcesso non recipit restrictionẽ vel limitationẽ, verũ est q̃ non recipit alia restrictionẽ nisi quo ad inhabilitatẽ iurisgentium vel iuris naturalis, puta infantie vel etatis pupillaris. l. fi. C. de testa. milit. ita limitat Bal. hic Bar. z alij in repetitione l. pꝛima in j. q. C. de sac. san. ecc. Bal. in rub. C. qui accu. nõ pos. in pe. col. Ange. in l. nõ est nouũ. ff. de legi. z ꝺ. Alex. hic, ego addo fozt̃ius q̃ etiã si lex loqueret ꝑ terminũ gñalẽ z vlteriꝰ adhꝛcerentur verba geminata q̃ adhuc semper ſit restrictio rõne etatis. gl. est quam ad hoc singulariter notat in lepꝛomittendo in p̃in. ff. de iure do. vbi lz tex. dicat, omnes cui uscũq̃ conditionis z sexus, per que verba non ſit restrictio vt ibi ꝺt glo. tñ subiungit gl. q̃ bene restringitur dũmõ sint habiles etate. Illa enim restrictio ex defectu iuris naturalis nunq̃ intelligitur, sublata etiã si loquatur lex. cũ termino vniuersali z geminatione verboꝝ, z excludat alias restrictiones, nunq̃ excludit restrictionẽ habilitatis persone, ita est ibi gl. singularis. ¶ Inq̃tũ q̃rit Bar. ↑An remissio nũciationis ↓ possit petẽpoze feriato, z an possit ꝓcedi ex ꝑte nũciationis, tpe feriato. Bar. in vno vꝝ inadueꝛtẽter z pessime loqui, put etiã perpẽdit Lu. ¶ In quantũ Bar. tz, q̃ si facta nunciatione nũciatus pꝛocedat in opere: qz tunc subest necessitas potero pꝛosequi nuntiationẽ etiã tpe feriato. In hoc errat Bar. qz cũ edificet sꝑeta nũtiatione, edificatũ ꝺz destrui. l. pꝛetoꝛ. in p̃in. z §. hoc interdictũ. j. e. Vñ cũ nũciãti sit paratũ interdictũ de molitorũ iuribus ꝓallegatis, certe cessat necessitas q̃ iudici aliter ꝓceditur put ipsemet Bar. fatet. ergo est falsum illud qđ vult Bar. nec posset saluari Bar. nisi itelligat qđ edificet ꝓtita satisdatiõe. ¶ Inq̃tũ q̃rit z ꝓcludit Bar. qđ citatio fiã die feriata in bonorẽ dei etiã si sit facta vt citat⁹ cõpareat die 8 sequẽti: nihil vz qz lex resistit in initio. ꝺ. l. dies festos. in verbo, neq; licebit. z verbo tacebat apparitoꝝ. in verbo si leat horrida vox ꝓconis, z ista de iure est vera z cõis opia, ꝑ qua etiã facit ter. in c. cõquestus. z ibi oẽs Lanõ. ad hoc not. de ferijs. Illi etiã tex. annulla: omnẽ ꝓcessum factũ ꝺie feriato in honorẽ dei. Excitatio est de ꝓcessu. c. qñ ↓ fal. de ꝓbꝺ. §. fi. insti de pe. te. lit. z isto fundamento etiã vtit Bar. in tractatu suo de citatione. in vj. q. Tamen consuetudo indistincte admittit qđ qs possit citari die feriata in bonorẽ dei, ꝑ alia die nõ feriatã. Ita dicunt Jac. z Alb. z Oldr. hic, z Hy. z Alb. in ꝺ. dies festos. z Jo. An. in c. fi. se ferijs. z Bar. in tracta. suo de citatione in vj. q. z dicit qđ ita seruat stilus romane curie, quãuis Jmo. hic dicat, qđ istud de cõsuetudine nõ reperit dictũ nisi per Jac. de Are. z Jo. and. ¶ Additio. Adde circa dicta Bar. dum alle. l. imoꝝ. in p̃in. ff. de euic. cum gl. aliqui dicunt qđ illa. l. nec gl. ꝓbat opin. Bar. qz illa gl. bñ vult qđ illud qđ est actũ die feriata, z sic nõ valebat tanq̃ invalidum possit eadẽ die feriata tractari. Sed in casu nr̃o loq̃mur in actu q̃ fit die feriata, vt vz, vt nũciatio. vñ hic valeat retractatio die feriata hoc nõ ꝛeꝓbat illa gl. tu dic qđ optime ꝓbat, nec est verũ qđ actus ibi factus die feriata nõ valeret: qz imo valebat. ↑Patet dũ gl. dicit sic retractatio actus data fideiussione q̃ nõ daret si retractaretur actus invalidus, z ad illã gl. adde tex. in l. §. j. ff. si mulier ventris. no. que singu. reputat Bal. z refert Alex. in l. si pacto quo penã. col. ũ. C. de pac. vbi ponit aliqua bona in ꝓposito z ibi Jas. co. ij°. ver. v. no. Sedo circa illud nunquid nũciatio possit fieri die feriata in bonorẽ dei ꝑ die feriata, z cõcludit q̃ nõ ꝺ. l. dies festos. vbi lex resistit ne eo die fiat actus p l. si minoꝝ. ff. de seruis ex. z ꝑ hoc cõcoꝛdat illa lex cũ l. in tps. ff. de her. inst. adde q̃ Jmo. z Ang. in ꝺ. l. in tps. alio mõ cõcoꝛdat illa iura z dicũt aut defectus erat in persona disponentis: z tũc ꝓcedat. l. minoꝝ q̃ñ possit cõferri in tps habile, aut defectus erat in ꝑsona in quã fiebat dispositio, z ꝓcedat dicta. l. in tps. Tu dic q̃ ista saluatio est ꝛ casum. c. de vꝛoze. extra ꝛ sepul. z ibi exꝓesse hoc no. Pau. z ꝛ tex. in l. si quis officiũ. §. de ritu nup. z ꝛ tex. in l. si cũ seruũ. in fi. ff. de dona. inter vir. z vxo. ita ipse legit. z ꝺ hac materia vide late Aler. in l. gallus. §. institues. in j. z §. col. ff. de lib. z
c postli. dũ tractat an spurius ↓ poterit institui cum erit legitimus. vide etiã Are. cõs. cxliij. inc. ex facto ꝓponit q̃ ille legitimus, vbi tractat. an valeat matrimoniũ si dispensabitur a papa z Are. in l. filiusfa. ff. de testa. Bal. in l. cã quã. in ix co. ver. ꝛro nunqd. C. de fideic. ¶ Gl. in verbo, absentes in fi. in
9 quantũ Bar. z Alb. post antiquos ↑ dicunt qđ istũ interdictũ quatenus est pena. ſ. vt impẽsa sua opus factũ destruat nõ ligat absentes z ignozantes, sed ad simplicẽ patientiã, qđ patiat impensa aduersarij ↓ destruit opus p eũ factũ bñ ligat absentẽ z ignozantẽ. Adde optimũ tex. ꝓ ista solutiõe in l. cõpetit. §. fi. ff. qđ vi aut clã. vbi ꝓpꝛie iurisconsultus tradit talẽ doctrinã. Sed ista rñsio Bar. z doct. pfecto nõ tollit difficultatẽ: qz volunt q̃ ↓ destruere opus factũ impẽsa facientis sit bñ pena: lz ↓ prestare patientiã q̃ aduersarius faciat destrui nõ est pena iõ tunc ligat absentes z ignozantes. Istud vꝝ male dictũ, qz imo tũc est etiã pena cũ perdat cementa z calcẽ pecuniã datã operarijs z tps. Ista est magna pena z magna perditio pꝛesertim qñ iuste edificauit i suo. Et ꝓpterea Rap. cu. hic aliter intelligit istũ tex. q̃ ꝓcedat de mero rigoꝛe iuris, q̃ absens z ignozans mero iure obligẽt ad penã huius edicti: tñ restituantur in intẽgrũ ex clausula gñali: qz fuerũt absentes vel ignozantes. put ꝺz de minoꝛe in gl. seq. z ista opinionẽ Raph. simpliciter sequitur Jac. puteus. hic Alb. hi aũt nõ plz respõsio Bar. nec do nec minus ista rñsio Rap. z putei. Vñ intelligo ter. aliter q̃ doc. plane, put iacet. Sed est aduertendũ q̃ quis nunciatio possit fieri aduersus absentes z ignozãtes, vt dicit ter. hic. tũ ad hoc vt nuntiatio eos liget, requirit qđ eis fit renũtiatũ: alias qđ medio tpe edificat. anteq̃ eis renũtiat nullo mõ est demoliendũ: ter. est in l. de pupillo §. nũciationẽ. in fi. j. eo. quẽ alle. gl. hic vbi ꝺt tex. si tũ vt dño possit renunciari. vt ibi gl. exꝓesse tz qđ medio tpe edificatũ nõ destruat, sed bene postquã fuerit ibi renuncia tũ, z ita etiã tz Dpe. in ti. de opere. nun. ad fi. z hoc mõ tollo clare difficultatẽ Bar. z doct. qz nõ est verũ qđ statutũ penale liget absentem z ignozantẽ. z ista est veritas. ¶ Additio. ↑Pro est optimus tex. in l. operis. cũ tucta l. seq. j. eo. vbi nunciatio põt fieri furioso ſm. l. operis. postea in l. se. ꝺf. cuilibet eũ intelligenti ꝛc. ergo nõ est verum qđ lz ignozantes. qz illa l. cuilibet ꝺclarãs. l. pꝛecedẽtẽ qđ nũciatio poterat fieri furioso requirat intelligentia ad hoc vt liget. ¶ Glo. in verbo ignozantes. ibi cũ nõ expediat sibi i eo statu rẽ eẽ ꝛc. Volnit ↓ dicere gl. qđ ex quo restitutio ꝛeponit oia tã ex parte minoꝛis, q̃ aduersarij i eo statu in quo erant a pꝛincipio l. qđ si minoꝝ. §. restitutio. §. de min. ergo opoꝛteret destruere id qđ edificasset minoꝝ. et oia essent in ꝓmo statu, z istud esset nociuũ minoꝛi, z ideo isto mõ minoꝝ nõ restituitur. ¶ Additio. Ista opi. cõfundit etiã qz restitutio in integrũ tã q̃ remediũ ſpale nũq̃ est in cõsideratione nisi q̃ dat. ita Bar.
10 in l. fi. C. de sent pas. ¶ ↑ circa id qđ q̃rit Bar. nunquid minoꝛ restituat aduersus dolũ inquãtũ cõcludit z oẽs cũ sequuntur, qđ minoꝛ aduersus dolũ verũ nunq̃ restituit z mouet ꝑ text. in l. si ex cã. §. nũc vidẽdũ. ff. de minoꝛi. Aduerte qz tex. ille vꝝ facere ad oppositũ z fozt̃iter. ibi emꝝ dixit text. qđ si minoꝛ ex certa scientia negaui in iudicio veritatẽ clarũ est qđ est in dolo veroꝛ. z tñ dixit ibi tex. qđ tũc restituitur nec incidat in penã dupli vel quadrupli q̃ imponitur cõtra negantẽ. Bal. hic refert qđ Bar. ꝙs fecit istud motiuũ in p̃iuato examine cuiđ scholari doctoꝛi ꝺo, z dixit Bal. qđ istũ est difficile? ↑ zium qđ fiat in ista materia, z ꝺt qđ ipse rñdet Bar. ꝑ illo scholari, qđ i

d. §. nunc

a ¶ Hoc edicto. Ite Jas. in d. §. fin. ſt, q̃ est difficile Bar. defendo re ab illo. §. Purp.

b ¶ Citatio est de ꝓcessu ad de gl. in ꝛbo formam. i c. p̃udentiã. de off. dele. Domi. ō sancto Hemi. in cã statutũ. in. §. cã vero de re scri. li. vi. docto. in ru. C. ō in ius voc. ↑Pau. de ca. in l. j. ff. eo.

c ¶ An spuri⁹. c. tanta q fili ſint legi.

d.ſ.nunc videndū.nō preſupponat dolus eo q̄ poterat eſſet i illo ter.q̄ ibi minor nō hū nouerat veritatem.ſz fatet Bal.qō ita fuit vna fugitiua rūſio.nā i illo ter.videbat q̄ minor non poſſet pretēdere ignorātiaz tū reſtituitur.Tū ſcōo mō rūdet Bal.q̄ ibi illa negatio nō fuit ꝓprie delictū:nec ꝓpriē ibi tāq̄ delictū fac.l.eū q̄ in pri.ff.de iureiur.vñ cū nō eſſet ibi ꝓprie delictū nō dicit dolus ver⁹.Adde q̄ idē Bal.i.d.ſ.nunc videdū, aliter rūdet q̄ ibi ideo eſt:q̄ minor nō hz integrū ꝓſonā ad cōſitendū vel ad negandū.l.ciarū.C.de autho.poſt.Bar.etiā ibidē in vltimis verbis dubitat an ſi minor negat cotiatē i iudicio dicatur eſſe in dolo,vero z relinquit te cogitantē.Additio.tu ſolue melius dolus verus ꝓpriꝰ & qñ eſt cōmiſſum delictū de iuregē.vl̄ diuino,ꝓhibito,ꝓout in furto vetito de iuregētū z diuino z in tali dolo vero nō reſtituit minor vt ibi p Bar.ō nō eſt verū ſi in d.l.ſi ex cā.ſ.nūc videndū.nō reſtituitur minor
a qñ cōmiſit furtū q̄ eſt ꝓhibitū de iur diuino,z gētiū. b z ſic eſt
b in dolo vero.ſz qñ negatutūc nō cōmittit delictū de iuregē.vel diuino ꝓhibitū.c.fraternitatis.xvi.q.ij.ſed tantūmodo delictū de iure ciuili ꝓhibituz.z qō committit delictū ſolū de iure ciui.
c ꝓhibitū.& in dolo preſumpto nō vere,z a dolo preſumpto restituit vt hic per Bar.quādo eſt preteritū.iſta differentia in ter dolum verum z preſumptum eſt ipſa veritas.¶Secundo principaliter inquantū concludit Bart.q̄ aduerſus dolū preſumptū de futuro minor nō reſtituit:qñ ratio eſt ne detur materia delinquēdi in futurū contra.l.conuenire.cuz ſi.ff.de pac. dota.Limita niſi pateretur dānuz de preſenti, tūc reſtituit ad uerſus dolū preſumptū de futuro.Ita concludit Bar.i ſeq.q. allegando.l.j.ſ.accuſationē.in fi.iuncta.l.qui deſtitit.ff.ad turpill.Succeſſiue i ſeq.q.inquantū concludit Bar.q̄ minor poſt publicationē teſtiū poſſit reſtitui,vt alios teſtes de nouo ꝓducat z rūdet ad l.auriliū.in prin.ff.de mino.duob⁹ modis.Pōt tertio rūderi ſm Jmo.hic,q̄ ibi minor volebat reſtitui.vt recuperaret priuilegiū,z nō ꝑt,hic aūt volebat reſtitui,vt ſibi nō obſtaret publicatio teſtiū,z ſic ius ſōe,ſz difficilꝰ reſtituit ꝓ priuilegiū quam ius cōe.arg.l.eius militis. ſ. militia meſſius.ff.de teſt.mil.Limitat notab.cōcluſionē Bar.vt nō procedat in criminalibus qñ minor vellet reſtitui ad producēdū alios nouos teſtes cōtra eū quē criminaliter accuſat:certe nō poſſet.gl.eſt no.in cl.non poteſt.in gl.pe.de ꝓcu.Spe.in ti.de in inte.reſt. ſ.ſi quis aūt.ver.ſed pone ecce.Bal.in auriliū. in prin.per illū ter.ff.de mino.Jo.an.z alij in c.auditis.de in integ.reſt.Aud.z Aler.hic,qui etiā addunt duas alias limitationes. Ate inquantuz Bar.cōcludit ſecus eſſe in muliere z ruſtico.Adde q̄ iſtaz concluſionem Bar.limitat.d.Ant.de bn.in conſi.lx.ij. qō incipit viſis allegationib⁹.vt cōcluſio Bar. ꝓcedat qñ ex ſola fragilitate mulieris cauſatur leſio.Secꝰ ſi ex ꝓbabili ignorantia. tūc eñ mulier reſtitueret ex clauſula generali:ſi qua mihi iuſta cauſa ꝛc.idē tz Pe.de anch.in cōſi.ccclxv. qō incipit viſa diligēter gratia.idē tz do.Aler.hic tz de predictis authoritatib⁹ non ſit recordatus,ſed allegat Bal.i l.j.C.de iur.z fac.ignoran.
¶Additio.Circa dictū Bar.dū vult q̄ minor reſtituitur ad uerſus dolū futurū vñ patit damnū de preſenti, z ita concordat d.l.j.ſ.accuſationē.cum l.auriliū.Adde qō Bart.in d.l.j.ſ.accuſationē tz expreſſe Jnū ſequēdo opi.gl.dum dicit q̄.ſ.ille loq̄tur de dolo preſumpto de preterito,z hic expreſſe vult q̄ loquatur de dolo preſumpto de futuro.Jn vlt.q.Bar.limitat et dicta niſi leſio minoris ꝓceſſerit propter dolū aduerſarij:qz tūc reſtitutio conceſſa minori nunq̄ ꝓdeſt eius aduerſario.ter.eſt in l. q res i ꝓn.in ver.huic applicat.iūcta gl.ſolēni.ff.de ſol.z Bart. dicit q̄ ille caſus nō eſt alibi in iure,z eū ibi ſequit Paul.de ca. Lu.ro.z Mod.hic. ¶Vltimo p cōpleméto huius.ſ.vt nihil omittat circa ea q̄ dicta ſunt.ſ.in gl.in ꝟbo.ignorantes. in ſolutione Bar.q̄ iſtud edictū quatenus eſt penale vt p impēſa opus deſtruatur,nō ꝓcedit contra ignorantes z abſentes,ſz ad patientiā bene ꝓcedit.p iſta differentia Bar.vnus veſtrum addit bonū ter.l.pe.j.eo.Adde ter. de directo in contrarium in c.ij.in prin.de oper.no.nunci.vbi ter.contra abſentē decidit qō non ſolū teneat ad patientiā ſed etiaz ad impenſam z tū illū ter.intellige vt declarat gl.q̄ notabiliter cōcordat iſta iura. Adde ēt p illa diſtinctione Bar.i l.iij.ſ.ſi locū.ff.ſ alie.iu.mu. cauſa fac.Tū vt ſuperius dixi per iſtos ter.nō tollitur difficultas:qz dato quod teneat ad ſolam patientiam qō patiat totū opus factum deſtruit certe cum perdat cemēta pecuniā er poſitam in operarijs z tempus, iſtud videtur magnum damnum z in effectu pena.ideo reſponde vt ſuperius dixi.

1 ¶Triplex eſt forma nunciandi,ſcilicet verbalis,z per iactū lapilli z per pretorem.
2 Facta nunciatione verbo aduerſarius ſtatim efficit poſſeſſor.
3 Patientia domini quamuis violentia ſufficit ad cauſandam quaſi poſſeſſio que requiritur in iuribus acquirendis.

In operis. Si nūcio ſimplici ꝟbo facio aduerſarium poſſeſſorē.h.d.z eſt ſingularis caſus fz Bal.hic. ¶Cōtra iſtū ter. p eꝰ intellectu moneo duas difficultates.Primo arguo ꝫ ter.Nā inducet ad vñ effectū nō debēt operari Jnū.l.legata muriliter.ff.de leg.j.z.l. legata
d inutiliter.ff.de adimē.leg.Jtē inducta ad augmētū nō debent operari diminutionē terr.eſt no.i.l ſi mācipia.in pu.ff.de fun. inſtr.Jtē actus qētiū nō dz operari vltra eorū intētionē.l.nō ois.i prin.ff.ſi cer.pe.Dz nūciatio eſt inducta ad ꝓſeruatiōes iuris noſtri.ſ.iuris noſtri ꝓſeruādi gra,ſ .ea.l.z melior text.in l.de pupillo.ſ.ſi qs ipſi ꝓtori.ff.ſi in edeo.j.e.vbi dicit iuriſcōſu.equū eſt p operis noui nūciationē ius noſtrū cōſeruare:ergo nō dz operari Jnū effectū. ſ priuationem poſſeſſionis mei nūciantis.cū magnū ſit cōmodū poſſeſſionis.ſ.cōmodum.inſti.de interdi.ſolus Aud.reprehic.q̄ns nō ita formaliter oppoſuit.rūdet qō leges adinuenerunt triplicem formā nunciandi.
¶Duplex forma.ſ.p iactū lapilli z p pretorē cōſeruātē ius abſqz perditione poſſeſſiōis ter.eſt i.l.de pupillo.ſ.meminiſſe. j.eo.ſed per iſtā tertiā nuntiationē que fit ꝟbo.ideo nūcians perdit poſſeſſionez.qz q̄ in vno aggrauat in alio dz alleuiari.l. eū qui.in princ.ff.de iurein.Sed nūciatus grauat vt ſi edificet poſt nunciationē etiā iniuſtā,teneatur propria impenſa opus factū deſtuere,ergo in alieno releuat,vt reportet cōmodū poſſeſſionis.iſta rō Aud.nihil vz:qz ſm iſtā vltimā rationē idem eſſet in prima z ſecūa forma nunciationis,cuz in eis ita grauet nunciatus ſicut per tertiā,z ſic eget gñalis ad oēs nūciatiōes. Ego rūdeo aliter z in forma,qō qui nūciat animo tuendi ius ſuū.iſtud eſt verū,qñ nūciatus edificat in ſolo ꝓprio per ipſuz edificātē poſſeſſo.Nā,ꝓpter iſtū caſum ꝓprie eſt inuenta nun- a
ciatio.ita eſt ter. in d.l.de pupillo.ſ.meminiſſe.alꝫ vero ſi ipſe nūcians poſſideret.iſta nunciatio verbalis eſt ſibi dānoſa: qz facit perdere poſſeſſionē,z hoc preſumit ſcire nūcians, qz qlibet ꝓſumit ſcire iura.l.leges z cōſtitutiōis.C.de leg.ergo illo animo nūciat.¶Additio. facit qō dicit Bal.i c.j.extra de in lit. b
tur.z l.precibus.in autepe.colū.C.de impu. q̄ actus qui fit ab aliquo.ꝓſumit factus ſm ea que ius diſponit. ¶Secōo ꝫ ter. fortius vrget maior difficultas qō imo p nūciationē verbalē nunciatus nō efficit poſſeſſor.vt hic dicit ter.ſed demū preſtita ſatiſdatiōe.z ſic q̄ nūcians reperit ſatiſdationē nūciati, ter. eſt in l.ſi alius.in ſ.iul.in verbo cū poſſeſſor hoc ipſo q̄ ſatiſderit ꝛc.ff.q̄ vi aut clā.ad quē ter.difficile eſt rūdere.Rap.cu. rūdet e ſed ego plenius rūdeo z clarius loquor nuncians ſcio
me poſſe repelli p cōſequēs ꝑdo poſſeſſionē z trāſferr.Nā dicit c
fatendo Jnū,qō iſte ter.dz intelligi z ſingulariter limitari ſm illū.qō nūciādo ꝟbo ꝑdo poſſeſſionē nō ſubito ſed cauſaliter: qz renunciādo tribuo facultatē nūciato vt ſatiſdet, quo ſatiſdante bene facio eum poſſeſſorē.vt ibi eſt ter.z ratio illius ter. eſt nam nūciatus poſtq̄ ſatiſdederit pōt libere edificare: ergo ꝓpter ſatiſdationē ego nūcians ſcio me poſſe repelli, per qñs d
perdo poſſeſſionē z trāſferr in aduerſariū.l.clā poſſidere.ſ.qui ad nundinas.z l.ſeq.ff.de acquirē.poſ.z ſi dicaꝫ iſtud eſt deſtruere iſtum ter.Nam aduerte qō iſte ter.attribuit trāſlationem poſſeſſionis in aduerſarium nunciatū tanquā prime cau e
ſe,qz nunciatio eſt prima cauſa ꝓpter quam ſuccedit poſtea ſatiſdatio.ſed quicquid eſt cauſe eſt cauſa cauſati. l.manumiſſiones.ff.de in.z iur.l.quominus.ff.de ſtu. Iſta eſt opi. Raph. cu.quāuis melius ꝓbata z relata. quā opinionē paucis verbis refert Aler.hic in fi.z cū ea ſimpliciter trāſit.iſtā opinionē etiā tz dñs Jaco.puteus hic:z dicit plus,quod iſta opinio eſt ita vera ſicut deus eſt in celo,z ſi iſta opinio eſt vera dicit magna reſtrictio ad iſtū ter.z ſimiles. ¶Mihi autē non plz iſta opinio p iſtū ter.qui verbo preſenti dicit p nunciatione faciꝫ ſus aduerſarium poſſeſſorem: ſi expectaretur ſatiſdatio deberet dicere faciemus,z intelligere ꝓout intelligunt Raph.z ſequaces eſſet facere violētiā ad iſtū ter.ſimiles.preſertim huius tituli z confundet mille doctrine Bar.z doct. Tamē ad hoc pōt rūderi qō nō eſt inconuenies q̄ vna lex declaret z ſupleatur per alias.l.non eſt nouū.z l.ſed z poſteriores. ff.de legibus. ¶Secōo z fortius.ſi verū eſſet fundamentū Raph. certe eadē ratione ſequeretur,qō idem dicendū qñ nunciatio fieret per iactum lapilli, vel pretorem, z nunciatus preſtat ſatiſdationem:certe ſimpliciter nūciās deberet poſſeſſionē ꝑdere, qz preſtita ſatiſdatiōe pōt nūciaꝫ ꝓcedere i opera ſic nūciās ſcit poſſe repelli:z ꝫñr ſequeretq̄ qō nō eſſet dāna quo ad perdēdā poſſeſſionē.an nunciatio fiat verbo,vel per iactū vel per pretorē: qz ſatiſdatio ſemper faceret perdere poſſeſſionem. quod eſt de directo contra ter.in l.de pupillo.ſ.meminiſſe.ſ.eodem, vbi per nunciationem que fit iactu,vel per pretorem, non perditur poſſeſſio, ſed bene per illam que fit ſimplici verbo. Raph. cumanus hic, z in dicto. ſ. meminiſſe. perpendit de iſta diſſi-

a ¶Prohibitū in re diuino ads extra.de.ſacrilegijs.c. leuitici. xix.c. penale. xvi. q.v. i meretrices. xxxiij.qō.iiij.

b ¶Et gētiū.adde doc.iſti.& ob.q̄ ex dicto naſ.Jo.in ſumma i ti.de furtis.Jo.ana.i rub. de furt. in j. colū. Bal.in rubric.C. de ſer.fugit.

c ¶Dolo ꝓſumpto.adde qō furtū nō cōmittit ſine dolo ſm Car. zab.i c.dudū.el.ij. in vij.col.de elec. ☞Inducta. Ad de Aler.i l.ſi donatione. col.v.C. de colla. Burp. ☞Rūdet.ad de qō opi.Come. z tz Jaſ.in l.j.in prin.co.viij.ſ.eo. Bur.

cultate ꝑpter hoc ẽst in via noua ⁊ mirabili opi. ad istũ ti. quã etiã sequitur do. Ja. bu. hic ⁊ in. d. ſ. meminisse. ⁊ ẽm ꝙ nũcia tio ꝓprie fiat solũ viua voce. Illa vero qu fit p iactũ lapilli vel p ptoꝛẽ nõ est ꝓprie nũciatio, [a]ſz appellat phibitio. ita appellat iurisc̃sult⁹ in d. l. de pupillo. ſ. meminisse. Ad̃ in ista phibitione que fit p iactũ lapilli vel per ptoꝛẽ, ⁊z ꝙ nõ sit locus satisdationi: ſz satisdatio habeat locũ qñ nũciatio fit verbo quia ptoꝛ hanc inuit satisdationẽ: ſz qñ fit p ptoꝛẽ vel iactũ cum nõ fit nũciatio ſz phibitio nõ habet tũc locũ satisdatio, ⁊ hoc mõ cessabit fundamentũ ꝙ fecit. Ista secũda consideratio adhuc mihi minus plz quã ꝑcedens inquantũ dicit ꝙ nũciatio ꝓprie est qñ fit verbo: ⁊ tũc hz locũ edictũ ptoꝛis de satisdatione ſz qñ fit iactu lapilli vel p ptoꝛẽ non est ꝓprie nunciatio ſz phibitio. ita fm eos appellat ter. in d. ſ. meminisse. Mihi vr ꝙ ille ter. sub vna cõstructione loquat̃ de omnib⁹ tribus: ẽt em̃ formal⁹ ter. melius est p ptoꝛez vel iactum lapilli phibere, per oper. nũn. ecce quod sub eodẽ verbo phibere quam ponit illud oper. nun. Secundo ꝙ imo illa que fit per ptoꝛẽ dicat̃ nũciatio, est text. in l. ſi opus. ſ. e. ¶ Prętexęs fm istã opi. multũ restringeretur imo violaret edictum ptoꝛis positũ in l. ptoꝛ. ſ. hoc interdictũ. ⁊. ſ. deinde. ſ. eo. vbi ptoꝛ ꝓstita cautione nunciatũ permittit edificari: ꝙ restringatur solum ad nunciationẽ factam verbo esset nimiã violentia ⁊ restrictio ad illos ter. Quid tenendum ad ista iura. Jac. de aret. ⁊ Ang. in d. ſ. ait iulia. aliter concoꝛdãt omnia ista iura ⁊ forte nõ male ⁊ tenẽt ꝫ opi. Raph. ſ. relatã. Dicũt enim ꝙ aut nunciatio fit simplici verbo: ⁊ tunc ꝓcessit iste. ſ. ꝙ statim faciꝫ aduersariũ possessoꝛem. Aut nunciatio fit iactu lapilli vel per ptoꝛẽ: ⁊ tunc ꝓstita satisdatione fit possessoꝛ, ita loquat̃. d. ſ. ait iul. Ad̃ vero ꝓstitam satisdationez non effcitur possessoꝛ. ita loquat̃ d. ſ. meminisse. Isto mõ concoꝛdabuntur ista tria iura. Et ꝙ iste ter. loquat̃ de nuntiatione facta simpliciverbo satis põt persuaderi qꝛ de illa semp est visus loq iuris consul. in ista l. vsque ad hũc. ſ. Tñ aduerte ꝙ glo. in d. l. ait iul. tenuit de directo ⁊trariuz qꝛ ⁊z ꝙ ille. ſ. ait iul. loquat̃ in nũciatione facta verbo. secus si esset facta iactu lapilli vel p ptoꝛẽ fm gl. ibi. Ego vltimo loco aliter concoꝛdo ista iura, ⁊ dico qꝺ facta nunciatione simplici verbo statim aduersarius fit possessoꝛ. ter. est hic formalis. tñ vt ĵ. dicunt Barto. ⁊ doc. vr vi a me possidere. ⁊ iste ter. de hoc in. l. j. ſ. ſz ⁊ si quis iactu. ⁊ melius in l. seq. ĵ. ꝙ vi aut clam. Sz postquã ꝓstitit satisdationem licitum est ei edificare. Istud est ꝙ ꝓprie ẽt ter. in d. ſ. ait iul. ⁊ est rõ qꝛ cõcedit nũciatio ꝓstita satisdatione vt licite ꝓcedat in oper. l. ptoꝛ. ſ. deinde. ĵ. e. Ex hoc ergo constituitur, possessoꝛ vt ẽt ter. in verbo, hoc ipso eo qꝛ ꝓstita satisdatione nũciãs[a] scit se posse repelli: ergo pdit possessionẽ. l. ciã possidere. ſ. fin. ⁊ l. seq. ⁊ l. ſi id qꝺ. ſ. fi. ff. de acquir. pos. ista vr̃ mihi aperta veritas ad ista iura ⁊ hec cõia sequendo ꝓterea ea que tenui in ſ. nũciatio. ĵ. eo. l. ĵ ⁊ si diceret tu teneas ꝙ facta nunciatione verbo bñ aduersarius statim efficiat̃ possessoꝛ vt hic. tñ nõ iustus: qꝛ vi a me possidet, vt dicunt Bar. ⁊ doc. hic istud nõ vr̃ bene dictum: qꝛ imo iuste possidet qui ptoꝛe authoꝛe possidet. l. iuste. ff. de acq. pos. ℞deo ꝙ ptoꝛ nõ ꝑmittit eũ simplr iuste possidere. ꝑz qꝛ non ꝑmittit edificare imo si edificaret nõ obtẽta remissione dat interdictũ demolitoꝛiũ: cõtra eũ. d. l. ptoꝛ. in ꝓin. ⁊. ſ. deinde. ĵ. eod. ita teneo ⁊ firmo ad ista iura. ¶ Bl. in verbo aduersariũ. diuide in tres partes. In prima remouet vnũ ꝓbñ. In scda remouet aliud. In tertia q̃rit. scda ibi, ſz quare. tertia ibi, secus vbi. ¶ No. vltimo, diligẽter ꝙ ⁊z Bar. in vltima op. ꝙ patientia dñi quãuis sit violẽta sufficit ad causandũ quasi possessionẽ que requiritur in iurib⁹ acq̃rẽdis, ⁊ ita amplia il lud ꝙ ⁊z Bar. in l. j. ⁊ ti. C. de sert. ⁊ aqua. in l. j. ſ. denique. ff. de aqua plu. arc. ⁊ credo ꝙ rõ istius dicti possit esse: qꝛ adest voluntas ⁊z cum vi aut metu: qꝛ volũtas coacta, voluntas est. l. ſi mulier. ſ. pen. ⁊ ibi no. Bar. ff. ꝙ metus cau. ¶ Additio, contra istud vltimum notabile ex prędicta ⁊z Bar. in l. ſi ꝓtius in vĵ. opp. [b] ĵ. eo. vbi ꝓprie facit differentiã inter possessionem corꝑalem ⁊ quasi possessionẽ seruitutis, ⁊ illa per nunciationẽ acquirat̃, alia non. Mouet: qꝛ dñs qñ nunciat nouũ opus verbo, non põt trãsferre quasi possessionẽ seruitutis qꝛ ea non habebat. Nemo enim in re sua põt seruitutẽ imponere. l. vti frui. ff. si vsusfru. pe. Si ergo non habebat seruitutẽ qño ipse potuit in aliũ transferre ꝙ ipse nõ habebat. l. decẽ. ff. de. ꝛ. ob. Tu aduerte qꝛ Bar. melius loquit̃ hic, nec obstat fundamentum suũ qꝛ regula que hz ꝙ quis nõ põt dare. ꝙ nõ hz. l. traditio. ĵ. de acq. rer. do. ꝑcedit qñ qs nõ hz rẽ nec actũ, nec habitum nec potentiã. Sz si vno ex istis modis habeam possum transferre doctrina est Pau. de leaza. in. c. cura. de iure patro. modo dñs hz potentiã vt in re sua possit pati seruitutem imponi: ergo illud potuit transferre. ipse ita legendo tenuit.

a ¶ Nũciatio. Idẽ tradit Jas. in l. in puinciali. ſ. j. co. uĵ. ĵ. eod. Purp.

a ¶ Nũciãs. hãc rõnẽ. ſ. re. pbat i sing. co. vĵ. Purp.

b ¶ In. viĵ. oppo. In iiĵ. co. ꝛ. tenẽdo ꝓ istã lectuꝛam. Purpu.

c ¶ In qb⁹ denegatur audiẽtia. ad de. Spe. i titu. de peti, ⁊ pos. i. ſ. vĵ. Anto. ẽ bu. in c. dilect⁹. el. vĵ. ẽ rescri. Au. ro. in l. j. in ſ. sublata. ff. ad treb.

1 ¶ In quibus casibus possit denegari audientia.
2 Pretoꝛ etiã cõtẽptus nõ solũ põt ipse denegare audiẽtiã. sed etiã mãdare quibuscũq; iudicib⁹ vt illi denegent audientiam.
3 An ages vt declaretur sibi ius esse ita edificatũ habere repellatur ipso iure an ope exceptionis.

Sed si is cui. Mo. ex ter. ibi denegari ei actionẽ, pretoꝛ. ẽ casuz in quo alicui. denegatur audientia ſz qꝛ cõtempsit edictũ ꝓtoris mortui. Jtẽ ẽt si cõtẽneret ꝑceptũ ꝓtoris viui ter. est in l. ſz ⁊ si ꝑ ꝓtoꝛez. ſ. sed ⁊ si. cũ de creto. ff. exquib. cau. ma. ¶ Quatuoꝛ alios casus in quibus denegat audientia[c] enumerat gl. in c. in nomine dñi in verbo audientia. xxij. dist. habeẽ in c. ad abolẽdã. de here. Adde ꝙ nõ solũ põt denegare audientiã in causa in qua cõtẽpsit ipsum pretoꝛẽ. sed etiã in omni alia cã. gl. est sing. mo. ſ. sed ⁊ si eũ decreto in gl. magna. ad fi. ꝙ gl. ad hoc reputat no. dignam Bal. in l. cõsentaneum in vĵ. col. C. qũo ⁊ qñ ind. ibi limitat verum in ter easdẽ personas ꝙ no. Et illã gl. dicit esse sing. Bal. in c. gratis. in viĵ. col. vbi aliter limitat de reiti. spo. ⁊ in c. j. in vĵ. col. de rescrip. Sedo adde ꝙ ꝓtoꝛ cõtẽptus ñ solũ ipse põt denegare audiẽtiã, sed etiã põt mãdare qbuscũq; iudicibus vt illi denegent audientiã ita dicit Bal. in c. cũ venissent. in iiĵ. col. de iudi. per gl. in. d. ſ. sed ⁊ si eũ decreto. Tertio adde qꝺ ille cui negatiue talis audiẽtiã nõ potest appellare: ita tenet Bal. in cõclusionibus veris. in ꝓ. ⁊ non appellat⁹ cui denegat audiẽtia.
¶ Additio Circa istũ. ſ. dũ Bar. dicit qꝺ iste qui ſpreta nunciatione edificabat poterat agere interdicto vti possidetis. tñ nõ congruit litere. Adde quod nec in se est verũ, naz qñ alicui est nũciatũ nouũ op⁹ ⁊ ꝑcedit edificando ſpreta nũciatiõe edificando acquirit possessionem violentã. l. j. ſ. sed si qꝺ iactu. ĵ. ꝙ vi aut clã. Bar. in l. de pupil. o. ſ. meminisse. ĵ. eo. Modo violẽto possessoꝛi nõ cõpetit interdictũ vti possidetis. l. j. in ꝓin. ⁊. ſ. fi. ff. vti pos. ergo ⁊c. Potes dicere ꝙ iste ꝙ edificabat ſpreta nũciatiõe edificabat in suo tũc nõ ꝑcederet argumẽtũ: qꝛ ex quo edificat in loco quẽ possidet ꝑ nũciationẽ ñ efficit violẽt⁹ possessoꝛũ de pupillo. ſ. meminisse. ver. at. ſi in suo. ĵ. eo. exẽplificaui hoc modo limitando Bar. ¶ Bl. in ꝓbo edificatorũ. inquãtũ Bar. ꝓmo qrit an iste agẽs vt declaret sibi ius esse ita edificatũ habere. repellat̃ ipso iure. an ope. exceptiõis. Et tñdet ꝙ ope exceptiõis, ne fiat ꝓiudicium interdicto. l. fundi. ⁊ l. fundũ. ĵ. de except. qꝛ ista verba videt obscura si reducãt ad practicã. Dicqꝺ intentio Bar. est q̃rere an ꝓcessus fit ipso iure null⁹ an vero sit opus qꝺ excipiat̃ a parte. Et cõcluso. est bona, ꝙ est necesse ꝙ excipiat̃ a parte, alꝫ si pars nihil exciperet, fieret ꝓiudiciũ interdicto demolitoꝛio: postea intẽtando: qꝛ si ꝓnunciaret ius esse edificanti ita edificatũ habere nõ posset amplius intẽtari interdictũ ad opus demoliendũ. ⁊ sic heret illi ꝓiudicium. ꝓout in simili habetur in d. l. fundi. Adde ꝙ conlusione Bar. melius facere: qꝛ qñ. l. dicit actionẽ denegari, vt hoc ter. intelligitur ope exceptionis, est nõ ipso iure. l. u. in ꝓin. ⁊ ibi Bart. ff. ad velleia. l. j. in ꝓi. ⁊ ibi no. Bart. ff. ad mace. ⁊ l. j. ſ. si sublata ⁊ ibi Bart. ff. ad treb. cum similibus alijs concoꝛdantijs, dixi in. l. nam ⁊ postea. in ꝓin. vbi. Bar. ff. de iureiu.

1 ¶ Si partes sint in concoꝛdia iudex debet contentari ⁊ concoꝛdiam approbare.
2 Opus nouuz dicitur fieri quãdo alteratur ꝓistina facies rei.
3 Si princeps cõmittit causam alicui ordinario adiecta clausula quod cognoscat vel ꝑcedat summarie ⁊ de plano, ex quo est alterata iurisdictio ordinaria, intelligitur esse delegatus in illa cã ⁊ non ordinarius.
4 A sententia episcopi qñ est ordinarius appellatur ad metropolitanum. si vero delegatus ad papam.
5 Statutũ quod potestas vel vicarij ꝓcedãt in causis non obstante exceptione ꝓscriptionis, licet vigoꝛe huius statuti nõ possit opponi exceptio ꝓscriptionis ad impediendũ ꝓcessum vel litis ingressum: tamẽ postea potestas in meritis cause ⁊ sententiando debet sequi exceptionem ꝓscriptionis.
6 Prozogatio termini intelligitur facta cũ omnibus qualitatibus suis etiam quo ad damnum ⁊ consequenter quo ad penã.
7 Prozogatio termini non est nouatio: quia si esset nouatio periꝛeturobligatio pignoꝛũ ⁊ pena promissa.
8 Prozogatio termini intelligitur facta cuz repetitione iuramẽti quod erat in primo termino.
9 Creditoꝛ potest prozogare ⁊ remittere iuramentum debitoꝛi.
10 An bannum a iudice actum possit pars remittere.
11 An partes possint de communi cõsensu litigare coram iudice non suo sine licentia sui iudicis.
12 Bl. o. in dubio presumitur tenere illam opi. quam in fine ponit.
13 Ubi iudex habet aliam qualitatem in subditum quam simplicem iurisdictionem, non potest subditus prozogare in alium iudicem sine eius consensu, vt patet vasallo.

In his

14 In his q̃ sunt reseruata principi, non posset subditus impera
tonus prorogare iurisdictionem sine eius consensu.

Expostoperis. ¶No. tex. ibi, qd enim aliꝰ agebat prætor. q frequẽter causis† qõsi ptes sũt i pcordãtia inder dr cõtestari z cõcordia ap. pbare. Sdo aliꝰ no. tex. i. l. fi. ff. sa. bere. Limita i alimẽtis de futuro relictis in vltima voluntate in quib⁹ etiã si partes sint adinuicẽ cõcordes, ptor tñ dr seq eor voluntate sed animi seq votã. tex. est in l. cũ hi. in pñ. ff. de trãsac. z ibi Ange. no. illũ tex. p limitatione huiꝰ tex. Et rõ est q2 fauore alimẽtorũ de futuro z vltime volũtati lex restitit, z prohibet talẽ cõnẽtionẽ fieri, cũ fieri nõ possit icõsulto ptore, z sine cause cognitione. d. l. cũ hi. z l. de alimẽtis. C. de trãsac. Ultimo fallit ista regula i criminalib⁹ i qb⁹ cũ agat de itereſſe publico: iudex nõ dr seq prorogiũ parrũ. vt hic i gl. z ibi dicẽt. ¶No. i. xv. opus.

2 † dr op⁹ nouũ fieri qñ alteratur pristina facies rei. Vñ ex hoc
3 text. no. Pan. de ca. z do. Aler. † q si Papa vl princeps
a cõmittat potestati vel iudici ordinario cõm. adfecta clausula qõ cognoscat vl pcedat summarie z de plano: q ex q̃ ẽ alterata in risdictio ordinaria, intelligit esse delegat⁹ iudex. z sic nouus index nõ aũt ordinarius. alle. no. i. c. ix. vndiq;. de offi. ordi. z in. c. cũ aligb⁹. dr reseri. i. vj. Ista decisio ẽi practica multũ vtilis.
4 ideo circa eã aliq̃tulũ insistã. Effectus est magnus: † quia a
ſnia episcopi qñ est ordinarius appellat ad metropolitanum. Sed si esset delegatus Pape appellatur ad solũ papã. l. j. §.
b j. ff. quis z a quo appelle. Itẽ salaria non dãtur ordinario sz
bñ delegatis. c. cũ ab omni vbi not. doc. de vi z bone. cle. Adde licet ipsi nõ cõcãt. q pristã clausulã q̃ quotidie apponitur quod procedebat sumarie simpliciter ꝛc. cẽseatur delegatus tenet no. Bal. in addi. Spe. in ti. de l. in vlt. col. quẽ alibi seq̃t simpliciter. d. Alex. in. l. mozo. in. v. col. ff. iurisd. om. iu. vbi reputat notabile z quotidianũ. Adde ẽt quod idẽ tenet Ange. i consi. cxxxvij. quod incipit visis oibus statutis. ad fi. idẽ tenet Pau. de cast. in. l. si pretor. ff. de offi. eius. idẽ z do. Lanfrancus bzrien. in cõmẽto. c. qñ falsam. in secũda charta de pba. Et sic ista decisio ẽ indifferenter approbata. z eã multũ observant potestates nostri ciuitatum. Ego aũt puto quod ista decisio p oẽs approbata non sit vera. z pondera q̃ ꝑ quis papa vel princeps scribẽdo ordinario q̃ pcedat vel cognoscat sũmarie simpliciter z de plano, sic verũ sit q̃ q̃ ad modũ procedendi videatur alterare iurisdictionẽ. z sic quantũ ad pcessum videtur facere delegatũ: tñ in sentẽtiando z pronuntiando nihil alterat. imo vt plurimum papa vel princeps dicũt iustitiã faciat vel iudicet id q̃ iuris erit. Dico cũ i pcedãdo iste bene dicet delegatus, sed in sentẽtiãdo erit ordinarius. Istud i terminis tenẽt Ja. bu. z Bal. in. l q procuratoꝛe dst. in pri. ff. de procu. Nec obstat q̃ cui mãdantur pcedẽtia itelligãtur etiaz similiter mãdata sequẽtia, d. l. procuratoꝛe. Quia rñdet qõsi est verũ qñ sequẽtia esset necessaria, sed nos habem⁹ q̃ alicui põt denegari solũ pcess⁹. ter. est i aut. ad hec. C. de iudi. Et licet Bal. in addi. Spec. in. d. tit. õ legato. i vlti. col. sibi de directo ꝛrius reprehendat istam decisionem Jaco. butr. illa ratione: q2 non dr vna z eadẽ res diuersis iure censeri. l. cũ q
edes. ff. õ vsuc. Pau. de ca. in. d. l. z si ptor. dicit q̃ habuit istũ casum de facto. z q̃ vidit Bal. reprobãtẽ illã decl. Jac. bu. nõ refert tñ in quo loco: nec pl⁹ dicit. Sed mihi pl⁹ placet decisio Jac. bu. q̃ Bal. eo q2 limitata causa limitatũ pduxit effectũ. l. in agris. ff. de acqui. re. do. l. agẽ. cũ simi. C. de trãsac. Confirmo per illud q̃ singu. tenet Bar. in consi. clxxxij. quod incidubia occurrẽtia, alias incipit cõsiliũ populi habẽs potestatem
5 ꝛc. in. v. dubio principali. † Decidit ibi Bart. q̃ si per statutũ sit ordinatũ qõ potestas vel vicarius pcedat i causis nõ obstãte exceptione ꝓscriptionis. lz vigoꝛe istius statuti non possit opponi exceptio ꝓscriptionis ad impediẽdũ pcessum vl litis ingressum: tñ possea ptãtes in meritis cause z in sentẽtiãdo debent sequi exceptionẽ ꝓscriptionis. Honeſt Bar. q2 statutũ dicit qõ potestates possint pcedere nõ obstãte exceptione ꝓscriptionis. Pondera qõ statutũ dicit pcedere. no aũt ꝺt sententiare. qõ valde teneas cordi. Quis videret qõ isto modo
c illud statutũ i effectu esset impositũ verbis z nõ reb⁹. l. ũ. i. fi. C. cõmun. de lega. Nõ obstat q̃. ea. res nõ debeat diuerso iure censeri: q2 dico nõ eadẽ est res: q2 vt dixi põt pcessus expediri vt a delegato. snia vero vt ab ordinario. d. auk. ad hec. C. de iudi. Cogita tñ in predictis: q2 non reperio aliquẽ in istis terminis ꝺdicẽtẽ. z prima decisio est approbata per oẽs. Ex
6 tra gl. in l. q. Bart. nota. diligẽter regulã quã tradit Bar. † q̃ prorogatio termini itelligitur facta cã omnib⁹ qualitatibus suis etiam quo ad bannum, z consequenter quo ad penam. z ita loquitur regula Bar. multo ergo fortius vbi nõ tractaretur ꝺ pena. alle. q. Bar. l. q. §. si iudex. ff. ꝺ iud. q̃ parũ vl nihil vide

tur facere do. Alex. hic addit p̃ istã regula. l. labeo. ũ. §. fi. cũ. l. seq. ff. ꝺ arbi. l. itẽ queriꝫ. §. impleto. ff. locat. l. sz si manẽte. ff. de pcari. sz iste leges parũ faciunt ad regulã Bart. z hic q̃ ad penam. Tu ergo, pro regula principali Bar. q̃ in prorogatiõe termini intelligitur etiã prorogata pena q̃ erat in primo terminõ. adde duos ter. Primo tex. in. l. lecta. verbe. dicebã. z ibi Pau. de ca. z meli⁹ Aler. in. v. no. ff. si cer. pe. vbi prorogatio termini facta debitori sup mutuo itelligitur cũ vsuris, sed vsura est pena. l. qui sine. ff. de neg. gest. Sccõ facit tex. in. l. celsus. §. itẽ ait. ff. de arbi. z q̃ etiã pena cẽseatur prorogata. tenet Bal. in. c. venerabilẽ. in pe. co. ꝺ elec. Bal. in. l. acceptã. in. vij. q. C. de vsur. z in. l. vnica. in. x. q. C. de his q̃ pe. no. Adde ẽt q̃ idẽ de pena not. Pau. de ca. in. l. insulã. §. ff. loco. vbi ꝺt esse tex. de hoc inducẽdo vt ibi p eũ. Idẽ no. Pau. de La. in. l. cũ in plureg. §. lege. ff. loc. z Pau. de Cast. in. l. cũ stipulatus sim mihi a proculo per illum tex. j. de ver. ob. ¶ a cit prorogatio termini intelligitur facta sub eisdẽ pignoribus, penis, renuntiationibus z clausulis. prout erant in primo termino. tex. no. in. l. legẽ. C. loca. Bar. ibi not. z reputat mẽti teneñ. est bona gl. i. l. emilius. in pñ. in verbo restituí. ff. ꝺ min.
7 † Tu aũt ex p̃dictis pulchre potes inferre q̃ prorogatio termini nõ est nouatio: q2 si esset nouatio tolleret obligatio pignoꝛ z pena promissa. l. solutũ. §. nouata. ff. de pign. ac. q̃ valde no. ad eas q̃ traduntur in. l. singularia. ff. si cer. pet. no. ẽt ad materiã fideiussoꝛ de qua plene dixi. in. l. j. C. de iud. ¶ Additio. adde q̃ ꝛium tenet glo. z Bar. in. l. pe. ff. de pæto. stipulati. z credo qõ oẽs sequãtur: tñ vt verius qõ nõ fiat nouatio. nã hodie nõ fit nouatio nisi expresse. l. fi. C. de noua. §. preterea. infti. quib. mo. tol. obligatio. ergo ꝛc. ¶ Tu etiã pondera vltra
8 alios Bar. hic sentire si bene ispexeris† qõ ꝓrogatio termini a
intelligit facta etiã cum repetitiõe iuramẽti qõ erat in primo termino, ita qõ si nõ soluat i sccõ termino prorogato incidat in periurii z possit quentre coã iudice ecclesiastico qõ no. q2 maxime momẽti est. idẽ z clarius tenet Bar. in. l. cũ stipulat⁹ sum mihi a pcule, alias a procule. in pñ. in pe. col. ad fi. ff. de b
ver. ob. Post. z Jo. An. in. c. preterea registi de appel. z late Bal. in. c. venerabilẽ. in. vj. col. z seq. de ele. sz ista ꝓclusionẽ ego allego forte tex. i. c. pe. ꝺ iureiur. vbi iuramẽtũ nõ extẽdit ẽt ex presso pſensu, sz requirit expssa iuratio. z illũ tex. no. do. Anto. z do. Ebb. ibi qõ si partes dederint licẽtiã notario extẽdẽdi instrũ prout vult: tñ nõ põt notarius addere iuramentũ si formaliter non intercessit. z illũ tex. reputat sing. do. An. in. c. excõmunicato. in. vj. col. de reseri. Sz defendẽdo decisionẽ Bar. pq vnã singularẽ limitationẽ quã ad text. d. c. pe. ponit singulariter Bar. in. l. fi. C. de vẽdi. re. ci. libi. xj. ꝑ gl. ibi, vbi ꝺt Bar. qõ tex. in. d. c. procedit q̃n iuramentũ preteritum cõtinebat aliud: tũc nõ extẽdit ad istud qõ est aliud. ita loquit⁹ ille tex. secus si idem ꝓpter. gl. est ibi sing. z sequunt Ang. z Jo. de pla. ibi, sed in proposito nro ꝺr idẽ ꝓpter. l. sed z si ma
nẽte. ff. õ preca. q2 in terminis prorogatus cẽsetur idẽ in effectu. vt ibi z. l. item queritur. §. qui impleto. ff. loc. vltimo not.
9 aliã regulã Bar. † qõ creditor põt prorogare z remittere iuramentũ debitori. c. j. z. c. debitores. de iureiurã. idẽ no. Bar. in. l. labeo. z ibi latiꝰ Alb. ff. õ iureiur. Bal. in. aut. qõ eis. C. de nup. adde p̃ista regula multos ter. Tex. in. l. fi. in pñ. ff. q z a quib. z ter. in. c. preterea. pñmo ibi Canoni. ad hoc no. de spõsa. z ter. in. c. significauit. õ cẽs. z tex. no. in. c. ꝓfunit. i verbo parabolam iuramẽti. õ vsur. Sccõ ad regulã, adde qõ no. Bal. in. c. ego. circa fi. arg. illꝰ tex. õ iureiurã. qõ diss põt relaxare iuramẽtũ vel selli. z ipsum absoluere a viculo iuramẽti. Tertio ad istã regulã adde qõ singularit ẽcidit Jo. an. in addi. Spe. in quarta pte ti. de ind. §. sequit. in addi. q̃ incipit ibi in. §. ad hec. in fi. qõ si pr̃ veniẽs ad mortẽ. z habẽs duos fꝫios fecit eos iurare de bñditate. nõ diuidẽda ẽtra decẽ annos. decidit Jo. an. qõ mortuo patre possunt ipsi fratres adiuicẽ sibi remittere iuramẽtũ. q2 cũ tale iuramẽtũ fit pstitũ in fauoꝛ eiꝰ possunt ipsi iurãtes remittere. alle. ad hoc. tex. i. c. preterea. de spõsa. Quarto adde quod fortiꝰ tenet Bar. i. c. cũ stipulat⁹ sum mihi a pculo. alias a pcule. i. po. ff. de verb. ob. in pe. co. vbi tenet qõ si creditor prosequit terminũ iuramenti postq̃ certũ est pmissoꝛ termino adimplere. q̃ adhuc ista prorogatio facit vt pmissor nõ sit piur⁹. Adde tñ sec⁹ esse si debitor ista prorogatio facit incidisset: q2 creditor nõ posset ãplius remittere sm Bart. z alios i. d. l. labeo. Bal. in. d. aut. qõ eis. preal. Abb in. c. j. õ iureiuran. z est satis de mente Bar. hic. Quinto z vltimo ad istã regulam adde z fortius quod si creditor prorogauit terminum procuratori absente z ignorante debitore, qui iuranerat soluere in termino, z debitor ignarus prorogationis patitur labi terminũ: tamen adhuc non ꝺr periurus. Ita determinat Alberi post Guiliel. de Luneo in. d. l. labeo. ff. õ iureiur. vltra

a ¶ Si pap. vt princeps. Adde Lãfran. i clemẽ. sepe õ ver. sig.

b ¶ Salaria. adde docto. i c. statutũ. de reseri. lib. vj.

c ¶ Effectus. Imo effectu alie qz exceptio preseriptionis impediebat list ingressum vt ibi per Bar.

d ¶ Creditor põt. adde. c. õ renũtia. Lar. saba. in cle. j. §. nos itaq;. l. v. q. õ iurin. Ray. i summa tit. õ iureiurã. in §. item pone. Spec. eo. tit. in versũ. item pone. Sãct⁹ Tho. ũ. ẽ. qõ lxxxix. art. v. i rsisione ad ſm arg.

eusū p̄o hoc allego, honū tex. in. l. q̄ de cē. §. si cū mihi sticbū. ver. §. quid si ignorāte. ff. de ſol. vnde talis p̄rogatio excusat debitorē q̄uis ignorantem a mora & a periculo interit. Sed ego habeo q̄ ea q̄ impediunt committi morā impediūt etiā cōmitti periculū & q̄ cessat quid excusat a periculo &c. tex. in. c. bre ui. de iureiu. ponit Bar. & alū in. l. q̄ te. ff. si cer. pe. ¶ Additio Circa p̄mā questionē Bar. dū queritur nun quid bannū a iudice datū possit pars remittere, aduerte q̄ Bart. nō intelligit de banno in relegatione: q̄ tunc verba sua nō cōgruerēt, sed intelligit de bāno q̄ datur alicui cōtumaci qui noluit cōparere, vel alio modo qui p̄t bannīri per iudicē: & illa bānitio, sententia interlocutoria, & ideo nimirum si ad libitū p̄t reuocari ut xta. l. q̄ iussit. ff. de re iudic. & cō si intelligeret bānum. i. relegatio certe illud bānum nec iudex nec pars posset reuocare p̄ text. quē forte alibi non habes in l. relegati. in fi. ff. de pe. & ita Bal. declarat in. l. j. in. vlū. col. versic. si aūt bāni to p̄ p̄tumacia. C. de ber. Insti. vbi clare declarat qd si bānū. ¶ Secō adde dum Bar. p̄o opi. Guil. alle. l. fina. ff. de offi. p̄ocu. cessille tex. non vī facere: q̄ ibi nedum pars p̄t repugare p̄hibitionē & bannū, imo nec iudex: nos aūt loquimur q̄n iudex poterat, & ideo non vī facere. ¶ Tertio ad le dū allegat tex. in. l. vlū. in fi. C. de liber. & eorum li. adde q̄ ille ter. est valde sing. ex quo infert ibi Bal. q̄ doctoratus si p̄pter delictū priuatur doctoratu nō p̄t doctorari nisi ab imperatore vel papa. ad q̄ adde tex. formalē in. l. vlū. C. d̄ diuer. offi. lib. xij. ex quo nouiter singulariter infero q̄ filius legitimatus p̄ ingratitudinē p̄t reduci in spurietatē, vt dicit sing. Bal. & alibi nō habes in. c. j. §. filij. nati. in fi. ff. de feu. fue. p̄trouer. inter do. & agna. in vlt. feu. & filius emācipatus q̄ p ingratitudinē p̄t reduci ad patriā potestatē. l. j. C. de ingra. lib. certe isti p̄ ingratitudinē redacti in spurietatē nō possent postea p̄ cōmūtē palatinū legitimari sine imperatoris: nec filij redacti i potestate possent emācipari sine licētia imperatoris, q̄ tene ppe tuo metu ita ipse legit. & adde Bal. i. l. vlū. C. d̄ idi. vid. tol. dū loquit d̄ tabellioē. ¶ Circa sedam q̄nem Bar. † an partes possint d̄ cōi p̄sensu litigare cōra iudice nō suo sine licētia sui iudicis, idē q̄ hic & Bar. in. l. j. ff. d̄ iudi. ¶ Vtr̄ clare habeas tu ex oībus dictis Bar. fac. re gulā & duas fallentias. Regula est q̄ partes possunt d̄ cōi p̄sensu litigare cōra nō suo iudice sine licentia sui iudicis, & sic cōrelarie habes q̄ in p̄rogatiōe iurisdictiōis nō requirit licētia p̄pr̄ij iudicij. P̄o ista regula Bar. post Ja. de Are. p̄dera istū text. & certe iste ter. put ēt & Rapha. Cu. nihil facit: q̄ per p̄rogatione iurisdictiōis in alterū iudicē partes nō dirimūt lite, imo trāsferūt ad aliū iudicē, sed in hoc. §. tex. loquitur quādo dirimunt cōcorditer lite: quo casu per hoc nō fit iniuria suo iudici, & vel p̄rogādo iurisdictione in alterius iudicis sine licētia sui p̄pr̄ij iudicis. Secō p̄bat Bar. istā regulā: q̄ nō reperitur lex de iure ciuili que talē p̄sensum sui iudicis requirat. Tu adde melius q̄ imo. ex in. l. vlū. de iudi. requirūt solū p̄sensum ipsarum partiū in p̄rogatione iurisdictionis, & non licentiā superioris. facit bene glo. in. c. romana. in p̄in. in verbo clericorum. de fo. cōpe. in. vj. q̄ fūcto tex. p̄bat q̄ p̄terquā in clericis regulariter p̄t fieri p̄rogatio alterius iudicis sine licētia sui p̄pr̄ij iudicis. ista regula fallit p̄imo ꝓm Bart. in clericis q̄ sine licētia ebi non possunt cōra alio litigare. ter. est in. c. j. & in. c. significasti. d̄ fo. cōpe. p̄cū. est videre q̄ sit ratio specialis in clericis. Bar. vī duas rationes sentire. P̄ima q̄ episcopi habent iurisdictionē perpetuā & sic p̄pr̄iā, cui & palē & rationē Inno. hic plenius p̄sequit. Secta ratio Bar. q̄ clerici tenēt ecclesias q̄ sunt tributarie suis episcopis: vnde infert q̄ si essent clerici qui nō haberēt ecclesias vel p̄bendas, possent p̄rogare sine licentia episcopi. & si est hoc verū est singularis limitatio ad. d. c. s. & c. significasti. Go. Alex. hic tenet q̄ nō possit dari bona rō diuersitatis int clericos & laicos. p̄out etiā tenet Imo. in. c. P. & G. de offi. delega. & refert do. Ailerā. aliquas rōnes quas reprehēdit. Tu dic q̄ est rō: q̄ clerici sunt magis astricti suis p̄latis q̄ seculares suis superioribus. ita ēt do. Anto. in. d. c. P. & G. Et & Imo. ibi reprehēdat Aler. hic: q̄ ēt laici debēt pariter suis superioribus obedire. c. q̄. de maio. & obe. & in. l. vnica. in p̄in. ff. si quis ius dicen. non obtempe. Tu tene istā rationē, & confirma: q̄ clerici a suo episcopo suscipiūt ordines ecclesiasticos. & non possent ab alio recipere. ca. cū nullus d̄cēp. or. in. vj. ideo magis ei astringuāt q̄ laici. in quibus istu. & cessat. Secō ista regula fallit in feudatariis seu tributariis. allega. Bar. ad hoc gl. in. c. imperialē. §. p̄tera. vlt. de p̄hi. feu. alie. per Feu. Sed Rapha. cu. & Ludo. Roma. dicūt q̄ illa glo. tenet totum oppositum & dicit Lud. se admirari & eo allegat illam glo. p̄o se & est ei contraria & ita per illam gl. Bal. tenet in. l. j. C. si ex non compe. iudi. Tu defende Bar.

quod, imo illa gl. & eū Bar. † quia licet in fi. dicat vel dicas referre, & gl. ibi dubio p̄sumit tenere illā op̄, quam in fi. ponit est verum nisi p̄cedens sit plenius examinata, & melioribus rationibus firmata tunc censetur tenere p̄cedentem. & gl. in. l. qui filium. §. Sabinus. ff. ad Trebel. Jo. and. i. c. j. de sen. excō. in nouella in. vj. & i. c. j. de pe. i vj. i nouella. no. i. l. si idē cū co. §. fi. vbi dixi. ff. de iur. om. iud. & quicqd sit de illa gl. p̄ Bar. habes ter. ex p̄essum in. c. ex trāsmissa. & i. c. ex tenore de foro cōpe. † Hinc elicitur tertia fallentia qō vbi iudex habet aliā qualitatem in subditum q̄ simplicem iurisdictionē, nō p̄t tūc subditus p̄rogare in alium iudicē sine eius consensu, vt patet in vasallo iuris pallegatis. ita Inno. i. c. cete rū. de iud. & ibi. do. Ant. Host. i sum. tit. de foro cōpe. §. j. ver. & vī. & do. Ant. in. c. ex trāsmissa. & in p̄dicto. c. ex tenore. Ludo. hic & Odo. hinc inferūt q̄ ista limitatio Bar. p̄dicta q̄n vasall' litigaret super illa qualitate, scz super re feudali: ita loq̄t, p̄p̄ie tex. in. d. c. ex trāsmissa. i. ver. & secularī feudo sec' si de alia re litigaret: tunc nō esset necessarius consensus dñi p̄rogatione. ita & Ang. in. l. j. ff. de iud. Jac. Aluar. i. d. c. i. §. fi. de p̄hi. feu. alie p̄ Fed. † Quarto limita vltra Bar. i his que sunt reseruat p̄ncipi: vt in legitimatione & similib': i illis non posset subdit' imperatoris p̄rogare iurisdictionē sine consensu Imperatoris, & ex. tex. est in. c. per venerabilem. §. insuper. & ibi cano. q̄ filij sunt legi. & illū. tex. reputat notabilē. Alex hic p̄o limitatione regule. Bar. & reprehēdit. Pau. & La. q̄ aliter sentit & Bar. ad illū tex. Adde quod idem terminis tenent not. Bal. & Jaco. de Aluis. in dicto. §. si. de p̄hi. feud. alie per Fede.

¶ Non est bonū argu. competit remedium damni infecti: ergo nunciatio.

Interdictum hoc non complectitur omnia opera, sz solum ea quoꝝ edificatio vel demolitio videtur opus nouum cōtingere

Hoc autem edictum. ¶ Additio. Circa istum. ū. dum Bart. in fine dicit: nūciatio noui operis cōpetit q̄ datur successōrēs arboreo ad damnum repellēdū alleg. l. flumnū. §. apud vianū. j. tit. j. Luma. hic dicit q̄ ille ter. non p̄bat. q̄ bū dicit dat remediū damni infecti, sz ō enūciatiōe verbum nullū: & aliud nō dicit. Ego cōprobo † istā ei' opi. † & dico q̄ nō ē bonū arguere: cōpetit remediū dāni infec. ergo & nunciatio. P̄robat vsufructuari' non p̄t nūciare. §. fi. j. ca. l. & tū ei data tur remediū damni infec. l. qui bona. §. superficiarum. j. tit. j. Ite inquilinus nō p̄t nunciare. l. si ego. §. fi. j. eo. & tū dat remediū dāni infecti. d. l. qui bona. §. qui dāni infecti. in fi. Ite cōtra purgantem riuos non dat nōtiatio. l. de pupillo. §. si ga riuos. j. eo. & tū datur remediū dāni infecti. l. i. §. si quis purgati. de dona. & ita ipse legi. ¶ In gl. magna ibi hoc non dek. Ista prima sol. approbat per gl. & omnes. Sz pūctus est quere que sit rō diuersitatis q̄re ꝫ succidētē arboreo nō competat interdictum: vt est tex. hic: tū cōpetit interdictum q̄ vi aut clam. tex. est in d. l. si altus. §. notauimus. Imo. hic respōdet q̄ rō est: q̄ istud interdictum ē magis p̄uilegiatum: eo q̄ ligat nunciatū siue iure siue iniuria nūciet. l. j. i p̄i. & c. iō restrigit vt non habeāt locū in calibus de quib' in hoc ter. secus ē in interdicto q̄ vi aut clā. Adde licet ipse ñ dicat q̄ istā rōnē notabilius ante eū assignat Bar. in l. licitatio. alias locatio. §. q̄ illicite. in viri co. circa medium. j. de publica. vbi ēt q̄ in isto. §. factum in solo ideo strictius accipitur. vt nō cōprehēdat succidētem arboreo: & q̄ in isto titulo tractatur de odio irrationabili: q̄ istud interdictum hz locū sine iure siue iniuria opus fieret vt bac. l. in p̄in. sec' est in interdicto q̄ vi aut clā: ideo factum in solo latius accipitur. d. §. notauimus. Sed aduerte q̄ ista ratio Bar. & simple salua eorū reverentia est falsa q̄ imo ēt interdictū qō vi aut clā. hz locū siue iure siue iniuria prohibeat. sicut hic tex. est in l. j. ff. qō vi aut clā. Ite nō est verū q̄ istud edictū contineat odiū irrationabile. imo est tū datū in rōne vt declarauī in p̄in. huius. l. in notalibus. Hic q̄ Bar. ibi dicit rōnabile ergo &c. Limita tñ tex. in d. l. si alt'. §. notauimus. inquātum tex. ibi dicit contra incidentē arboreo dari interdictū q̄ vi aut clā. vt p̄cedat in arboribus que perpetuo erant remansure in fundo. vt sunt arboreo fructifere vnde ille. §. nō haberet locū i arboribus ceduis, puta i sylua cedua que ad hoc est plantata vt singulis quinq̄ annis incidatur. l. diuortio. §. si vir in quinquennū. & §. si fundū. ti. soma. Ita limitat singu. illū. §. sol' Rapha. Cu. nihil tñ allegat. Istā limitationē reprehendunt p̄ceptores mei do. Jac. puteus, & Bierony. Lor. hic, imo truffāt d̄ista limitatiōe Raph. q̄ dicūt esse de directo ꝫ tex. in. d. §. notamus. q̄ tex. secundū eos loquit etiā in arboribus ceduis, scilicet in arundine, & licis &c. Ego aūt teneo limitationē Raph. ad. d. §. notauim'.

q p̄o

q̃ pro ea do tibi casũ legis exp̃ssũ in l. si immaturã. in pr̃in. ff. q̃ vi aut clã. z miror q̃ nec Rap. nec isti Modern. viderit istum tex. im q̃ dr̃ intelligi limitatio Rapha. Sed quando nõ esset ille tex. adhuc est vera limitatio Rap. p̃ tex. in. d. §. notauimus. vbi dicit tex. q̃ si aliquis incidat fructꝰ ex arboribꝰ nõ incidit in illũ interdictũ, sz si incideret tales arbores ceduas q̃s sunt in tẽpore dr̃ fructus. tex. est in l. diuortio. §. si fundũ. ff. soluto. mat. Patet z scio ex rõne decidendi posita in d. §. notauimꝰ. q2 succidere arbores est inferre manꝰ violẽtas terre que rõ ceßat q̃n icidit arbores ceduas: q2 cũ sint ifructus. d. si fundũ. auferẽdo fructꝰ nõ infert manꝰ violẽtas terre. d. §. notauimꝰ. Et sic teneo q̃ limitatio Rapha. ad illũ tex. sit optima. ¶ Additio, circa istã gl. adde q̃ Bar. z oẽs laborãt circa. §. notauimus. z tñ tex. hic z ibi ponũt fol. z est mirũ qõ doct. nõ viderint. Videt enim tex. q̃ succidẽtẽ arbores nõ dat interdictũ hac rõne: q2 interdicti verba nõ sonant ad hoc. Dicit enim interdictũ si quis edificãdo vl demoliẽdo aliq̃d fecerit q̃ facie operis mutet dat hoc interdictũ: mõ ille q̃ destruit arborẽ nõ facit aliq̃d qõ habebat istar operis: z istud ẽ q̃ ad li
2 terã dr̃t text. + hoc edictũ nõ ois apa cõplectit. h ea sola quoꝝ edificatio vl demolitio vr̃ opꝰ nouã p̃tinere. Istud clariꝰ pro
3 bat q̃ d. §. notauimꝰ. Vt enim tex. q̃ q̃ destruentẽ arborẽ dat interdictũ q̃ vi aut alã: nõ ẽt ter. q2 verba interdicti late sonãt dicũt cũ q̃ vi aut clã factũ erit refitutat. z ideo: q2 illa vba quoꝝ alia sunt cõprehẽdũt ẽt succidẽtes arborẽ, ista autem verba huius interdicti nõ cõpetũ: q2 magis sunt restricta: z ideo debent intelligi p̃out sonat. l. labeo. §. de sup. leg.

1 ¶ Reficere an sit nouum opus facere.
2 Si ex forma statuti ꝺ instro soluatur gabella. si quis reficiat instrm non soluet gabellam.
3 Actus qui nõ pot a p̃incipio sine licẽtia p̃incipis fieri pot reflci sine eius licentia.
4 Reficiens monasterium vel ecclesiam in totũ destructam cõsequitur ius patronatus.
5 Que requiruntur in cõfectione alicuius actus, requiruntur in eius refectione.
6 Si edificiũ vetus sit funditus destructũ z reficiat. pot ei nouũ opus nunciari: eo q2 dicitur de nouo facere.
7 Valet argu. a speciali.

Si quis edificium.

¶ In hac illa tex. q̃ rit vtrũ reficiẽti possit nunciari nouũ opꝰ. Dy. hic quatuor fundamẽtis cõcludit q̃ sic: p̃terea infert q̃ in hoc tex. nõ pot stare litera reficiat, sz dr̃ esse fulciat. idẽ exp̃sse firmat Bar. in l. de pupillo. §. si quis rinos. i. quãuis hic non clare se firmet. ¶ Primo clara in
1 telligẽtia duo breuiter oportet examinare. ¶ Primo vtrũ reficere sit opꝰ nouũ facere. Scdo est videndũ de intellectu huiꝰ text. vtrũ hãs̃ret litera reficiat. ¶ Circa primũ Bar. q̃ cõcludit q̃ qui reficit nõ dr̃ p̃rie de nouo facere. Iz large z impr̃o p̃rie, pot dr̃ gl. in. l. pe. ff. de mor. infe. Ego aũt facio istã cõclusionẽ q̃ reficere nõ est opus nouũ facere: z sic de directo teneo q̃ Dy hic q̃ Bar. in. d. §. si eius rinos. ita mihi vr̃ q̃ dicant infinuti ter. q̃ aliud est reficere aliud nouũ opꝰ facere ita dicit tex. hic allegatus per gl. Bar. in. l. iũ. §. reficere. ff. de istr. actuq̃ p̃ma. vbi dicit iurisconsultus longe aliud facere. est tex. l. iiij. C. de ope. pub. z tex. in. l. j. §. pe. ff. de mor. infe. z tex. i ca. p̃sulit de iude. z tex. in. l. si. C. de iude. Hic ẽ q̃ p̃bibiti edi
8 ficare castra nõ p̃hibent reficere ẽm Bal. z Ang. i d. §. pẽ. p illũ tex. z gl. ff. de mor. infe. Pet. de Ancha. in d. C cõsuluit p
2 illũ tex. Hinc ẽt ẽ q̃ si ex forma statuti de instro soluat gabella: certe si istm reficiat nõ dr̃ solui talz gabella sz. d. An. nõ bu. i
5 ci. ij. per illũ text. de iude. + Hinc ẽt videbimꝰ q̃ actꝰ b q̃ non
b pot a p̃incipio fieri sine licẽtia p̃incipis: pot tñ reflci sine eiꝰ auctoritate vel licentia. gl. est nota. que tradit hanc doctrinã. cum accessissent. in gl. si. z ibi cano. de consti. z ibi Bal. ix. col. z tribus sequẽtibus. Limita istam conclusionem non p̃cedere q̃n edificium esset funditus z oino destructum: tunc reficiens dr̃ bñ de nouo facere. Ista limitatio patet ex duabus notabilibꝰ gl. p̃mo ex gl. in. c. de mona. xviij. q. iij. vbi tenet quod in refectione monasteriũ totaliter destructi regrit licẽtia epi̇scopi. licet si de nouo fabricaretur: secus si nõ esset in totũ destructũ: q2 tũc monachi pũt reparare vel reficere sine aliqua licentia epi. ¶ Idẽ tz Hosti. in summa de eccle. edi. §. fi. in fi. do. Abb. z alij in dc. p̃sulit. ¶ Scdo facit gl. no.
4 in. c. iij. in gl. j. de iure patro. q̃ vult q2 reficiens monasteriumc
c vel ecclesiam in totũ destructam efficiat eius patronꝰ, z consequatur ius patronat. licet si de nouo faceret. Sec. si nõ esset funditus destructa z illã reficeret: q2 tũc nõ cõsequ. ius patronat. Et p illã gl. no. ibi. ꝺ. Aut. de but. q̃ ꝺ sctu totaliter refecto dr̃ solui gabella stãte statuto. ꝺ q. §. Sec. si totaliter nõ reficiat, vt hr̃ in. d. c. iij. de iude. Tertio ad idẽ pões allegare aliã gl. ꝺ iure ciuili in. l. dãni. §. si to q̃ edes. isti verbo angeri. ff. de dãno infec. vbi gl. dr̃ q̃ si rusticꝰ q. m. misit militi aquã frigidam in estate in domo ipsius militis q̃ si illa domꝰ cõburat. z adhuc alia z nouo redificet amplꝰ nõ tenetur rustic⁹. ¶ Ultra istas tres gl. adde p̃ illa limitatiõe tres bonas text. in. d. inter stipulantẽ. §. sacram. in fi. vbi si vlz ad aream ꝺ posita, sz reficiat alia erit. Põdera q̃ ibi est tex. q̃ q̃ edificiũ est, funditꝰ destructũ tunc hñ si reficiat ꝺ opꝰ nouũ. Scdo facit text. in. l. si ita legatũ. §. fi. ff. ꝺ leg. j. vbi si testator ꝺmũ q̃ legauit particulariter reficit vt nihil ex pr̃ima materia supꝫtit: tñ adhuc durat legatũ: sec⁹ si eã funditꝰ destructã reficit tũc cũ extinguit legatũ: q2 alia domus est. Tertio facit tex. in. d. q̃ tũ in p̃incipio. mo. vsus. amit. ¶ Ultra tex. z gl. p̃ro cõfirmatiõe, hñ facit
3 qõ no. Bar. in l nuptie. p illũ tex. ff. de ritu nup. vbi not. + q̃ ea q̃ requirunt in p̃fectione alicuꝰ act⁹, etiã regrunt in eius refectiõe. vñ infert q̃ licet a p̃incipio q̃n p̃ficit instrm requiritur p̃sensus vtriusq; partis ita requirit eo penitus amisso in ipsꝰ refectiõe. Scdo ad idẽ facit q̃ no. Bal. in. l. si vt propo
2 nio. §. C. ꝺ nup. vbi p illũ tex. tenet q̃ si p̃stitutio ecclie dissonat q̃ nulli, fortilitiũ fieri possit inconsulto papa. z aliqs velit reedificare fortilitiũ q̃ p̃pter rebellionẽ fuditꝰ fuerat desolatũ, nõ pot inconsulto papa: pondera q̃ Bal. cũ mysterio ꝺ fuditꝰ desolatũ. ita teneo z ꝺcludo circa p̃mũ. ¶ Circa ẽm intellectũ huiꝰ tert. veritas infert ex p̃dictis q̃ quod si
6 edificiũ vetꝰ sit funditꝰ destructũ z reficiatur: tũc pot ei nouũ opꝰ nunciari: eo q2 ꝺ nouo facere, vt inrib⁹ vltimo allegabat. z in istis terminis p̃cedit opi. Bar. in. d. §. si quis rinos. Aut edificium non est funditꝰ dirruptũ: z tunc tenet q̃ nõ pot ei opꝰ nouũ nũciari: q2 iste ꝺ opꝰ nouum facere p̃out dicunt tex. allẽ. Et ita p̃prie p̃cedit iste tex. in verbo reficiat. i mera literã q̃ habet boni libri quicq̃d dicãt Dy. eo q2 vt dicit tex. veteri sustinẽdo remediũ adhibet. z ita etiã teneo hũc intellectũ ad tex. ꝺ Dy. z ꝺ Bar. in. l. si quis rinos. ita etiã tenent Paul. de ca. z alij. ꝺ. Alex. hic p̃ro illa cõclusione adde bene
6 facere illud q̃ decidit Alb. hic. z in. d. l. inter stipulantẽ. §. sacrã. ad 6. j. q. q̃ ẽt fuisse ꝺ facto z excessa ciuitate Mediolani, destructum erat quoddã molẽdinum ex toto vel q̃ꝺ domꝰ vsq; ad aream ꝺs incipiebat reedificare: q̃ ꝺ nunciauit ei nouum opꝰ: q̃rebat an posset p̃cedere in opere sp̃eta nunciatione. Et videbatur q̃ si p̃stum. §. eum q2 ꝺ. ꝺtum refert Alber. fuisse obtentum z iudicatum ꝺ facto: q2 iste ꝺ nouo edificat: non ante veteri sbstinẽdo remedium adhibet q̃ ẽt necesse, vt minuit iste. §. Itẽ q2 spale est in. d. l. ꝺ pupillo. §. si quis rinos. Itẽ q2 ꝺ alia molẽdinum z alia domꝰ. ꝺ. §. sacrã. i fin. ¶ Quẽ tñ q2 ꝺ istum intellectum vr̃ fortiꝰ obstare tex. in. d. l. de pupillo.
7 §. si quis rinos arguẽdo p̃ a speciali p̃ rõne ibi assignata in tex. z tamen ibi nõ erat opꝰ fuditꝰ destructum. z tñ est ibi speciale b
b q̃ nõ possit nunciari ꝛc. licẽdi cloacã p̃pter publicum interesse nisi ꝺcere eo, put ibi ꝺt Bar. quod specialitas sit in illo tex. quod etiam non domino reficienti non possit nunciari: ibi ꝺcitur plenius super illo tex.

1 ¶ Quãdo nunciatio est manifeste calumniosa pot licite spni.
2 ¶ Vitae Venetiarum cum sit edificata in mari est libera.
3 ¶ Edificium cedit loco nisi q̃n edificat in litore meris vl i mari. c
4 ¶ Quoties actus potest fieri ex una causa tantum illa etiã si nõ exp̃rimatur p̃sumitur.

Hũc videamꝰ.

¶ No. in ver. q̃ si ga in mari. Vrba ad q̃ iste ver. hic e no. p̃ro
1 ẽm Bar. + q̃ꝺ q̃n nunciatio est manifeste calumniosa pot licite sperni, z facit p̃ ꝺclusione q̃s tenet Bar. in p̃m. huius. l. in. iij. co. q̃ꝺ q̃n certum est nunciantem non habere ius nunciãdi q̃ nunciatio pot impune spni. Et aduerte tz oes ita cõter transeant ad istum tex. potes ꝺcere q̃ iste tex. loquit q̃n est defectꝰ in sbstãtia rei z sic in materia, sz p̃dicta ꝺclusio Bar. loquit q̃n ꝺfectꝰ est in cã nunciãs non hz ius nunciãdi. Sz ego habeo q̃s magz nõ est ꝺfectꝰ cause: patet q2 error circa rem semper impedit trãsl̃ationẽ dominij. l. iij. §. subtili. ff. de adi. ob can. sz non error circa cãm toto titulo. ff. de ꝺli. inde. declarat Bar. in. l. eius qui i p̃uincia. ff. li cert. pe. cogita tñ. Scdo,
2 istũ tex. ad illꝰ ad q̃s allegat ẽm Bar. b q̃ ciuitas Venetiarum cum sit edificata in mari q̃s ẽ liberat. tñ ẽm Bal. hic nõ est libera a iurisdictiõe imperatoris: eo q2 ẽm eum mare vniuersaliter sumptum est p̃prie imperatoris. l. de p̃ceptio. ff. ad. l. rhodiam de iac. Tu adde quod idẽ Bal. in rub. ff de rer. diuisi. in. iiij. co. tz q̃ ꝺ iuregẽtiuz ciuitates i mari edificate sunt ipsoꝝ q̃ ipsas edificãt. l. in tũ. ff. de rerum diui. bac rõne ẽm eũz Veneti pt̃ꝺnt liberatẽ: q2 non edificauerũt ciuitatẽ i solo alieno, sz sunt fundati in mari vbi q̃s edificat ꝺ iuregẽtium est edificatis. Et ita vltimã decisionẽ Bal. refert

a Edificare, adde oib⁹ iuctis Iaf. ea. formam repetẽtẽ in. l. r⁹ ciuile. co. §. r. iij. §. hoc autez edictũ. versi. iij. principaliter. ff. ꝺ tuitt. z tu. Purp.

b Ꝺ actus, q̃ꝺ gl. i verbo creatũ. in cle. fi. ꝺ reser. gl. i verbo ad p̃missa. ꝺ he re. lib. vj.

c Reficiens monasteriũ. Add Fe. l. c. cõsulit. in. j. co. de iudicis.

z sequit Alua.in.c.j in prin.in pc.col.in fi. dicatur dux vel marchio.in vij.feu. dc do. Bar. vero.in tract.seruit.rustic.in ti. de mari.in.ij.col.z ista fm est verius. Sed quicquid ē de iure Venetī ex priuilegio imperatoris sunt exepti ab imperio fm Bar.in l.hosteg.ff.de cap.z Bal.i.c.sicut vl.no.in.ij.co. dz iureiur.z dt Alb.de rosa.in.l.cunctos populos.C.de sum trinit.se dixisse priuilegium liberatorium Venetorū ab imperatoribus bullatū bulla aurea ipsius imperatoris. Tertio. ꝓdo.ex.e.text.fm Jmo.z Lud.Ro.fallentiā regule hz q edificiū cedit solo.l.ij.C.de rei vēdi.s.ex diuerso.cū simi.illi. de rerū diui.fallit hic qñ edificat in littore maris vel i mari. Rō fallentie est:qz edificat in cōmuni q occupanti cōcedit.l.j.et ij.z.l.riparū.§.de rerū diui.z.l.q in littore.ff.dō acq.rer.do. Alia similē fallētiā ponit Bar.in tractu de alueo.in.vij.colū. quasdā alias limitationis tradunt hic Ludo.z magister meo do.Alex.sed sunt ex materiam. Nō omitto tn q predicta regula. quicquid edificat in solo alterius cedit dño soli:ista regula procedit et si fieret murus cum lapidibus solis sine calce,aut cemēto q appellat mer',illeadhuc cedit solo.ter.est in l.ij precario.cū gl.ff.cōmu.prēdio.z ibi Bal.z Pau.de cū. ad hoc no.z dt Bal.se nescire alibi illū tex. ¶ Additio. Circa in versi.adde q alias Bar.cōsi.lxxiij.ici.sup pūcto dz dū queritur vtrū nunciās debeat expīmere causā,dic aut nūcians edificat in solo in quo ius hz p se,vt puta in ripa fluminis in qua ius est permittit edificationē:z tūc tenet nūciās expīmere causā nō solū si p tē aī p istū tex.qui parum vel nihil facit. Aut nō hz ius pro se:z tūc tenet petitus nūciās expīmere. tu dic q imo iste tex.in primo dicto ꝓbat totū ꝓiū. Ꝓbatur nā ille qui edificat in ripa fluminis.vel maris pōt nūciare
4 nouū opus ex vna causa tantū.ter.est hic. Modo tales acti' aliquis pōt fieri ex vna causa tatū,illa ēt si non expīmat pōsumitur nec dz expīmi.gl.est sing.in.l.quamuis.C.dō fidei. probat in.l.ij.ff.de lib.z postlim.z multa ad hoc alle.Bal.i.l. inacimū vitiū.in.iiā.col.C.de lib.prete. Modo sic ꝫ edificātē in ripa vel mari in vno casu tantū pōt fieri nunciatio:ergo nūciās vī expressisse etiā q nō expīmat:ergo nō est verum q dt Bar.q tenet expīmere causā et nō petit':qz imo z petitus z nō petit' nō tenet.z ita ipse legit. Tu dic q hoc vī solucre gl.in verbo ex vna causa.que vī velle q ꝫ edificantē in ripa fluminis competat nunciatio ex duplici causa ergo cessant fundamēta.cogita quia scholasticum.

1 ¶ Quare vsufructu.non pōt nūciari nouū opus suo proprio nomine.

2 Usufructuarius dicitur habere dominiūeo qz vsufructus ē pars dominij.

3 Que sit ratio quare vsufructuarius pōt nūciare ꝓcur. noīe.

4 Si creditori habeat ius ingrediendi fundū debitoris ꝓpria authoritate q illud ius extraiudiciale potest alteri cedere.

5 Si ex forma statuti sit licitū se vendicere ꝓpria authoritate vel occidere hostem vel inimicum talis facultas nō pōt alteri cedi seu demandari.

6 Officium iudicis potest cedi z consequenter restitutio i integrū que competit solum per officium iudicis.

7 Dictio aūt,repetit precedentia cum suis qualitatibus,

8 Omnes.ll.volunt ratione iuris seruitutis realis posse nunciari nouum opus siue sit vrbana,siue rustica,siue contra vicinum,siue contra dominum.

9 An prelatus ecclesie equiparetur vsufructuario.

¶ Usufructuarius. Ante ista videndū ē que sit rō fundamētalis istī'
1 tex.† quare vsufructuarius non possit nunciare nouū op' suo ꝓprio noīe cū habeat ius in re,sz tn ꝓcuratorio noīe dñi. Et ad rōnē Bar.adde q illā rōnē segt et Bal.hic,z satis voluit gl.in l.qui bona.§.j.ff.ti.j.istā rationē Bar.impugnāt Jmol. Raph.Cu.z do.Alex.hic,eo qz habēs ius seruitutis realis dt habere ius magis debile.l.meutius.§.fundo.ff.de l.ij.z tn habēs ī' seruitutis realis pōt nūciare nouū opus:qz nūciat ex causa impositicia.l.de pupillo.§.sext'.z.§.impositiua.j.e. Sztu defende rōnē Bar.nā intētio Bar.est qz vsufructuari' hz ius fragile hoc est ius q de facili perdit z extinguit.patet in l.corruptionē.C.de vsufru.in.§.finit.instit.e.ideo non pōt nūciare,sz ius seruitutis realis nō est ita fragile,nec ita de facili perdit. Patet qz vsufructus extinguit morte vsufructuarij iuris' prealleg atis,sz ius seruitutis realis z ius nunciādi durat z trāsit vsque ad heredes,z nō est ius ita fragile: ista est intētio Bar. Istā rationē impugnāt ambo pceptores mei Ja. Aut.z Piero.tot.z ego plenius inducā qz ipsi. Inqztus
2 ēn dt Bar.† q vsufructuari' nō hz dominū:i hoc errat imo hz dñiū:eo qz vsufructus est pars dominij:ita dicit text.il. iij.ff.de vsufruc.in l.cū filius.§.dominus.in fin.z ibi gl.ff.de leg.ij.z ita firmāt gl.z Bar.in rub.C.de vsufr. Ite vsufructus hz pars substantialis fundi.fm Bar.in l.hi aly.ff.de vsufruc. leg.ergo cum habeat dñium hz ius forte z illud ius debet petiri eo tpe quo agit z sic quo nunciat.l.j in prin.ff.si pars heredi.pet.z hz postea vsufructus lit cozruptibilis:illa postea est ex accidenti vñ casum z aduersam fortunā nō debem' ꝓsiderare.l.inter stipulantē.§.sacra.ff.de verb.ob. Tu dic de rōnē Bar.z tene q vsufructus nō est pars dominij nec vsufructuarius hz dominium.tex.est in l.recte dicimus.in pn. z ibi gl.pena.ff.de ver.sig.z text.in l.cozū.ff.de dam.infec.z tex.in l.in noxalibus.ff.de noxalibus.z in l.qui vsumfructū. j.de ver.ob.z ibi Bart.examinat rūdendo ad ꝓpria.z pcludit q vsufructuarius non hz dominium nec vsusfructus dz pars dominij:nisi largo modo z impropie sumendo dominium p commoditate seu pro emolumento.ita et Bar.hz in l.in venditione.in prin.ff.de bo.auth.iud.pos.z sic defendo rationez Bar.ab obiectis. Adde et inquantū.† Bar.assignat rationē quare vsufructuarius pōt nunciare ꝓcuratorio noīe,eo quia cōmissa est ibi custodia ꝓpter q censet habere mandatū gnale p tex.in l.j.§.si cum seq.ff.quēad.vsufr.amit. Adde qō ille tex.nō est alibi in corpore iuris ad hoc fm Bal.in c.quoniaz frequēter.§.q si super.in vl.co.vt lite non conte.z Bal.i ru. extra de proc.in ix.col.idē tenēt Bar.z Bal.in l.cum ad quē. C.de vsufru. Ex illis ie infert notabiliter Bal.hic q q emūt vsumfructū cōmunanciarū vel pedagiorū coīpso intelliguntꝫ stituti generales ꝓcuratores ꝫ omne psonā, preterq ꝫ cōmunitatē q reputat tenendū menti. Sed aduerte inquātū Bar. facit tale ꝓsequentiā hz custodiā: ergo hz gnale mandatū:qz qz d.l.j.cū l.seq.bene dicunt in custodia. Bar.infert ū hz custodiā,ergo mādatū gnale. Ista ꝓsequētia ñ vī bōa: qz colonus hz custodiā fundi,inquilinus hz custodiā dom',zin nō habente generale mandatū nec censent esse gnales ꝓcuratores. Sed intelligite Bar.sane q ita demū ex custodia insurgit generale mandatū:qñ cum custodia,simul est cōstitutū aliqd ius reale,vel ad rē gō habeat instar dominij vt in vsufructuario emphyteuta:als si esset simplex custodia de per se.z sic illa non infert simplex mādatū.ita in specie declarat Bal.i l.emptor. in.j.op.C.de her.vel act.vē.z ante cū idē dt Bar.in l.in puncialis.§.ego.p illū ter.j.co.z quē ad hoc no.vbi dicet. Intelligē et pelutionē Bar.qō vsufructuarius censeat ꝓcuratorio noīe:put ēt dt iste text.in verbō procuratorio noīe.nec qō sit pprie ꝓcurator,sed largo modo rōne custodie fm Bart.in l.ō die.§.qdā.ff.qui satisd.cog.Bal.in l.ij.C.de procu.Jmo.in c. j.vt ii.non tonte.z late confirmat do.Alex.hic.z ita habes defensata z declarata rōnē Bar.non omitto tn q aliā rōnē assignat Jmo.z Alex.hic.q ideo vsufructuarius nō pōt nūciare suo noīe eo qz nō hz ius reale cū vsufructus sit seruitus personalis nō realis.l.j.ff.de seruit. Ideo lex noluit q haberet' nunciādi suo noīe:sicut et noluit posse nūciari nisi ꝓ operib' q fiunt in re ipsa.i.in solo ipso.§.hoc aūt edictū. §.ea.l. Sed q hz seruitutē realē hz ius reale.d.l.j.ff.de seruit.nimirum si pōt nunciare nouū opus.l.de pupillo.§.impositiā.j.co. Ista rō non plz Lud.qz vsufructuarius nō habeat ius reale hz tn ius in re.text.est in l.cozū.j.titu.j.z in l.in noxalibus.ff.de noxa. Tu dic q ista differunt habere ius reale,vel habere ius in re,seu ad rē.vt declarat Jo.fa.in §.sed iste.in j.col.insti.de act. Tu aūt aduerte q ista rō Jmo.pōt simul iungi cū prima rōne Bar.z habebis veritatē. Et ita amba istas rōnes simul ꝓiungit Bar.in l.in puncialis.§.si ego.circa prin.j.co.vbi dt q ideo superficiarius hz ius nunciādi.eo qz hz ius maī' z reale.secus in vsufructuario q hz ius ꝓsonale z de facili perituru.m.z ita tenēas iungendo simul vtrāq rōnē. ¶ Secdo no.q
4 ex isto tex fm Bar.† si creditor hz ius ingrediendi fundum ō bitoris ꝓpria authoritate,qō illud ius extraiudiciale pōt alteri cedere sicut in isto tex.ius nunciandi nouū opus q extraiudiciale ter exercet transfert in vsufructuarū q ē procurator rē sūa:z sic cessionarius.z dicit Bar.q nescit ter.q melī' faciat q iste. Sed Ang. Jmo.Lu.ro.fatent dictū Bar. esse verum in se.sed dicunt q iste tex.non probat:qz logtur qñ principlr constituitur ius vsusfructus ꝓpter quod in consequentiā videt data difficultas exercendi illud ius extraiudiciale cōpetens domino. Bar.aūt loquit qñ illud ius extraiudiciale principlr creditur. Multa eñ in ꝓsequētia cōcedunt q principlr nō cōcederent,vt no.Bar.in l.j.in prin.vbi de hoc ter. ff.de aūt.tu. Raph.cu.repzehendit dictū Bart.ex alio qz ingredi possessionē debitoris est facti ergo cedi nō pōt.§.sed cū factū. inst.de stip.seruoꝝ.z.l.ij.in pn.ff.ō ver.ob. Sed ista lenis sūt ꝫ Bar.qz hz ipsum ingredi sit facti:tū ipsum factum causatur a iure z obligatione:z illud ius bñ pōt cedi vt declarat Bar.ī l.stipulatus fuerim.in ij.op.z duabus seq.ff.de verb.obliga.

¶ Nbi au

mihi aūt dū essem scholaris videbatur ex aliis cōsiliis tex. non probet intentionē Bar. eo q̄ hic istud ius extraiudiciale nūciādi nouū opus cedit ex dispositione legis, q̄ p̄stitutionem usufruct⁹ facit usufructuarū custodē, & sic ḡnalē ꝓcuratorē vt dixi in notabili p̄cedenti. Unde istud dū est p̄missum a lege ꝛz tacita vl p̄sumpta volūtate domini. Uñ arguere q̄ idē possit fieri ab homine sine dispositione legis nō vr bona inductio, put no. Bar. in l. si stipulatus fuerit ꝛz illud aut illud. ff. ō ver. ob. ¶ Tenendo notabile Bar. potes dicere q̄ probet hoc mō. Uā dōs faciēdo quē usufructuariū ꝛz vr cū facere, ꝓcuratorē in rē suā ꝛz sic tibi mādare istā facultatē nunciādi extra iudiciū. Si ergo ista facultas istius actus extraiudicialis pōt tacite cedi, vt hic: ergo similiter veniet in expressa cessiōe. arg. l. cū q̄d. ff. si cer. pe. quāuis posses replicare: q̄ hoc vltimo est mere factū hominis in p̄ncipio. est factū legis ex tacita volūtate hois. Quicq̄d sit, p̄clusio Bar. est vera ꝛ cōiter approbata: p̄ illa p̄clusiōe facit q̄ vult gl. singularis in. l. cū fundū, in verbo postea. ff. de vi ꝛ vi arma. ꝛ ibi Bar. vbi gl. vult q̄ illud ius extraiudiciale q̄ quis pōt incontinēti expellere inuasorem pōt alteri cedi: ꝛ illā gl. reputat singularē Bal. in c. fi. in. ij. co. extra de iuramen. cal. per illā gl. dicit Bal. in. c. j. §. ō pace iuramē. firmā. q̄ si possum ꝓpria authoritate capere debitorē, vl ingredi possessionē q̄ illud i⁹ possum alteri cedere: ita tenēt oēs. ¶ Sz aduerte p̄ limitationē q̄ si ex forma statuti licitū est se vindicare ꝓpria authoritate, vl occidere hostē, seu inimicū: talis facultas nō pōt alteri cedi seu cōmādari. Ita procedat illa opinio Jo. relata per gl. in. d. l. cū fundū. q̄s ad hoc reputat singularē Bal. in. c. ad nr̄am. de. pba. sequit Bal. in. c. dilect⁹. in vlt. co. de appel. ꝛ in. c. ō ceteros. ō re iud. ꝛ in. c. ij. in. ij. co. ō vi. ꝛ honest. cle. ꝛ i. l. duob⁹. §. a fideiussore. ff. de iureiu. ꝛ in. l. accusatiōis. C. q̄ me. cau. ꝛ in repe. l. j. i. xv. co. C. vñ vi. Jo. de ana. in. c. ij. ad fi. ō homi. ꝛ late do. Eller. in l. si cū dotē. §. trāsgrediamur. i. vj. ꝛ vij. 3 col. post Pau. ō ca. ibi. ff. soluto matr. Et ista cōclusio est indifferenter approbata p oēs. Fallit i duob⁹. Primo i patre b q̄ pōt demādare filijs vt occidāt adulterū filie q̄ hz ꝓpria authoritate, ter. est no. in l. gracc⁹. ꝛ ibi Bal. ꝛ clari⁹ Salic. C. de adulter. Bart. in. l. nō solū. §. si mādato. in. fi. q. ff. ō iniu. Scōo notabiliter limita ꝛ teneas multū cōsidi. q̄ ꝛz tale ius se vindicādi, vel ꝓpria authoritate occidēdi nō possit alteri delegari: tñ ille cui cōpetit pōt secū adhibere socios ꝛ cōplices ad istum actū: qui si simul cū eo occidāt: nō tenebunt de occiso nec de auxilio p̄stito. ita Pau. de cast. post Jac. butr. in. l. refectionis. per illum ter. ff. cōmu. p̄dio. refert ꝛ sequitur do. Bart. veronen. in tractatu. vi. ba. in. c. xvij. in vlt. colū. vbi dicit se ita obtinuisse in ciuitate Veronē. ꝛ fuisse iudicatū p curiā. Uā verone est statutū q̄ si frater, vl pater reperiāt aliquē cū sorore vel filia male quersantē possunt eū impune occidere. Quidā sciēs aliquem male versari cū sorore, ꝓcauit duos socios, qui illū simul occiderunt: obtinuit q̄ si frat, ita ꝛ alij socij debēt in totū simul absolui. Addo ꝛ quod nō viderit Bal. in terminis q̄ idē clare decidit in. c. si. in. ij. col. de iura. cal. vbi ꝓ hoc addit rationem: q̄ ꝛ conceditur q̄ aliquid impune faciat, videt semꝑ ꝓcessum vt possit istud facere ꝓcuratis amicis ꝛ familiaribꝫ suis per. l. stipulatus fuero ꝑ te nō fieri. ff. de ver. ob. ꝛz ipse non dicāt, adde q̄ idē Bal. tenuit ꝛz ij. in. l. vt vim. in. vj. q. ff. de iust. ꝛ iur. vbi tz q̄ socij offensi nunq̄ possunt ipsi apponere manū ad vindictā: eo q̄ p̄missio est p̄sonalis: ꝛ statutū se restringit ad offensum, ergo nō egredit p̄sonā. Bene verū est q̄ possunt eū associare ꝛ assistere maleficio, nec tenebunt de associatiōe, vel de fauore: cū sint accessorij ad actū p̄missum. ꝛ Et forte q̄ ista opi. est tutior in crialib', teneas semꝑ mittere ꝑtē ad absoluēdū iuxta. l. de interpretatione. ff. l. sanctio legū. ff. de pe. cū simi. ꝛ istis etiā adde Pau. de cast. in. l. raptores. C. ō epis. ꝛ cleri. ¶ Itē circa istā materiā aduerte q̄ si ex forma statuti, vel cōsuetudinis aliquis vēdat rē ꝓximior de familia pōt intra annū redimere. ꝓout est tex. in. c. cōstitutus. ō integ. restit. certe tale ius nō pōt alteri cedi sm Ly. Bald. ꝛ Ang. in. l. ad officiū. ad fin. C. cōmu. diui notabiliter Pau. de cast. vbi limitat in pli. xlv. q̄ incipit, videt dicendū q̄ dicit Chrisopolorus. ꝛ ibi ēt ponit Pau. de ca. an pactū de retrouendēdo possit alteri cedi vl nō. Ultimo vr nihil omittat circa dicta Bar. in quātū tenet Bar. ꝙ officiū iudicis pōt cedi, ꝛ cōsequenter restitutio in integrū q̄ cōpetit solū ꝙ officiū iudicis. d. l. q̄ si minor. §. fin. illa pōt cedi. d. l. si minoris. ff. de admi. tut. Bar. in illa l. si minoris. dt q̄ istud vr dubiū: eo q̄ bñficiū restitutionis i integrū ē bñficiū p̄sonale, q̄ nō dz posse cedi. ꝛ rñdet q̄ ex q̄ bñficiū restitutiōis in integrū trāsmittit ad hēdes. l. nō solū. ff. ō integ. restit. ergo ēt pōt cedi: eo q̄ qcqd est trāsmissibile est cessibile. l. ex pluribꝫ. Ko admi. tu. Tū aduerte q̄ illud fundamētū Bar. nō est verū, ꝛ multi decipiūtur in hoc. Uā negatiue bñ est validū argumētū: nō pōt trāsmitti: ergo nec cedi. ita arguit tex. in. d. l. ex pluribꝫ. ff. de admi. tut. ꝛz affirmatiue nō est bonū argumētū: q̄ qcqd est trāsmissibile, sit cessibile. Quod ostenditur: nam fideicommissum trāsmittit ad hēdes. tex. est in l. cogi. §. fideicommissum. ff. ad treb. gl. ꝛ doct. in l. apud iulian. ꝛ §. vtrū. ff. ad treb. ꝛ tñ fideicōmissum non pōt cedi. tex. est sing. ꝛz sit vulgatus in l. mulier. §. ex asse. ff. de iure do. ꝛ ibi Bart. propter hoc dubitat ꝛ relinquit cogitandū. Sed o actiōes directe: q̄ coherēt ossibus nr̄is nunq̄ possunt cedi. l. quis ergo casus. ff. de pecu. l. iij. ꝛ ibi glo. magistra. ff. ꝓ socio. ꝛ tamen actiones directe transmittunt ad hēdes. Tertio rescripta ad lites nō possunt cedi, nec trāseūt in cessionarū. c. fi. ꝛ ibi Bal. in. iij. col. ad hoc no. de reseri. ꝛ tñ trāsmittunt ad hēdes: ergo affirmatiue non bñ arguit Bar. q̄ plura trāsmittunt quā possint cedi. ꝛ sic esset arguere de minori ad maius q̄ nō tenet affirmatiue. Per ista infero ad illud q̄ hic tenet Bart. ꝛ oēs sequunt q̄ obligatio naturalis pōt cedi ꝑ tex. in. l. si eius. ff. ad treb. certe ille ter. bene dicit q̄ obligatio naturalis facta restitutione bene tranāt in fideicommissariū. sed necessario non sequitur ergo potest cedi: q̄ multa transmittunt, ꝛ tamē non possunt cedi. ꝛ ogita super istis: q̄ dicta sunt vt dec. melior occasio ad inuestigandū. ¶ Glo. in verbo, vsumfructum. diuide in tres. Ju prima remouet vnum contrarium. In secunda opponit ꝛ videtur quadrupliciter respondere, sed illa quarta non est ꝓprie solutio. ¶ In tertia remouet aliud dubiū. l. qui viam. ꝛ ponit tres solutiones. Scōa ibi, sz in eo q̄ dz. Tertia ibi, in reali. ¶ Circa istam glo. in secunda parte inquantū Bar. formal oppositio. Ja. de Ere. ꝛ Oldr. aduerte subtiliter inquantum Bart. poderat illum tex. in aduersatiua velle q̄ usufructuari⁹ quamuis p̄tendat ius ratione sui usufructus. tamen non potest nunciare gratia iuris conseruandi, ꝛz omnes ita transeant. ego tamen dum essem scholaris dixi, ꝛ dico q̄ ō iste non est sensus huius §. ꝓout Bar. ꝛ oēs eū intelligunt, sz ego intelligo q̄ alius sit sensus huius litere. ¶ Nō em tex. vult vt dicit Bart. q̄ quis possit nunciare gratia sui iuris ꝓpriꝫ: q̄ hoc nō vult tex. ꝛz bñ vult q̄ ō. i. ille ꝛ sic tertius ad quē ea res pertinet, vt est superficiarius vel emphyteuta potest nūciare gratia iuris nr̄i cōseruandi. deinde aduersatiue sequitur usufructuarius aūt, qui versus. aduersat p̄cedentib⁹ ꝛ in facto ꝛ in iure hoc modo. nā usufructuarius quia ad eum res pertinet ratiōe usufructus videbatur q̄ ipse posset nunciare gratia iuris nostri conseruandi, hoc est ratione seruitutum nobis debitarum. ꝛ respondetur quod sno nomie non pōt, sz bñ ꝓcuratorio, vt loquit in litera. ꝛ istū intellectū retuli magistro meo domino Hieronymo tozzo ꝛ ibi placuit. ꝛ eum semper tenuit ꝛ retulit in scholis. istū credo esse ꝓpriū intellectum huius litere. Unum postea visum est mihi obstare: q̄ tex. in. §. precedenti dixit quod nunciatio fit ex triplici cā. Prima cā est quando nos nunciamus gratia iuris nr̄i cōseruandi. ꝛ certe illū primū modum vr declarare iste. §. ergo iste. §. generaliter vult quod quilibet pōt nunciare gratia iuris sui. Sed ad hoc respondeo clare q̄ dō iurisconsultus in precedenti. §. expediuit illū primū casum in specie: sz in ver. nunciamus aūt gra iuris nostri cōseruādi, vbi decidit q̄ nos nunciamus gratia iuris nostri quando habemus ius aliquod prohibēdi. Unde nūc in. c. nostro ponit aliū casum: quando alius tertiꝰ ad quē res pertinet vellet nunciare gra iuris vl cōseruādi: an possit. ꝛ decidit q̄ sic, sz excipit usufructuariū vt sequis in litera. ꝛ iste est verissim⁹ intellect⁹ ad istū tex. ¶ Additio. addo q̄ dictū Bar. confirmatur. ꝛnā dictio aūt repetit precedētia cū suis qualitatib⁹. ita Bal. sing. in. l. oēs ꝑ oculi. col. xv. ff. de iudi. ꝛ iure. per tex. in. §. itē lapilli. iudi. ō rerū dominio. ꝛ multum exclamat Eller. i. l. filius a patre. circa. z§. co. ff. de lib. ꝛ posth. Sed dicam⁹ in ꝓposito q̄ ista dictio aūt hic posita referat dicta in precedēti. §. cū suis qualitatib⁹. Et sic sicut in precedēti. §. loquit q̄ō q̄ñ ad me pertinet possum nunciare: ita simil⁹ q̄siuit iurisc̄sult⁹ in hoc. §. nunq̄d usufr. possit nūciare q̄n ptinet ad eum. i. q̄n sit damnus in usufructu ꝛ determinat q̄ nō. distingue vt hic inter. ¶ In vltima parte gl. ponunt tres solutiones ad ꝛz in ea formatū. tres alie solutiones ponunt q̄ gl. in. d. l. q̄ni viā. Bart. repetebit quinq̄ ex istis sol. ꝛ tz sextā q̄ gl. ponit in. d. l. q̄ viā q̄ ille tex. loquat in resiciēte. Sz istis solutionē. vj. q̄s tz Bar. repbedit Imol. Pau. ō ca. Lud. ro. ꝛ ceteri moder. ex eo p̄sertim: q̄ violat ter. in. d. l. q̄ viā. exponere edificat. i. reficit. Un aūt aduerte dū d. Bar. ꝛ oēs dicūt q̄ ēt differentia inter primam solu. Jo. hic posita in gl. ꝛ secundam solu. q̄ est Angeli. Uā prima solutio facit differentia inter seruitutem [c] urbanam ꝛ seruitutem rusticā. sed vero solutio nō facit talē differentiā inter seruitute urbanā ꝛ

a ¶ Ū. ꝛ vij. ff. ibi. iij. in gl. ij. i. versi. ꝛ ō facit ad q̄. Purp.

b ¶ In patre. Adde Ly. i. l. nec timoze. ꝛ gl. ff. q̄ me. cā.

c ¶ Differētia inf seruitutē. adde Barto. cep. ō verona in suo trac. ō seruitutib⁹.

rustica, sed bñ facit differẽtia inter prediũ vrbanũ z rusticum. Certe vt dẽ materiã cogitãdi, vñ qo sedz solutio sit eadẽ cu prima z nihil differãt, eo qz seruit9 vrbana vel rustica dicunt rõne pdñ rustici vel vrbani: qz tales seruitutes nõ possunt esse sine pdio vrbano vel rustico. l. j. ff. cõmu. pdio. §. pe. instit. ó serui. Sum ergo in sedz solutione dr q in predio vrbano fit agi rõne seruitutiq realis: illa seruit9 realisq debet pdio vrbano nõ pot eẽ alia qz vrbana. a ff q ibi rõne seruitutis vrbane: ergo idẽ qri pma solu. Et ideo Bar. z doc. reprehẽdũt vtrãque solutionẽ. p. l. in iudicio. ff. fa. erci. ista dixi vt melius ꝓsideratio sensum gl. qz si bene ꝓsideres poterit rñderi. ¶ Sedo aduertein quatum Bar. reprehendit primã solutionẽ gl. que tamẽ est ab antiquis magis cõiter approbata p tex. in. d. l. in iudicio pdẽrãdo q loquitur de fundo z sic de rustico. z ꝓsequẽter de seruitute rustica. Tu aduerte q imo ille tex. vtit termino pdñ, dicit enim tex. si de iure pdñ ꝓtrouerti sit, pot nouũ opus nunciari, sed termin9 pdiũ, est indifferẽs ad seruitutẽ vrbanã z rusticã. l. vrbana pdia. cũ simi. ff. de ver. sig. Et iz postea tex. inferius faciat mẽtionem de fundo non erit inconueniẽs intelligere de vrbano9 propter precedentia. Sedo respondet ad illũ tex. q ibi nõ loquitur de nũciatione que fieret rõne seruitutis debite pdio bñditarij, sed ratione iuris dominij ipsi9 pdñ bñditarij. similiter tex. in l. j. §. siue aũt. §. eo. necessario non probat: qz dñ dicit sine op9 fiat in agrio: nã illud in agris nõ significat necessario seruitutẽ rusticã: qz vrbanũ edificiũ nõ facit locus, sed materia ót tex. in d. l. vrbana pdia ola edificia. q §. sig. z sic pot defendi ista pma solutio ab impugnationib9 Bar. z ista pma solutio vñ inter alias min9 periculosa. z eã tenet Ailex. hic. z Jmo. i. l. credito. ii. j. c. z gl. vbiq; hic relata p Bar. ¶ Sed aduerte inquãtũ gl. in l. qui viã dicit q est: qz est speciale fauore agrorũ cõcessorũ p ter. in l. j. §. de eo ope. ff. de aqua plu. arcen. pdera q ista rõne etiã tenet Bar. j. in. vj. solutio. q̃ sequit ista solutio. vel ista rõ videret pma fronte non esse generalis ad l. qui viã. illa lex loquitur in seruitute vie, dicere qd illa seruitus vie deberet agro, vñ aliqua lis restrictio: qz ẽt seruitus vie deberi posset domui a predio tuo: z sic esset seruit9 vie, z tñ nõ esset fauore agroz. sed rñde qd seruit9 vie est seruit9 rustica, z sic est seruit9 pdialis, iõ sine pdio esse nõ pot. ita dicit tex. insti. de serui. in pin. in. §. pe. bn vez est qd li seruit9 vie deberet a fundo tuo ad domũ meã: diceret seruit9 vrbana. ita in specie declarat Bartholomeus veronẽsis in tractatu seruitutũ vrbanarum. in. c. xj. ad. fi. z idẽ no. in. §. eque. instit. de actio. Sz iura attẽdũt id qd cõiter accidit, quia cõiter est seruit9 predialis. z sic debetur agro. ita potes detendere rõnem gl. z Bar. ¶ Cõsidera tamẽ qz non videt fauoz agrorz, imo potius dãnum si edificat in via z nunciari nõ possit nouũ opus: qz isto modo potius accessus impeditur ex via ad agrũ z sic ista rõ bene ꝓsideretur vñ inferre ꝓtrariũ, sed respõde vt statim dicã. ¶ Quid dicẽdũ in ista difficultate ꝓsiderabã septimo loco posse dici qd oẽs leges volũt ratione iuris seruitutis realis posse nunciari nouũ op9 siue sit vrbana siue rustica siue cõtra vicinũ siue ꝓ dominũ. d. l. inter seruitutes. §. fi. z. l. z sit ore. §. sciẽdũ. z. §. fi. ff. si serui. vẽ. d. l. in iudicio ꝑm intellectũ Barto. z. d. l. ꝺ pupillo. §. imposititiã. Solũ refragatur vna lex. sc3. d. l. q viã, sz egoi telligo illũ tex. plane prout litera iacet sine violẽtia qui bz seruitutẽ vie non pot nũciare nouũ opus edificãti viã. sed bene pot seruitutem vendicare. pondera illud seruitutẽ vendica seruit9 p ꝓfessoriã vendicatur vt dictũ est supra, sed sic est. qd ꝓfessoria potest quis precise cogi ad seruitutẽ. tex. est in l. vti frui. §. fi. ff. si v. sufrru. peta. gl. in. l. z hay. in verbo iubeat. ff. si seruit. vẽdi. ex presse. Bar. quẽ oẽs sequunt in. §. hoc edictũ. j. z. ij. col. §. ead. l. tusc. sic si in illa. l. qui viã ille edificat viã nõ pot impediri p nunciationẽ noui operis quomodo cogetur precise ibi ad seruitutẽ illius vie si eã edificat. ¶ Credo qd possit esse: qz q dz seruitutem vie pot variare z ꝓcedere seruitutez vie per aliũ locũ eq; idoneũ. tex. est i. l. ij. §. pe. ff. ꝺ religiosis. sump. fu. per quẽ ex. ita firmat glo. no. z ordinaria in. l. sicut. ff. de serui. z ibi Bar. z Paul. de Cast. expresse approbãt z comendant istam gl. z illum tex. Lud. Roma. hic in fi. dicit esse valde singulare qd qui debet seruitutem vie potest edificare viã z variare per aliam viam dando viaz per locum eque idoneũ. z propter hoc non poterit sibi nũciar. Secus aũt est i aliis seruitutib9 realib9 tã vrbãis q rusticis si ꝓsideres. est verum quod Ang. in. d. sicut. dicit quod ill. §. pe. allegata p gl. non probat, cum loquatur in casu speciali fauore religionis. Sed tu dic quod tex. ibi non se fundat in fauore religionis. sed quia cũ fit eque cõmodũ nõ dicitur variari cã icõmodãde seruitutis. Ita posset teneri, sz aliqualiter obstet text. in. l. per quẽ locũ. ff. de serui. rusti. predio. qui videtur ꝓbare q nõ admittat talis variatio, sz aliõ mihi obstat quare non sit iddm in aliis seruitutibus rusticis: puta in seruitute itineris z act9 prout i seruitute vie. ¶ Additio. solu. de qua in ver. precedẽti: qz eadẽ rõne qua nõ possum op9 nouũ nũciare: eo qz possum ꝓcedere viã p aliũ locũ: eadẽ rõ est nõ debere posse agere ꝓfessoria z vẽdicare seruitutẽ: z tũ ter. i. l. qui viam. tenet totũ oppositũ q imo possum vẽdica. ergo ꝛc. Teneda est ergo solutio p tin. gl. q aliud sit in seruitute rustica aliud i vrbana q vñ minus periculosa z magis cõis Extra gl. in vlt. q. Bar. dum allegat no. in. c. ꝓsentiũ. de testi. in. vj. est corrupt9 Bar. dz allegare gl. solẽne in. c. ꝓsenti. ó offi. ordi. in. vj. vbi gl. † agit an plat9 ecclesie equiparet vsufructuario. Et q plat. eccleciarũ equparent vsufructuario firmat Bal. i. l. mandatu. i. v. co. ad fi C. mãdati. Et idẽ q hic pleni9 tz idẽ Bal. in. d. l. sancim9. C. ó sac. san. eccle. adde qõ tenet Bar. in. l. j. §. hoc interdictũ. ij. j. vti possidetis. vbi tractat an plat9 ecclesie possit agere interdicto vti possidetis: pro tubatione facta iure ecclesie. z notabiliter loquit, non babetis hic alia. Jason.

Lex iij.

1 ¶ Habẽs vtile dominium potest nunciare nouum opus.
2 Prouinciales nõ sunt domini directo propter tributa q̃ prestant. tamen habent vtile dominum cuius ratione possunt imponere talibus predijs seruitutem.
3 Emphyteuta pot imponere seruitutem sine consensu domini.

¶ In prouinciali † Habẽs vtile dñiũ nunciare nouũ op9 pot. h. d. istud principiũ. cõcordat. §. fi. ea. l. Rũ em predia prouincialia essent tributoria romanis: certe dominium directum erat penes fiscũ. vtile aũt penes ipsos prouinciales. vt est gl. in. l. z in prouinciali. C. de serui. z aqua. ex ibi Bal. z Sal. Mota. † q̃ prouinciales nõ sunt dñi directo propter tributa, q̃ prestant: tamẽ habent vtile dñiũ, cui9 rõne possũt imponere predijs talibus seruitutẽ, vt ibi est text. z nunciare nouum opus, vt est tex. hic. † ¶ Confirmo bono simili. Nam emphyteuta bz vtile dominium. l. j. §. qui in perpetuum. ff. si ager vectigal. z pot imponere seruitutem sine consensu dñi. gl. est ordinaria in. l. ij. ff. de ser. Bal. in. c. j. §. quid ergo p illũ tex. de inuesti. de re alie. fac. z in d. l. z in prouinciali. Ita etiã pot nunciare nouum opus. §. fin. j. ea. l. Bar. in. l. j. §. finali ad fi. ff. e. Et q prouinciales haberent dñiũ directũ est de mente gl. hic. z gl. in. l. vnica in verbo mancipia. C. de vsuca. transf. z ibi Ly. z Super rub. Ita teneas q̃uis solus Bal. hic teneant q imo prouinciales q̃uis prestent tributa: tamẽ sunt ꝓprietarij predioꝝ prouincialium, vt per Odoffran. l. j. C. de iure emphy.

1 ¶ Si in loco cõi plurũ fiat op9 p tertiũ pot no. op nunciari.
2 Ubi bz locũ remedium ordinarium cessat extraordinarium.
3 Si vnus ex socijs edificat in loco cõmuni nõ habet tũc locum nunciatio.
4 Si per socium fiat edificium in loco cõi quod noceat meo ꝓpio possum prohibere per actionem communi diuidundo z per officium iudicis illi de seruiens.
5 Quando aduersarius negat me esse socium: nuncio cõi diuidũdo non est illa que excludit istud edictum nunciationis, qz esset op9 probare de communione: z sic magis grauaret, sed est officium iudicis mercenarium deseruiẽs illi actioni cõi diuidundo q excludit istud remedium nũciationis.
6 Quoties plura remedia procedũt ex eadẽ. l. z ex eodẽ edicto. tunc vnum tollit aliud.
7 Actio cõmuni diuidundo potest intentari i ex duplici capite.
8 Interdictum vnde vi an sit extraordinarium remedium.
9 Quãdo sunt duo remedia extraordinaria an vnũ tollat aliud.

Si in loco cõmuni.

Iste est subtilis z difficilis. §. Si in loco † cõi plurium fiat opus per tertium: pot opus nouũ nunciari. Sz si fiat per vnũ ex socijs siue rei cõi siue rei proprie vnus ex socijs noceat. cessat nũciatio: cũ cõpetat actio cõi diuidũdo, z officium iudicis mercenarium actioni de seruiẽs. h. d. ꝺ im verum intellectum. ¶ Not. j. illud ad quod allegat iste tex. † q̃ vbi habet locum remedium ordinarium, cessat extraordinarium. concor. sunt in gl. Jmo fortius probat text. q non solũ p ordinarium excludat extraordinarium: z sic per actionẽ cõi diuidundo. q̃ est remedium ordinarium, sz ẽt per officium iudicis mercenarium, quod est remediũ extraordinariũ, excluditur istud aliud remedium extraordinarium nunciationis. Ratio est qz hic istud extraordinarium, z sic officiũ iudicis succedit loco ordinariũ, z sic loco actionis de quo dicetur plenius infra. Subdit Paulus de castro pro intellectu huius textus esse aduertendum, quod actio communi diuidundo non est illa que per se solam faciat cessare istud edi-

a ¶ Urbano. Jmo incõue a mens esset, vt voluit idẽ Ja. i. l. si p fundo. per illũ tex. i j. m. co. ij. C. ó transac. Purp.

b ¶ Emphyteuta ecclesie. Addo gl. fi. i. c. cum olim de rep tenu. gl. ij. i ca. fi. de. pec. cl. gl. j. i. c. ex literis. ó pba. Host. i c. regressi. de testim. Jn. i. c. indecozũ. ó eta. et qua Arc. i. c. statutũ. ó referi. li. vj. Ca. Ja. i. c. quẽst. ó fideiu. Bb. i re. §. qz vero. i. c. extur pãó pben. Bal. in c. cũ opz. i. §. non nũt. C. ó bo. ó lib. Ang. i l. diuortio. ff. solu. mat. Rap. Ful. i. l. ij. C. ó epis. z cle. Sa. i l. cũ plures. C. ó sac. san. eccl. Cal. pi. iij. ru. ó pa. Cal. pi. iij. rub. ó pec. cle. Jo. dan. pi. lxxxvij. i ci. circa dubiũ ó q agit.

c ¶ Emphyteuta. Ja. in §. ite seruia na col. vij. vbi Ang. inst. de actio. Purp.

ctum:sed est officium iudicis mercenarium deseruiens actioni cõi diuidũdo intẽtate vel intentãd e:per qõ põt fieri phibitio socio ne edificet:z si edificaret,quicquid spreta phibitione vel nũciatione fecerit, dz demoliri expẽsis edificãtis.l.fabiñ. ca.n.s.cõi diuidũdo.z sic ita puidetur p illud officium iudicis
a mercenariũ sicut p istud edictum,vt hic p eũ. ☜Tu autem dic melius, q imo etiã actio cõi diuidũdo facit cessare edictũ nunciatiõis qñ nõ negatur socius,vt expresse vult Bar.in j.co.circa fin.vbi plenius dicet.Itẽ si negaretur sed p calũniam:iuxta gl.no.in l.post rẽ.ff.de trãs.z in terminis Bal.in l. nõ epistolis
3 C.de prob. ☾Secũdo no.ex secda parte text.† q si vnus ex sociis edificat in loco cõi : nõ hz tũc locum nũciatio. Adde q in ẑium videt tex.nõ cauillãdo literam in l.in iudicio.ff. fa. ercis. Sed rũdeas q loquitur qñ edificabat p tertium.ita est necesse dicere pistũ text. Secdo z melius pz ibi in tex. dum dt oẽs eos inter quos arbiter assumptus est,opus nouũ nunciare posse, si ergo oẽs socij nunciãt:ergo ibi erat tertiꝰ q edificabat. Adde q aliud fortiter viget ẑ istum tex.fm d.Pe.de Ber.u. z Jaspute.hic.Nam nũciatio põt fieri habenti plenitudinem iuris dñi z possessiõis.l.de pupillo.ẑ.memmisse.j.e. Quãto fortius dz posse fieri nũciatio alteri socio qui nõ hz totale dñium,siue dñi plenitudinẽ:z ad hoc n:hil rñdent.☜Tu rñde q habẽti plenum ius posse nũciari hoc prouenit ratione dubitationis. Nã si esset certũ me nunciãtem non habere ius,spernitur nunciatio,vt no.Bar.in l.j.in prin.in ij.co.s.e.z glo.in l.j.ẑ.fin.in verbo : ptinet.s.e.sed in hoc tex. sumus in casu claro qõ vult nunciare tanq̃ socius qõ lex ideo expresse prohibet :q hz illa re-
4 media vt dz in tex.que ratio cessat in ẑio.☾†Tertio not.qõ si p socium fiat edificium in loco cõi qõ noceat meo proprio: possum prohibere p actionẽ cõi diuidundo, z p officium iudicis illi deseruiẽs fm cõia. Adde q si tunc ex loco cõmuni imponeretur aliquid in men proprium: possum mea authoritate destruere.tex.est in l.si inter me.ff.de serui.vrb.predio.quẽ alle. glo.hic, z dixi plene in j.ẑ. nunciatio. post Bart.ibi.s.eodem. ☾Bl.in verbo iudicio.diuide in quatuor.In prima ad declarationẽ tex.qui loquit alternatiue:ponit qñ competit actio cõi diuidundo, z qñ officium iudicis. z rñdet vno modo. In secda ponit vnũ dictũ.In tertia respondet alio modo.In quarta ab illa respõsione remouet vnũ contrarium.secda ibi,z erit potior. tertia ibi, vel cõi diuidundo, quarta ibi, z q hic dt de domo. circa istam gl.Bar.aliter respõdet cuius verba solẽt cõiter haberi defectiua. Ista doctrina Bar. redditur valde periculosa ꝓpter multa. In primis. Imo. Bau.de ca.z Lu.Ro.ponderant Bar.esse sibi de directo ẑium.Nam Bar.superius concludit q actio cõi diuidundo vel officium iudicis mercenariũ illi deseruiens nunquam habent locũ vbi quis negatur socius z non est in possessione.per.l.j.ff.fa.erc.facit.l.ij.cum glo. C. cõmu.diui.z l.si mancipium.ẑ.j.ff.de euic.Et tu hic fatetur quod officium iudicis mercenarium habeat locum quãdo negatur socius z non est in possessione.Sed certe Bar.non est contrarius:nec ponit istum fm casum,quãdo non erat in possessione. Bar.enim solũ loquitur qñ negatur socius:an autem tũc esset in possessione vel nõ Bar.aliter nõ aperit.Unde debuit Bar. intellexisse q erat tunc in possessione,hz negaretur socius,cum alias non copeteret actio cõi diuidundo vt iuribus prealleg tis. z ita etiã tz Aller.hic.Secdo z subtilius ẑ doctrinã Bart. do. Pe. de bexu. z do. Jac.pute.monent duas difficultates ex
5 quibus impugnant doctrinã.† Bart. Concludit eñ Bart. qõ quãdo aduersarius negat me esse socium qõ tunc actio cõmuni diuidundo non est illa que excludat istud edictum nunciationis : q esset opus probare de cõmunione, z sic magis grauaretur, sed est officium iudicis mercenarium deseruiens illi actioni communi diuidundo qõ excludit istud remedium nunciationis : q ibi non expedit aliud probare de cõmunione,sicut nec in ipsa nũciatione.Istud videtur inepte dictũ fm eos q omnis effectus qui prouenit ex officio iudicis mercenario ascribitur actioni,que est principalis z non famulo deseruienti.l.in bone fidei.ff. de eo qõ certo loco.ẑ.preterea.iusti.de act. Sed ad hoc respondet ex doctrina Bart. in l.j.in antepe.vel in vlt.co.ad fi. de iurisd.om.iud. ex ratione diuersitatis declarate, vt hic p Bar. Secdo z fortius ẑ Bar. facit efficacissima ratio. nam in alternatiua legis opz vtranq̃ partẽ esse veram:ne aliꝰ lex nos relinquat in ambiguo.ita dt Bart.in d.l.si is q ducenta.ẑ. vtrum.ff.de reb.dub. Bal.in l.ea lege.prope finẽ cõmenti.C.de cond.ob cau.sed in hoc text.est alternatiua legis, dum dicit prohibendo actione commum diuidundo vel per pretorem,ergo dz verificari in vtroque casu, sed secundum doctri. Bar.actio communi diuidundo non excludit nunciationem, sed solum officium iudicis mercenarium illi deseruiens. Tu defende Bar. z dic qõ vtraq̃ pars alternatiue verificat quãdo non negatur socius, vt Bart. met clare fatetur:tunc actio cõi diuidundo excludit nunciationem , sicut officium iudicis z primum remedium causat prohibitionem efficacem cũ effectu.; Secũdo hz phibeat ab edificando inducit effectualẽ prohibitionẽ:q postea verificabitur in processu,sicut in simili dixi in nunciatione in l.j.in prin.s.e. z idem põt attentare qñ negaretur socius calumniose, z calumnia esset euidẽs, vt dixi in tex.alle.Bal.in l.non epistolis. C. de proba. ☜Preterea respõdeo quod text. non dt quod vtrunq̃ remediũ competit.z ita est q hoc competit,sed postea officium iudicis mercenarium deseruiens actioni communi diuidundo est illud quod facit cessare istud edictum nunciationis,vt etiam declaratur per Barto.z Bau.de ca. Teneas tamẽ precedẽtẽ solutionẽ que mihi plus plz. ☾Quarto vltra alios aduerte inquantum Bart.pluries vult qõ istud officium iudicis mercenarium deseruiens actioni communi diuidundo intentate vel intentande habeat effectum prohibẽdi ne edificetur:z si edificaret qõ debeat destrui, sicut hz ipsa nunciatio. Certe istud q dt Bart. vel intentande non videt bñ dictum:q officium iudicis mercenarium nõ deseruit actioni nisi postquam est in iudicio intentata. text.est in l.ediles.ẑ.itẽ sciendum.ff.de edil.edi. Nisi diceres defendendo Bart. q ex quo aperta erat via actioni cõmuni diuidundo, z sic ista actio habitu cõpetat, certe competit officium iudicis mercenarium.Et ad hoc confirmandum vide doctrinã Bart. in l.j.in antepe.col.ff.de iurisd.om.iud.Et isto modo saluatur limitatio ad d.l.ediles.ẑ.item sciendum. ☾Quinto circa istam doc. Bar.occurrit noua dubitatio quam non reperio tactam inquantum Bart.z oẽs volunt qõ officium iudicis mercenarium deseruiens actioni communi diuidundo prohibet ne interim edificetur:z si sit edificatũ dz destrui eodem officio iudicis , sicut si esset edificatum cõtempta nunciatione: fm Bart. non requiritur alia prohibitio sicut nec in nunciatione noui operis : nunquid iste prohibitus per tale officiũ iudicis mercenarium prestita satisdatiõe possit ita edificare , sicut in noui operis nunciatione posset p edictum pretoris positũ in l.pretor.ẑ.hoc interdictum.el.ij.z ẑ. deinde.j.eo. Si cõsideres verba Bar.innuunt qõ sic.cum ista prohibitio sit einsdẽ effectus cuius est nunciatio:ergo virtualiter equiparãtur.quicqd statuitur in vno intelligitur statutum z in alio: vt est glos. in.l. si qs seruo persuaserit.C.de fur.z clarior glo.in l.qõ vero contra ff.de legi.Et ista regula procedit etiam in materia correctoria, fm Bar. in l. Marcellus.in princ. ff.ad treb. in auth. ſz cum testõr.C.ad l.fal. Et istud est verũ, esset magna extensio ad dictũ pretoris positũ in d.ẑ. deinde.z in d.ẑ.hoc interdictum.Jn ẑium videtur facere,z forte est verius q ista prohitiõ pretoris:ne socius edificet in re cõi, procedit ex natura actionis cõi diuidũdo,q in re cõi melior est cõditio socij phibentis.l. Sabinus.in fin. ff. cõi diui.l.in re cõi.ẑ.fi.ff.de serui.vrb.predio.ergo satisdatio non dz alterare naturam ipsius actionis z officij iudicis mercenarij illi deseruientis, que ratio cessat in ista materia nũciationis noui operis. Secdo q nuncius grauabat in hoc vt nunc iuste iniuste nunciet nunciatio eũ ligat. l.j. in princ. ſ.eod.z in alio alleuiat.vt pstita satisdatione possit ꝓcedere in edificando:p regulã. l.eum q in prin.ff.de iureiur. que rõ cessat in actione cõmuni diuidundo z officio mercenario illi deseruienti. ☾Tertio phibitio que fit socio edificanti nullatenus fit p istud edictũ.imo text.iste expresse prohibet ne istud edictũ detur ẑ socium edificantem. Sicut ergo prohibitio edificandi contra socium non descedit ex hoc edicto, vt in hoc text.ita ẽt non dz procedere satisdatio ex hoc edicto. Additio. adde qõ videtur prima opinio verior. Nam interdicto q vi aut clã vtitur socius ẑ alterum socium.l. deniq̃. ẑ.si ex socys.ff.q vi aut clam.Et tamen interdictum qõ vi aut clam remittitur p satisdationẽ.Et probatur etiam ex his que dicit hic.Bar.equiparando istam actionem noui operis nũciatione. Et ita nouiter potes limitare.d.ẑ.deniq̃.vt nõ solum procedat in nunciatione, sed etiam quãdo ageretur actione communi diuidũdo vel officio iudi.mercenario. ita ipse legit. Ex istis remanet expedita doctrina Bar.que nõ videtur ex toto transire sine dubitatione. ☾Ad euadeñ. difficultates que mouẽtur ẑ Bar.non omitto q alium intellectum ad istum tex.posuit do.Pe.de bexu.z certe multum coloratum z non contẽuendum:qõ tex. iste si decidit q socius socio non põt nunciare:intelligatur verbo vel iactu lapilli , sed bene põt nunciare per pretorem, z istud q subsidit tex. quod potest prohibere per actionem communi diuidundo vel per pretorem , id est, per nunciationem que fit per pretorem. Ratio diuersitatis est q par in parem non habet imperium.l.ille a quo. ẑ.tempestiuum. ff. ad Treb.l.nam z magistratus.ff.de arbi.c.innotuit.de electione. Unde cũ vterque socius habet par z equale ius:certe alter non põt sibi per

a ☜Tu. autem. Bart.ibi ver.z hz. hoc vult idẽ qõ Paul. de Castr. Purp.

se ipsum nũciare verbo aũ per iactũ lapilli, sed bñ p pretorem z sic per maiorẽ, z si diceret pone q̃ nũcians haberet maiorem partẽ in rẽ cõi certe non esset tũc par in parem. ¶ Rñdet ipse q̃ hic non attẽditur portio quotitatiua iuris, ꝫ solũ attenditur communio p indiuiso. Et si iterũ instares q̃ in hac materia non est par in parem: eo q̃ in re commuꝰ est melior conditio prohibentis, d.l. sabinus. d. l. in re communi. Respondet ipse hoc esse verum, quãdo vellet agere cõmuni diuidundo z eum prohibere: alias nõ, vt habetur in d.l. in re communi. Iste fuit peregrinus intellectus ad istũ ter. Et pondera q̃ fm istũ intellectum iste ter. in verbo p pretorem. intelligitur sine violentia, id est p officium pretoris ex isto edicto sed fm cõem intellectũ intelligitur id est per officiũ iud. mercenarium q̃ deseruit actioni cõi diuidundo. Istum intellectum reprobat do. Wyero. tortus hic: isto fundamento: q̃ cum in isto ter. prohibeatur generaliter socio posse nunciare nouum opus: ergo cui prohibetur genus prohibetur z quelibet eius species. l. si quid earũ. ff. interemptum. cum simili. ff. de lega. iij. ergo etiam intelligitur prohibita nunciatio per pretorẽ que est vna de ꝛibus speciebꝰ nũciationis. l. de pupillo. ff. meminisse. ſ. e. ¶ Additio cõfirmatur argumẽtum do. Wyero. nan dictio plane que est in text. aduersatur superioribus cũ omnibus qualitatibus Bal. in l. oẽs populi. ff. de iust. z iur. in rv. co. sed in superioribus omnis nunciatio admittitur ergo in sequẽtibus nulla admittetur. ¶ Tu rñde defendẽdo istum intellectum retorquẽs argumẽtum in ꝫ. ium q̃ ter. non prohibet generaliter nunciationem, imo specialiter permittit nunciare per pretorem dum ծt q̃s prohibebit per pretorem. ista solutio adhuc clarius procedere si teneremus nouam opi. Raphael. cum. do. Jaco. de Put. in l. j. ff. in operis. ſ. e. z in l. de pupillo. ff. meminisse per illum ter. ff. eo. q̃ proprie nunciatio est que fit verbo vel iactu lapilli, sed quãdo per pretorẽ vocatur proprie prohibitio. Isto modo isto text. multũ faceret pro isto nouo intellectu: q̃ text. bñ vetat nunciari. sed permittit prohiberi per pretorẽ: tũ istaꝫ differẽ etiam reprobaui in d. ff. in operis. Sc̃do cõtra istum nouum intellectũ opponũt do. Ja. Pu. z do. Wyero. tor. hic, nam in materia istiꝰ edicti nõ ꝫ attẽdi q̃ par in parẽ &c. q̃ imo habenti plenitudinẽ dñij in loco in quo edificat põt nũciari nouum opus: ergo multo fortiꝰ socio q̃ non hꝫ plenitudinem sed tm̃ cõionẽ, z tanto fortius q̃n nũciãs haberet maiorẽ partem. Sed ad hoc rñde vt dixi in ter. in sc̃do notabili q̃ illud procedit rõne dubij. ita posset defendi iste nouꝰ intellectꝰ. ¶ Additio. Adde p cõfirmatiõe istiꝰ intellectꝰ q̃ si intelligamus ter. put cõiter intelliget fit violẽtia litere exponẽdo per ptorem. i. p offiũ iudicis mercenariũ: ptꝛea ter. esset supfluꝰ. Nã absq̃ eo q̃ exprimeret p ptorẽ satis clarũ erat q̃ actione cõcessa cõcedit ẽt offiũ iudicis. l. ediles. item. ff. de edi. edic. Unũ non erat necesse illud exprimere intelligendo put cõiter intelligit. Sed ꝫ istũ intellectũ facit q̃ rõ ter. nostri est q̃ hꝫ aliud remedium. Pet. Berꝛiꝰ aut alia assignat. ſ. q̃ par in parẽ nõ hꝫ imperiũ nisi dicas q̃ rõ Pe. sit rõnis. Tu adde q̃ videt impossibile tenere opi. Beru. nam ter. ծt nõ daꝫ nunciatio ꝫ sortium assignat rõnem: q̃ succursum est sibi p actionem communi diuidun. z pretorẽ. si tenemus intellectũ eius dicẽdo per pretorem hoc est nunciationẽ pretoriã: certe sequeretur q̃ q̃s competeret nunciatio per pretorem: non possem tunc alio modo nũciare. z tamẽ hoc est falsum: q̃ possum z verbo z per lapillum. l. pupillo. ff. meminisse. ſ. e. z istud est de mẽte glo. fi. hic cogita quia scholasticũ. nõ recedas tũ a cõi ꝫlo. z doc. ¶ Bto. in verbo q̃ possum diuide in tres. In prima no. ex ter. z alleg. concor. In secũda. opponit z soluit. In tertia idẽ facit. secunda ibi ꝫ opponitur si officiũ iudicis. tertia ibi: ꝫ adhuc opponit. In glo. ibi. sed illa prohibitio que fit per pretorẽ ex hoc edicto nõ operatur destructioue, ista gl. sed ruditer intellecta male diceret: ꝫ salua vt hic p Bar. z vltra gl. Bar. aliter rñdet ad oppositionẽ gl. z bñ. Tu aũt rñde ad ꝫium vltra Bar. † q̃ quoties plura remedia procedũt ex eadẽ. l. vel ex eodẽ edicto: tũc vnũ non tollit aliud. z ita est hic, q̃ ex isto edicto ptoris procedit tripler nũciandi forma. de qua in d. ff. meminisse. z ita etiam ծt Bald. hic, Tu adde: z fortius q̃ etiam si vnũ sit gñale z aliud spãle: tũ q̃n descẽdũt ex ea. l. vel ex eo edicto: tũc vnũ non derogat alteri: nec generi p spẽm derogaꝫ: vt tꝫ Bar. in l. j. ff. j. in vlt. co. ſ. eo. dũ allegat. l. doli clausula. j. de ver. obl. secꝰ q̃n competunt ex diuersa. l. vel ex diuerso edicto. ita procedit ꝫium glo. Sed aduerte ꝫ ista. do, Jac. Pu. mouet difficultatem q̃ si officium iudicis deseruiẽs actioni cõi diui. p quã quis pretendit se habere ius cõe cũ alio impedit ius nũciationis noui operis vt hoc ter. quanto fortius officiũ iudicis deseruiẽs actioni in qua quis hꝫ totale ius pleni dominij deberet impedire nunciationem: z tamẽ est falsum: q̃ habens plenum dominium z possessionem põt nũciare nouũ opus. l. j. ff. nũciamus. ſ. e. z. d. l. de pupillo. ff. sextus. j. e. z huic difficultati non rñdet. ¶ Tu aũt no. rñde p̃mittẽdo duo. Primo q̃ añ istud edictum de no. op. nũ. non poterat edificãs prohiberi edificare nec per actionem nec p offiũ iudicis mercenariũ. l. pe. z fi. ff. de aqua quoti. z esti. z. l. si prius. ſ. e. istud solum erat ſpãliter prouisum q̃n edificabaꝫ in re cõi: q̃ tunc melioꝛ est cõditio ꝓhibẽtis ita ծt text. in l. re cõi. ff. de serui. vrb. ꝓdio. z. d. l. sabinus. z istud etiã tꝫ Jo. de imo. hic in fi. ¶ Sc̃do p̃mitte † q̃ actio cõi diuidũdo põt intẽtari ex duplici capite. Primo eiñ intẽtatur ad ꝓhibendum ne fiat edificiũ in re cõi: q̃ naturale est istius actionis ꝓhibere edificari in re cõi. d. l. in re cõ. ff. z. d. l. Sabinꝰ. Sc̃do põt intentari ad diuidendũ vt res cõis inter socios diuidaꝫ toto ti. ff. z. C. cõi diuidun. His sic p̃missis dico q̃ nullum officiũ iudicis mercenariũ deseruiẽs alicui actioni est satis potẽs ad prohibẽdũ edificare sine alia ꝓhibitione vel q̃ edificata sꝓreta ꝓhibitione sine cognitione destruantur: nisi istud offiũ iudicis mercenariũ q̃ deseruit actioni cõi diuidundo eo q̃ illa actio naturaliter tendit ad hanc. ſ. ad prohibẽdũ. Adẽ est in ista nũciatiõe operis noui ꝓpter cõtẽptã maiestatẽ pretoris: in aliis oibꝰ est secus. ista est veritas z aperit; intellectũ fundamẽtale istoꝝ iuriũ. ¶ In ea. gl. in fi. rñde aliter z melius fm Bar. hic, z a vidimus in. l. j. ſ. j. ſ. e. Et aduerte inquãtũ Bar. singulr.ª limitãdo istũ ter. tꝫ q̃ si socius nõ posset habere copiã iudicis nisi cũ magna difficultate. vel iudex aditus denegare officiũ suũ tunc posset nũciare nouũ opus z habet locũ istud edictũ. Est pulchra limitatio ad istũ ter. z in spẽ solus Pau. de ca. cã sequtur. Sꝫ tu caue. q̃ Bar. videt seipsum cõfundere. Nã per istã limitationẽ ostẽdit q̃ remediũ nũciatiõis que fit verbo vel iactu lapilli pinguius prouideat z cũ minori grauamine q̃ põt fieri, ꝓpria authoritate: nec est necesse adiri aliquẽ iudicẽ: put q̃n fit prohibitio p officiũ iudicis mercenariũ deseruiẽs actioni cõi diuidũ. ergo semp primũ deberet facere cessare aliud p doctrinã met Bar. hic nisi dicas ex mẽte Pau. & ca. q̃ imo nõ reputaꝫ difficilius imo vbanius adire iudicẽ z facere p ptorem. in. l. iij. C. de pig. Item cẽsetur vtilius vt rixe que alꝫ possent exoriri euitẽtur adeũdo pretorẽ. l. Itẽ si res. ſ. j. ff. de alie. iud. mu. causa fac. ¶ Additio. Adde circa primã opinionem Bar. dũ ծt interdictũ vñ vi non tollit remedium extraordinariũ facti. Aduerte q̃ ꝫ dicere remedium ordinariũ facti. z si diceret extraordinariũ esset sibi ꝫius adealque. j. ծt in tertio principali mẽbro. ibi emꝫ est inuẽtũ in subsidium cã supplẽdi ius ciuile vbi expresse appellat ordinarium. Sc̃do aduerte q̃ Bar. ad hãc primam opposi. allegat tria iura. z duo prima loquunt in remedio facti temerario non iurãdo, vltimũ bene logtur in remedio facti a iure cõcesso. z tũ Bar. fimul iculcat vñ fortemelius esset distinguere vnũ ab alio. Sc̃do circa p̃dictam opp. † aduerte q̃ Bart. hic fm verã lectrã appellat interdictũ vñ vi extraordinariũ. z tũ. j. in tertio principali mẽbro ibi si vero vtrũqꝫ est mihi equaliter vtile q̃ est in fi. co. z in. iij. op. appellat interdictũ vti possidetis remediũ ordinariũ. certe est mirandũ cur potius vnũ interdictũ sit ordinariũ quã aliud. z ideo puto dicat q̃cqd velit Bar. q̃ oia interdicta sint extraordinaria. z ita ծt text. in. ſ. insti. de interdic. z ita ipse legit. ¶ Extra gl. Bar. suo elegãti studio examinat duos principales artículos z plenius z diffusiꝰ. Alb. de ros. hic post alios. ¶ † Primus arti. est q̃n sunt duo remedia extraordinaria an vnũ tollat aliud. Facies ex dictis Bar. vnam regulã z duas fallẽtias. Regula est, q̃ vnũ remediũ extraordinariũ non tollat aliud. l. quẽadmodũ. ſ. magistratus. vbi glo. ff. ad legẽ aqui. z. l. de pecoribus. C. eo. in quibus iuribus habeꝫ q̃s vtilis actio concurrit cũ actione in factũ: eo q̃ vtrunqꝫ est remediũ subsidiariũ. Adde q̃ volũt gl. z doc. in. l. cũ filiusfa. alias viaticũ. ff. si cer. pet. vbi concurrũt vtilis certi conditio z officium iudicis: eo q̃ ambo illa remedia sunt extraordinaria z ter. eqtate cõpetunt z ibi. Amplia istã regulã fm Baꝫ. q̃ si talia remedia extraordinaria cõpetũt ad diuersa tũc nõ tollunt ex origine nec electione ter. est in. l. q̃ bona. ſ. si qs opus. j. tit. j. ¶ Fallit primo fm Barto. q̃n vnũ remedium esset famosum. l. j. ſ. ait pretor. ff. de dolo. ¶ Sc̃do fallit q̃n remedium extraordinarium succederet loco ordinariꝰ vt hoc ter. fm cõem opi. ¶ Ultra Barto. limita tertio q̃n vnũ esset minus subsidiarũ seu minꝰ extraordinariũ altero tũc facit cessare aliud q̃ esset magis subsidiariũ ter. est nota. in. l. si filius. z ibi Bal, C. de inoff. dona. vbi restitutio in integrum q̃s est remediũ extraordinariũ facit cessare q̃relam inoff. do. eo q̃ magis extraordinariũ pꝛ: q̃ restitutio in integ. cessat q̃n hꝫ locũ remediũ cõe. z sic ordinariũ. l. in causa. ij. in prin. ſ. de mino. ꝫ querela cessat vbi hꝫ locum nedum ordinariũ, sed etiam aliud extraordinarium. ter. est in. l. fi. in verbo vltimum adiutoriũ. C. de libe. pre. in. ſ. tam autem. inſt. de

inoff

a Singula. Limita Barto. ad text. q̃ segk Jas. in. ſ. sequẽti. col. pe. Purp.

7 de imo. hic in fi.

8

9

6

inoff.test.z in l.Papinianus.§.si qs impubes.ff.de inoff.testa. ¶Quarto limita fm Sal.z melius Alb.in d.l.si filius.p illuz tex.qñ sunt duo remedia subsidiaria sic extraordinaria. Illud q prius est in esse.pductū facit cessare aliud q postea.pducat in esse tex.est ibi de hoc no.Nā facta donatiõe immẽsa p minorẽ statim cõpetit sibi restitutio in integ.que trãsmittit ad heredes.l.nõ solũ.ff.de in integ.rest.sed querela cõpetit demum post mortẽ minoris:ideo prius extraordinariũ:q prius ineſſe deductũ facit aliud remediũ cessare. ¶Quinto limita fm Pau. de cast.in d.l.filius.per illũ tex.eo q ibi vnũ remedium extraordinarium plenius prouidet alio extraordinario.Nā ibi rest. in integ.rescindit illã immẽsam donationẽ in totum:sed querela solũ vsqz ad legitimam.facit q dicam in seq.articulo.in v. fallentia. ¶Secundus principalis articulus est an remediuz ordinarium faciat cessare extraordinarium:de quo etiam posuit Bar.l.j.§.j.z ibi dixi.§.c.Sed vt clarius habeas omnia dicta Bar.fac regulã z sex fallẽtias z oia dicta Bart. habebis. Regulariter remediũ ordinariũ facit cessare extraordinariuz. tex.est hic,z in l.in causẽ.ij.in prin.§.de mino.cũ aliis alle.in gl. Amplia istã regulã qñ extraordinarium est famosum siue cõtra eundẽ siue cõtra diuersos cõpetat.l.j.§.ñ.cũ.l.se.ff.de dolo. ¶Limita primo qñ ordinariũ est inuentum cã adiuuandi ius ciuile.l.j.§.dixerit aliquis.ff.de pub.z vec.z l.j.§.p hanc.ff. de rei ven. Tu dic clarius q regula predicta pcedit q ordinariũ facit cessare extraordinariũ qñ illud extraordinariuz est ẽ ius vt resti.in inte.secus si fm ius,vt est gl.ord.in d. l.j.§.p hãc hoc firmat Jo.an.in c.non solũ.de app.in vj.in nouel. d.Abb. in c.ex parte.in ij.co.de rescr. ¶Sedo limita qñ remediuz ordinarium est facti tunc non facit cessare aliud.gl.est in l.de pupillo.§.meminisse.j. eo.in glo.pen. ¶Tertio limita qñ remedium ordinariũ est generale tunc nõ facit cessare remediũ extraordinarium spãle qđ est fortius si sit famosum. tex.est in l. si legatarius.ff.de dolo.gl.in l.ij.C.eo.firmat Bart. in l.j.§.j.§. eo.Hinc est qđ interdictũ vñ vi,qđ est generale non tollit remediuz istius interdicti z sic nunciationis noui ope.qđ est extraordinariuz imo concurrit.tex.est in l.si alius.§.ait Julia.ff. q vi aut clam.in l.pretor.§.nõnulli.j.eo. ¶Quarto limita qñ extraordinariũ est vtilius z pinguius prouidet:q faciliores probationes sufficiũt.gl.est no. in l.ñ.C.si aduer.rem iudi.dixi post Bar.in l.j.§.eo. Adde q ita tenet Bart.in l. Emilius in prin.per illum tex.ff.de min.facit tex.cum glo.in c.ij.de in integ. rest.in vj.facit qđ dixi in prece.art..in vj.fallẽ. ¶Quinto limita ordinariũ non competit principaliter ad idẽ q extraordinarium:sed per quãdam consequẽtiã gl.est no.in l.j. in prin.ff. si vsusfru.peta.probatur in l.de pupillo.§.meminisse.in fi.j.eo. ¶Sexto z vltimo fallit quando competunt contra diuersas personas.l.etiam.z ibi Bar. C. si tutor vel cura. inter.z tex.in l.si minoris,z ibi Bar.ad hoc no.ff.de admi.tuto.glo. in c.ij.in verbo restituimus.ad fi.de in integrũ resti. do. Abb.in d.c.ex parte.ij.in vlt.col.z in cõsi.lxxvij.in ij.vol.q incipit.In questio. que ad presens vertitur inter Jac.in iij.col.vel quando competunt ad diuersa.l.qui bona.§.opus.j.ti.j.limitando tamen z intelligendo,vt hic per Bar.

1 ☞ Superficiarij emphyteute feudatarij habent ius nunciandi.

2 Quis sit contractus superficiarius.

3 Superficiarius potest nouum opus nunciarie suo proprio nomine,quando opus nocet superficiei.

4 Inquilinus seu conductor in perpetuuz dicitur emphyteuta.

5 Inquilinus seu conductor non potest nunciare nouum opus procura.nomine.

6 Absente Abbate põt monachus agere z esse in iudicio presertim quando periculum est in mora.

7 Si in instrumento locationis dicatur q locator posuit cõductorem in locũ sui,censetur tunc constitutus generalis procurator ad negotia z iudicia.

8 Conducens a republi.etiam ad modicum tempus statim habet vtile ius.

Stego superficiarius. Superficiarij q hz vtile dominũ põt nũciare nouuz opus secus in inquilino.h.o. ¶Premitte ad euidẽtiã fm Bal.†q qdã sunt superficiarij,quidã emphyteute,z qdã feudatarij:z oes isti habẽt ius nũciandi,put oes tenent:q habent vtile dñium.Et fm Bal. hic superficiarius est q emit vtile dñium,z nihil annuum prestat: sed si prestat aliqd annuum vel mestruũ est emphyteuta. Adde q eandẽ differẽtiam inter superficiariũ z emphyteutam ponit idẽ Bal.in l.ij.ij.col.de iure emphy. z in c.j.§.hoc quoqz. in v.col. de succes.feu.tenẽt Lano. in c. potuit.de loca. Ita differentia nõ est bona:q imo superficiarius est q soluit omni anno aliquid

1 ter.in l.superficiario.ff.de rei ven. all.hic in glo.nisi salues Bal. 2 intelligẽdo sane vt statim dicã.†Dic ergo melius q Jctus superficiarius est qñ directus dñs cõcedit alicui in ppetuũ,ius in superficie tñ ita q in ipso nihil iuris habeat,z in recognitionẽ pprietatis soli sibi anno aliqd minimũ solui:puta vnũ denariũ.ter.est in d.l.superficiario.in Jtiũ est tex.in d.l. inter quos. §.dãni.j.ti.j. Itẽ est Jctus superficiarius qñ ego directo dñs dono superficiem talis fundi vel talis domus p centũ ducatis: istud est ius superficiariũ.dato q nihil annuum soluat in recognitionem proprietatis soluta supplet.ur.d.l.superficiario.fm a Bart.no.in.l.ñ.ff.de superfi.z ita saluet dictũ Bal. in locis.ꝫ. alle. a Natura aũt iuris superficiarij est vt destructa superficie puta combusta domo vel molẽdino funditus destructo finit? sit iste Jctus.ſ.superficiei interitu ita q si vellet redificare nõ posset. Itez declarat no.Bal.in rub.C.de iure emphy.circa princ. b sequitur z sedo not.effectus quem statim subiiciam sicut sunt qui habẽt edificiũ proprium sic superficiẽ propriam in solo tñ liuellario,vt no.declarat Bald.in auth.q rem.in ij.col.C.de sac. san.eccl.p tex.in l.sed addes.§.si inquilinus aream.ff.loca. Item quotidie i instrumẽtis dr concedo tibi,solum iure emphyteuti co z superficiẽ iure proprio:z sic quicqd super edificaueris illo sz ius emphyteuticũ respectu soli z ius superficiariũ respectu edificij que iura non sunt eiusdẽ generis z forme nec eiusdem nature z effectus:imo multum diuerse. Ita tz Bald.in l.ij.ff. de serui.z in l.si domus.§.fi.ff.de le.j. z in l.ij.in ij.col. per illum tex.C.de iure emphy.in auth.ercipit.de bonis que lib.vbi dr se ita cõsuluisse qnẽadmodũ posset dñs mihi cõcedere aream iure feudi:z qcquid ibi super edificaueris:puta castruz iure proprio fm Bald.in c.j.§.si que de manso.in vj.col.de contro.inue. Ista sunt vera q̃is aliter z male tenuerit Bart.in l.j.§.q superficiẽ.ff.de superficie.per tex.in l.obligationum fere §. plz.in fi.ff.de act.z obl.cum Bar.tz Pau.de cast.in d.l.ij.de serui.sed ad d.§.plz.rñdet Bal.in locis prallegatis presertim in d. authen.excipitur.qđ ille text.pcedit de iuris subtilitate: secus de b equitate propter conuentionem expressam. Tu rñde b melius q tex.in d.§.plz.loquitur respectu directi dñi. Nã q hz directum dñium soli hz necessario directum dñium superficiei vt ibi.z.l.ñ.ff.de superficie. Secus est quo ad vtile dominiũ qđ est ipsius superficiarij.vt hoc tex.z d.l.superficiario.Et diceretur q vtilitas erit in istis differentijs inter Jctum superficiarium.z Jctum emphyteuticum. Rñdeꝫ q finita emphyteusi in terminis proxime formatis põt eleuare superficiẽ z sic edificiũ:cũ illud habeat iure proprio nisi dño soluẽte estimationẽ:ita tenet Bal.in locis allega.z notabiliter idẽ Bal.in c.j.§. si vasallus per illũ tex.in ti.hic finiẽr cõrad.in vsibus feudorũ.z in authẽ.q rẽ in ij.co.C.de sacrosan.eccl.z est ter. formalis de hoc.in l.sed addes.§.si inquilinus areã.ff.locati.Isto modo intelligis 3 de radice fundamentũ terminii iuris superficiarij. ¶†No.primo q superficiarius potest nouũ op? nũciare suo pprio noie qñ opus nocet superficiei. Rõ duplex est in tex. Prima q hz vtile dñium cũ hz vtilem in rẽ prout est etiã text.in l.j.§.qđ ait.ff. de supficie.z l.superficiario.z l.seq.ff.de rei ven.q autẽ directum dñũ hz superficiei necessario est dñs soli p regulam.l.obligationũ fere.§.plz.ad fi.ff.de act.z obl.l.si.ff.de superfi. Secunda rõ est in tex.q superficiarius hz ius vendicande seruitutis:non põt em agere cõfessoria.d.l.j.§.q ait.ideo etiã põt nũciare:eadẽ rõne vtẽ tex.in l. creditor.j.eo.in l.j.§.item Juliano.ff.de remis. ¶Sedo no:q.inquilinus non põt nuntiare nouuz opus. Rõ q hz etiã vtile dominiũ.l.non solet.ff.loca. z nõ habet ius in re:sed nũtiatio ex gratia iuris nostri.l.j.§.nũciamus.ẽ.eod. Juxta hoc querit Bar.an inquilinus possit nũtiare nouũ opus procuratorio noie dñi. Additio circa istũ text.adde dñ dr. Jn- 4 quilin? agere ex interdicto no.ope.nũ.non põt. †Aduerte q nõ intelligit de inquilino siue conductore perpetuo q.is dr ẽm phyteuta.ita dr Jmo. in c.nulli. de rebus ecclesie non alienan. Jo.fab.in l.j.C.de iure emphyteu. Tu aduerte q dñ isti volũt q conducent rem in perpetuuz dicatur emphyteuta male dicunt.Et differẽtiam melius ponit quã alibi viderim inter legistas Bal.in c.litere.de dila. Dicẽs q si qs conduxit rem perpetuo solues certũ qd minimũ dr emphyteuta. Si vero soluat fm valorẽ rei vt puta p qualibet pertica tm tũc dr cõductor. ita Bal.vbi.ꝫ.z merã veritatẽ dr:adde ea que dixi in l.j.in vj. co.in fi.C.de iure emph.vbi ista etiã posuit. ita ipse legit. Tu aũt fortius opp.ad text.dñ dr mouet qđ quasi inquilinus. ꝛc. ista argumẽtatio vr falsa ex sufficienti partium enumeratione. Aut enim inquilinus est perpetuus,z tunc sicut põt emphyteuta superficiarius nũciare ita inquilinus ppetuus: pbatur in l.j.§.q autem ait pretor.j.de superfi.z p gl.in l.ñ.ff.si ager vect. vel emphyteu.dñ volunt qđ conducẽs ad non modicum tps habeat actionẽ in rem:ergo z nũciationem vt arguit hic text.

☞ Aũt. Intellige qñ esset sola superficies cõcessa. Bart.i l.ñ.ff.de supficie.Pur.

☞ Tu respõde Ista rñno nutracit: q si hr iure vtili non dr iure proprio.Pur.

Aut inglinus cõdurit adminimũ tpis z tũc sicut inglinꝰ nõ hz actionẽ in rẽ nec nũciationem:ita z supficiarius.tex.est in.l. j.§.q aũt ait ptor.j.de supfi. Aut inquilinus cõdurit ad modicũ tps,supficiarius ad longũ,z tũc nõ esset bona argumẽtatio de cõducẽte ad modicũ tps,de conducẽte ad longũ.z isto modo vꝝ nec argumẽtatio nec dictũ de inglinn indistincte
5 sit verum.Legita. ¶ Ex oibus dictis Bar.† collige quatuor cõclusiões z tres notabiles limitatiões ad istũ tex. ¶ Prima cõclusio est q inglinus vel colonus non põt nũciare nouum opus etiã procuratorio noie dñi:eo qz non censet etiã tacite cõstitutus pcurator:alꝫ eũ posset.l.j.§.fi.ff.e. Mouet Bar.solũ ex isto tex. q vꝫ pbare in gñalitate.idẽ tz Bal.in.l.empt. C.de her.vel act.vẽ.z sequunt alij oẽs indifferẽter.Sz Bald. hic tz audacter ẽtium q imo inglinus põt nũciare noie dñi p ter.fm eũ ad literã in.l.j.C.si p vim vel alio mõ.z plus non dt. Adde q tenẽdo opi,Bal.ẽ Bar.z oẽs posset de facili rñderi ad istum tex.qz tex.bñ phibet inglinũ nũciare suo noie,nõ aũt pcuratorio noie dñi.Scdo z melius tex.iste loquit simplr: z sic in dubio,ergo loquit qñ suo noie p regulã.l.z magis.ff.de solu.Sed teneas opi.Bar.z cõem que est vera.z ad tex.in.d.l. j.C.si p vim vel alio modo.rñde q ille tex.loquitur cõcurrẽtibus duobus.Primo qñ dñs est absens.Scdo solũ in cã recuperande possessionis:in istis bñ inglinus z simpler colonꝰ admittunt vt ibi.z.l.fi.cũ gl.vbi doc.C.q legi.pso.Ergo arguẽdo a spãli põt retorqueri ille tex.ẽ Bal.vt faciat pro cõl.z fic est defensata prima cõclusio Bar.Sz aduerte:qr ẽtium vꝫ tenere Bar.sibimet ẽtius in.l.filius.ad fi.j.tu.j.vbi dt q inglinꝰ vsufructuarius petunt cautionẽ pcuratorio noie dñi.vt.l.j.§. fi.ff.e.illud dictum Bar.saluãt Pau.de ca.z Lu.ro ibi Rapha.cu.z do. Alex.hic.vt Bar.loquit qñ dñs esset absens ita qnon posset dño significare q opus fieret iurta.l.itẽ querit. §.exercitu.ff.loc.tunc bñ põt nouũ opus nũciare pcuratorio noie dñi z isto mõ dat vna limitatio ad istũ tex.ego antẽ puto q Bar.ibi non bñ soluit.p istũ modũ.Pondera.q Bart. ibi se fundat in.l.j.§.fi.ff.e.vbi vsufructuarius põt nũciare,pcuratorio noie dñi,nec ibi regrit absentia dñi:z istud idem dt in inglino p illũ tex.Credo tñ q saluatio sit in se vera,q data absentia dñi ita q colonꝰ nõ possit sibi de facili denunciare,z piculũ esset in mora q tũc possit nũciare pcuratorio noie dñi absentis,psertim qñ piculũ esset in mora.Istud pbo primo p illud q singulariter vult Bar.in.§.precedẽti,z ibi sequitur Pau.de ca.vbi tz q qñ non posset haberi copia iudicis nisi cũ magna difficultate q socius q alias phibet nũciare nouũ opus posset tũc nũciare.Scdo moueor: qr ppter absentiam pimittet aliquis in iudicio agere.q alꝫ nõ posset.tex.in.l.si filiꝰ. §.j.ff.de iud.in.l.fẓ si vnus.l.filio.ff.de iniur.l.cũ filiusfa.viatic
6 cum.ff.si cer.pe.Hinc est q †absente Abbate põt monachus agere z esse in iudicio psertim qñ periculum est in mora.ter. est in auth.vt clerici apud ppũ.epi.in ꝓin.z ibi Ang.tz col. vj.cano.in.c.cũ dile.de resc.Ad idẽ facit singulare dictũ Archi.in.c.reatina eccliã.lxiij.di.vbi dt fuisse obtentũ q qñ regritur exprẽsse cõsensus regis vel epi si sint absentes extra pro uinciã sufficit cõsensus eius vicarij q alias nõ sufficeret.sequitur Bal.in.c.cũ venera.de cõsue.dñs Ant.in.c.q sicut.in.vj. co.de elec.z p illo dicto habes optimum ter.in.c.cũ nullus in ver.epõ aũt in remotis agẽ.de tẽp.ord.in.vj.z est veritas quicq̃ teneat Lu.in sing.suis.z ita habes enucleata prima cõclu
a sione Bar. ¶ Scda cõclusio[a] est q sisin instro locationis cõti neret q cõductor possit facere[e] vti re tanq̃ sua p ista.ba cẽ seret cõstitutus pcurator z posset tũc nunciare nouũ opus p ista cõclusione Bar.q̃ est vera. Adde tria facere. Primo qr p talia verba aut similia cẽset q est fortius datus mandatũ cum libera administratione fm Bar.in.l.pcurator cui libera.ff.de procu.p.l.creditor.§. Lucius.ff.mã. Idem tz Bal.in.l.j.pe q. C.de bo.ma.in.c.cõtingit.de trãs.alias de procura.in.l.si procurator.ad vnam speciem.z alibi alij.C.de procu.Secũdo ad de ter.in.§.ad hoc prohibemus.in verbo, que possent ipsi in auth.de col.col.ix.z ibi Ang.ad hoc no.pro eo q proxime dixi.Tertio adde tex.in.l.j.in verbo.vt in re sua ageret z q ibi vult signãter Bar.p illum tex.ff.de sol. ¶ †Tertia conclusio
7 est q si in instrumẽto locationis dicat q locator possit cõductorẽ in locũ suum cẽseretur tunc cõstitutus gñalis procurator ad negotia z ad iudicia.z fic posset opus nouum nunciare facit vltra allega.p Bar.ter.in.l.plane.in verbo suo loco z qd ibi Bar.z gl.ff.fa.erc.ter.in.l.sed si tñ.in verbo loco dñi.ff.de pac.z sic teneas cũ Bar.Jmo.z Raph.Lu.reprehendãt istas duas conclusiones Bar.eo qr fm Jmo.talia verba, potiꝰ intelliguntur arbitrio boni viri.Raph.autem mouetur:qr talia verba[b] q̃uis gñalia tamen debent intelligi fm naturã ẽctus. l.si stipulatus.§.de vsu.l.si in vno.in ꝓin. cum gl.ff.loca. Tu dic q intelligẽdo talia verba nihil operarẽtur z essent superflua ẽ regulam.l.si qñ.in ꝓin.cum similib.ff.de legi.Hinc est q nulla clausula imo nulla syllaba dz esse sine effectu aliqd operandi dixit gl.in.c.solite.de maio.z obe.Bal.in rub.C.de ẽpti.emp. in.ix.q. ¶ Quarta cõclusio est q conducẽs a republica etiam ad modicum tempus statim hz vtile ius.gl.in.l.j.in glo.ij.ff.de loco pub.fru.gl.in.l.j.§.q ait.tu verbo actio.ff.de supfi. Bar. in.l.vestigalia.§.non solũ.j.de publ.z vecti. Jdeo q emunt vel concedũt gabellas a cõi possunt facere omnia que faceret cõmune prout etiam tenet Bal.in.l.j.§.fi.ẽ.eo.

1 ¶ Ciues admittuntur ad nunciandum quando edificatur in publico.

2 Si statutũ dicat q quilibet de populo admittat ad accusandum intelligitur quilibet de ciuitate vel comitatu z nõ alius.

3 Qñ verba generalia proferuntur super actu iam cõcessu talia verba generaliter intelligũtur z nõ restringunt ad habiles.

4 Quando tractatur de fauore publico,semper verba intelligũtur generaliter.

5 Nunciatio noui operis dicitur defensio.

1 **Si in publico.** †No. q ciues admittuntur ad nunciãdũ, qñ edificat in publico. Hinc infert ex hoc tex. q nõ ciuis z ẽtr forẽsis non põt nũciare nouũ opus. Istud dupl̃r colligit ex hoc tex. Primo quia ex quo tex.icludit oẽs ciues:certe vnius inclusio dz alios excludere.l.si marit⁹.C.de pcu.l.cũ ptor.§.de iud.c.nõne.de presum.Scdo qr alꝫ sufficiebat dicere oẽs posse nũciare absq; eo
b q diceret z adderet ciues qr ergo vniuersitati [b] oẽs addit dictionẽ ciues, vult forẽses nõ posse nũciare nouũ opus.limitatur nisi edificaret in via pub.tũc qlibet etiam forẽsis potest nũciare.l.j.§.fi.ff.de via publi.Rõ fallẽte est: qr tunc cuiuslibet etiam forẽsis interest.cũ qlibet possit ambulare p viam publicã.l.p agrũ.C.de serui.z aqua.ita concludit Ja.de are. Bar.z Bal.z magis cõiter alij.†Pro ista conclusione fm Bart. hic facit:qr si statutũ dicat q qlibet de populo admittat ad accu
2 sandum,intelligitur qlibet.s.de ciuitate z non alꝫ vt hoc tex. ita etiã Pau.de ca.hic adde Bal.q idem tz in.c.ex parte.in. co.de test.vbi ad hoc ponderat primam gl.ibi quam dt facere ad hoc. Adde etiã q volũt Bal.z Pau.de cas.in.l.j.§. huius studii ad fi.ff.de iust.z iure.q si facta iniuria sacerdoti qulibet de populo põt accusare,vt ibi ẽ:tũ intelligitur de populo illius loci.s.ciuitatis vel castri. ad. h.d. Pau. de cast. bñ facere istum ter.Contra istam cõclusionẽ Bar.z doc.vꝫ esse gl.in.l. ij.§.pe.ff.ne quid in loco publi.que vꝫ velle q qulibet etiã nõ ciuis possit nunciare,qñ sit opus in publico quam gl. Ange. hic alle.ẽ Bar.z dt de ea,Bar.non recordatum. Sed Jmo.z Mod.rñdent q illa gl.loquit de illo qui non erat de villa ẽcta in qua edificabatur in publico,z tũ vult q possit nũciare:z ita ampliatur iste ter.q p hoc non sequit q ibi esse forẽsis. Licet oẽs teneant cũ Bar.z antigs q ille qui est forẽsis non possit nũciare nouu opus qñ edificat in publico z ego idem tenentẽ tũ veritatis inuestigande gratia:credo q posset teneri ẽtium.
3 †Moueor qr qñ verba gñalia proferunt super actu iam concesso,talia verba gñaliter intelliguntur sine restrictione,z non restringũtur tunc ad habiles:prout est doctrina cõiter approbata in.l.j.§.nunciatio.ẽ.eo.Sed hic ista gñalitas est super actu iam cõcesso prout videmus ter.in.l.j.§.siue aũt.z.§.seq.ẽ. eo.vbi qñ edificat in publico põt edicto pretoris fieri nunciatio:ergo sumus in actu iam cõcesso, z tz Bar.in.d.§.nunciatio voluerit q ista generalitas in hoc tex. proferat in actu qui de nouo conceditur:vt ibi dixit:tñ difficile est illud defendere z Raph.Lu.hic tz contra Bar.q hic gñalitas non super actu de nouo concesso,sed super actu iam in preteritum concesso. Scdo moueor,qr in isto tex.illud statuitur fauore publico vt dt tex.in.l.nam reipublice. Sed ego habeo q qñ tractatur de
4 fauore publico semper verba generaliter intelliguntur z non restringunt ad habiles.l.si quis in graui.§.vtrũ ver.hoc quoque.z Bar.ff.ad syllã.z Bar.in.d.§.nunciatio.z si ita diceres si ista fundamẽta sunt vera quare ergo sine restrictiõe pupill⁹ admittat.Rñdet qr non interest reipublice eum nunciare in quo est defectus intellect⁹ postq̃ alij infiniti possunt nunciare:z si instares ista fundamẽta militaret si tex.solũ vteret gñaliter z diceret si edificaretur in publico oẽs possunt edificare. Illa vniuersalis oẽs tunc nõ restringeret ad exclusionẽ forẽs. Sz tex.pcedit vltra oẽs ciues.ergo tex.seipsum restringit: qr posset disputãdo dici q etam dictio ciues nõ habeat obtinere: qr ter'vtitur rermino ciues gratia frequẽtioris vsus. Et quo rtiescũq; lex aliqua vtit dictiõe gra frequẽtioris vsus nõ cẽset excludere:z ita limitat.d.l.cũ ptor.cũ aliis.§.alle.gl.eit.in cle. attẽdẽtes.z ibi can.de resc.z gl.in.l.j.C.de his q ad eccle.confugi.cum multis concor.quas allegaui in.l.ij.ff.de vulg.z pup.

in prin. gl. i ẏbo filio. Ista sint dicta disputatiōis gra pp que nullatenꝰ discedas a cōi cōclusione: quā limita z istu tꝫ. vt p̄cedat qñ aliquis sit in loco publico. i. deputato ad vsum publicū: sec' ꝫ in loco publico fisci vel ciuitatis vt hic p Bart. z alios. Secō no. in. l. nā reipublice. iucta. l. sequē. i prin. hic videri tex. ꝫ cōem regulā de q̄. prime dixi q qñ tractat ō publica vtilitate vt dicit hic tex. verba gñalia restringunt ad babiles ſō excludūt pupilli z mulieres: z dixi i. l. j. §. nūciatio. s. e.

3 ¶ Tertio no. g nūciatio noui operis dr eē defensio idē clari' ōt tex. in l. de pupillo. §. qui remissionem. vbi dicet. ſ. eo.

Lex v

Al pupillum etiā cum authoritate tutoris non pertinet defensor reipublice.

2 Stāte statuto q mulier nō possit contrahere nec se obligare sine ꝑsensu cōsanguinei p̄oximioris si p̄oximioris consanguinei' sit pupillus nūquid cū authoritate tutoris possit supplere illum cōsensum.

3 Adultus etiā maio. vtiꝰ. annis, z cuꝫ autho. curatoris nō potest nunciare ex causa publ.

4 Minor non habet vocem in p̄silio nec in electione nec in cōstitutione syndici.

5 Authori. tutoris nūquā trahitur retro: q̄ semper debet p̄cedere actum.

Quādo pupillus caret tutore z non habet copiā iudicis admittitur ad nunciādum saltem vt habeat effectuꝫ interuenie te postea nunciatione valida.

6 7 Per nuntiationem factam verbo perditur possessio.

De pupillo. No. q pupillus nō pōt nūcia re gratia publici iuris tuēdi etiā cum authoritate tuto. ex hoc infero co. ralazie 1 tria. † Primo q ad pupillū etiā cū authoritate tu to. nō pertinet defēsio reipublice. facit. l. ad rem publicā. ff. de mune. z bono. Secō no. z infer q authoritas tutoris nō supplet defectū etatis in publicis. Rō est vt inferi' dicit Bar. q̄ nō sunt in administratiōe patrimoniū pupilli: ergo nō spectāt ad tutoris vel curatoris pupil. ſi. ff. de cura. furio. z ter. ad literā qui idē dicit in. l. seru' furiosi. ff. de manu. Tertio ex isto ter. z 2 ex p̄dictis infert notabiliter † Bal. hic stante statuto q mulier non possit ꝫhere nec se obligare sine consensu p̄oximioris. si primior ꝫsanguineus sit pupill' nūqd cū authoritate tutoris possit supplere illū ꝫsensum. Determinat Bal. p illū ter. z p̄dicta q nō eo: q authoritas ꝑstaret p̄o eo q nō est in patrimonio vel administratiōe persone pupilli, id est, in p̄estando ꝫsensuꝫ alteri: merito authoritas tuto. nihil faceret q reputat dñ notādū. Ylli nō tāgūt. Adde q idē tenet Ba. in. l. j. circa fi. C. q admit. ſz alia rōne q̄ illa q̄ assignat hic. Querit cū ibi Bal. stāte statuto p̄dicto nūqd sufficeret p̄ntia vel ꝑsenſ' pupilli cū autho. tuto. Primo vī q sic p. l. diē pferre. §. corā. ff. de arbi. in ꝫnū dicit Bal. facere z ita determinat: q̄ ꝑsensus vigoꝛe p̄dicti statuti dꝫ p̄stari ab eo q ē legitime etatis alꝰ eet absurdū q q est imbecillis intellectus ꝑstat authorita tē mulieri ꝫ l. fi. C. de legi. tutoꝛ. Secō q redacti sunt tales a statuto req̄siti ad instar testiū, ergo si sunt impuberes repellunt. l. iij. §. lege Jul. ff. de test. Dꝫ adde q idē Bal. alibi tenet ꝫnū in. l. in ꝫiunctione ad fi. C. de nup. vbi dicit q stāte p̄dicto statuto si ꝫsanguinei primiores mulieris sint pupilli vī q coꝝ ꝑsensus nō satisfaciat statuto sine autho. tuto. q̄ nec alꝰ dīr p̄sentes. d. l. diē pferre. §. corā. ergo vult q cū authorita. tuto. possent: q̄ tūc dīr pūtes vt est tex. d. §. corā. Tene decisionē Bal. hic. ei' rōnē. Et vltra cū ꝑsidera q rō est illius statuti requirētis ꝑsensum ꝫsanguineoꝝ primioꝝ: q̄ ad eos spectatiōis successios: nō ꝑsumptio est q̄ ad eos ptineat consensus rōne successiōis. ita Bar. in l. in trāsactione. in fi. C. de trāſ. p. l. iij. ff. de leg. tu. q̄ rō cessaret si tutoris authoritas vl ꝑsensus sufficeret. Secō pōdera istū tex. in verbo executionē q vī velle nō cauillādo literā q̄ i cā publica lex interdicat pupillo executionē nūciatiōis ergo vide p̄mittere ipsaꝫ nūciationē: q̄ cui vnūphibet aliū cēset p̄mittere. l. cū ꝑtoꝛ. §. ō iūd. l. marii'. C. de ꝑcu. z exponere vt faciūt gl. z do. executionez. i. ipsaꝫ ptātē nūciādi est violēta expositio. Aditer tenet q pupillus ſ in cā publica non habeat ptātē et nūciādi nedū exequēdi postea z ꝑsequēdi ipsaꝫ nūciationē. Iste cōis itellect' optime ꝓbat p fallētiā tex. ibi nisi ad ipsi' ꝓuatū cōmodū. z ex eo q dicit tex. nō aliter pupilli rata est nūciatio ꝛc. Que falle tia ad hoc vt sit bona necessario ostēdit vt in cā puplica nunciare nō pōt in ꝓuata nūtiare z requi cātutoris authoritate pōt. Tertio pōdera istū tex. dū dicit nō aliē nunciatio pupilli rata habet ꝛc. Per hoc cū q̄ ōt nō aliter apparet q in isto casu est specialiter ꝓ forma: q̄ tieſcūq; lex vtitur isto termino nō aliē valeat vel nō aliter fiat, talia ẏba ostēdūt illud eē spāliter ꝓ forma: ita no. Bar. in. l. ō hīs circa me. ff. de trāſac. facit tex. in. l. cōparatiōes in duob' locis. Ode hāc mitrn. istud no. z pondera ꝫ glo. hic in verbo rata que dicit non est ratu de rigore iuris tā de equitate valet: q̄ nō est ver ū. ¶ Jn gl. in ẏbo executionē. in fi. Bar. tenet ꝫ ista gl. q imo ad huius etiā maioꝛ. xviij. annis etiā cū authoritate curatoris ñ pōt nūciare ex cā publica. Et cū Bar. tenet Jng. z Lud. Ro dic. Jmo. limitat nīi esset maioꝛ. xx. an. cū tūc admittat ad accusaꝫ dūi delicti publicis ꝑm gl. Bar. in. l. ij. ff. de accu. ergo multo fortius dꝫ admitti ad ista nūtiationē gra iuris publici. Et istud est satis de mente Bar. hic dū remittit se ad gl. illi'. l. quā ibi tenet Rap. Lu. fuit noua z mirabilis opi. q̄ imo glibet adult' z ēt mulier possit nūciare cā iuris publici: sed nō possit postea cāz ꝑsequi. mouet: q̄ regula gñalis est q gratia iuris publici q̄libet ciuis pōt nūciare. l. in puinciali. §. fi. ſ. eo. ab illa regula generali solū excipit pupillus per hūc text. ergo in omnibus aliꝭ z sic etiā in adultis ꝓcedit dicta regula. z hoc duplici ratione. Prima q̄ exceptio firmat regulā in oib' casib' nō exceptuatis. l. nā q liquide. §. fi. ff. de penu lega. Secūa q̄ cū ista lex ꝓhibeat de vno z sic de pupillo ergo permittere vī i aliꝭ omnibus per. l. cum ꝓtoꝛ. §. de iudi. z. l. martius. C. de ꝓc. ¶ Secō mouet q̄ nunciatio est actus extraiudicialis, patet q̄ pōt expediri etiā die feriato in hōo cē Bei. l. j. §. j. ite nūciatio. s. eo. z p hoc respō de fundamēto Bart. q adult' nō possit nunciare: q̄ nō hꝫ legitimā personā in iudicio i respōdet ipse q nunciatio non est act' iudicialis. Secō respondet qō q̄ uis adultus nō habeat legitimā persōnā in cā ꝓpria. ita loquit l. j. z. ij. C. q̄ legi. perso. z. l. minoꝛ. ff. de ꝓcu. tamē in cā publica fauoꝛe reipublice cēset habere legitimā personā etiā fine curatoꝛe. z istud fundamētū sibi ascribit Alex. hic. ¶ Tertio z fortius mouet p. l. popularis. ff. de popula. actio. quā alleg. Bar. hic iuncta. d. l. j. §. puerilia. ff. de postu. attento quod nūciatio cā iuris publici est actus popularis cōpetēs cuilibet ō populo vt dicit tex. in. d. l. ꝫ puinciali. §. fi. nec ob. solū Bar. q in popularib' actionib' appꝛopriēt ꝓ lit. cōtest. z sic efficiunt sue priuate. l. si cui. in prin. ff. de verb. sig. Ista sol. Bar. nō est generalis: q̄ ois actio popularis nō pot appꝛopriari id est effici ꝓpria per lit. ꝓtest. patet in. lege Loꝛ. in prin. ff. ad Sylla. Secō z subtiliter si vera eēt rō Bar. in popularib' actionib' q̄ p lit. cōte. efficeret, ppue sequeret q etiaꝫ minoꝛ xviij. an. dumodo maioꝛ. xtiij. ad illa deberet admitti q̄. lit. ꝓtest. sibi appꝛopriaret z paria sunt habere actionē i prin. vī p lit. ꝓte appꝛopriare. l. si Titi'. ff. de verb. obli. z t_ istud est ꝓtra. d. l. popularis actio. z p ista iura i adulto maioꝛe xviij. an do. Alex. sequit hāc opi. ꝫ Bar. z cōem. Ultra alios cōsidera qō ꝓ ista opi. Raph. ꝫ Bar. z cōem fortiter stringit. d. popularis iūcto. d. §. puerilia. z circa rūsionē Bar. Ego aliter insisto q̄ Raph. dicit enim Bar. q̄ ib istud est in popularibus actionib' q̄ per lit. cōte. efficiunt, ppue. Nā ego dico q nunciare cā iuris publici est act' popularis. patet q̄ cēpetit cuilibet de populo i. d. l. ꝫ puinciali. §. fi. Considero etiā qs sicut in popularibus actionib' p lit cōte. libi appꝛopriat vt dicit Bar. fatēdo q sit vex licet multū obstēt p̄dicta. Aperte dico q etiā per nunciationē z sic per istā inchoationē videtur sibi appꝛopriare in cā popularī seu publica. Istud vult Bar. si bene inspexisti in. d. l. in puinciali. §. fi. in pen. q. allegando l. pluribus. ff. de pen. que. l. alias inepte allegaret p Bar. z nō esset bona decisio Bartol. ib Ald hoc et pōdero Bart. in. l. j. i prin. v. q. §. eo. vbi allegat. l. perfecte. C. de dona q̄ sub modo. Jbi vult Bar. q p nūciationē acquirat ius pfecte nūciationis. Isto mō etiā sequēdo Bar. vident mibi ista iura multū stringere ꝫ eum. Secūdo p ista parte cōtra Bar. z cōem cōsidero q. l. in puinciali. §. fi. generaliter disponit quod quilibet possit nūciare in cā publica: z illud disponit fauoꝛe publico. vt in d. l. naꝝ reipublice. ergo dispositio aliquid generaliter pmittens fauoꝛe publico dꝫ generaliter sine aliqua restrictiōe intelligi. l. si quis in graui. §. vtrū in versi. hoc quoq;. ff. ad Syl la. Pꝛesertim cū non excipiatur nisi pupillus in hoc tex. ergo aliter restringi nō pōt. Isto modo remanet defensata illa opi. ꝫ Bar. z cōem. ¶ Sed istis nō obstātib' quāuis sint pulchra z subtilia teneo opi. Bar. z cōem dico q ista lex que excipis pupillū etiā excipit adultū. Nā regulā habemus q adult' habens curatoꝛem equiparatur pupillo. l. si curatoꝛe habens vbi gl. z Bar. C. de integ. resti. mino. ergo excipiendo pupillū intelligitur excipere adultū habētē curatoꝛē cui equiparatur. Nā etiā si tex. tarātiue de pupillo tm̄ loqueret nō excluderetur casus similes. gl. in. l. ob eas. C. de ꝑdi. mino. bon' ter. in. l. j. in prin. ff. si mensoꝛ fal. mo. dixe. z p istud fundamētum tollo primum fundamentū Raph. cu. duab' sequentibus rationib' nisi disputādo subtiliter diceres q̄ illa equiparatio

☞ Tertio no. adō Alex. i. l. i puncti. §. fi. ego fi ō. e. t. ter. iſ. si remissionē nihil facit: q̄ loquit in petēte remissiōnē nunciatiui. s. b. nc. ll.

ve adulto habēte curatorē ad pupillū pcedat in q̃ractibus z
p̃uatis negotijs. d. l. si curatore habēs. in alijs nō pcedit vt
ibi p gl. z Bar. dicūt ego in his q̃ sunt publici iuris tales equi
paratio nō pcedit. p rob̃o p. d. l. popularis. inducēdo vt. §.
Nō ob. sm fundamentuz q̃ nunciatio sit actus extraiudicia
lis q̃ istud non est bonū fundamentum. quia si esset actus ex
traiudicialis etiā seruus admitteret. l. seruus. ff. de bo. pos. z
tamē nō admittit vt in. §. seq. ergo. apparet q̃ nunciatio non
iudicis act' mere extraiudicialis. sed est puocatio ad iudicū
vt. j. dicit Bar. ergo iudex nō admitteret adultū sine curato
re. Scōo p̃o opi. cōs facit q̃ si adultus maior. xviij. annis ba
bēs curatorē posset nunciare ex cā publica sequeret euidens
absurdum. Pone q̃ nuncius p̃opter talē nunciationē de
sisteret ab edificādo. pp hoc pparamenta destrueren̄. Certe
si apparuerit nunciationē esse inimīcā deberet teneri nuncius
ad interesse. p. l. rei quā. ff. de dole. vt Bar. z oēs. j. firmāt, tū
adultus sine curatore nō posset ad hoc teneri q̃ adult' ī ba
beat curatorē z aliquid faciat sine eo non obligatur efficaci
ter. d. l. si curatorem habēs. Ne ergo sequatur istud absurdū
dicendū erit q̃ tūs maior. xviij. annis sine curatore non possit
nūciare sine causa publica nisi respōderes ex mere Rap. hic
q̃ maior ex tali dolo p̃esumpto nō teneatur. l. verū. i p̃in. ff.
de mino. gl. i. l. veluti. ff. de eden. late Bart. i. l. j. §. nūciatio. s.
eo. Preterea q̃ illa pparamēta corr̄ūpit istud est casuale. er
go minor nō debet p̃pter hoc teneri. tex. est i. l. ff. p̃incip. ff. de
admi. tu. no. i. l. cū filij. §. in hoc. ff. de verbo. obli. z ita respon
debit ad. d. l. rei q̃. j. allegatā p̃ Bar. Prima tamē respō
sionē rep̃robat Lud. Ro. hic in vltimis q̃bus ea q̃ maior
non teneatur ex dolo p̃esumpto istud pcedit in effectu p̃o
pter beneficiū restitutionis i integrū q̃ est de iure specialis sed
ea que cōcedunt de iure speciali nō debēt haberi i ꝯsideratio
ne anteq̃ sint impetrata. text. i. d. nūq̃. §. ff. ō fideicō. liber. gl. i.
l. §. j. quā ibi multū Bar. no. ff. ō bo. pos. ſm tab. Bar. ī. l. fi.
C. ō sen. pas. z i. l. j. §. quidā filiū. circa p̃in. ff. ō bo. poss. cōtra
tab. Possunt p̃dicta cōfirmari q̃ cū ista lex ponat exceptiōe
ī pupillo succedit regula q̃ lex ponēs exceptionē recepit ertē
sionē. tex. est i. c. cū dilecta. §. nos igitur. ō cōfir. vti. vel inuti. z
ibi ad hoc no. Ab. z melius i. c. ad audientiā i. j. no. de cleri. nō
resi. bon' tex. i. c. post trāslationē. §. q̃p̃. z ibi Bal. ad hoc not.
ō renun. ita possent ōfēdi opi. Bart. z ista cōis si tamen velles
sustinere opi. Rapha. ad fūdamētū q̃ fecit q̃ adultus habēs
curatorē equiparet pupillo z sic ista lex exceptiēs pupillū itel
ligatur etiā excipere adultū ille eq̃paratu potes rūdere z be
ne q̃ cū nūciatio ista sic extra administrationē p̃imonij vt di
cit Bar. hic, z oēs sequūtur certe ī his q̃ sūt extra administra
tionē q̃ adultus habeat curatorē nō cōsiderat nec i istis que
sūt extra administrationē adultus habēs curatorē aq̃para
tur pupillo. ita Bart. i. l. j. §. fuit quesitū duobus locis post
glo. ibi. ff. ad Tre. z ista resp̃sio plus placet q̃ alia superius
data. Juxta istā glo. cōcludit ar. post By. quod minor
nō habeat vocē in cōsi. nec i electione nec i cōstitutione syn
dici. Adde bonā glo. i. c. ij. ō eta. z quali. z ita idisse ēter tenēt
alij. z Bar. i. l. fi. §. pe. ff. ad municip. Bar. i. l. erigēdi. i. ij. col.
C. ō procu. cū alijs cōcor. signatis per do. Alex. Tu autē
cōtra cōclusionē Bart. z cōem potest ponderare duos text.
Primo tex. i. c. ex eo. ō elec. i. vj. q. tex. i electiōe excipit pupil
lū cū discretione careat ergo secus videtur i adulto. Secūdo
pōdera tex. i cle. vt bi g. iuncta gle. fi. z ibi Jo. An. ponderat
ō eta. z qualit. Dicit enī tex. in cle. vt bi qui q̃ nemo habet
vocē in electionib' nisi saltē sit subdiaconus ꝛ sic est q̃ in. xv
ij. ann. pōt esse subdiaconus. z. xx. diaconus. z in. xxv. potest
p̃esbyterari. ergo in. xvij. an. pōt habere vocē in electionib'.
Tamē posset respōderi q̃ licet text. in cle. vt bi g. dicat quod
nemo possit dare vocē q̃ nō sit saltem subdiaconus nō sequit
affirmative ergo q̃libet q̃ est subdiacon' pōt dare vocē q̃ si ei
repugnat etc̃ nō poterit vt iurib' allegātis p̃ Bar. Glo.
in verbo rata ex p̃ima parte habes limitationē ad istum text.
quā Bart. ōfēdit ſm. §. si q̃s ipse p̃tozi. j. ca. l. z cū eo tenēt
Ange. z do. Lu. rep̃rehēdit ōfēsionē Bart. q̃ falsū est eius p̃
suppositū. ex authoritas tutoris nūq̃ trahat retro q̃ semp
ōbet p̃cedere actu. l. obligari. §. tutor. ff. ō autho. tuto. i. §. fi. ī
istit. c. no. Bar. z alij i. l. si q̃s mihi bona. §. iussū. ff. ō acq. her.
glo. i. c. undū. ō re. eccle. nō alie. i. vj. Rapha. Lu. aūt dicit q̃
§. si quis ipse p̃tozi. nō facit p̃ Bar. q̃ ibi erat ōfectus ex par
te p̃sone cui nunciabat q̃ p̃tozi dū est i magistratu nō pōt fie
ri nuntiatio. ideo fit p̃testatio z finito officio postea nuntiatur
sed hic est cōtra q̃ est ōfectus ex parte nūciantis. z sic ex par
te cause officiētis. d. Piero. tor. inherēdo p̃dictis fūdamen
tis fortius arguit cōtra Bar. q̃ impossibile sit q̃ nūciatio post
ea facta trahat retro cū extrema debeāt eē habilia, vt ēclarat

a Excōicato adde doc. i. c. i tellexim⁹. ō iudi. et per Do. ō Dan. Semi. in. c. i noie d. xvij. dist. Et quare excōicato nō ōnegat̃ necessaria defēsio, dic q̃ rē ō inf naturali, vt i cle. pastoralis. ō re iudi. Tū no. ois ō felio est de iure naturali se cūdū Abb. l. c. dilecti. ō exceptio.

Bar. i. l. si is q̃ pro emptore. ff. ō vsucap. sed p̃imū extremū
est. nimo habile q̃ nō potest reperiri nec i genere nec i specie
q̃ solus pupillus vnq̃ possit nūtiare ergo impossibile est q̃ se
cūda nūtiatio facta cū tutore possit trahi retro ad illud tēpus
Nō sic est i. §. si q̃s ipse p̃tozi. q̃ ibi genere pōt dari casus in
q̃ pōt nūtiare aliene iurisdictionis. l. est receptū. ff. ō iurisdict. omn.
iud. no. doc. i illo. §. si q̃s ipse p̃tozi. z licet ista opi. cōtra Bar.
sit colorata tene opi. Bart. z cōem dic q̃ eq̃uocat nā hec au
thoritas ō p̃ se nō trahit retro imo cū sēsa nūtiatio sit valida
illa est q̃ habēs effectū vt ex retro vigore p̃time. vt dicit. in. d.
§. si q̃s ipsi p̃tozi. Nō ob. q̃ extrema sint inhabilia q̃ dicit q̃
imo q̃n pupillus caret tutore z ñ habet copiā iudicis admit
tit ad nūciādū saltē vt habeat effectū iterueniēte postea nūcia
tione valida sicut i si. z tenēt Bart. z Dan. ō Ca. in. l. in pupin
cipali. §. j. s. e. q̃ socius q̃ alias pbibet nūciare tū ꝓpter ōfec
tū iudicis admittit ad nūciādū q̃n iudex ñ pt̃ haberi sine dif
ficultate, vt dicit Bar. Ultra Bar. istā gl. p̃ singulari no.
Lu. Ro. hic, z ēt esse solū pōderādā p̃ explatiōe. l. bonorū. C.
q̃ admi. vbi pupillus caret tutore pt̃ cū iudice agnoscere bo
norū possessionē z adire hereditatē. Et glo. singularit̃ ap̃liat
illā. l. q̃s si pupill' careret tutore z iudice q̃ solus posset tūc
adire vel agnoscere sicut solus pōt nūtiare. d. Alex. hic z i. d.
l. bonorū. rep̃rehēdit Lud. eo q̃ ista gl. rep̃rehēdit p̃ Bar. z
doc. z hoc ñ ꝓbat iure z est potius cōtra. d. l. bonorū. z aliud
nō dicit. Ego fortius rep̃robo pupilli fūdamēto. Primo ga
gnitio bonorū possessionis dz de necessitate fieri cora iudice
alias nō valet. l. fi. C. q̃ admit. z. l. fi. in p̃in. C. ō curato. furio.
ergo impossibile est quod pupillus sine iudice agnoscere possit
bonorū possessionē q̃ ñ posset etiā si esset maior. Et si tu dice
res illa iura p̃cedūt q̃n pōt haberi copia iudicis. z sumus ica
su in q̃ requiritur iudex certe ꝺbet recurri ad decuriones z ali
os q̃ sunt regimini. tex. z ibi Bar. in. l. vbi adsūt. ff. ō tutor. z
cura. da. ab bis. glo. z Bart. in. l. nulli. ff. q̃ cuiusq̃ vniuer. cū
mille si. Sēsi q̃ trariū stringit. Nā rō q̃re pupillus ñ pt̃ agno
scere solus bona. pos. nec solus adire hereditatē est, q̃ ñ teili
git causa sue agnitionis q̃ pupillaris etas q̃quid videt igno
rat. l. i. in fi. C. ō fal. mone. z sic nō itelligit an ex testamēto vel
ab intestato vel ex quo capite veniat. l. q̃diu. C. q̃ admit. Ista
rōnē assignat iurisc̃ōsultus in. l. pupillus si fari. ff. ō acq. he.
ergo impossibile est q̃s solus pupill' sine tutore z iudice agno
scat bona. pos. vel adeat sed bene cū altero eorū q̃ supplerit eo
rū defectū, vt. d. l. bonorū. C. q̃ admit. z ista est veritas. In
ea glo. ibi q̃ tūc p̃deret possessionē. istā p̃imā solu. glo. rep̃re
hēdit doc. q̃ restringere istū text. dic melius q̃ista sol. est fal
sa q̃ q̃ p̃ nūtiationē factā per dat̃ possessio ideo est q̃
nūcians cēsetur meticulosus ſm glo. z doc. in. l. j. §. i operis.
ō. eod. sed pupillus sine tutore nō pōt animo p̃dere possessio
nē. l. possessione. ff. ō acqui. poss. z. l. pupillus. ff. ō acqui. re. do.

1 Qui nō potest esse in iudicio nō potest etiā facere actum per quem ad iudicium p̃vocetur.
2 Defensio necessaria dicitur quando petitio vel citatio dirigit contra aliquem.
3 Excōmunicato z bannito nō denegatur necessaria defensio.
4 Faciens aliquē citari videtur approbare z legitimare perso nā citati vt cōtra ipsius p̃sonā nihil postea possit opponere.
5 Excōmunicatus nō potest nuntiare no. opus: cū nunciatio dicatur defensio voluntaria.
6 Rescriptum impetratū ab excommunicato z processus est ipso iure nullus.

Seruo. Seruo pōt nūciari: sz ipse nūtiare nō pōt. h. d. vel sic. nūtiatio nō cadit in seruo actiue sz
1 passiue. h. d. Ho. q̃ q̃ nō pōt esse i iudicio nō pōt ēt facere actū p̃ quē ad iudiciū p̃uocetur vt est nūtiatio iuxta. §. si q̃s
ipsi p̃tozi. j. ca. l. Sēdo no. q̃ seruus ñ pt̃ nūciare cōtra istud
2 Bart. formar opp. cū nūtiatio sit ōfēsio vt hic per eū. Ex dictis Bar. collige quatuor cōclusiones. Prīa q̃s defensio ne cessaria dz, q̃n petitio vl citatio dirigit ꝛ aliquē. Ille em sic citatus dicit venire ad defēsionē necessariā. Adde Bart. in. l.
3 j. in. vj. op. vbi limitat. C. ō pac. Sexta cōclusio est q̃ excōmu
a nicato a exbānito z similib' nō ōnegat̃ necessaria defensio. ita loquitur tex. in. c. cū inter. ō excep. sed bene ōnegat̃ volūtaria ita log̃t text. c. pia. i verbo agēs. ō except. i. vj. Adde Bart. ī l. libertus a patrono. p illū tex. z ibi Bald. z alios. ff. ō in ius vocan. Bar. i. l. si fideiusso. §. si necessaria. ff. q̃ satisd. cog. Ter
4 tia notabilis conclusio est q̃ faciēs aliquē citari vl approbare z legitimare p̃sonā citati, vt ꝛ ipse p̃sonā nihil postea pos sit opponere. Et ideo citatus nō habet postea aliter legitima re personā suā vt dicit Inno. i. d. c. cū inter alle. p̃ Bar. i. l. cū mulier. i. ij. col. ff. so. ma. Bald. z Ang. i. l. si suspectū i p̃nc. i. j. col. ff. ō inoffi. test. Bal. i. l. fi. i. ij. col. ad fi. C. ō edi. di. adr. tol. d.

Anto.

An to. de Bart. in. c. habita. in. an pen. col. 9 e iudi. Adde multa no. in practica q circa hoc adit do. Bar. vero. i cautela ex vg. pe incipit. si pereng se mitti in possess. &c. vbi inter cetera dr q stante statuto q vicini vel consanguinei possint pmptare pretium. Joannes super vedicionibus iuxta. c. cõstitut'. de resti. integ. Pone q sit elapsũ ipso statuto z emptor denũciat cõsanguineo si valt plentare su q vdit hoc si cõpareat no potest ei opponere qõ sint lapsa tempora. Et q cũ fuit etat' specialis z pure cesset ligitimatus z habilitat' ad hoc. q teneas cordi. z ne pondera q citatio nõ solũ habilitat psona citati vt vult. Bar. sz facit vt sz cũ nõ possit opponi exceptio lapsi temporis statutarij. q si verũ est notatu dignũ. p ampliatione doctrine Bar. hic. ¶ Cum ita predictas tres coclusiones vt precedãt qui est facta specialis citatio de alio: secus si fieret citatio gñalis de quocũq; cõparere volente tũc cõparens nõ diceret defensor necessarius nec tunc intelligeret habilitatus. tex. est in. c. ex bibita. de iudi. vbi vigore citatiõis gñalis nõ admittit excõicat', z ita p illũ tex. tenet doc. in. d. c. cũ iter q ita limitãt. Secũdo limita p dicta nõ. p edere si aliqs citaret sub cõditione si sua putauerit interesse iuxta gl. in. l. ea. qdã. i gl. ii. C. ii. maiesta fue. alie. tuc dr defensor necessarius nec censet habilitat'. ita Ludo. Ro. hic z Paul. de Ca. in. d. l. libertus a patrono. z do. Bar. vero. i d. cautela. clvij. vbi per ista dicit q si is cauſ' i practica q nũq; facias aliqs simpl z pure citari. sz semp cõ 6 ditionaliter si sua putauerit iteresse. ¶ Quarta cõclusio dicit ex doctrina Bar. q excõicatus nõ põt nũciare nouũ opus cũ nũciatio dicat defectũ voluntarij. vt hoc tex. iuncta. l. precedenti. ergo denegat excõicato z si erit hic ali' notabilis casus in quo nũciatio põt sperni z licitũ est edificare sp reta nũciatione cum nulli' liteffect' vt hoc tex. z imputet tibi excom 6 municat' si ñ facit se absolui. ¶ Et sic alias rescriptũ impetratum ab excõmunicato z processus est ipso iure nullus. text. dicit. in. c. j. de rescriptis. in. vj. dic vt ibi per glo. z doctores.

1 ☞ Verba nunciationis debent referri ad eum qui est presens cum nunciatur.

2 Ad hoc vt nunciatio teneat est necesse quod edificet vel saltem purgetur locus vbi vult edificare.

3 Sufficit q nũciatio fiat in opere quomodo fiat taliter vt possit verisimiliter peruenire ad notitiam domini.

4 Nunciatio facta seruo an p iudicet eius domino.

5 Nunciatio est quedã prouocatio ad iudicium.

6 Nunciatio facta fabris existentibus in opere non preiudicat domino donec perueniat ad eius notitiam.

7 Domin' potest agere cõ fabros z operarios quib' facta ẽ nũciatio si dominũ nõ certificauerũt.

Nunciationem. Nũciatio dz fieri in re ipsa ibi existent' q̃ uis dñs nõ sit presẽs. z nunciatio alibi facta etiã dño nõ facit locum huic 1 interdicto. b. d. cũ. §. seq. ¶ Do. i. fm Bar. q verba nunciationis debet referri ad eũ qui est põ cũ nũciat. Et hic habes qd sz nũciatio dicat in re. l. operis. z. l. seq. j. e. tũ dz dirigi ad psonã. Hic q nũciatio dz referri ad eos q sunt in opere: sz illud q nunciatur dz impersonaliter z indefinite concipi. s. ne aliquid operis fiat. fm Bar. i. §. meminisse in. j. z. ij. q. j. ea. l. z in. l. nõ solũ. §. sz vt p bari. j. e. ad fi. ¶ Scõo not. qõd nunciatio ad hoc vt valeat dz fieri in opere z hic in re ipsa: z istud est qõd principaliter dicit iste. §. z. §. sequens. ¶ Adde q egregie cõsuluit Bal. in prima parte cõsilio in con. cxiij. q incipit proponit q fuit duplex nũciatio circa ñ. vbi tz q si est qõ an possit extrabi aqua de flumine nunciatio dz fieri in eo loco id est cũ se parat ad extrahendũ. a quam de flumine. q. 1 oes leges in ista materia loquuntur per dictionem in qõ nunciatio fiat in loco et in opere vt hoc. §. z seq. Unde si quis faciat cauũ i suo p prio solo z libero nõ põt sibi fieri nunciatio noui operis anteq̃ p ueniatur ad flumen. q. talis nunciatio fundat in ea parte vez ne quid in flumine publico ripave eius. l. j. §. in flumine. j. d flumi. z ita refert cõsuluisse multos doct. illius ciuitatis q nũciatio non impediat fieri cauũ in solo libere. Quod no. p ampliatiõe istius tex. ¶ Scõo a Ide q iste tex. z istud no. bi le procedit non solũ in nunciatione que fit per partem verb. aut per iactum lapilli: sed etiã qñ nunciatio fieret per ptorẽ: q. pretor dz mittere nunciũ ad opus z tibi nuncius dz in hibere p parte pretoris. Ja per istum text. tz Bart. i. §. meminisse. in. j. q. j. ea. l. confirmo. Ratiõ quare lex introducit q nunciatio fiat in opere est, vt cõstetim ab opere dicedatur. ita est tex. in. §. si quis forte. j. e. sz ista rõ militat etiã in nunciatione que fit p pretorẽ: ergo ibi esse debet idẽ ina. l. a Titio. j. 8 ver. obl. l. illud. ff. ad. l. Aql. Istũ ter. limitat singulariter Joã. de Imo. sub dubio forte in. §. si qs forte. p illũ text. iuncta glo. j. nõ habere locũ in pbibitione edificã. que fit p pretorẽ nõ ex hoc edicto sz officio iudicis mercenario deferenti actioni cõmuni diuidendo. de quo tex. in. l. in puinciali. §. j. fm cõez intellectũ. e. q illa poteri fieri per pretorẽ parti ex locũ z hic ex op' edificq̃ qui illa non reperit datũ p pro forma qõ fiat in opere. licet i ista q̃ fit ex hoc edicto. ¶ Ista limitatione refert z simpliciter sequit do. Alexã. in. d. l. in prouinciali. §. j. in viti. col. Lu. Ro. hic in fi. male recitat ista limitatione Imole z ea reprehendit. Dicit enim Imo. limitare istũ tex. vt p cedat in nũciatione solũ que fit verbo: aut per iactũ lapilli: q illa bñ dz fieri in opere: sec' si fieret nũciatio p pretorẽ iuxta. §. meminisse. j. ea. l. illa. nõ dz fieri in opere. Sz Joã. hoc non dicit imo dicit z ita vt. s. illa retuli. Ally nihil. t. gut. Ego aut dubito de limitatione Imo. eo mõ quo loquitur: q prohibitio edificãdi q ñ officio tu dicis mercenario deseruieti actioni cõi diuidendo de q loquit. d. l. i. puinciali. §. j. dz eque bñ p videre socio sicut alias nunciatio ex hoc edicto: alias nisi ẽ bene. pui deret nõ faceret cessare istud interdictũ si illud pleuius. puideret. Ita firmant Bar. z oẽs in. d. l. in puinciali. §. ego vt ita sit illa prohibitio dz facere vt stati ab opere discedatur sicut facit z ita vt in. §. seq. Ergo. cõ rõ militat i illa. pt z in illa. ¶ Scõo q Imo. se fundat p tex. in. §. seq. iuncta gl. j. z certe illa gl. relata ad illu tex. pot' pbat oppositu q vult q per iudicẽ non possit fieri. pbatio in forio cãsarũ: sz 2 dz fieri in ipso opere. ¶ Tertio not. ex text. ibi. siue q edificet siue incipiet iuncta gl. q ad hoc vt nunciatio teneat est necesse qõ edificet vl saltẽ purget locũ vbi vult edificare imo forti. sz Imo. ẽ necesse qõ aliqd opis fiat alias nõ posset nunciari q ñ nũciaret vbi fit op' si nihil edificat. put regrit iste tex. z in §. seq. vbi et Ja. idem no. ibi vt cõsetim ab opere discedatur. Istud reprehendit Lud. Ro. q. d aliqd nõ edificat in solo: tñ est de primo faciendo põt nũciari q tex. notabile. i. l. j. §. edificare. ff. de mor. fe. vbi qui facit deuehi materiã necessariã ad edificiũ dr edificare. Adde bonũ tex. in. l. pretor. §. siue aut vacuũ. j. e. dicendat quod nũciatio põt fieri tpe feriato i honorẽ Dei vt habet i. l. j. §. nũciatio. C. e. z in isto tpe ni 3 hil edificat l. oẽs. C. de feriis. z est fundamẽtũ do. Alex. ¶ Quarto. qõ sufficit nũciatione fieri in ope dumõ talit fiat vt possit verisimiliter peruenire ad notitiã dñi: z põdera. id ex. i. fi. dr talit 4 quod possit dño denũciari: z sic inspicit solã potentia z nõ cura. post ea ipse act' quis postea nuciet. ¶ Quinto not. qd nũciatio facta seruo piudicat ei' dño. Sz §. l. mora. §. j. ff. de vsuris. vbi denunciatio facta seruo debitoris nõ cõstituit debitorem in mora. Resp. quod mora nõ ex re. sz ex persona cõmittit vt ibi dicit text. in princ. vnde qñ denũciatio fit facienda rei tũc sufficit fieri seruo sicut z magistris z operarijs. text. ẽ hic. Si aũt facienda est in personã tunc sec' ita loquit sz ut. ¶ Sexto not. in verbo. vel puero. sz Alex. ꝓ quod casta nũ 5 ciatio sit qdã prouocatio ad iudiciũ. vt in §. si q. sipli pretor. vbi no. j. ea. l. hic. pbat z expressius in. l. seruus. §. e. quod pupill' sol' etiã sine tutore põt citari. Tu dic qõd ista inductio. d. Alex. de illo tex. z de. l. operis. nõ ẽ bona: q in. d. l. operis. nũciatio fit etiã infanti z furioso. Ergo fm hãc inductione et infans et furiosus posset citari sine tutore vel curatore. quod ẽ ꝓ text. expsũ in. l. j. §. sufficit z ibi Bar. ff. de admini. tu. tex. z in. l. ij. et ibi Bar. ff. de cõdi. furti. De veritate tñ isti' notabilis ponit Bar. in. d. §. sufficit et latius Modernus. i. d. l. ii. ex legati causa. ff. de verbo' obligatio. ¶ Sl. i verbo nũciationẽ. qua diuide in duas prout in effectu ponit duas qõ. ij. ibi idez dicas. ¶ In. ea. gl. ibi vt. s. quis ordo in bonorũ pos. ser. lñ. Pro clara intelligentia reassumo in dubiũ. Quid nũciatio noui operis facta i opere nemine presente vel ibi existẽte valeat necne ẽ passus disputabilis ad vtrãq; partẽ. gl. hic tz quod valet. sz nõ preiudicat domino nisi deuenerit ad eius notitiã z nõ ante. cũ gl. tz Bart. z Lu. Ro. hic. z Bart. in. §. si quis ipli pretori. in fi. repetobata gl. ibi. j. ea. l. Specul. iti. de nũcia. no. oper. ad fi. Jo. de Imo. i. l. opis. j. eo. vbi attestat quod ista est cõis opi. pro ista parte gl. allegat quinq; tex. sz i ter alios optime facit tex. in. d. l. operis. vbi põt fieri nunciatio furioso et infanti: z tñ furioso est loco absentis. d. l. furioso. ff. de iure codic. z sic eadẽ nemo esset. ¶ Ego pro ista parte arguo q. si nũciatiõe operis esset necessaria psentia personarũ in opere certe vbicũq; requirit psentia personarũ haberet discretio personarũ. l. die, pferre. §. cozã. ff. de arbi. z l. cozã. ff. de ver. sign. sz in hoc tex. et in. l. operis. j. e. habet discretio personarum ergo apparet quod de necessitate ñ regit i opere psentia personarum. Cõtraria opi. z sic negatiua vr esse magis de mẽte legũ quod ñ valeat nũciatio in opere nisi ibi sit aliqs qs verisimiliter posset renũciare dño. Nã iste ter. vult qõd nũciatio fiat fabris vel opificib' vl seruo aut mulieri. eo q isti verisimiliter significabãt dño: istud cõpbat iste text. qb' dicit nunciatio

nẽ fieri ꝺbere bis q̃n re p̃senti fuerint ꝛ clarius inſi. dũ dixit ſic vt dño poſſit renũci ari. Idẽ dicit i. §. ſeq. i deciſione ꝛ in rõne decidendi. ibi. vt conſeſtim ab opere diſcedat. ꝛ ita tenẽt Ang. Jm. Rap. Ca. ꝛ do. Alex. hic. ꝛ late Hoſt. i ſumma bu' t. i. §. cui ſit i. §. h. col. Ex iſta opi. reſultãt i practica duo effectus. primũ eſt q̃ ſi nũcius duceret ſecuꝫ duos teſtes q̃ veriſſimiliter non eſſent denunciaturi dño qꝺ non teneret talis nũciatio. ꝛ ita in ſpecie tenẽt Ang. ꝛ Jmo. hic. ¶ Scꝺo ſeq̃t q̃ ſi nunciatio eſſet facta line vllis teſtibus ꝛ nemine exiſtẽte in opere ꝛ dñs operis fateret nũciationẽ fuiſſe factã: ſed dicret eã nõ tenere q̃ fuit facta coram perſonis que veriſimiliter nõ renũciarent dño iſto caſu nunciatio nõ valeret. Sed ſm p̃mũ caſum et opi. Bar. valeret ꝛ ligaret nũciatũ. Ego q̃ iſta ſcõa opi. pꝺo ſero iſtũ tex. in fl. dũ dicit ſic vt dño poſſit renũciari. nã q̃ teſcũq; lex aliq̃d ſtatuit ſub mõ, ille modꝰ facit vt illꝺ dicat eſſe ꝺ formã. l. cũ eop. ꝛ ibi Bal. ad hoc no. C. de ſe. Bal. in l. ſi duo patroni. §. ſi quis ingranerit. in. h. col. ff. de iure iurã. ſi q̃ iſtud ẽ ꝺ forma el' omiſſo vitiat ipſo iure nũciationẽ. l. cũ bꝛ. §. ſi pretor. ff. de trãſac. Et ſi tu diceres illꝺ fundamẽtũ tollitur per. Loperis. ſ. e. vbi nũciatio põt fieri infanti ꝛ furioſo ꝛ tenet vt ibi eſt tex. ꝛ tñ illi non poſſunt renũciare dño. Dico q̃ illa. l. ſola obſtat huic opinioni: ſed declarat per. l. ſeq. ibi dũmodo q̃ infante vl furioſo ſint alie pſone que intelligãt ꝛ poſſint referre puta Fabꝛi. ꝛ ita ibi intelligit gl. ꝛ ita dicunt Raph. Cu. Alex. hic ꝛ bñ ſuadet q. l. ſeq. venit ꝓ innuatiua red ꝺdo rationẽ. ꝛ ꝺ cuilibet enim intelligẽti veluti fabꝛo nũciatũ furioſũ vl infantẽ tꝛ. ¶ † In ea. gl. ad fi. babes q̃ nunciatio facta fabꝛis exiſtẽtibꝰ in opere nõ p̃iudicat dño donec p̃venerit ad eius notitiã ſic qꝺ idẽ ſit in iſta. q. qꝺ in p̃cedẽti. ¶ Alij oẽs ꝛ Bar. tenẽt ꝺ gl. ꝛ idẽ Bar. in. l. j. §. nunciatio. in pe. col. 3. c. vbi de hoc tetigi. ꝛ Spe. in iſto titu. in fi. facit bene tex. in l. pe. ꝛ fi. ſ. e. ꝛ in l. quamq̃. §. pe. ff. de aqua plu. arce. ꝛ in l. cõpetit. §. fi. ꝛ in. l. ſi alius. in p̃in. C. q̃ vi aut clã. Tu aduerte vltra ea que dixi in ꝺ. §. nunciatio. licet oẽs ita cõiter teneant: tñ in qõ p̃cedenti gl. ꝛ Bar. fatentur qꝺ nunciatio facta nemine exiſtẽte in opere non nocet dño etiã quo ad patiẽtiam demolitiõis. niſi tpe poſtq̃ ſciuit ꝛ nõ p̃ius p. item venunt. §. petitã. ff. de peti. hꝛ, ꝛ aliud nõ allegãt. Verte ille tert. loquit q̃n denũciatio eſt facta p̃curatori q̃ veriſimiliter ꝺ nũciauit dño ſicut hic ꝺ fi fabꝛis: tñ ibi poſſeſſor nõ tenet i. ali quo caſu niſi poſtq̃ p̃curator ſibi renũciauerit. ergo idẽ ꝺz eſſe in iſta. q. put in p̃cedenti per illũ tex. Tenẽdo tñ cõmunem cõcluſionem a qua nõ diſcedo eã limita nõ p̃cedere q̃n operarũ quibus fuit nũciatum in opere eſſent ita pauperes q̃ dño babẽdo regreſſũ ꝺ eos nihil vel parũ poſſe cõſequi tũc nõ tenere ref ẽt ad ſola patientiã deſtructionis operis. ita tenẽt Pau. de Ca. ꝛ Alex. hic, ꝛ facit qꝺ vult Bar. in ſequẽ. q. ꝛ ſi dicere tur ad. §. petitã. ꝛ. ponderatũ ꝺ doct. ꝛ gl. quod ibi ideo eſt qꝛ denuntiatio ꝺz fieri per ſone: patet qꝛ ibi agit de cõſtituendo dñm in mala fide. nimirũ ſi nõ ſufficit denũtiatũ eſſe ꝓcuratori, patet etiã qꝛ tex. ibi i fi. dicit q̃ ſi ꝓcurator potuit certiorare dñm ꝛ non fecit q̃ dño non tenet ꝛ ſic ibi inſpicit actus ſed in tex. noſtro in fi. conſideratur ſolũ patientia ꝓout in tex. dicit i tertio notabili qꝛ dico q̃, m iſtas inductiones ille text. male allegaret per gl. ꝛ doc. i p̃cedẽti. q. ꝛ tñ ibi ſolꝰ ille tex. allegatur ſicut ergo per illũ tex. ſolũ decidit per gl. ꝛ doc. p̃cedẽs. q. ita ꝛ iſta vel ille tex. nihil faciet ad vtranque qõnẽ. Extra gl. cõcludit Bar. in. q. † q̃ dño q̃ ſuo intereſſe poſſit agere ꝺ fabꝛos ꝛ operarios. ex iſta deciſiõe inferũt Jmo. ꝛ Lu. Ro. hic limitationẽ ad gl. que reputat ſingu. l. in rẽ. §. tignũ. ff. de rei ven. q̃ vult q̃ fabꝛi vel operarij excuſãt operẽdo in re alterius ex mãdato ꝺducẽtis. ꝛ illa gl. eſt ſignata ꝑ Bar. ꝛ alios ibi. p eo q̃ cõtinue accidit q̃n aliq̃s accuſat laboratores ꝺ poſſeſſione turbata nam ipſi excuſantur ne ad aliquid teneat ex quo erãt ab alio cõducti ꝛ dicit Albe. de Ro. in. l. ſi quis id q̃ ſi vlti. col. ff. de iuriſ. om. iudi. ſe ita plꝛies obtinuiſſe in practica p illã gl. Nã illa gl. ꝺz limitari q̃n illis operarijs[a] nulla eſt facta p̃teſtatio vel denunciatio alias ipſi tenebunt. idem tꝛ Ang. in. §. quibus. in iſt. col. in aut. vt om. obe. iudi. put. col. v. ꝛ Ang. in. ꝺ. §. tignũ. vbi ẽt dicit ſe babuiſſe de facto. ꝛ iſtã limitationẽ ſequit Alex. in cõſ. xxxvj. ſcꝛ. viſis bis q̃ p dños ad nocatos. in ij. col. q̃uis idẽ Alex. hic latiꝰ videat aliter tenuiſſe. Tu aduerte q̃ licet illa gl. in. §. tignũ. ſit approbata ꝑ oẽs. ꝛ in practica teneat: tñ in cõtrariũ allego tex. qui multũ ſtringit tñ. l. ij. §. fi. i verbo. ꝛ miniſterio functi. ff. ad ter. ꝛ illũ text. põderauit ꝺ. ꝺ. gl. Albe. de Rota. in l. ſi qs id qꝛ. ꝺt q̃ multũ ſtringit ꝺ illã gl. ꝛ nõ rñdet. Tu rñde q̃ ibi ꝺducebãtur ad faciẽdũ opus illicitũ quo caſu merito ibi puniũtur: ꝛ ſi eſſent tunc ignorantes baberent regreſſum cõtra dñm q̃ eos cõduxit. Ita not. Bal. in. l. q̃ ſepulcbꝛo. per illũ tex. cũ gl. ꝓbo edificando. C. de ſepul. viola. Ultimo ad limitationẽ Jmo. ſuperius relatã q̃ nunciatio non debeat fieri in opere q̃n ſit officio iudicis mercenario deſeruiẽti actioni cõmuni diuidũdo. Nã ꝑ illam limitationẽ vltra ea que ſuperius dixi. addo facere: qꝛ ſi eſſet vera. ſequeretur idem abſurdum q̃ dicit text. i. §. ſi qs forte. in fi. ſ. e. vt ſtatim dicam.

1 ☞ Quando verbũ conſeſtim pꝛofertur a. l. intelligit immediate.

2 Diſpoſitio. l. vel ſtatuti ſemp ꝺz intelligi ne ſequat abſurdũ.

3 Nunciatio. facta domino extra locum operis nullo mõ vnquã tẽpore valet nec in aliquo adſtringit dominum.

4 Hec verba nullo mõ adeo important nullitatẽ q̃ nõ admitti tur diſpenſatio in contrarium.

b Si quis forte. No. ex iſto tex. §. i vbo ᵇ pfect im ſm Rap. Cu. hic† qꝺ q̃ vbũ cũſeſtim, pfertur a. l. intelligit immediate. ꝛ ſic ſine vllo medio ꝛ hoc q̃n ponitur ad ſuſtinendum. ſi aũt aliquod factũ affirmatiue non intelligitur immediate, ſed cũ interuallo. l. ratũ. ff. ꝺ ſol. imo aliqn ꝺz cõſeſti fieri ſi fiat. j. annũ. l. ij. §. cõſeſti. ff. ad Ter. Bar. i. l. ſciente. C. de legi. bꝛ. ꝛ i aut. ꝓbyteros. C. de epiſ. ꝛ cle. ꝛ i. l. ij. §. cũ igit. ff. de vi ꝛ vi arma. Scꝺo no. i ꝑſic. ceterũ. ꝛ Bal. Jmo. ꝛ Rap. q̃ diſpoſitio. l. vl ſtatuti ſẽ p ꝺz intelligi ne ſequatur abſurdum. facit elegans tex. in. l. pe. ff. ad exhibend. Hinc dicim' qꝺ argumẽtũ abſurdo emitãꝺ tꝛ. l. nã abſurdũ. ff. de oper. liber. Bar. in l. furti. in p̃inc. ff. de infa. ¶ † Tertio no. tu vltra alios ex iſto tex. i verbo nullius eſſe momenti. tuncta gl. qꝺ iſta verba q̃uis ſint vniuerſalia ꝛ negatiua: tñ nõ importãt nullitatẽ totalẽ actus nec ipſo iure: de quo an verũ ſit dicã. ſ. in gl. ¶ Capio gl. in verbo nullius eſſe momenti. q̃ diuide in tres. In p̃ima timoꝛe tacite ꝓ ꝺz formati per Bart. ponit p̃imã ſolu. ꝛ ſic p̃imũ intellectũ ad text. In ſecunda per viam. q. ꝺ illũ intellectũ oppo. In tertia ponit opi. Rog. que eſt vera. ſcõa ibi, ſed ſm hoc. tertia ibi, ſed Rog. vꝰ voluiſſe. ¶ In ea. gl. in fi. Bar. ꝛ cõſ doc. tenẽt vltimã opin. Rogerij. † qꝺ nunciatio facta domino extra locũ operis nullo vnquã tẽpore valeat nec in aliquo adſtringat dominũ. ita loquitur iſte tex. Secus ſi fit facta operarijs in loco abſente dño qꝛ valet ꝛ ligat dñm etiã ignorantem ad patientiã demolitiõis oꝑeris. ſ. nõ ad impẽſã. ita loquit. §. precedẽs. Eandẽ opi. poſt multa tꝛ finaliter Hoſtie. in ſumma huius titu. in. §. cui ſit. Et ꝓ iſta opin. Alber. hic aſſignat aliã differentiã inter. §. precedẽtẽ ꝛ iſtũ qꝛ ibi fabꝛi tenentur in effectu dño ad intereſſe ex quo domin' ꝺz ꝺ eos regreſſũ ꝓout etiã firmat Bar. in. §. precedenti. in pe. qõ. ſed in iſto. §. null' poſſet teneri ipſi domino. l. cõpẽt. t. §. in ſumma. ff. q̃ vi aut clã ꝛ ab iſta ſnia nemo ſcribentiũ hic diſcrepat: ego tñ reperio q̃ Bal. in cõſ. cxij. j. volu. quod incipit ꝓponitur aut fuit nunciatio in. j. col. tenere vꝰ p̃imã opin. huius q̃ lo. dicens q̃ iſta opin. eſt ſatis equa nihil tñ aliud allegat. Ego ſequoꝛ p̃cedentẽ opin. qꝺ talis nũciatio facta dño ex locum operis ſemp ꝛ ante ꝛ poſt ſi nulla. Ad ita tenẽdũ moueoꝛ per iſtum tex. qui verbo pntis tpis dicit hãc nũciationẽ nulli' eſſe momenti pondero illa verba nullius eſſet momẽti. Nã cũ ſint negatiua vniuerſalia debẽt importare totalẽ nullitatem actus etiã ipſo iure per tex. in. l. cũ hi. §. cũ in annos. ad fi. ff. ꝺ tranſa. Sicut dicimus in dictione nullatenus q̃ etiã importat nullitatẽ ipſo iure vt eſt gl. ſingu. in aut. ſi q̃ mulier. C. ad vel le. ꝺ q̃ gl. facit teſtũ do. Lar. i. c. ſup literis. ꝺ reſcript. ſicut. ꝛ alibi dicimus † q̃ illa verba cnullo modo adeo importãt nullitatẽ qꝺ nõ admittit diſpenſatio in ꝛrariũ, vt eſt gl. reputata ſingu. ꝛ ibi Jmo. ꝛ Angel. in. l. ij. §. de teſti. facit text. in. l. fi. i verbo nullo mõ ꝛ ibi Alex. poſt alios põderat. C. de teſta. mili. ſi q̃ in p̃poſito iſta verba nullius eſſe momenti importãt totalẽ militatẽ ipſo iure: ergo ex poſt facto nõ põt valere. et credo qꝺ iuriſcõſultus nihil aliud ſenſerit in iſtis verbis nullius eſſe momenti. Cõſidera tñ ſi ꝺz ij poſſet põderari tex. in. c. ordinarij in fi. de offi. ordꝛ. in. vj. vbi dicit text. nulli' penit' d eẽ momẽti põdera q̃ ibi addit dictionẽ penit', d ergo illa ꝓba nullius momẽti, ꝺ p ſe nõ iſtud importabãt. Adde ẽt text. in. c. fi. in fi. de, peur. in vj. ¶ Scꝺo p iſta parte moneoꝛ qꝛ cũ iſta iura velit, p forma q̃ nũciatio fiat i ope. vt vult iſte text. i deciſione ꝛ rõne decidendi ꝛ dixi in p̃cedẽti. §. põderãꝺo illũ text. ergo ſi nõ eſt ſeruata forma ꝛ ſic non eſt nunciatũ in opere: act' erit ipſo iure nullus. l. cum hi. §. ſi pretor. cũ ſimilibus. ff. de tranſactio. ¶ Tertio confirmat qꝛ ſi nunciatio ẽ ab initio nulla: ergo non põt ex poſtfacto conualidari. vt in regula quod ab initio. de regul. iuris. in vj. Quarto ꝛ vltimo ꝓ firmatur per iſtum. §. iuncto precedenti, qui oſtendunt differentiã inter nũciationem factã in loco operarũ vbi nõ erat dominus ꝛ nũciationem que fit dño extra locũ operis: vnde

a ☞ Operarijs. Dublimitat Soc. ꝑſi. liꝫ. viſa bꝛeui narratione. col. ſi. Pur pu.

b ¶ Verbo. adde. l. ij. in §. cõſeſti. ff. ad ter. ꝛ i. l. 6 ſo. ff. de evic tio. l. bꝛs ab ſens. ff. ꝺ iudicijs. l. ꝺ. unus. ff. de reſtitu. i iteg.

c ¶ Verba. adde Jo. de imo. i. c. fi. ꝺ teſti. Alexãꝺrũ ꝺ Jmo. in l. fin. C. ꝺ teſt. mili.

d ☞ Penit' Et ꝓtra iſtã limitationẽ vide. l. q̃ in p̃in. de do te p̃ele. ſꝛ q̃ ea facit l. j. i fi. de cõmuni ſeruo manu. ꝛ c. ſ. de filijs pſbyt. li. vj. Pur pu.

7

a nulla

8

nisi teneremus istā cōem sniam q̄ q̄s nunciatio sit extra locū operis q̄ nūciatio a p̄ncē. z ex post facto esset nulla certe nulla esset differentia inter istū. §. z p̄cedentē. z ista est veritas.

1 ¶ Nūciatio facta vni ex plurib⁹ dñis vt socijs rei ligat oēs.

2 Jure cōmuni non videt vnus ex socijs esse p̄curator alteri⁹ nec habere mandatum ab altero.

3 Si vn⁹ ex socijs edificauerit sp̄reta nunciatione non nocebit alijs.

4 Negatio posit posita signo vniuersali de suo p̄dic̄to significatu z secūdū logicos equipollet suo contrario.

5 Aliud est habere ius nunciandi aliud habere ius p̄hibendi.

6 Si dominus feudi decesserit relictis plurib⁹ filijs vasall⁹ tenetur iurare fidelitatē omnibus z non sufficit vni.

7 Habēs feudum ligium nō tenetur p̄stare iuramētū diuersis dominis q̄ tantum recipitur tale feudū ab Jmperatore.

8 An plures rei possint simul in eodē libello conueniri an verō sit dandus singulis libellus.

Si plurium. ¶ Nūciatio noui operis ex parte ei⁹ cui nunciatur z sic passiue est in rē z ideo facta vni ex plurib⁹ dñis oēs ligat ex parte vero ei qui nūciat z sic active est in personā ideo ab vno facta alijs nō p̄dest. h. d. vsq; ad. §. si quis p̄tezti. z diuiditur in duas. put hz duas p̄ncipales decisiones. secūda ibi. si plurū. ¶ Mo. primo q̄ nūciatio facta vni ex plurib⁹ dñis vel socijs rei ligat omnes. Ratio est quia si nūciatio facta fabrijs vel operarijs nocet dño. vt in. §. nunciationē. s. ea. l. quāto magis nūciatio facta vni ex socijs dz alios ligare. Rō rationis est q̄z nunciatio ex parte nunciāti est in rē. l. operis. z. l. se. j. eo. ideo ali⁹ ēt ligat. l. pen. z. fi. j. e. secus in alijs denunciationib⁹ que in psona fūt q̄z vni facta nō ligat alios ēt si sit cōrei. l. mora. §. fi. ff. de vsu, z. l. j. pen. ff. de ven. inspic. z ponit. j. Bart. ¶ Scdo no. subtiliter ex isto tex. §m Rap. Cu. hic. pbari q̄ in re cōi nō vī vn⁹ ex socijs esse p̄curator alteri⁹ nec haberet mandatū ab altero. ita pbat iste tex. iuncta. l. j. nūciatio. in verbo alieno nocet. s. eo. q̄z si haberet mādatū p̄dēst nūciatio alijs socijs. vt ibi. q̄ negatur in hoc tex. Jtē per istū tex. tenet Cu. Rō. in l. stipulationes nō dinidunt. in p̄n. vlti. col. ff. de ver. ob. Tu autez dic q̄ iste text. necessario nō pbat istud notabile q̄ dato q̄ socius esset p̄curator alioz̄ ire. ēi tū simplicit nūciādo nomen cpus i dubio p̄sumeret fecisse suo. p̄prio nomine. z nō p̄curatorio. l. z magis. ff. de sol. firmat. Bart. i l. j. §. nūciatio in. §. z. iſ. col. s. e. facit tex. in. l. j. §. ff. s. cū appareret q̄ ēt fecisset p̄curatorio nomine socioz̄. z istud est quod exp̄resse dt gl. hic in verbo vnius. Teneo ergo q̄ iste text. non p̄bet cōcludenter istud notabile. Pulchz̄ tū ē videre qd iuris sit nūqd socij in re cōi intelligatur habere mādatū a lege. z sic esse p̄curator aliorū. Cu. Ro. hic determinat q̄ nō p tria iura. z cū eo vī simplicit transire do. Ale. hic. Primo allegat text. z ōt esse melioz̄ēd corpore iuris in l. qui aliena. §. fi. ff. ō negē. ge. vbi socio vtiliter gerenti cōmune negotiū datur actio negotiozū gestorū que p̄supponit cessare mādatū. z sic actione māda. in. l. si mandatū. C. de nego. gest. Tu rnde ad istū tex. q̄ ibi erat cōio aque sine societate quo casu cū adest cōio sine societate: verus est q̄ in dubio non p̄sumitur mādatū. vt habet i. l. ff. §. itē si i facto. ff. ō verb. oblig. hz p̄uct⁹ ē q̄n adest cōmunio cū societate p̄out loquit iste text. i verbo socijs. Scdo Cu. Ro. allegat tex. in l. ij. C. de conso. eius. lit. vbi soci⁹ ante litē contestatam non pōt agere cām p parte socij: hz bene post litem cōtestatam si caueat de rato. secūdū eū. Tu dic q̄ ille text. nō loquit nec dicit de socio licet essent p̄sortes eiusdē litis. vt patet ex rubrica eiusdē tituli. Secūdo z vltimo Ludo. allegat tex. in l. si vn⁹ ex socijs. ff. de serui. rusti. p̄redi. z in. l. propriū. ff. cōmu. p̄dio. vbi socius non pōt acquirere seruitutē p parte consocij. Tu respondē q̄ ibi est spāle in seruitutib⁹ in quibus requirit singularis omniū cōsē. l. fi. cū. fi. ff. cōia p̄redi. p istā iura Cu. do. rep̄obat gl. reputā singularē i. l. nemo ex socijs. ff. p socio. qui vult ū socij videātur habere recip̄ocū mandatū ad expediēdū vtilia ipsi societati. Sed tu aduerte p̄out ibi declarat Bart. q̄ illa gl. loquitur in mercibus z alijs similibus rebus quas socii habent venales. q̄z tunc seipsos videtur p̄posuisse vendendū vt. l. eius qui in prouincia. ff. si cer. pet. z. l. iij. in p̄n. ff. de exer. in ali⁹. vero rebus est sec⁹ vt ibi est text. z in l. j. C. cōi re. alie. z ita ēt hz Bal. i rubr. C. p socio. circa fi. Dic q̄ q̄ istud exp̄ressit vult gl. gl. hic i verbo vni⁹. dū dicit nisi nūciasset p̄curatorio nomine z sic vult q̄ socij videant adinuicē habere recip̄ocū mādatū que cōclusio redditur dubia ex suprascriptis maxime cū sit speciale in mercib⁹. vt dixi. z vide vt tradit Bart. i. l. ea. i. vij. q. ff. de dno. reis. Eng. z Modern. i. l. si ver⁹. i p̄nc. ff. ō pac. 3 ¶ Scdo no. ex tex. ibi. si vn⁹ edificauerit. q̄ si vn⁹ ex socijs edificauerit sp̄reta nūciatiōe q̄ non nocet alij. Rationē assignat tex. q̄z factū vni⁹ etc. z ad hoc gl. allegat multas cōcordantes. addē tu vltra tex. alias duas rōnes. Prima q̄z cōtenere edictū p̄toris est delictū z facit quē incidere in penā. istud ergo nō venit in mādato. l. si p̄curatoz. vbi dixi. ff. de condi. inde. Bar. in. §. p̄ece. etiā si esset mādatū vniuersale cū libera. vt est tex. in l. si p̄. ff. de his q̄ fraudā. cred. quanto minus inter socios i quibus nō censet adinuicē esse mandatū. vt dixi in p̄cedēti notabili. ¶ Scda ratio q̄z socius etiā vniuersorum bonoz̄ faciendo actū illicitū non obligat alios socios. l. cum duobus als incipit si inter. z in l. si fratres. §. per ꝫtū. z l. adeo. §. fi. ff. p̄o socio. 4 ¶ Quarto. nota. ter. j. ibi oib⁹ non sufficere. q̄ hz regula sit q̄ negatio posposita signo vniuersali de suo p̄dic̄to significatu z ꝫm logicos eqpolleat suo ꝫdicto ista ēm eqpollent oīs hō nō currit. ei si dicere null⁹ hō currit. l. legitimos. §. an ergo. z ibi gl. z Bar. ff. de legi. tuto. Bar. in extranagāti q̄ sint rebelles. i verbo non nullos. circa p̄nc. Tū in hoc tex. negatiua posita post terminū vniuersaleoibus nō importat idē q̄ nullis. imo. pdest nūciatio ipsi nūciantiq̄z si ita intelligeremus resultaret absurd⁹ et iur⁹ contrarius intellectus. z ꝫ Bar. j. esset ꝫ rōnē. l. §. p̄ecte. z. §. nunciationē. sicut in l. si seruus plurū. ff. si qs cau. Addē bn facere illud q̄ in p̄posito tz Bal. in. l. j. in. iij. no. C. quo et q̄n iudex. vbi dicit q̄ō p̄dicta regula p̄cedit nisi aliud appareat de mente ex sequentibus verbis: puta ꝫm eū si notārius i instrō diceret oēs consiliarij nō interfuerūt hz solus quinq; ex ipsis. Certe hic negatio post posita signo vniuersali nō eqpollet suo ꝫdicto q̄z tabellio vltra se declarare p̄cessit. Ad sensū ēm tū ad medullā verboz̄ recurrendū est. l. ij. C. de lib. p̄te. Addē qō p̄dictā regulā aliter limitat Bald. in. l. si necessarias. §. si annua. ff. de pignor. actio. vbi dicit q̄ō hz ꝫ p̄priaz significationē p̄cedat dicta regula: tū q̄ talia p̄ferunt a ꝫbentib⁹ qui istas equipollentias ignorant nō intelligimus isto mō: sed stam⁹ rudi z crasso significatui verboz̄: Et sic in contractib⁹ p̄dicta regula nō p̄cedit. ex q̄ potes inferre q̄ō multom. in⁹ p̄cederet in dicto testū. q̄ō hz grosso mō intelligi ꝫm Bart. z gl. in. l. stipulatio. §. hoc quoque cū si. ff. de ver. oblig. 5 ¶ Quinto potes notare ex hoc tex. in fi. q̄ō aliud est habere ius nunciandi. aliud est habere ius p̄hibēdi. z ita ēt not. gl. hic in verbo habeat. z ita ad hoc no. istum tex. Bar. i l. j. in p̄nc. s. eo. vbi dixit z retuli. z gl. que tenet contrarium in l. cum p̄curator. j. e. ¶ Sti verbo nocere. diuide in tres partes. In p̄ma allegat plures concordātes ad illud q̄ factum vnius non nocet alijs. In secunda remouet ꝫtū. In tertia allegat similem tex. tuz ad decisionem text. nostri. secunda ibi. ex hoc casu. tertia ibi. z facit. j. quo. legato. ¶ In. ead. gl. in secunda parte resultat dubiū. Nā gl. vī p̄supponere vnū quod est impossibile q̄ō possit interesse socioz̄ potius esse op̄ factum q̄ non. q̄z cum sit demoliendus ex toto q̄z factus sp̄ta nunciatiōe impossibile ē q̄ō possit interesse socioz̄ū. Huic difficultati tripliciter respōdet. Primo ꝫm Bar. ex quius solutione collige quod sufficit a p̄ncipio vtiliter factum ad hoc vt possit haberi regressus ꝫ socios q̄us ex post facto p̄ aliq̄ō accidens illud fuerit nociuum societati. facit. l. ꝫ an vltro. in p̄. z. §. i. ff. de neg. gest. Secdo respōdet Eng. quod potuit interesse p̄pter aliquod cōmodum quod meritō t̄pe euenit, puta q̄z ex tali opere sustētatum est mahnū edificium cōe q̄ō alias minabatur ruinā z illud interim postea repararum est. Jmo. rep̄obēdit q̄z facienti antiquum edificium nō pōt nunciari nouum op⁹. l. j. §. si qs edificium. §. e. Tu dic q̄ō istū itellectū Enge. voluit gl. in d. l. si putans. §. fin. in gl. dum ōt reficiat magis intererat socioz̄. Et ad obiectum Jmo. dic q̄ nō sufficiebat sed faciebat aliquid noui operis. Tertio aliter respō. quod pōt esse vtile alijs socijs q̄uis

q̄ idē expresse firmat Bal.in l.j.in xrij.ff.de re.diui.Ang.i.l. ij.ex his.z ibi Lud.Ro.in iij col.ff.de verb.obl.Jo.ō Imo. in l.iij.in ñ.principij.ff.eodē.de vb.obl.Pro ista parte possent plura adduci q̄ adducit gl.c.oēs filij.si de feu.fue.cōtro. inter do.z agna.in vii.feu.Accedat q̄ no.But.Bal.z Ang.i l.cōis.p illā tex.ff.de in t' voc.But.z Alb.in l.si duo patroni. ij pij.ff.ō iureiurā.z lati' Jo.An.i addi.Spec.tit.ō loc.§.nūc aliq̄.in verſi.xrij.Cōtrariū opi.tz Ja.de are.z Alb.de ro.dic q̄ imo sufficiat iurare fidelitatē vni ex filijs p tex.ex p̄ssum in.c.j.§.ꝓterea ducatus.de pbi.feu.alte.per Fede.vbi tex.vt vasall' p̄o vno feudo plures dños habere nō cōpellatur.et gl.ibi tz q̄ vasallo detur electio vt iuret cui ex dominis velit. z sic pōt gratificari cui vult:q̄ cū ipse sit debitor i dubio electio est debitoris.l.plerunq̄.§.fi.ff.de iur.do.Pro.ea.parte facit p̄dictos doc.ne vasall' q̄ p̄i tenebat vni dño tātū nūc p plures aduersarios distinguāt.ff.l.j.§.fi.z.l.ne in plures.ff.de exercito.Istā opi.tenet gl.in.d.c.oēs.i gl.magna i fin. per tex.d.§.ꝓterea ducatus.z per alia superius allegata. Eādē opi.tz Albe.ō rosa.i.l.stipulatio.§.q̄stū.j.e.z in.l.cum vnus.in ꝓnc.ff.de alimē.z ciba.l.z in.d.l.ij.§.ex his eādē late tenet Jaco.de bel.in.d.c.oēs filij.z ibi expresse Bal.ibi Zi. rius per tex.§.ꝓterea ducat'.vñ dicit ibi Bal.in hac opinione residere i gl.pe.decernitis.z Jac.bel.ibi.Idē tz Jac.Ardizo summ' feudista in summa feudoꝝ in tit.de succes.feud.i §.sed vbi dominus.idem tz Hostien.in summa sua in titu. de feu.in §.fi.ante fi.in ver.sed nūquid tenebit.idez tenēt Spec. Joa.An.in ti.de feu.in.§.quoniā.in ver.xxxix.vbi spe.allegat tex.d.§.ꝓterea ducat'.z gl.d.c.oēs.Et sic ex istis appa ret istum passū esse multū ambiguū ꝓpter maximas authoritates hinc inde.z pūct' p̄det ab intellectu.d.§.ꝓterea ducat'.q̄ nō est verisimile q̄ gl.z.kot.do.ō.i elati i p̄ma opi.dixerint ō casu legis.z ō illū casū dixerit Pileus qui disputauit late istum articulū z determinauit.p p̄ma opi.vt refert in.d.c.oēs filij.Quid tenendū:Bal.in.d.c.j.§.ꝓterea ducatus.in vlti.col.refert varias opiniones z nullā clare firmat. Refert quosdā tenere q̄ possit vasall' eligere cui filiorū iuret z istud secundum eum tenet Jac.de belui.per.l.i.ff.de solut. melius facit.l.si quis.i grauis.§.fi cū omnes.ff.ad Sylla. Alij tenēt q̄ vasalus suciet fidelitatem vni vice omniū quā colligi argumen.l.cui fundus.§.fi.ff.de p̄ditio.z demōst.Alij tenet q̄ ōz facere fidelitatez z iurare antiquiori filio.argu.l.fi.ff.de fi de instrumē.z q̄ no.pe.Jnn.c.j.C.de maio.z obedien.Alij dicūt vt habetur in.c.de negotio.in tit.de ghusdā capitulis extra o dinaria vbi vī dicere tex.q̄ vasall' ū tenet iurare omnibus.z aliter nō firmāt ibi Bal.Dño Martin' Laur.in.d.c. oēs filij.p cōcordia istarū opinio.sic distinguit:Aut querim' an singulis filijs domini sit p̄stāda fidelitas:z dicēdū est q̄ nō:ne cogat plures dominos vasall' habere.d.§.ꝓterea. ita intelligāt gl.in.d.c.oēs.z doc.q̄ ea sequunt.An querimus an vasallus teneat p̄stare fidelitatē vni ex hēdib' domini p omnibus heredib' domini.z dicēdum est q̄ sic:z ita procedat p̄ma opim.q̄ isto modo cessat nō.d.§.ꝓterea ducat'.Nā nō cogitur p̄stare omnib' fidelitatē:sed vni nomine omniū ne alij heredes sint in damno.Adde etiā q̄ scōm opi.ō.relatā.q̄ vasall' non cogat p̄stare iuramētū fidelitatis vnicuique filiorum.sed sufficiat vni iurare.tenet ēt Alret.in.d.l.ij. §.ex his.in ij.col.de verb.obl.vni dicit magnū verbū q̄ ista opinio ē sequēda in ꝓactica eq̄ q̄ ē cōmunis opi.Ubi aūt in tāta verietate placet p̄ma opinio,q̄ omnib' filijs sit iurādū ad quos feudū deuenerit iuxta.l.vt iuliuā.§.fi.ff.8 oper. liber.z.l.vel quod.ff.de religio.z sump.fu.z vltra allegata.p hac parte in.d.c.omnes filij.per gl.ibi z p doct.ō.relatos tenētes istā partē.Adde q̄ idē tenēt By.Ray.z Bar.i.l.cū vn'. in p̄i.ff.de bo.author.iud.pos.per illū tex.qui bene facit in argumētū.Eādē partē tz Ang.in.l.loci co?'.§.si fund'.ff.si ſeruj.vendj.per illū.§.quē dicit esse opūmū argumē.istius ō cisionis q̄ singulis heredibus domini debeatur insolidū fidelitas q̄ vasallo tex.dū dicit de iure ipso singuli experiuntur. Non obstat tex.in d.§.ꝓterea ducatus.i quo solo cōsistit difficultas q̄ ad illū text.respōdit Lud.Ro.in d.l.ij.§.ex his.in iij.col.q̄ vasallus tenetur iurare fidelitatē singulis filijs domini ſ tū p hoc grauaretur potest renūtiare feudo p vno feudo plures dominos inuitus habere cōpellat:sic intelligit illū tex.§ nihil est dicere.Tu q̄ respōde q̄ in questione nostra diuisio fit ex necessitate successiōis.l.hēdes.§.an ea.z.§.illa. ff.famil.herciſc.z omnes heredes loco vnius sunt cui succeſſerunt.l.qui fundus.ff.de q̄dit.z demōstra.§ in dicto.§.ꝓterea ducatus.illud ibi p̄ueniebat ex mera volūtate domini alienātis partē feudi vl ex diuisiōe voluntaria vt p̄z dū ōt ibi tex.aliud autē feudū si hēdes voluerit diuidatur.Pondera verbū voluerit:loquitur enim in diuisione volūtaria non pet merito ex hoc induci vt vasallus cogat habere plures dnos vt ibi in tex.Ita esse etualit tenet z rndet ad istū tex.Ja.alua. in d.c.omnes filij.vbi ōt se reperire doctoꝝ tholosanos ita cōsuluisse a qb' Andre.ō Jser.in.d.c.omnes.nō multū differe pat.ita etiā videt dicere Andr.de Jser.z do.Marti.Lau.in d.§.ꝓterea ducat'.Cōfirmo vltra eos q̄ faciēti actū ex necessitate lex magis subuenit q̄ faciēti actū volūtariū.l.ij fideiussoꝝ.Si necessaria.ff.q̄ satisda.cogā.l.cū possulasse.§.fi.ff. de dā.infec.z.l.q̄ si minoꝝ.§.restitutio.ff.de min.Illud est quā tū pōt realiſ dici ad.d.§.ꝓterea ducat'.Sz aduerte subtilius q̄ ē solutio ñ trasit sine scrupulo q̄ ēt ibi qō ꝓfortes feudi venient ad diuisionē nō vī verū q̄ sit actus mere volūtarius:imo necessarius.Cū regula sit q̄ nemo inuitus cogat in cōione pticipare.l.si nō sorte.§.si centū.in fi.ff.de cōdit.indebi.z.l.fi.C.cō mu.diui.Imo nō valet pactū,q̄ nō possit fieri diuisio.l.i hoc iudiciū.§.si cōueniat.ff.cōmu.diui.Vīs dixeris saluādo p̄i etam solutionem q̄ aliud sit in diuisione q̄ sit p successionē q̄ illa est magis necessaria:patet q̄ talis diuisio inter cohēdes non dicitur alienatio:ita dicit tex.notabilis in.§.i.in aut'. de litigio.coll.viij.Item ibē habet loco vni' cui succeſſerūt nec vasallus pōt in plus granari vt superius dixi:sec' est illa que fit inter cōsortes.Subdit tū Aluar.in.d.c.omnes filij.z bene q̄ isto casu heredes dño si volūt poterūt eligere vnū ex eis cui iuretur ꝓ omnib'.l.quod si nolit.§.si plures.ff.d edic.l.stipulatio.§.quelitum.j.e.z.l.heredes.§.si pluribus.ff.fa.herciſc z.l.iam tū.ff.iudic.sol.vbi tale ius indiuidū pōt vni cōmitti z est bon' tex.in.l.ij.§.adḡci.ff.de fideicō.liber.Traditur p Bal.i.l.j.C.qū liceat ab emptio.dic.Tenendo istam partem,eam limitat q̄ non pōt procedere in feudo ligio quod non suscipitur nisi ab eo qui nō recognoscit alium superiorez 7 ēt nō recipitur nisi ab Imperatore vel a Papa q̄ cū vasall' ligius nō possit esse duoꝝ dominoꝝ:ideo nō pōt p̄stare iuramentum diuersis dñis de quo feudo ligio habes gl. singularem z ibi tex.in cle.pastoralis.§.rursus.de re iudi q̄ gl.est cōposita ex verbis Spe.i tit.de feu.§.quoniā.in.j.col.z ita in speciē tz Bald.in.l.vnica.§.j.in vlti.col.C.de cadu.tol.z is. ne aūt.in vlti.co.in ca.l.et in p̄ reludijs feudoꝝ in col.pen. vbi plene dicit idē Bal.in.c.ceterum.in.v.col.de iudic.q̄ in feudo ligio q̄ solum conceditur a supremo p̄ncipe z nō pōt vasallus ligi' habere plures dños nisi fm cū esset ligiū paternū. Ad vltimū nō firmo z in ꝓposito nostro q̄ ō limitatio non solū sit verased et necessaria patet q̄ in papa z in imperatore a quib' hī dictū feudū ligium non cadit pluralitas filioꝝ imo nec in heredē respectu dignitatis.Et sz vasall' ligius quasi legatus vī q̄.§.oēs vasallos legalitatē p̄stat,eo q̄ iurat fidelitatē contra omnē hoīem de mundo.declarat Specu.in ij.tit.de feud.§.ḡmā.in.j.col.z gl.i.d.cle.postoralis.§.rursꝰ: z dixi alias plene in dictis p reludijs feudoꝝ.Ultimo querit 8 Bar.post Jaco.de are.an plures possint simul in.c.libello conuenire i an vero singulis dandus sit libell'?:z determinat qō oēs i.e.possint cōuenire i paut.pñtē.C.de fideiuſ.est corrupꝰ Bar.debuit allegare aut.hoc ita.C.de duo.reis.de q̄ plen' p Bar.i.l.ij.§.j.ibi per Jmo.z Moder.j.de duo.reis.in.l.si plurib'.§.j.ff.de l.ij.in.l.inter liberos.§.fi.ff.de adult.z i.l.3. iter.§.j.ff.de aqua plu.arcen.z in.l.edicta.in.j.charta in p̄i mo gñe cumulatiōis.C.de edendo.Lud.notabilit i pl.ccxj.q̄ incipit.viso themate mihi ꝓposito z in pl.ccxlv.incip.ad p̄mū de q̄ querit.in p̄imo dubio.Sicut ēt plures administratores possint simul in eo.libel.cōueniri fm Bald.in.l.quoniaz. ad e.C.de conuen.fil.debi.lib.z.

r ¶ Pretozi non potest nouum opus nunciari:potest tamē protestari.nume.2.

3 Licet lit,ptestatū ptoziti nō finito officio oportet iterū nūciare.

4 Si emptoz cui mota est lis,ptestatur se non posse nunciare vēditoꝝ q̄ nescit vbi sit eo reuerso tenetur vltra p̄imā ptestatiterū denunciare:alias intelligeretur recessisse a ptestatiōe.

5 Officiales perpetui vt sunt reges duces ꝛc.possunt durante magistratu conueniri.

5 Omnes q̄ prohibentur vocari in ius alia ratione q̄ officij sūt eius conditionis q̄ eis potest nunciari nouum opus.

7 Solus terribilis vultus potestatis causat metū istū,z qualiter probetur.nu.8.z.9.

8 Ubi a communiter accidētibus difficilis est probatio sufficit probatio per coniecturas z sufficiunt probationes que alias tanquam imperfecte reiecrentur.

1 Testes non debent puniri de falso qui deposuerūt de veritate et dixerunt se scire cum re vera nō scirent,sed audierūt ab homine bone fame z conditionis.

2 Met' illatus cōsanguineis clericis cēsēt illatus ipsi clerico

Si duo

13 Si duo inimici fecerunt pacē adinuicē ⁊ promiserunt se non offendere sub certa pena si aliquis offendat cōsanguineū alterius ita incidit in penam sicut si immediate offendisset eū cuz quo pacem fecit.

14 Si sui prohibitus a domesticis tuis vel cōiunctis tuis videor prohibitus voluntate tua.

15 In omni protestatione ḡaliter requirit expressio cause etiā si non petatur a parte.secus in nunciatione no.operis.

16 An possit nunciari no.opus cozā vicinis in casu tex.nostri.

17 Quado actus fit.l. resistente nullo modo potest valere.

18 Licet nunciatio fiat p verba de futuro ⁊ hz op⁹ iā fit ex toto perfectū nihilominus in tex.nostro hz nunciatio effectū sup opere iam p⁹fecto.⁊ hoc propter protestationē precedentem.

19 Vel sit ratio quare pretori durāte officio possit nūciari vt acquiratur interdictū ꝙ vi aut clam, sed non potest nunciari vt acquiratur hoc interdictum.

20 De iure ciuili arrepto itineris ad principem non habet vim appellationis.

21 Quando aliquid est clare decisum de iure cano.⁊ ex presse nō requiritur p⁹iū de iure ciuili statur iuri cano.etiā i foro ciuili.

Si quis ipsi pretori Pretori nō potest nunciari nouū op⁹, sed dz ptestari,q̄ ptestat⁹ facit vt nūciatio postea finito officio facta trabatur retro ad tps protestationis,⁊ edificāti vel immittenti in nostrū pōt nunciari nouū opus. h.d.vsq; ad.§. sextus fm primū intellectū glo.magis cōem.⁊ magis amicū litere. ¶ Circa rer.hz si i edes, licet scribētes nihil dicāt Tu aduerte ꝙ intelligēdo tex.ꝙ si aliquis terti⁹ edificat vel immittit in nostrū possuz ei nūciare. Isto mō text. esset de ī dubitabili,⁊ nunciatio p̄cederet sibi etiā de rigore huius tituli nō de equitate:vt dicit tex.in verbo equū est. Itē aduersatiua.nihil faceret ad p̄cedentē casū. Ideo intelligēdo tex.put sensit gl.i verb.li qs.l.vel priuat⁹ vel ptoz. Credo ꝙ sensus lre sit ꝙ etiā li ptoz nō solū priuat⁹ edificet, in nostro vel aliqd i mittat pōt ei nūciari nouū op⁹.⁊ ita limitet principiū hui⁹ tex.⁊ hoc mō iste versicul⁹ erit de dubitabili,⁊ tex. bñ stabit dū dicit equū est.q.d.ꝙ hz de rigore iuris nō possit nunciari ptoz vt i pn.hui⁹ tex.tū isto casu ex equitate pmittat. Itē isto modo aduersatiua bñ aduersabit ad p̄cipiū hui⁹.§. Itē aduersatiua seruabit naturā suā que est ꝙ aduersetur bis q̄ sunt eiusdē generis nō diuersi.vt est gl.⁊ ibi Bar.i.l.mariti.§.fi.ff.de adul. cū suis cōoz. Itē erit repetitiua qualitatū p̄cedentium, prout esse dz vt declarat. Bal.in oēs populi.i.xv.colū.ff.de iust.⁊ iur.dixi.i.in.l.quomin⁹.ff.de flumi.per gl.in.§. itē lapilli. instī.de re.diui,do.Alex.in.l.fili⁹ a patre.i p̄n.in.rij.⁊ xiij. col.ff.de lib.⁊ posth. Item ratio diuersitatis erit q̄ q̄ p̄toz edificat in meo solo a me pessesso manifestius facit mihi iniuriā magis ꝙstat de euidenti calūnia p̄torio edificātis. Ideo lex magis permittit ex equitate nunciationē,⁊ fm istū intellectū datur notabilis limitatio ad p̄ncipiū hui⁹. §.⁊ ad ea que dicuntur pergl.⁊ doc.in p̄imo intellectu. ¶ In gl.j. ibi.l.ḡ. in fi.ex ista p̄ima lecti.Bar.quatuoz no.⁊ Primo ꝙ p̄toz non pōt nouū opus nūciari. Ratio fm gl.ꝙ p̄toz durāte officio cōueniri nō pōt:ergo non dz per indirectū cōcedi id qd̄ directo nō concedit vt i regula cū qd vna via.de reg. iur. in vj. Ex ista ratione gl.no. generalius qd̄ ei qui non pōt in ius vocari non pōt nunciari nouū opus:de q̄ vltimo dicet.j.in questionib⁹ Bar. Cōtra istā rationē opponit Bart.⁊ rndet vt hic per eū. Confirmo opp. Bar.ꝙ nūciatio sit actus mere extrajudicialis p id qd̄ no.Bar.in.l.j.§.fi.per illū tex.ꝙ ē vbi valde no.actū mere extrajudicialē posse ced.,put ē ibi nūciatio. itē ad responsionē Bar.vide qd̄ infert Bart.j.in.xiij. qd̄.vbi dicet. Et sic bar.⁊ cōiter doc.tenēt rōnē gl.ad istū tex. Contra istā cōem rōnē fortiter arguit Rap.cu.hic trib⁹ mediis. Primo arguit:q̄ si vera esset rō gl.⁊ Bar.pari rōne nō posset protestari p̄torī edificāti sicut nec nūciari,cuius 2ū aperte hz tex. Assumptū ꝓbatur:nā ista protestatio hz vim nūciationis ⁊ operaꝝ p̄cise eosdē effectus quos nūciatio:q̄ facta ptestatiōe si ptoz vult edificare cogit petere remissionē submittēdo se iurisdictioni alteri⁹ iudicis vel cogit satisdare.⁊ sic ab eo invito aliqd extoz queꝝ als edificatū dz destrui,ita hz Bar.quē alij sequūt.j.in.ix.q.⁊ seq.⁊ sic ista ptestatio est quedā puocatio sicut⁊ nūciatio. Ergo si vera esset rō glo.⁊ Bart.qua rōne ꝓhibet nūciare ptoz eadē rōne deberet ꝓhiberi sibi ptestari:q̄ esset solū differentia verbalis ⁊ nō realis nec in effectu. Et ad istud fundamētū dt Rap.ꝙ nō videt bonū rnsuz. Scdo mouet q̄ non est verū ꝙ p nunciationē qs puocetur ad iudiciū indistincte.pz qui a pt hi vult extra iudiciū satisdare vt dt ter.i.§.si is cui.s.e.l.alleg.p Bar. ¶ Tertio si vera esset ratio gl.⁊ Bar.sequeret qd̄ nunciatio non posset fieri tpe feriarū cū illo tpe nō possit in ius vocari nec ab eo inuito aliquid extoz queri.l.j.⁊.h.§.de fe.⁊ tñ istud est falsuz q̄ nūciatio pōt fieri tpe feriato.l.j.§.nunciatio.⁊ ibi glo.⁊ doc.s.c. ꝓpter ista hz Rap.ad hūc tex.posse dici altero de duobus modis. Prio qd̄ lex noluit posse nunciari nouū opus p̄toz imediate,propter reuerētiā dignitatis p̄torie; sed bñ p̄mittit qd̄ honestioribus verbis fieret protestatio.sicut i simi.l. i Scdīs. §. pe.C.de non nu.pe. Sic ēt in simili a setētijs matrimoniū ī agitratuym nō pōt appellari ꝓpter excellētiā ⁊ eoz dignitatē, hz bñ benigne pōt supplicari.l.p̄fecti.ff.de mino.⁊.l.j.ff.de off. p̄fe.p̄to. Scdo itelligit Rap.cu.ꝙ p̄toz pt nūciari nouū op⁹ directo sicut ⁊ puato hz in isto tex.nō audebat nūciari ꝓpter perhorre scētiā p̄torīs. Ideo admittit ptestatio. Ista oīa dicta Raph. refert ⁊ sibi ascribit do. Jac putē hic. Tu addelz ipsi nō dicat ꝙ istū fm intellectū añ eos tenēt Dy.⁊ Alb.hic ḡ dicūt ꝙ hic tex.nō est impedimētū iuris hz impedimentū facti.s.qz timebā p̄torē ⁊ propterea nō suz ausus nūciare ⁊ fm istū itellectū dū dt tex.⁊ nō posse nunciari p̄toz intelligit ꝓpter impedimētū facti,⁊ nō iuris. Adde etiā ꝙ ꝛationē Bar.⁊ gl.pōt argui vltra eos. Mā qñ ius alicuius est tpe periturū pōt p̄toz vocari in ius durāte officio vsq; ad litis p̄testationē.text. est in l.senat⁹.s.de officio p̄sid.firmāt Cano.in.c. legebatur ō maioz.⁊ obedien. Sed in casu nostro si nō nūciat p̄toz edificati perditur ius nunciādi qz postq̄ edificauit p̄⁹edificio p̄toz nō pōt nunciari.l.j.§.j.s.e.ergo durāte officio dz posse permitti nūciari hz non postea p̄osequi. Hinc est ꝙ nunciatio permittit die feriata ꝓpter istā necessitatē sed nō remisso aut ꝓsequutio.vt declarat Bar.in l.j.§. nūciatio.in.v.col. s.eo. Quid tenēdū: Teneo rationē gl.⁊ Bar.⁊ nō placēt ambo intellect⁹ Rap.ad istū tex.eo.qz diuināt ⁊ restringūt text. Scdo qz iurisc̄sultus venit hic tradēs regulā ḡaliē⁊ dicit ꝙ p̄toz edificāti dz p̄otestari eo qz nunciari non pōt. Nec obstāt rationes Rap. Et p̄imū qua rōne non pōt renunciari:qz est puocatio ad iudiciū eadē ratione non dz posse p̄otestari:qz illa etiā est p̄uocatio ad iudicium. Rnde quod est magna differentia:quia nunciatio statim ligat siue iuste siue iniuste edificet,⁊ nunciatus statim tenetur super sedere,alias quicquid edificaret esset demoliendū.l. p̄toz.§. hoc interdictū.⁊.§. deinde.j.eo. Non sic est in ista protestatione:qz nō hz effectū demolitoziū,nisi postea finito officio iterū nunciet. Interim ergo nō cogitur supersedere ab edificādo nec interim cogit satisdare:imo pōt in opere p̄cedere. Et si dicer⁹ pone ꝙ postea finito officio nunciet dz destrui retro edificatū, vt dicit iste tex.ergo idē est effectus. Rndetur ꝙ forte ille finito officio amplius non nunciabit,vel forte interim cedet nunciatio:vel ⁊ melius interim p̄toz potest ostēdere ⁊ docere de iure suo voluntarie se submittēdo iurisdictioni Quo casu si postea finito officio nuncietur poterit sperni nunciatio tanq̄ euidenter calūniosa:cū acta iudicij faciāt notoziū iuxta gl.in.c.significarūt.de testi.⁊ bene faciūt q̄ dixi in.l.j.in p̄in.s.e.in limitatib⁹ quas dedi ad hunc tit. Et sic videt ꝙ ista protestatio non ita puocat ad iudiciū sicut nūtiatio. Et ex hoc collige pulchrā limitationē ad.l.j.§. sed si is cui.s.e, vbi nunciato nō admittitur vt possit docere de iure suo si edificat, tamen protestat⁹ sic cū requirat⁹ finito officio nunciatio vt hoc text. Non obst. fm fundamētū Rap.qd̄ nunciatio nō sit p̄cisa puocatio ad iudiciū cū possit satisdare. Rnde ꝙ sensus Bar.est ꝙ p̄toz durante officio non potest conueniri nec aliquid ab eo inuito extoz queri qd̄ est si p̄stet satisdationem. Ad tertiū arg. pz rnsio ex dictis Bar.in.l.j.§.nunciatio.i.v.col.s.eo. Bum tractat an remissio nunciationis posset fieri die feriata. Ad quartū arg.ꝙ ego feci rndet ꝙ quis nō nunciet non perit tñ ex toto ius suū cū habeat alia remedia. Mā pōt edificatū i sua p̄tia authoritate destruere.l.quēadmodū.in p̄in.cū si.ff.ad. l.aq.l. vel pōt agere via ozdinaria. Hz.l.senat⁹.j. ō offi.p̄sid. logē cū alias ius in totū periret. Cogita in p̄dictis, qz sunt subtilia ad istū text. ¶ Scdo not.ꝙ hz p̄toz nō possit nunciari nouū opus tū dz ptestari. Ex hoc infero corrolarie duo. Primo ꝙ vbi quis impedit facere actū oportet ꝙ de hoc ptestet. Scdo infert ꝙ non excusat quis ꝓpter impedimentū nisi dz impedimetno ptestetur ex̄sse. Ista est vtilis materia in actu practico:ideo circa eā bñ insistā. Adde gl.no.in.c. cupientes. §.ꝙ si per viginti.i verbo ꝓpositū,de elec.in.vj.ꝙ vult ꝙ vt aliquis est impeditus expedire actū in termino nō excusat nisi ptestet ꝙ per ipsuz non stetit licet ꝓpter tale impedimentū,⁊ p illā gl.dicit ibi Jo.de imo.⁊ ibi etiam Hemi.dicit se ita obtinuisse in quadā cā app.in qua appellans non potuit habere copiā iudicis ⁊ permisit sibi labi tēpus sine protestatione⁊ ꝓpter negligētiā in non protestando succubuit in causa. Adde bonam glo.in.c. plerunq;.in glos.fi.in verbo negligentia.de

reseri.z ibi do.Ant.z Jmo.idē tz do.Ant.in.c.ex rōne. circa mediū.de app.Ista decisionē Jmo.sequit̄ do.Alex.hic.z in l. pperādū.§.finaute vtraq;.C.de iudi.z in glil.clxiij.in.ij.vol. q incipit viso p̄cessu causarū.in pe.col.Scdo adde qđ vult Bal.in.d.l.pro serādū.§.finaute vtraq;.z ibi do.Alex.sequi tur.C.de iud.Quod qñ stat per iudicē z nō per partē q cā nō expeditur.j. tempus instātie:z sic intra terminū dz apparere in actis q pars fuerit protestata.Idē tenet Bal.in.c.i.aute aliquis.de reseript.z i aut.itē si appellatione.C.de app.Ter tio adde id qđ notabiliter vult Bal.in.c.plerūq;.in.j.col.per gl.ibi de reseript.vbi no.optimū arg.qđ si in criminalib⁹ aliquis est citatus q cōpareat intra talē terminū: alias ponetur in bāno si labitur tēpus banni z vltimo die termini potestas nō venit ad banchū,iste bānniendus dz se p̄sentare ad bāchū z requirere p̄sentiā iudicis,z si habere nō pōt necesse ptesta ri ad tribunal alias termin⁹ ei laberetur si nō protestareē vt ibi pulchre per eū.Quarto facit qđ qñ p̄opter impedimēta hostilitatis vel magne pestis nō potuit quis agere in iudicio, certe ad hoc vt p̄scriptio nō currat opz ptestari q nisi fuis sent ista impedimenta egisset z p̄scriptione interrupisset.Ita dz ptestari fñs Jnno.z alios in.c.ex trāsmissa.de reseri.clare do.Ant.in.c.cū nō liceat.eo.ti.do.Alexā.in cōsi.clj.in.ij.vol. q incipit viso themate sup̄ascripto z allegationibus elegan tissimis.in pe.col.Et ita egregie limita ea q ōt Bar.in.l.natu raliter.ff.de vsucap.Quinto z vltimo p̄firmāt predicta:qz nō p̄esumitur stare per officialē vel per iudicē nisi pars p̄teste tur fm Bar.in.l.dāni infecti.§.Sabini.circa fi.ff. de dam.in fec.facit ter.in.l.ij quis.C.de offā.ciui.iudi.Nota bene p̄dicta in actu practico z aduerte q licet in practica durū esset a p̄dictis recedere ꝓpter tot auctoritates:tū q tales ptestati ones impedimēti nō debeāt fieri de iuris necessitate, tz solū ex cōsuetudine fiāt p̄dera Bar.in.l.ij.§.qđ dixim⁹.ff.si qs cau. vbi ōt q de cōsuetudine sit talis ptestatio,ergo vult q de iure nō teneāt protestari,z ita ibi ponderat do.Alex.z Are.subti lius qui ita tz in cōsi.clxij.qđ incipit verū est.vbi per illā au thoritatē Bart.tz cōsulendo q tales protestationes non sint necessarie.Adde etiā Bar.i.l.ij.alias est.l.j.§.dies.ff.qñ app. sit.dū dicit cōsulo q protesteris.z exp̄essius Bald.in addi. Spe.in tit.de appel.§.vlt.in versi. nō fallunt.vbi ōt qđ prote statio coā iudice appellationis dz fieri de cōsilio ne appella tio deferat.No.dū dicit de cōsilio z sic ad bñ esse facit qđ dicit Ang.in auth.sed z lis.C.de tem.app.q quando quis appel lat ad papā:qz nemo pōt inuitis hostiarijs intrare auditoriū pape introductū est de cōsuetudine qđ appellātes pulsent ad portā p̄o causa introducenda in consistorio.q hostiarij nolit pati eos intrare rogant notariū in p̄sentia testiū de hoc coā quibus protestātur q p eos non stat sed q hostiarij eis de gāt ingressum.z dicit q ita cōsuetudine obseruatur in curia romana.Ꝑodera de p̄suetudine ergo nō de necessitate iuris. Et q de iure nō sit necessaria ptestatio impedimenti tenet d. Abb.in.d.c.plerūq;.de reseri.z in.d.c.ex trāsmissa.de p̄scri ptioni.Ꝑau.de ca.in cōsi.xxj.qđ incipit in cā desertionis.in vj.col.Ista sēa opinio ꝛ est humanior.z p̄firmatur rōne: quia protestatio fit ad cōseruādū ius.l.fin.§.quib.mo.pi.vel.hyp. sol.tz ergo si ptermissa dūmodo postea probet q steterit per iudicē z nō per partē:sola omissio protestationis nō dz tollere ius partis per regulā.l.ad quod nostrum.ff.d.regu.iur.facit bñ tex.in.l.ij.in p̄in.z p totā.l.si gs cautio.z in l.scire opz.§. sufficit.in verb.ignoscendū est.§ de excusatio.tuto.in quibus iuribus sufficit doceri de impedimento z pon requiritur,pte statio.z tex.in.l.quib⁹ dibus.in p̄in.z q ibi Bar.i fi.ff.de cō di.z demō.z in pluribus similib⁹.Verū qz multa iura requi runt,ptestationē impedimēti in iure,ideo prima pars esset tu tior in practica.Ita regrit tex.hic vbi q est fortī erat impedi mētū iuris z sic notorium:tū regrit ptestatio.Iste ēt requirit tex.in.l.ij.ad fi.C.de his q ꝓpter me iudi.nō app.z tex.in.c. fi.de app.z tex.in l.ij.ff.de nauti.feno.z in.l.mulier.cū si.ff.de lege cōmissio.z dicam⁹ q alia iura suppleāt per ista iura.Te nēdo ista cōclusionē q sit necessaria ptestatio impedimēti.limita dupliciter.Ꝑimo ꝑ Lu.ro.hic qđ lex sub rogauit aliū actū loco illius q nō potuit ꝓpter impedimētū fieri: tūc sufficit illū actū fieri absq; alia protestatiōe,p.c.statuim⁹.de offic.deleg. in vj.c.vbi periculū.§.porro.de elec.in.vj.cle.cām.de elec.i cle.j.de foro cōpe. Sec⁹ qñ lex nō sub rogat aliū actū tūc est necessaria impedimēti ptestatio vt hoc ter.cū simi. Et ō ista li mitatiōe facit mētionē Alex.hic i vlt.charta.z tz nihil addat. Tu adde i ēq; z plenius tenet Lud.ro.in cōsi.cccxxiij. q incipit q ad primū qđ sufficiat pu.in.ij.col.ad fin.seq. De cādo limitat Pau.de ca.hic qñ impedimētū est in p̄sonam iu dicis vel aduersarij:tunc non sufficit de impedimento doce-

reseed debet ptestari.ita loquit̄ iste ter.cū p̄cor.s.allēg.sed si impedimētū est in p̄sonā illi⁹ q bz actū agere:puta qz sit infir m⁹ vel absens cā reipublice:tūc sufficit docere impedimētū Quis nō sit ptestatus:qz iura ibo casu nō requirūt,ptestatio. j.ij.in p̄in.z per totā.l.si qui cau.z.l.si itē.ff.de re iudi.z. l.j.ff.ex qui.cau.ma.z.d.l.scire opz.§.sufficit.etiā tz Joā.de Imo.in.c.fi.ō appel.z in effectu tenet.d.Alexā.hic in añpen. col.Circa istud ꝑm notab.in quantū gl.tz q ptestatio debeat fieri ꝓtori vel coā vicinis.Lar.opp.q imo debeat fieri coā alio iudice,z tndet distinguēdū.vt hic p eū.Adde q eādē d. stinctionē ponit Bar.in.l.nō solū.§.modo te.versi.circa tertiū i viij.co.j.e.sequit̄.d.Ant.i.c.fi.ō appel.Sz aduerte.qz Bar. vī male dicere inquātū vult q in.ll.Zēnis.l.in.l.p̄sens.C.de epi.audiē.z in.l.Octib⁹.§.fi.C.de nō nu.pe.ille act⁹ z sic excep tio nō nume.pecunie dz opponi in iudicio,sicut regulariter op poni debent exceptiones.Istud est falsum assumptū,qz excep tio nō nu.pecu.pōt opponi extra iudiciū ad domū creditoris.gl.est ordinaria z approbata.in.l.ij itra.C.de non nu.pe cu.Notes saluare Bar.q eius intētio sit q si loquamur i actu q nō pōt expediri nisi extra iudiciū,puta nūciatio noui ope ris.§.semp dz fieri in ipso ope.z fit semp extra iudiciū vt §.si qs forte.s.ea.l.nā etiā qñ nunciatio fit q ꝓtorē dz etiā inde mittere ad locū edificā nūtiū fm glo.z Bar.i.§.meminisse.s. eo.l.z tūc sufficit,ptestari ꝓtori,vī coā vicinis.ita p̄cedat ista gl.Dz qñ act⁹ pōt fieri i iudicio.z ex iudiciū vt oppone re ex ceptionē nō numerate pecunie:vt p gl.i.d.l.si intra.Isto ca su lex eligit viā validiorē.s.q protestatio fiat in iudicio.s.coā alio iudice qñ nō pōt sibi fieri p̄ magistratū.Ita loquunt.d. l.si p̄sens.z.d.l.in Octib⁹.§.fi.z ita ēt tz Joan.de imo.hic.Itē inquātū Bar.tz q qñ iudex denegat facere iusticiam,qđ eius superior vel eps possunt cogere vt iustitiā faciat p ter.s auth. vt diffe.iud.in p̄incip.col.iij.Limita vt no.p Bart.i.l tutor pupillo.in fi.p illū ter.ff.de autho.tuto.z ita habes expeditū fm nota.Bar. ¶ Tertio dō,qđ ꝑ sit ptestatū ꝓtori tunc fi nito officio opz iterū nuntiare,z forma hui⁹ nunciatiōis,q dz fieri finito officio ponit Bar.i.xij.q.vbi dicet.ex isto notabi li infero correlariē q ptestatio facta in subsidiū nūciatiōis ita demū operat effectū si postea t pe q pōt nūciare:z sic cessante impedimēto fiat nunciatio,alias protestatio nihil relevaret. Adde in simili bonū tex.in.l.ꝓpter.in fi.p̄incipij.ff.d vsuris. vbi si absente creditore alig⁹ interpellet ei⁹ debitore ista interpellatio nihil operat.ōt tex.nisi creditore reuerso.z habente copiā debitoris denuo interpellet. Dz aduerte ꝑ istō notabile vī fortiter obstare. Nam si ista ptestatio bz vim nunciatiōis, z operet cōsdē effect⁹ qs nunciatio:pot firmat Bar.j.in.xū. qōne.ad qd est op⁹,qđ postea finito officio iterū nūciet.Bar. hic in isto tertio notabili sentit z vult duplicē esse rationem. Ꝑdia vt videat plistere in prima protestatione:alias vide ret ab ea recessisse.Scēa qz intendit aliquid iuris ō nouo ac quirere.s.interdictū demolitorium.z ita simplr transit Ꝑdan.ō castr.hic.Ꝑdotes dicere,z credo melius,qđ p̄cedēs protestatio solū est facta in hoc quod non possum vel nō audeo sibi nūtiare:qz est in magistratu:ideo lex regrit finito magistratu secundā nunciationem,q̄ habeat perficere primam protesta tionē,vt repetito die prime protestationis videat facta.z istud videtur magis esse ō mēte text hic z Bar.j.in.x.q.dum ponit formā istius,ptestationis:z si diceretur q obstat tex.in.l.ij.in fin.C.ō ys qui ꝓpter me.iud.nō appella.z in.c.fi.de appella. dic z respōde,vt statim respondebo. ¶ Contra istud tertiū no tabile opponit Bar.quod sufficiat protestationem semel esse facta:nec requiratur alia nūtiatio:z respondet distinguendo, vt hic per eum.Adde in quantum concludit in primo casu qđ qñ statur per aduersarij delictum vel ꝓtumaciā:tunc semper sufficit vna interpellatio.Jallit in casu authētice statuimus. C.de epis.z cle.in iudicijs recusantibus ministrare iustitiam clericis,qz ibi requirit trina interpellatio z post trinā requi sitionē iuris dictiōe p̄nātur.Facit tertius in ca.j.de supp.ne glig.prelatorū.Scdo fallit qñ dñs p̄queritur de vasallo,dicēs eum cōmisisse culpā per qs meretur p̄uari feudo. Mō dz ci tari ad curiā coā partibus.tertius in c.j.de milite vas.qui ꝓ tumax est.l.multa possent dici circa illum tertium. ¶ Scdo adde in quantum Bar.concludit quod quando intendo alig̃d iuris de nouo acquirere,tunc requiritur quod de nouo nunciē vltra primā protestationē.tex.est hic vbi agitur de acquirēdo ō nouo interdictum demolitorium. Adde q ista cōclusio vī de directo ꝑ text.in.l.ij.in fi.C.de ys q ꝓpter me.iud.non app.z in.c.fi.de appel.in quibus tractatur de iure acquirēdo de nouo.z tamen vna protestatio suff.cit. Rapha.cuma. hic multum laborat in ista difficultate.z refert Bald.respondere quod quedā est protestatio de iure cōmuni primo dicta liter

ad hoc

ad hoc instituta. & tūc vna sufficiat. l. si p̄sens. C. de episco. audi. cū alijs cōcordātijs. quedā est protestatio que succedit loco alterius actus: & tunc si ista veniat in notitiā eius cuius q̄ actus erat celebrādus: tunc vna sufficit. ita loquitur §. fin. d. l. ij. ad fi. si autē nō peruenerit ī eius notitiā: tunc requirit q̄ denuo nunciet. ita loquitur iste tex. licet Rap. nō impugnet istā doctrinā credo q̄ nō sit vera. ¶ Primo q̄ ī isto tex. protestatio dz venire ad notitiā prætoris. alias nihil operaretur. & sic cū nō ligaret. ita firmat Bar. j. ī. xv. q. & seq. & tamē requirit alia nunciatio. Preterea in. d. l. ij. ad fin. & in. d. c. fin. protestatio succedit loco alterius act⁹. i. loco appellationis & tñ ibi indistincte dicit q̄ vna sufficit. Unde ego puto posse r̄ideri altero de duob⁹ modis ad. d. l. ij. i fi. Primo dico q̄ ex doctrina Bar. si bñ aduertat apparet clara r̄sio. Nā ī in. d. l. secūd ad fi. tractat de iure acquirēdo: tñ ideo ibi vna protestatio sufficit: eo q̄ ibi illud impedimētū q̄ueniebat ex iniuria seu violentia. & sic ex delicto iudicis: quo casu vbicunq; impedimētū causat a delicto ēt sanari debet de iure acquirēdo: nūq; requiritur reiteratio actus istud vult exp̄esse Bar. hic dū opponit de isto tex. Secūdo pōt r̄ideri q̄ in. d. l. ij. ad fi. & in. d. c. fi. protestatio fit loco certi act⁹ limitati certo tp̄e: ideo ibi requirit q̄ protestatio fiat. j. illud tp̄s. j. q̄ debeat fieri actus. i. appellatio vnde eāpso ipso tp̄e amplius fieri nō pōt. imo si vellet reiterare amplius non posset ita loquūtur illi tex. Sed protestatio q̄ succedit loco nunciationis non succedit loco actus limitati tp̄e merito fit reiteratio. magis tñ placet p̄edēs solutio. Tertio inquātum Bar. con-
4 cludit⁹ q̄ si emptor cui nota est lis p̄testat se nō posse denūciare vēditori, q̄ nescitur vbi sit q̄ eo reuerso tenet vltra primā p̄testationē iterū denunciare alia intelligeretur recelisse a p̄testatione. Ang. reprobat: q̄ isto casu data est forma denūciādi vbi nō reperit vendītor: q̄ pōt fieri denunciatio amicis aut vicinis vl̄ad domū ipsi⁹ & tñ valet ac si sibi esset facta. gl. est ordinaria in l. aut qui aliter. §. ī fi. forte. i verbo aut ad domū. & ibi don⁹ tex. ff. q̄ vi aut clā. Tene cū Bart. cū quo tenēt Imo. & oēs mod. hic. d. Ant. de bu. in. c. fi. de app. q̄ ī denunciatio sit facta ad domū: vt dicit illa gl. per hoc nō cōcluditur q̄ eo reuerso nō debeat iterū fieri p̄ dictū tex. ¶ Quarto & vltimo no. q̄ nunciatio facta finito officio trahitur retro. & contra opponit Bar. ppter nobilitatē extranei ad q̄ r̄ndet duplicīter vt hic per eū. Cōfirma opp. Bar. forti⁹ q̄ fictio nūq; trahitur retro ad eā q̄ sunt cōtra ius. glo. est valde no. in. l. talis scriptura. in gl. ff. circa fi. ff. de le. j. & gl. sepe reputat sing. Bart. in. c. p̄suetudinis. in. ij. col. de cōsuet. & in. c. innotuit. de elect. & in. c. cōtingit. in. xij. col. de dolo & cōtu. & in. l. fine possessitis in. xij. col. C. de pba. & in. l. ij. C. de vsufca. p̄ dona. vbi dt illā gl. ad hoc esse elegātē. Itē adde p̄ pria solutione. Bart. dū allegat. l. de cap. bonū tex. in. pe. ad fi. ff. de solu. & legitimis & bonū tex. i. l. p̄onebat ad fi. ff. de capt. & declarat Bart. i. d. l. si
5 is q̄ p̄ emptore. in ante pe. char. ff. de vsufc. ¶ Circa scīa q. Bar. not. q̄ officiales ppetui vt sūt Reges duces comites & epi possūt durāte magistratu q̄uentri. Et ita limitat regula l. nec magistratib⁹. ff. de intur. & l. paro limitarū. ff. de iud. vt procedat in officialib⁹ t̄palib⁹. Adde q̄ idē tz Ppec. titu. de actore. §. j. ver. ītē illustris. & ī tit. de reo. in ver. ītē cōsul. Bal. in. d. l. nisi. fini. §. fi. per illū tex. q̄ ad hoc est elegās ſm enim & Bal. in. d. l. paro literarū Ang. in. l. §. ff. de iius vocā. d. Ant. in. c. cetex. ad fi. de iura. cal. Itē pondera rōnē Bart. quare officiales perpetui possint cōuenīri q̄ alias ius partis posset perire. Ista est melior rō q̄ illa quā alibi assignat Bart. in. l. nec magistratibus. j. de intur. vbi dicit q̄ regula. d. l. paro literarū cū si. procedit in habētibus dignitatē cuz administratione vt comites marchiōes reges & epi: q̄ ibi bñ possunt cōuenīri. l. ij. C. vbi sena. vel clarissi. & ita etiā dicūt cano. i. c. legebat. de ma. & obed. ¶ In. ij. q. Bart. de officiali posito ad bñ placitū q̄ equiparatur perpetuo. Adde & y. & Bal. in. l. gsqs. C. si cer. pet. Bal. in. l. solent. §. fi. in. xij. q. ff. de off. p̄cō. & lega. Itē adde gl. i cle. ij. i verbo electionē. de rescrip. & gl. in. c. fi. in verbo perpetuas. de rescrip. in. vi. facit tex. in. c. si gratiose. de rescrip. i. vj. & tex. i. c. si delegatus. de offi. de leg. i. vi.
6 ¶ † In. xiij. q. dū p̄cludit Bar. q̄ oēs alij q̄ p̄ohibētur vocari in ius rōe quā officij sunt eius cōdictionis q̄ eius pōt nunciari nouū opus per text. in l. operis. j. eo iuncta. l. quinq; & l. nec impuberes. ff. de in ius vocā. Hic q̄ ista iura Bart. nihil faciunt: q̄ l. ista infans & furiosus non possunt vocari in ius tñ tutor infantis & curator furiosus pōt vocari. l. j. §. sufficit. ff. ō ad mini. tuto. merito pōt nūciari nouū opus. & ita intellexit gl. in d. l. cuilibet. j. eo. q̄ sequitur. d. l. operis. Sed si essent tales q̄ sone q̄ omnino de p̄senti nō possent in ius vocari. vt faciēs sacra: ducēs prorē. assocīās funus p̄ceo & similes. cōcludit Rapha. cū Bar. q̄ eis posset nunciari nouū opus: q̄ eo ī im-
pedimētū est breui tp̄e finiturū. idēo non dz impedire nunciationē: ex q̄ breui possit sibi p̄iudicare. Lōti a Bar. arguit do. Alex. p rōnez gl. nr̄e quā tenet Bar. ff. in prima opp. & dubitat an illa ratio sit bona. & videt tenere q̄ nō per primū fundamētū Rap. q̄ retuli. §. in primo no. q̄ sibi ascribit tacito authore: sed Bart. hic se restringit vt illa ratio p̄cedat q̄ nō pōt vocari in ius rōne officij. sed nō tranlit sine difficultate. Tu cōsidera q̄ cū nunciatio debeat fieri in loco ēdificij & alibi facta pōt sperni. §. nunciatione. & §. si quis forte. ff. ea. l. certe q̄ sacra facit aut ducit prorem vel funus insequitur vel vadit per ciuitatē p̄conizādo non pōt esse in loco edificij: ideo frustra videt queri an ei possit nunciari nouū op⁹ & nisi intelligas. q. Bar. q̄ sicut in p̄tore non posset nunciari nouū op⁹ sed fabris vel alijs ibi existentib⁹ in opere ita fit i istis. ¶ In v. questi. Bart. Adde q̄ idē & latius tenent Ioā. ano. in. c. fin. de appel. & ad id q̄ dicit Bart. de minis. Adde q̄ notabiliter decidit idē Bar. in simili in. l. hęc aūt. in p̄in. ff. si cui plus cīs
7 per. l. fal. † Adde etiā q̄ sol⁹ terribilis vultus potestatis causat iuste metū. Ita ōt Bal. in. c. j. § . iniuria. de pace iuramen. firmā. in vsi. feud. alleg. no. per. Jo. and. in. c. quia p̄pter. de clec. idē. tenet Ang. in l. qui in aliena. §. fi. ff. de acqui. here. Ibi si esset male factor cui inder tanq; terribilis dz minari. & tūc tales mine nō causant iustū metū ſm Bal. in. l. vnica. i. vj. col. ad finē. C. de cōfes. vbi ōt sic debere intelligi nota. per Bart. hic. ¶ Itē limita doctrinā Bar. q̄ licet sufficiat probare consuetudines istas p̄torīs quātuz ad excusandū eū q̄ propter timorē non appellauit vel non fecit actum: tñ non sufficeret quo ad hoc vt ipse p̄tor possit pōnā violentia puniri. Ita hec dicta limitat ipsemet Bar. in. l. j. §. si quid tamen. per illū tex. ff. ō
8 vi aut clā. & sequitur simpliciter Lud. roma. hic. ¶ † Sexto. querit Bar. si p̄batur quod semel index ita fecerit an ex hoc causetur iustus met⁹: cōiter lectura Bar. ōt q̄nōn per l. quis sit fugitiuus in p̄incip. & per tot ā. l. ff. de edil. edic. & ita refert & sequitur Dom. Lud. ro. hic ita etiā referunt & sequuntur. d. Ant. Imo. & Abb. in. c. fi. de appel. & ibi do. Abb. confirmat: quia vnicus actus hominis nō p̄obat consuetudinē ij requiritur saltē binus. l. iij. in fi. C. de epi. aud. gl. in. c. ita nos in p̄incip. q. ij. limitat Lud. hoc esse verū q̄n illud semel fuisset factū in persona alterius: secus si fuisset factū in persona illiusmet qui nunc timuit: q̄ sufficeret ſm Bart. & Salic. in. l. ij. C. de his q̄ per me. iud. non app. Domi. Alex. tenet q̄ ñ Bar. decidit negatiue p̄out. §. refertur: dicit expresse ō tex. quem allegat in. d. l. qui sit fugitiuus. §. j. & §. item cessus. vbi dicit tex. q̄ seruus dicitur fugitiu⁹ ex eo q̄ semel aufugit, dato etiā q̄ ad dominum postea redierit: vñ tz q̄ lecta. Bart. non debeat habere decisionē negatiuā: tz quod Bar. simpliciter se remittat ad. d. l. quis sit fugitiu⁹ per totā. Tu aūt aduerte quod cum Bar. se remittat ad totā. l. quis sit fugitiuus. certe ibi in §. errīnē dicitur quod non est erro ex vno actu: sed vbi frequēter sine causa vagatur. Adde q̄ similiter non dicitur plagiarius qui semel abduxit: sed qui habet ex frequenti cōsuetudine surripere seruos alienos. gl. est in. l. si abducta. in gl. j. C. ō furtis. Sic in ambigeo ter. est in. l. j. §. fin. & in. l. fi. ff. ō abige. Sic etiam mercator, p̄pter dicitur qui plures negotiationes exercet, & non qui vnam. text. est in. l. j. §. j. ff. de trib. Ibi tñ idē Bar. in. l. mariti. §. questū per illum nota. tex. ff. de adul. sic distinguit q̄ nomina verbalia significatiua alicuius officij q̄ quis sibi assumit, p̄pria authoritate vt mercator, hospitator, similes nō verificatur ex vno actu, sed requirunt affidatam tz. dicta. l. j. §. j. de tribu. Sed in his q̄ sunt significatiua delictī vt raptor, & spoliator & similes: ex vno actu verificant. text. est ibi notabilis. De quo etiā vide omnino Bart. qui mirum respondere. ll. in ꝛium adductis in p̄oe. ff. ō. in. iij. col. & qđ dicit quod est speciale in illis. ll. sed ita ceu solutio. Vide etiam Bar. in. l. legatis. in p̄inc. ff. de leg. iij. per illum tex. & Bal. in rub. de constitu. pecu. ad fi. & deo anno p̄cedente in ardua. q. dicebat q̄ pirata maris dicitur etiā qui piraticā semel arripuit & non exercuit: per doctrinā Bar. in. d. l. mariti. §. j. Sed illa doctrina nō trālit sine magno dubio per iura superi⁹ adducta.
9 ¶ † Septimo querit Bar. si in alio officio cōsuetudines & violentias exercere. sed in isto nō p̄batur. & determinat q̄ nō sufficiat per. l. ij. §. queri potest. cū gl. in verbo celare. n. ō suspectuto. Sed aduerte q̄ ille tex. nihil facit in p̄opositum: q̄ loquitur q̄ ad remouendū ab administratione per quā efficitur infamis. l. ij. §. fin. ff. de suspec. tuto. Sed nos loquimur non quo ad p̄iudiciū ipsius sed ad excusandum eum qui debuit actū facere: q̄ propter timorē non fecerit actum. Et ista est differentia vt declarat Bar. in. l. j. §. si quis tamen per illū tex. ff. quod vi aut clam. Alex. rep̄zebendi Bar. per regulā semel malus de re. iur. in vj. quia qui semel malus est semper p̄sumitur esse

malus vt vulgo allegat illa vulgata regula extra de reg.iur. li.vj.c.semel mal⁹.& est gl.in.l.si cui.§.fi.dē.in ver admittendū. ff.de accu.q allegat bonū tex.i.l.ij.§.si curator.t.§.sinautem ipse tutor.ff.de suspec.tuto. Tu.aū p defensiōe Bar dic q̄ sicut semel mal⁹ nō p̄sumitur malus⁹ in diuerso gñe mali nec i alia re:vt declarat Bar.in.l.Cassius.ad si.ff.de sena. Bal.in l.fi.ff.de here.instit. Ita etiā p̄sumit mal⁹ in diuerso officio, arguēdo de re ad locū q̄ arg.est validū.l.quis ita delegauerit ff.de an.t arg.leg.l.vinū.ff.si cer.pe.t ista credo fuisse intētionē Bar,t circa hoc considera verba Bart.in.d.l.Cassius.ad fi.dū loquit de officio diuerso. ¶ †Jn.viij.q.Bart.adde p̄ eius opinōe facere, q̄ vbi a cōiter accidētib⁹ difficilis est p̄batio,sufficit ,p̄batio per ꝛiecturas,t sufficiāt p̄obationes q̄ alias tanq̄ iperfecte reiecrētur.l.filiū diffinimus.ff.de bis q̄ sunt sui vel alie.iur.l.non omnes.§.a barbaris. ff.de re mili. Hinc dicit Bar.in.l.in illa stipulatione.si caleā.in fi. de ver. obli.q̄ in bis q̄ nō p̄sit liquido p̄obari sufficit informatio ex p̄sumpta opinione.Alibi ōt Baldi.in aut.quas actiones.in fi.C.de sacrosan.eccl.t in c.vasall⁹.circa fi.si de feu.fue.cōtro. inter do.t agna.q̄ ratione difficilis p̄obationis sufficit p̄ꝛesumpta p̄obatio.Alibi tenet Bart.i.l.si quis ex argētarijs §.pe.ff.de eden.q̄ in casib⁹ clādestinis t occultis sufficit ,p̄batio per cōiecturas.t ibi dicit cumulaui ad propositū q̄ possēt hic addi. ¶ Scōo inquātuz tz Bar.q̄ ex benignitate temporis resultet p̄sumptio:adde tex.formalē in.c.officij.t ibi gl. de elec. Bar.in.l.post ꝛtū.in.v.p̄sumptiōe.ff.de dona.Bal.no. in.l.post diuersas.in vlti.q.C.manda.Item inquātum tenet Bar.q̄ illud q̄ dicit a p̄sonis fide dignis inducit iustā cām credulitatis. Adde q̄ de hoc est gl.no.in.l.tittio fundus.ff. de cōdi.t demō.quē all.Bar.i.l.nō solū.§.morte.i.vj.co.j.eo. Idē tz no.Bar.in.l.si circa fi.ff.de here.instit.t Bar.in.l.qui fundū.§.pcurator.ff.p̄o emptore.t Ang.t Mod.i p̄inci.ff.de eo q̄ quē fact.erit. Joānes an.t alij in.c.cura.de iure patro.t illā gl.reputat sing.Bal.in.l.indicia.C.de rei ven. Tu adde singularius† q̄ nō debent puniri de falso testes q̄ depositerūt de veritate.t dixerunt se scire cū re vera nō scirēt: sed audierūt ab boie bone fame t ꝛditiōis, isti em̄ nō debēt puniri ō falso. Ita sing.tenet Pet.de ancha.in consi.xviij.q̄ incipit, visa inquisitione formata ℣ Phil.de Mātua in pe. col.eo q̄ scire dicimur illud q̄ vehementer opinamur: vt est gl.in l.ij. §.pen.in verbo,sciat.ff.de aqua plu.arcē.gl.in.l.si duo.§.pe. ff.vti pos.q̄ valde teneas co:di. ℣mo fortⁱ no. Hemi.in.c.de capitulis,per illū tex.t.distin. q̄ qs ōr p̄o certo scire q̄ est certificatus ab vno fide digno, alle.etiā.c.sicut,p certo.de sīmo.t Archi.in.c.in domo.de peni.dist.viij. ¶ †Jn ix.q.Bar. adde Bar.in.l.j.in fin.p illū tex.ff.de his quo pe.no l tracta. de tyrānide.in.vij.q.Idē tz Bal.in l.si in fi.C.de ope.liber.t in lege inter positas.in.iij.col.C. de trāsac.cū multis alijs cō co:allegatis p do.Aler. Scōo adde tex.notabilē in.c.sciant cuncti.in verbo.vel cōsanguineis co:.de elec.in.vj.vbi met⁹ cōsanguineis electi censet illat⁹ ipsi electo.t est bona gl.i cle. ij.in verbo.quomodolibet.de senten.ex com.t per illū tex.tenet mirabiliter Ludo.rom.in repe.rubzice.ff. de arbi.t xviij. col.in ver.qd aūt cōpromissuz.qd vulnerans p̄sanguineū clerici:eo q̄ clericⁱ noluit sibi aliquid facere est ita excōicat⁹ ac si vulnerasset ꝛmediate ipsum clericū,put dicitur in.d.c.sciāt cūcti.sed nō credo ita ġaliter verū, cū lit casus specialis in.c. sciāt cūcti.Tertio adde tex.i.c.quicūq.i verba,bonis suis vt suozū.de senten.ex com.in.vj.per quē tex. decidit notabiliter ℣Petr.de ancha.i.d.c.sciāt cuncti.† q̄ si duo inimici fecerūt pacē adinuicē:t p̄miserunt se non offendere sub certa pena, certe offendens cōsanguineū alterius ita incidit in penā, sicut si immediate offendisset eū qui pacem fecit. qd not.cuz loquatur in penalibus.Quarto notabiliter adde q̄ sicut infirmitas p̄pria excusat ,infirmitas suozū.tex.est in.c.cōmunis.xxij.dist,t ibi gl. not. in verbo suozū.quā gl.not.sequitur Aler.i.d.l.quelitū.Quinto adde tex.in l.lex Cornelia.in p̄in.t in l. item apud Labeone.§.pe.ff.de iniur.per q̄ iura dicit Barto.in.l.ij.§.si tutor inimicus.ff.de suspec. tut.q̄ iniuria facta consanguineo meo censetur facta mihi ipsi.alibi tenet Bal.in.l.per illū text. C. si quacunq; p̄edi. dige. qd offenso vno intelligitur offensus quilibet de sanguine suo.alibi tenet Bal.in.l.j.C.de indi.vidui.tol.qd paria sunt cōmittere in aliquē vel in illos de sanguine suo:q̄ par est metus in se vel in suis. Alibi notat Bal. in.l.raptores.in.colū.C.de rapto.vir.qd si fiat iniuria vni de domo intelligitur facta toti casate.alibi not.do.Lardinalis Florē.in clemen.prima.in p̄in.in.xiij.notabil. per illū tex. de excess.p̄lator̄um.hic allegatis per Bart.qd iniuria facta alicui meo domestico occasiōe mei cēsetur mihi ipsi facta. Ie cedat qd dixit gl.in.l.j.ff.in ius voc.vt eāt. Nemo,vnq̄ carnē suā odio habebit.t sunt verba tex.in.c.nō estimem⁹.xiij.q.v.

14. ¶ Jn.t.q.adde Bar.in.l.j.§.fi.ff.qd vi aut clā.vbi no.qd si fui p̄hibit⁹ a domesticis tuis vel p̄uctis tuis video:t p̄hibit⁹ volūtate tua.allegat tex.in.c.p̄stitutis.de testibus q̄ etiā allegat Bar.hic idē q̄ Bar.hic tz do.Anto.ō butr.in.c.fi.de appel. Jmo.in.l.heres meus.§.fi.de cōdi.t demō.do. Aler.in p̄si.lxxxiij.vj.vol.qd incipit visa facti narratione.in.ū.co. Jaiū tenet Bal.tz de Bar.mentionē nō faciat in.l.j.ad fi.C.de epis. t cleri.t in.l.ad inuidiā.C.qd me.cau.vbi not.q̄ ex metu illato p familiares potentis non p̄sumit ō scientia ipsi⁹ potētis, allegat tex.cū gl.in.c.cū ad sedē.in gl. in verb.interdictū.de rest.spolia.vbi gl.ad hoc allegat multa bona iura p̄sertim.l. §.qō ego.t.§.sequē.j.de vi t viarma. Tene decisionē Bar.in terminis suis quātū ad inducendā iustā cām met⁹ per q̄ quis omisit facere actū quē debebat facere ad inducēdū talē metū sufficit qō familares potestatis solebāt violentias cōmittere: vt declarat Bar.in.l.j.§.si qs tū.ff.qō vi aut clā. Sed quantū ad hoc vt qs puniat de violentia commissa p suos familiares vel cōsanguineos est alia materia in qua dic si sciuit t potuit p̄hibere p̄sumit de voluntate sua facta.ita ,p̄prie loquitur tex.in ca.p̄stitutis.j.de testi.alias sit sec⁹, ita loquatur tex.cū gl.in.d.c.cū ad sedē.t Bal.in locis allegatis.t ita tenet.gl. nota.in.c.q2 p̄sulatus.in gl.in verbo canonica.j.q.iij. Spe.in tit.de leg.§.iusta.ver.quid si amici. Bald.in.l.j.in.iiij.co.C.ō ser.fugi.t ita in effectu tenet do.Aler.hic.Jn.xj.q.concludit

15 †Bar.q̄ in p̄testatione de qua in hoc text.t ġaliter in omni p̄testatione requirit expressio cause etiā si non petat a parte secus est in nūciatione noui operis.Adde q̄ idē tz Do.Ant. in.c.fi.in.iiij.q.de appel.ista p̄clusio optime ,pbat per duos. tex.simul iūctos p tex.in.l.si fundū.C.de rei ven.hic allegata p Bar.functa.l.si maior.C.de rescin.ven.ōr em̄ in.l.si fundū, q̄ ibi p̄testatio cōstituit emptorē in mala fide eo q2 facta cum cā.sed in.l.si maior.p̄testatio nihil operatur q2 facta erat sine cā.p̄o eadē p̄clusione facit tex.in.l.j.C.de p̄e.curia.lib.x.in verbo omnisq; cā sigillatim q̄bus strangulatur ꝛc.quē ad hoc no.Bal.in.l.fi.ad fi.in.viij.opp.C.de edi.di.adria.tollen.vbi p illū tex.no.q̄ qñ ,p̄testat⁹ in iudicio q̄ nulla nouitas fiat vel similia debeo ex primere cām in iudicio. Adde etiā q̄ illā cōclusionē tz Bar.in.l.nō solū.§.morte.i.ij.qō.principali.in ver. circa tertiā.j.co.vbi tz q̄ nisi in ,p̄testatione includat iusta cā vel p̄cludēs ,p̄testatio nullius est momēti p multa iura ō ob⁹ ibi p Bar.Scōo diligēter aduerte circa verba Bart.tēdētia ad intellectū t limitationē hui⁹ tex.inquātū Bar.dicit se separat q̄ in hoc tex.pōt nūciari nouum opus coā vicinis:t hoc

16 mō.nucio nouū op⁹ tali p̄tori coā vobis vicinis q2 ei in ipso opere ,ppter ei⁹ officiū vel metū nūciare non audeo:ꝛ in ipso opere talē nunciationē coā vicinis facere nō pōt ita loquitur iste tex. ℣Probat Bar.per simile q2 ,ppter violentiā vel metū p̄toris nō solū pōt ,p̄testatio fieri coā vicinis ſm.l.ij.in fin. C.de bis qui per me.iu.non appel.sed etiā possum appellare.l.cū quidā.ff.de appel.no.q2 magna est limitatio ad istum ter.si est vera nemo tāgit.Ego aūt valde dubito:t credo q̄ talis nunciatio extra locū edificij etiā coā vicinis facta non debeat valere sicut non valeret si fieret in ipso opere. ¶Moueo:t primo p generalitatē huius tex.vbi generaliter decidit nō posse nūciari p̄tori nec restringit an fiat in opere vel ex:t dicere vt dicit Bart.esset restringere t violare istū text. Scōo t fortius moueo:t per ea que tenent gl. Bar.t cōmuniter doc.t dixi.s.in primo notabili vbi tenent qō nunciatio noui operis ideo nō pōt fieri p̄tori q2 habet vim citationis seu p̄uocationis ad iudiciū q̄ tacito nō pōt fieri p̄tori durāte officio. Ista ratio partim iter militat sive fiat coā vicinis in opere edificij sive extra opus.q̄ ratio cessat.in.l.cum q̄dā.ff.de app. allegata per Bar.vbi appellatio nō ,p̄hibebatur fieri licet p ,pter iustū metū omitteretur.nimirū si talis appellatio potest interponi coā vicinis.d.l.cū quidā.vel si vult potest ,p̄testari.d.l.ij.ad fi.C.de bis qui per me.iu.nisi fortasse tu diceres sustinendo Bar.q̄ intentio Bar.sit qō nunciatio que fit extra locum edificij coā vicinis non sit citatio nec ,p̄uocatio ad iudiciū ex quo nō fit in opere quod alias requiritur.§. nunciatione.t.§.q̄ quis forte.§.ead.l.sed bene quando nunciato fit in opere tunc est p̄uocatio ad iudicium t tunc p̄hibetur fieri p̄tori.ita loquatur iste tex.Sed vellem istud ,p̄bari aut lege,aut bona ratione:quia aut ius diceret quod nūciatio noui operis que fit vicinis extra locum edificij liget p̄torem vt non possit edificare vltra:t habeo intentū contra Bartol. q2 erit p̄uocatio ad iudicium, quia si p̄tor vult posse tute edificare petet ab alio iudice remissionem se submittendo aut

a ¶ Mal⁹ Regula semel mal⁹ ꝛc.fallit vbi qs p 10 trieniuu laudabiliter viuit post cōmissū delictū text. est in aut.de mona. col.j. Jo.ō Jmol. i.c.cū deputati. de iudi.

b ¶ Quis ōr p certo. Adde Ant. de But.i.c.j.de scru.t i c.qui es.i vlti.col. de testi. Joā. de santu.i.c. testes.iij.qō. ir. Jo.ō imo. in.l.in repudiāda.ff. de acqr.here.

c ¶ Si duo inimici. Adde Jas.i.l.j.ff. ō ius voc.vbi alle. ,Pet.de ancha.i.d.c. sciāt cuncti.

d ¶ Injuria b vni ō domo. Adde Bal.i c.si vasallus. el.j.i tit.si ō feu.fu.cōtro. i vij.feudoz.

e ¶ Carnem suam. Adde Sre.in ca.vera iustitia ꝛiv.distin.

inuit⁹ satisfiabit: vt declarat Bart. in l.e.q.r in hoc credo qꝫ male possit defendi Bar. aut vis dicere q talis nunciatio que fit cozā vicinis extra locū edificij no leget ptozē. z cōsequēter sit ineffican. certe isto mō Bar. male loqueret. ℙ primo qz de tali nunciatione ineficaci nō esset cur ādū, z frustra Bart. opponeret talē practicā. ite Bar. se fundat per l. cū quidā. j. de appel. vbi illa appellatio interposita cozā vicinis est valida z efficax. ergo similiter intellexit Bar. q ista nunciatio sit valida z efficax z sic habeat vim ꝓuocationis ad iudiciū. cogita bene in predictis si possit defendi. Bar. Sustinēdo Bar. potes dicere q intentio Bar. sit q si nūciet cozā vicinis extra locū edificij talis nūciatio nō dī ꝓuocatiua ad iudiciū: eo qz nō est facta seruata forma hoc est qz nō est facta i opere iuxta. §. nūciationē. z §. si qs fort. ff. ea. l. tñ talis nūciatio hz effectū ꝓtestationis, z isto mō hz duplicem viā vel ꝓtestādi, vt dicit iste ter. vel nunciādi extra locū edificij ꝓuti ff. in. l. j. in ff. C. z his q per me. iu. non ap. iuncta. l. cū quidā. j. de appel. hz duplex remediū vel appellādū vel ꝓtestādū cozā vicinis. sed si nunciaret in opere nō valeret z sic non valeret vt nunciatio, nec vt ꝓtestatio. ita videtur fuisse mens Bar. Sed adhuc ꝓ ista solutionem argnitur fortiter. qz hoc mō Barto. vult q nunciatio q̄ fit extra locū edificij, z sic forma nō seruata: qz debet fieri in opere vt dixi cū nō valeat vt citatio valet vt ꝓtestatio. sz q̄ fit in ipso opere cozā vicinis z sic forma seruata qō nō valeat aliquid: z sic nō valeat et vt ꝓtestatio istud videt inepte dictū: qz grauꝫ est qñ peccatur i forma q̄ qñ peccatur in materia. l. an inutilis. in ꝓin. ff. de acceptilia. vñ dicit Bar. z oēs doc. in l. j. §. si quis ita. ff. de ver. obl. q qñ peccatur in forma non vz actus ꝓout fit, non vz etiā vt valere pōt. d. l. an inutilis. in ꝓin. sz qñ peccat in materia: tūc si nō vz actꝰ put fit. valet eo modo q̄ valere pōt. z sic Bar. debuisset dicere totū ꝓximum qō quādo nunciatio fit vicinis extra locū edilicij z sic forma non seruata nullo modo deberet valere etiā vt ꝓtestatio. secus qñ fit in ipso opere: qz tūc solū peccat i materia. Nisi diceres
17 q illo casu. l. resistat. z † qñ actus fit lege resistente certe
a nullo modo pōt valere. l. nō dubiū. C. de legi. z. l. cū lex in pri. ff. de fideiuss. gl. solēnis. in cle. j. in verbo inhibēte. s. de iure patro. sz certe etiā in ꝓximo casu qñ fit extra locū. z sic nō seruata forma legis cū actus fit ipso iure nullus. l. cū hi. §. si ꝓtor. ff. de trāsac. Itē videt dicēdū vt habet i. l. j. ff. de libe. z posth.
18 in. xiij. q. † No ex practica quā ponit Bart. q licet nunciatio fiat per verba de futuro. l. j. §. j. §. co. ité iz opus tā esset ex toto perfectū nihilomin⁹ in isto ter. nūciatio hz effectū sup opere iā perfecto. z hoc propter protestationē precedentem: z in hoc est iste. §. mirabilis ꝑm ℙ aul. de cast. hic. Tu aduerte qō iste ter. p prie loquitur qñ edificiū nō erat ex toto pfectū añ fi nē officij. vt patet tex. ibi etiā q retro edificatū erit in illa implicativa etiā q̄ implicat q non solū destruatur opus factum post istā vltimā nunciationē, sed etiā illud qō ante erat edifica
19 tuz. † In xiij. q. aduerte q ratio differētie assignata p Bart. quare ꝓtori durante officio nō possit nunciari vt acquirat istō interdictū nō videtur rō generalis z ꝓfecta. Nā pone q sit dubiū an nunciās ex interdicto qō vi aut clā habeat dominium vel possessionē z sic ius nunciādi ibi certe non posset tūc sperni, z esset tunc ꝓuocatio ad iudiciū sicut in hoc interdicto. Adhuc est ergo rō diuersitatis quare magis ꝓtori durāte officio nuncietur ex interdicto quod vi aut clā q̄ ex isto: qz ibi oīno absq; alia denunciatiōe cōpetebat illud interdictū ex capite q vi aut clā, ergo nunciatio nihil noui ꝺz acquirere sed solū mutare qualitatē: secus est hic vbi absq; aliqua nunciationē cōpetebat. Ista fuit rō iurisconsult. in l. phibere. in ꝓin. j. q vi aut clā. z declarat Bart. in. §. seruo. s. ea. l. Rap. cu. dicit se nō bene intelligere Bar. quō possit nunciari ꝓtori vt pareat interdictū qō vi aut clā z nō istud interdictū huius tituli cū habeamus q si fiat nunciatio z edificetur sꝑneta nunciatione cōpetit istud interdictū demolitoziū. l. ꝓtor. §. hoc interdictuz. ff. z. §. deinde. j. eo. Sed ad hoc facile pōt rñderi. ℙ primo qō Bart. loquatur in casu certo qñ nunciatio fiebat ad causandū interdictuz qō vi aut clā. Secōo qz etiā si fiat nūciatio ꝓtori simpliciter poterit causari interdictū qō vi aut clā z nō istud. si fiat nunciatio non in ꝑsenti nec in loco edificū certe nō valet quo ad istū interdictū. §. nunciationē. z. §. si quis forte. s. ea. l. sed bene vz q̄ ad causanduz interdictū q vi aut clā. gl. est in. l. aut q aliter. §. si quis cū denunciasset. in gl. j. ff. qō vi aut clā. Bar. in. §. si quis forte. s. l. ¶ Jn. xv. q. adde bonū ter. in cle. cām. in verbo veruz. de elec. que allegat Bar. in. d. l. j. §. sed z aristo. ff. qō vi aut clā. ¶ Jn vltima questione limita nisi iudex consueuerit dare audientiā in alio loco puta in camera: quia tunc etiā ibi debet queri z protestari, vt est gl. i. c. cupientes. §. qō si p viginti. in verbo proposita de ele.

in. vj. quā reputāt singulare ē Jmo. z Lud. hic. Idē tz Bar. in l. j. §. dico. ff. qñ appel. lic. z per ista remanet expedit⁹ ꝓm⁹ intellectus gl. z omnes questiones formate p bar. ¶ Jn ea glo. ibi, vel secōo, z um isto secundo intellectu declarato z defensato, vt p Bar. trāseunt indifferenter oēs hic. z Bart. notabiliter in. l. fi. in pe. col. ff. de ap. reci. Ego aūt licet credam dicta Bar. esse vera in se: tñ dubito an iste intellectus possit defendi ad istū tex. ¶ Mouco: ꝓio ex fundamēto Jac. de are. cui Bar. nō directo rñdet qz cū possit nunciari par p iactū lapilli vbi perdit possessio frustratoziū est istud remediū. nec est verū fundamētū gl. dū dicit q si nō nuncio per iactū lapilli: qz idē non deficeret. qz si edificauerit sꝑneta nunciatione totū debebit destrui. l. ꝓtor. §. hoc interdictū. z. §. sed. vē. j. eo. Nisi dicere q etiā in. c. dilecti. z in. c. vt debit⁹ de app. poterat verbo appellare: z tñ arripere iter ad papā hz vim appellatiōis.
¶ Secōo moueo: qz ꝑm hunc intellectū imꝓzpriat litera ibi ꝓtori qz intelligit. i. per ipsū hz ꝓtorē. ¶ Tertio z fortius moueo: Nā videtur mihi q Bar. z doc. seipsos cōfundāt dū volūt sustinere istū scōm intellectū gl. p. c. vt debitus. de app. a Nā ꝑm illa iura solū arripere iter facta ptestatione hz effectū appellatiōis. vt quicquid postea factū sit reuocet tāquā attētū pendēte appellatiōe: ergo ꝑm illa iura in terminis. §. nostri sufficeret solū ꝓtestarit arripere iter ad iudicē z istud solū deberet sufficere ꝓ nunciatione. tñ tex. requirit q postea fiat nunciatio quasi repetita dic. z istud ōt Bar. in summario suo. Arripere iter ad ꝓtorē hz vim nunciationis secuta postea nūciatione. Nec pōt dicere q ista reiteratio requiratur ꝓpter ali
20 quā culpam vel delictū put dixi. §. in tertio no. ¶ Quarto qz nō videt veruz q de iure ciuili arreptio itineris ad principez habeat vim appellationis put vī ter. i. l. j. C. vt lit. pēd. z ibi Rap. ful. in primo notabili expresse no. ex illo ter. q arreptio itineris ad principē nō habeat vim appellatiōis iterpolate ab b ipso iudice, lz ꝑm canones arripere iter ad papā interdū habeat vim appellationis, z interim ipedit ꝓcessuz. Sed ad istō
21 vltimū tu dic q nō dz induci differentia inter ius ciuile z cano
b nicū † imo qñ aliquid est clare decisuz de iure canonico, z nō reperit ꝓtius expsse de iure ciuili stam⁹ iuri canonico etiā in foro ciuili. c. j. z. ff. de ope. no. nū. z est gl. in. c. q venerabilēq filij sint legi. z in. c. lz. ex suspecto. de foro cōp. declarat Bar. i. l. ꝓtilegia. C. de sac. san. ecc. ad textum in. d. l. j. C. vt lite pen. Rñde q ibi duo concurrūt. ℙ primo q quis ptestet parti ex presse ne aliquid noui faciat. Secōo qz arripiat iter ad superiorē. Ista duo habēt vim appellatiōis. d. c. dilecti. z ita ꝓprie declarat. Bar. hic. ꝑz in d. l. j. nulla interuenit ptestatio. lz solū ibi dī q fuit ꝓrecta supplicatio principi, forte et ignorante iudice z parte. Mimirū si ibi solū arripere iter ad superiorez nō hz vim appellatiōis. d. l. j. ¶ Jn eadē gl. ibi, vel tertio. adde q ꝑm istū intellectū limitat regula. §. si qs forte. z. §. nunciationē. s. ea. l. in quibus traditur. p forma q nunciatio fiat in opere. nā illa iura ꝓcedūt qñ de facili nunciās posset ire ad locū edificij. z sic posset sibi esse ꝓsultū: alias permittitur nunciatio p ptorē extra locū edificij. Et licet Bart. z alij ē teneāt istū intellectuz: tñ qz oporteret facere multas subauditiones z diuinationes vt facit Bar. ad istū tex. Jdeo mihi nō placet ad istū tex. ℙ retereā iste text. q vult q postea debeat fieri secunda nuntiatio non patitur istam tertiam lecturā, nisi diceres q debeat primo ptestari pretorie non posse nunciare i loco edificij ꝓpter nimiam distantiam loci: z postea debeat iterum solenniter nunciare.

2 ¶ Illi dicuntur domini naturales qui sunt domini de iure gentium: sicut reges.
3 Et causa pub. dicitur nunciari quādo agitur vt. ll. teneantur.
4 Quando dicitur fieri nunciatio ex causa impolitia.
5 Etiam si dominus edificat contra seruitutem debitam pōt etiam ipsi domino no. op. nun.
6 Qui imponit seruitutem predio suo dicitur ius suum minuere z ius alterius augere.
7 ℙrohibitus rē alienare prohibitur seruitutem ei imponere.

Sextus pedius. † Nūciatio gra iuris nostri
1 ꝓsequādi pōt fieri ex tripli
2 ci cā naturali imposititia z publica. hoc dicit. † Not. j. ꝑz Bal. quod illi dicuntur domini naturales qui sunt domini de iure gentium sicut reges. Adde q i priuatis dominū semper est de iure gentiuz: lz plures modi acquirendi sint de iure ciuili. vt inquit Bar. i. l. j. post gl. ibi. ff. de ac. re. do. z i. l. ex hoc iure in. ff. col. ff. de iusti. z iur. ¶ † Secōo no. q dī ex cā publica nunciari qñ agit vt leges tucātur: facit qō egregie vult Jn no. in ca. olim cām. in gl. vlt. de resti. spo. vbi lz q ꝓ defensiōe legū est etiā licitū bellū inferre. Jmo. z Lu. robic sequunt bart. in l. hostes. in. ij. col. ff. de capti. quē casum adde ad gl. z doct. in

¶ Act⁹. Ad de Ab. in dis putatio. incipi. Augerio. col. xiij. ver. Secundo ꝓbatur.

¶ Qñ Adde ter. in. c. clerici de iudic. ter. i. c. vlt. ō secū. nu. gl. sūme. x. dis.

4 lex hoc iure. ff. de instr. et iur. ¶ Tertio no. q nunciatio sit ex cā ipositītia qñ edificat ꝺ seruitutē debitā: et dicitur imposititia: q2 nisi seruitus iponat oia ꝑdia alias sunt libera. l. altius. C. de ser. et aqua. l. sꝑiuscꝫ. et ibi late Bar. i. eo. Et si diceret q imo qñ nunciatur rōne seruitutis qꝺ etiā debeat dici ex cā naturali, sicut qñ nūciatur rōne dñi cū seruitutes sint de iure gentiuꝫ sicut ꝺominia. §. fin. inst. de vsu et habit. per quē tex. ita tꝫ Bart. in. l. ex hoc iure. in fin. ff. de iusti. et iure. Rūdet ꝑm Rap. cuma. hic q ideo non ꝺr fieri ex cā naturali: eo q2 assumplit sibi speciale nomē. s. ex causa impositītia nec remansit in noie generis. s. ex causa naturali sicut in simili dicimus in cōtractibus: q2 aliqui remanserunt in noie sui generis et appellantur innominati. qꝺā habuerunt spāle nomē et dicuntur nominati. l. iuris gentiū. §. j. ff. de pac. ¶ Quarto not. tex. exp2es

5 sum † q et si dñs edificat ꝺ seruitutem debitā q etiā ipsi domino pōt nūciari nouū opus. et ita manifeste destruit quedā solutio glo. in. l. ꝯ. §. eo. et in. l. inter seruitutes. §. fin. ff. de seruitu.

6 vrb. ꝓed. ¶ Quinto no. q qui imponit seruitutē ꝑdio suo ꝺicitur minuere ius suū et augere ius alterius. Vnde est q ꝓhibitus alienare rem ꝓhibet illi seruitutē imponere. l. fi. cuꝫ simi. C. de rebus alienis nō alienan. ad hoc adde qꝺ vult Bar. in l. indebiti. §. si nummi. in vlti. col. ff. de condi. indebi.

2 ¶ Contra edificantē spēta nunciatione datur interdictum quod vi aut clam et interdic. vti possiꝺe.

3 Que ꝺicatur ꝓpꝛie nunciatio.

4 Qui non possidet nec prætēdit se possidere potest tamen nunciare nouum opus.

5 Quando quis edificat in solo suo ꝓpꝛio a se possessio nō est necessaria nunciatio.

6 Preceptum ali quod non potest fieri per iudicem alicui: nisi altera parte cuius interest petente.

7 In his q respiciunt ꝓuatam vtilitatem iudex non debet impartiri officium nisi petatur.

8 Quando iudex incepit a precepto et sic via executiua: anteꝯ de causa cognouerit debet saltem preceptum suum iustificare: cum clausula: et si senserit se grauatum ꝛc.

9 Preceptū ꝓtoris, ꝓhibitiuū ne qs edificet qꝺ ꝺr cōtinuere.

10 Qui nunciat nouum opus simplici verbo et perdit possessio. potest eam incontinenti ꝓpꝛia authoꝛitate recuperare.

Deminisse. Qui nunciat simplici verbo perdit possessionē si eā ꝺr: secus si per ꝓtorē vel actū lapilli* et ꝺ edificantem spēta nūciatione datur interdictū quod vi aut clā. interdictum vti possidetis. hoc ꝺicit. ¶ In tex. ibi: im mittere vel ꝓcere qꝺ differāt. ꝺeclarat ter. i. l. malū. §. j. ff. de ver. sig. ¶ Nota triplicē formā nūciatiōis et pōdera q oēs isti tres modi ꝺicunt ꝓpꝛie nūciatio noui operis. et in oibus illis tribus hꝫ locū iste titulus et edictū ꝓtoris ꝑm cōiter oēs scribentes. Sed subtilis Rap. cum. hic. et in. l. j. §. operis. ꝺ. eo. fuit in noua et mirabili opinione ꝺ oēs quam sequit. ꝺ. Ja. bu. hic. et in. ꝺ. §. in operis. et q2 est pulchra subtilis et necessaria ad intellectū totius istius ti. ideo ego plenius

a ¶ Quarto. No. q nūciatio pōt fieri habēti ꝺominū plenitudinē. Jaſ. i l. in pꝛincipali. ꝯ. no. §. eod. Purp.

2 lati* q ꝯ ipsi isistā. tenēt ipsi* q ꝓpꝛie nūciatio sit illa q fit simplici verbo. et q ꝺe ista loquat ꝓncipaliter iste titul*, et quasi oēs leges. illa vero q fit p ꝓtorē vel iactū lapilli nō sit ꝓpꝛie nunciatio, ſꝫ ꝓhibitio. Et ista opinione resultāt cozrelarie plures mirabiles effectus ad istū titulū et mirabiles ꝓclusiones. Prima ꝓclusio est q vbi nūciatio fit simplici verbo ibi hꝫ locū remediū satisꝺationis, ſꝫ qñ fieret p ꝓtorē vel iactū lapilli nō est locus satisꝺationi, et nunciatus satisꝺaret per hoc non sequeret q posset edificare. Secūꝺa cōclusio sequit q qñ fit nunciatio simplici verbo si spernat et spēta nūciatiōe edificet hꝫ locū interꝺictū ꝺemolitorii. sec9 qñ fit p ꝓtorē vl iactū lapilli, et ita Rap. in. ꝺ. §. in operis. q ista videt sibi esse iustissima et verissima. Primū q nūciatio ꝓpꝛie sit q fit verbo. q vero fit p ꝓtorē vel iactū lapilli nō sit, ꝓpꝛie nūciatio ſꝫ ꝓhibitio, ꝺicūt manifeste ꝓbari i isto tex. in pn. et in verſi. ceterū. et in ver. et si i suo. Adde tex. in. l. j. §. ſꝫ si qs iactu. ff. qꝺ vi aut clā. Et si ꝺicerēt put ego ꝺicebā i. ꝺ. l. §. in operis. ꝺ. eaꝺē q imo i tex. nūciatio q fit verbo ꝺr ꝓhibitio cū isto tex. in vna cōstructione ꝺicat maliº est per ꝓtorē vel iactū lapilli ꝓhibere ꝯ operis noui nunciatione. et sic verbū ꝓhibere referī etiā ad nūciationē verbalē. Rūdet Rap. cu. hic q vnica est species nunciationis. s. q fit verbo vt ꝺictū est. ſꝫ bene sunt tres species ꝓhibitiōis. Nec seqt ista ꝓhibitio: ergo est nunciatio: sicut non sequit est animal ergo est homo. Et sic vult Rap. q ꝓhibitio sit genº et sub se cōprehēdat tres species de quibus in ter. nūciatio vero sit vnica species tm. s. q fit verbo, et si ꝺiceret in ꝺrium facere tex. in. l. j. §. nunciatio. el. j. §. eod. vbi ꝺr tex. nunciatio ex hoc edicto non hꝫ necessariam pretoris aditiōem, ergo innuit quod nunciatio ex hoc edicto potest fieri per pretorē. Rādet Raph. q ille tex. vult ꝺicere q nō est necesse aꝺire pretorē, vt ꝓcedat facultatē nunciāꝺi. cū possit ꝺe se ꝓpꝛia authoꝛitate nūciare. ¶ Prima ꝓclusio q qñ fit ꝓhibitio p pretorē vel per iactū lapilli, q tūc nō habeat locū remediū satisꝺationis, ꝓbāt ipsi ꝓtoris q2 nō est tex. q ꝺ hoc loquat, nec hoc velit. Itē q2 ꝓtor q aꝺinuenit nūciationē q fit verbo illo casu etiā aꝺinuenit remediū satisꝺāꝺi. l. ꝓtor. §. ꝺeinde. j. eo. Alia ꝓclusio, q qñ fit ꝓhibitio p ꝓtorē, vel p iactū lapilli. q si ediſicet spēta nūciatione q nō habeat tūc locū interꝺictū ꝺemolitorii. optime ꝓbat p istū tex. in ver. si. et si forte, vbi est tex. q qñ edificat in nro, quo casu ꝺictū est qꝺ ꝺr ꝓhiberi p ꝓtorē, vel p iactū lapilli, subꝯcit tert. si edificare pſenerauerit. q tūc hꝫ locū interꝺictū q vi, aut clā. vel vti poſ. q vult q tūc nō habeat locū interꝺictū ꝺemolitorii. Et hꝫ. ꝺ. Alex. in summario istiº vltime partis ꝺicat q ꝺ edificātē spēta nūciatiōe cōpetit non solū interꝺictū ꝺemolitorii ꝺ aꝺ ꝺestructionē opis: ſꝫ et interꝺictū q vi aut clā. aut vti poss. tñ istuꝺ ꝺe interꝺicto ꝺemolitorio nō ꝺr in isto versi. si. nec est ibi aliqua ꝺictio implicatiua, q istuꝺ implicet. Cōfirmat rōne: q2 tūc nō ꝺr cōtēni maiestas ediсti ꝓtoris: et sic hui9 tit. cū ꝓtor i isto ediсto nō aꝺinue-

3 nerit nisi formā nūtiā. li verbo. † Istuꝺ etiā ꝑsuaꝺet aliter in isto tex. in ver. at si i suo. vbi ꝺ edificātē i solo, ꝓpꝛio ipsiº edificātis fit nūciatio verbalis: et sic ꝓpꝛie: et tūc ꝺ perseuerātē in edificāꝺo nō ꝺicit tex. esse recurren. aꝺ interꝺictū q vi aut clā. vel vti poſ. cū tunc prouideat alio remeꝺio meliori. s. interꝺicto ꝺemolitorio. Ex ꝓꝺictis sequit cozrelarie clara rō quare p simplicē nūciationē q fit verbo facimus aꝺuersariū possesſorē et nō p eā q fit iactu lapilli vel p ꝓtorē, put tex. hic: et in. l. j. §. in operis. ꝺ. eo. q2 in nūciatiōe verbali. q est ꝓpꝛia nunciatio ibi tm̄ ꝺeuenit aꝺ remeꝺiū satisꝺatiōis, p qꝫ satisꝺationē fit aꝺuersariº possesſor q2. vt est tex. clarº in. l. ii. aliº. §. ait i l. j. q vi aut clā. nō sic est qñ fit p ꝓtorē, vel iactu lapilli: q2 cū ibi nō sit locº remeꝺio satisꝺationis. vt ꝺictū est sed ꝺeueniat aꝺ interꝺictū q vi aut clā. vl vti poſ. vl ꝺicit iste ter. in fi. et sic cū ibi nō sit locus satisꝺatio. ꝯ nōtiās nō ꝑꝺit possessionē. Ista vr ꝓcluꝺēs rō. q2 rō gl. et ꝺoc. in. ꝺ. §. in operis vr valꝺe ꝺebilis ꝺe q vlti: no ibi satis ꝺixi. ista opi. hꝫ sit colorata, et forte instricta ꝺisputatiōe posset ꝺefenꝺi: ego, ñ se quot cōes sententias reꝓbatis oibº que. s. ꝺicta sunt. et in ꝓximis inquantum Raph. et ꝺo. Ja. faciūt ꝺifferētiā inter nūciationē et ꝓhibitionē. et volūt q in nūciatione ꝓpꝛie habeat locū hoc ediсtū. et eiº remeꝺia. et nō in ꝓhibitione, q fit iactu lapilli, vel p ꝓtorē: ꝺic q in ꝺriū hꝫ gl. oꝺi. in. l. ſi. ꝑcurator. j. e. q ſequit Bar. hic in. tñ. q. hꝫ ꝺriū tenuerit gl. in. l. j. in pn. et ibi Bar. sibi ꝺriº in pe. eo. §. eo. ¶ Scōo i ꝺriū est fortis tex. in. l. si opus nouū. j. eo. vbi q fit p ꝓtorē est nūciatio. et Raph. met. allegat illū tex. ꝺ istam suam opinionē tanꝯ forte: et nihil rūdet: et sic nō obstabit iste tex. q appellat ꝓhibitionē qñ fit p ꝓtorē: q2 tex. ibi appellat nūciationē. Ma et ꝺ prout etiā fatetur Raph. nunciatio verba lis appellatur ꝓhibitio in hoc tex. ¶ Tertio in hoc ꝺrium facit tex. in. §. si qs ipsi pretori. ꝺ. ea. l. ꝑm intellectum. et scōm tertium intellectū gl. et ibi. et licet Raph. reſpōꝺeat q illi ꝺuo intellectus non sunt veri, sed tm̄ primº, tñ cōmuniter approbatur per Bar. et alios scribētes ibit. ¶ Quartoª in ꝺriū facit tex. in. §. sed et si in eꝺes. et §. sextus. ꝺ. cad. l. vbi qñ in nro edificatur nunciatur in nostra gratia conseruāꝺi ius nostrū: et sic per pretorē vel iactū lapilli: alias non cōseruaremus ius nostrum. cum saltē possessionē perꝺeremº vt hoc tex. et tamen ꝺicitur nunciatio, et non ꝓhibitio. ¶ Quinto in cōtrarium pōꝺera tex. in. ꝺ. l. si alius. §. ait Jul. et tex. in. ꝺ. l. ꝓtor. §. nonnulli. j. eoꝺē tit. que iura volunt, quoꝺ concurrat interꝺictum ꝺemolitorii: ꝺ quo in hoc titulo, et interꝺictum q vi aut clam. Unde arguatur sic: aut vi ꝺ intelligere ista iura loquantur ꝺe nunciatione, que fit per pretorē vel per iactum lapilli. prout innuit tex. in. ꝺ. §. ait Julia. in verbo ꝓhibitus: et tunc falsa vna inductio. ꝯ faciunt ꝺe isto textu in fi. quia quamuis text. hic ꝺicat competere interꝺictum quoꝺ vi aut clā. vel vti poſsi. non per hoc negat quin etiam competat interꝺictum ꝺemolitorii: vt ꝺicūt ter. allegati. et tex. in. l. si forte. §. sciēꝺū. ff. si seruꝺ. vē. Aut intelligis illa iura ꝺe nūciatiōe noui operis facta verbo: et tunc erit falsa alia inductio, quam ipsi faciūt ꝺ isto tex. in ver. at si in suo. vbi ꝺicunt velle tex. q qñ fit nunciatio vbo. ex quo tunc cōpetit interꝺictū ꝺemolitorii ex isto ediсto q tunc cessat interꝺictū q vi aut clā. istuꝺ esset ꝺ iura pallegata, in quibus ꝺr vtrunq remeꝺium cōpetere. ¶ Preterea aꝺuertendum est q qñ quis edificat in solo suo ꝓpꝛio et etiā a se possesſo. tunc bene vez est qꝺ nō cōpetit interꝺictum qꝺ vi aut clā. l. j. §. j. vbi glo. oꝺinaria. ff. qꝺ vi aut clā. firmat Bar. in. §. si quis ipsi pretori. in. xiiꝯ. q. ꝺ. eaꝺē. l. ¶ Sexto in ꝺrium facit: q2 si vera esset eoꝝ opinio multū restringeret

edictum

edictū ꝓtoris loquēs de remedio satisdatiōis ⁊ de interdicto demolitorio posituꝫ in.l.ꝓtoꝛ.i ꝓn.⁊.§.hoc interdictū.j.eo. ⁊ dicere ꝙt ipsi dicunt ꝙ ꝓtoꝛ solū adinuenit nunciationez ꝙ fit verbo ꝓpter eā inuenit remediū satisdatiōis ⁊ remediuꝫ demolitoꝛiū. nō autē adinuenit eā ꝙ fit iactu lapilli vl̄ per ꝓtoꝛē. Ista est magna diuinatio ⁊ restrictio ad istū tex. ⁊ istuꝫ tituluꝫ ⁊ ad istud edictū ⁊ est sine lege ⁊ sine authoꝛitate. ¶ De ꝓtimo in ꝫ primū facit: qꝛ si vera esset eoꝛ differentia inter ꝓhibere nunciare quā tñ differētiā supza repzehēdi: certe ꝓhibitio esset efficaciꝛ ꝙ nunciatio, qꝛ ꝓhibere dē cuꝫ effectu sine remissione. nunciatio est cū remissione, ꝓout tenuit gl. in.l.j.in ꝓrin. in gl. parua. in verbo, ꝓhibēdi. ⁊ i gl. magna. §. eo. ⁊ ibi Bar. in penul. col. ⁊ videt ꝓbari in.§. si plurū. in fi. §. eo ꝙ deberet operari efficatiozes effect⁹, cui⁹ ꝓximū sequit ex
4 opinione Rap. ¶ Sedo⁺ nota ex isto textu non cauillādo literā qđ qui non possidet nec ꝓtendit se possidere: pōt tamē nūciare nouum opus ꝫ Bar. in l.j. in ꝓrin. in. vij. q. §. eo. vbi dixi de hoc. ⁊ nō vlterius repeto. ¶ Tertio no. in ver. at si in suo.
5 ⁺ ꝙ qñ quis edificat in solo suo ꝓpzio a se possessio qđ tunc non est necessaria nunciatio. Ratio quilibet pōt in re sua a se possessa libere edificare. Adeo ꝙ pendente etiaꝫ lite non pōt ꝓhiberi. l. pe. ⁊ fina. ff de aqua q. ⁊ estī. ⁊. l. si pr⁹. §. eod. Nec tunc habet locū interdictum ꝙ vi aut clam. nec interdictum vti possi. l.j. §.j. ⁊ ibi glo. ff. qđ vi aut clā. Bar. in. §. si quis ipsi ꝓtoꝛi. in. xiij. q. §. ead. l. Cum ergo isto casu cessent talia remedia: tex dicit ꝙ tunc nunciatio est necessaria, sed qñ quis edificat in nostro vel in nostrū imittit, cuꝫ tunc etiā alia remedia cōpetāt. s. interdictū qđ vi aut clā. ⁊ interdictū vti possi. cū tunc nunciatio noui operis nō est ita necessaria: ista videt mihi qđ sit versa mens intentio literę ⁊ tunc bene stabit ter. i verbo necessaria: ⁊ nō destruent vt faciunt gl. ⁊ doc. q exponūt necessaria. i. vtilia. Jn gl. in verbo eū. Iz si breuis habes elicere
6 quinq; ꝯclusiones. ¶ Prima est ⁺ ꝙ ꝓceptū aliqđ non ꝺz fieri p
7 iudicē alicui, nisi altera parte cuius interest petēte. Et rōne ⁊ in his q respiciunt ꝓmatā vtilitatē iudex nō ꝺz impartiri officiū nisi petat. l. iij. §. hoc autē iudiciū. ff. de dā. infec. cū aliis allegatis per Bar. hic. ¶ Pōdera secōdo er hac gl. notabiliozem ꝯclusionē ꝙ etiā in his q a principio nō requirunt aliquā causę cognitionē, vt est act⁹ nunciādi: tū ꝓtoꝛ nō ꝺz facere talem actuꝫ nisi parte petente. gl. ibi iuncto tex. Tertia ꝯclusio est qđ ꝓceptū istud fit alternatiue vt nō edificet vel veniat
8 rūsurus istud reꝓzebēdit Bar. ⁊ vult ꝙ debeat copulatiue cōcipi sicut boni ꝓzacticātes obseruant. Quarto habes ex ista gl. q ad hoc quotidie allegatur ⁺ ꝙ qñ iudex incipit a ꝓceptoꝛ sic a via executiua qꝛ ꝓcepit parti ꝙ aliqd faciat vel nō faciat antequā de cā cognouerit debet saltē ꝓceptū suū iustificare. ⁊ si senserit se grauatū cōpareat iustitie suplemētuꝫ recepturus. de clausula habes glo. hic. ⁊ meliozē in. c. ex parte. j. §. fi. in gl. vlti. de verb. sig. ⁊ ita Bar. in l.j. C. de execu. rei iudi. ⁊ ita curia romana ꝛm Alg. ⁊ Mod. hic. ⁊ Bal. in consi. cxiij. ꝙ incipit ꝓponit qđ duplex fuit nunciatio ad fi. ⁊ illo cōparēte illō ꝓceptū qđ erat executiuū. s. qđ solueret vel faceret resolut in vim simplicis citationis vel nunciationis ꝛm Bal. in l. ū. in. iij. col. C. de episco. audi. ⁊ in l. ea. quidez. C. si mancip. ita fue. alie. in. l. j. §. ij. ff. de iure delib. ⁊ in rubrica. C. cōmi. vel ept. de qua materia habes per Moder. hic, ⁊ diffuse per do. Alex. ad quē te remitto. ponit Bal. vbi aliter tenet i. l. nec qꝫ §. vbi decretū. ff. de officio procōsul. ⁊ lega. ⁊ ibi dixi. Ang. de are. in. §. curare. instit. de actio. vbi etiā dixi. Et si tu dicerēs qđ ista doctrina est ꝺ directo ꝫ istū ter. iuncta gl. vbi est ꝓceptum cū clausula iustificatiua: ⁊ tamen si ci tatus cōpareat remanet ad hoc firmū ꝓceptum: qꝛ non pōt edificare, ergo nō resolutur in vim simplicis citatiōis. Rūde ex mēte Rap. ꝙ hic loquit vbi ꝓhibitio ꝛz siue iuste siue iniuste fiat nunciatio. l.j. in ꝓrin. §. e. nec requirit cause cognitio vt ꝑdixi i actu nunciationis. Sz predicta ꝓcedūt regulariter qñ inspicitur an iuste vel iniuste sit factum. Quinto habes ex gl. qd debeat ꝫtinere istud ꝓceptū ex parte ꝓtoris. l. vt nō edificet. Bart.
9 reꝓzobat qꝛ ꝺz impersonaliter dicere ne aliquid operis fiat: ⁊ sic id qđ nūciat ꝺz indefinite cōcipi ꝓout sunt verba ꝓtoris in. l. ꝓtoꝛ. in ꝓrin. j. eo. ꝺe quo plenius ꝙ Bar. j. sup gl. in verbo posse. ꝛē vbi reserno dicēdū. Sexto ⁊ vltimo ex ista gl. colligit Lud. ro. in gl. i verbo possessionē. istā gl. reꝓzobat Bar. qꝛ verba personalia ne edificet bene sunt apta ad introducendū inter dictū qđ vi aut clā. sed non ad istud interdictū. idē tenent Pau. de ca. ⁊ Rap. cu. hic. idē latius Bart. i l. non solū. §. sed vt ꝓbari. in. fi. ⁊ i. l. si pcuratoꝛ. j. eo idē Jac. bu. hic reꝓzebēdit Bar. ꝙ tex. met quē allegat Bar. in. l. si pcuratoꝛ. j. eo. in verbo, ꝓhibuit opus noui faciētē. ⁊ sic ibi nunciatio fuit psonalis. ⁊ tā causat ēt istud interdictū. Bart. met ibi post gl. idē videt notare ex illo tex. Tu rūde dupliciter. ꝓmo ꝙ ille ter. loquitur q ad interdictū qđ vi aut clā. ⁊ isto nō faceret ꝙ Bar. tū qꝛ ex natura tituli videt etiā loqui de isto interdicto, ꝙt etiā ibi gl. ⁊ ꝫ Ideo respōde aliter ꝙ illa. l. si pcuratoꝛ. nihil facit ꝫ Bar. Nam etiā si nuncio impersonaliter dicoꝛ, ꝓhibere edificātē ne edificet, vnde nō sequit ex illo tex. ꝓhibeo edificātē: ergo nūciatio est personaliter facta. istā opi. Bar. etiā reꝓzehendunt Jmo. Paul. de ca. ⁊ Ludo. ro. in. ꝺ. l. si pcuratoꝛ. j. eo. Jmo. ⁊ Lud. in. l. ꝓtoꝛ. in ꝓrin. j. cod. ⁊ do. Alex. hic ꝙ tex. in l. nō solū. §. si cū iure. in verbo facias. j. eo. quē Bar. hic ꝫ suā ponderat opi. ⁊ ꝛz Bar. dupliciter ibi rūdeat tñ nō videt bone rūsiones, ꝫ bene verū est qđ quādo nunciatio esset psonaliter facta tunc nō ligaret successorē vel aliuꝫ ita loquit. l. si. j. eo. ¶ Jn gl. in verbo necessaria potes dicere vt dixi in tex. ego ꝫ istū tex. formo talē oppositionē, ꝺt text. nō cauillādo ꝙ si aliquis edificat in suo solo, ꝓpzio ⁊ a se possesso qđ noccat nobis possuꝫ ꝓhibere ꝙ nunciationē. in ꝫ primū adducitur tex. in. l. cū eo. ff. ꝺe serui. vzb. ꝓedi. vbi dicit text. cū eo qui extollēdo edificiū suum obscurat edes vicini nulla penit⁹ actio cōpetit. Ecce qđ ibi edificādo in suo facit illud ꝙ nocet vicino. ⁊ tamē ꝺt ter. ꝙ ad hoc ꝓhibēdū nulla actio competit: a qꝛ in solo meo a me possesso possum libere edificare, quāuis edificiū noceat vicino. Jmo ꝓcedit ille tex. etiā si ad emulationē vicini edificaretur ꝛm Ang. i ibi. ⁊. l. j. in. j. col. in ꝫ lozē. lec. C. qui test. face. pos. Et si intelligat istū tex. ꝙ sit qꝛ ꝓtēdebat seruitutē: est diuinatio ad tex. Tū Paul de ca. in. l. cū eo. restringit illū tex. quādo ille edificat vt sibi edificanti, ꝓsit. secꝰ si solū noceat tūc posset ꝓhiberi p. l. j. §. deniq; j. ꝺ aqua pluarc. Ita etiā intelligit ipse in l. altius. C. de serui. ⁊ aqua. ⁊ ibi dē Ly. ⁊ cōiter alī. ⁊ do. Bart. vero. in tractu seruitu. vzba. in tit. ⁊ rix. de solo seu area. in. iij. col. ⁊. ꝺ. Alex. ā. in cons. cccxv. lib. ij. qđ incipit, consideratis verbis. in. iij. colū. ¶ Extra gl.
10 inquantū Bar. cōcludit⁺ ꝙ nunciauit nouuꝫ opus simpli- b ci verbo ⁊ perdidit possessionē pōt eā incōtinēti ꝓpzia authoritate recuperare. Adde q idē tenet Albe. post Dy. in. l. j. §. i operis. §. eo. domi. Jac. pute. ꝓderat Bar. in hoc tenere ꝫ rium in. l. j. §. nunciatio. in. j. col. §. eo. vbi tenet nunciātē simplici verbo amittere possessionē: ideo non pōt ꝓpzia authoritate destruere. ita formaliter Bart. ibi ⁊ ꝺ. Piero. ro. saluat Bar. ab ista ꝫrietate qđ Bar. debeat ibi intelligi quādo nūncians postea ex interuallo volebat ꝓpzia authoritate destruere, hic quādo incōtinenti. Tu salua Bart. aliter. ꝙ loquatur i diuersis terminis. hic enim q̄rit Bart. an possit ꝓpzia authoritate recuperare. Jbi vero an possit ꝓpzia authoritate destruere. sed quicq̄d sit credo Bar. male dicere quāuis scribētes nihil addant, eo qꝛ possessio q acquirit ꝑ nunciationē verbalem acquiritur sine violentia nunciati ex sola timiditate nuncianti⁹ ꝛm gl. ⁊ do. in. l. j. §. in operis. §. e. ergo nihil faciunt iura allegata ꝙ Bar. Nec obst. tex. in. l. j. §. ſz si qs iactu. ff. qđ vi aut clā. qꝛ tex. ille loquit quando posſ. ꝓhibitionē edificandi factā per iactum lapilli quis perseuerat edificare, tunc dicit⁹ vim facere q ad edificanduꝫ, sed nos non sumus in terminis illis, sed loquitur quādo nunciādo verbaliter nunciās perdidit possessionē absq; alia edificatione vbi nō potest argui aliqua vis in acquirenda tali possessione. Tenendo tamen ꝯclusionē Bar. cā limita non procedere quādo nunciat⁹ post nunciationē verbalem ꝓestitit satisdationem: qꝛ cuꝫ per eam efficiatur iustus possessoꝛ, vt est tex. in. l. si alius. §. ait iuli anus. j. quod vi aut clā. ꝓout tenui in. ꝺ. §. in operis. certe nō posset tunc ꝓpzia authoritate recuperare.

1 ¶ Ubi periculum est in mora recedimus a regulis iuris communis ⁊ remittitur iuris dispositio etiam ꝓhibitiua.
2 Licitum est laico capere ꝓpzia authoritate clericum debitorem fugitiuum quando periculum est in mora.
3 Par in parem non habet imperium.
4 Sententia non valet quādo est lata a iudice non visa relatione nunciꝰ de citatione peremptoria.
5 Nunciatio potest sperni quādo grande damnum fit nunciato ⁊ modicum illi qui nunciat ex edificatione.

Si quis riuos. Not. ex isto ter. regulā ad ꝙ
1 quotidie allegat ⁺ ꝙ vbicūq; periculū est i mora tū recedim⁹ a regulis iuris cōis ⁊ remittitur iuris dispositio ēt, ꝓhibita vt hic: facit text. in l. si qs filio exheredato. §. hi aūt i fi. ff. de iniusto rup. irritoq; testa. ⁊ tex. in l. j. §. ff. de ferijs. ⁊ i l. diuus in pn. ff. de peti. here. ⁊ tex. in. c. baptizati. ⁊ ibi gl. v. dist. ⁊ tex. in. c. fi. ⁊ ibi gl. notabilis de pe ni. ⁊ remis. Hinc videm⁹ ꝙ licitū est capere debitorē suspectuꝫ
a de fugā quādo periculum est in mora. l. ait ꝓtoꝛ. §. si debi-
b toꝛē. cū si. ff. de bis q̄ frau. cred. etiā die feriato ꝺin honoreꝫ dei. vt est glo. singularis in. l. fina. in glo. §. C. de ferijs. cū suis

¶ Fug. Ald de Bar. in. l. fina. C. ō fer. Bal. i auth. Jmo. C. de actio. ⁊ obli.

¶ Etiaꝫ die feriato. adō bal. i. c. fi. in vlti. col. ō feriꝰ. etiam si sint ferie solēnissime. puta natiuitatis vel paschę dominī.

a ¶ Laico. Add de Jo. And. & Anton. de But. in ca. ij. de pig. Joā. de Imo. i. c. b j. de depos. doct. in. c. cū olim. el. j. de restitu. spol. Ho. de sanc. Bemi. rlv. di. in gl. sum me.

conco2dātijs. † Imo forti' ē licitū laico3 capere pp2ia auctho2itate debito2ē clericū suspectū de fuga q̄n periculū est i mo2a vt eū p̄sentet suo iudici ꝑm Abb. in. c. cū nō ab hoie. in. iij. col. de iud. & ante ḡ Bal. ibi in ij. col. & in c. dilectis. i. v. col. de appel. facit tex. que ipsi allegant in c. olim. de resti. spolia. Ad p̄dicta facit q tz Lud. Ro. hic referēs se ita ꝑsuluisse de facto q debito2 captus b propter suspitionē fuge non pōt ad' inualidandū captor̄ opponere de incōpetentia iudicis. mouetur per plura: p̄sertim q2 ñ poterat capi per priuatas p̄sonā authozitate p2opria vt d. §. si debito2ē fortius p̄ba bentē iurisdictionē, licet non q̄ad illā cām, p id q̄ nota g. ibi. notabilis in. §. serui vero. in verbo in transitu inst. de liberti. ḡ Lud ad simpliciter transit do. Alex. hic, adde q̄ ita ꝑsuluit Lud. Ro. in con. cclij. q̄ incipit, vnū est q̄ substatialiter obijcitur. vbi refert q̄ ista fuit singularis decisio ꝑ Pet. de Anch. in con. clxxxij. Tu dic melius q est in. cxcij. q̄ incipit, in auri liū veritatis vbi per plures bonas rationes: & ita tenet idem Lud. Rom. in. l. ij. ff. de iurisd. om. iud. & ibi per do. Alex. plene ꝑ tria audacter & subtiliter consuluit Aret. in con. xcv. q̄ incip. Respondeo do breuiter dubijs eleganter motis sed q2 op positionē plene retuli & respondi oibus eius fundamentis in l. ij. ff. de iurisd. om. iud. ideo ibi me remitto ad ea q̄ plene dixi. Itē adde ad p̄incipale regulā quā collegi ex hoc text. illō q̄ singulariter tenet Bal. in. c. j. ad fi. in ti. qualiter vasal. in ra. debeat fidelita. vbi tz† q si fiunt domini eiusdē castri, & vn' cōmittat delictum aduersus alium: certe nō pōt eb eo puniri: quia par in parē &c. ille a q̄. §. tēpe kl'iuū. ff. ad tre. sed dz adiri superiozi. limitat ibi, nisi periculū esset i mo2a: q2 tūc posset ab eo puniri, q̄ valde no. p2o extensione ter. in l. si quis filio exheredato. §. hi aūt. ad si. p2alleg. Itē adde ad p̄dictā regulā† q̄ licet alius sententia non valeat q̄n est lata a iudice non visa relatione nunc̄ de citatione per ēptozia ꝑm Bart. i l. hec autē. §. j. cuz suis conco2. ff. quib. ex. cau. in poss. eatur. Fallit nisi periculū sit in mo2a puta q2 statutum arcetabat iudicē ad p2onunciādū ita Bal. in fallsus. in. vij. colum. C. de fur. Item ad istā regulā adde illud q̄ tenet Bal. in rubri. C. cōmina. vl epist. circa medium quod si aliquis timet ne ꝺ ius ponatur ad torturā debet appellare & tunc etiā sua confessio erit ipso iure nulla. l. j. ꝑ totum. ff. nil no. app. penden. nec est opus isto casu quod superiozi adeatur q inhibeat iudici. q2 interim periculū est in mo2a & sic expectatio illius inhibitōis esset periculum allatura ꝑm Bal. quod not. q2 licet alias iudex a cuius interlocutozia vel grauamine fuerit appellatuz potest in causa p2ocedere nō citato amplius appellante. text. est in ca. eum qui de dolo & contu. in. vj. Bar. in. l. eius qui. ff de appel la. recipi. Fallit nisi per iudicem appellationis sit inhibitum ca. non solū. de appella. in. vj. declarat Bart. in. d. l. eius qui. Itē ad istam regulā adde illud q̄ voluit Bar. & ꝺns in. l. j. in p2in. ff. de offi. eius. cui mand. est iurisdictio. yn. in. l. placet. in. iij. q. C. de peda. iudi. q licet delegatus p2opter absentiā ozdi. nō possit p2onunciare vbi agitur de vita hominis. §. inbem'. in auf. de colla. colla. ix. Fallit q̄n dilatio pene esset periculuz allatura: puta q2 esset magnus latro vel seditiosus per tex. in d. l. si quis filio exheredato. §. hi autem. dixi plene post Bar. in. d. l. j. in p2inci. ff. de offi. eius. ¶ Bl. in verbo nunciatione dixit dr in duas. In p2ima declarat tex. & allegat conco2dā tes. In scōa per viā questionis opponit ꝺ text. & in effectu dat duas solutiones quas ꝑsequer̄ vt hic per Bar. scōa ibi: sed quid sit de nouo. ¶ No. illud q̄ in fi. dicit Bar. allegādo ter. in. l. j. §. sunt autem qui putant. ff. ne quid in flu. pu. q2 est notabile dictū ad limitationē huius titu. quo cauetur q̄ ed'ficatū sp2eta nunciatione sit demoliendū. l. p2eto2. in p2in. & §. hoc enter dictum. j. eo. Nā debet intelligi nisi grāde damnum sit nunciati, & modicū eius qui nunciat ex edificatione: tunc potest sperni nunciatio. Adde per dictum. §. sunt autem qui putant. id notabiliter tenet Bar. in l. quōminus. in. xj. q. ff. ō hu. vbi dixi. & ade glo. in. l. j. ff. de riuis.

b ¶ Captus. Adde Bal. il. generali. C. de cur. li. x.

2 ¶ Juramētū calumnie. Adde Bal. i ad fi. Spec. ti. ō iura. cal. ver. ſ pone.

3

4

d ¶ Ubicūq aliqd. adde Bal. i. c. si sacerdos. ō off. ord. Ang. de are. i. §. licet iste. inst. it. de actio. Joā. ō anan. consil. xxxiij. inci. visis & diligēter cōsideratio.

e ¶ Peritis i arte. Adde Bal. i repe. l. ij. ff. de iurei. vbi limitat hoc nō p̄cedere i foro ꝓscientie, de q̄ per eum dē Bal. in l. iusiurādū. ff. de iureiur.

1 Nunciato2 debet iurare de calumnia.

2 Juramentum calumnie est p2estandum iudice decernente & non aliter.

3 Istud iura. calumnie debet p2estari per iudicem si a parte petatur. & non aliter.

4 Ubicunq aliquid cōmittitur conscientie alicuius. licet ab eius declaratione non possit reclamari nec appel. tamē quādo declarat quod sibi videtur in conscientia tenetur iurare.

5 Facta nunciatione statim acquiritur ius nunciādi per quod possit agere & petere.

Qui opus nouum. In p̄secutione nūciationis tenetur nūciato2 iurare de calūnia aduersaria parte. b. petēte & iudice decernente. b. d. & est singularis. §. ꝑm Bar. ¶ No. q̄ nūciato2 dz iurare ō calūnia. & hoc ō vt tollat via calūnijs. l. in fundo. ff. ō rei vēd. c. quāto. de diuo2. q2 als erat statutū q̄ nūciatio siue iusta siue iniusta ligaret nunciatū. l. j. in p2in. §. eodē. Sine cr ista ratione infert q si nunciato2 p2ius p2obasset de iure sue nūciatiōis si postea pars peteret iurari ō calūnia nō teneret: q2 cessaret plumptio calūnie. ꝓfirmatur q2 posteā quis ꝓbauit intentionē suā nō cogit āpli' iurare ō calumnia. ita no. in. c. ij. in. ij. col. ō proba. per illū tex. & dicit alibi nō reperiri sic exp2esse. Tu potes dicere q ille tex. nō bene p2obet notabile Bal. q2 loquitur in iuramēto veritatis q vī esse superfluum posteā qs perfecte ꝓbibuit: iō de veritate vlterius iurāri. Nā est secus in isto iuramēto calūnie q etiā post perfectā p2obationē p2estandū est. glo. tū notab. in. c. ex literis de iureiur. in gl. fi. ad fi. tenet q iuramentū calumnie potest p2estari antequam sit in causa conclusum, & non post. de quo vltimo vide Bald. limitantē in. l. j. in p2in. & in. l. ij. §. sed q2 veremur. per illū tex. C. de iur. cal. No. cano. in. c. j. in p2in. per illū tex. ō iura. cal. in vj. ¶ Scō no tā' q̄ iuramentū calūnie debet p2estari iudice decernente & nō aliter. ideo si pars sola peteret q nūciās iuret de calūnia: pōt recusare: sec' si peteret cām quare nūciet, tunc tenetur exp2imere q̄is petat sine authozitate iudicis, vt p gl. & doc. in. l. j. in p2in. §. eod. ¶ Tertio no. in verbo. exigat' q̄ istud iuramentū calūnie dz ꝑstari p iudicē, si pet' a parte, & nō alit. Adde tex. in. l. iusiurandum & ad pecunias. §. q iuraran. in verbo ipso iure. & ibi Bar. ad hoc notat. C. de iure iuran. allegatu hic in gl. Istā regulā ozdinarie examinant multa cumulādo in. l. iurisgentiū. in p2inci. ff. de pact. Adde fortē q̄ etiam si lex dicat q aliquid fiet ipso iure tū intelligit' si petat a parte, & nō alit. er. gl. est notabilis in. l. scim'. in p2in. in gl. ij. in verbo ipso iure. C. de inoffi. test. q̄ sequunt Bar. & alij ibi, & gl. ibi allegat optimū simile de cōpensatione que tz fiat ipso intelligit' si opponat a parte. l. fi. C. de cōpensa. Adde bonum tex. in. l. si mater. in verbo ipso iure. & ibi Bar. ad hoc notat. C. de suis & legiti. Limita istū tex. q̄ etiā parte nō petente iudex posset ex officio solo deferre iudicium iuramētū calūnie si suspicatur de calūnia nūciantis ꝑm Pau. ō castr. & Raph. hic adde tex. in. c. ij. ad fi. de iure calum. in. vj. & in. l. ij. §. fi. & q2 veremur. C. de iura. calū. ¶ Quarto p istū tex. no. signant Ange. q tz nūciato2 credat de causa q̄ allegat q̄n est talis, q ne si esset vera sufficeret vt est gl. in. l. j. §. penul. in verbo ptinet. ff. eo. & in. §. sextus pedi'. in glo. ad fi. s. ea. l. & sic statur ꝓscientie nūciātis: istū hic est tex. q tenet iurare ꝓscientia sua nō esse calumniosam. † Ex quo infert generaliter Ang. q vbicunq aliqd q̄ cōmittit' ꝓscientie alicui', tz ab eius declaratiōe nō possit reclamari nec appellari, vt est gl. singu. in. c. statutū. §. assessore. de rescrip. in. vj. & q̄n declarat q ibi ita videt in ꝓscientia tenetur iurare per illū tex. Dz certe in tex. put etiā & ꝑ Pau. de cast. non ꝓbat notabile Ang. q2 tz credatur nūciato2 in actu nūciandi, p2out dicūt gl. p2eallegate: & istū non creditur in p2osecutione nūciationis: q2 tunc debet plene p2obare de iure suo & illo tēpore vult iste ter. q̄ debeat iurare de calūnia. Et ꝑ Pau. de ca. sequitur not. Ang. per illud q̄ alibi habetur q q̄n aliquid cōmittit' peritis in arte' vt iudicet ꝑm q eis videbitur tū debent iurare. l. hac edictali. §. his illud. C. de secun. nup. l. cōparatiōes. C. de fide instru. l. Theopōpus. & ibi p Bar. ff. de dote pleg. Adde q̄ ista doctrina Ang. & Pau. ō cast. hic sequitur do. Alex. in cōsi. cc. & viij. in ij. vol. q incipit, visis verbis. ij. col. ad fi. Adde etiā q̄ idez tz. Ang. in. l. apertissimi. C. de iudi. vbi simpliciter tenet q tz aliquid relinquatur conscientie alicuius tū requiritur q iuret per. d. l. Theopōpus. ꝑ Pro ista doctrina facit q̄ singulariter tenet Ange. in repetitione. l. si vacātia. iij. col. C. de bo. vacā. li. x. vbi tenet q si ex forma statuti debeat stari simpliciter verbo accusatoris, vel nūcij, vel denūciatozis, & tū semper intelligit q debeat iurare p. d. l. Theopōpus. & sequitur Alexan. in consi. lx. viij. in. iij. vol. q̄ incipit, clarissime doctoz. & iustissime dom̄e vicarie. in tertia colum. Adde q̄ vult Bald. in c. ceterum de iuramento. calum. vbi tenet q si in instrumento cōtineant q̄ de dānis & interesse credat simpliciter verbo creditozis, q̄ tū creditor tenetur saltē iurare de calūnia, si reus istud petat. Idē tenet Bal. in. l. iusiurādū q̄ ex quentione. in p2in. §. de iureiur. vbi tenet q̄ si in instrumēto exp2esse cōtineat q̄ stet dicto creditozis, intelligitur cū iuramento. Accedat quod dicit Bal. in. c. tuis. de testi. quod si aliquis p2omisit stare dicto alicui' intelligit q̄ ille tū debeat iurare per. d. l. Theopōpus. & sic remanet defensata doctrina. Ang. & Pau. de cast. hic ꝺ ꝓtra eā facit tex. in. l. rem non nouā. §. patroni. C. de iudi. secm̄ q̄ no. Bal. ibi circa medium ex illo tex. q̄ quādocunq aduocatus dicat se habere conscientiā lesam potest a patrocinio discedere

dere:z de ista cōscientia sua stabit dicto suo q̄ est notabile secundū cū z ōt facere gl.in d.c.statutū.§.adhuc de reser.in vj.nisi rideas q̄ cuius lex diceret stari dicto suo tñ intelligit semp cū tacito vt expredictis patet. Capio gl.i verbo nunciare.q̄ diuide in quatuor. In prima timore ꝛ nūq̄ qō formabo nūc declarat tex. posita formal tres qōes. partes patent. In prima parte oppono sic. qualitas adiecta verbo dz intelligi ꝑ mp̄s verbi cui adicit.l.in delictis. §.si extraneꝰ. ff.de nox.l.si titius.z ibi Bar.ff.de testa.mil.late Bar.in l. ex facto in prin.vbi dixi.ff.de vulg.z pupi. Sed ista qualitas iurādi de calumnia adiicitur verbo ꝑntis tp̄is:ergo apparet q̄ dz iurare de calumnia tempore quo nunciat:sed certe tēpore quo nunciat non adest p̄etor sine quo non cogit iurare de calumnia:ergo tex.non videtur bene dicere. ¶ In eadez gl.ibi,vt nunciatio firma maneat.aduerte in quantū Bar. de 5 fendendo istā gl.tz ꝓ q̄ facta nunciatione statim acquirat ius nunciandi ꝑ qō possit agere z petere.vt in gl.mouetur p gl.in l.ḡ.in verbo ius.ff.eod.vbi etiā Bar.idem tz quod hic.Ego credo istud nō esse verum:z in ꝛium allego forte tex.q a nemine allegatur hic in l.nō solū.§.morte.j.c.vbi morte nunciantis re integra hoc est:q̄ nihil postea ædificatum nunciatio extinguit z nō trālit ad hēdes nunciātis,eo q̄ ex nunciatione nō erat acquisitum ius nunciandi patet.q̄ si esset acq̄situm aliquod ius illud trāsmitteret ad heredes, sed si post nunciationē factā aliquid esset edificatū:quo casu tunc cōpeteret interdictū demolitorium seu actio in factum ad opꝰ destruendū z sicius iam esset acquisitū:tunc nō extinguitur nūciatio per mortē nunciantis:imo tunc trāsmittit ad heredes ꝑm gl.Bart.z oēs in d.§.morte.ergo est ibi tex.fortis q̄ ex sola nunciatione non acquirit ius nec datur actio per hoc nūciato ri.z ita ad hoc illā ter.ibi no,subtiliter solus Raph.cu. ꝛ gl.in d.l.ḡ.z econtra Bar.hic.Sedo in ꝛium facit q̄ q̄diu lex approbat actū nunciatiōis.z ꝛ alias vbicunq̄ lex approbat actū intelligitur quo ad actionē z exceptionē. l.statuas. ff.de acq.rer.dom do.Tamen ex quo in ꝓpolito nostro lex vltra ꝓcedit ꝓuidendo de remedio,z hic de interdicto demolitorio casu quo ædificetur ſp̄eta nunciatiōe,z sic puidet apponendo penā.l.ꝓetor.in prin.ff.§.hoc interdicto.ergo non vult q̄ ex ipso nunciādi actu oriat ius ad agendū similiter sequuto ædificio:q̄ specialis ꝓuisio ꝓetoris de remedio facit vt ex simplici actu nunciādi non oriatur ius agendi iuxta not.per Bar.in l.non dubiū.in pe.col.in prin.C.de leg.put et sensit Raph.cu.hic per ista reddit falsa opinio Bar.z dicta gl.l. fi.§.eo.z apparet quod melior est practica Andree de Pisis hic relata per Bar. Jason Maynus.

1 ¶ Qui nunciat de certa parte operis de parte debet demōstrare.

2 Sicut appella.rei intelligitur de tota,ita appella.partis simpliciter facta intelligitur de dimidia.

3 An in instrumento debeat inseri locus loci.

4 An scriptura priuata an requiratur dies z consul.

Qui nunciat †Qui nunciat in certa parte operis de parte dz demōstrare. Ista §.dicit Bar.se habere ꝓ notabili z facere ad qōnem q̄ dt se habuisse de facto si aliquis egit rei vendicatione, z in libello simplr petāt rem q̄ ꝑcedat libellus z intelligat petūsse totā p istū tex.inducēdo vt per eū.cū Bar.tenent ceteri.facit tex. in l titia cū testamento.§.j.z ibi Bal.z Jmo.ad hoc not.ff.de leg.ij.z in.l.legatis vꝛoꝛi.z ibi Bar.ff.de lega.ij.z in l.si quis cum totū.in prin.z ibi Ang.ff.de except.rei iud. Sed aduerte subtiliter circa istū tex.declaratū,vt.s.per Bart.z alios: q̄ qua rōne nūciatio simplr facta vz z tz:q̄ intelligit facta in toto,eadē rōne q̄ fit nunciatio simplr in parte dz valere z tenere:ꝑ q̄ sicut appellatione rei simpliciter facta intelligit ō tota.z ꝑpter hoc vz ita appellatione partis simplr facta intelligit de dimidia.l.nomē filiarū.§.portionis.ff.de verb.sig. Sicut ergo si nunciasset in ꝑte operis z exp̄essisset de dimidia valeret vt hoc tex.ego eo modo simplr nunciādo in parte dz similiter valere cū vt dixi appel.partis intelligatur de dimidia. Vñ facit gl.in l.si rem.in verbo totā.ff.de rei ven.que ponit vtrāq̄ doctrinā.q̄ quēadmodū simplr peto rem intelligitur de tota.z ꝓcedit libellus:ita si peto partē videoꝛ dimidiā petere.z cū illa gl.tenet Bar.z alij ibi.Jmo fortius etiaz si in lege vel alia dispositione dicat certa pars adhuc intelligat de dimidia.l.si qui.in verbo certe partis.cū gl.ibi. C.de postu.Jmo et in cōsuetudine vel in statuto vbi verba debent stricte accipi appellatione partis intelligitur de dimidia.ita no.Bal.in c.j.in.ḡ.notabili p illū tex.de aliena feu.z ꝑsertim ꝓdicta debent militare in hoc tex.cū agatur vt actus z si nunciatio valeat z nō annullet ꝑ regulā.l.quoties.ff.de ver.obli. z l.quoties dubia.j.de reg.iur.vbi sem ꝑ dz capi interpretatio vt actus valeat Raph.cu.sentēs istā difficultatem rndet verbis subtilib⁹ q̄ q̄ agit a parte intellectuali z tic inuisibili tunc bene appellatione partis intelligitur de dimidia.d.§. portionis.secus q̄n agitur de parte visibili.in his enī que sūt partis visibilis pars non accipit ꝓ dimidia. ita loquitur tex.hic.z tunc rōne incertitudinis dz fieri certioꝛ declaratio de qua parte intelligat:vt dz in hoc tex.istā tñ solutionē Rap. referunt ꝛio modo domi.Jac.pute.z do.Bero.Tor. hic ego ꝓ prima limitatione q̄ vbi agit de parte visibili non intelligatur tunc de dimidia:allego.tex.in l.domum.ff.de ꝛ ben.emp,vbi est tex.fortis ꝛ.d.§.portionis.quod appellatione partis intelligatur de dimidia,sed contra istā limitationē allego aliam tex.in primo membꝛo in §.ff.in verbo partem. iuncta gl.ibi instit.de vulg.z substitu.cogita si melius possit responderi. Secundo per istū tex.colligit Bar.hic argumentum. ¶ An in instrumentis debeāt inseri locus loci.

3

a Conclusit q̄ in actu qui non pōt vniformiter geri in quolibet loco, pu⁹ sunt actus iudiciarij qui debent fieri ad banchū iuris ñ sufficeret dicere actū in palatio Papie,sed dꝛ addi ad banchū iuris p̄sti tex.z sequitur Pau.de ca.Raph.cu.z latius do.Alex.hic.Bal.in l.actus.C.de fide instr.Contra istā conclusionē Bar.facit q̄ vbicunq̄ ex serie facti apparet de loco consueto: tunc nō requirit in instrumēto exp̄ssio talis loci. tex.est in l.j.C.de apo.pu.li.x.z per illū tex.ita tz in terminis Bul.de cu.in l.comparationes.C.de fide instr.z ibi Bald.in iij.col.vbi tz q̄ in actibus iudiciarijs in q̄bus ex serie facti satis dicitur apparere de loco gsueto,nō est necesse illū locum adiici in instrumēto.idē p illum tex.tz Ant.de but.in c.j.de fi de instr.Jo.an.z Hemi.in d.c.abbatē sane.§.f.de reg.iur.in vj.ad illā.l.j.respondent Lud.ro.z do.Alex.hic,q̄ illa lex

b loquitur in scriptura priuata ab in qua bene verū est quod nō

4 requiritur locus sed etiā sicut etiā in tali scriptura priuata nō requiritur dies nec cōsul.l.cum tabernam.§.fi.ff.de pig.nou aūt loquimur in instrumento publico. Ad ij nihil tangunt.sed valde mirandū est de ista solu.Lud.z do.Alex.ad d.l.j.quod ibi loquatur de scriptura priuata:imo loquit ō scriptura publica.istud primo apparet ex rubꝛ.illius tituli in qua dicit de apochis publicis,pōdera illud publicis.Nā appellatiōe apoche simpliciter facta intelligit bñ de priuata. ꝓ ea que tradit Bar.in l.a domnēdi.in vj.col.ff.di iureiu.Dūtractat matertiā a poche.sed ibi dicit de apochis publicis.Sed ꝛ fortiꝰ stringo tex.in.d.l.j.Nā cū ille tex.requirat diē z consulē.ergo loquit in scriptura publica quia in scriptura priuata,vt dictum est nō requiritur dies nec cōsul.d.l.cū tabernā.§.fi.ff.ō pigno.Tertio pondera Bar.in.d.l admonēdi.in fi.cūdo notabili.qui li bene ispiciatur vult quod tales apoche ō soluto que fiunt ibi ꝑ thesaurariū cōmunis iudicetur instrumentū publicū.cū tex.ibi requirat diem z consulē.Quarto pondero Bal.in terminis.in l.inter chartulas.in vlti.col.in pe.C.de conue.fisci debi.li.x.vbi dicit q̄ pico est solennitas publici instrumenti.ad hoc allegat dictā.l.j.C.de apo.pub ergo vult q̄ ibi loquat de instrumento publico.vnde videtur quod ꝓ d. l.j.possit in puncto iuris teneri ista secunda opinio.z Bart. z sequaces.Confirmo istam opinionē alio fundamento:quia ex q̄ actus consuevit fieri in certo loco i dubio ꝓesumit celebratus in illo loco.vt non requirat alia exp̄essio loci per.l.si primus.§.placuit.ff.de aqua plu.arce.l.ij.cū gl.C.ō fideiuss.l. certi condictio.§.ḡ numos.cū multis ibi p me cumulatis ad hoc.ff.si cert.pet.z per hoc apparet nō obstare istum tex.in q̄ se fundat Bar.huic.et ex consuetudine, non potest argue ex certo loco,ꝓout in conclusione Bar. Jason Maynus.

a ¶ Loci.Add gl.i data.vj. Bal.in l. cō tractus. col. iij. C. de fide instr. Arch. in c. cū redē ptoꝛ.vñ.q.q. Do. de sancto Geme. in c. in nomine domin. xxij. distin.

b ¶ Scriptura priuata. Add de gl.i c. quoties cordis o cul⁹. j. q. vij. Ang. il. j.§. editiones. ff. de edē. Jo.ō Imol.in.l.ij ff. quēad. testa.a ꝑ. Bal. c.j.ad fi. de ꝓbatio. Ale. ꝑ si. cxxij. di scussis belitationibus.vo. j. ꝑ si. xxvj. ponderatis vol. ij.

1 ¶ Que sit ratio quando ædificatur in pluribus locis q̄ requiratur pluralitas nunciationum.

2 Vbi est pluralitas habituum ibi requiritur pluralitas ꝓiuationum.

3 An legato annuo non sufficit vna ꝓscriptio,cū cēsentur plura legata z ꝓ oibus sequentibus sunt conditionalia.

4 An stipulatione annua cū sit vna ꝑ toto tempore sufficit vna ꝓscriptio.

3 Semel excommunicat⁹ potest pluris excommunicari z semel bannitus potest pluries exbanniri non solū ꝑ diuersis causis sed et ꝓ vna:infamis tñ non potest esse amplius quā semel infamis.

5 Absolutio generalis facta a iudice ex mera iustitia non potest argui ad causas deductas in petitione z prosecutione.

7 Generalis absolutio conceſſa a ꝓncipe vel a populo ex mera gratia trahitur ad omnia bona quia ꝓsumitur ex certa scientia conceſſa.

8 Non valet indulgentia principis super condēnatione scīa n i si facta expressa mentio de prima, qz videtur obreptitia.

9 An bannitus pluribus bannis possit ab vno banno liberari.

Si in pluribus Ad pluralitatē operū requirit pluralitas nunciationū, z pluralitas nunciationū requirit pluralitatē remissionū. b.d.

¶No.q qñ qlificat in pluribus locis requirit multiplex nūciatio q ampliat Bart.ēt si illa loca essent adeo vicina qō in oībus posset exaudiri nunciatio.z in hoc reprehendit Ja.ō are.mihi plz opi.Jac.de are.ℨ Bar.q̄ ēt tz Raph.cu.hic effectualiter ℣Pau.de ca.per rōnem ter.nostri:qz in re presenti fit nunciatio,ergo logtur de distantibus.nā data vicinitate ꝓsequēter data presentia diceret in re presenti oib⁹ nūciari. Nec obstat fundamentū Bar.qō in nunciatiōe regrat specificatio locoz:qz vt ōt ℣Pau.de ca.cū demōstret ad oculū ex pūtia non requirit alia specificatio.l.j.in fin.ff.de dote prele. Adde forti⁹ qō vbi de forma requirit certa expressio sufficit ex rei pūtia demōstrari absq; alia expressione.istō,pbāt duo tex.simul.iuncti.l.iubemus.C.de test.iuncta.l.nemo.in p̄.ff.de her.instī.facit q vult gl.reputata singularis in l.q extri secus.ff.de verb.obl. q vult qō data rei ꝑsentia error in noīe appellatiuo nō vitiat actū.ita limitat.l.si qs in fundi vocabulo.in p̄in.ff.de leg.j.z Bar.in d.l.q extrinsecus pōderat inra que.s.allegaui. ¶Scīo no.ex isto tex.†rōnē quare requirit pluralitas nūciationū qñ ediffcat in plurib⁹ locis ōt tex. q rō est:qz nunciatio dz fieri in re pūti. Hinc ex ista rōne ter. infert notabl'r:q cū in interdicto q vi aut clā:nō requirit qō nunciatio fiat in re pūti.l.aut qui aliter.§.si qs cū denunciasset.z ibi gl.ff.qō vi aut clā.Bar.in.§.si qs forte.s.ea.l.certe vna nunciatio sufficeret p pluribus diuersis edificijs quantū ad interdictū q vi aut clā. ¶†Tertio no.ex hoc tex.q vbi est pluralitas habitū,ibi requirit pluralitas p̄uationū.z sic⁹ vbi sunt plura vincula ibi absolutiōes plures extinguuntur:qz nihil est tā naturale q̄ vnūquodq; solui eo mō quo ligatū est.l.put quisq;.ff.de solu.l.nihil tam naturale.ff.de regu. iu.facit ad hoc notabilis tex.in l.j.§.si plura.ff.ad turp.gl.in c.cū p cā.de sent.excō.z facit ad qōnes.§.tactas p Bar.z ibi dicemus. ¶Blo.in verbo remissiōes diuide in tres.In pma colligit ex hoc tex.argumentū ad qōnē. In scīa allegat vnaz ꝓcordantē ad istū tex.q̄ ēt pōt induci ad qōnē superiorez. In tertia z vltima opponit z ñ soluit,partes patēt. ¶In prima pte glo.facit duas ꝓclusiones. ¶†Prima est q in legato annuo nō sufficit vna prescriptio.cū censent plura legata z p oibus annis sequētibus sunt ꝺditionalia.vt hic p Bar.Limita qñ esset legata alimenta simplr sine distributione tpis:qz tūc vnā est legatū z vna prescriptio sufficit:ita limitat Bal.i l.j.circa fi.in pe.q.C.de sen.que sine certa quātita. vbi repntat notabile z subtile.z idē Bal.in c.si inter ptes.§.j.circa fi. de lege.com.in vsi.fen. Ad de tū bñ facere illud qō vult Ang. in l.j.C.de fideicō.in lec.peru.in vl.col.vbi limitat illā.l.j.nō ꝓcedere qñ legatū esset vnū z semel cederet dies:tūc vnica solutio sufficeret respectu futurorū ꝓstationū q̄ ē diuisa p tz.q.l. firmo.§.fi.ff.qñ dies lega.ced. ¶†Scīa ꝓclusio est q in stipulatione annua cū sit vna p toto tpe sufficit ēt vna prescriptio vt hic p Bar.z alios.facit tex.i c.ō quarta.ō pśc.vbi sufficit vna pścr.xl.an.ad excludēdū eccliā episcopale toto tpe,a iure petendi quartā decimarū a rectoribꝰ inferiorū ecclesiarum: q̄uis illi essent singulis annis solutē de.z ita per illū tex.tenet cū Bart.do.Abb.in c.auditis.de prescr.post Jo.an.ibi.Ad idem facit text.in l.si vsufructus alterius in verbo qz plura sunt legata a ℨrio sensu.ff.quib.mod.vsuffru.amitt. ℣Potes in pūcto iuris.z sic in stricta disputatione tenere ℨ Bar.z seq opl. vltramon.in d.l.cū notissimi.q̄ ēt ibi tenent Ly.Alb.Sali.z Raph.Fulg.do.Ant.in repetitione.c.pernenit.in antepen. char.decensi.p tex.forte in d.l.cū notissimi.§.in his ēt i ōbo ab initio cuiusq; anni.z credo q ille tex.pquē fuit edit⁹ ad tol lendū istud dubiū z pōdera q illud annū sine debeat ex promissione siue ex ℨcto siue debeat ex legato qō est ℨ theoricaz Bar.z aliorū.z per illū tex.facile est respōdere ad allegata in ℨrium. Querit Bar.si aliquis sit excōicatus pluribus excōmunicationibus,vel si pluries exbannitus an requirātur plures liberatiōes z absolutiones,z distinguit vt per eum.z cum distinctio.Bart.sic formaliter lata simpliciter transit ℣Pet. de Anch.in cle.graui.de sent.excom. ¶Tu autem ex dictis Bart.facies quatuor ꝓclusiones.z clarius habebis.† ℣Prima est qō semel excōicat⁹ pōt pluries excōmunicari z semel exbannitus pōt pluries exbānīri nō soluz p diuersis causis, sed ēt pro vna.secus tñ est in eo q semel est infamis,nā non pōt amplius fieri infamis.Et predicta no.gl.in l.ij.in verb.exti. C.vt intra cer.tēp.z gl.plenior.in d.c.ita quozūdam.in gl.fi. de iude.adde tex.in c.fi.iij.q.iij.z ibi gl.multū plenā.z in gl. capitulū sancte crucis.in gl.in ver.suspensionis.z ibi Bal.in ij.col.de rescr.Bal.in l.nihil.C.de indi.liber.z apud consima.ad fi.vbi dicit cum excōicatio sit sententia medicinalis vbi sunt plures egritudines ibi requirunt plures medicine. Sed aduerte qō ꝺ predicta de infame tz Bal.in c.de appellationib⁹.extra de appellatio.vbi querit an semel infamis possit vlterius effici infamis.ℭ primo ōt videri qō non:qz est infamia q̄dā ꝓpuatio,vt est gl.in d.l.ij.C.vt intra cer.tēp.ipse tenet ℨrium.z ōt qō infamis pōt effici infamior. Sicut fur simpler pōt effici famosus cū teratis delictis iteratur pena.l.capitolium.§.famosos.z ibi not.ff.de penis. z.l.quicunq;.C.de ser. fug. ¶Secōo ꝓclusio est †q absolutio generalis facta a iudice ex mera iustitia,nō porrigit ad causas deductas in petitione z pśecutiōe. Adde ꝓ limitatiōe qz vbi plures excōmunicationes vel plura banna processissent ex vno facto vna absolutio z vna liberatio sufficit qz oia pro vno reputantur:secus si ꝺuersis factis.tex.est in l.j.§.si plura.ff.ad turpillia.z ita ꝓcludit Bal.post Jac.de are.z Ly.in l.fi.C.de nupt.per illum tex.tu dic q ante cū ista fuit doctrina Bar.in d.l.fi.in pe.qō.

¶Tertia ꝓclusio est †q generalis absolutio concessa vel a principe vel a populo ex mera gratia trahit ad oia banna:qz presumuntur ex certa scientia concessa.secus si ad petitionem partis tacentis aliquē grauiorem casum,vt hic per eum. Tu adde qō non valent litere pape vel principis remissiue condemnationis,nisi in supplicatione exprimat causa z quilibet facti qualitas:ita signāter tz Bal.reputans no.dignū in l.ꝓscriptione.in.ix.col.C.si ℨ ius vel vti.publ. Ubi per hoc infert q si ꝺdemnatus in mille pro homicidio supplicauit principi,p cōpositione faciendo non expressa causa delicti quare fuit condēnatus in mille:si obtinuit nō valet ipso iure rescripta.ita Old.in consi.xxiij.qō incipit.ad q̄stionē.ad fi.d.Ale. in pśi.xiij.an.j.vol.q incipit. ℣Pōderatis his q̄ narrantur in themate.in.ij.col.ad fin.Scīo adde necessario ad doctrinam Bar.†q nō vz indulgentia principis sup cōdēnatione secunda:nisi fiat expressa mētio de causis:qz vr obreptitia. Unde q semel obtinuit gratiā p scīo homicidio q cōmiserat deinde obtinuit gratiam pro scīo homicidio non valet scīa gratia si tacuit de prima.tex.est in l.ij.ver.his ergo.C.de episc.audi. z ibi ad hoc no.Hul.de cu.z Bal.z ibi Bal.reputat mētē tenendū.sequit Lu.ro.hic reputans bene singulare.z p hoc ōt Barba.in c.super literis.in.xx.q̄.col.de rescri.qō vidit bono decapitari quendā nō obstāte gratia q̄ obtinuerat:eo qz tacuerat de primo homicidio,in cuius absolutiōe seu remissiōe.

¶Quarta cōclusio qō remissio generalis facta a pte trahit ad oia banna:nisi esset facta ex cā trāfactionis,vt hic p Bar.z sic pōdera qō Bar.videt approbare gl.in d.l.emptor.§.lucius.de pac.que facit differentiam inter pactū liberatorium z transactionē,sed aliter tenet idē Bart.in l.si ducenta.C.de trāsac.vbi late ō hoc dixi.nō insistā nūc. ¶Ultimo q̄rit Bar. †an bannitus pluribus bannis possit ab vno tantū banno liberari z distinguit vt hic q eum.Ang.eum reprehendit:qz si interim caperetur nō dz posse condēnari virtute illi⁹ banni a quo est absolutus. Nā alios deciperetur sibi authoritate ꝓtorie ℨ l.j.in fi.C.de his qui ve.eta.impe.z qz sicut bāna possunt separatim fieri:ita ēt debent posse separatim tolli.arg. l.put.ff.de sol.z ita put Ange.tenet Lud.ro.z Raph.cu.hic sed certe Ang.nō bene cōsiderauit verba Bar.nam Barto. vult q ideo illa absolutio sibi interim nō prosit:eo qz aliū bānū q restabat erat extra iura ciuitatis.l.amissione.§.q deficiūt.z ibi Bar.ō.de capi.dimi.z ita interim poterat impune occidi a quocūq; nedū a iudice.vt no.Bar.in l.iij.§.fi.ff.ō admen.lega.ideo hoc respectu absolutio ab alio bāno interi nō releuat ista fuit intētio Bar.cui⁹ ꝓclusionē tenet:q̄ etiā tenet Alex.hic.z ℣Pet.de anch.in cle.graui.de sent.excom.Sed ꝑsidera si posset teneri opinio Raph.Lud.z Ang.z ℨ Bart. alia ꝓsideratione Bar.enim mouetur qz propter aliud bānū qō restabat pdit ira ciuitatis.Cōsidera qō bannit⁹ a ciuitate taliter q efficiat hostis ciuitatis quānto verū sit q perdat iura statutaria illius ciuitatis cui est hostis tū non perdit iura cōia ciuilia a q̄bus ciuitas nō pōt eū ꝓuare.ita no.Bar.in l. certa forma.p illū tex.C.de iure fisc.li.x.Bar.z alij in l.j.C. de ber.instī.cū multis ꝓcordantibus,z ꝓbatur optime qz bannit⁹ ab imperatore:qz tunc sunt hostes in vniuerso mundo.l. ij.ō.de deser.z occulta.l.xij.per consequens perdunt oia iura ciuilia

8 ¶Et sic.ad de Bal.in l. cā quā.de fi. z deico.C.ō legitima babētio plures ō fectus. Feli. pienē c.postulasti.iiij. co.de rescri. ℣Purp.

b ¶Semel excōicat⁹.Adde.c.cū pcā. ō sen.excom. c.significasti. de eo q du.in matr.tex.cū gl.in cle.grauis.de sent. excō.gl.in c.3 j.q.m cā.li. vj.

c ¶Semel exbannit⁹.Adde spe.tit.de accu.in.§.sequitz videre. ver.quid si bannitus.

d ¶Sntia medicinalis.Adde.c.multi. ij.q.j.c.j.ōsc. excō.lib.vj. gl. in verbo mortis.in c. nemo episcopus. xj. q.iij.

e ¶Infamis. Adde gl.in vers.dubitatio.l. aut dā num.§. seruos.ff.ō pē.

f ¶Excōicationes.Adō gl. z doc.in c.cū pro causa. ō sent. excom. docto.in ca. Ang. credā. ij.q.iij. bar. in l.qui separatim. de appell. Bal.in l.fi.C.ō nup.

5

ra ciuilia romam imperñ.§.qui deficiũt.vbi Bar.& d.l.certa forma.vbi ẽt Bar.non tñ perdunt iura gentiũ vel naturalia: q2 sunt superiora iuris ciuile.text.est in l.si mãdauero tibi. §.is cuius.ff.manda. Ita arguẽdo p portionabiliter bãnit⁹ a ciuitate efficit hostis illius ciuitatis p cõsequens perdit iura statutaria illi⁹ ciuitatis.sed nõ priuat iure cõi,vt superius dixi.Unde ad ppositum nostrũ si liberatio bãni esset fundata i iure municipali illius ciuitatis:tũc pcederet opinio Bar.qõ non valeat:q2 perdit iura illius ciuitatis,sed si illa liberatio esset fundata in iure communi & nõ aliquo iure particulari ipsius ciuitatis cũ perdat iura cõmunia,vt dictũ est. Scõm ergo rõnem Bar.videretur q tunc liberatio valeret:tamen secundum aliam rationem quaz superius adduxi contra Ang. q2 interim potest impune offendi a quocunq videret quod liberatio non valeret.

1 ☞ Qui tenetur satisdare ad hoc vt penaz euitet vel ad hoc vt premium cõsequatur sufficit si se offerat paratũ parti satisdare cum fideiusso.quauis ille cui dz satisdare nihil dicat vel ꝺdicat nec est necesse qõ promittat notario vel alteri recipiẽti pro illo.

3 Sicut in nuncia.que fit a parte non est necessaria aditio pretoris ita in remissione que fit per satisdationẽ partis non requiritur aditio pretoris.

4 Ubi quidetur per.l.ibi nõ est necessaria pretoris viui aditio.

5 An & qñ sit necesse adire pretorem vnum pro remediis inductis a iure pretorio.

6 An possit peti remissio aliarum protestationum.

1 **Si is cui nunciatũ.** †Satisdatione vel remissione prestita aut oblata & p partem non acceptata nunciatio ipso iure remittitur.nec ob hoc necesse est pretorẽ adire.h.d.effectũ hui⁹ satisdationis ponit tex. in l.stipulatio.§.fi.e. ¶ Nota.ex isto tex.fin Ang.quẽ oẽs allod.sequũtur† q ille q tenet satisdare ad hoc vt penã euitet vel ad hoc vt premiũ consequat:sufficit si offerat se paratũ parti satisdare cũ fideiussore:q quis ille cui dz satisdare nihil dicat vel ꝺdicat nec est necesse qõ ꝑmittat notario vel alteri recipiẽti pro illo.& dt Ange.se ita de facto rñdisse in ardua qõne p istũ text.& l.ptor.§.hoc autẽ interdictũ.& ibi gl.in verbo adducitur.j.e.idẽ tz Bar.in l.pretor.§. si qs paratꝰ.in fi.j.e.& in l.si qs fideiussor.in pnin.ff.qui satisdare cog.ego cõfirmo rõnem. Mã cõditiones sunt precise & debẽt impleri in forma specifica.l.si heredi.& l.meminus. in pnin.ff. de condi.& demon.& tũ si stat per eũ cui dz impleri cõditio habetur pro impleta.l.iure ciuili.cum similibus.ff.de con.& dẽmon. ¶ Secõ no.† q sicut in nũciatione que fit a parte nõ ẽ necessaria aditio pretoris.l.j.§.nũciatio.ff.eo.gl.i §.qui op⁹. ff.e.l.ita in remissione que fit per istũ tex.quamuis gl.magna hic in pnin.contrarũ & male dixerit vt ibi dicã.Intellige nisi partes essent discordes in forma satisdatiõis vl an fideiussores essent idonei vel circa diẽ intra quẽ dz agi:iuxta.l. cũ pcurator.§.j.ff.e.l.q bona.§.ff.j.tit.j.tunc bñ recurritur ad iudicez in l.de die.in pnin.ff.qui satisdare.coga. Et istud vult iste tex.ibi boni viri arbitratu cũ bonus vir intelligat inter.l.vir bon⁹. ff.iudic.solui.& l.cõtinuus.§.cũ ita.ff.de verb.obl.adde qõ ẽt aliꝑ duob⁹ modis fit remissio nunciatiõis vltra satisdationẽ

4 vt declarat Bar.in.§.q remissionẽ.j.e.l.vbi dicek.† ¶ Ultimo no.qõ vbi prouidẽt per.l.ibi nõ est necessaria pretoris viui additio.facit.l.cũ sub cõditione.§.fi.ff.de cond.inst.sic alibi frustra precib⁹ impetrat q iure cõi pcedit.l.j.C.ꝺ thesau. lib.x. ¶ Lapio gl.in verbo veniẽdi.qz diuide in quatuor partes.In prima declarat tex.In secunda infert ex tex.In tertia timoze ẽ zũ ponit magistralẽ doctrinã.In quarta opp.& ꝺ solu.se remittit.Scda ibi,& sic ergo patet.Tertia ibi,& dici dẽ.Quarta ibi,item ad hũc.§.& ad plures alios ꝛc. ¶ In eadem gl.ibi,qõ sit satisdatione prestita.gl.in hoc male dicit & ꝺ istũ tex.q2 satisdatione prestita nõ est necesse adire pretorẽ p remissione:q2.l.ipso iure remittit sed bene necessario adit pretor qñ ab eo petitur remissio absq satisdatione,vt in.§.

5 qui remissionẽ.& ibi ꝺz.j.ea dẽ.l. ¶ In eadẽ gl.ibi,& dic idez vt sit opus habes gl.magistram que declarat melius quãdo alibi an & qñ pro remediis inductis a iure pretorio sit necesse adire pretorẽ viuum:signa istam glo. Nam refert Bal.hic in fi.q Jo.paglarensis pceptor suus multũ exclamat istam gl. Item istã glo.dicit esse multum solennem.Bal.in c.bone.ff. in.vj.col.de electione.eam etiam not.Bal.in c.vasallus feudum.si de feudo fuerit controuer.inter demi.& agna. in vsib. feu.& dic plenius vt hic p Bar.alij nõ tangunt. Sz cõsidera i vltimo membro distinctionis Bar.inquantũ Bar.ꝺt q si pretor disponat circa actus disponentiũ qõ indistincte sit necesse adire pretorem viuũ videtur obstare ti.de tabulis exhibendis.& titu.quoz legata.& quoz bona.& quem ad.testa.aper. & similes in quib⁹ pretor disponit in actibus morientiũ.& tñ in oibus illis cõpetit actio in factũ nec est opus ibi adire pretorem viuũ sicut nec in actibus viuentium qñ actio cõceditur. cõsidera q potuerit esse me⁹ Bar. ¶ Extra gl.limitat Bar. post Ja.de are.istum tex.vt procedat qñ nunciatio esset facta causa iuris nõ conseruanda vel causa iuris publici tuendi sec⁹ si esset facta ex causa damni infecti,iuxta l.j.§.pe.ff.eod. Dic q clarior ratio est ꝺ illa quã assignat Bar.hic:q2 satisdatio de qua in hoc tex.prestatur de opere demoliẽdo.l.stipulatio.§.j.j.e.vnde si domus tua caderet super meam:illa satisdatio q opus demoliet nihil ꝓficeret ad causam dãni infecti vñ requirit ibi alia satisdatio.scilicet ad causã dãni infecti tex.est in.l.ibi q bona.§.si qs opus.j.ti.j.& ita declarat Bar.

6 met.in l.stipulatio.in pnin.j.e. ¶ † In vltima.q.Bar.dũ querit an possit peti remissio aliarũ protestationũ.& ꝺt se dixisse i §.si quis ipsi pretori.ff.ea.l.Dic. q Bar.ibi i xp̃.q.bene potuit an possit remitti vel peti remissio protestationis que succedit loco nunciationis in casu illius.§.& concludit q sic,de alijs nihil tangit.Cõclude breuiter q remissio ꝑ viã satisdationis,& sic per actũ extraiudicialẽ non bz locũ nisi in ista nũciatione & non in alijs ptestationib⁹ p rõnẽ quã ponit text.in l.pretor ait j.hoc interdictũ phibitorũ.j.e.q2 ad decus vrbiũ spectat ne edificia remaneant imperfecta. Et q2 nũtiatio videtur esse maligne nature:q2 ligat sine iuste sine iniuste nũciet.l.j.in pnin.ff.e.iõ faciliꝰ puisũ est de isto remedio remittuo p viã satisdationis q nõ est in alijs ꝓtestationib⁹.l. si maior.C.de rei ven.Si aũt qs vellet petere remissionẽ via iudicaria p officiũ iudicis vt declaret protestantẽ nõ habere ius protestãdi & istud remediũ nõ bz solũ locũ in ista nũciatione sed ẽt in omni alia ptestatione iuxta gl.in.l.si cõtendat.j.ff. fideiusso.& in l.Aurelius.§.centũ.ingl.ff.de lib.le.Bar.l. si finita.§.elegãter.in pe.co.j.ti.j.Aduerte ẽt.q si aliqs ptestet mihi qõ talis fundus non est meus & q mala fide possideo ꝺ ꝓpter hoc non laboratores vel colonos:q2 sic turbet me in mea possessione competit mihi interdictum vti possidetis p quod ille cõdẽnabitur vt desistat a tali molestatione.ita tenet Bar.in l.j.§.huius autem interdicti.in.j.co.j. vti possi.

2 ☞ Actus extraiudicialis prouocatiuus ad iudiciũ legitimatur per cautionem rati.

3 Procurator ad protestandum non admittitur cum cautione rati,eo.q2 tenetur ostendere instrumentum mandati.

4 Ad denunciandum nouum opus sufficit procuratorem habere generale mandatum.

1 **Qui procuratorio.** †Not.q procurator de cui⁹ mãdato dubitatur solũ tenet cauere de rato qñ iudiciũ instituit:& sic etiam qñ facit actũ extraiudicialẽ,& ita ad hoc no.alibi istũ textuz. Bar.in l.qui absentẽ in tertio notabili.ff.ꝺ pcu.Et ex hoc ter-

2 babes correlarie scdo notare † q actus extraiudicialis,puocatiuus ad iudiciũ legitimat per cautionẽ rati sicut ẽt coraz arbitris procurator de cui⁹ mãdato dubitat admittit cũ cautione rati:put determinat Spe.in ti.de satisda.§.iij.v.it m queritur an cautio de rato debeat prestari in arbitratꝰ.facit. l.nõ distinguemus.§.pe.vbi gl.ff.de arb.facit etiã quia arbi-

3 tria sunt redacta ad instar iudiciorũ.l.j.ff.de arbi. ¶ † Tertio pondera nouiter hic esse tex.ꝺ illo qõ alibi tenet signanter Bal.in rubrica extra de procu.in.iij.col.vbi tz q procurator ad ptestandũ non admittit cũ cautione rati:eo q2 tenet ostẽdere instrumentũ mãdati p tex.in l.si quis.in ver.cognouit.ff.depos. Certe hic videt tex.in oppositũ vbi ad nunciandũ admittitur procurator cũ cautione rati.Et nunciatio ꝺz q ꝺ ptestatio imo denũciatio & protestatio sunt synonyma ꝺm Bar.in l.nõ solũ.§.morte.in.j.q.j.e.Imo.& ꝺo.Ille.in.§.si quis ipsi pretori.ff.ea.l. ¶ Posses concordare distinguendo,put distinguit alibi idẽ Bal.in c.coram.in vlt.col.de offi.dele. vbi querit Bal.an ad protestandũ debeat admitti procurator cũ cautione rati:si de eius mandato dubitetur. Et distinguit qõ si ptestatio tendit ad iudiciũ & tũc admittat,per.l.q absentẽ.ff.de procu.nã q protestat partib⁹ actoris fungitur. l.si res quã.ff.de euict.Sed si ptestatio tẽdit vt aliqd deꝰ vel vt soluat oportet q tũc offeratur instrm mandati per text.in ꝺ.l.si qs inficiatus,q2 isto casu ꝺz precise ꝓstare ꝺ mãdato.vt no.in l.nõ solũ.§.qui alieno.ff.de proc.ita ibi Bal.ibi ẽt distinguit Bal.in c.cumana.in vj.col.de elec.in rubr.C.depo. Modo reducendo ad ppositũ nostrũ nũciatio est quedã ꝓuocatio ad iudiciũ vt declarat Bar.in §.si qs pretor.ff.e.l.ergo ꝺz admitti procurator ad nunciandũ cũ cautione rati,vt hoc tex.considera tamen subtilius an text.in quo semper se

fundat Bal in d.l.si quis nunciat⁹.in verbo cognouerit, pro bet eius opinio.mihi vr̃ qđ ter.ille necessario nõ ꝓbet ꝙ cognouerit ergo necessario p ꝓductionẽ instr̃i cũ possit cognoscere et alijs multis modis:puta p testes vel per dictũ vni⁹ notabilis viri iurta gl.in l.titio fundus.ff.de con. t demõ.de qua dixij d.§.si quis ipsi ꝓcur.vñ verbũ cognouerit mihi ne cessario nõ ꝯcludit, ꝓductionẽ instrumẽti:tñ Bar.i d.l.si qs inficiatus.in primo notabili not.ex illo tex.de ꝓductione in strumẽti,sed postea in ij.no.ꝛt de instrumẽto vel ꝛ dictis testiũ. ¶Quarto no.ex tex.in ver.et si veri⁹, qđ et si ver⁹ ꝓcurator repellit si nõ cõstet de mãdato:nisi caueat de rato ꝙ pria sunt aliqđ nõ esse vel vere eẽ t nõ apparere.l.duo sunt titij.ff.ꝛ.testa.tut. ¶Bl.in verb.verus.diuide in tres,put effe ctualiter ponit tres solutiones ad ꝛium in ea formatũ. par tes patent⁹ per se. ¶Jn eadẽ gl.in fi.istã conclusionẽ gl.re prehẽdunt Bar.t cõiter doc.hic.t Bar.in l.j.§.j.ff.ꝛ libe.
4 agno.cor̃ qz ad nunciãdum nouũ opus sufficit qđ ꝓcurator habeat generale mandatũ t nõ regritur qđ habeat speciale mandatũ ad nunciandũ nouũ opus.Adouetur per ter.in l.j. §.fi.ff.ꝛ.eo.vbi vsufructuarius q nõ hz speciale mandatum ad nũciandũ nouũ opus põt nunciare ex mãdato generali.Bo mi.Jac.pute.ꝛt illũ tex.nihil facere qz logꝙr in vsufructua rio q.est ꝓcurator in rẽ suã t cui ipso iure conceditur ois cu stodia rei.l.j.in fi.cum l.seq.ff.vsufru.quemadmo. cau.nimi rum si ibi põt nunciare.Hz nos loquim ur in ꝓcurator simpli t.Ego vltra eũ cõfirmo:qz in casibus requirentibus spe ciale mandatũ paria sunt vel habere speciale mandatũ vl ꝙ quis sit ꝓcurator in rem suã.tex.est in l.iusiurandũ ꝙ ex con uentione.§.ꝓcurator.in fi.ff.ꝛ.iurein. Hz tu dic ꝙ ille tex.bñ allegat per Bar.Nam aduertendum qđ ibi vsufructuarius nõ põt nunciare nouũ opus suo ꝓprio nomine,sed tantum p curatorio nomine domini vt ibi ꝛt tex.eo qz hz ius fragile ꝙ saltẽ extinguit per mortẽ t nõ transmittitur ad heredes sed ꝛ ꝙ tenẽt doc.ibi:ergo apparet qđ ibi nõ est vere ꝓcurator i rẽ suã:qz non extingnitur per mortẽ:imo trãsmittitur ad he redes.l.illã.C.ꝛ dona.l.j.t l.si quidẽ.C.ꝛ act.t oblig. Raph. cu.hic tz opi.huius gl.ꝛ Bar.t oẽs doct.isto fundamento qz si ꝓcurator generalis iniuste nunciasset facit dominũ inci dere in penã:qz saltem tenetur ad interesse.§.ad excludẽdas in aut.de litigio.col.vij⁹.l.rei quam.ff.de dolo.t statim infra subijcitur per Bar.Sed sic est quod ex generali mãdato nũ quam venit aliquid per qđ dominus possit incidere in penã. l.si ꝓcurator.in prin.ff.de cond.indeb.t.l.j.si ꝓcurator. ff.si quis ius dicen.non obtẽ.Ex̃ concludit quod ꝓcurator cum generali mandato bene potest nunciare.ita procedat ꝙ cluso doc.sed non iniuste per rõnem predictam. Sed ad hoc est facile respondere quod regula.d.l.si procurator procedit cũ esset pena que veniret imponenda,precise domino,sed hic est pena que etiam potest imponi ipsi ꝓcuratori qz est pena pecunia,ꝛz interesse que pena eque põt cadere in procurato rem sicut in dñm.ideo tunc non requiritur speciale mandatũ ꝓout requireretur si pena precise esset imponenda domino. ita notab.declarat Bar.in d.l.si procurator.in ij.col. vbi di xi.t in d.l.j.§.si procu.in fi.col.

1 ☞Petens remissionem nunciationis alieno nomine vel ꝓ ꝓrio ꝛ sustinere partes ꝺfensoris.

2 Defensor rei solum tenetur satisdare de iudicato soluendo,si autem caueret de rato.

3 Quilibet carens mandato potest petere remissionem nuncia tionis ꝓ absente.

4 Quando nunciatur no.op.causa iuris publ.sufficit quod nũ cians solum repromittat.

5 Triplex remissio nunciationis reperitur.

6 Defensor admittitur ꝓ absente ad petendam remissionem nunciationis.

a ¶Ex hoc sil latio. Facit Ble.li.v.pf. 1 ciũ. Et consi dera an Jas. dicat verum dũ ꝺt etiam a extra iudiciũ qz tũc non est necessariũ p torẽ adire,vt habetur inl. v.§.si is cui. ꝺ.c. Purp.

Qui remissionẽ. Petẽs remissionẽ nuncia tionis alieno noĩe sustinet partes rei:t ꝛ sufficit qđ satisdet de opere demoliendo, non aũt qđ caueat de rato.h.ꝺ. ¶†Nota primo ꝙ petens remis sionẽ nunciationis alieno noĩe vel etiã ꝓtorio dicitur sustinere partes ꝺfensoris t sic rei ratio est:qz huic remissionis ꝯ nũc petit cãm dedit actus nunciatis pronocatiuus ad iudi ciũ qꝑcedit per.l in trib⁹.ff.ꝛ iud.Et ex hoc⁹ ꝓcuratoris relatie infer tur reg.notab.ꝙ q petit in iudicio irritari illud ꝙ per alium aduersus eũ ẽt extra iudiciũ est factũ:hz sustinere partes rei. qđ est notabile ad multa,de qbus per Bar.in §.si quis ei.j.e. Et ex hoc tex.infert in specie Bal.ꝙ qui petit sniam aduer sus se latã ꝺici nullã hz reus ꝙuis videat agere tñ in effectu sustinet partes rei.veritas pendet ab his que dicentur in §. seq.eodẽ modo qui petit se cancellari a banno sustinet partes

2 rei ꝑm Bar.in l.non cogendi.ꝺ.c.si.ff.de procu. ¶†Secõ no. ꝙ defensor rei solũ tenet satisdare de iudicato soluẽdo nõ aũt caueret de rato,vt hic.t.l.j.in fi.C.ꝺ satisda.t l.exigendũ.C.de procu.t.l.filius familias.ff.qui satisda.cog.t ideo in hoc tex. solũ satisdare ꝺ opere demoliendo ꝙ est in effectu de iudicato soluendo,vt.j.ꝺt. ¶Tertio not.† ꝙ glibet carens mãdato põt
3 petere remissionẽ nunciationis ꝓ absente;ratio qz sustinet partes defensoris,vt ꝺt tex.vnde succedit regula ꝙ quilibet est idõneus defensor sine mãdato:dũmodo satisfdet de iudica to soluẽdo.l.seruũ quoq;.§.publice.ff.de procu.§.pe.insti.de satisdatio. ¶Quarto nota text.ibi sine ad publicũ, hic esse
4 ter.notabilẽ ꝑm Raph.cu.hic t do.Jac.pute.† ꝙ ꝛ alias qñ nunciatur nouũ opus cã iuris publici sufficiat nunciato qđ solũ repromittat.l.nõ solũ.§.si cũ iure.in ver.ꝑm.j.eo.§.si is cui.ꝺ.ca.l.vnde in isto tex.dñs edificũ solũ facta simplici pro missione potuisset in opere libere ꝓcedere tñ in defensore nõ sufficit repromisio, sed regritur satisdatio per regulã ꝙ ne mo est idoneus defensor sine satisdatione de indicato soluen do,vt in iurib⁹.ꝺ.alleg.ẽt si esset locupletissimus t cõsularis, vt est ter.notabilis in l.minor.§.si.in fin.ff.ꝛ procu.t istud est eos ꝙ faciebat dubitationẽ in isto tex.t ꝓpter hoc iste tex. est notab.Sed tu aduerte ꝙ nõ bñ cõsiderarũt isti tex.qz nõ loquit qñ nunciatio fuit facta cã iuris publici.imo loquit qñ remissio que petebat ꝓtinebat ad publicũ vel ad ꝓriuatũ ius.
5 ¶Bl.in verbo ad ratihabitionẽ.dic vt hic ꝑ Bar. sed clari⁹ loquẽdo dic† ꝙ tripler remissio est nunciationis. Quedã est ꝙ fit ipso iure a lege absq; aliquo partis vel iudicis facto vt ẽ qñ nũciatio est ipso iure nulla.t sic põt impune sperni,vt.§. si qs riuos.ꝺ.e.l.ꝛ i l.j.§.fi.ꝺ.e. Quedã est remissio ꝙ fit a iu dice mediãte eius sñia,ꝙ cognitio de cã,pnũciat me habere ⁹ edificãdi t nunciante nõ habere ius phibẽdi iurta.l.j.in pn. ꝺ.e.t.§.si is cui.in fi.ꝺ.e.l. quedã.Et tertio ẽ remissio ꝙ fit a p te extra iudiciũ ꝓestando satisdationẽ:vt ꝺ.§.si is cui.Jn p̃ mis duab⁹ nõ põt log iste t ꝛ.hz necessario loquit in tertia:eo qz in p̃mis duabus cõueniret cautio de rato.Ex̃ iste ter.negat. t per illã rõnem ex̃ ponit Bar.in 2da specie remissionis suc cessiue inquantũ Bar.opponit ꝺ tex.de.l.p̃onius.§.sed t is.t in d.l.vel in operis.sim⁹ in actionib⁹ realib⁹,sed in isto ter.si m⁹ in psonalib⁹. Certe cũ vtrobiq; loquamur i defensore rei in nunciatione noui operis,ista differẽtia nõ vr̃ bona.ista sint dicta vt melius ꝓsiderent verba Bar. Ex̃ considera p illum tex.in d.l.vel in operis.sucto isto tex.posset defendi opinio p̃ ma relata hic in gl.ex̃ gl.t oẽs repbãt qđ defensor in noui o pis nunciatione,teneat ad duo.t satisdare de iudicato solꝰ uẽdo vt in hoc tex.t ẽt de rato cauere vt ibi ꝺt tex.nec refra gabitur tex.noster qz si bñ aduertas tex.ꝺt qđ satisdatio ꝑsti ta ptinet ad nũciationẽ noui operis.t nõ ad cautionẽ rati,hoc est dicere q ꝯ satisdatio de iudico soluẽdo nõ sufficit ꝓ cautiõe rati.sed p hoc nõ negat ter.gn etiã debeat ꝓestari cau tio rati.t ita ad istũ ter.tz do.Jaco.pute.hic t in.§.seq. Hz tu ꝙsidera ꝙ in ꝛium est tex.in.§.seq.cũ.l.se q.j.vbi clare ꝺt text. qz ꝓcurator sustinens ptes defensoris nõ cogit cauere de ra to:qcqd ibi dixerit Roge.in gl.relat⁹. Jtẽ esset ꝛ rõnem deci dẽdi posita in hoc tex.ibi,sustinet em partes ꝺfensoris cogita qz ista nõ trãseunt sine difficultate. Sed iterũ ab extra fortiter opponit ꝛ istũ tex.† nã vult ꝙ defensor admittat ꝑ absẽn
6 te ad petendũ remissionẽ nunciationis si satisdat de iudicato soluẽdo. Cõtra ꝑ inuentũ defensoris nõ ꝺz fieri deterior con ditio ipsius nũciatis ex̃ si ipse edificãs istud peteret,patet in l. põponius.§.sed t is.ff.de ꝓcur.facit.l.ij.§.defendi.ff.er g. cau.in pos.ea.vbi est tex.ꝙ per interuentũ ꝓcuratoris nõ ꝺz fieri deterior cõditio nunciatis. Sed in casu nostro offendo ꝙ ꝑ interuentũ istius defensoris fit deterior cõditio nuncia tis. Nã pone ꝙ iste defensor condẽnetur ad demolitionẽ opis t sic ad iudicatũ soluendũ deinde pone ꝙ edificãs nõ habeat ratã istã sniam:certe si snia fuisset lata ꝛ ipsum edificantẽ po tuisset nunciãs consequi alterũ de duobus vel qđ opus pecci se destruat qz tenet precise ad patiẽtiã:tex.est in l.stipulatio. §.siue aũt.t.§.fi.j.e.firmat Bar.t assignat rationẽ in l.j.§.j.i ij.col.ꝛ.eo.vel ꝙ plus interesse:sed ꝛ defensorem non pote

rit con

rit cõsequt: nisi illõ vltimũ. s. interesse p̃stationis nõ aũt p̃cisam opis demolitionẽ inuito dño edificij, ergo apparet manifeste q̃ p̃ interuẽtum defensoris sit ẽterior p̃ditio nunciatis. d. Jac. pete. fatẽr istõ argumentũ esse verissimũ. ⁊ ꝓpter hoc ⁊ q̃ in hoc tex. iste defensor vltra satisdationẽ õ iudicato soluẽdo teneat cauere ẽt de rato. vt. s. prime dixi, alias nõ esset eque bñ prouisum nũciãti, alij nihil tãgũt. Ego aũt rñdeo huic difficultati clare. ⁊ dico q̃ si edificãs nõ hz ratũ istã sniã: ergo nec satisdationẽ defensoris cuius vigore lata est sniã: ergo reperit edificiũ factũ post nunciationẽ sine aliqua satisdatione ergo dz ẽstrui inuito edificãte. Et sic põdera q̃ imo isto casu nunciãs reperit habere plura remedia. ⁊ ei plenius ꝓsulitur per interuentũ õfensoris. Mã si ꝺ defensorẽ põt agere ad interesse ꝺ edificantẽ põt agere vel ad p̃cisam õstructionẽ, vel ad interesse, tñ alteri⁹ solutione dz esse ꝓtentus. ⁊ si tu diceres q̃ hic defensor p̃stitit satisdationẽ ⁊ edificando postmodũ ꝺemnat⁹ est õfensor ad demolitionẽ operis, ⁊ ista sniam non vult edificans habere ratãsisto modo adhuc militaret superior difficultas relata. Sed dico q̃ edificãs nõ põt habere vnũ ratũ alterũ nõ, aut cñ totũ cogit ratificare aut totũ spernere: q2 satisdatio fuit effectualiter ꝓopere demolienti: si apparebit ⁊ videbit iniuste edificasse. tex. est in l. stipulatio. §. j. ꝓ. eo. ergo est effectualiter totũ vnũ: ergo vnũ sine altero ratificari nõ põt: ita videbitur mihi clara respõsio. Teneas ergo opinio gl. ⁊ cõmu. q̃ hic soluꝫ p̃stetur satisdatio õiudicato soluẽdo, non autem õ rato per rationem huius ter. ⁊ p̃ tex. §. fi. iuncta. l. seq. §. eo. ⁊ ad tex. in. l. vel in operis. dicq̃ Bar. nõ intellexit q̃ ibi simus in actionibus realibus sed qõ bene ibi sit eadem rõ, ꝓut in actionibus realib⁹ q2 ibi õfensio in nunciatione noui operis non fiebat agendo in iure: ꝓ. ut hic. sed aliter ꝓut õclarat gl. in §. seq. vbi per Bar. Jas. Mayn⁹ lumen iuris.

1 ☞ Habens mandatum ad nunciandum not. op. õ2 etiam habere alia accessoria dependentia ab actu nunciationis.

2 Exceptiones procuratorie sunt inuente ꝺ procuratoribus actoris, nõ autem ꝺ defensoribus rei.

3 Excommunicatus ⁊ bannitus an possit petere in iudicio qõ revocetur tenuta bonorum.

4 Excommunicatus nullum hz interdictum restitutorium.

5 Quod p̃hibetur p̃cipaliter conceditur in 2sequentiam.

6 Exceptio procuratoria est duplex.

7 In iudicio in quo petitur remissio per nunciatum cogitur talis procurator satisdare de rato.

Si procurator. Diuidit in q̃nque ptes cuz l. seq. ⁊ sequenti. In p̃ma ponit thema ⁊ decisio. In scõa rõ decisionis. In tertia ponit duplex illatio. In quarta remouetur quedam dubitatio. In quinta ponitur alia decisio. Scõa ibi: q2 partes sustinet defensoris. Tertia est in l. ⁊ ideo. Quarta in l. seq. Quinta i ver. ⁊ tutor. Procurator qui nunciauit nouũ opus defendẽs interdicto ne vis fiat ei tenetur satisdare iudicatũ soluꝫ alias sibi denegãtur actiones sed nõ cauet õ rato quoniã ad õfendendũ q̃libet sine mãdato admittit. ⁊ ideo non põt ei opponi exceptio procuratoria sez q̃ mandatũ nõ habeat. itẽ illis qui censentur quasi domini põt opus nouũ nunciari. b. d. cũ lege seq. ⁊ sequenti. ¶ Mo. ex isto tex. §m Jmol. ⁊ oẽs Mod. hic.

8 ☞ q̃ habens mandatum ad nunciandũ nouũ opus dz ẽt habere mandatum ad alia accessoria dependentia ab actu nunciationis. ⁊ istud tenuit gl. in l. seq. tenuit ẽt inferius Bar. Istud no. est in se verissimũ. ⁊ p̃ eo adde ter. in l. quicunque. §. si ei que. ff. de inst. ac. ⁊ ibi babes gl. notabilẽ in c. cum olim. Zab. i gl. ista. de of. dele. ⁊ gl. in c. causis. in verbo postulatio de elec. sed istud notabile non bene ꝓbatur in hoc ter. Mã isto tex. nõ ideo cauet õ rato non q2 censeatur ẽt habere mandatum ad hoc, sed q2 in isto interdicto ne vis fiat ei censet defensor rei: quo casu ad defendendũ q̃libet est idoneus sine mãdato. ⁊ iõ non põt ei opponi exceptio procuratoria sez qõ non habeat mandatum, vt in d. l. seq. aliam ẽt rationem assignat inferius Bar. per. l. ita demum. C. õ p̃sc. vbi dicemus. Itẽ considera ad istũ text. q̃ iste procurator p̃mo nunciauit nouum opus quo casu p̃nouecauit ad iudiciũ. ⁊ sic õ2 egisse vt procurator. Et regulã habem⁹ q̃ procurator qui agit tenetur defendere si reconueniatur nomine eius ꝓ quo egit: als repellitur ab agendo tex. est in l. seruũ quoque. §. ait prætor. ff. de proc. ⁊ l.

2 alienũ. C. eo. sez de proc. ¶ Secõ no. ex. l. seq. q̃ exceptiones procuratorie sint inuẽte ꝺ procuratorẽ actoris nõ aũt cõtra defensores rei. cui nõ põt opponi q̃ nõ habeat mandatũ vel qõ sit illegitimus. Rõ vt dixi. q2 ad defendendũ q̃libet est idoneus sine mãdato q̃ est verũ in exceptionib⁹ procuratoriis respicientib⁹ mãdatum. secus si respiciãt inhabilitatẽ p̃sone q2 tales extenduntur etiã cõtra procuratorem vel defensorẽ rei, vt hic in gl. vbi dicet. ¶ Bl. in verbo acceperit istã gl. rep hendãt Bar. Alb. ⁊ ceteri post Jac. de are. tribus fundamẽtis de qb⁹ hic per eos ⁊ intelligunt istũ tex. q̃ procurator iuste molestabat: eo q2 fideiussores dati erãt nõ tuti, sed istõ nõ est simplr verũ: q2 heredes fideiussorum tenerent: dic ergo q̃ fideiussores dati erant effecti inopes ⁊ inhabiles, ⁊ ꝓpter hoc molestabat p̃out õt gl. in l. prætor. §. pe. j. eo. Also. hic. ¶ In gl. in verbo defensoris Bar. inducit ad vtiles qõnes de excõ

3 municato vel exbãnito, an possint petere in iudicio⁹ q̃ revocetur tenuta bonorũ clarum est cñ de iure q̃ excõmunicatus ñ

a põt in iudicio agere, sed bñ se defendere. ª c. intelleximus. de iud. c. cũ inter p̃ioꝛẽ. de exce. c. excõicamus. §. credentes. de hereticis. ⁊ bãnito sicut excõicato reddit ius se defendendo. gl. est in l. ad cognitionẽ. in gl. fi. in fi. ff. ex qb. cau. in pos. eadũ gl. ibi õt ⁊ nõ hic ꝓ bãnitis. q̃ glo. ad hoc põderauit solus Bal. reputans singularẽ. in c. accedẽs. scõ vt lite conte. ⁊ in c. intellerimus. de iud. in isto quõtidiano paſ. triplex doctorũ sniã reperitur. ¶ Prima fuit Jaco. de are. tenentis indistincte a

a q̃ sic. eam sequit Bal. in quibusdã additioni. ꝓout referũt Jmo. Raph. cu. ⁊ Lud. ro. hic. motus q2 si aliter diceremus posset fieri iniuria ex bannito vel excommunicato concedendo tenutam indebite. ⁊ nõ posset de hoc conqueri qõ est absurdũ. l. si legius. §. si filius. ff. de iud. ⁊ in auc. habita. C. ne filius ꝓ patre. sed ad hoc põtñ deri qõ est imputandum excõicato q2 facit se absolui ⁊ post absolutionẽ petere poterit agere

4 hinc est ª q̃ excõicatus spoliatus ᵇ non hz aliquod interdictum

b restitutorium, vt est gl. notabilis in c. ex inlinuatione. de p̃cu. ita respõdent Jmo. ⁊ ceteri hic que solutio nõ videret bñ congrua quo ad bannitũ. subdit ẽt Bal. qõ. l. in tribus. ff. de iu- b

q̃ õt Bar esse factam ꝓpter hunc casum non probat concludenter in p̃posito sm eum: q2 illa lex solus p̃cedit quo ad hoc q2 p̃nouecat primo loco non aũt p̃cedit quo ad oia sed sm Jmo. ¶ Doder. ista solutio nimiũ restringeret illũ text. Tu tñ aduerte qõ dicta. l. in tribus solum p̃cedit quo ad ordinaria litis: nam ille qui p̃nouecat censetur actor quo ad ordinem ⁊ telam iudicij, sed non quo ad decisionem cause, et ideo si tũc duo iudices ferrent duas sententias cõtrarias, illa nõ p̃ualeret que esset isto casu lata ꝓ p̃nouecato tanq̃ ꝓreo sed ambo stãt in suspẽso: donec altera eorũ cõfirmetur a superiore. ⁊c. ita declarat gl. notabiliter que sic limitat dictã. l. in tri b⁹. l. duo indices. ff. de re iudicata. quã no. ¶ Mathes. in notabili ex. sed vltra ea que ibi tradunt. ¶ Mod. ꝓ ondero tibi gl. ꝺ iam. in. c. licet causã de probatio. quã Bal. ibi. in xv. co. no. ⁊ reputat no. dignũ quãuis nõ faciat mentionẽ de alia gl. cõtraria. potes ⁊ secundo dicere q̃ dicta. l. in tribus nõ facit: q2 loquitur q̃n quis primo loco p̃nouecauit ad iudiciũ, vt ille dicatur actor. sed hic p̃cesserat alius actus, p̃uocatiuus in impetratione tenute. vnde qui postea petit ꝛenouationem tenute non dicitur primo loco p̃nouecasse, vt p̃obat tex. in §. p̃cedenti ⁊ ibi notani regulam ex illo tex. eandẽ opinionẽ tz dominus Abb. in d. c. cũ inter. ¶ Secunda opinio Hostiensis de directo cõtraria. in c. dilecto. de ver. sig. qui tenuit indistincte quod excõicatus vel bãnitus nõ possunt petere revocationẽ tenute. Idem tz Speculator in ti. de cõtumacia. §. fi. in ỹ. sed pone. q̃d diceret Jmo. ⁊ Lud. ro. hic monet Ludo. q2 excõicatus nõ põt petere qõ sibi soluatur nec ei põt solui ẽt debitũ iuratũ sm glo. in c. nos sanctorũ. ⁊ in c. iuratos. xv. q. vj. Dz ad hoc facile est respondere q2 ille gl. p̃cedunt q̃n petetur per viã agendi seruus per viam defensionis. Quinto ꝺ illas gl. tenet Innocentius in c. veritatis. de dolo ⁊ cõtumacia. ¶ Monetur ẽt Lud. quia in tali revocatione tenute est necessaria citatio patris. l. de vnoquoq̃. j. de re iudicata. l. nam diuus ff. de adop. ergo citando ipse est q̃ p̃uocat. Tu potes ꝛ firmare per id q̃ tenet ¶ Pau. de ca. in l. libertus. a patrono. per illũ tex. ff. de in ius vocã, vbi tenet q̃ p illũ tex. excommunicatus non põt intẽtare remediũ. l. diffamari. C. de ingenuis. ⁊ manu. eo q2 esset actor vel saltẽ reus voluntarius. ⁊ hic ipse nõ dicat ita tenet domi. Ant. de but. in c. intelleximus. de iudi. in fi. Sed ad istud fundamentũ patet risio ꝓ tex. in l. si pupillus. §. j. alleg. per Bal. iuncta. d. l. libert⁹ a patrono. ⁊ ibi gl. ⁊ doc. vbi q̃ nõ põt esse in iudicio sine venia petita si fuit citatus põt postea facere citari actorẽ. ⁊ instare ad cause expeditionẽ sine venia q2 dicitur facere ad defẽsionẽ. Tertia fuit opinio ⁊ vera Bar. qui per distinctionẽ concordat predictas opiniones ⁊ eius distinctionẽ tenent Ang. ⁊ latius Alex. hic. ¶ Pau. de ca. õ. in §. preced. do. Ant. in d. c. cũ inter. Gemina. in c. j. de p̃scrip. in vj. ⁊ licet Jmo. ¶ Pau. de ca. ⁊ Alle. laborent in declarando mentem Bar. in practica. Tu dic quod eius intẽtio clare colligitur ex aut. ⁊ q̃ iurat. in fi. C. de bon. an. in pos.

¶ Sed bñ se õfendere. Adde. c. pia de excep. li. vj. Bar. in. l. libert⁹ a patrono. ff. de ī iº vocã. Bar. in l. si fideius sor. ff. qui satisd. cog.

¶ Excõicat⁹ spoliat⁹. Add de gl. ti. i. c. dilect⁹ filius Abb. õ resc. gl. in ver. iurisdictiã. in c. j. xxiij. dist. Jn. in c. cum nostris. de p̃ce. p̃eb. ab. inc. a. nobis. de exce. Auro. in l. naturaliter. l. §. nihil coe. ff. de acq. poss.

tuncta. l. si pupillus. §. j. de pu. cre. quos allegat Bar. nã in aut. q iurat ille q̃ quẽ erat q̃cessa tenuts r cõparuit offerens velle satisfacere, p expẽ. r interesse r se defendere: tũc in ꝙsequentiã põt petere revocationẽ tenute: q̃ isto mõ dr nõ agere, sed se defẽdere d. l. si pupill⁹. §. j. Tu. p q̃cordia Bar. ad-
1 det q̃ illõ q̃ ꝓhibet ꝓncipr q̃cedit in ꝙsequentiã. tex. est solennis in l. ty. to r rerũ. ff. de admi. tut. de quo tex. facit festum are. r reputat ad hoc singulare in l. si quis nec cãm. i pn. ff. si certũ pe. Videas tñ in hoc vltimo doctrinã Bar. i l. j. in pn. ff. de aut. tut. post Ly. in. l. C. vbi etiã Bald. C. de iud. que doctrina videret suffragari, i gl. in verbo ꝑcuratorie. Dic vt plene, p Bar. hic, et cui⁹ doctrina no. diligẽter illud q̃ in pn. vult q̃ cõparens, ex pte rei si dedit fideiussores de iudicato solvẽdo vt ꝑcurator r re vera non sit ꝑcura. tales fideiussores in nihilo tenent, q̃ bñ not. r solus Raph. cu. ꝑpedit r õt hoc esse singularissimũ dictũ. Sed credo ꝑut ẽt ipse voluit Bar. male dicere: q̃ lex parte rei nõ q̃ret an defensor habeat mãdatum vel nõ: th ex quo ipse cõparet vt ꝑcurator satisfdat iudicato solvẽdo vt ꝑcurator: certe ipse patit executionẽ tẽtie: q̃ obtulit se liti, vt ẽt fatetur. Bart. ita ꝑprie loquit. l. iij. ff. de re ind. in pn. r tex. in l. plautius. ff. de ꝑcur. Ũn ridiculum est ꝑstes dicere q̃ fideiussores a se dati ideo non tenent q̃ ipse nõ habuerit mandatũ. q̃ cum ipse teneat: ergo r fideiussores ab eo dati. Nec ob. l. si añ acceptũ. ff. iud. so. alleg. añ Bar. q̃ illa. l. vbi declarat Bar. loquit q̃n sequit mutatio debẽte mãdatum in nõ habẽte vel ecõtra, put ibi õt tex. in ratione decidendi nõ eñ sufficit psonã esse: sed oportet cã personam esse eandẽ. §. vbi nõ sequit aliqua mutatio non vr bene dictũ q̃ cum ipse ꝑcurator teneat quin ẽt fideiussores teneãtur nisi defendẽdo Bar. diceris q̃ carẽtia mandati a pncipe, idẽ operet q̃ mutatio de habẽte mãdatũ a nõ habẽte, put ibi loquit iurisc̃onsultus. r ista debuit esse intẽtio Bar. in illo tex. r ibi dicta p Bar. vident in aliis terminis log. Itẽ ad istũ gl. vltra Bar. dic plene q̃ exceptio ꝑcuratoria ẽ duplex vt dicit gl. q̃ quã eñ opponit tu nõ potes esse ꝑcurator. q̃n opponit in nõ es ꝑcurator, prima aũt põt pungere ex multis causis. Primo ex pte ꝓstituẽtis si sit talis q̃ nõ põt ꝓstituere talẽ ꝓcuratorẽ puta ꝓcurator añ lite contesta. l. nec. C. de ꝓcu. Secõ ex parte eius q̃ constituit puta q̃ sit mulier vr mules. l. aliena. r. l. ita demũ. C. de procur. Tertio rõne cause ad quam cõstituitur puta q̃ causa criminalis in qua regulariter non admittitur ꝓcurator. l. pe. §. ad crimẽ. ff. de publ. iud. r isto modo procedit opinio Roge. relata in gl. o. r ad ista adde Bar. in. l. licet. C. de ꝓcu. r in l. pomponius. §. rati. ff. eo. By. r Alb. hic. Hlo. in verbo habitur⁹ m scom Bar. ponit tres solutiones ad ꝛium. l. vel in oppõs. r due ꝓme sunt vere in se: sed in secunda non cõuenit huic legi: sed certe gl. põt duas rationes ad istũ tex. r credo q̃ ita debeat dicere Bart. cum dicit primo ponit duas solutiões debet dicere duas rationes ad tex. Extra gl. inquãtum Bar. in ista materia ponit ꝑfectã theoricã post Jac. de aret. r eam ẽt formaliter põt Alb. hic. Adde qđ cadit pulchra difficultas in primo mẽbro ꝓncipali in ꝓcuratore nuncianti⁹ inquantum concludit
7 Bar. qđ in iudicio † in quo petit remissio per nunciatũ cogit talis ꝓcurator satisdare de rato. tex. est in. l. cũ procurator. §. fi. ff. e. Sed si talis procurator interveniat in iudicio ne vis fiat ei: tunc nõ satisfdat de rato, vt hoc tex. õt domi. Jac. puto post Raph. cu. qđ in hoc nõ scit bene cogitare rõnem diuersitatis. Nam cum in vtroq; casu sustineat partes defẽsoris q̃n nunciat petit remissionẽ nunciationis rei q̃n intentat interdictum ne vis fiat ei: ergo vtroque casu non deberet cauere de rato ꝓfertim q̃ vtroque casu nihil est ꝓstandũ ex parte nuncianti⁹ ꝓ quo interuenit procurator. Alij non tangũt. Ultra cũ augetur dubitatio q̃ ex parte nunciati procurator q̃ petit talẽ remissionẽ ẽt in iudicio non tenetur cauere de rato. vt firmat Bart. in §. q remissionẽ. §. ca. l. ergo multomin⁹ dr can crẽ de rato procurator qui cõparet ad impediendum ne talis remissio cõcedatur cũ sustineat magis partẽ defensoris. Tene doctrinã Bar. ꝓ quo est tex. qui cauillari non põt in d. l. cum procurator. §. fi. Et ad difficultatẽ. §. tactã inquantum q̃ q̃ non põt reddi rõ diuersitatis inter istũ casum aliũ q̃n comparet in interdicto ne vis fiat quo casu non cauet de rato vt hoc tex. Dic q̃ rõ diuersitatis est clara q̃ quãdo nunciatus petit remissionẽ nunciationis r procurator nunciantis ꝛdicit: ideo requiritur q̃ caueat de rato q̃ alias esset nimis magnũ ꝓcindiciũ nunciantiq̃ si remissio quã obtinuit non valet oporteret quicquid postea ei edificatũ destruere. Ideo propter tantum periculum lex noluit falsum procuratorem interuenire, ita cantat tex. in d. l. cum procurator. §. fi. ũ sic est quando comparet in interdicto ne vis fiat ei.

a Qui dicãt vicini. adde Bar. in l. iij. §. si cũ vicinũ. ff. de dã. infec. Bald. in ru. ff. õ re. dii. in. xv. qõ. Dan. de ca. in l. fin. C. de his. qb. vt indi. Pe. õ ancha. in repe. canonũ de constit.

Lex viij.

1 Vicinus proximus dr vicinus immediatus, sed vicinus simpliciter intelligitur de remoto.

2 Si statutũ disponat q̃ in ꝛctu minorũ vel mulierũ debeãt interuenire duo ꝙsanguinei, al⁹ ꝛctus sit nullus: sufficit interuenire ꝙsanguineos q̃uis non sint de proximioribus.

3 Si statutum disponat qđ existente patruo mater non succedat illa dictio patruo intelligitur de patruo immediato.

4 Doctori illustri attestanti de consuetudine est credendum.

5 Ubicunque quis põt pretendere se habere ius prohibẽdi ne opus fiat potest nunciare.

Non solum. Non solum vicino proximo ꝛ etiam remotioi potest op⁹ novum nunciari r nuncijs cautẽ facit si opus qđ iã ibi tunc erat factũ in testationẽ deducit. h. d. cũ. §.
1 seq. Not. ex isto tex. ꝑm Bal. † q̃ vicinus proximus dr vicin⁹ immediat⁹. sed si dico vicinũ simpliciter, intelligit ẽt de remoto. ter. est hic notabilis. Et ꝑm Alb. de rosa. hic iste tex. facit q̃ si statuto caueat q̃ vicini teneant emẽdare dãnũ nisi ceperint malefactorẽ: q̃ vicini intelligũtur ẽt stantes a remotis: tex. est hic dũ modo vocẽ exclamãtis et audiri potuerint. l. j. §. eodẽ aũt tecto. ff. ad syllania. de quo latius per Bar. in. l. si tertius. in pn. ff. de aqua plu. arcen. Vbi ponit de statuto predicto ponit ẽt de intellectu statuti tudertini loquentis de
2 vicinis proximioribus: r ibi ẽt declarat qui dicantur vicini proximi r nõ allegat istũ tex. qui õ hoc est casus. Tu ergo põdera diligenter istũ tex. q̃ q̃n lex vel statutũ faceret simpliciter mentionẽ de vicino intelligeretur ẽt de mediato r aliqua liter remoto nisi adãceretur proximo ter. est hic. Unde ego infero ex isto tex. q̃ si statutũ faciat simpliciter mentionẽ de ꝙsanguineis vel de ꝙnunctis q̃ nõ intelligat de magis proximis nisi statutũ vltra dicat proximis. Hinc in specie inferoq̃ si statutũ disponat q̃ in ꝛctu minorũ vel mulierũ debeant interuenire duo ꝙsanguinei, al⁹ ꝛctus sit nullus: certe sufficit interuenire duos ꝙsanguineos q̃uis nõ sint de proximioribus, r quãvis ẽt alij proximiores reperirent: nisi statutũ vltra procederet dicẽdo proximorũ ꝙsanguineorũ. r ita in spẽ tenent Bar. r Bal. si bñ in ꝓperijs in l. trãsactionẽ. in fi. C. de trans. Ang. in ꝛct. vij. q̃ incipit. Itẽ statuim⁹. r si hoc ẽ verũ ẽ valẽ vtile ad practicã. Contrariũ q̃ imo semper debẽat interuenire duo proximiores ꝙsanguinei ẽt q̃n simplr loq̃rer: r non esset satisfactũ statuto adhibere duos ꝙsanguineos si superant alij proximiores. ita tenẽt Bal. r Sal. in l. fi. per illũ tex. Cõ ver. sig. r ibidẽ Ang. in l. lectura perulina ip̃ressa. Idẽ ꝛ Jason. r Sal. in l. j. C. vñ vir r vxor. Sal. r do. Ulex. in l. si illus tex. C. de test. mi. Sal. in l. vidue. C. de nup. Ang. in ꝙl. clvij. q̃ incipit, domina chaterina. Dan. de ca. in l. si cũ dotẽ. §. si pr ff. so. ma. r ibidẽ do. Alex. in. §. eo aũt tpe. d. l. si cũ dotẽ. in vl. col. vbi simplr refert Bar. i. d. l. si. Istã secam opinionẽ semp tenui r credo veriorẽ, r ꝓ ea facit bñ tex. in l. peto. §. fratre. ff. de leg. iij. ter. in l. si cognatio. ff. de reb⁹ dubijs. Facit ẽt rõ q̃ assignat iurisc̃onsult⁹ in l. iij. ff. de leg. tut. in pn. Istud ẽt optime cõprobat: ꝙsanguinei q̃ sunt proximiores r sperãt hãditatẽ erũt diligẽtiores q̃ illi q̃ sunt remotiores, vt iurib⁹ pallegatis. Et credendũ q̃ r ista fuerit mẽs r intẽtio statuti: ꝑmo r alia rõne eo q̃ verbũ simplr ꝓlatũ in l. vel i statuto dr intelligi per ꝓius r nõ per posterius. l. q liberis. §. hec verba. vbi dixi. ff. de vulg. r pup. l. hoc legatum. r ibi Bar. no. ff. de lega. tertio. Unde ex ista regula decidit egregie Bal. in l. j. C. de success. edic. cuz concordantijs quas ibi signauit
3 † q̃ si statutũ disponat q̃ existente patruo mater nõ succedat filio illa dictio patruo, simplr ꝓlata intelligitur per ꝓius r sic õ patruo immediato r nõ de patruo magno. Et ꝓ ista apparet risum ad istũ tex. vbi est alia r diuersa rõ. ita teneas õt do. Jac. bu. vnuz magnũ verbũ. in practica. in d. l. j. C. vñ vir r vxor. q̃ de consuetudine non seruat in practica ista opinio qđ debebãt proximiores interuenire. imo obseruat ꝛium q̃ dũ modo interueniãt duo ꝙsanguinei sufficit ẽt satisfactũ statuto. An tñ in hoc sit credendũ Jac. bu. attestãti de ista ꝙsuetudine pendet ab eo qđ õt Bar. in repetitione. l. de qbus. si ẽ bar. in xiij. vel. xv. col. ff. de lega. vbi dixi plene post eum dum vult
4 † q̃ doctori illustranti de consuetudine est credendũ: multi tñ
5 tenent oppositũ vt ibi retuli. Nota secõ ex isto tex. † q̃ vbicunque quis põt pretendere se habere ius prohibendi ne opus fiat: põt nunciare: ergo a ꝛcio probat iste tex. qđ vbi nuncians non potest pretendere ius prohibendi ibi potest sperni nũciatio tanquã sit calumniosa q̃ facit ad id qđ dixit Bar. in l. j. in pn. r ibi dixi. §. eo.

1 Edificans in ꝑuato tenetur satisfdare nunciantj, sed i publico repromittere.

Si aliquis

2 Si aliquis ē absens in legatione partim causa reipubl. parti propter negotiū suum priuatum attendit id qđ principaliť intendebat.

3 In dubio quis presumit potius facere suo noie q̄ alieno.

1 **Si cum iure.** †Edificās in priuato tenet satisdare nunciāti, sed in publico remittere. h. d. ¶ Querit Bart si nūciatio fiat in publico rōne tū iuris priuati nūciātis nunqd sufficiat simplex remissio. Et tz q nō imo tūc regrit satisdatio. Modus ē p tria ō qb' hic p eū cū quo alij cōiter ūāseunt. Adde q pl' Alb. tz hic q si renunciaret mixta cōsideratione iuris publici z priuati: adhuc isto casu esset satisdandū. p. d. l. nō cogendū. §. q ita. ff. ō pcu.

2 Tu addet q imo hic videret dicendū, put ōt gl. notabilis, i l. nō videt. ff. ex qb' causis maiores. ibi ōt gl. si aliqs est absens in legatiōe partim cā reipu. partim ppter negotiū suū priuatū q attendit id qđ principaliter intendebat. Facit regula. l. si qs nec cām. ff. si cer. pe. z ōt Bal. ampliando illā gl. in c. dilecti. in pe. col. de app. q. in dubio principale motiuū dz preferri profacto suo priuato. z hoc vltimo mō deberet ei satisfieri, vt ōt Alb. & cōfirmat q. z in dubio qs presumit potius facere suo noie q̄ alieno per regulā. l. z magis. ff. ō solutio. l. papinianus. cum gl. ff. manda. z q no. tz Bar. in l. j. §. nunciatio. s. eo. idem addita adde quod vult gloss. in l. iuris gentium. §. si paciscar. in gl. magna in fi. ff. de pac.

1 Nunciatio noui op. dz assumere modulos, z sic signum vel mēsuram operis qđ erat factum tēpore nunciationis, alās non fiet demolitio.

2 Ubicunq; aliqđ est, phibitū: z sic punibile certo z limitato loco z tpe oportet qđ accusator probet precise locum z tempus limitatum alās absolueť reus q. presumeretur factum loco z tempore licito.

3 Ubicunq; l. vel statutū disponit sup facto cum aliqua qualitate non sufficit probare factum nisi illa qualitas probetur.

4 Si testator legat alicui vestes suas, intelligit de illis que erāt sue tempore testamenti z nō de acquisitis postea.

5 Ubi actus pōt vna die valere alia non dz inferri de necessitate z scribi dies.

6 Reus dz ita probare exceptionē suam clare sicut actor intentionē alias succumbit.

7 Si accusator plene probauit qđ titius fecit homicidiū z titi' ad suam defensionē probauit per testes q̄ tale homicidiū fecit ad suam defensionem. sed nō probauit qđ fecerit defensionem: an sit absoluendus.

8 Testes deponētes de credulitate in criminalibus ad defensionem rei plene probant.

9 Ubi ē dubiū tēporis psumitur in benigniorem partē z in delictis semper psumitur pro eo qđ delictum excusat.

10 Ubi actus se hz ad tempus prohibitum z permissum in dubio presumitur quod tempore permisso fuit celebratus.

Sciendum. Post nunciationē abstinendū ē ab edificatiōe donec satisdet vel remissio obtineatur, z tpe nunciatiōis assumēdi sunt moduli quib' ostare possit q̄tum post nunciationē sic edificatū. h. d. vsque ad. §. morte. Et in hoc tex. dat duplex ꝓsilium. vnum nunciato

1 aliud nunciāti. in ver. sed vt ꝓbari. ¶ †No. ex ver. tz ꝓbari. z illū legis q̄ nunciās nouū opus assumat modulos. z sic signū vel mensurā operis qđ erat factū tpe nunciationis, alās vt dicit glo. nō fieret demolitio operis: q. illud qđ pōt cadere sup phibito assumit in minorē partē. Istud iducit Bar. ad quas dā frequētes qōnes in practica q̄ cōiter tenent z sic trāseunt cū eo alij scribētes hic z Bal. z Sali. in l. fin. C. an seruus ex suo facto. ¶ Nota diligenter doctrinā Bar. ex qua colligo a

2 liquas notabiles ꝓclusiones. Prima est q ubicunq; aliquid ē phibitū z sic punibile certo z limitato loco vel certo z limitato tpe oportet q accusator precise probet locū limitatū vel tpe limitatū alās absolueret reus: q. psumeret factum loco licito z tpe licito. Adde p ista ꝓclusione bñ facere q. z ubicunq; ps est fundamentū intentionis alicuius tūc tenet tale tps precise phare alās succūberet. gl. ē no. in l. eū actū. q̄ Bar. ibi multū no. z cōmēdat hic. ff. ō neg. gest. z alle. Bar. hic. z in l. q iurasse. §. si pr. ff. ō iureiu. gl. no. in c. venerabilib'. i gl. pe. ō sen. excō. in vj. Bar. i l. si is q. in fi. ff. de iur. fisc. z i. l. z an cadē. §. actiones. ff. ō exce. rei iud. z in istis locis Bar. z hic allegat gl. no. in cle. fi. in verbo, creatū. ō resc. q̄ glo. do. Lard. ibi reputat singulare. cā et reputat singulare ē Bal. in l. fi. §. fi. C. de app. z in l. post dotē. in fi. ff. sol. ma. z in l. si minorē. C. ō in integ. re

3 sti. ¶ Secō p ista ꝓclusione adde bene facere † q ubicunq; lex vel statutū disponit sup facto cū aliqua qualitate non sufficit phare factū nisi ēt illa qualitas probetur tex. est in l. fulcinī. §. cū hec. z ibi gl. z Bar. no. ff. ex quibus caus. in pos. ea. z in l. ij. §. ait pto. z ibi ad hoc no. Bar. ff. ne qd in loco publ. z tex. in l. pe. §. docere. z ibi no. ¶ Dan. de cā. ff. ne qs eū q. z in ca. tz cām. extra de prob. in anti. quē Bal. ibi. in. x. col. multū notat z Alb. in. vij. notabili. facit bñ q̄ singlr tz Jo. an. in c. j. de homicidio. in. vj. in nouella. vbi ōt se de facto euasisse quendam

a prelatū a pena imposita de iure plato facienti assassinari christianū. vt ibi est tex. nā ibi bñ fuerat phatū q prelat' fecerat assassinari quendā hominē. tñ qđ ille fuisset christian' non fuit probatū p hoc euasit illū prelatū. refert z segtur Bal. in l. si qs nō dicā rapere. in. §. col. C. de episc. z cle. do. Alex. in ꝓl. clxxij. in. ij. vol. q̄ incipit vilis z opportune discussis. in. ij. co. z in pl. cxxiij. i eo. vo. q̄ incipit viso pcessu inquisitionis forma te ꝫ peregrinū. z in ꝓlilio sequēt in. ix. col. z in cons. lxxxij. in ij. vo. inci. viso pcessu cāe vertētis inter vniuersitatē. in. vij. col. ¶ Tertio adde facere illō qđ tz Bal. in l. j. §. fi. C. ō app.

4 vbi vult q si testator legauit alicui vestes suas quo casu intelligit de illis vestibus q̄ erāt sue tpe testi z nō de acquisitis postea l. si ita. ff. ō auro z argēto legato. tz qđ legatarius tenebitur phare qđ tales vestes erāt testatoris tpe testamēti eo q. fundamentū intētionis sue per d. l. si ita iuncta regula. l. cum actus. ff. de neg. gest. sequitur simpliciter Jud. hic in addit. z in l. in illa. ff. de verb. ob. ¶ Quarto addeid qđ tz Bar. in l. si qñ. in

5 vj. q. C. de testibus. † q vbi act' pōt vna die valere alia nqa dz inferi de necessitate, z scribi dies. allegat no. in c. abbate sane de verb. sig. in vj. Ego ꝫ istam doctrinā Bar. q̄ totus mund' sequitur, vt. j. ōt Alex. pondero. tex. in l. j. §. j. ff. de alee lusu z alea. in verbo z factū domi. z eo tempore quo alee ludebātur. ibi eñ furtum est permissum aliquo loco z aliquo tpe vz i domo in qua qs recepit lusores z eo tempore quo luditur ſz alio loco z tpe furtū est punibile. Pōdera ergo ibi ad ꝓpositum q illud ē delictū aliquo loco z tpe z alio loco z tpe nō est delictū. Et tñ decidit ibi tex. q reus tenetur phare tps z locū licitū. z tps licitū: nō aūt est accusator q teneatur probare tps z locū, put ibi ōt Bar. Ergo ꝫ doctrinā Bar. z per illum tex. no. ibi Bar. q furtum vult se excusare a delicto dz phare q ille retinebat ludū in domo, z furat ē tpe q̄ ludebatur adeo q simplr phare furatū fuisse q̄ ludū retinebat in domo non sufficit nisi appareat q illo tēpore quo fuerit furatus ludebatur. Sed saluādo Bar. dic z ita limita eius doctrinā q. q̄ aliqđ est regulariter pmissum: tñ certo loco z tpe redditt illicitū punibile: z tunc bene reputat qđ accusator lit ille q ꝓcise phet de tpe z loco illicito. Nō q̄ dicit. §. quē locus z tps est fundamētū accusatoris: ergo ipse cogit phare furtū'. §. allegatis. z. l. preterea. ij. in. §. docere. ff. vj. bonor. raptorū. ita ꝓprie loquit predicta ꝓclusio Bar. Aliqñ ꝫ aliquid est delictū regulariter, z sic illicitū. vt est furtū. tñ aliquo loco z tpe est licitū in domo receptātis lusores z tpe q̄ ludit z tūc est necesse q reus qui se fundat in his phet ō loco z tpe licitis: q. alās accusator hz fundatā intētionē suā de iure cōi. Ita ꝓprie loquit tex. in. d. l. j. z q ibi Bar. ō alee lusu z aleato. z ad hoc vides Dan. de cast. hic licet de illo tex. z ē predictis non faciat mentionē. Et p hoc credo qđ scda ꝓclusio sit falsa. ex istis redditt dubiū id qđ tenet Bar. in sequēti ꝓclusione: cū homicidiū regulariť sit delictū z punibile. l. iū. C. de episc. audien. vt statim inferius subiūcia. Scda conclusio Bar. est qđ si accusator plene phauit delictū re' p exceptionē defensōis dubie z nō ꝓcludenter phatā dz in criminalib' absoluit: qđ est talis que potest facere actum esse licitum: qđ valde teneas cozdi. Ex ista conclusione cozrelarie infertur limitatio ad regulā que habet † qđ re' dz ita probare exceptionē suā clare sicut actor intentionē alās succumbit. l. j. de exceptionibus. in princi. ff. de phas. Nā illa regula fallit in criminalib' quādo alias debet sequi criminalis ꝏdemnatio. Cum ista ꝓclusiōe Bal. transeunt alū oēs z dicit do. Alex. qđ tot us mundus cā sequitur: eam tz Abb. i. c. presentia. in. ij. co. de proba. vbi reputat eā singulare ē pro limitatione iurium que dicunt qđ probatio dubia non relevat: eam etiā tenet Abb. in. c. auditis de presc. pt. Salic. in. l. matrim. C. de proba. bene facit q̄ dicā in sequenti ꝓclusione Bart. Istā cōclusionē reprehendit Bal. in. d. l. matrē. qđ cum accusatio sit plene probata z dēlictum est tale qđ est phibitum etiā de iure naturali. In primo exemplo Bar. necesse est qđ etiā re' phet tps ex quo appareat sibi licuisse. l. ab ea parte. ff. ō pba. Itē cum ista exceptio nō opponat rite nisi opponat cum tpe sicut z exceptio prescriptionis ergo si opponat cum tpe tps est precise phādum. vt. c. abbate sane. ō resiudi. in. vj. Dz ad ista respōdet Jud. ro. hic qđ pcedunt nisi essemus in casu in q̄ reo non probāte exceptionem deberet sequi criminalis cōdemnatio qz tunc tz clare nō phet exceptionem: dz tñ sequi absolutio, vt dicit Bar. z probatur per gl. in. l. ij. C. de petitio. here. quā allegat Bar. hic. quid tenendum?

a ¶ Befacto euasisse. Adde Alex. de imo. ꝓsil. j. inci. viso pcessu i quisitiōis forma te. i ij. vo.

ego plenius inſiſtā circa iſtā ꝓclusionē q2 eſt maxime momēti in actu practico. Mihi ergo vr ꝙ ꝫ iſtā ꝓclusionē Bar. fortiter ſtringat tex. i. d. l. j. §. j. ff. de alee lusu ꝫ alea. iucta doctrina ꝫ illū tex. decū in ꝓcedēti ꝓclusiōe vbi ꝓbat ꝙ qñ aliqō eſt regulariter delictū, ꝫ ſic illicitū, put ibi eſt furtū ꝫ in caſu noſtro homicidiū tñ aliquo tpe ꝫ loco ē licitū, neceſſe ē ꝙ re⁹ poſſe ꝓbet ꝫ locū ꝫ tp̄s: eo q2 accuſator ꝙ plene ꝓbauit homicidiū hz fundatā intētionē de iure cōi. Et ſic ꝛndet ꝙ ille tex. logtur in terminis diuerſis, ꝫ ꝓſequēter nō faciat ꝫ Bart. q2 Bar. loquit qñ accuſator plene ꝓbauerat de delicto, re⁹ aūt ad defenſionē ꝓbauerat exceptionē, ꝫ hz nō ꝓcludēter tñ faciebat dubiū ꝓbationē accuſatoris. Merito i dubio i criminalib⁹ dz abſolui p regulā. l. merito. ꝙ ſocio. ſed in d. l. j. §. j. re⁹ ibi nihil tale ꝓbauerat nec plene nec ꝓſumptiue: q2 dico qō imo. in. d. l. j. re⁹ ad defenſionē ſuā ꝓbauerat ꝙ tale factū fecerat in domo in qua tenebat ludus: q̄ caſu poterat eſſe ꝙ fecerat tpe quo ludebat, ꝫ ſic erat dubia accuſatio. Et tñ iſtud nō ſufficit vt reus abſoluat a tali delicto: niſi ēt pciſe ꝓbet ꝙ fecerit furtū illo tpe quo ludebat, ergo ex ꝓbatione loci i q̄ ſenebat ludus nō ſufficit ꝙ ſit dubiū an fuerit factū tpe quo ludebat: ꝫ ſic tpe ꝓmiſſo. Nec iſtō dubiū ſufficit ad abſolutiōem rei, vt ibi eſt tex. ꝫ exꝑſſe no. Bar. vt dixi in ꝓcedēti ꝓclusione ita qō ille tex. multū me ſtringit ꝫ Bar. Et Sc̄o ꝫ concluſionē Bar. moueo: q2 ſi vera eſſet doctrina Bar. hic ſequeref ꝙ ſi accuſator plene ꝓbauit ꝙ titi⁹ fecit homicidiū; titi⁹ ad ſuā defenſionē, a ꝓbauit per teſtes ꝙ illud homicidiū fecit ad ſuā defenſionē, ſed nō ꝓbauit qō fecerit defenſionē ꝓm doctrinā Bar. deberet abſolui p regulā. d. l. merito. ꝫ tñ ꝫ ſium in terminis tz ſingulariter Bal. in l. vni. C. de cōſeſ. in vj. co. ad fi. ꝫ ſeq. in ver. item tu aſſeſſor ꝙſidera. ꝫ q̄uis Bal. ibi nihil alleget tu allega bonū tex. in cle. vni. in fi. de homicidio. i verbo, mortē alit euitare nō potes ſuū occidit inuaſorē. ꝫ tex. in l. ſcientiā. §. q cū aliter. ꝫ qō ibi no. Bar. ff. ad. l. aquil. ꝫ ter. in l. ij. in verbo in dubio vite diſcrimine conſtitutus. C. ad l. cornē. de ſica. ꝫ in c. j. §. ſi qs hominē. de pace tenē. in vſi. feu. de quo vltimo remitto me ad ea q̄ pleni⁹ dixi in l. vt vim. ff. de iuſt. ꝫ iur. tenēdo tñ ꝓclusionē Bar. cōiter approbatā. Ego ꝙſiderabā ꝙ alio fundamēto poſſit optime defendi. Mā ꝓpliderō ꝙ in crialib⁹ ad ꝓbandū exceptionē, ꝫ ſic ad defenſionē rei admittūt ꝓbationes dubie ꝫ als nō ꝓcludētes, ꝫ q̄ als ñ admittērent, ꝫ a ꝑſonis als ſuſpectis, ꝫ tñ ſufficiūt vt re⁹ in crialib⁹ abſoluat: ꝫ iſtō eſt ꝙ ad vnguē vult Bar. Aſſumptū ꝓbo. Mā teſtes q deponūt de credulitate reglr nihil releuāt. l. teſtium.

a ¶ Ad ſuā defenſionē. adō c. ſignificaſti. de homici. ꝫ a Ale. ꝑ. ſ. cir. incip. viſis ꝫ opportune ꝙſideratis. in j. vol.

8 C. ō teſ. ꝫ dixi als in rub. ff. ō iureiur. † Et tñ teſtes deponētes ō credulitate in criminalib⁹ ad defenſionē rei plene ꝓbāt. ita ſinglr Bar. in cōſilio ſuo qō incipit bānitus Petri vnus ex dictis teſtib⁹. circa fi. refert ꝫ ſequit dō. Ale. x. in cōſi. lxxvj. ꝙ incipit viſa inqſitione formata ꝫ forenſiū. ad fin. in j. vol. ꝫ in cōſil. cix. ꝙ incipit viſis ꝫ vt oporteat ꝙſideratis oībus. in. ix. col. in eo. vol. † Itē teſtes domeſtici ᵇ ꝫ familiares repellunt.

b ¶ Teſtes domeſtici. Adō l. pe. ff. ō teſ. gl. ſūme. iij. q. v. gl. ſumme. xij. q. j. Spe. ti. ō teſte. §. j. verſ. itē excipit.

9 ᵇ l. ēt. C. ō teſt. ꝫ tñ in criminalib⁹ ad ꝓbandū defenſionē rei teſtes domeſtici ꝫ minus idonei admittunt: ita ſpecialit Spe. in ti. de inquiſi. §. j. verſ. ſed nunquid eas. refert ꝫ ſequit Jo. de ana. in conſil. cix. ꝙ incipit viſa inquiſitione formata imo fortius ad ꝓbandā innocentiā rei accuſati ēt frater admittit ꝓ fratre. ita tz Bar. in l. parētes in duob⁹ locis. in. j. ꝫ. ij. co. C. ō teſt. per tex. in c. literas. de ꝓſump. q ter. vr bene ꝓbare hoc mō inducendo eum nā ꝺi excuſatio ꝙ facit frater ꝓ fratre in cā hereſis, ꝫ ſic in criminali nō fuit admiſſa ꝓpter varietatē dicti ſui: ꝫ q2 ita erat veriſimiliter: ergo dāt intelligi in illo tex. ꝙ iſtis ceſſantib⁹ illa excuſatio fratris in criminalibus als fuiſſet admiſſa. de quo vltimo als plene dixi. Itē facit q2 laicus q nō admittit in teſtē ꝫ clericum. c. ō cetero. de teſt. tñ admittit ꝓ eo ad faciendū eum abſolui ꝑm do. Abb. in c. cū ꝓ. de accu. Tertia ꝓclusio Bar. eſt ꝙ in delictis in dubio intelligit factū tpe ꝫ loco licito, vt ſic re⁹ abſoluat a delicto p regulā. d. l. merito. Adde qō no. Bal. in c. cū tu. p illuz

10 tex. de teſt. † ꝙ vbi eſt dubiū tpis ꝓſumit in benigniorē partē: alibi idē Bal. in l. precib⁹. in vj. col. C. de impu. ꝫ alīs ſubſtitu. ō t ꝙ in delictis ſemp ꝓſumit ꝓ eo ꝙ delictū excuſat: p

11 d. l. merito. alibi idē Bal. in l. j. in r. col. ff. ſo. ma. † qō vbi act⁹ ſe hz ad ꝓhibitum ſt ꝓmiſſum in dubio ꝓſumit qō tpe permiſſo fuerit celebzatus per gl. in d. l. ij. C. ō pet. her. ꝫ iſta bene faciunt ad ea q̄ tz Bal. in ꝓcedenti concluſione.

1 ¶ Nunciatio non tranſit ad heredes nec ad ſingulares ſucceſſores actiue ſed bñ paſſiue.

2 Nunciatio ex parte nuncianti⁹ eſt in perſonam.

3 Finito iure ꝓhibendi p mortem vel alienationez extinguit ipſa nunciatio ſeu effectus nunciationis adeo vt edificās poſſit poſtea impune edificare.

4 Licet nūciatio liget ēt ſingularē ſucceſſorē nūciāti ꝫ ꝓſequenter emptorē tñ actiue nō trāſit ad ſingularē ſucceſſorem.

5 Per alienationē cum extinguat ius ꝓhibendi per cōſequēs extinguitur effectus nunciationis.

6 Si ſtipulatus ſum a te mihi edificari domū in tali fundo ꝫ poſtea alieno partem fundi ꝓ indiuiſo perimitur ſtipulatio.

7 Stipulationes ꝓtorie cū interponant ad cautelā, nō opant augmētū obligationis ꝫ intelligit ꝑm naturā act⁹ cui adūciunt.

8 Omnis nunciatio ſeu ꝓteſtatio q̄ in mera ꝫ ſimplici voluntate conſiſtit extinguitur ſi mora interueniat re integra.

9 Si creditor iterpellauit debitorē ſpēi vt ſolueret re integra hoc ē ſpecie nōdū ꝓempta nec alr deteriorata ſi poſtea moriat talis creditor rebus ſic ſe habentib⁹ iſta mora extinguit ꝓ mortē creditoris vñ ſi poſtea periret ſpecies debitor eēt liberat⁹.

10 Satisdatio ꝓteſtata per nunciatū non impedit quin morte nūciatoris extinguatur nunciatio.

11 Per mortē fit neceſſaria alienatio in heredē ab inteſtato. nō aūt in heredē teſtamentarium ꝓeſertim extraneum.

12 Quid ſit ꝓteſtatio.

13 ꝓteſtatio ſimpliciter facta nō porrigit niſi ad actum gtūc fit vel poſtea incontinenti. non aūt ſi ex interuallo.

14 ꝓteſtatio declaratoria voluntatis an tollatur ꝓ actū contrarium qui ſe cum ꝓteſtatione non compatitur.

15 ꝓteſtatio declaratoria voluntatis que tendit nō ſolum ad exonerandū ꝓteſtantē: ſed ēt ad faciendū alium incidere in captionē an debeat fieri in ꝓſentia patris.

16 ꝓteſtatio que fit circa ea que pendēt ex poteſtate ꝓteſtātis ꝫ alterius ſemper dz fieri parti.

17 An in ꝓteſtatione que pendet ēt a voluntate alterius requiratur conſenſus partis.

18 Si fuit ꝓteſtatus ſi intercederē ſeu fideiuberē apud te ꝓ titio ꝙ iſtud nō faciam animo obligandi me, ſi tu conſentis, ꝫ poſtea intercedo ego non obligabor.

19 ꝓteſtatio ſimultanea cōtempozanea facti ꝫ hñ impedit ꝫ viat obligationem.

20 Si aliqs efficiat monachus ꝫ per pactum exꝑeſſum ſibi reſeruat bona certa viata reſeruatiōe bonoz q̄ eſt ꝫ ſubſtantiaz monachationis ingreſſus remanebit purus ꝫ validus.

21 An ꝓteſtatio ſit facienda in ſcriptis.

22 Quādo ꝓteſtatio fit circa eā q̄ pendēt ex voluntate ꝫ ptāte ꝓteſtantis de facto non tñ de iure, put eſt i delictis quomodo fieri debeat.

23 Emphyteuta ꝫ vaſallus non poſſunt alienare niſi prius requiſito conſenſu domi alias cadunt a iure ſuo.

24 Si ꝓteſtor me ꝓtutere titiū nō animo occidendi iſta ꝓteſtatio operatur.

25 Si exꝑellens aliquē de fundo ꝓteſtatur ꝙ hoc nō facit niſi animo querendi naturalem vel ciuilē poſſeſſionē: talis ꝓteſtatio operatur.

26 ꝓteſtatio circa ea q̄ nō pendēt a volūtate noſtra ſed ex diſpoſitione legis vel voluntate alterius nihil operatur.

27 Si vaſallus vel emphyteuta alienēt ir requiſito ꝫ ſenſu domini cum ꝓteſtatione, ſcz ſaluo ꝫ ſenſu dñi nihil releuat.

28 Si creditor inhibeat debitori ſuo ne faciat vel ſoluat illōq̄ dz talis ꝓteſtatio alternatiua vel purgat morā debitoris ſi ꝓceſſerat vel creditorē in mora conſtituit.

29 ꝓteſtationi que fit auctoritate iudicis ſemp eſt parendū ꝫ credendum tz non fiat tunc fides de veritate.

30 ꝓteſtationi q̄ fit ex iuſta cauſa ꝫ vera ſed veritas nō oſtenditur regulariter non eſt credendum nec parendum.

31 Vbi ſufficit ſimpler ſcientia ꝓteſtatio inhibitoria pōt fieri p negotiorum geſtorem.

32 ꝓteſtatio inhibitoria non pōt fieri per nego. geſt. quando requiritur certioratio.

33 ꝓteſtatio inhibitoria pōt fieri procuratori in caſibus in q̄ bus ſcientia procuratoris nocet domino.

34 ꝓteſtatio inhibitoria eſt fienda ante actum celebzatum.

35 ꝓteſtatio inhibitoria fit circa illō ꝙ ꝓhibitus tenebat non facere.

36 Mā per ꝓteſtationē inhibitoriā ꝓhibetur id quod ꝓhibitio erat permiſſum, non tamē erat obligatus facere vel non facere an valeat talis ꝓteſtatio.

37 Procurator generalis ex iuſta cauſa pōt inhibere fieri illud ꝙ dominus alīs ſpecialiter mandauit fieri.

38 Emptor volens habere regreſſum de euictione ꝫ venditorez occaſi one litis mote ſuper re vendita tenetur non ſolū denunciare venditori litem motā ſed ēt ſibi dimittere in forma authentica libellum ꝫ citationem ei tranſmiſſam.

39 Nō ſufficit emptorē ſimpliciter denūciare vēditori litē motā niſi ēt in denuncia tione addat ꝙ veniat ad defendendū litez.

Etiam

40 Etiam venditori scienti litem motam debet emptor denũcia re quia vltra scientiam z certificationem requiritur citatio.
41 Ad hoc vt debitor per interpellationem constituatur in mora, est necesse q̃ incitetur vt soluat.
42 Protesta. declaratoria voluntatis in his que dependẽt a mera volũtate protestãtis põt fieri quolibet loco z quocũq; tpe.
43 Licet actus iudiciales regulariter non possint expediri ꝺ nocte tamen actus extraiudiciales bene possunt.
44 Qui est fienda protestatio.
45 Si ex dispositione legis vel statuti qs debebat incurrere i penã si certum qd non fecerit. non expectatur q̃ delinat illud posse facere z incurrat in penam sed qs primũ est in gradu q̃ possit facere z sit mora faciendi, incurrit in pena vt i vltimis voluntatibus secus in contractibus.
46 Citatus cõparẽs coram aliquo iudice ordinario vt delegato non ꝺz simpliciter protestari q̃ per actum quẽ facit vel in futurũ faciet si intendit vllo mõ in eũ consentire nisi protestetur q̃ non intendit consentire nisi si z quatenus a iure arctetur.
47 Si dico alicui tu mentiris, est verbum iniuriosum.
48 Quot sint species protestationum.
49 Quedã est protestatio conseruatoria iuris alterius q̃s protestantis vt est quando testator legat fundum alicui saluo z reseruato iure colonine per legatarium expellatur.
50 Si is qui est immunis a collectis q̃buscũq; soluit collectas cũ protestatione q̃ non intendit preiudicare vel derogare sue immunitati vel exemptioni, per talem ptestationẽ conseruat sibi ius sue immunitatis dato q̃ etiam voluntarie soluat.

Morte eius qui. Iste. §. ꝑm Bar. est multũ singularis z Bart. er commẽtatꝰ suis qbꝰ plene posuit materiam ptestationũ reddit eũ singularẽ, simul z diuide, vt hic p eũ. vel summa sic. ¶ Nũciatio nõ trãsit ad hẽdes nec ad singulares successores actiue sed bene passiue qz est psonalis ex pte nũciãtis sed ex pte nũciati ẽ in rẽ. h. d. ¶ No. j. hic videri forte ter. cõ opinionẽ Bar in l. de pupillo. §. opꝰ. s. eo. Ubi tz, q̃ facta nũciatione statim acquiratur ius z actio in factũ ipsi nũciati: qua mediãte põt petere cõfirmari, ipsam nũciationẽ, per gl. in l. ij. §. eo. Istud videt eẽ cõ istũ tex. qz si ita esset, tale ius z talis actio in factũ ẽt re integra non finiret morte nũciantis: imo trãsmitterẽt a ei hẽdes. Quia actiones cõpetentes defuncto trãsmittũtur ad hẽdes. l. p̃o hereditarij. C. de her. actio. Cuius cõtrariũ expresse vult iste tex. q̃ ió est qz facta nunciatione nõ est statim acquisitũ aliq̃ ius nũciati, sed bene si post nũciationẽ aliqd ediceret vt hic in gl. j. z ita subtiliter not. istũ ter. Raph. Cu. hic z retuli in. d. §. qui opus. Cu aũt sustinendo Bar. ibi rñdeas ad istũ tex. q̃ illud ius q̃ facta nũciatione statim acquirit nũciãti, non est simplex z absolutum ius, sed est ius ex quo petit cõfirmatio nũciationis vt ibi ꝺt Bar. Unde sicut ipsa nũciatio (qz cõsistit in mera z simplici volũtate nũciãtis) extinguit per mortẽ qz sic deficit volũtas, vt hoc tex. z ita expresse declarat Bar. j. i. j. gl. quẽ oẽs sequũt, ita eodẽ mõ ius cõpetens p nũciatione confirmanda: ꝺz extingui p mortẽ: qz nõ trãsit ad hẽdes principales ipsa nũciatio: ergo nec ius nec actio competẽs ad ipm cõfirmãdũ. ¶ Uideo no. ex. hoc tex. q̃ nunciatio ex parte nũciãtis cessi i psonã. Ex quo sequit q̃ si post mortẽ eius vel alienationem edificatur, nõ põt hẽs nũciãtis agere interdicto demolitorio ad ꝺmolitionẽ. Nõ limita ꝑz Bar. z alios. j. super gl. ij. nisi nũciãs fecisset mẽtionẽ de heredibꝰ: qz ꝺixisset nũcio p̃o me meisq; hẽdibꝰ, tunc nõ extingueret morte nũciãtis: Nam etiã in his que finiũt morte si fiat mentio de heredibus regula est q̃ transeũt ad heredes, vt iurib allegãtis. j. p Bar. z l. stipho. §. si qs ita. ff. ꝺ ꝟ. ob. z ex ter. no. i. l. antiq̃tas. C. de vsufru. vbi ẽ tex. qꝺ appellatio hẽdis relata ad id q̃ de sui natura nõ trãsit ad heredẽ, intelligit ꝺ p̃io hẽde. De quo tamẽ quõ procedat ꝺic vt p Bar. in l. gall. §. ẽt si a parẽte. ff. de libe. z posth. z in l. Sempronius attalus. ff. de vsufr. lega p gl. z doc. in. l. in annalib. C. de leg. ¶ Tertio no. ex. ter. ibi finit ius phibẽ. † q̃ finito iure phibẽ. p mortẽ vel alienationẽ, extinguit ipsa nũciatio seu effectus nunciatiõis, adeo vt edificãs possit postea ipune edificare. Et põdera q̃ istꝰ ꝓcedit siue hoc sit notoriũ siue nõ: qz tex. iste nõ regrit qꝺ istud ꝺbeat esse notoriũ. Et ex hoc cõrelarie infert qꝺ si nũciatio põt ex postfacto impune sperni, q̃n ex postfacto finit ius phibẽdi. ergo fortius si a principio nũciãs nõ haberet ius phibendi. z si hoc cõstaret ex actu alienationis: deberet posse sperni nũciatio per regulã. l. patre furioso. ff. ꝺbis q sunt sui vel alieni iuris. z c. ad apostolicã. de re. z tñ tex. i. l. i p̃in. §. eo. ꝺicit nũciatio siue iusta siue iniusta ligat nũciantẽ Et no. bene istum tex. ad id qꝺ tenet Bar. ibi in. ij. co. i fi. q̃ q̃n certũ est nunciantẽ non habere ius nunciandi potest impune sperni nũciatio. Quarto no. ex isto tex. † lz nunciatio liget etiã singularẽ successorẽ nunciãti. z ꝓsequẽter emptorem vt hic. z. l. stipho. z. l. fi. §. eo. Tamen actiue nõ trãsit ad singularẽ successorem p alienationẽ volũtariã extinguit effectus nũciatiationis. vt possit postea impune edificari: nisi ꝑz Pau. ꝺ k. a. nũciasset nouuz opus p se suisq; heredibus z singulari bꝰ successoribꝰ: qz tũc lz ipso iure nõ trãseat, tamẽ nunciato tenebit ei cedere. ¶ Quito no. ex tex. ibi sicut alienatioe: q̃ cũ p alienationez extingat ius phibendi p consequẽs extinguitur z effectus nunciatiationis. Unde per istũ tex. infert Ang. q̃ si artifex vel architectus p̃misit mihi p pstipulonẽ facere edificium in area mea vel in meo fundo, si postea alieno talẽ funduz nõ tenebit amplius ex stipulatione. z ad hoc reputat istũ tex. eẽ singularẽ. refert z sequit Lu. Ro. in. l. stipulationes nõ diuiduntur. in p̃inc. in. xvij. col. ff. de ver. obl. z ibi pfirmat rõne. qz q̃n facto meo definit meũ interesse definit etiã cõpetere actio psonalis que alias ad rem vel ad factu cõpetebat. l. z. iõ. in p̃inc. in verbo non tuo facto a pretorio ꝯsu. ff. de ꝺi. fur. no. plene Bart. i. l. g aũt. illud. ff. si qs cau. facit qꝺ vult. gl. in. ꝺ. l. stipulatiões nõ diuiꝺunt. i gl. j. q̃ vult† q̃ si stipulat⁹ sum a te mihi. edificari domuz. in tali fũdo z postea alieno parte fundi p̃o indiuiso: permittit stipulatio. z allit q̃n adhuc meo interesset edificari: qz p̃misi emptori q̃ dictũ edificium ibi pstrueret. l si in vẽditione. ff. cõ. pd. z l. fundũ. ff. de actio. empt. Et ꝺt Lud. ista esse tenenda menti: qz nõ sunt a doc. declarata. z ista etiã refert doc. Alex. hic z remittit se ad eaq̃ habent in. l si sub vua. §. j. ff. de verb. oblig. Sed ibi pax ꝺr ad ppositũ huius questionis. Tu addẽ qꝺ ista qõne plenius examinãt Dy. z Albe. de qb nõ faciunt ipsi mẽtionẽ. Et p̃o parte negatiua q̃ p̃missoꝛ amplius nõ tenet ꝺicit facere tex. hic z tex. in l. si hominez. ff. de edili. edicto. z videtur expressium. in. ꝺ. l. si sub vna. §. j. ff. de verb. oblig. Et q̃ stipulatio deuenit ad casum a quo incipere nõ põt: ergo vitiat. l. plurib⁹. §. z si placeat. ff. de verb. oblig. Patet, qz si stipularer a principio iuuiã heri in solo alieno nõ teneret qz nihil mei interest. l. g insulã. ff. de ꝟbo. obli. facit. l. seruus. ff. de evic. Jn ꝺubium p parte affirmatiua facit q̃ agi possit quasi semel interfuerit, z hic semel est cõmissa stipulatio. l. iustissime. in fi. ff. de edilitio edic. z. l. euicta. §. si seruꝰ. ff. de evict. z l. quecũque. ff. de actio. z obli. Itẽ ex quo semel interfuit lz ꝺefinat interesse nihilominus cõpetit actio. l. vbi. §. j. ff. de edẽ. z. ꝺ. l. g aũt. §. illud. ff. si qs cautio. Ladẽ distinguit z bene, q̃ aut in stipulatione pena fuit apposita. z tũc cõmittat: qz in penis non p̃sideratur interitus. l. stipulatio ista. §. alteri. ꝺ ꝟb. obl. Et isto casu lz alienet nõ tollit facultas agendi et cui ita cõpetit. Si vero ante alienationẽ nõ recipit interesse, tunc nõ põt amplius incipere. l. j. §. preterea ff. de aqua quoti. z est. z ꝺ modo. cõcorꝺãt iura allegata. Secꝺo no. i ver. † idq̃ q̃ stipulationes ptozie cũ interponãt ad cautelã nõ operant augmentuz obligationis z intelliguñt ꝑm naturã actus cui adꝺiciuntur. facit. l. j. §. si qs sub p̃ditiõe. ff. vt l. no. ca ¶ Ubi. j. ibi. z fieret erat integra. Ex ista p̃ima solutione multũ no. Bar. † omnis nũciatio seu protestatio q̃n mera simplici volũtate cõsistit extinguit si mora interueniat re integra. z hoc ꝺt Raph. cu. singulariter inferrit q̃ si creditor interpellaut debitorez speciei, vt solueret re integra hoc est specie nõdũ peremptа nec alit deteriorata, si postea moriat talis creditor rebꝰ hic se habentibꝰ q̃ ista mora extinguit per mortez creditoris vnde si postea periret species debitor esset liberatꝰ. z isto mõ limitarent multa iura. ꝑtis. l. mora. i p̃in. ff. de vsu. l. si ex legati cã. ff. de ver. obl. z iura que ꝺicunt q̃ ad p̃stituendum in mora sufficit vnica iterpellatio. l. Titia Seio. §. vsuras. ff. ꝺ leg. ij. ũcta gl. ꝺ. l. mora. i p̃in. z vidim⁹ i. §. si quis ipsi ptozi. p Bar. in. j. vel. ij. col. 3. in. l. de pupillo. Sed in ꝺubium ꝺicit facere: qz p interpellationẽ perpetuat obligatio. l. si seruum. §. sequit. vbi gl. z doc. de verb. obl. z super hoc relinquit cogitã. Tene pclusionẽ Bar. quã etiã tenet Bar. j. pri. z. j. in. xij. col. Et põdera qꝺ Bar. cũ mysterio loquit quãꝺo nunciatio vel ptestatio p̃sistit in mera z simplici volũtate z res est integra. Nã cuz volũtas mortis extinguat. l. iij. ff. loc. z. c. si gratiose. ꝺ rescri. in. vj. p ꝓsequens etiã extinguit illa nunciatio vel protestatio. Et ad fundamẽtũ. Raph. respõꝺe qꝺ cõstituere debitorẽ i mora n̄ p̃sistit in mera simplici volũtate creditoris, imo plura requiruñt vltra hoc qꝺ interpellet ꝓgruo loco z tpe, sez qꝺ habeat facultatẽ p̃cstãdi. z qꝺ sciat se ꝺebere. l. qꝺ te. ff. si certe. pe. l. cõstituꝰ. §. illud. ff. de ꝟb. obl. nõ tenet credere interpellanti nisi faciat fidem debito per instrumentum vel testes. l. si qs inficiat⁹. in p̃in. vbi Bar. no. ff. depositi. ¶ Jn ea. gl. ibi vel hic non fuerat satisꝺatũ cum ista secũda solutione. gl. etiã trãseũt Bar. Jmo. z ꝺo. Alex. z p ista solutione ꝺo. Ale. põ-

¶ Volũtas morte. adꝺ. l cẽtesimis. ff. ꝺ ꝟ. ob. Ly. i. l. fi. C. de p trahẽ. empt. Spe. ti. de loca. §. vj. ver. quid si dominus. z seq.

derat tex. cū gl. q̄ui videtur fortiter stringere. in l. si defunct⁹ cū gl. ff. de pcu. Ubi est tex. q̄ satisdatio, iudicatū solui q̄uis ptoria facit desinere rē ee integrā. z cōsequēter facit mādatū trāsire in hrdē. Ergo cōsequenter idē i proposito nostro dz operari satisdatio, de opere demoliēdo que est idē q̄ iudicato solvendo. vt dicit Bar. in. d. l. de pupillo. §. qui remissionē. ff. eo. Ista solutionē reprehēdūt Ang. Raph. Cu. do. Pau. de Cabic. Et dicit Raph. q̄ lectura Bar. ē corrupta dum Bar. dt hec ē bona si prima teneatis. Debet dicere hec nō ē bona: qz nunciatio extinguit morte nūciātis: ergo satisdatio de opere demoliendo: qz cū sit ptoria nō dz augere ius nunciationis. s. sup qua interponit. l. j. §. si qs sub ꝯditione. ff. vt le. no. ca. Dz tū aduerte q̄ ista cōsequētia tollit p ter. in d. l. si defunct⁹ eū gl. §. de pcur. Ubi ibi ētiā nō placet ista secūda solutio gl. Ubi nec⁹ duplici fundamēto pūo qz actio q̄ subrogat vel accumulat est eiusde vite z extinguit sicut prima gl. est ordinaria z approbata in l. certi ꝯditio in pri. ff. si. cer. pe. secūdo qz si extinguitur nūciatio ergo z satisdatio q̄ ei⁹ causa p̄statur. c. cū cessante. de ap. z l. adigere. §. q̄uis de iurepa. z ad l. si defunct⁹. cū gl. allegata per do. Aler. q̄ vr prima frōte stringere rndetur notabiliter quātis aliq̄ hic ñ tāgat q̄ loquit̄ i terminis diuersis. ibi eū dns ex cui⁹ morte z licēcia tacita volūtate renocat mādatū erat ille q̄ pstiterat satisdationē iudicatū solui p suo pcuratore ibi p̄sente. tūc verū est q̄ res desinit esse integra q̄ ad dūm q̄ satisfecit. tunc p̄ eius morte irrenocat mādatū ita loquit ille tex. sed nos sumus in terminis diuersis nā in casu nostro nūciator ex cui⁹ morte tanq̄ ex cessione volūtatis erga guitur nūciatio nō est ille qui pstitit satisdationē. z fuit nūciat⁹ ergo satisdatio pstita p nūciatū nō impedit quin morte nunciatoris extinguat nūciatio. sicut est q̄n ali⁹ quā dns fitit satisdationē indicatū vel etiā ipsemet pcurator: nūc eū non impedit quin per mortē dni z sic tacite renocet mādatū. tex. est in l. si precedēte. in pri. ff. man. firmāt expresse gl. z Bar. q̄ ponunt. istā differentiā in. d. l. si defunctus. Capio gl. i. v. bo alienatione. quā diuidit tres partes. In prima soluit vnū cōtrarium vno mō. In secūda tollit aliud ꝛriū. In tertia alio mō rndet primo ꝛrio. secūdo ibi. z hoc nisi esset. tertia ibi. vel di cas. In ea. gl. ibi. z sic nō obstat. j. eo. l. fi. dic q̄ imo illa lex fi. concordat cū secūda parte istius tex. In eadē gl. ibi nisi eēt necessaria. Bar. reprehēdit qz p mortē fit alienatio necessaria vt hic per eū. sed subtilis Raph. Cu. dt q̄ reprobatio Bar. nō ē vera: qz licet necessario moriamur: tñ p̄ nō necessario nō alienam⁹. vnde p mortē nō dicitur fieri alienatio necessaria imo volūtaria. put dt aperte patet in. l. peto. §. fratre. iuncto. §. proindiu. in ea. l. ff. de lega. ij. Tu dic⁹ q̄ pūo p mortē fiet necessaria alienatio in hrdē ab intestato non aūt in heredē testamētario pīsertim extraneum vt ibi declarat gl. ū. quā voluit Bart. allegare dū allegat ibi ē notata. z q̄ p mortē dicat fieri necessaria alienatio. est tex. in. l. si homine. z ibi gl. no. ff. ō edil. edi. Bl. in verbo. ius prohibēdi quā diuide in duas. In prima declarat rationē tex. In secūda rndet tacite q̄ōni. prosequēr vt p Bar. tria inferente. Bl. li. diuit hāc gl. in quatuor ptes. In prima declarat tex. In secūda tacite q̄rit z se remittit. In tertia declarat rōnē tex. In quarta q̄rit de rōne differētie inter primū z secm dictū ter. z rndet. In quinta z vltima respōdet alle tacite q̄ōni. secūa ibi z qualiter accipiat. Tertia ibi similis rō. Quarta ibi sed quare sec⁹. Quinta z vltima est ibi vbi ergo z cautū. in ff. gl. habes limitationes ad iura q̄ volūt q̄ hēs nūciati teneat solū ad patientiam demolitionis operis z non ad expen. demolitōis. l. pe. j. eo. Ité tenet solū ad id q̄ ad eū puenerit. l. ptor. §. hoc interdictū. j. eo. Limitāt nisi nūciat⁹ pstitisset satisdationē q̄ talis satisdatio facit vt eius hēs teneat insolidū. cū gl. tenēt Alb. Dy. z Bar. hic. Sz tu caue ad rōnē Bar. q̄ sz eū satisdatio seu stipulatio minuit de iure nūciatis. ergo ēt de iure eius que p̄stat vt vnū cū altero cōpēlet. Certe ex hoc non vr bene inferri ad heredē vt per hēres teneat insolidum, vbi prius non tenebat, talis illatio nō multū ꝛcludēter vr debere sequi. dns Aler. assignat aliā rōnem q̄ magis ꝛcludit, nā q̄n non est pstita satisdatio z edificat, succedit pena legatis ad demolitionē operis, sed pene legales nō transeūt ad heredes, nisi quatenus ad eos puenerit. l. vnica. C. ne ex deli. defunc. l. j. ff. de pēna. deli. sed q̄n pstitit. satisdationē de opere demoliēdo suis expē. iurta l. vnica in fi. C. de noui ope. nūcia. qz tūc obligat ex ꝛctu talis obligatio trāsit insolidū ad heredes. vt not. in. d. l. j. ff. de pēna. delic. Sz tu dic q̄ ista fuit p̄ pte rō Dy. relata p Bar. z Alb. dū dt q̄ stipulatio de opere demoliendo dz vim ꝛctus. z non causatur simpliciter a delicto. Istud ēt fuit de mēte gl. hic dum dt tenetur ex stipulatione z sic ex contractu. Extra glo. Bar. plene tractās materiā ptestationū primo ꝛ quis erit qd protestatio⁹, z reprobat diffinitionē Jo. mo. z Jo. An. i regula i generali. de reg. iur. in. vj. dum dicūt q̄ est clamosa denūciatio. d. Aler. defendit qz ēt scriptura clamare dz. cū marthe in ꝓbo. Josaica lex clamat. de cele. mis. no. Bar. i. l. Arri. p istū tex. C. de hr. q̄ lex semp loquitur. Tu adō q̄ p ista diffinitiōe est tex. in c. sanctorū. de p̄scri. i ꝓbo absq̄ synodali. pclamatione. vbi capitur pclamatio pro ptestatione. z ex illo tex. sū pserunt Jo. mo. z Joā. An. diffinitionem. Item adde q̄ vult Spe. in ti. de pig. in pri. in ver. z nota q̄ si creditor. vbi vr capere protestationes z clamationes pro eo. Adde etiā q̄ dicit Bal. in c. venerabilem. in. vj. col. de elect. vbi dicit q̄ illud q̄ non cantat infirm, nec ego cantabo, more Venetorū. Tamen aduerte qz in diffinitionib⁹ verba denotāt qualitatē z essentiā rei, vt p Bar. in. l. j. cū simi. ff. de testa. Jō verba debet ꝓprie stare sed clamosa ꝓprie important vocē corporalē alti⁹ elevatā. c. qualiter z q̄n de accusa. c. j. de excessib. plato. i. vj. l. nec, z. l. fi. putator. ff. ad l. j. §. potuisse. ff. ad Syllan. Ité tutius est tenere descriptionē iurisconsulti, vt hic per Bar. quā etiā tenēt Jo. mona z Jo. An. in. d. regula generali. Cōsidera tñ si illa est diffinitio cū debeat diffinitio cōstare ex genere z differētijs. vt declarat Bar. in. l. j. in pri. ff. de testa. z in. l. j. in pri. ff. de acqui. pos. ꝑm declarationem q̄ facit Bar. illa diffinitio solum cōstaret ex differētijs. qz dū dt q̄ est denūciatio ponit ad differentiā ꝛctus z vltimarū voluntatū. dū dicitur cōtestatione ponitur vt appareat satis esse sine sit inscriptis siue non sit in scriptis ꝑm hāc declarationē Bart. nō esset in ista diffinitione genus. Et si dicere⁊ q̄n dico protestatio est denūciatio. illud denūciatio. ponit vt gen⁹. Aue qz denūciatio z ptestatio sunt synonyma vide in portāt: l. fundū. C. de rei vē. z supra firmat Bar. Ité ptestatio. eod. mō pōt dici genus licet z denunciatio, tamē hec sunt modice vtilitatis z ō vtēri nō insisto. Secūo q̄rit Bar. quotuplex sit ptestatio z ponit quatuor species. In prima specie que est declaratoria volūtatis z pendet a volūtate ptestātis. Ex dictis Bar. colligē duas ꝛclusiones. Prima est q̄ ptestatio declaratoria volūtatis que fit solū ad onerandū, ptestātē altū nō grauat. pt vbiq̄ fieri z nō requirit alicuius partis presentiā sed solū testium. Hic generali⁹ q̄ in his q̄ pēdent a volūtate vnius, vt ē ista ptestatio, vt est additio hrditatis. Ité ratihabitio nunq̄ requirit presentia partis vel alteri⁹ sed testiū. Ita tz Bar. in l. Poponi⁹. p gl. ij. ibi. ff. de neg. ge. z in. l. certū. §. si qs absente. ff. de confessis. do. Bibas in. c. Cumana. in. ij. co. ō elect. Hinc est q̄ iuramētū ꝑfirmatorij cōtractus nō regrit p̄sentiā alicuius partis. ꝑm Bar in aut. sacramenta puberū. in. j. co. z ibi Bal. in vlti. C. si aduer. vēdit. Ꝑo ista cōclusiōe etiā facit qz renūciatio brīficij eccleſiastici siue fiat de titulo siue de possessione. nō requirit aliud q̄ testiū p̄sentiā. c. ij. de restitu. spo. clegratie. de rescrip. Mīh beneficiū tā eēt adēptū tūc cū dz renūciari in manib⁹ superioris. c. admonet. z c. q̄ i dubijs de renunt. in in anti. z declarat predicta Bal. in. c. accepta. d resti. spo. Ité pro ꝛclusione Bal. facit q̄ no. Ang. in §. si vo expressim. in. ij. col. in aut. de hr. d. z fal. col. j. Ubi notat q̄ si filij⁹ pteritus approbat testū patris absente hrde instituto talis approbatio prodest institutoi: eodē mō si aliquis approbat aliq̄d instrm tanq̄ verū: vigore huius approbatiōis oēs q̄ū interest poterunt agere ꝛ approbantem licet non fuerit presentes tempore approbationis cum sit actus dependēs ex sola eius voluntate. Et si diceret ꝛ. d. l. certum §. si qs absente. ff. de confes. z l. ff. de inter. actio. z. l. vnica. C. de confes. In quib⁹ iurib⁹ dz quod cōfessio facta absente parte nihil pīudicat rndet no. Ange. quod illa iura procedunt q̄n ptestio directo tendit ad obligādū cōtētē. sec⁹ si p̄cipaliter tēdat ad approbandum aliquid ex qua approbatione absenti q̄rat obligatio, vt ibi notabiliter p eum z p cano. in. c. fi. de cōfes. Secūa ꝛclusio Bar. est⁹ q̄d protestatio simpliciter fcā porrigitur nisi ad actū q̄ tunc sit vel postea incontinenti. nō autē si fiat postea ex interuallo. l. p retentionem. z ibi gl. declarat. C. de vsu. nisi verba essent generalia z directo respicientia tempus futurū. l. si ita stipulatus. ff. de fideiuss. z ista est notabilis z vtilis conclusio. Ex ista ergo ꝛclusione vt clarius habeat. habes tria. Primū est q̄ protestatio simplex ita porrigitur ad actū q̄ postea fit sed incontinenti: licut ad actū q̄ fit tunc. Facit tria regula: qz que incōtinēti fiunt censentur inesse. l. lecta. ver. dicebā. ff. si cer. pet. c. officū. de ele. gl. z do. in. l. petens. C. de pac. Imo fortius ēt in his q̄ de necessitate debent fieri ante: cū paria sunt vel aliquid fieri actū vel fieri post actū ꝛ incontinēti: gl. est no. in. l. Poponi⁹. §. ratihabitionis. ff. de procura. ᵇ vbi in exceptiōe procuratoria q̄ de necessitate dz opponi ante litē cōtestatam postea oppōi non potest quia per litis contestationem procurator efficitur dominus litis

a Quid sit ꝓtestatio. Addo Ly. i l. volūtarie. C. de erecu. rei iu. Salic. i l. pacta nouissi. C. ō. pa. bar. i l. si fundus. C. de fidei vē. Inno. z An. de but. i c. cū ad. de. cōsti.

b De pena. adde Jaſ. i l. lecta. vltima. so. not. ff. si per. pe. Et in l. edita. C. ō edēdo. Et in materia emendatiōis. Fel. late. in c. exceptionez. co. z. ver. fallit. x. de exce. Paro. in. l. si insulā col. x. ij. ver. ergo ā plio. de ver. obl. Alc. in l. diuortio i pn co. ij. ff. so. ma Durp.

litis. vt ibi. ℣ lita demũ. C. ō pcu. ōclarat Bar. in l. elegãt. §. si qs posit. ff. de cōdi. indeb. Tame vult tibi gl. q parta sunt oppoñ ante litẽ cōtestata v. l oppom post, sed incontinẽti. Et illam gl. reputat singularẽ Jmo. in l. ex ꝑsensu. §. cũ g. in. xxv. colũ. ff. de appel. ℣ in. l. ij. §. pũus. ff. de vul. ℣ pup. ij babes gl. cõ cordantẽ i l. ij. in pnũ. in ꝟbo post narrationẽ. C. de iureiurã. pp calum. don. Accedat qõ lingulariter tz Bal. in. l. fi. in ij. col. ff. de ser. Ubi tz q fi alicui iudex ꝑfigat terminũ per emptorium ad ꝓbandum, et post illũ terminum peremptorium admittitur, si incontinenti vult ꝓbare, non solum per instrumẽta, sed et per testes. Et idẽ tenet Bal. vbi limitat in. l. diffamari. in. j. col. C. de inge. ℣ manu. et no. singulr. ad hec i penul. col. C. de vsu. Ad ista accedat quis lex requirat autho. tutoris debere ꝑcedere ℣ non seq. Tamen idẽ est qñ sequitur actũ sed incontinẽti. gl. est in c. tuto. in verbo post tps. insti. de authо. tuto. ℣ gl. l. oblig. §. tutor. ℣ ibi Bar. ff. e. ℣ Bar. i. l. si qs mihi dona. §. iussũ. ff. de acqui. bñ Accedat etiã qõ l. recõuẽtio debeat fieri ante litem cõtest. l. cum Papinianus ℣ auth. e consequẽter. C. de sen. ℣ interlo. om. iudi. ℣ c. j. ℣ ō mut. peti. extra in anti. Tamẽ si fiat parũ post lit. cõtest ante tamen quã sit iuratũ de calumnia idẽ est. Ita tenet no. Bal. i. l. cum ventilset pe. col. viud. Simlr paria sunt q libert ℣ iuret ō operis ante manumissionẽ vel ẽt post sed incontinẽti. gl. est i. l. vt iurisiurãdi. i pri. ℣ ibi no. Bar. ff. ō ope. li. ℣ gl. i. l. j. ℣ ibi Bar. C. eo. ℣ gl. in. l. si. ff. deli. cau. Similr. paria sunt testes testamẽ a tarios esse rogatos in cõfectione testamẽti vl post pfectũ testiũ, sed incontinenti. ita no. tenet Bal. in l. fi. in pe. col. C. de fideicõ. Facit vltimo ad ꝓdicta regulaq̃ not. Bal. in. c. officiũ ꝓ illum tex. de elec. q vñ per pnius actum illud incõtinenti sequit. ¶ Scõm babes b qõ pstatio simplex non porrigit ad actum q postea ex interuallo fit. Adde Bar. in l. g in aliena. §. fi. ff. de acq. bñ. ℣ in l. itẽ q. §. fi. de pac. ℣ in l. Titia. §. pe. ff. ō ob. idẽ tenẽt Pe. Ly. Jac. Bu. ℣ cõiter Abo. in. l. pcã. no. C. de pac. Jmo. Lud. ℣ do. Albe. hic do. Ant. ℣ Jmo. in c. cũ Abo. Ferrar. de cõsti. Jrium tenet Bal. in d. l. pacta nouissima ℣ in. dl. itẽ q. §. fi. ℣ Bre. in. d. l. qui in aliena. §. fi. Adquetur Bal. g. l. si ita sit scriptũ. de leg. j. vbi si testator ꝓtestet ℣ dicat si cui bis legauero, semel tñ volo deberi. talis ꝓtestõ operat ẽt circa legata q̃ postea ex interuallo fiẽt. Sed tex. ille parũ obstat q. log. in testõ qõ debet fieri in vno cõtextu. l. here des palã. §. fi. de testa. ℣ l. cũ ãtiquitas. C. eo. de testamẽ, ergo nõ põ dici act⁹ factus ex interuallo. ita rñdet Sali. ℣ bene in. d. l. pacta nouissima. in. ij. col. Jmo. ℣ Abo. hic. Scõo mouet Bal. nã ꝓtestatio de sui natura semꝑ fit ꝑ verba respicientia factum de futuro. ergo l specifica expssio futuri tps nihil oz operari, cum exprimat ꝑ modum q tacite inest de natura ꝓtestationis. l. ij. ff. de leg. j. nõ recte. C. de fideius. Tertio ꝫ Bar. fortiꝰ stringit tex. in l. si qs in pnũ. testi. in verbo in eo. in testamẽto vel codicillis. ff. de leg. ij. vbi in testõ. ℣ sic i actu dependente a volũtate vnius ꝓtestatio simpler trahit ad actus factos postea ex interuallo, scz ad actꝰ factos in codicillis, esset enim diuinare ad illum tex. si diceret ibi codicilli erãt facti incontinenti post testamentum ℣ per illũ tex. principaliter tz cõtra Bar. Bre. in. d. l. q in aliena. §. fi. Quarto põderandum est qz idem Bar. sibi cõtrarius in. d. l. pacta nouissima. in distinctione sua tz qõ in actib⁹ dependentibus a sola voluntate ꝓtestãtis simplex ꝓtestatio semper ℣ indistincte trahitur ad actũ postea factũ. Si vero non depẽdet a sola voluntate ꝓtestantis. ℣ tũc distinguit ibi Bar. aut actꝰ fit incõtinenti aut ex interuallo post. Et sic in ꝓcio mebꝛo Bar. ibi manifeste recedit a distinctione quã facit hic. Et idẽ ibi tenẽt Ange. ℣ Sali. i ij. col. circa medĩ. Tenendo istã opinionẽ ꝫ Bar. hic nõ obstat tex. ꝓ quẽ se fundat Bar. in l. ꝓ retentionẽ. C. cõ vsu, qz respõdet dupliciter. Primo qõ iõ ibi in secunda conuẽtione non inducitur repetitio pignoris eo qz ãpliat ẽt odium, scz. vsura qõ esse nõ oz vt in regula odia de reg. iur. i vj. ℣ in. l. cum quidã. ff. de lib. ℣ postu. ℣ ita dicit Bar. met in. d. l. ꝓ retentionẽ. in bonis lecturis. Et põdera qz isto mõ posset ille tex. retorqueri ꝫ Bar. arguẽdo a speciali ꝓ odium vsure. Scõo notabilius respõdet qõ ille tex. loquitur in terminis valde diuersis a ꝓpolito nostro. Ibi enim tẽpore traditi pignoris conuentum est pacto nudo ō minoribꝰ vsuris si postea ex interuallo debitor conueniat maiores vsuras pstare ad eas non extendi. Et illud pignus nõ ponitur ibi in tex. quia dispositio facta super vna re nõ trahitur alia dispositionẽ factam super alia re ex interuallo. Nã ẽt Bar. hic fatetur qõ dispositio facta super vna cã porrigitur ad aliam ꝓ. l. at si quis. §. plerique. in fi. de religio. ℣ sump. fune sed materia nostra ẽ an ꝓtestatio que expresse fit super vno actu habeat locũ si ille idem actus fiat ex interuallo. ℣ sic ex istis rdditur valde dubia ꝓclusio Bar. ℣ disputãdo posset optime tendi ꝫ ria pars. Si tamẽ velis tenere ꝓclusionẽ Bar. que est magis cõter approbata. a qua nõ est discendum. punct⁹ est respondere ad. l. si quis in pnũc. testamenti. in verbo eodẽ testõ vel codicillis. Ad illum tex. respõdet do. Alex. nõ hic. sz tñ. d. l. pacta nouissima. q ille tex. de necessitate intelligit qñ verba respiciebãt expresse futurũ tps, alias traheretur ad actũ postea ex interuallo factũ. ℣ plus nõ dicit. Adde q ista solutio clare patet in illo ter. vbi testator dixit, si cui bis legauero, ℣ sic directo respexit futurũ tps. Protestatio cũ facta ꝑ verba de futuro vt ibi semper respicit actũ sequentẽ. etiã si sequat ex interuallo. gl. est in. l. is qui reipublice. le. ij. ff. ex qui. cau. maio. q ꝓ notabili ad hoc põderat Bre. in. d. l. qui in aliena. §. fi. ij. co. Tu aũt plidera theoricã ℣ exẽpla Bar. hic. nã fm eũ nõ vñ sufficere q ꝓtestatio fiat per verbũ futurũ. Sz Bar. vñ duo requirere qõ fiat per verba gñalia. ℣ q illa verba directo respiciãt tps futurũ. ita etiã loquitur ꝓpria tex. quẽ allegat Bart. in. l. i ita stipulat⁹. ff. de fideiu. ibi quãtã pecuniã quandocunq̃ Titio credidero ibi cũ sunt verba multũ generalia. ℣ q directo respiciunt futurũ tps. vñ qñ etiã Bar. istud expresse non diceret ꝓout facit: tũ eius dictũ deberet intelligi fm l. q̃ allegat vt inquit Bar. in. l. nõ solũ. §. si liberatiõis verba. ff. ō libe. leg. ℣ in. l. cũ quidã. ff. de his quib. vt indi. Salic. in. l. si ex cautiõe. in. x. co. C. de non nu. pecu. Jo. And. in. c. cũ nunci⁹. ō testi. Tu ꝓ isto doctrina Bar. adde ter. in. l. quero. i fi. pnc. ff. loc. in verbo, ni omnẽ cãm vel intãtũ inquãtũ ꝑdenari oportebit. Ita etiã vñ tenere Bar. in. d. l. qui in aliena. §. fi. ita ẽt explificat gl. j. in. c. tua nos. De sponsa. extra in anti. dũ dt q oĩa q̃dicet vl faciet animo ꝫhẽdi infimoniũ, ℣ si ibi verba sunt generalia, ℣ que directo respiciũt futurũ tps: ℣ isto mõ cessaret fm fundamentũ Bal. in. d. l. pacta nouissima. q. specifica expressio aliter fieret, q̃ tacite ineſſet sed ide Bar. in. d. l. pacta nouissima. in duob⁹ locis, scz in theorica ℣ etiã in distinctiõe, tenet q non solũ sufficiat si ꝓtestatio se referat ad futurum tps ab q̃ alia gñalitate verborũ, ℣ hoc facit gl. in. l. vt debitũ. in gl. j. C. de here. ac. ℣ gl. ꝓallegata in. d. l. is qui reipublic. la. ij. ff. ex qui. cau. maio. Considera super. ista ꝫietate: qui nõ reperio ab aliquo tactã nec declaratã: pũct⁹ ergo est an sufficiat q ꝓtestatio fiat solũ expresse per verba futura: put est in. d. l. si quis in pnũc. testamẽti. an etiã vltra hoc requiratur verba generalia, vt dicit Bar. hic. ℣ ter. in. d. l. si qs ita stipulatus. de fideiuſ. Cõsidera si posset ꝓ cõcordia dici q in pẽdentib⁹ a sola volũtate ꝓtestãtis. put est materia nostra. aut sumus in actu qui oz fieri vno ꝫtextu. vt est testũ. vt ꝓdixi, ℣ tũc sufficiat q ꝓtestatio se referat expresse ad tẽpus futurũ. ita loquitur. d. l. si qs in pnũ. testamenti. q̃ in aliis requirantur verba generalia que directo respiciãt futurũ tempus, ita loquatur tex. in. d. l. si quis ita stipulatus. ℣ tex. in. d. l. quero. in pnũc. ff. loca. In quibus iuribus nõ vñ sufficere hoc solũ qõ verba respicerent futurum tempus, vt fideiusſor tenetur b in omnes quantitates, vt ibi dixit tex. Cogitabis si melius dici possit ꝓ concordia. ¶ Tertio vult Bar. q̃ qñ ꝓtestatio fit simplr q̃ per verba generalia directo respicientia futurũ tempus q̃ tũc etiam trahuntur ad actum qui postea fit ex interuallo. id tenet Bart. in. d. l. pacta nouissima. ℣ ratio huius est qz ex quo ista ꝓtestatio declaratoria voluntatis ꝓtestãtis fuit expresse cõcepta in futurum: certe actus futurus non oz operari vel vltra intentionẽ agẽtis. l. nõ ois. in pn. ff. si certet. ℣. l. obligationum substantia. §. fi. ff. de actio. ℣ obli. ℣ isto mõ intelligatur illud q vult Bar. in. l. si tibi libe. ꝫ. per illum tex. ff de act. emp. ℣ adde q̃ dixi in ꝑcedẽti casu Bar. ¶ Querit Bart. an ꝓtestatio declaratoria voluntatis tollat per actũ ꝫ ciũ q secum ꝓtestatione nõ cõpatiẽ. ℣ distinguit. vt hic ꝑ eũ. Ex cuius dictis colligo tres ꝓclusiones. ¶ Prima est q si actus ꝫius qui se nõ cõpatitur eũ ꝓtestatiõe pẽdet a solo facto ꝓtestãtis: tũc nõ tollit ꝓtestationem ꝓcedẽtẽ, imo ꝓtestatio ꝓcedẽs facit vt ille actus nihil valeat. idẽ tenet Barto. in. l. qui in aliena. §. fi. Bald. in. l. si tam angusti. ff. ō seruitu. facit gl. in. l. vt debitum. i gl. j. ℣ ibi Bald. ad hoc põderat. C. de here. ac. Sz tu aduerte q leges ꝓ hoc alleg. per Bar. nõ vident log. in istis terminis scz tex. in. l. si q̃ in pncipio testamẽti. de leg. ij. ℣ in. l. si mihi ℣ tibi. §. fi. de leg. j. ℣ in. l. si ita scriptũ illo titulo qz in illis legibus actus sequens non fuit ꝓtestatiõi ꝫii⁹ scz fuit ꝫbignus. Protestatio cũ q̃ precedebat, erat si cui bis legauero volo semel deberi: vñ in illis legibus non fuit postea dictũ. ego volo q bis debeat. tũc cũ bñ fuisset actus ꝫius ꝓtestationi. Sed in illis legib⁹ legatũ fuit pluries simpliciter factũ: ideo vl fieret qõ illa iura melꝰ caderent. ℣ in vltima ꝓclusione Bart. licet posses dicere q saltem in effectu ℣ largo modo actus sequens videtur ꝓtestatio.

¶ Testamẽtarios. Adde l. hrdes pa. §. testamẽtis. ff. ō testa. ℣ i aut. rogati. C. ō testa ℣ i. l. hac cõsultissima. C. de testa. Nec⁹ tamẽ de equitate canõica fm Anto. de But. ic. indicante. de rest. ℣ pJo. fab. in. §. fi. p Alex. pl. xxxviij. põderatꝫ ꝫbis. ij. vo. cõs. xlviij. abũde. ij. vo. ℣ babes. x. illatio. Alex. li. ij. cõs. xvj. põderatꝫ. co. Purpu.

ni ꝫriari. z ita potest responderi. ¶ Secda ꝯclusio est qñ actus ꝫrius protestationi geritur cū altero: tunc semp vī a z testatione recessum p iura z rones Bar. ex ista cōclusione infertur corelarie notabilis limitatio ad. l. qui in aliena. ff. in verbo falles. cū gl. ff. ꝫ acq. here. vt p Bar. hic z ibi. Adde bonū ter. in. l. p hꝫde. ff. ¶ Papinian⁹. z ibi Bar. circa fi. no. z inducit. ff. de acq. here. declaro vocē. Adde etiā gl. in. c. vlt. in gl. i. z ibi do. Ant. ad hoc no. ō cēli. z illā gl. ante cū ad hoc no. i. l. si tam augusti. in fi. ff. de serui. tit. generali. Itē adde p ista ꝯclusiōe Bar. bene facere q si aliquis in presentia testiū protestet expresse in futurū. q oia que vnq̄ dicet vel faciet animo ꝫbēdi matrimoniū cū tali muliere, si postea cū ea matrimoniū publice ꝫbat af ab omni protestatione recessisse z matrimonium valet z tenet gl. est nota. z ordinaria in. c. tua nos. i gl. i. ō spōsa. que. l. notabiliter procedit z limitatur qñ talis protestatio fuit facta in absentia mulieris: prout etiā loquitur Bart. hic allegādo. l. si repetēdi. C. ō cōdi. ob can. sec⁹ si talis protestatio fuisset facta presente ipsa muliere z ꝯsentiēte illi protestationi vel etiā expresse non ꝫdicente, tūc talis protestatie generalis sic directa ꝫcepta in futurū impedit matrimoniū. q̄ꝫ postea publice cū ea ꝫbatrō q̄ talis protestatio ꝫpostēdit q̄ abest consensus ipsarū partiū sine quo ꝫbi non pōt matrimoniū. l. obligationū substātia. ff. ō actio. z obli. iuncta. l. nuptias. ff. de reg. iur. nisi postea fit secuta copula carnalis tunc per eā censetur indistincte recessum ab omni protestatione. Ratio: q̄ per talē protestationē, inducitur turpitudo z peccatū. c. ꝯsultatiōe. ō spōsa. l. ij. cū ibi no. C. qō met cau. ita tenent do. Ant. Ab. z alij in. d. c. tua nos. ō spō. do. Ant. in. c. veniēs. q. ex. ti. ō spōsa. z notabiliter do. Abb. in. c. p tuas. ad fi. de ꝫd. appo. z ibi do. Abb. notabiliter ertēdit predictā ꝫclusionē, q illa protestatio facta ꝫsentiente muliere impedit matrimoniū, z pdest etiā in foro conscientie: qñ nō est secuta copula. q bene no. itē adde q illud q dictū est de copula secuta q tollat oēm protestationē precedētē: z inducat mrimoniū q tale non fuisset inductū propter illā protestationē pcedentē. Intellige singulariter qñ solū esset sequuta copula, secus si ātecessisset copula. ita expresse nō tenēt. do. Ant. z do. Abb. in. c. veniēs. ō. de sponsa. in primo notabili. z ita alias ꝫsului Padue in negotio arduo. Et ista bñ no. q̄ quotidiana sunt. Limita nunc ꝫclusionē Bar. nō procedere qñ in prima protestatiōe interuenisset iuramentū: q si postea geraf actus cū altero ꝫrius protestatiōi: z q̄ plus est ēt iurē in isto actu, tamē iste actus nō valet, nec vī a prima ptestatiōe iurata recessum. Unde si mulier protestetur patri aut notario stipulāti noie quor interest q̄ nunq̄ in futurū intendit cōsentire alienationi dotis vel donationi ppter nuptias, z ita iurat si postea fundus dotalis alienetur per maritū, z tertio mulier consentiat z iuret nō ō recessum a prima ptestatione z iuramento: alienatio eīm nō valet. glo. est reputata ſingularis⁹ in. c. lz mulieres. in gl. fi. de iureiur. i vj. z p̄o illa gl. est bonus text. in. c. intellecto. eo. tit. de iureiur. in anti. no. Bar. in. l. si qs p eo. In tertio mēb̄o. ff. ō fideiuss. z in l. si prediū. C. de predijs mino. in fi. z in. l. is cui bonis. i fi. ff. ō verb. oblig. cū aljs suis infinitis ꝫordātibus ponit late Jmo. c. dilecto. de ꝓben. z in cōmēto. c. cū ꝓtingat. in. xxxvij. charta de iureiur. Sz opere pretiū est videre que sit rō fallētie istius ad ꝓpositū. nām. gl. in. d. c. lz mulieres. in gl. fi. reddit rōnem q̄ primū iuramentū fuit licitū. Alia z melior ratio pōt reddi: q̄ illa gl. procedit qñ protestatio z iuramentū fuit prestitum alicui puta patri quo casu cū ius sit illi acquisitū non pōt per actum cōtrariū ab eo auferri per regulā. l. fi. cū si. ff. ō pac. sec⁹ ergo esset si mulier prestaret simpliciter, iurando sibīpsi tūc scīm̄ pualeret p regulā. l. si repetēdi. C. ō cōdi. ob caus. Ita notabiliter limitat z declarat Bal. in. l. duob⁹. in fi. Notes z tertiā rōnē addere: q̄ iurām hz executionē ipso iure: sicut ergo in simili dicim⁹ q̄ qñ est iurām: q̄ ibi fit executio p legē ipso iure nō admittitur purgatio more. l. si quis maior. in verbo mor. z ibi Bar. z alij no. C. de trāsa. Itē dicam⁹ in protestatione. vt virtute iuramēti dicat quodāmodo exequnta. ¶ Tertia cōclusio Bar. est q si act⁹ q postea geritur nō est cert⁹, sz ambigu⁹ declaratur per protestationē precedentē. Adde q tenet Ang. in. l. metū. magna in ꝓnc. in penul. co. ff. q metus cā. Ubi tenet q actus q presumptiue, z nō vere venit contra protestationē nō tollit ipsam protestationē. Itē adde gl. notabilē in. c. p tuas in gl. magna circa medīū: de condi. opposi. que notabiliter vult b. inspiciēti q lz protestatio precedēs erponat actū sequētem amb̄iguū contra presumptionē iuris non tamen exponit contra presumptionē iuris z de iure. ¶ Dicitur enim in illa gl. qa

a ꝓ Singularis. Adō Joan. de Imo. i rubr. ff. de ꝛ. obl. ꝓ hoc illa gl. facit decisio Are. i. l. si ita qsi. ſ. ea lege co. fi. ff. de ver. obl. Ad cuius limitationem vide Jaso. i. l. quoties. co. vj. ſ. nūc. C. de rei vend. Pur.

si aliquis ꝓfuntiat mulieri, ptestanti q̄ō propter copulam carnalem que sequitur non intendit recedere a conditione apposita in matrimonio z contrahere matrimoniū. talis ptestatio nihil relevat, eo qa derogaret presumptioni iuris z ō iure q̄ fit ꝫius nihil relevat vt no. in. l. alimēta. C. de nego. gest. z est in c. inter dilectos. de fide ſtrumētoꝝ. z ita no. alibi illā gl. no. Are. z facit de ea festū. z reputat singularē i. l. Titia. ſ. idē fi. l. j. ff. de ꝛb. obl. Tū ſm do. Abb. in c. p tuas alia ratio est q̄ ibi illa ptestatio tanquā turpis z inducēs peccatū fauore matrimonij reiicitur: vt in. c. fi. eo. ti. de ꝛd. appo. Querit Bar. 15 ¶ an ptestatio declaratoria volūtatis que tendit nō solū ad exonerandū ptestantē, sed etiā ad faciendū aliū incidere in captionē debeat fieri in ꝓsentia partis. Et cuius dictis colligedue conclusiones. ¶ Prima est q̄ qñ ꝓtestator nollet āpl⁹ vti, procuratore generaliter cōstituto, nō sufficit talē ptestationē publice ꝓponi. adde Bar. in l. q homīnē. ſ. si Titiū. ff. ō solutio. Bal. i l. mādatū. versus finē. C. māda limita vt p Bar. z alios in l. unica. C. de satisda. Ludo. Ro. z do. Aler. ō. ¶ Secūda cōclusio est qñ illud a quo p. ptestationē me exonero, pēdet a dispositione legali absq̄ facto meo tūc ꝓsentia ptis nō requirit. Adde p confirmatione notabilius exemplū. Nā qñ mandatū procuratoꝝ ipso iure revocat ꝓ legē absq̄ aliq̄ facto domini puta qñ procurator efficeret Ribald⁹ q̄ mutat cōditionē in deteri⁹ iure ta. l. cū quis. in ꝓn. z l. si cū Cornelius. ff. de solutio. tunc nō requiritur qō notificet partī: q̄ etiā dñs posset hoc ignorare, z lex q̄ revocat. ita notabiliter tz Bal. in l. rogasti. ſ. fi. ff. si cer. z in l. pater hēdi vbi limitat. ff. de testamen tutel. ¶ Tertio quāntū Bar. super rōne differētie. relinquit cogitādū. Dic qō rō est: q̄ in his que per legē disponūt non requirit ꝓsentia partis. ita no. Bar. in. l. fi. z in. l. si creditores. in fi. C. de pac. cū multis cōcordātibus quas ad hoc dedi in d. l. fi. Querit Bar. qñ ꝓtestatio fit circa ea que pēdēt ex potestate ꝓtestātis. z alteri⁹ q̄ semper dz fieri patri ꝛdeclarat quādo requirat cōsensus partis. Ex cui⁹ dictis collige quīq̄ principaliter. ¶ Prio Bar. refert tres intellect⁹ ad. ſ. locatoꝝ hoꝛrei. l. cū in plures. ff. loca. z reprobat duos primos. q̄ nō cōueniūt rōni decidēdi illā ter. q̄ vt idē Bar. in l. pcā nouissima de pac. illos duos intellect⁹ referat z simpliciter sequat. Tertius ergo est intellect⁹ Bar. qō ibi alias pars nō cōsensit ꝓtestationi: Jdeo p actū postea sequētē prium ptestationi videtur recessum a ptestatione per partē nō accepta. Istū intellectū exprese tz Jmo. hic Raph. Fulg. z d. Aler. in d. l. pacta nouissima. Raph. Fulg. z Pau. de Ca. in. d. ſ. locatoꝝ hoꝛrei z ibi Bar. Sed certe iste intellect⁹ ēt laboꝛat illo morbo quo Bar. reprobat primū intellectū. Nā ſm istū intellectū nō deberet esse illius ter. q̄ pars nō cōsensit ptestationi z de hoc nullū verbū in ter. Quartū intellectū tradit Bar. i d. l. pacta nouissima. in. iij. col. q̄ protestatio verbalis lz non tollatur per actū verbalem. c. solicitudine de appel. cū bene tollit p actū facti qō interuenit in illo ter. q̄ post ptestationē passus est tales res in oꝛreū portari. Sicut videm⁹ q̄ si testatoꝛ apposuit in primo testō clausulā derogatoriā lz nō tollat p actū verbi tū tollit p actū facti incidēdo vel cancellando. l. nostrā. C. ō test. Fortiꝛ est act⁹ facti q̄ verbi ꝓsertim ad delatādū voluntatē. xxij. q. v. c. cauete. meliꝛ ter. in. l. si dictū als si tū. ſ. ei qui. ff. de edi. edi. sicut fortiꝛ est appellatio q̄ fit p actū facti quā p actū verbi. ō ter. in c. dilecti. de appel. Istū intellectū originaliter posuit Jo. mo. in regula generali prout ibi refert Jo. An. in pe. collū. z ētsequit Ludo. Ro. hic. z latiꝰ Pau. de Ca. in. d. ſ. locatoꝛ hoꝛrei in ij. col. Istū intellectum reprobat Jm. z do. Aler. ¶ Prio eīm ſm Jm. act⁹ agentiū nō operātur vltra eoꝝ volūtatē: vt dictū est sepe. Ex quo ergo cōstat abesse volūtatē ex ptestatione, nō est curandū an act⁹ subsequens sit verbi an ficti. Itē ſm do. Aler. nimium restringeret ter. in l. qui in aliena. ſ. fi. ff. de acqui. hered. vt intelligat solū in actu verbi. ex istis stat q̄ vsquequa; null⁹ est bonus intellectus ad. d. ſ. locatoꝛ hoꝛrei. Tu autē prio vero intellectu d. ſ. locatoꝛ hoꝛrei iunge simul omnes dictas solutiones. q̄ ibi alia pars nō consensit ptestationi: que erat simplicite fā: z p actū facti ꝫrium recessum est tali ptestatione. Ista oia illo ter. simul concurrūt. ¶ Primū q̄ alia pars non consenserit pōt ꝓbari primo q̄ ter. dicit ibi ꝓpositū. Sed ſ pars cōsensisset non fuisset propositum sed pactū prout t⁹ Bar. hic ponderando gl. in. d. l. pacta nouissima. Si autē nō cōsensisset diceret, ptestatio: vnde cū mysterio ꝛō ibi ꝓpositū: ex quo datur intelligi q̄ alias pars non consensit. l. si repetēdi in argumētum. C. de condi. ob can. q̄ ꝓpositū ex ipsa receptione facti intelligitur remissum vt ibi dici litera. Ergo ita si posset dari sext⁹ intellect⁹ quod ibi ꝓpositū fuerat generale rece

ptio specialis, vnde cū generi p speciē derogetur, vt i regula generi. t. l. vroze. §. felicissimo. ff. de le. iij. Jō. ptestatio intelligitur remissa. Caue tñ: q regulariter ptestatio solet esse generalis vel saltē multoties: tñ p speciem non derogat. l. li quis in prin. iesti. ff. de leg. iij. li mihi t tibi. §. fi. cum simi. ff. ō le.

17 j. Secundo in quā tū Bar. distinguit an in protestatione que pendet ēt a volūtate alterius requirat consensus partis i sua distinctione videt manifeste superfluus oū facit tria mēbra quātū ad hoc propositum. Aut agitur de obligatione iam ꝺcta tollēda, vel limitāda. Aut de obligatione contrahenda in futurū ex necessitate actus precedētis. Aut de obligatione in futurū libere contrahenda. Et tamē in omnibus istis mēbris videtur pariter determinare t semp regrere ꝑsensum partis. Debebat facere cōclusionē generalē qñ p ptestationē agitur de tollenda vel limitanda obligatiōe semper requirat ꝑsensus alteri⁹ partis siue obligatio iam esset contracta siue eēt ꝺhenda in futurum ex necessitate actus precedētis siue eēt libere cōtrahenda. ℣z saluabis Bar. ab ista superfluitate vt stati ego dicā. j. declarādo mētē Bar. secundū qō ego intelligo, vt j. subꝺiciam. Aduerte etiā dum Bar. tenet q in. l. fi. §. item si predixerit. ff. nau. cau. stabu. q requiratur ꝑsensus partis re

18 probata gl. ibi. Item Bar. sibi cōtrarius in illo. §. ītē li ꝑdixerit sustinet illā gl. vt procedat quando protestatio fuit facta antequā nauta vel hospes illas res in hospitio reciperet tunc sine alia pars consenserit ptestationi siue non talis ptestatio liberat hospitē. vt ibi p gl. sec⁹ si postea fuit facta postq̄ res i hospitio receperat. tunc protestatio nō sufficit nisi alia pars consenserit. Idem tz Ludo. Ro. hic t sic pōdera diligenter qō qñ protestatio fit ad ꝺiudiciū iuris tā quelati nihil releuat nisi pars consentiat. secus si fiat ad ꝺiudiciū iuris querendi. istud est qō ibi voluit ꝺicere Bart. t reperio qō istud etiā segt Jo. de Imol. in commento. c. potuit. in. xxxiij. co. ō loca. pō-

a der at etiā subtiliter Bar. met hic ꝺn ōt qō in illo. §. ītē si predixerit. agit ō obligatiōe in futurū ꝺhēda: t tñ regrit qō pars ꝑsentiat ergo de directo ꝺcta ibi ꝺicit §. Tene cū opinioe Bar. hic cū quo tenēt. do. Ant. t Imo. met in. d. c. cum. ℳ. Fer. t Jo. de Imo. in. c. cumana. de elec. t cōiter scribētes. in. d. l. pacta nouissima. Et quo eīm hospes tenet de necessitate ex dispositiōe legis custodire res i hospitium inductas. l. j. in pn. ci. t. §. viatorū. t qō ibi Bar. ff. sur. aduer. nau. ergo protestatio ꝺ dispositionē legis nihil releuat. l. alimēta. t ibi no. C. de nego gest. glo. in. c. inter dilectos. de fide instru. nisi pars consentiat protestationi q̄ ratio limitat siue protestatio fiat ante.

Ꝙ eos in hospitium reperiat siue fiat postea. Aduerte etiam qō Bar. in. d. l. pacta nouissima. j. duobus locis vt ꝺcti ari his que tenet. Ꝙ uis scribētes hic non faciant mentionem. ibi eīm respondendo ad. d. §. item si predixerit. tenet qō in actib⁹ necessarijs qñ obligatio causatur ex necessitate protestatio non prodest nisi pars aduersa consentiat. ita etiam vult Bart. in vltimis verbis: ergo vult secus esse in actibus volūtarijs qñ

19 obligatio ex volantate ꝺhit: t tñ Bar. hic tenet idē esse in necessarijs, t in voluntarijs qō vtrobique in protestatione requirat ꝑsensus partis, t ōt do. Alex. i. d. l. pacta. nouissima. in. iij. col. qō ista ꝺctetas Bart. non est ad hoc pondera. t aliud non ꝺcit nec aliter concordat. Tu aūt saluando Bart. ab ista ꝺctate intellige mentē Bar. vtrobiq̄ fuisse qō in actibus necessarijs nō sufficiat in ꝑsentia partis protestari. Unde si hospes vt nauta qui ex necessitate officij tenetur recipere periculum rerum que sibi per hospitantes consignantur, protestetur qō non vult teneri de periculo, certe non sufficit quando protestetur in ꝑsentia partis non ꝺcitentis: t sic non sufficit tacitus consensus, sed requiritur qō pars expresse consentiat illi protestationi, ita loquitur Bar. in. d. l. pacta nouissima. sed in actibus voluntarijs q̄ fit, ptestatio sufficit tacitus cōsensus

20 partis. t istud voluit Bar. hic in tertio mēbro ponderādo gl. in. d. l. pacta nouissima. que loquitur in pactoꝫ sic ꝑsensu tacito. Et propterea Bar. hic cum mysterio fecit diuersa mēbra inter protestationē q̄ fit super obligatione necessario ꝺhenda t quo voluntarie contrabitur. istā credo esse mentem Bar. hic t ibi limita predicta omnia que in protestatione circa actus pendentes ex voluntate duoꝝ requirunt scientiā t consensum partis vt non procedāt qñ quis non audet ptestari ipsi parti propter iustum metū, tunc valet protestatio fact in absentia partis ita tenēt. By. Bal. Ang. Imo. t Pau. de La. in d. l. q in aliena. §. fi. per ill ū ter. q uis ꝺciū tenere videat. ibi Bart. in fi. t do. Alex. post eū. t latius. in. d. l. pacta nouissima. Sed prima opinio est verioꝫ q̄ etiā tz Bal. in. l. si repetēdi. circa fi. C. de condit. ob caus. vbi tenet q ptestatio clādestino vnius valet qñ propter iustū metū non audet protesteri parti presenti. c. ii. iuxtue metue de appellat. t. c. j. quod me equ. idē te-

net Bald. cū aliquali limitatiōe in. l. clari. C. de fidei. p̄o ista conclusione bñ facit illud q̄ volunt do. Ant. t do. Abb. c. tuanos. de sponsa. vbi tenēt q̄ si aliqs nō intēdit ꝺbere matrimoniū cū tali muliere, ꝫ nō audet ꝺdicere propter metū pncipis aut propter metū p̄ris si ptestatur in absentiā cozā testib⁹ talis protestatio iuuat nisi postea sequat copula q̄ bñ not. Imo plus tenet gl. no. in. c. j. in gl. j. t ibidē do. Abb. q̄ met. cau. q̄ si aliquis propter iustū metū no solū nō audet ꝺdicere, nec ēt audet protestari cozā alijs eo q̄ timet ne alia ptestatio clādestina reuelet parti certe sufficit postea probare de tali metu. t poterit venire ꝺ talem actū vt in. c. ij. t in. c. ad aures. q̄ mecau. t no qō no. in. h. de appe. Facit qō no. tz do. Abb. in. c. cā matrimonij. in. ij. co. ō offic. dele. de muliere q̄ in absentia mariti clādestine protestet q̄ nō vult ꝑsentire alienatiōi talis fundi dotalis: nunquid talis clādestina ptestatio q̄ p̄o non audet facere marito propter iustū metū mariti relevet mulierem, tenet q̄ sic. ō modo probet de iusto metu. ℣ facit ēt q̄ not. per Bar. in. l. de pupillo. §. si quis ipi. ꝑo. t. co. qñ quis nō audet protestari ipsi p̄etori: q̄ cum ille timet sufficit protestari cozā vicinis dato q̄ ad notitiā ipsi⁹ p̄toris nō veniat cū ipse sit in culpa, vt ibi fuit dictū. t ista teneas cordi: q̄ multos interrogabis super hoc casu. Tertio vult notabiliter Bart. † qō si fuit protestat⁹ q̄ li intercedere seu fideiubere apud te titio:

a qō istud non facta animo obligādi me, si tu ꝑsentis, t postea intercedo ego non obligoꝫ, p glo. no. in. d. l. pacta nouissima, ꝙ Bal. t Ang. ibi ad hoc reputāt singulare. adde q̄ idem tenet Spe. in tit. de fideiuss. §. j. ver. qd li fideiussor p̄i⁹. Ly. t Ang. in. l. pacta nouissima. p̄o ista conclusione bñ facit q̄ act⁹ agentiū nō operādū vltra eoꝝ voluntatē t intentionē. l. ois. in pnc. ff. si cer. peta. ſ ptestatio precedes qñ ei accedit ꝑsensus vtriusq̄ partis ostēdit eū nollo obligari: ergo obligatio nō inducit. l. obligationū subtilitia. §. fi. de actio. t oblig. Ite p̄ista ꝛclusione adde bene facere illud q̄ tenet Ange. in. l. moza. in pnc. in ij. col. ff. de vsu. vbi refert fuisse determinatū in cōtingentia facti p quēda egregiū doctorē in casu quotidiano. aliqs erat accusatus. p quoda ꝺlicto p̄o quo veniebat imponēda magna pena pecuniaria, ita qō oportebat eū ꝺare fideiussorē alis fuisset incarcerat⁹. iste rogauit amicū vt p̄o se fideiuberet qui p̄omisit verbo t non animo se facturū, vñ talis amic⁹ incōuenienti iuit ad iudicē apud quē debebat fideiubere, t ꝺixit ei ꝺne

b index talis rogauit me vt p̄o eo fideiubere cozā vobis: ego nō sum ausus denegare t ei p̄omisi, p tāto salua reuerētia protestato qō si me receperitis in fideiussorē nō volo teneri imo determinatū qō propter talē protestationē factā iudici ex pte nō ꝺcēdi, si postea fideiubeat, qō nō teneat p doctrinā Jacobus. in. d. l. pacta nouissima. t in. l. si fideiussor. in p̄inci. post gl. ff. q̄ satisda. cogan. t p tex. in. d. l. qui in aliena. §. fin. qō no.

19 q̄ est quotidianum. Quarto vult Bart. † Quod protestatio simultanea ꝙpōzanea facti contrarij impediat t vitiet obligationē. vnde si p̄omitto tibi t protestoꝫ q̄ non animo obligandi sine dubio non ꝺbitur obligatio imo actus vitiosꝰ propter repugnantiā vt hic per eū. Adde q̄ imo videtur qō ipsa protestatio vitiet eū sit contra substantiam actus t ipse actus valeat, t obligatio inducatur per regulam. l. cū precario. ff. de preca. t per tex. in. d. c. cum. ℳ. ferra. iuncta gl. in verbo p̄eiudicio, vbi probatur q̄ simultanea protestatio contrario facto non valet, sed reiecta protestatione actus remanet validus. Be istis opponit cōtra Bart. Jo. ō imo. hic. t in. d. c. cū ℳ. ferra. t clare non respondet. ꝺicit ētiā quod tex. in. d. c. solicitudinē in fi. cōm vnum intellectū ibi traditū faceret cōtra Bar. ℔m quē ibi illa protestatio reȷcitur, ꝫ ℔m aliā intellectū quē tenet ibi Jo. ℣n faceret p̄o Bar. ℭ Ultra cum tu argue contra Bar. alio modo. ℭ Ibi enim habemus in simili q̄

20 † si quis efficiatur monachus b t per actum expressum sibi

b reseruat bona certa, vitiata reseruatione bonoꝝ que est cōtra substantiam monachationis cum monachus nihil p̄oprium habere possit. c. cum ad monasterium de statu regu. Ingressus remanet validus t purus q̄ pactū vel protestatio que fit contra substantiam actus vitiatur, non aūt vitiat actum Ita tenet gl. ord. in authē. ingressi. C. de sacrosan. eccle. t gl. in. §. illud. in authen. de mona. t est bonus tex. in. c. insinuante. qui cle. vel vo. facit tex. in. c. dudum. de conver. cōiu. Ista est cōis opi. put late ꝺiri in. d. authē. ingressi. ad idē facit tex. in. c. pia cont. cum gl. dist. xxviij. vt ibi recipiēs sacramēti ordinē protestatu. q̄ nō intendit facere continētiā vitiatur protestatio, t nō ordo. sacer. ℭ Circa bas contrarietates. do. Alex. latiꝰ institit ꝺcuit saluādo Bar. ꝺic ex eius mēte, qō ista protestatio de qua loquitur Bar. non est ꝺ substantiū neq̄ ꝺ essentiā actꝰ, ꝫ est solū ꝺ consecutio actus. Ideo protestatio impedit obligationem. tex. est qui ita p̄o ꝺcie loquitur in. l. obligationum.

substãtia. §. fi. allegata per Bar. sec⁹ esset qñ esset de directo ꝫ substãtiã vel essentiã act⁹. d. l. cũ pcario. ⁊ declarat Bar. in. l. vbi ita donat. ſ. ō. don. cau. mor. no. Bar. i. l. ſi paterfamilias in pn. ff. ō adop. ⁊ in. l. ij. §. j. i. iij. ⁊ iiij. co. ff. ſi cer. pet. Quinto Bar. tenet ꝙ in ptestatiõe q̃ fit ad limitãdũ obligationẽ futu rã ſit differetia, an obligatio ſit ꝫbẽda vbis vel ꝙſensu, an ve ro ſit ꝫbẽda re, ⁊ nõ aſſignat aliq̃ rõnẽ differẽtie. Dic ꝙ ratio differẽtie põt eſſe q̃ ꝙſensus inducit re: q alias nõ induceret verbis. Ita rõ pbat p duos tex. ſimul iunctos. p tex. in cle. j. de pcu. vbi ſi aliquis recipiat inſtrumẽta aut literas cẽſetur ꝙſentire qõ vult eſſe pcuratoꝛ, ⁊ ex reali receptiõe obligatur. Ita eſt ibi tex. Sz alibi habes tex. in. l. filiusfamilias. §. inuit⁹. ff. ō pcura. q ſi aliq̃s ſit ꝑſens, ⁊ verbis ꝑſtituat pcuratoꝛ, re quirit ꝙ exp̃eſſe ꝙſentiat, alꝫ cẽſet ꝫdicere. Ita ergo in ꝓpo ſito qñ obligatio eſt re ꝫbẽda, is q̃ recipit ex reali receptione magis dꝛ cõſentire ptestatiõi. Cẽ qñ obligatio inducit verbis aut ꝙſensu. Sz forte poſſet dici qõ alia ſit rõ diuerſitatis. Nã qñ ꝓtestatio fit parti ꝑſenti in ꝫctibus q̃ celebrant, ibi vi dent reſultare duo taciti ꝙſensus vnus ex ꝑſentia qñ fit, pte ſtatio, ali⁹ ex ſimplici receptiõe reiergo forti. debẽt operari cẽ in ꝫctib⁹ q̃ celebrant verbis, aũt cõſenſu, vbi nõ reſultaret niſi vnus citat⁹ ꝙſensus, merito ibi requirit ꝙ exp̃eſſe ꝙſen tiat. facit trita regula ꝙ duo vincula magis operant̃ q̃ vnũ, vt in auth. de ꝙſangui. ⁊ vteri. fratri. in pn. co. vi. ⁊ in auth. ita q̃. C. de ſucce. ⁊. c. j. vbi gl. de treu. ⁊ pace extra in anti. Vltimo vt nihil omittat inquãtũ Bar. allegat. l. Modeſtinus. in ver. ꝓtiũ. magis. ff. de ſo. dic ꝙ nõ bñ allegat, eo q̃ ibi nõ agit ō li mitãda obligatione, ſz ō ea cõſeruãda cõſenſu. ꝓterea ſm do. Alex. ille tex. loquit̃ qñ interuenit ꝙſensus partiũ vt patet ibi in ver. pacto. ⁊ in ver. ꝙueniſſet. ⁊ per iſta remanet expeditum ſm mẽbrũ Bar. Querit ẽt Bar. quãdo ꝓtestatio pẽdet a po teſtatis de iure ſed impedit de facto. diſtinguit vt hic per cũ. dic ꝙ eandẽ diſtinctionẽ formaliter tradidit Bar. in. l. de pu pillo. §. ſi qs ipſi pretoꝛi. in ſcõa oppo. in. xvj. q. 3. eo. vbi dixi, ⁊ repẽhẽdi Bar. in aliquibus. nõ repeto amplius hic. ¶Que
21 rit ẽt Bar. an ꝓtestatio ſit facienda in ſcripto. Et cuius dict̃ vt rẽ clare habeas fac regulã, ⁊ duas fallẽtias. regula ſit ꝙ ptestatio requirit ſcripturã. ſz põt fieri in ſcriptis vel ſine ſcriptis. tex. in. l. ſi. §. fi. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij no. C. de neg. geſt. glo. in. §. ptestationẽ. in verbo in literis. in auth. ō tẽpo. no ſol. pe. colla. vij. Et facit rõ qz nõ eſt de caſibus ſpecialibus requirẽ tibus publicꝫ ſcripturã de qb⁹ p gl. magnã. in. c. j. de cẽſ. in. vj. q̃uis ꝫũ ⁊ male teneat gl. in. c. cupientes. §. q ſi viginti. de elec. in. vj. iu ver. ꝓpoſita q̃ ¶De. de anch. ⁊ Bem. ibi repro bãt ⁊ bñ. ¶Fallit primo vbi ptestatio ſuccedit loco actiõis ſeu libelli ex parte actoꝛis. l. vt ꝓfectiuus. C. ō ãnali. excep. Scõo fallit qñ ptestatio ſuccedit loco exceptiõis nõ nu. pecu. nõ nu me. dotis, ⁊ ſic ex parte rei, auth. hãc aũt q̃relã. C. ō nõ nu. pe. ⁊ iſto mõ patet ꝙ ſcõa fallentia differt a prima q̃uis ⁊ ald. ⁊ Sali. in. l. ſi. C. de neg. ge. i hoc reprehẽdat Bar. ⁊ Bal. qz di cũt ſcõam. fal. q̃tineri ſub prima. Ultra Bar. fallit tertio qñ per ꝓtestationẽ agit̃ de periculo perſone ⁊ ſic p eã paratur ꝓiudiciũ irreparabile tũc ꝓpter grauitatẽ parte iudicij re grit̃ ſcriptura tex. eſt. in auth. ſi qs ei. Et ibi Bal. ad hoc no. C. ad. l. Jul. C. de adul. ⁊ Lud. Ro. hic in addi. reputat illũ tex. eſſe ad hoc ſingulare. Quarto fallit qñ aliqs inuit⁹ nõ põt co gi ad acceptãdũ tutelã ſz ſpõteſi vult acceptare dꝛ hoc intra quatuoꝛ meſes ꝓtestari in ſcriptis ꝙ eã acceptat tex. eſt in auth. preſbyteroꝛ. vltima, ⁊ ibi Bal. Jul. ad hoc. no. C. de Epi ſco. ⁊ eccle. Rõ eſt qz ſm eos acceptatio tutele eſt act⁹ fori. l. act⁹. C. de ſerꝛs. ió requirit ſcripturã. c. qñ ꝫ falſam ō prob. Quinto fallit in caſu. §. ſi qs de ꝑdictis. ⁊ ibi Ja. ō bella pert. ⁊ Bar. ad hoc no. in auth. vt cũ de app. colla. vij. qñ filiꝰ ne gligit patrẽ ſuũ qui eſt furioſus ⁊ nõ vult eiꝰ curã ſuſcipere, ſi extraneꝰ ſibi ptestet in ſcriptis dꝛ ꝓinari hr̃ditate ⁊ ſucceſ ſiõe patris. Et idẽ ſi nõ eſſet filius in alio ꝓmiore agnato, q̃ alꝫ ſperat hr̃ditatẽ. Et rõ ſpãlitatis poteſt eſſe in hac fallẽtia ꝓpter grauitatẽ ꝓiudicij̃ que eſt puãdo filiũ a totali ſucceſſio ne pꝛs. l. cũ rõ. ff. o. bo. dã. cũſi. ⁊ ita habes expeditũ tertiũ ca
22 ſũpnctalẽ Bar. Querit Bar. † qñ ptestatio ſit circa ea q̃ pẽ dẽt ex volũtate ⁊ poteſtate, ptestatis ō facto nõ tñ de iure, put eſt in delictis, qũo fieri debeat. Ex cuius dictis habes notare tria. ¶Primo. no. diligẽter doctrinã Bar. ꝙ qñ, ptestatio fit ſo lũ ad exonerandũ, ptestãtẽ ⁊ aliũ nõ granat põt fieri marito p vxoꝛe. ⁊ ẽt põt fieri amicis: adde Ang. in. l. moꝛa. in pn. i ij. co. ff. ō vſu. Ita doctrinã ego pondero ad deciſionẽ notabilis
23 q̃ſtiõis. † Emphyteuta vl vaſall⁹ nõ poſſunt alienare niſi ꝑ⁹ requiſito cõſenſu dñi, alꝫ cadunt a iure ſuo. l. ſi. C. de ien. ẽphy. e. potuit. de loca. aliquis emphyteuta vxoꝛ vult alienare nun quid ſufficiet denũciare eiꝰ marito: vt ſit perinde ac ſi denun ciaſſet vxoꝛi. iſta doctrina Bar. videret facere qõ ſic. ⁊ tex. quẽ allegat in l. aut qui aliter. §. ſz ⁊ ſeruꝰ. ff. qõ vi. aut clã. vbi ſi õ nũciet marito idẽ eſt ac ſi denũcietur vxoꝛi. ⁊ ibi gl. prima aſ ſignat duas rõnes. s. ⁊ ita als determinant in. d. l. fin. in ante pe. charta. in. xvij. q. C. de iure emphy. Nũc autẽ diligenti⁹ in veſtigando dico aduertẽdũ eſſe, qõ ſi fm. d. §. ſz ⁊ ſi ſeruꝰ. ſuf ficeret denũciationẽ fieri amicis, qõ ẽt, dicit Bar. hic, qõ i emphyteuta volẽte alienare ſufficeret denũciare amicis eſſet quaſi ridiculũ. Preterea tex. in. l. aut qui aliter. §. j. ⁊ ſcõo pe cedunt in ſubſidiũ, qñ nõ eſt ꝓincipalis cui denũciet ita clar dꝛ tex. ⁊ ſi forte non ẽ cui denũciẽt vnde dicẽdo hãc qõnẽ fm illos tex. eſſet intelligẽda in iſtis terminis in ſubſidiũ qñ vxoꝛi denũciari nõ poſſet. Tũ aduertere qz due rõnes aſſignate p gl. d. §. ſed ſeruꝰ. videret innnere qõ ẽt ſi vxoꝛ adhũc ſufficiat ẽi marito denũciari, prima rõ eſt marit⁹ eſt quaſi procuratoꝛ vxoꝛis nõ ecõtra. l. ij. ⁊ l. marit⁹. C. de pcu. Itẽ qz vxoꝛ dicit quaſi ſcire illud qõ marit⁹ ſcit. l. ſi legibus. C. de Epiſco. audi en. Secũdo conſidera qõ doctrina Bar. ꝓcedit qñ ꝓtestatio fit ſolũ ad exonerandũ, ſed denũciatio quã dꝛ facere ẽphy teuta ꝓinſcꝫ vendat, fit ẽt ad aliũ finẽ ⁊ ad hoc vt dominus ꝓferatur ceteris ſi velit emere. d. l. fi. C. de in. emphy. Ter aduerte: qz Bar. in. d. l. aut qui aliter. §. ſed ⁊ ſeruis. itelligit illũ tex. qõ. ſufficiat, ptestationẽ fieri marito, p vxoꝛe vt proce dat quantũ hoc vt denuncians excuſetur a dolo, non au tem quantumad aliqõ ꝓiudiciũ mulieris, cũfactũ mariti ñ de bebat ꝓeiudicare vxoꝛi toto ti. C. ne vxoꝛ pmarito. Niſi dice res qõ iſtud eſt ꝓiudiciũ qõ eſt in omittendo acquirere, ⁊ qui dẽ ex cauſa onoroſa oblato pretio, vñ facilius ꝓeiudicet per regulã. l. qui autẽ in pn. ff. que in frau. credi. cũ ſimili. Dic ẽ qõ filiꝰ ⁊ ſeruꝰ põt ꝓeiudicare patri, ⁊ dño in acquiſitis nõ in q̃ ſitis. l. ſi. C. de acq. poſ. l. iij. C. ō. here. inſti. Sic ẽt ꝺ prelatꝰ põt ꝓeiudicare eccleſie in querẽdis licet non inqueſitis. l. iubem⁹ nulla. ⁊ ibi gl. ⁊ Card. C. de ſacroſan. eccle. gl. xvj. q. vi. c. fi. in gl. fi. no. Lano. in. c. j. de dolo ⁊ contu. ⁊ ic. tua de his que fi unt a prela. ſine conſen. capi. Imo fortius ſtante ſtatuto qõi ꝫctib⁹ mulierũ debeat interuenire cõſenſus ꝓpinquoꝝ, alias nihil valeant: tũ tale ſtatutũ non dꝛ locum in repudia tione donationis nõ acceptate: qz ſolũ eſt perdere ius nondũ queſitũ. ar. c. ſi tibi. de preben. in. vj. fm Pau. de La. in conſ. xj. inci. in caſu. preſenti vilis omnibus. Scõo vult Bart.
24 † qõ ſi protestoꝛ me percutere Titiũ non animo occidendi, iſta ꝓtestatio nihil operat. Rõ fm Bar qz animꝰ põt regulare factũ. Tu adde alias duas rationes. ¶Prima eſt ꝓtestatio, ⁊ mandatũ equiparant. ita tenet Bar. in pn. huius §. ſuper gl. j. ſed ſi mando tibi qõ vulneres Titium, ⁊ exp̃eſſe phi beone cũ occidas: talis exp̃eſſio nõ iuuat, nin ſi occidas qõ nõ teneat de occiſo. tex in c. fin. de homici. i. vj. allega p Bar. ergo qõ ibi dicitur in mandato, erit idẽ hic in ꝓtestatione, arguẽdo de vno ad aliud vt ſupra dicit Bar. Secunda rõ qñ actus contrarius ꝓtestationi celebratus cũ aliotollit ipſam ꝓtestationem. c. ſolicitudinẽ. de appel. ⁊ firmat Bar. s. in.
35 iij. co. Tertio vult Bar. † qõ ſi expellẽs aliquẽ de fundo ꝓtestatur qõ ꝺ non facit niſi animo querendi vel naturale vel ciuile poſſeſſionẽ talis ꝓtestatio operatur. Addõ gl. nota bilẽ in. l. ſi duo in pn. ff. vti poſſide. Bald. in. c. Cuma. in. iij. col. de elec. Ultimo querit Bart. de ptestatione que non pendet ex volũtate vel ex poteſtate, ptestãtis. ſed ex diſpoſitio ne legis vel volũtate alterius. Nota iſtam regulã Bar. que in
26 materia ꝓtestationũ frequẽt allegat, * ꝙ ꝓtestatio circa ea que nõ pẽdent a voluntate noſtra, ſed ex diſpoſitione legis vl. voluntate alteri⁹. nihil operat per. l. alimẽta. cum gl. vbi etiam Bar. ⁊ alij no. C. denego. geſt. Ex q̃ ifert Bart. qõ ſi li bellans ꝓtestat qõ ſibi liceat addere vel diminuere libello vſq; ad ſententiã talis ꝓtestatio nihil opat: ⁊ de hoc eſt gl. ſingularis in c. inter dilectos. de fid. inſtr. dicit. l. edita. vbi et Bar. in vlt. col. C. de eden. qd iſtã regulã adde qõ ponit Bar. in. l. cũ procura. §. ſi dñs. ⁊ e. ſi aliquis dicat appello a ſnia dif finitiua viua voce reſeruato beneficio appellandi in ſcriptis,
c an talis ꝓtestatio valeat ibi dicẽt. Scõo ad iſtã regulã gs adde illud qõ ꝫ Bal. in c. pſentũ. in ij. col. de teſt. qõſi aliqs producẽs in iudicio inſtrumẽtũ aut teſtes protestat qõ pro ducit inquantũ facit pro ſe ⁊ nonaliter: talis ꝓtestatio nihil valet: qz iſtud nõ pendet eius diſpoſitione. Adde etiã Bal. in l. vnica. in ij. co. i pinci. C. vt que dſunt aduo. vbi ꝫ qõ ſi pars producat in iudicio acta ⁊ pteſtetur ſe producere in quantũ faciant pro ſe ⁊ nõ alio mõ iſta ꝓtestatio nihil releuat qz iu dex poterit adherere actis quatenus faciãt cõtra producẽtẽ p gl. notabilem in l. §. editione. ff. de eden. vbi Salic. dicit qõ illa gl. ad hoc mirabilis eſt ſingularis, ⁊ ibidem Pau. de La. dicit qõ habuit ſepius iſtã caſum ō facto. idem Pau. de La. in d. l.

a Protestatio. Adde Joan. and. in regula i gñali, ō reg. in. lib. vj. i mer. Bal. i. l. de pupil. s. eod.

b Prelat⁹. Adde Inno. i. c. fraternita tem. ō donat. Hoc. in. c. potuit. de locat. Bal. i. l. bonorũ. C. q admi. Bar. in l. pupillo ꝫ C. ō repu. here ꝫ ed. ō ſen. cõſ. ix. res aliqua.

b Secundo. Adde Aler. i l. j. C. vt que de aduo. Purp.

c

in. d. l. vnica. vbi reputat hoc esse singulare. z i cõsi. lxxx. q incipit in cã syuestri. in. ñ. col. L. u. Ro. in consi. cccc xxxiij. q incipit quo ad primum q sufficit publicationẽ in vltimo dubio. Sz aduerte q2 Albe de Ros. in. d. §. edictiões. in pe. co. & q in iudicijs inolevit cautela p2 curatorũ. q produces inst fa protestet q ea solũ. pducit in calibus. punctis. capitulis z articulis. q faciũt p2 se. z cõtra partem aduersam. in alijs sec9. Sz dt Albe. q talis cautela tollit si aduersari9 ecõtra. ptestet q vult vti illis instrumẽtis in partib9 q facerẽt p2 se z ptra producẽtẽ vt dz colligi ex no. per Inno. in. c. cũ olim. de cẽsi. z in. c. cũ venerabilis. de excep. Et vtrobiq; idẽ tenet Ant. ñ But. vbi dicit cautelã esse qñ fit talis ptestatio per pducentẽ scriptură in iudicio. q ego r eproducã talẽ scriptura in partib9 z punctis facientib9 p2 me. ¶ Pondera ergo Alb. z dictos cano. q supponere q talis ptestatio teneat nisi ecotrario ptestet. Idẽ tenet Spec. in tit. de instru. edi. §. videdũ. in ver. q d si aliquis. z ver. quid si pducit. quẽ allegat Pau. ñ Ka. in. d. l. vnica. mihi plus placet p2ima ñia p regulã Bar. z q2 talis ptestatio nõ pẽdet a potestate nec volũtate nra. ergo nõ relenat. Hinc infert notabiliter q si esset p2uata scriptura pfecta manu aduersarij. q de sui natura facit fidẽ cõtra. eũ. sz nõ p2 scribẽte. z sic ei9 approbatio pẽdet a potestate mea. tũc ptestatio illa bñ iuuat p regulã. l. q i aliena. §. fi. ff. ñ acqui. here. l. at si quis. §. plerisq;. ff. de relig. z sump. fune. z late. ñ. p Bar. Unde no. Bal. in. l. publia. §. fi. per illũ ter. ff. de posi. qñ si plures res sunt descripte i epistola ad me missa possum acceptare illud facit p2o me. z refutare illud qñ facit ẽ me. Et idẽ Bar. in l. Aureli9. §. idẽ q̃sult. ff. de libe. leg. Bal. in. l. vnica. in. iiij. col. C. de pfes. do. Mathesil. in no. lxxviij. z do. Alb. in. d. l. vni. in. c. charta. C. vt que desunt aduoca. Quarto ad istã regulam Bar. adde illud q notabilit decidit Bal. in. d. l. vnica. in pe. 27 nul. co. ad fi. xvj. q. C. ñ bis q̃ pene not. vbi tz q ¶ si vasall9 vel ẽphyteuta alienẽt irrequisito p2ensu domini, quo casu dz cadere vt superius fuit dictũ. tamẽ si dñus vendo saluo z reservato cõsensu domini z nõ aliter, talis protestatio nihil relenat: q2 factũ est sz tũ protestationi. Itẽ q2 ante factũ vel in ipso facto requiritur licentia z cõsensus domini vt ibi pleni9 p eũ. Tu dic q melius facit regula Bar. q2 quando protestatio nõ pendet a facto protestantis § alterius aut legis talis protestatio nihil valet. idẽ tenet Bal. in. c. j. §. fi. in vlt. co. q̃ fuit p2i ma cau. bene si. amitten. in vsi. feu. z in. c. cumana. in. iiij. co. de elec. vbi tenet qñ talis ptestatio nihil relenat qñ denũtiũ est ad actũ facti sz ad traditionẽ. Nec9 si nõ procedatur ad actum facti sz stetur in finibus verborũ, tũc talis ptestatio esset valida z secura. q2 nõ cõtenit dñm qui eius cõsensum reservat vt ibi pẽ. Me quo ẽt vide Bal. alit9 tenentẽ i. c. j. §. hoc quoq; in vlt. co. de suc. feu. quẽ reprehendit Abb. tenẽs pcedentẽ. opi. in. c. ñ. de feu. extra in anti. Et de isto pũcto etiã videas Jacalua in. c. j. in p2in. de probi. feu. alie p Fede. Alb. de Ro. i. l. fi. C. ñ inr. ẽphy. Host. Jo. an. z alios in. c. eã te. ñ iureiur. Tenẽdo istã cõclusionẽ q cõiter tenet qñ talis ptestatio nihil relenet in vasallo vel ẽphyteuta alienãtib9 eã sing. limitat Bald. in. d. c. j. §. fi. in vlt. co. q fui p2i. cau. bene amittẽ. nisi in ptestatione adderet ista verba gemmata nec alio mõ. tunc protestatio relenaret vasallum vel emphyteutã si alienarent irrequisito dño. q2 tunc nihil videt ectũ iuxta gl. no. que ponit de illis a verbis geminatis. in. l. si quidẽ. C. de except. iucto. eo quod vult gl. in. l. Labeo. §. j. ff. fam. ercisc. Istã limitationẽ Bal. refert z sequit̃ do. Abb. i. d. c. ij. in vlt. co. ñ feu. z idẽ. do. Abb. in. c. insinuãte. ad fi. qui cleri. vl vouen. Ista limitatio q̃uis sit peregrina z singularis tñ nõ credo qñ sit vera. q̃uis in diuduo nõ reperiã qñ sit reprobata. ¶ Douec2 primo per doctri. Bart. dic. ista protestatio nõ pendet a voluntate protestãtis, sz alteri9: ergo protestatio quibuscunq; verbis cõcipiat nihil dz operari. Sc̃do allego in sz iuz Bal. in. x. fi. in. ix. co. in vers. aduocati dicũt de pfes. vbi dicit qñ ista verba z non aliter nec alio mõ, non prosunt ad cautelã: eo q2 i preiudicialibus talis protestatio non valet per gl. d. l. si quidem z ibi ẽt Bal. Et q2 in re facta nõ prosunt artes verborũ nec simulate protestationes. Item Bal. in illo. c. fi. Adde idẽ adde Bald. in. l. vnica. in xiij. co. in ver. demũ quero. C. de confes. vbi similiter dicit quod in re facta non valet ars verborũ. Item si secus dicere mus esset imponere legem verbis. z non rebus contra. l. ij. in fi. C. cõmu. de leg. predicta oia bene no. q2 frequenter cõtingunt z nõ sunt alibi bene examinata. ¶ Sc̃ds principalis species protestationis est inhibitoria vel prohibitoria. Circa q̃ primo tangit Bar. quando per protestationem quis phibet ne protestatus faciat id ad quod tenetur vt hic per eum z omnia eius dicta formaliter assumit z sequitur Pet. de anch. in cle. j. de excess. prela. Tu aũt ex dictis Bar. collige sex pclusiones. 28 Prima ẽ q si creditor inhibeat debitori suo ne faciat vl̃ soluat illud q dz talis ptestatio alternative, vel purgat mora debitoris: si processerat, vel creditorem in mora constituit. Tu dic q copulative vtrunque operatur: q2 z purgat moraz debitoris precedentẽ. z creditorẽ in mora ẽstituit. z sic operatur duplicẽ effectũ. vt declarat Bar. in. l. si seruũ. §. sequitur. z ibi pleni9 Mod. ff. de ver. obli. z Bar. in. l. semel mora p illũ ter. ff. sol. mat. Et idẽ act9 purgat morã debitoris. z creditorẽ ẽstituit in mora q̃uis alibi reputetur absurdum qõd idẽ actus possit inducere purificationẽ obligationis etiã in mora cõstituat vt p Bar. z alios. in. l. quoties in die. ff. de verb. obl. Secunda pclusio protestatio inhibitoria facta per tertiũ sine iusta cã nullius est effectus. Adde gl. Bart. in. l. grege. §. j. ff. de pig. Bar. in. l. j. in p2in. in fi. q. z i. l. de pupillo. §. si q̃s ipsi p2o. et in. xj. q. 3. eo. z in. l. hrs cũ debuerat per illu. text. ff. ad Treb. z in. l. q in alterius. ff. de regu. iur. Item adde illud qõ tenẽt Bal. in l. fi. in. viij. oppo. C. de edi. diui Adr. tol. vbi tz q si facio. ptestationem inhibitoriam in iudicio q nulla mihi fiat nouitas sup tali possessione debeo exprimere cãm iustaz, alis manis. ptestatio allegatur. l. j. C. de predijs curia. libz. z. z fm Salic. i. d. l. fi. talis protestatio operatur quod manus iudicis sunt ligate vt nõ possit procedere ad missionẽ possessionis nõ citato. ptestãte qui possideat, alis esset locus pene legis meminerint. C. vnde vi. Adde etiã illud q tenet Bald. in addi. Spec. in tit. de testa. in vlt. col. q ptestãs in iudicio ne fiat nouitas super tali fũdo, debet exprimere eius exclusiuũ iuris agẽtis, vt ibi p eũ. Tertia cõclusio quando protestatio inhibitoria fit p tertium ex causa iusta z vera que ostenditur. dz ptestatus parere ptestationi. Limita nisi creditor offerat debitori sic protestãte bonã cautionẽ de stãdo mãdato eũ indemnẽz: q2 tũc tenet debitor nõ obstãte illa protestatione soluere creditori. l. is a q. cũ. l. sequẽ. ff. de rei ved. l. pen. ad fi. C. depositi. Ita tenẽt Ang. Nico. de nea. z cõiter Mod. in. l. heres cum debuerat. ff. ad Treb. Bal. i. l. nã z si fur. i fi. in vltimis ver. ff. si cer. pet. Jmo. i. c. sane. ch̃. ad fi. de offi. deleg. Sc̃do limita qñ talis ptestatio fieret ad inhibendã seu impediendã restitutionẽ depositi. vt tex. sing. in l. pen. C. depositi. Intelligendo fm authenticã ibi positã iuncta glo. ¶ Quarta conclusio est q ad faciẽdum fidẽ de ptestatione sufficit altternative alterũ duoz vel q protestãs ei legat instrumẽtum vel. q ei copiam dimittat p2out est tex. in cle. cãz cum glos. de ele. allegatis p Bar. idẽ tenet Bar. in. l. q te. in. vlt. col. in p2in. ff. si cer. peta. z no. Alre. in. l. si ex legati causa. i fi. ff. ñ. verb. obl. Intelligẽ quãdo fit ad finẽ protestationis vel interpellationis. tũc sufficit eilegare instrumentuz, secus si fieret ad fi. probationis. Unde si vdex statuit alicui terminũ ad probandũ non sufficit q exhibeat cozã iudice instrumẽtum, nec etiã sufficeret quod legeret parti. imo dz dari copia talis instrumẽti parti cũ termino p2gruo ad opponendũ, ita nota. tenet Bar. in extrauagãti ad reprimendũ. in verbo de plano. per tex. in. l. fi. z ibi notat Bal. z Sali. C. de fi. instr. Aud. Ro. in cõsi. clix. q incipit bonorande dñe in p2ima col. z in p2si. cccc xix. quod incipit in casu b p2opositę q̃sultationis bzeuiter dicẽdũ existimo. Sc̃do p2o limitatione eozũ q hic dicuntur adde. q si aliquis in protestatione facit mẽtionẽ alicuius instrumẽti dz esse penes aduersariũ. ita fit p2esumptio: qõ non tenet de hoc aliter fidez facere, ita no. Bal. in. l. si legatũ per 29 illum ter. de edẽ. Quinta notabilis pclusio. Bart. est q protestatiõi q̃ fit authoritate iudicis. semper est parẽdum z credendũ licet nõ fiat tũc fides de veritate casus est in protestatione expresse. Unde boa cautela est tenẽda mẽti sz Jmol. hic qõ protestatio semp fiat authoritate iudicis. Et ista cautela etiã multũ no. do. Exer. i. l. de pupillo. § procuratoꝛio. in. j. col. z. eo. sequit Pet. de anch. in clemẽ. j. de excess. prela. Adde q idẽ etiã tenet Bar. j. in seq. col. z in. l. fi. per illũ ter. de lege q̃missio. z ibidẽ. Bal. z Pau. ñ Ka. Et ille ter. ẽ ad ñ singularis sz Bal. i. c. fi. ad fi. de sequẽ. possess. z fructũ. Facit ratio quia p2o facto indicis p2sumit. l. ij. i verbo. q nõ arbitramur. C. de offi. civi. indic. ptia. de renun. c. sicut. de re iud. z in. l. ñ. in verbo putamus. C. de fideicom. lib. Adde etiam q fortiz ex bus terminis notãt Joã. and. z do. Ant. ñ But. in. c. significa b nit de cẽsi. q si debitor iurauit soluere creditori intra certũ die, z postea debitor ante die solutionis sit per iudicẽ de crimine pdẽnatus q̃uis p2o tali crimine bona nõ sunt confiscata nec confiscanda. si iuder protestat. z mãdat debitori ne credi tori soluat. adhuc tenet parere. Itẽ tz Jo. andr. in addi. Spec. i ti. de solutio. §. oũe aliquis ver. nunc aũt. Ach i. in. c. dixit in 30 fi. iiij. q. v. ¶ Sexta pclusio est q protestationi q̃ fit ex causa iusta z vera, sed veritas nõ ostẽdit. regulariter nõ est credendum nec parendum. Et facit ratio q2 paris sunt non esse vel

a Quidem Alex. li. p̃sil. lxxx. vij. viso. co. iij. ¶ Pur.

b Debitor. Adde Pe. ñ Anch. i. cl. j. z excess. prel. Jo. ñ imol. i cl. pastoralis i pe. col. ñ re ind. z ibi Pet. ñ ãc. in. xxiij. not. Petr. ñ Anc. in regula possessor. i. xxiij. col. vers. vltr9 q̃rit si bona. ñ reg. iur. lib. vj. Ant. ñ but. inca. cõstitut9. ñ resc.

nō apparere. l. duo sunt titij cū vulg. ff. de test. tutel. adde pro ut a ꝯclusione tres notabiles decisiones. Primo adō illud q̄ no. Bar. in. l. j. in fi. principij per illū tex. ff. de eo per quē fac. erit. qō si ptesteris vel denuncies mihi qō aliquid de vel facta qō quātum ad ꝓtiū dictum meū non teneor tibi credere nisi reddas me certū instrumēto vt testib⁹. Secūdo adde illō qō tenet Bar. in l. quidā decedēs. ff. ff. de autho. tuto. qō si per aliquem est mihi denunciatū qō ego sum tutor testamētarius talis: nō debeo eī credere nisi ostēdat testamētum, vel dicatur per personas fide dignas q̄ dicāt vidisse testamētū per tex. in. l. ij. ff. qō falso tu. quā etiā allegat Bar. hic. Tertio adde illud qō tenet Spe. in ti. de citatio. ff. sequitur. post prin. qō non tenet quis credere aduersario suo dicēti se appellasse, nisi instrumētū appellatiōis ostēdat, idē tene. Urchi. in. c. quā ingnū. xxij. q. iij. cano. in cle. cām. de elec. Inno. nō debet quis credere et plurib⁹ asseretib⁹ fuisse appellatu ꝫ eū nisi ei fiat fides p instrumentū vel sigillum authēticū. ita tenet Spe. in tit de appel. ff. qualiter. in ver. cauto etiā sit in. ij. col. ¶ Sugr to adō illud qō ꝫ Pe. ancha. in cōsi. cclxj. qō incipit pro de declaratione triū quesitoꝝ vbi tenet qō si intimatio nō est facta per scripturā authēticā: aut nō est lectus teno nō dinit in dicta notitia seu scientia, vt p eū. Querit etiā Bar. per quem fieri possit ista ꝓtestatio inhibitoria cui et quo tpe. an finiat morte an vero trāseat ad hēdes. Ex dictis Bar. facias quatuor ꝯclusiones. ¶ Prima est qō vbi sufficit simplex scientia, ptestatio inhibitoria pōt fieri per negotioꝝ gestoꝝ. Et licet Bar. nihil alleget, ad hoc est tex. in. l. itē veniūt. ff. pe. ita. ij. ver. quicunq; et ibi Bar. et alā no. ff. de peti. here. Sed in ꝓtia pōdero tex. in. l. cū satis in. ff. pen. in verbo vel per se vel per ꝓcuratorē suū. C. de agric. et censi. lib. xj. vbi ad inducendum solū scientiā. l. quod colonus ascriptitius si est alicuius nō admittitur negotioꝝ gestoꝝ ad ꝓtestādū. Sed respōde qō in illo tex. illa simplex scientia erat magni ꝓiudicij, q̄ faciebat illū incidere in penā illi⁹ tex. iō neg. gest. nō admittitur. Et ita pillū tex limi ꝓclusionē. Bar. hic. Et ideo noto ex illo tex. ibi esse casum qō ꝓtestatio ꝓcuratoꝛis facit incidere ꝓtestatū in penā, sicut ꝓtestatio dñi qō intelligit Bar. verum qñ ostēdit ꝓcuratoꝛū alias secus. l. si qs inficiat⁹. ff. de politi.

¶ Secūda ꝓclusio est q̄ ꝓtestatio inhibitoria nō pōt fieri p neg. gest. qñ requirit cetioratio vt casu in egis nomem. C. ꝙ res pigo. obli. pos. et in l. j. C. de nonatio. Adde qō contrariuꝫ vī tenere Bar. in. l. si seruū. ff. nunc videamus. ff. de ver. obli. p tex⁹ in. l. si quis solutiōi. ff. j. ff. de vsuris. Et istud ponderat do. Aler. hic dicēs qō scribētes de eo nō factū mētionem ꝛ ꝓcurdat qō Bar. hic loq̄f de ꝓtestatiōe inhibitoria ibi vero loquaf de incitatoria, vñ neg. gestoꝛ ꝓtestādo qō debitoꝛ soluat creditoꝛi cōstituit eū i moꝛa. ita ꝓprie loquit. d. l. si qs solutioni. Tū do. Aler. nō reddit rōnem diuersitatis: quare neg. gest. possit facere ꝓtestatione incitatoꝛiā, nō aūt inhibitoriā vt hic, nisi dixerīs in q̄ ꝓtestatiōe incitatoria illud iō fit: q̄ effectus exꝓesse ꝓfertur in ꝑsonā dñi. Nā ego negotioꝛ gestoꝛ ꝓtestoꝛi tibi debitoꝛi qō soluas dño vt declarat Bar. i d. ff. nunc videam. Sed aduerte: q̄ etiam in ꝓtestatiōe incitatoria nō admittit⁹ qs sine mādato, nisi caueat de rato: tex. est in. l. q absentem. ff. de. pe. vbi qō est fortius defensoꝛ q̄ defendebat emptoꝛē in cā euictionis si petat venditoꝛē qō veniat ad defendendū, et sic facit ꝓtestatione incitatoriā nō admittit nisi caueat de rato ita est ibi tex. et ꝫ Bar. ibi in vltimo notabili ita itelligitur etiā tex. i. d. l. si quis solutioni. ff. j. qui aūis idē Bar. in. d. l. ff. nunc videam⁹. istud vltimū repꝛehedat

¶ Tertia ꝓclusio ēt qō ꝓtestatio inhibitoria pōt fieri ꝓcuratoꝛi in casib⁹ in quib⁹ scientia ꝓcuratoris nocet dño. Limita tribus modis. Primo qñ lex requiret qō ꝓtestatio deueniat in plenā notitiā vel scientiā dñi: tunc ꝓtestatio facta ꝓcuratoꝛi etiā habenti ꝑsonale mādatum non licet dñm glo. est no in cle. cām in verbo appellatū. de elec. quā gl. Lau. ro Aler. hic ad hoc reputāt singulare et illam glo sequitur ibi d. Lā gr. in. ff. intimatio. in. vij. q. et Jo. de imo. in antepe. col. Secundo limita notabiliter istā ꝓclusionē, vt ꝓcedat in subsidium qñ dñs habeni nō potest: tunc talis ꝓtestatio vel denunciatio potest fieri ꝓcuratoꝛi, et ligat dñm: alias si haberi pōt copia dñi ꝺꝫ denūciatio vel ꝓtestatio fieri ipsi dño. Ita est tex. no. in. l. aut qaliter. ff. si forte. ff. qō vi aut clā. qui tex. optime ꝓbat. et sic inducēdo. Ibi enim in ꝓtestatiōe declaratoria voluntatis in qua nō tractatur de aggrauādo aliū debebit posse fieri ipsi ꝓcuratoꝛi imo prius debebit denunciari dño si haberi possit. et ita per illū tex. tenēt Jo. an. mo. Jo. And. in regula generi. i. vij. co. de reg. iur. in. vj. Jo. And. in c. fi. de do. ꝛ cōtu. idē ꝫ do. Alen. hic q̄ per hoc reꝓbat Pau. de ca. in. l. si ꝓcuratoꝛi pupilis. ff. fi. l. de verb. obl. qui in hoc tenebat ꝓtium p tex. in. l. si diem. ff. si pūte. ff. de eui. Nā ille tex. intelligit vt ibi per gl. primaꝫ qñ dominus erat ꝑsens et sciēs, et intelligebat ptestatiōnē factā suo ꝓcuratoꝛi. si aūt dño esset in ciuitate, et esset ignorans: tūc non sufficeret primo denūciare, ꝓcuratoꝛi. Tu adde Bar. hic quē. d. Alex. tūc nō vidit in penul. co. in verti. quero cui debeat fieri ista ꝓtestatio, vbi formaliter tenet q̄ ꝓtestatio, ꝺꝫ fieri ꝓcipali si haberi posiit, alo in subsidiū pōtheri eius ꝓcuratoꝛi. allegat. d. l. si dictum. ff. fin. ff. d. eui. Tertio limita qñ ꝓtestatio nō fit in rē. ꝫ in ꝑsonā: ad causandū vitiū animi: tūc non sufficit qō fiat ꝓcuratoꝛi nisi ꝓcuratoꝛ intimet dño tex. est in. l. idē veniunt. ff. petitā. ij. quē ibi ita no. Bal. ff. de pet. her. et ad illum tex. videas Bar. in. l. de pupillo. ff. nunciatione in. ij. ff. eo. ¶ Quarta conclusio Bar. 34 est q̄ ista ꝓtestatio inhibitoria ꝺꝫ fieri ante actum celebratum. Adde bonū tex. in. c. cōsulti. in fi. i ver. boin principio. ptefetur. de reg. glo. in. l. in ꝓcubinatus in verbo ꝓtestatiōe. ff. ꝺ concubi. et gl. in. l. pe. in verbo denūciāte. ff. ꝓ empto. Adde et q̄ volūt Bar. et scribētes in. l. si ita sit scriptuꝫ. ff. de leg. j. q ꝫ nō referat an ꝓtestatio ponatur in principio vel in fine ꝺ. ctus, vt ibi: tū ꝺꝫ semp poni anteq̄ ꝺctus sit perfect⁹ et absolutus in partib⁹. l. ꝺctus. C. de fi. instru. iuncta. l. perfecta. C. de do. que sub modo. Querit Bart. ff. qñ ꝓtestatio inhibitoria fit circa illud qō ꝓhibit⁹ tenebatur non facere. Ex ei⁹ dictis habes duas conclusiones. Prima est q̄ volēs offendere seu occidere banitum vigore statuti hoc impune permittentis, nō tenetur credere ipsi bānito ꝓtestāti ne offendatur: eo q̄ dicit se rebānitū nisi de hoc fidem faciat per instrm, vel talis denunciatio fiat per iudicē vel sit i loco publico posita, alo non obstante ꝓtestatione poterit impune offendi. Adde bñ facere tex. no. in. c. sicut. et ibi est glo. de sententia excōmu. et p quē tex. no. ibi do. Abb. q̄ nulli delinquēti credēdū est de absolutione nisi ostendat instrm absolutionis facit tex. in. c. ꝓposuit. in fi. de cleri. excommun. ministrant. Secūdo adde q̄ per istam doctri. Bar. cōsuluit Pau. de ꝛa. Secūdo adde qō pitā doctri. Bar. cōsuluit Pau. de ꝛa. in consil. xxxiij. qui incipit, ꝫ ista sit questio determinata per docto. vbi cōsuluit quod offendens bannitū q̄ ex forma statuti pōt impune offendi non pōt puniri de homicidio, dato qō bānit⁹ haberet saluum ꝺductū, postq̄ de eo nō erat facta legitima fides nec erat publicatus et sic ad notitiam defendentis nō erat legitime deduct⁹, dato quod ipse bannitus ꝓtestaret offendenti et si diceret se habere saluum conductum. Tertio adde quod ista doctrina Bar. bene facit ꝓ eo qō in ciuitate Rhegii per plura consuluit do. Alexā. ꝫ non fuerit recordatus ō ista doctri. Bar. que bene facit in consi. lxv. in. ij. vol. quod incipit attenta dispositione statuti qui defendit duos a pena homicidij q̄ occideret bannitū ex forma statuti illud impune permittentis, Sed illi bannito ꝓtius erat facta gratia et remissio bāni per ꝓncipes et cancellatio banni facta per officiales ducalis camere de libris camere, tū nō erat, cācellatus ō libris cōmunis in quib⁹ describunt bānti. Isti cū non puniuntur de homicidio eo q̄ nō erat eis facta fides p publicū instrm nec talis gra erat publicata, ita qō in eo ꝛū notitiā legitime deuenisset et ō illo cōsilio facit mētionē ipsemet do. Alex. in. l. filio quē pater. ff. ō lib. et posth. ¶ Quarto adde illō qō decidit Jo. an. in addi. Spec. in tit. de accusa. ff. j. versi, ꝫ qd si bānit⁹. et in tit. de oblig. et solu. super rubri. ad fi. vbi post antiquos determinat q̄ si bānit⁹ ex forma statuti pōt impune offendi, et aliquis erat bannit⁹, et erat descriptus in libro publico bannitoꝛū, tū postea soluerat oēm penā bāni, de solutione erat factum publicum instrm, tamen nondum erat cancellatus de libro publico si occidat nō tenet occidēs ō homicidio postq̄ sibi ꝺ hoc cū erat facta fides legitime, ꝫ bñ posset tanq̄ culpabilis arbitrio iudicis leuius puniri ꝓut et dicit Barto. in seq. conclusione. Idē q̄ tenet Jo. and. tenent Ang. et Ba. in. l. nostrum. C. de testa. do. Alex. in consi. lxxvij. vol. qō inci. visis dubitationib⁹ elegāter firmatis. in. ij. co. idē tenent Imo. et mod. ꝓsertim do. Alexā. in. l. huiusmodi. ff. si cui. ff. de leg. j. cum aliis cōcoꝛ. vtrobiq̄ per do. Aler. allegā. ¶ Quinto adde q̄ tenet Ang. ff. l. filio quē. ff. ff. de libe. et postli. q̄ si ille qui bannitus fuerat ex mādato superioris vel sua iudicis rebānitus, tamē actualiter nō erat cācellatus de libro publico bānitoꝛum tenet q̄ potest impune offendi, tamē offendēti posset culpa imputari quare ꝓius nō fuerit diligenter ꝑscrutat⁹ de rebānitione, quo casu leuius modo culpe et non ꝓ homicidio arbitrio iudicis punietur. et ita refert de facto ꝓsuluisse Jac. bu. et Jaco. de bel. idē tenet Ang. in. l. si duo. et ibi late Ludo. ff. de acquiren. hēd. Bald. in l. j. ff. de lega. facit quod vult Bald. in. l. j. ff. de pactis et in. l. ō

etate.

etate. §. ex cã. ff. de interrog. ac. ¶ Secunda ꝓclusio Bar. est offendẽs talez rebãnitũ potest saltem de culpa puniri in quã incurrit nõ inuestigãdo ꝓ uo diligẽter an enim liceret offendere. Adde Paul. de cast. in ꝓcal. 2si. xxxiij. pe. col. idez exꝓesse firmat q puniatur de culpa, sed leuius mouetur quia ꝓpter illã ꝓtestationẽ z assertionem quam sibi fecit bãnitus ꝓtestãdo se esse rebannitum suberat iusta causa inuestigãdi an esset rebãnitus. arg. l. si fundus. C. de rei vendi. z l. ait prætor. §. si quis particeps. ff. de ꝛs q in frau. cred. Põderat Paul. de cast. velle q ideo offendẽs dicat esse in culpa, ꝓpter ꝓtestationẽ quaz sibi fecit bannitus: z sic si non fuisset talis ꝓtestatio ille offendẽs nõ diceretur fuisse in culpa si diligẽter nõ inuestigasset. Sed ꝓsidero quod leges allegate ꝑ Bar. scz. l. qui cum alio. z. l. qui in alterius de reg. iur. loquunt q nõ ꝓcessit vlla ꝓtestatio. z secũdus illas leges debuit esse meꝰ Bar. Item ad istã secundam conclusionẽ Bart. adde facere illud qõ decidit Bar. in. l. si. ff. de adul. z Jo. an. in regula q quis mãdato in mercu. duz ponunt an offendens bannitus sit in culpa non inuestigauit ꝓ ius diligenter an ille esset rite z legitime rebãnitus. z determinant q sic. p iura ꝓxime allegata. Adde etiã ea q dixi. s. in ꝓcedẽti cõclusione. ¶ Querit. Bar. q̃n per ꝓtestationem inhibitoriam ꝓhibetur id q ꝓhibito erat permissum, non tamen erat obligatus facere vel nõ facere, z late distinguit vt hic ꝑ eum. Ex eius dictis collige quinque principales ꝓclusiones. Primo colligẽ pulchrã regulã q ꝓtestatio inhibitoria eius quod non potest salua verecũdia prætermitti, nihil ꝙz nihil operatur. Et dicit Jo. de Imo. hic vlti. col. q istud est ꝓprie notandum z aliud nõ addit. Adde q idẽ Bar. in. d. l. si fideiusso. creditori. circa fi. de fideiuss. alleg. ꝓ hoc no. tex. in l. pecunie. in fi. vbo necessitas. z in verbo verecũdia. ff. de admen. lega. per quez no. ibi dẽ Bar. in fi. q nõ solum stringit nos obligatio ciuilis z naturalis, sed etiã sola verecũdia. Ex quo infert q ita aliqs excusatur si facit vt omittit aliquid ꝓpter verecundiã ne ut ei ad hoc teneret. z ad hoc allegat quedam alia iura de quibus ibi per eũ. Idẽ tenet Bal. in. l. placuit. C. de iudi. Accedat quod alibi dixiꝰ q illud dicimur posse qõ honeste z salua dignitate possumꝰ. ter. est in. l. nepos. ꝓculo. ff. de. ver. sig. ¶ Secũda conclusio Bar. quidem notabilis est si bene inspexeris q q̃n ꝓcedit promissio z sic obligatio ex aliqua causa non dicitur fideiusso. ꝓtestãdi ex iusta cum, ꝙ hoc qõ interuenerit mutatio statꝰ in persona eiꝰ cui debet neri numeratio: puta quia sit effectꝰ nõ solutio: secus q̃n nõ ꝓcedit obligatio, tunc est iusta cã ꝓtestandi q futurus debitor mutauit cõditionẽ. Idez Bar. i. d. l. si fideiusso. creditori. Et ex his habes coꝛrelarie q mutatio ꝓditionis nõ est iusta cã ꝓtestãdi ꝑ fideiussorem quo au obligationẽ iam cũtractam, sed bene quo ad obligationez ꝓtrahendaz. Ratio diuersitatis patet quia facilius impeditur obligatio ꝛbenda q̃ iã cõtracta tollatur. l. patre furioso. ff. de ꝛs q sunt iuꝛis vel alien. iur. c. ad apostolicã. extra de regula. Et si dicat q ét in secũdo casu Bart. q̃n creditor ꝑ stipulationẽ ꝓmiserat numerare ex cã mutui erat cõtracta obligatio sicut in primo casu q̃n ꝓmiserat ex cã dotis, istud videtur firmare Paul. de Ca. i. d. l. si fideiusso. creditori. In hoc reꝓbo, Bar. q. dico q in hoc secũdo casu ꝛz etiã ꝓcesse obligatio tñ executio obligationis erat retractabilis: q2 q promittit mutuare põt dimittere: secus qui promisit ex causa dotis: pmũ ꝓbatur in. l. si penã. ff. de verb. obli. firmat Bar. i. d. l. si. defuisso. creditori. quẽadmodũ z ecõtra cui ꝓmissus est pot dimittere. l. q pecuniã. ff. si cer. pe. ¶ Tertia ꝓclusio é q ꝓbatur que dolo desisse possidere ti rẽ alienauit post denũciationẽ sibi factã quod denũcians volebat eum conuenire. Adde Bar. in. l. q prætorio. ff. de rei ven. z in. l. Julcinius. §. qd aũt sit latitare. per gl. no. ibi in verbo animo. ff. ex quibus cau. in poss. ea. quẽ. §. voluit allegare Bar. hic dũ coꝛrupte allegat. j. ¶ Quarto ex dictis Bar. habes tres itellect9 ad. l. ij. §. q fal. tuto. aut. Primus est qõ ibi ꝓtestatio nihil operatur: eo q2 erat facta per eũ cuiꝰ principaliter non interest. Idẽ Bar. i. in. ix. co. ꝓcedẽti dicit qõ ideo ibi ꝓpter duo. Primo q2 nõ faciebat fidem de causa ꝓtestationis. Secundo quia ibi requirebatur certioratio z nõ simplex scientia. Scõm intellectũ ponit Bar. hic post gl. in. l. si fundum. C. de rei vend. qõ ꝓtestatio illius effectꝰ est quo ad eum qui celebrauit actuz nõ obstãte ꝓtestatione. z sic non credit ꝓtestationi. Tertiꝰ est intellectꝰ qõ istud ibi ꝓcedat respectu eius qui tractat de lucro. Tu aũt considera rationem illius tex. quia ex bona fide nõ credidit q̃ ratio magis applicatur ad primũ intellectũ. z de intellectu illiꝰ text. videas etiam per Joan. de Imo. in capi. fin. xvij. colum. de ꝓscriptioni. ¶ Quinta ꝓclusio Bar. est quod ꝓcuratoꝛ generali ex iusta causa potest inhibere fieri illud qõ dominus alij specialiter mãdauit fieri z sic ꝓcuratoꝛ generalis ex iusta cã inhibet ꝓcuratoꝛi speciali. ꝑ tex. ibi. in. l. hominez. ff. man. que lex est vnica z singularis in iure fm Bal. in. c. j. in vij. col. vbi pulchrẽ loquit. vt lit. nõ ꝓtest. Adde qõ per illum tex. in. l. si hominem. dixit gl. in cap. ꝓpa plenitudinis. xxvj. q. vij. z gl. in. c. latoꝛe. xxxij. q. ij. q. interioꝛ puta episcopus põt ex causa iusta immutare penitẽtiã iniuncta a papa. Accedat famosum dictũ Bal. in. l. oẽs populi. in. vj. col. ff. de iusti. z iure. vbi ꝑ. d. l. si hominẽ, singulariter tenet qõ episcopus põt statuere ꝺ ius canonicum, z illi deroa gare ex iusta z cuidam cã. Quod dictum ꝓ singulari exclamat z sequitur do. Abb. in. c. dilecti. vlti. de ap. vbi illud dictũ optime coꝛroboꝛat, z idẽ do. Ab. in ca. at si clerici. §. 8 adulteryis. in. v. col. de iudi. z. i. c. fi. i. vij. col. deg. sue. do. Alex. i. l. nemo põt. in. j. col. ff. de lega. j. z in. 2li. cvj. in. ij. volu. qõ incipit perspectis. in. v. col. vbi ad hoc ꝓ firmaduz addit duo bona similia: de qbꝰ ibi per cumꝰ z ita limitantur multa iura canonica q̃ habet q episcopus non potest statuere contra ius canonicũ: q2 inferioꝛ nõ põt derogare legi superioꝛis. c. vt animarũ. de ꝓsti. in. vj. c. ij. de offic. archi. z. c. non solum. de oppo. vjt. ité ꝑ. d. l. si hominem. tenet mirabiliter do. Lard. in. c. studuisti. de offi. leg. vbi bona gl. qõ ordinarius ex magna cã põt se impedire de cã cõmissa specialiter delegato. Item per illã. l. si hominẽ. ad ꝓpositum nostrũ dicit Bal. in. l. i. fin aliquam. circa fi. principij. ff. d offi. ꝓcõsul. z leg. qõ generalis visitatoꝛ põt coꝛrigere malefactoꝛ a speciali visitatoꝛe multa alia ad d. l. si hominẽ. sed extra propositum possent addi que eumulauit Lu. ro. in l. si vero. §. de vuls. i. iij. fallentia. ff. sol. matri. z plenius do. Andr. Barb. in repe. rub. C. qui admittit in. xxx. col. tribus sequẽtib9. ¶ Tertia principalis species ꝓtestationis est incitatoria vt a quid fiat. adde dictus Bar. inquãtu ꝓcludit
38 †q emptoꝛ valẽs habere regressum de euictione ꝓtra vẽditoꝛe occasione litis mote super re vẽdita tenetur nõ solũ denuntiare venditoꝛi litem motaz sed etiã sibi dimittere in forma authentica libellũ z citationem ei trãsmissam. Adde Bart. z Bal. in. l. empti. C. de euic. z Ang. Jmo. in. executioꝛ. §. insolidũ. in. l. cu ex causa. ff. de ver. obli. do. Lar. in. d. cle. causaz. ad fi. de clec. q illũ tex. qui ad hoc no. Et ex eo generaliter infert q ois inuimatio vel denunciatio que obligat ad aliquod ꝓiudiciale debet fieri fm formam. d ꝓxi. relatam qõ reputat perpetuo notanduz: quia communiter i gnoza t in practica fm eum. sed Ang. in. l. empti. z in. l. emp. in fi. z in. l. si cum qõ. C. de euict. dicit de consuetudine nõ seruari illã practicam Bar. sed de stylo soluz seruatur qõ citatuz vẽdituz vt veniat ad defẽdendu emptoꝛem, z in citatione denunciatur ei illis nota. Et istud qõ dicit Ang. procedit secundum do. Alex. q̃ talis denunciatio esset facta cum iudicis authoꝛitate quia tũc nõ requiritur qõ aliter fiat fides de contentis in ꝓtestatione, put tenet Bar. ibi dixi. d. in ꝓcedẽti specie ꝓtestationis ꝑ. l. fi. vbi etiã Bar. ff. de lega. commissio. alias ante d iure seruanda est practica Bar. fm eum. Lud. ro. hic tenet cõtra Bar. z contra cũ põderat esse gl. quam ad hoc reputa. singulare in. d. cle. causa. z gl. fi. de cle. du dicit tutũ esse in aliis ꝓtestationibus illã formã seruari ergo nõ est de necessitate. Et q̃uis tex. in. l. nomẽ allegat9 ꝑ Bar. z in l. ij. questio. C. de euic. dicat qõ dz vẽditoꝛ certus reddi: certe per hoc nõ sequitur illud qõ dt Bar. qõ debeat dari copia libelli citatiõis cũ certus dicat qualiter cũqz certificat9. l. certũ. C. ff. si cer. pe. Preterea debuit vẽdituꝛ credere simplici vbo emptoꝛis: maxime si bonus vir reputatur. arg. l. argentuz. ff. cõmo. in. l. tritio fundus. ff. de ꝙdi. z demon. sed teneas practicaz Barto. ꝑ text. in d. cle. cãm. in fi. quem ponderat do. Alex. hic dum dicit idem quoqz in aliqs calibus obseruari volumꝰ in quibus requiritur intimatio facienda tũcto principio illi9 cle. Et ita cõtelligẽda gl. fi. in. fi. Intelligit ét sane verba Bar. dũ dicit qõ debeat dari copia authentica citationis z libelli verũ est si petat a vẽditoꝛe alꝰ sufficeret ei legere. put dicit alternative tex. in. d. cl. cãm. z ibi glo. in verbo petita. z exꝓesse. Bar. §. in ꝓcedẽti specie ꝓtestatiõis vbi dixi necalia debuit eẽ mẽtio. Bar. hic. ¶ Secõ adde inquãtum ꝛ ar. ꝓ primo z tertio membꝛo allegat eundẽ tex. in. l. si ex legati causa. ff. d verbo. obl. ille tex. loquit vtroqz casu. sed dũ Bar. intelligit illum text. in verbo interpellatꝰ. fm primũ casuz q ibi de eo q interpellat debeat fieri plena fides sed, fm casum sufficiat interpellationẽ fieri simpliciter. Dic q talis interꝓtatio colligitꝰ ex aliis legibus allegatis ꝑ Bar. Nec est absurdũ q idem verbum cadẽ. l. sumatur diuersis modis fm subiectã materiã fm gl. in
59 l. ij. ff. de offi. pcõ. z lega. Tertio inquantũ Bart. ꝙcludit q̃ nõ sufficit emptoꝛ simpliciter denũciare vẽditoꝛi litẽ motã nisi etiã in denũciatione addat qõ veniat ad defendẽdũ litem.

a ¶ Põt. Adde qõ ꝺ intelligitur ex cã. Luro. i. l. j. ff. diuꝛis. omiu. Adde ro. i. j. de ꝓtestatuto. q. vij. vers. qd si statutũ. Jn. i c. fi. d. post ꝑla. Spec. ti. de leg. §. sunt q̃ q̃ i fi. Archi. c. eccles. habet senatum. xvj. q. j. Ab. i c. j. i. ij. col. de voto. donn. i c. ex eo. ꝺ ele. in. vj.

Adde gl. in. l. author. in. gl. j. C. ō ent. z gl. in cle. cāz. in. gl. fi. de elec. z tex. z ibi gl. in. c. fi. in verbo vt re vēdita sibi defendi nūciare, de emp. z ven. z ibi do. Anto. de. Abb. z glū a. z b no. Jdē tenet Bal. in. l. si cū questio. C. de euic. Spe. z Jo. in ti. de emp. z vē. §. si. ad fi. Pau. de ca. in. ẓsi. cclxxv. q incipit effect. primi dubij. z Lud. rō. hic. Adnerte tū q sufficeret equipollētia verba: puta denūciare vēditori q assistat liti mote secundū Ang. in l. denūciasse. in prin. ff. de adul. in ẓsi. clxxv. qō inci. i facto proponit. Tu allega. p hoc tex. claros. i. l. eū successores. i vbo assistere negotio, denūcia. C. de euic. z in. l. empti. i vbo debes interpellare. vt tibi assistāt causamq; instruāt. C. eo. l. otra Bar. z sequaces q imo sufficiat simplr denūciare litē esse motā absq; eo quod exp̄ssim incitet vt veniat ad defēdēdū causam. tenet Jo. de Imo. in. d. c. fi. de empt. z vēdi. z in. d. c. cū. ad. ferra. ad fi. Mouet Imol. per tex. in. d. l. si qō, vbi videtur p̄bari q sufficiat simpliciter denūciari litem motā. Et ẓ verum sit qō venditor teneatur venire ad defendēdum nō sequitur qō necesse sit illud denū ciari cum ex denūciatiōe litis mote habeat scire se obligatū venire ad defendēdum. Jdē tenet Bal. in. l. j. C. de pericu. z cōmo. rei vēd. vbi monet p̄ simile de muliere cui satis est si denunciet se esse prēgnātē. l. j. §. j. z. §. denūciare. ff. de libe. agno. Jdē tenet Bal. in. l. emptor. C. de euic. z Sal. in. d. l. j. z in istis locis ēt monet Bal. qz ista denūciatio nonfit ad alium effectū q̄ vt venditor veniat ad defendēdum cām. Sed ad illū tex. in. d. §. denuncia re. fidet Lud. ro. hic q loquat in casu diuerso. vnde ex diuersis nō sit bona illatio. l. ā. ff. de calūnia. l. papinian⁹ exuli. ff. de mino. Tu rūde meli⁹ p̄ tex. in. l. j. ff. de ven. inspi. vbi dicit ter. denunciāduz est vt mittāt que ventrem inspiciant, z sic etiam denūciatio est simplex. ¶ Quid tenēduz in hoc passu. z dibi plus placet in secunda opi. ℈ Bar. z sequaces. ¶ Moueor per tria. Primo qz reperio q̄ plura iura q̄ simpliciter requirūt denūciatiōe litis mote: ita ē tex. i fi. d. §. pe. z fi. z i. l. mio. §. si seru⁹. in. z in. l. si res. ff. de euic. z i. l. empto. z i. l. si. ℈ controuersia. C. eo. nisi dixeris q̄ illa iura z alia similia simplicit loquētia supplenē p alios tex. hic allegatos. per Bart. Secō moueor qz cuz ista denunciatio fiat venditori solum ad finē, vt veniat ad defendēdū. succedit regula q sermo idefinit⁹ vl generalis q nō pōt verificari nisi in vna specie vl respectu vni⁹ effectus cesset ee specialis. l. q. ff. ob. lib. z posth. l. si domino. z ibi Bar. z alū ad b no. ff. de leg. i. gl. z doc. i. c. ex parte primo. vbi gl. fi. z do. Abb. ad hoc not. de offi. dele. sicut dicimus q q̄ vna sola rō pḡtest assignari in lege illa habetur p̄ specialiter exp̄ssa. vt ei. l. ℈ uis. z ibi exp̄ssi⁹ Bal. z Pau. de ca. C. de fideic. nisi dixeris q imo ita denūciatio q̄ fit vēditori potest fieri ad duplicem effectū, vl vt veniat ad defendā duz causam vel ad finē vt teneatur de euictione: tūm venit in consequentia. z primi. ¶ Tertio adde būm facere illud q pulchre tenet Bal. i. l. vinū. ad fi. ff. si cer. pe. vbi tenet q in denūciationib⁹ z ptestationib⁹ sufficit narrare factū nec requiritur petitio vl ꝛc. usio nec hz instruere aduersarium quid faciat licut sufficit mulieri denunciare se pḡnātem. d. l. §. in prin. ff. de vent. inspi. Et si hoc est vex ex eo collige pulchā limitationez ad text. in. l. aut qui aliter. §. j. in verb. nec p̄functorie apt obscure. ff. q vi aut clā. p quez tex. Bar. hic in sequēti qōne. ad fin. no. qō p̄testatio debet fieri certa z clara. Nam limitatur istud esse vex duo ad narrationem facti que dz esse clara z nō perfuncto ria: nō aut q debeat alia petitio inferri vel conclusio. Fateor tamen qō ad euitādas oppositiones tutius esset seruare formā z practi

40 cā Bar. hic. ¶ Quarto adde inquātum infert Bart. † etiam venditori scienti litē motā cedere denunciari: qz vltra scientiā z certificationez requiritur incitatio de isto puncto: nunqd vēditori scienti sit denuciādum. ponit gl. z Bar. in. l. ij. §. volū tatē. ff. sol. ma. z qz ibi anno preterito tetigi de isto passu amplius nō repeto. ¶ Quinto teneas mēti illud q dicit Bar. q ad hoc vt debitor per interpellationez constituatur in mora est necesse q̄ incitet vt soluat. Vōdera ergo diligenter qō simplex interpellatio creditoris facta p̄ gruo loco z tpe non ꝓstituit debitorē in mora nisi etiam sit in incitatoria. Vnde infert cōrelarie q notificatio debiti nō habetur loco sufficientis interpellationis. de q̄ ponit Bal. in. l. vinū. ad fi. ff. si certū pe. vbi videtur tenere q nō sufficiat per. l. i minor. C. er qui. cau. in integ. resti. non est necessa. quamuis ingtrarium postea arguat. vt tibi p eum z hoc no. ad ea que traduntur in. l. qō te. ff. si cer. pe. z in. l. si ex legati cā. ff. de ver. ob. ¶ Querit Bar. in quo loco debeat fieri ista p̄testatio z sic dicatur locus congruus huic p̄testationi. Adde illud qō tenet Barto. ℈. in p̄ri

42 ma specie p̄testationis: z ita limitat Bar. hic vbi tenet† q p testatio declaratoria voluntatis in his q̄ dependent a mera voluntate p̄testantis potest fieri quolibet loco z quocunq; tempore. ¶ Secō adde q p̄testationes possunt fieri etiam in ecclesijs. authētica si quis ei. C. ad. l. Jul. de adul. p quez tex. ita no. Bal. in. l. nemo apostolor. in vltimis verbis. C. de sacro. san. eccl. Lu. Roma. hic in additio. Tertio adde in. quātum tenet Bar. quod ista p̄testatio potest fieri etiā extra iudiciū z limita vt per Bar. i seq. col. Quando fieret circa ea ad q̄ quis nō tenetur iure obligationis. sed potest constringi officio iudicis: tūc p̄testatio vel ter pellatio extraiudicialis nihil operaretur. ter. est singularis in. l. cū postulatiez. i pri. z ibi Bar. ti. de dam. infec. idem Bar. in. l. ij. ex legati cā. ff. ō verbo obliga. z in. l. vbi. §. j. ff. de ēden. z rōne assignat Bar. in. l. j. in antepe. col. z ibi dem Bal. ff. de iurisdi. om. iud. ¶ Querit Bar. q̄ sit tempus congruum huic p̄testationi. de quo etiam p eundem Bar. in. l. cū filius. §. fi. ff. de verbo. obliga. per Bal. in. l. in p̄tractib⁹. §. fin. C. de non nu. pecu. z no. bene doctrinā Barto. q quando p̄testatio incitatoria continet aliquid qō secundum bonos mores ciuitatis non pōt illo tēpore explicari: potest sperni tāquā incongruo tempore facta. Adde illud q tenet Bar. §. in p̄cedenti specie p̄testationis: z dixi vbi tenet qō p̄testatio p̄hibitoria eius q non pōt salua honestate premitti nihil operatur. z pōt sperni. Secō adde q etiam actus factus de cōmuni cōsensu partium si sit contra bonos mores ciuiles vel naturales nihil valeat quātumcūm⁹ p̄testatio vnius p̄tis fiāt. ter. est in. l. pacta q̄ ℈. ibi ℈ bonos mores. z ibi Bar. z Mod. no. C. de pac. Jntātū q illud qō est contra bonos mores vel ciuiles vel naturales sicut p̄hibetur fieri p pactū, vt ibi: ita etiā p̄hibetur fieri p statutū p̄out est doctrina Bart. approbata in. l. oēs populi. i. iij. q. ter tie. q. p̄ri. ff. de iustitia iure, vbi sic intelligit equiparationē gl. i rub. C. de decr. decu

a rio. lib. z. Adde etiā q illō q est contra bonos mores ciuiles vel naturales: adeo p̄hibetur qz non firmatur etiam iuramento: vt in regula nō est obligatorium. iuncta. l. si plagij. ff. de ver. obli. declarat Ire. in cōsi. lxxij. q incipit diligēter z mature p̄sideratis. no. in. c. cum p̄tingat. de iureiur. Licet Pau. de cast. in. d. l. pacta que ℈ teneat q regula dicti. c. nō est obligatoria p̄cedit qquando est ℈ bonos mores de iure canoni co q est quando esset ℈ bonos mores ciuiles, vt est videre in vltimo. exēplo. Bar. hic i casu. l. j. ff. de dona. inter virū exo. tūc bene firmaretur iuramēto q vltimum p nunc nō examino hic: qz nō est locus suus. Juxta ista. q. Barto. de tempore p̄gruo p̄testationis: ꝑgruenter quero nunquid p̄testationes possint fieri alicui de nocte: an vero tps noctis censeatur incōgruus p̄testationi. Jn quo passu Bal. in. c. fi. in. j. colū. de appel. in casu illius ter. ꝓcludit q p̄testatio potest fieri de nocte si pōt haberi copia illius cui est faciēda p̄testatio. ista opi

43 nio pōt per duo similia ꝓfirmari.† Primo qō licet actus iudiciales. put est sententia nō possint regulariter expediri de nocte. §. sed debūt. i auē. de iudi. col. vj. tamē act⁹ extraiudiciales. p̄out sunt ℈ctus z similia possunt ita expediri de nocte sicut de die. l. nō minorē. C. de trāsac. similiter testamenta. l. ad testium. §. signū antez. ff. de test. Quinimo appellatio pōt interponi de nocte: b ℈m tamen quod declarat Bal. in auth. sed hodie. in vlt. col. C. de appel. z in. l. i. C. de ferīs. facit tex. i. l. j. §. dies. cū. §. seq. in verbo sup̄rema hora. ff. quādo appel. sit p gloss. in. c. ab eo de appel. in. vj. Jngtrarium q p̄testationes regulariter nō possint fieri de nocte p̄batur: qz debent fieri ꝑgruo loco z tempore, vt dictum est modo solutio no potest fieri de nocte: qz non diceretur fieri congruo tempore. l. si solutur⁹. ff. de sol. z est gl. sing. in. l. more. z ibi Bar. ad b no. ff. de ferīs. do. Abb. i c. j. co. ti. ergo nec iste p̄testationes nisi dixeris defendendo primā opi. Bald. quod glo. i. d. l. more. que vult qō solutio nō possit fieri de nocte: qz sit tempus incongruū procedit quādo creditori esset periculum in aperiendo ostiū de nocte, vel quādo posset sequi deceptio in qualitate pecunie soluende. al's videt qō debitor possit soluere de nocte. put tenent Guil. Alb. de rosa. Ange. z. d. Alexan. in. l. more. Bal. in. l. acceptā. in. ij. q. C. de vsu. z notabiliter Sal. i. d. l. nō minorē. Et stāte hoc qō solutio regulariter possit fieri etiam

44 de nocte sequit quod idem erit in p̄testatione. ¶† Querit Bar. cui debeat fieri ista p̄testatio: z ꝓcludit notabiliter q ita demū pōt fieri procuratori in subsidium quando principalis haberi nō pōt, de quo plenius dixi in precedenti specie p̄testationis, vbi fecit mētionez de verbis Bar. Jtem inquātum. Bar. facit differētiā an ꝑditio negativa ponatur in legatis. an vero ponat in institutione. p gl. no. in. j. si quis institutur bṡ in diē. §. j. in verbo profinitur tēpus. ff. de ber. instit. Bar. in. l. hec ꝑditio si in capitoliū. ff. de condi. z demon. Dic q rō differētie est q fauorabilior sit interpretatio i institutione in qua tractat de maiori p̄iudicio q̄ fiat in legatis. gl. est in. l. si plures. i gl. fi. ff. de cōdi. inst. Bar. i. l. sub ꝑditiōe. post gl. ibi

a ex Lib. x. Ampliatio. c. nō est obligatorius. ℈ tenet. Jpse Ja. i. l. is cui bonis. co. z vōv. obl. z i. l. pacta q̄ ptra. C. de pac. Purp.

b ¶ Interpōi de nocte. Adde. doc. i. c. q ad cōsultatiōē. de re iud.

gl. ibi. ff. de hĩ instit. pbat optime i. l. pe. §. j. iũcto. §. illo. C. ẽ necess. ser. hr. illi. Ultimo tene méti illis q̃ signáter vult Bar.
45 in fi. isti⁹ ptestationis icitatorie⁹ q̃ si ex dispositiõe legis vl̃ statuti quis debeat incidere penam si certum qd nonfecerit: non expectat illud q̃ desinat illud posse facere vt icidat i penam. sed quãprimũ est in gradu q̃ possit facere. ꝛ lit in mora faciendi incidit in penã vt in vltimis voluntatibus, ꝛ sit secus in cõtractib⁹. ita itipulat⁹ magna de ver obl. l. j. §. ite ñ ita. ff. ad. l. fal. ꝛ istõ multũ no. Jo. de Im. ꝛ do. Alex. bici vlt. co. Pondera ergo Bar. valle q̃ dispositio statuti egparet vltimis volũtatib⁹ ꝛ non cõtractib⁹. Ex quo cozrelarie infertur q̃ statuta debent regulari ſm leges loquẽtes de vltimis voluntatib⁹ ꝛ nõ de cõtractib⁹. Idez ꝛ Bar. in l. j. per gl. no. ibi. C. de ẽs quib. vt indi. Quis alibi de hõ dubitet Bar. ꝛ reliquat cogitandũ in l. suus quoq; §. fi. in. ũ. col. ff. de bere. instit. ꝛ in l. j. ff. de in diẽ addic. ꝛ ꝛriũ tenet Bal. in l. oẽs popul. ad fi. ff. de iusti ꝛ iur. ꝛ in l. ꝛctus. ad fi. C. de fid. instru. quẽ reprobat Lud. ꝛ Mod. in l. iiij. §. cato. in vlti carta. ff. de verb. oblig. ꝛ Lud. in l. vnica. in iij. q. C. qñ nõ petẽ. par. Unde precedens opinio est vera ꝛ cõmunis. quã ẽt tenet Bal. in ti. de pace cõstan. in verbo. in criminalib⁹. ꝛ in l. ꝛ si post tres. i. ix. co. ff. si quis cau. ꝛ in l. pe. i. ũ. co. C. de ꝛ. lig. ꝛ in. c. fi. i vĩ. co. ẽ cõstit. Lyd. ro. in cõsi. cxxiij. q̃ ici. circa primũ dubiũ quo queritur an de iure cõmuni. in ũ. col. Confirmo istã cõclusionẽ quia bonũ est argumẽtũ de testõ ad statutũ, ꝛ econtra. l. fi. C. de reb. alie. non alie. ꝛ §. disponat. in aut. de nupt. colũ. iij. no. Ang. in l. j. ff. de acqui. her. per tex. quẽ ad hoc reputat singularem in l. iiij. C. de omni agrodeser. lib. xj. Sedo facit p oẽs modos p quos cõiecturatur mẽs. testatoris p eosdẽ cõiecturat mẽs statuti ſm Ang. in cõsi. cclxx. quod incipit Marti. Jo. de Ylorem. in iij. col. ad fi. Tertio facit: quia prohibitio testatoris equiparatur prohibitioni statutarie ſm Petr. de anch. in ps. c. q̃ incipit plura sunt dubia. Quarto accedat: q2 pl⁹ põt statutum q̃ testator quãtũ ad derogãdum iuri publico formali. Mã statutum vel cõsuetudo potest derogare solennitati requisite in testamẽtis. l. si non speciali. ꝛl. fi. C. de testa. testator autẽ non posset. l. testandi. C. eo. iuncta. l. nemo põt. ff. de leg. j. ꝛ sic bene babes expeditam totã repetitionẽ Bar. hic. Ultra
2 cõmentaria Bar. pro complemẽto presentis materie teneas menti in practica famosum ꝛ singulare dictũ Inno. i c. Cuma. de elec. qõ referunt ꝛ sequũt do. Jo. ẽ imo. ꝛ Alex. bic
46 ad fi. † q̃ citatus cõparens cozã aliquo iudice ordinario vel delegato non debet simpliciter ptestari q̃ per actum quẽ facit vel in futurũ faciet non intendit vllo mõ in eum cõsentire quia si ita simpliciter protestaretur iudex posset ter hõ eũ reputare contumacẽ ꝛ procedere contra eũtã quã cõtumacem premedia que cõpetũt ꝛ contumaces: puta p ipositionẽ mulcte vel per excõmunicationem. Und cautela est quã totus mundus sequitur q̃ in tali ptestatione addat q̃ non intendit i eũ consentire nili sit ꝛ quatenus a iure arctetur, ꝛ dicit Inno. qõ fatuus est qui aliter protestatur, allegat tex. i. c. ex parte. el. j. in versi. ad intelligẽdũ ibi qz citat⁹ stare noluit iuri. de verbo. sig. Sequũt Jo. and. Bal. Imo. ꝛdo. Ab. in. d. c. cumana. ꝛ dicit ibi do. Alb. q̃ canoniste ꝛ legiste communiter sequũntur istud dictum Inno. quamuis do. Anto. de But. ibi in vltima col. tenet ꝛrium. sed eius fundamentis respõdet ibidẽ Abb. vt ibi per eũ. Idẽ cum Inno. tenet Imol. ꝛ do. Abb. i. d. c. cũ Ma. Ferrarien. do. Ab. in. c. fi. de dolo ꝛ contuma. Bal. i. c. j. ad fi. in tit. an apud iudi. vel cur. do. qõ. feu. ꝛ in c. j. in. iij. col. de mili. vasal. qui contumax est. in vsib. feu. ꝛ in l. ũ. p illũ tex. i fi. C. vbi qs decur. vel coborta. Idem tz Ang. in. l. non videt. la. ũ. ff. de iudi. vbi dicit se ita practicasse contra quẽdam magnũ aduocatũ qui ex hoc fuit valde iratus. idem Ang. in. §. j. in. ũ. col. in aut. de exhiben. reis. ꝛ in consi. cxxij. q̃ icip. i causa accusationis. ꝓducte p Philip. Imo. in. l. quidã cõsulebãt in vlti. col. ff. de re iudi. ꝛ in l. si ita scriptũ. ff. de lega. j. Ludo. Roma. in. l. qui in aliena. §. fi. ff. de acqui. hered. Tu adde illis q̃ pulchre cõsuluit Pet. de Anch. in consi. xxxij. qõ incipit p statutũ in causa in qua agitur ꝛc. vbi singulariter tz qõ si i cã requirente libellũ aliqs porexerit petitionẽ sollẽnem continentem omnia que sunt de substantia libelli ꝛ adiecit clausulam que semper apponitur in libellis videlicet non in formã sollennis libelli sed qualis qualis petitionis ꝛ simplicis factinarrationis q̃ pp illam clausulam super tali petitiõe tanquã inepta procedi non dz ꝛ si procederetur iudicium eẽt nullum: qz cum libellus sit fundamẽtũ ꝛ substantia iudicij. vt not. in. c. j. de libel. obla. ꝛ in aut. offeratur. C. de lit. contesta. certe p talem protestationẽ manifeste apparet q̃ noluit istam petitionẽ ꝓducere per modũ solennis libelli: ergo dato qõ alis talis petitio fuisset apta ꝛ sollennis postquam eius intentio expresse refragatur: non põt super ea procedi: p regulaz. l. multũ. C. si quis alteri vel sibi. ꝛ c. cũ sup abbatia de officio dele. Itẽ qz continet expressam repugnatiam expresse resultantẽ ex verbis igitur actus vitiatur. l. vbi repugnãtia. ff. de reg. iu. Unde cautela est q̃ predictis verbis addat nõ in forma solennis libelli. sed qualis petitiõis ꝛc. nisi vbi ꝛ qbaten⁹ solennis libellus a iure requireret q̃ bene not. in practica qz vidi iam in facto obtineri. Successiue in ista materia pro-
47 testationũ addet q̃ si dico alicui tu mentiris q̃ est verbũ iniuriosum ſm Bar. in. l. itẽ apud labeonẽ. §. j. ff. de iniur. ꝛ in. l. q̃ oia. de procu. licet protester ꝛ dicam salvo honore vel salua reverentia tua talis ptestatio me non iuvat quin tenear actione iniuriarũ. ita no. Bal. ꝛ alij in l. si quis extraneus in pri. p illũ tex. ff. de acquir. here. Et ibidẽ Bar. assignat rationẽ: qz verbũ iniuriosum precedens declarat q̃ non tz volũtatẽ servandi illi honorẽ. l. si non convitijs. C. de iniu. Pondera istã rõnẽ Bar. que innuit q̃ si primo precederet ptestatio q̃ diceretur conseruaret honorẽ, ꝛ nõ teneretur iniuriarũ: puta si dicerẽ salua reverentia tua vel tuo honore tu mẽtiris. ita põderat Ang. in repertorio suo in dictione verbã illa tu mentiris. Sed credo q̃ sive illa protestatio precederet sive sequeretur q̃ non esset differentia vt robicz teneret iniuriarũ: eo quia protestatio cõtraria actui non dependent a potestate protestantis nihil operatur presertim qñ factum est potius protestatione. c. solicitudinẽ. in fin. de appellatio. no. i. d. c. cũ Ma. ferra. ꝛ dictũ est. §. post Bar. i prima specie ptestatiõis. Preterea ista ptestatio simultanea est cõtraria actui qũ gerit: ergo rõne repugnãtie vitiatur p regulã d. l. vbi repugnãtia firmat Bar. s. in prima specie protestationis vbi dixi. Tertio i hys q̃ simul fiũt non refert an sequatur vt no. Bar. ꝛ alij. in. l. si ita scriptũ. §. de leg. j. Teneas ergo indistincte decisionẽ Bar. in. d. l. si quis extranei⁹, ꝛ adde q̃ idẽ tenet Alb. hõ rosa. i secũda pte statutorũ in. q. xliij. que incipit. Sed quid si qs dicat do. Ab. in. c. cũ te. de re iudi. ꝛ in. c. ea te. de iureiu. do. Alex. in. l. iij. in prin. ff. de lib. ꝛ posthu. ꝛ in l. turpia. in prin. ff. de le. ꝛ in l. si. q̃ qsq; iu. ꝛ ista est cõmunis ꝛ vera sententia: reperio tamẽ Spe. expresse tenentẽ contrarium de q̃ scribentes nõ faciũt mẽtionẽ in tit. de aduocato. §. iam nũc. in ver. hoc caue. vbi tz q̃ si dico tu mentiris salua tua reverẽtia qõ nõ teneor tibi in iuriarum. Tene conclusionem ex qua infertur qõ si contra testes ꝛ me productos opponam qõ sunt infames criminosi ꝛ ribaldi premissa protestatione qõ ista non dico animo eis iniuriandi premissa ptestatio nihil releuat, vt pz ex pdictis aliud bene releuat: qz non presumit qõ dicta verba dicã animo iniuriandi. sed principaliter ad defensionẽ iuris mei. fz Bul. hõ Ru. Bal. Ang. Sali. ꝛ alios in. l. si. qẽquisq; iur. Ang. l. item. apud Labeonẽ. §. qõ ait. ꝛ in. l. iniuriarũ. §. si quis. ff. de iniur. Ad predicta simile si dico alicui tedet me qõ fueris condẽnat⁹ de falso teneor actione iniuriarum qz presumitur qõ dixerim animo iuriandi, licet prepositum illa verba tedet me ſm Ang. in l. vestem. ff. de in iur. Postremo ꝛquãtũ Bar. ꝛ alij omnes post eũ faciũt quatuor species que appellatur protestatio
48 † Credo qõ tz addi quinta species que appellatur protestatio conseruatoria vel reseruatoria iuris de q̃ prop⁹ie loquit tex. in. c. solicitudinem. de app. ꝛ in l. si debitor. §. j. ff. quib. mod. pig. vel hypo. sol. quãuis Bar. ista iura ponat sub prima specie declaratoria. Ista protestatio seruatoria credo qõ sit duplex. Quedã em est conseruatoria solius iuris protestantis prout est in casu. d. c. solicitudinẽ. vbi protestans nõ agebat declarare voluntatẽ. sed agebat conseruare ius suum appellationis iterpositẽ ne tolleret procedẽdo coram metropolitano. simpliciter in d. l. si debitor. §. j. quando 2sentio salvo iure meo ista est ptestatio reseruatoria iuris protestanti. ꝛ operatur ne consens⁹ ei⁹ si bi preiudicet. De ista protestatione conseruatoria iuris protestantis pono aliqua notabilia exempla. primũ exemplum est pone qõ aliqua res dat insolitũ creditori tz creditor expresse protestari qõ si cõtingat talẽ ab alio evinci qõ a prima obligatione ꝛ actione non discedat. Ista protestatio est vtilis pp fideiussores qui sunt dati in prima obligatione: ꝛ quos alias nõ dareꝫ regressus nisi facta dicta protestatione reservationis. Certe ista protestatio est conseruatoria iuris: nõ autẽ declaratoria nisi largo modo, ita Bar. in. l. si q̃ aliã pn. in j. opposi. ff. de sol. ꝛ in l. eleganter. in pri. ff. ꝛ pi. act. Bal. ꝛ Ang. in. l. libera. C. ꝛ sen. ꝛ iterlo. ꝛ indi. do. Barth. Ceron. i tantela. clxix. alias. cccl. Et ista ptestatio adhuc eẽt magis secura si in instrumẽto datiõis insolutũ creditor expresse ptestaret salvo iure hypothe. ꝛ ꝛ fideiussores primos alias per dationẽ insolutũ simpliciter factã fideiussores primi cẽserẽtur liberati vt in locis preal. Aliud exemplũ qõ creditor recipit dotẽ principalẽ dz tũc expresse ptestari salvo sibi iure petẽdi pens

a Ultra Ad ꝛ ad ista oĩa. Jas. i l. elegãter. §. j. co. ij. ff. ꝛ qdi. ind. l. l. ait ꝓtor. cõ. iij. ꝛ iij. ff. ꝛ diureiu. ꝛ i l. sancim⁹. co. j. §. extende. C. de iudi. Purp.

vel petẽdi interesse ꝙ talẽ eñ ꝓtestationẽ reseruat sibi ius petendi accessori alias recipiẽdo simpliciter sortẽ principalem sine dicta ꝓtestatione reseruatoria sibi ꝓiudicaret i accessoꝛ ꝝ ꝫm qõ notabiliter declarat ⁊ distinguit Bar in l. fi. in vlti. col. ff. de eo ꝙ certo loco Spe. in ti. de arbi. §. sequit. vers. sed pone ꝙ dum recipit. Aliud exemplum qñ creditoꝛ plures bꝫ insolidũ obligatos ⁊ recipiendo partẽ ab vno dꝫ ꝓtestari ꝙ recipit saluo iure solidi, ⁊ sic cum reseruatione petitionis residui secũdũ doc in l. si creditores. C. de pac. Bal. i l. si ex toto. §. j. ff. de leg. j. Aliud exemplũ. Emphyteuta vel vasall⁹ alienat sine cõsensu directi dñi, ⁊ in instrumẽto ꝓtestationẽ reseruatoriam sub conditione si dñs non reuocauerit alꝫ sit inepta: certe per talẽ ꝓtestationem hoc mõ factam reseuat sibi ius suũ ne cadat ꝑ alienationem: ita singulariter tenet Bar. in l. si quis locuples. per illũ tex. ff. de manu. testa. Eodem mõ si emphyteuta vel vasallus alienat sine consensu domini cũ ꝓtestatione conditionali si domino placuerit, vel sub conditiõe si consensus domini accesserit certe ista ꝓtestatio sic facta ꝙ seruat ius ⁊ facit ne cadat a iure emphyteutico: qꝛ ẽ pinde ac si domino fuisset ꝓdictũ ⁊ eius consensum habuisset. ⁊ l. fin. C. de fun. matrimo. lib. xj. ⁊ l. qui absenti. §. j. ff. de acq. pos. Ita tenet Albe de Rosa. post Albe. papi. in l. fi. i vlti. C. de iure emphy. Joan. ardiso. in summa feudoꝛ in ti. qb⁹ modis feu. mit. in rub. sua q̃ incipit si vendidit sub conditione Bal. in. c. j. §. Bq̃. in vlt. col. de succes. feudi. vbi ad Balleg. tex. ꝓ notabili in d. l. si quis locuples. Idẽ tꝫ Jac. alua. in. c. j. in ꝓin. in pe. col. de ꝓbi. feu. alie. per Fede. Eodem modo si emphyteuta vel vasallus alienat sine consensu domini cum ꝓtestatione ꝛditionali: hoc mõ factavendo ⁊ alieno tibi si ⁊ inquantũ ꝺ ipossum: ⁊ non aliter, certe ẽt si sequatur traditio per talem ꝓtestationem reseruatur sibi ius: ⁊ excusatur a pena caducitatis, ita sing̃lr Bal. post Jac. ardizo. in. d. c. j. §. hoc quoque, in pe. col. de succe. feu. vbi ꝺt ꝙ ita alias habuit consulere de facto limitando tñ vt ibi ꝓ eum. Idẽ tꝫ Jaco alua. in. d. c. i. ꝓin. in pe. col. de ꝓbi. feu. alie. per Federi. Secus autem esset qñ emphyteuta vel vasallus venderet sine cõsensu domini: ⁊ ita traderet adiecta ꝓtestatione saluo ⁊ reseruato consensu domini ⁊ nõ aliter: tunc enim talis ꝓtestatio nihil operat ita ꝓcedũt que dixi supra in prima specie protestationis declaratoria ad finem: ⁊ sic illi ablatum absoluti non ita reddũt alienationẽ conditionalem vt in proxime precedẽtibus secũdum ꝙ declarauit in rub. ff. sol. ma. Tolle aliud exemplũ quãdo emphyteuta cessauit soluere canonẽ emphyteuticũ tpe congruo si postea soluat: ⁊ dominus recipiat cum ꝓtestatione ꝙ reseruat sibi ius caducitatis, certe talis ꝓtestatio est ꝙseruatoria iuris priuandi emphyteutã in q̃ iure sibi preiudicasset si pensionem sine dicta protestatione recepisset vt est gl. ordinaria in c. potuit, ⁊ ibi scribentes de loca ⁊ est tex. in. l. ij. in princi. ⁊ ibi Bal. ad hoc no. ff. si quis cau. Spe. in tit. de loca. nunc alij in versi. xxv. ponunt doc. in. l. ij. C. de iure emphy. similiter si vasallus intra annum⁹ ⁊ mensem post mortẽ domini nõ petat investituram fundi ab eius hꝛdib⁹ cadit ad iure fundi, vt. c. j. q̃ tpe miles inuestit. i vlibus feudoꝛ. certe si hꝛs domini post annum ⁊ mensem recepit vasallum ad obedientiam, vꝫ sibi remisisse ingratitudinẽ more ob inuestituram non petitã congruo tpe. Ideo expresse protestari dꝫ saluo ⁊ reseruato iure priuationis feudi ꝫm Bal. in. d. c. j. in. ij. col. q̃ tpe miles. ⁊ in. c. q̃ in ecclesiarũ. in. xv. col. de consti. Possent tamẽ dici in isto vltimo exẽplo ꝙ ista sit ꝓtestatio declaratoria act⁹ dubꝫ: qꝛ ꝺns declarat mediãte tali protestatione ꝙ non intẽdit remittere ius caducitatis: attento qꝺ emphyteuta cessans soluere tempoꝛib⁹ congruis non ꝑ hoc cadit a iure suo: nisi demũ ꝺño volente ⁊ declarante ꝙ velit eũ decidisse, vt est tex. in. l. ij. i verbo voleti. ⁊ in ꝛbo si voluerit. ⁊ ibi Bar. ⁊ doc. no. C. de iure ẽphy. Tolle aliud emplũ in emphyteuta qui cessauit in solutione canonis emphyteutici ꝑ tẽpoꝛa congrua quo casu quamuis possit expelli tñ põt mozã suam purgare celeri satisfactione: vt i. c. potuit ꝺ loca. Dꝫ ergo domin⁹ eẽ bñ caut⁹: qꝛ elapso tpe soluẽdi dꝫ statim ꝓtestari etiã absente emphyteuta ꝙ nõ intẽdit eum ãplius habere ꝓ emphyteuta: certe talis ꝓtestatio operat ⁊ impedit ne possit mozã celeri satisfactione purgare, alꝫs si nõ faceret talẽ ꝓtestationẽ posset mozã suã purgare. ita tenet do. Bar. vero. in cautela. clxxxiij. que incipit tu scis ꝙ ẽphy. ⁊ lꝫ ipse non dicat ante eũ. Idẽ notabiliter tenet do. Alb. in. ij. vol. consi. xvij. quod incipit in causa que vertitur. in. ij. colum. Lu. ro. in xxxi. ciij. qꝺ incipit viso ꝓpositum. q. themate. i ij. co. do. Alex. in. iiij. volu. consi. cvj. ꝙ inci. viso themate. in. iiij. co. Sed tu aduerte posito ꝙ illud esset verũ: de quo tamẽ pleni⁹ dixi in l. ij. C. de iur. emphyteu. certe rõ huius cõclusiõis eẽt ꝙ declarata domini voluntate statim ipso iure ẽphyteu. ꝓ-

natus intelligit adeo ꝙ alia sñia declaratoria ñ requirit, put tenẽt doc. in. d. l. fi. C. de iure emphy. ꝫ sic ẽ ꝙ vbi executio fit a lege ipso iure, ibi ampli⁹ nõ est locꝰ purgationi more. l. traiectitie. §. illo. ff. ꝺ actio. ⁊ obl. ⁊ l. si is cui. ⁊ ibi no. Bar. ff. de leg. ij. Bar. ⁊ doc. in. l. si insulã. ff. de v. obl. ⁊ ℔, respectu posset dici ꝙ etiã ista ꝓtestatio censeatur declaratoria volũtatis.

49 ¶ Quedã ⁊ secũda est ꝓtestatio conseruatoria iuris alterius q̃ ꝓtestantis, vt est qñ testatoꝛ legat fundũ alicui saluo ⁊ reseruato iure coloni, ne per legatariũ expellat. de quo ꝓ Bal. in. l. fi. in. ij. col. C. de vsufr. vsu ⁊ habi. ꝓ Bar. ⁊ alios. i. si qꝺ legauerit. ff. de le. j. ꝓ Ang. i l. si in veditione. ff. commu. prꝺ. Vel qñ iudex i sñia diffinitiua, reseruat sibi expresse taxationẽ expensarũ, vel ꝙ fortius est reseruat sibi qꝺenationẽ expẽsarũ. l. terminato. ⁊ ibi gl. ⁊ Bar. C. de fruc. ⁊ lit. expen. Ꝺ vltimũ, an possit reseruare condẽnationẽ expensarũ non trãsit sine magno dubio vt habes ꝓ Joder. i. l. paul⁹. j. ff. de re iudi. Vel qꝺ iudex ꝓfert sñam diffinitiuã super principali, ⁊ reseruat sibi qꝺenationẽ fructuũ qñde fructuũ nõliquebat iudici, vel qꝺ ẽ sine dubio qñ reseruat sibi declarationẽ ipsoꝝ fructuum ꝫm Spe. in ti. de alle. ⁊ dispu. §. fi. versi. qꝺ si de fructib⁹. Bal. in. d. l. terminato. Ang. ⁊ Ꝺo. i. Paul⁹. Itẽ qñ iudex in sñia dicit pronũcio talimodo saluo eo ꝙ infra dicam vt est gl. ozdi. in. l. itẽ labeo. §. j. in gl. parua. i verbo pure ff. sami. erc. Bal. in ti. de pace. constan. in. xxx j. co. Ang. notabiliter in cõs. cclxxix. qꝺ incipit thema tale est inter cetera capitula pacis. Vel qñ iudex. in sñia diceret condẽno te in mille, saluo ⁊ reseruato nisi itra decẽ dies ꝓbaueris te solnisse ꝫ Spe. ⁊ Jo. an. in ti. de sen. §. spes. in versic. qꝺ si iudex precepit. facit ꝙ vult. gl. Bar. in l. obligationum fere. §. cõditio. ff. ꝺ ac. ⁊ obli. Bar. ⁊ alij in l. ait ꝓtor. §. si iudex. ff. de re iudi. Vel. qñ episcop⁹ in sñia reseruaret sibi denunciationẽ pene arbitrio suo vt notabiliter ꝓ Bal. in aut. interdicim⁹. in fi. C. de epis. ⁊ cle. Vel qñ iudex immissionẽ in possessionẽ diceret saluo ⁊ reseruato iure legitimi possessoꝛis ⁊ per Bal. notabiliter. in. l. fi. i quarta questione. C. de edi. diui adria. tol. post. Bar. in. l. ille a quo. §. j. ff. ad Treb. Potes ẽt ponere alia empla ꝺ ista protestatione cõseruatoria iuris alterius ꝓut habes tex. in c. cũ longe. in verbo saluo ⁊ reseruato vniuscuiusq; pronuncie ꝑ ilegio. lxij. dist. vel ꝓut habes tex. i. c. saluo. ix. qõ. iij. Et ꝑ ista cũ laude omnipotentis dei sit impositus finis huic materie protestationũ. Sed quãuis in ista materia ꝓposuissez nihil amplius dicere: tñ ex accidẽti circa istã ꝓtestationẽ cõseruatoriã iuris protestãtis, vltra ea que dicta sunt subꝛjcio

50 aliud notabile ⁊ quotidianũ exemplũ. ¶ Pone aliqs est immunis vel exẽptus a munerib⁹ ⁊ collectis quibuscunque: iste soluit collectas vel subꝛt munera cũ protestatione ꝙ non intẽdit ꝑiudicare vel derogare sue immunitati vel exẽptioni: certe ꝙ talẽ ꝓtestationem conseruat sibi ius sue immunitatis vel exẽptionis ꝺato ẽt ꝙ volũtarie soluat. ita tenet Ly. in l. voluntarie. in v. q. C. de execu. tut. ⁊ ẽ tex. notabilis i. l. j. in. l. fin. C. de ꝺs qui sponte mune. subeunt. lib. x. Et ꝑ illũ tex. i. ꝺ. l. j. ibi Bar. not. ꝙ qui subꝛt onera sponte ꝺꝫ protestari ne ꝑiudicetur sibi vel priuilegio suo. Et ita ꝺt Bar. fecisse qñ fuit sibi imposita pstantia de qua poterat se excusare, ꝫ noluit. Nã fecit scribi in castro seu lib. o solutionũ ꝙ illud faciebat ñ animo ꝓiudicãdi sibi in ꝓilegꝭ suis ⁊ in pactis sibi factis ⁊ sequuntur Bal. ⁊ do. Abb. in. c. cũ accessissent de cõstit. Lu. ro. in cõsi. cclj. qꝺ incipit ꝓ o decisione ad fi. Idẽ tꝫ Bal. i. c. ple rũq;. de reseri. ⁊ ibi ꝺt idẽ esse si exemptus soluat cũ protestatione ꝙ immunitas sua sit sibi salua. Accedat ꝙ tꝫ Bal. in regula accessoriũ. de regu. iu. lib. vj. in a posstillis ꝙ põt quis ꝓtestari ꝙ non intendit renũciare aut derogare ꝓilegio suo, ⁊ valet talis ꝓtestatio cũ actus volũtarij possint per ꝓtestationẽ limitari. l. ij. ꝑ in. ff. si quis cautio ⁊ ita referũt ⁊ sequũtur. Ꝺo. in c. solicitudinẽ. ad fin. de appel. Itẽ limitat. d. l. j. ⁊ fi. C. de ꝺs qui spon. mune. supe. lib. x. vt ꝓ do. Alex. in consi. j. ꝙ incipit visis instrumentis exemptionis. in. vj. col. lib. j.

Lex ix.

2 ¶ Eo ipso quod res alicui pignoꝛi obligatur, videtur creditoꝛ quodammodo factus procuratoꝛ in re sua ꝓ tuẽdo iure pignoratc.

3 Cessionarius potest intentare actionẽ cessam etiam contra cedentem.

4 Licet creditoꝛ ꝓ re pignoꝛata habeat hypothecariã: tñ ꝑ seruitute debita rei pignoꝛate habeat vtilem confessoꝛiam.

5 Habens castrum pignoꝛi in quo erat ecclesia in qua dominꝰ habebat ius patronatus si vacat rector potest creditoꝛ presentare vnum rectorem.

6 Bona est consequentia illi competit ius nunciandi nouũ opꝰ qui habet ius vendicandi seruitutem.

Quando

2 ¶ Annũ. ad de L. al. cõsil. vij. ici. feuda ꝺatari⁹ tenentur in titu. ꝺ feu. Ꝑet. de anc. cõsi. 173. domin⁹ Lazari⁹ Card. sab. cõs. xxxiij. circa primũ. Alb. cõs. lxxxij. ꝺitoris. i. ij. col. j. vol. 2si. tñ. nitur. ij. vo. Jo. de ana. cõsi. xxx. vltra alia Lu. Ro. 2si. xxvij. visothem. in pri. Bau. de cacõs. clxij. circa id de quo queritur.

7 Quando ratio legis patitur vnam fallentiam nō dicitur bona ratio:eo q̄ ratio debet esse ratio generalis.
8 Argumentum a simili bene valet.

1 Creatori. ¶ Creditor rōne seruitutis ōbi
nouū nūciare,sicut ēt pōt vtilē cōfessoriā intētare.
h.d. ¶ No.j.ex isto tex.q̄ eo ipso q̄ res alicui
2 pignori obligat.vē creditor quodāmō factus ꝛ curator in re
sua p tnēdo iure rei pignorate.facit tex.i.l.j.§.fi.ff.de remiss.
alle.i gl.ꝛ i l.si pig.q̄ ibi notat.ff.fa.ei cis.facit i fi.ter.i l.j.
§.fi.ff.vsufr.q̄eadmodū caueat iuncto eoꝝ vidimus.i l.j.§.fi.
3 ff.eo. ¶ Secūdo no.ꝛ Bar.hic videri ter.intelligēdo eū gene
raliter q̄ cessionarius potest intentare actionē cessām etiam
ꝛ cedētē,q̄ videt esse cōtra tex.ꝛ gl.in.l.fi.vbi Bar.ꝛ alij no.
s.e.Lum ēt cessionarius sit procurator in rem suam vt no.in
l.q stipēdia.C.de procu.in.l.j.C.de act.ꝛ obli.ergo non pōt
ꝛ seipsum venire. Propter hoc dicit Bar.q̄ iste tex.dꝛ re-
stringi q̄ pōt contra alium sed nō cōtra ipsum dūm:ꝛ circa
hoc alē scribetes nihil addūt. Tu aduerte aut Bar. voluit
inducere istum ter respectu nunciationis,ꝛ sicq̄ creditor pos
sit nūciare nouū opus rōne seruitutis debite pedio pignora
to ēt ꝛ ipsum debitorē qui est dūs predij:ꝛ sic qui edificabat
ꝛ certe contra eū non videt q̄ res ppria debeat seruitutē.l.
vti.frui.in pn.ff.si vsufr.pe. Aut Bar.voluit iducere istū ter-
dū loquitur de vēdicatione seruitutis,ꝛ certe restrictio sua ñ
vē bona. Nā cū isti creditori cōpetat vtilis cōfessoria:ꝛ sic vti
lis vendicatio,vt hic in gl.certe vtilis pōt benc intētari con
tra cedentē:eo q̄ cessionarius tunc non agit tanq̄ procura-
tor,ſ tanq̄ vtilis dūs,vt est gl.approbata in.l.si culpa.ff.ō rei
vē.no.Bar.ꝛ alij i.l.j.§.fi.s.ꝛ. isto scō mō crederē q̄ Bar.
4 non possit defendi. ¶ Tertio no.ex isto tex.fūctagl.q̄ ſ creditor p re pignorata habeat hypothecariā.§.itē seruiana.i.
isti.de act.tūt.p seruitute debita rei pignorate hz vtilē cōfessō
riā. Ex quo corrolarie sequit q̄ creditor pōt prosequi iura ser
uitutis debita fundo pignorato.ꝛ ex hoc colligit Bal.arg.in hoc
5 tex.q̄ habēs castrū pignori i q̄ erat ecclesia i qua dūs habe
bat iuspatronat' si vacat rectorē q̄ possit creditor psentare
vnū rectorē:de q̄ habet in.c.cū bertold'.de re iudi. Tu dic q̄
veritas est q̄ vniuersitas temporalis in q̄ est iuspatronat' po
test pignori tradi sicut etiā pōt vendi.c.cū seculū.de iure pa
tr.ꝛ in.l.in modicis.vbi gl.est.ff.de ẓhen.emp.gl.i c.pie mē
tis.xv.q.vij. sed iuspatronatus.in. ẓctu singulari pigno-
ris nō transit in creditorē,vt est ter.reputatus sing.in.d.c.cū
Bertoldus.vbi Abb.ꝛ alij ita no.ad hoc ꝛ pcludūt. ¶ Quarto
6 no.ex hoc tex.q̄ ista videt ee bona cōsequētia.illi cōpetit ius
nūciandi.nouum op' qui hz ius vendicandi seruitutē. facit
ter.in.l.j.§.ius.ꝛ.§.itē Juliano.j.de remiss.in ẓrio videt ter.
in l.qui viā.j.eo.de hoc fuit dictū.in.l.j.§.ō.eo. ¶ Hic in ver
bo vēdicatio,quam diuide in tres ptes. In prima remouet v
nū ẓrium. In secunda remouet aliud. In tertia allegat duos p
cordātes ad ter.secundi ibi,ꝛ cane.tertia,ibi ꝛ facit. ¶ In ea
7 gl.ibi hic non est bona ratio quia fallit in eo.ꝛc. ¶ † No.q̄ qñ
ratio legis patit vnam instantiam vel vnam fallentiam non
dicitur bona ratio q̄ nō est generalis. Propter hoc quotidie
allegatur ista glo.q̄ ad tollendū cōsequētia sufficit dare vnā
instātiam,ꝛ istud clare dicit gl.in c.sicut vigeri.j.qō.j. Adde
gl.in.l.manumissiones.in verbo gene.ff.de iusti.ꝛ iur.gl.in
l.ifi.§.incertā.in vbo titius.ff.de acqui.pos.ꝛ gl.i.l.illo.C.ō
colla.ꝛ in.l.j.in gl.penul.C.de pscrip.lon.tēp.ꝛ i l.j.C.ō ser.
fug.ꝛ in.l.q.ff.de pac.ꝛ in l.sinaute.§.possidere.ff.de rei vē.
ꝛ in.c.fi.in vbo q̄ vis de pcu.in.vj.ꝛ i.c.fi.de re iudic.i.vj. Ꝛ
aduerte q̄ Bali.in.l.p̄cetibus.i.ꝛ.col.adfi.C.de ipube.ꝛ alijs
substi.formaliter ēt q̄ miseri canonistę ita respondēt,q̄ p da
tionē instātie tollatur ppia,sed istud ōt nunq̄ sibi placuisse:q̄
a regula recedere non debem' q̄ p aliquem specialē casum ꝛ
diuersum ab eo de q̄ querimus,vt.l.ius singulare.ꝛ.l.q̄ vo.
ẓ.ff.de legi.ꝛ maxime fm eum in separatis.l.naturaliter,§.
nihil cōe.ff.de acqui.pos.l. Papinianus exuli.ff.de min. Ꝛ
certe ista ēt ē regula. Aristo.in.viñ.topicorū,vt refert gl.i.d.
c.sicut vigeri. Secōdo aduerte q̄ Are.i l.ex facto in pri.i vi.no
ta.ff.de vulga.ꝛ pup.not.ex illo tex.q̄ qñ duo sunt regulariē
equiparata,ſ deē instātia ꝛ diuersitas i quibusdā' nihil omi
nus pōt argui de vno ad aliud ibi cū arguit iurisconsultus ō
substitutiōe pupillari ad exēplaria,vbi est idētitas rōnis ſ i
gbusda differāt,vt ibi habet:ꝛ tū dātur istātie vt l.humanitas
C.de impub.ꝛ aliōs substi.ꝛ in.ō.qua rōne.insti.de pupil.sub-
sti. Et si dicat q̄ istud sit ꝓtra regulā isti' gl.vt i.d.c.sicut vi
geri.q̄ ad tollēdā ꝓsequētiā sufficit dare instātiā rūdet Are.
q̄ p̄cedēs notabile,p̄cedit qñ agit de extēdēdo vnū ad aliud.
virtute regule ille eqparātur q̄ si regulr equiparāt sufficit
licet deāt aliq̄ instātie,vt p gl.in l.ſ quis seruo alieno per
suaserit.C.de rei.iu.l.q vo ẓ.ff.de leg.ſ q̄ extētio dꝛ fieri ex
idētitate rōis:tunc ro q̄ patitur instātiā nō est bona:q̄ nō ē
gūalis,ſ o nō fit extētio vt hac gl.ꝛ ibi plenius traditur per
Are. Tertio adde q̄ cōtra regulam huius gl.videtur facer.
8 q̄ p̄cedit argumētū a simili licet non sit omnino simile.ſ
detur dissimilitudo ꝛ deē instātia.c.constitut'.ꝛ ibi do.Abb.
in iñ.no.ad hoc no.de ap.vbi papa arguit de nūcio ad pcu
randō inter q̄s sunt differētie ꝛ dant instātie.l.multū interest.
C.si q̄s alteri vel sibi ad idē tex.in c.q̄eadmodū.ō iureiurā.
vbi papa arguit a matrimonio ẓcto ad cōtrahendū ꝛ ẓ,ꝛ tñ
ibi datur instatia per regulā.l.patre furioso.ff.de bis q̄ sunt
sui vel alie iur.vbi iurisconsultus dat instātiā:q̄ minus impe-
diunt matrimoniū contrahēdum quā non tollunt iam ẓctū
ad idē ter.i.c.cū dilecta.ꝛ ibi do.Abb.de cōfir.vti. vē inuti. a
idē do.Abb.in c.trāslato.de cōstit.idē q̄ bonū sit argumētū
a simili ēt vbi nō ē oīmoda similitudo,sed dat instantia.tenet
do.Ant.de but.in.c.nō dꝛ.in pe.col.de cōsan.ꝛ affi.Et p hoc
solco pōderare tex.in.l.fi.vbi dixi.C.ō colla.vbi tex.arguit ō
castrensib' vel quali ad aduētitia:ꝛ tū dant multe,vt patet p
solutione ad aliā regulā. Et ad regulā huius gl.cōclude suffi
cere q̄ in illa materia in qua arguit sit similitudo rōnis ꝛ idē
titas,ſ in alijs sit dare instātiā.ita p propzie loquitur tex.d.
l.fi.C.de colla. Ibi enim castrensia vel quasi:iō nō cōferebātur
etiā de iure antiq̄:q̄ etiā si remanciſſet in ptāte patris,illa ñ
fuissent quesita patri.istamet rō militat in aduentijs quo ad
illā materiā ꝛ istud sufficit quod ad aliā reperiantur instātie.
Hinc dixit do.Abb.in.d.c.cōstitut'.in iñ.no.q̄ modus ōstru
endi argu.a simili est probare dissimilitudinē in illo actu ad
quē fit collatio. Hinc etiā no.do.Abb.in.c.q̄eadmodū.in.j.
no.p illū tex.q̄ valeat argūm a similidata similitudine i eo adq̄
confertur licet i alijs non sit omnino similis.ita tz Jo. And.
in.c.non potest de preb.in.vj. Hinc est q̄ gl.nostra ponit in-
stantiā in materia in qua arguit iurisconsult'. ¶ In ea.gl.
ibi,sed ea est bona q̄ ipse iudi petitio ei datur. Ista rō gl.
peccat eodem morbo q̄ glo.reprobat rōnē iurisconsulti:q̄ li
militer ei obstat illud qd dicitur de seruitute rustica in l.qui
viā.j.eo. Unde dicunt Ja.ō Are.By.ꝛ Alb.hic qd ratio ter.
est bona hoc modo sane intellecta. Quicunque dat petitio ser
uitutis in ea re que est apta nunciationē recipere.ibi etiā pōt
nouū opus nūciare.ita loquit tex.hic ꝛ in cōcordā.allegatis.
s.in vltimo no.sec' vbi res vel materia non sit ad hoc apta.
d.l.qui viam de qua lege fuit dictum in.l.j.§.fi.s.eo.Jason.

Lex .x.

1 ¶ Nunciatio noui operis pōt fieri furioso ꝛ infanti.
2 In omni denunciatione requiritur aliquis qui intelligat.
3 Stipulatio ō opere demoliendo idē importat q̄ stip.iudi.sol.

Operis noui. Nūciatio noui operis
ht in rē nō in psonam:
iō pōt fieri ẓ furiosum ꝛ infantem ꝛ etiā fabris vel
artificibus. Itē cautio de opere demoliendo con
mittitur ad interesse p iniam declarādo.h.d.cū duabus legi-
1 bus sequētib'. ¶ † Not.p.ro ex tex.ibi,ꝛ ideo furioso ꝛ infanti
q̄ nūciatio noui operis pōt fieri furioso ꝛ infanti. Jm.ꝛ Paul.
de ca.exponūt tex.p.ro cōtra infantē ꝛ furiosum put ēt expo
nit gl.hic q̄ non sufficeret eis nunciari cū nullū habeāt intel
lectū p out etiā dicit gl.in.l.cuil.bet seq. Ideo debet nūciari
fabris:vt dicit lex sequens que venit cotinuative,ꝛ reddendo
rōnē. Vel requiritur q̄ sint ibi persone intelligentes que re-
ferant tutori vel curatori,prout tz gl.in seq. Alb.ꝛ oēs alij.o.
hic Rap.Lu.ꝛ Ilex.in.l.de pupillo.§.nūciatione.s. eo.ꝛ ita
cōiter tenetur. Adde q̄ Bal.in.c.in omni negatio.de testi.di
2 cit q̄ in ista.l.cuilibet.in verbo intelligēti est ter.aureus † q̄ in
omni denūciatione requiritur aliquis qui itelligat. Secōdo no.
3 ex.l.operis.† q̄ stipło de opere demoliendo idē importat qō
stipło indicatum solui.tex.est hic ꝛ in.l.stipulatio.§. habet.
j.eo.no.Bar.in l.de pupillo.§.qui remissionem.ō.e. Jason.

Lex .xij.

1 ¶ Remissio nūciationis referenda est ad personā domini.
2 Actus celebrat' cum procuratore in causam domini in du-
bio non videtur referri ad personā domini nisi exprimatur.
3 Procurator potest cum causa nūciare appella.
4 Procurator simpliciter constitut' ad nuciandum nouū op'
potest remittere:eo quia talis remissio venit in necessariam ꝛ
sequentiam.
5 Arbiter ꝛ delegat' possunt incidēter cognoscere ꝛ pronūcia-
re de causa rei.in integ.licet non principaliter.
6 Licet procurator nō teneatur prosequi appella.a diffinitiua
tamen ab interlocutoria tenetur appel.prosequi cum aliaꝝ
nō posset perficere causam principalem.

Similia ad de gl.il.j.de leg.iñ.Do.i l.j.ff.ō offic. eius.Inn.in c.qualiter.ō accu.

Cum procurator Quēadmodū satisdatio rati pręstita a procuratore nūciāte. ita z remissio nūciationis ad ꝑtē psonam referēda. h. d. ꝑm verū z cōem intellectū q ponit in ꝓn. z fi. gl. magne. Nota ex isto tex. ꝓ3 munē intellectū ꝯ remissio nunciationis referēda est ad psonam dñi. Ratio ē ꝓ3 Bar. z doc. inferius: qz cū ista remissio fiat ꝑ viam satisdationis de opere demoliendo q̄ continet interesse. l. stipulatio. §. h3. ꝛ. eo. ergo ad interesse dñi d3 referri. l. pe. ff. ū qs cau. alle. in gl. tu aduerte si istud. notabile ē verū ex eo qz cōtrarie sequit qđ actus celebrat' cum procuratore i cām dñi. i dubio nō vr referri ad psonā dñi nūi exꝑmat. Hoc aūt est falsum: qz qđ procurator facit actū vt procurator semp intelligit referr' ad dñm ly exꝑimat. tex. ē. i. d. l. pe. ff. si. qs cau. i. l. post morte. §. j. ff. q̄ ex fac. tu. no. Bar. z ibi dixi. i. j. §. nūciatio. §. e. cū concor. quas ibidem. Vā plz mihi pl' intellect' quē ad istū tex. ponūt Guid. de Suz. z Alb. d' Ros. hic ꝙ teste ter. loquat q̄ nūciatus simpliciter pstitit satisdationē de ope demoliēdo nec exꝑesse retulit ad psonā dñi qđ tñ cesset collata in psonā dñi. Unde refert Alb. ꝙ iste tex. allegat i ꝓctica ꝙ si a procuratore aliqd simplr fiat vel recipiat ꝙ semp intelligat referri ad psonā dñi. z faciūt iura ꝑallegata, nec vba Bar. hic i ꝓn. intellect. gl. repugnant imo per eū assignata bene congruūt. Secdo argumēto hui' tex. ōcidit signāter Bar. hic post Ray. de for. ꝓ ꝙ procurator pōt cū cā renūciare appellatiōi. cā aūt est ꝑm Bal. si videt hoc exꝑedire dño forte qz appellatio est temeraria z iusta. ¶ Nota qz ex hoc nota. limitat regula q̄ h3 ꝙ procurator ēt cū libera nō ꝓt renūciare appellationi, puta no. An. i. l. ab executore. ff. de appel. z i. l. j. §. j. ff. a q. ap. nō l. z. in l. bonorū. ff. rē rat. ha. no. Bal. in l. si. de tēp app. ꝓ2 ista limitatione facit in simili tex. in. l. si homiem. ff. mād quē tex. alle. Bar. i. l. nō solū. §. morte. i. pe. char. ē. z. vbi plura addidi ad illū ter. in. v. char. circa fi. ¶ Bl. i verbo remisso. i. effectu ponit tres intellect' ad istud ꝓncipiū ly videat ponere quatuor. Mā ꝓim' z vltimus ad idē tēdūt, z cōiter iste tenet ꝓ rōnē Bar. Scōm intellectū reꝓbat Bar. ꝙ duo fūdamēta z faciunt duo alia fundamēta Bar. i sequēti itellectu. Tertiū intellectū appꝛobat Bar. z cōfirmat duob' medīs deinde facit tres illationes. Prima illatio est ꝙ procurator simpliciter cōstitutus ad nūciandū nouū op' pōt remittere eo qz talis remissio venit i necessariā ꝓsequētiā. Facit rō q̄ procurator ad aliqd simpliciter cōstitut' intelligit etiā cōstitut' ad accessoria z dependētia. l. cuicūq;. §. si ei quē. ff. ō isti. actio. z ē gl. no. in. c. cū olim ꝓ2 de offi. de leg. Limitat Bar. q̄ est remissio nō grauata vtī tex. gratuitā em remissionē talis procurator nō posset facere. rō qz haberet vi donationis q̄ cesset ꝓmissa procuratori. l. Ꝯ iuris ciuilis regulas. §. si filī'. ff. ō pac. no Bar. l. li. i. ꝓn. ff. ō ꝙ in frau. cre. Subdit Bar. q cōiter habentō fectiū' q si eēt, procurator generalis cū libera posset bene facere et remissionē gratuitā ꝑ tex. in l. iij. §. nō tm. ff. de vi aut clā. qui tex. vt etiā ēt Pau. de ca. hic loquit in remissiōe q̄ gratis fiebat idē ly Pau. de ca. hic. Sed aduerte qz istud vr ꝓnia frōte male dictū: qz etiā procurator generalis cū libera nō ꝓt donare vel gratis remittere. ter. est in. d. l. Ꝯ iuris ciuilis. §. si filius. ter. in l. filiusfa. i ꝓn. ff. de dona. Tñ cōclusionē Bar. et Pau de ca. vr ꝓbare ter. in. d. §. nō tantū vbi tutor z curator pōt facere illā remissionē gratuitā vt ibi est ter. Sed constat ꝙ tutor z curator h3 mādatū q̄ale cū libera a lege. vt est gl. i l. mādato q̄li. in gl. ū. ff. de. pcu. no. Bar. in. l. inter bonorū. in ꝓn. ꝑ illū tex. ff. de admi. tut. q̄uis habeāt istud plus qđ cēsēāt loco dñi. l. interdū. la. ij. §. q tutelā. cū simi. ff. ō fur. Et tñ ꝓstat qđ tutor z cura. q̄uis habeāt mādatū a lege cū libera ñ tñ pōt donare regulariter l. j. in ꝓn. ff. de tu. z ra. distra. z ter. in. c. ij. z ibi cano. de do. Tñ in ista materia cōclude qđ procurator q̄alis cū libera siue hoc habeat a lege siue ab hoie ꝓt talē remissionē gratuitā facere in. d. l. nō tātū qñ facit sine dolo z nō calūnioſe. secus si faceret mere alo donādi. put est q̄ ius dni est liquidū z clarū: tūc nō posset l. ꝓses. C. de transac. l. tutor. i ꝓn. ff. de iureiu. cessante cm̄ dolo. Et qñ non fit mere alo donādi pars in sunt hīe mādatū i spē ad illū actū vel habere q̄ale cū libe. tex. est in. l. iuri siurādū qđ ex quētione. §. si. z. l. seq. ff. de iureiu. Hinc ē qđ q̄ habēt mādatum q̄ale cum libera a le. vl' ab hoie pōt expedire oīa in qb' regrit speciale mādatum. ita no. Bal. i. l. illō. §. j. ff. de minor. z addi. Spe. i. ti. de i. inte. rest. in. j. col. in ver. legitī. z publici administratoris Ly. z Bal. in. l. j. C. etiā per pcu. Pau. de ca. in. l. iusiurādū. z ad pecunias. §. defensor. ff. de iureiu. z ido. in. d. l. ꝓses. Secunda illatio Bar. ē qđ ly ad petendā restitutionē in integrū requiratur speciale mādatū. l. illud. §. j. ff. de mino. §. coram felicis. de in inte. resti. illud est verum q̄ ꝓncipaliter, de ꝑ se

peteret. sec' si incidēter in cā inchoata contingeret inalīqu o esse necessariū peterer. st. i integ. Adde Bar. i l. qui ꝓp nō. §. item querit ꝑ illum tex. ff. de procu. z in. l. j. B. et per procu. Bar. z Bal. i. d. l. illō. §. j. imo q̄alius no. Car. in. l. idē beti ꝑ illū tex. ff. de condi. inde. Ido in o. b' calib' requirētib' speciale mandatū enumeratis ꝑ gl. in. c. qui ad agendū. de pcu. in. vj. ꝺ3 intelligi si ꝓncipaliter itētetur. sec' si i cōsequētiā z incidēter. Cōfirmo conclusionē Bar. nā arbiter ꝺ3 limitatā notionē, vt nō pl' possit q̄ ꝑ partes fuit exꝑesse cōmissum. l. nō distinguem'. §. de offi. ff. de arbit. idē est in iudice delegato. Et tñ ego habeo ꝙ arbiter delegat' possunt incidēter cognocere z ꝓnūciare ō cā rest. in ite. ly nō ꝓncipaliter. ter. est no. in. c. pe. de resti. i inte. facit tex. in. l. fi. z ibi Rap. ful. no. C. vbi z apud quos. Spe. in titu. de arbitris. §. h. in x. item cā. Accedat qz multa in cōsequētiā permittūtur q̄ ꝓncipaliter nō cōcederēt. l. j. in ꝓi. ff. de autho. tu. l. quoties. vbi Cyn. z alij C. de iud. facit. l. si vnus. §. illud. ff. ō pac. habeēs. l. fi. ff. ō iurisd. om. iu. Accedat no. tex. i. l. tutor rerū. ff. de admi. tu. vbi illō q̄ ꝓncipalr ꝓhibetur permittit i cōsequētiā quē tex. ꝓ singulari ad hoc no. Alre. in l. si qs nec cām. in ꝓnc. ff. si cer. pe. Tertia illatio Bar. ēt ꝙ ly procurator nō teneat, ꝓsequi appellationē a diffinitiua. l. inuit'. C. de procu. z meli'. i c. nō iuste in fi. eo. tit. tñ bene tenet ꝓsequi appellationē ab interlocutoria cūalis nō posset perficere cām ꝓncipalē ꝑm Inn. in. d. c. nō iniuste. Adde Bar. in l. nō cogēdū. §. fi. ff. de procu. Bar. z alios in. d. l. inuit'. Limita istā cōclusionē Bar. nisi talis appellatio ab interlocutoria veniret tractāda in alio loco remoto ꝑm Spe. in ti. de ap. §. j. in ver. illud aūt Salice. z Mod. i. d. l. inuit'. Ꝓ2 ista limitatiōe bene faciūt duo ter. in. l. sed z be. §. nō solū in ver bo in eadē ꝓuincia. de procur. z ter. in l. sancim'. la. j. in ꝟbo in eodē loco. C. de aduo. diuer. iudicū. qđ diligenter no. ꝓ2 appellationibus ab interlocutoriis que quotidie interponuntur ad romanam curiam.

1 ¶ Nunciatio no. ope. nō est geminanda quādo vigoꝛe ꝓme nunciationis ꝓstita est satisdatio de opere demoliendo.
2 Si quis fecerit secūdā nunciationē videt recessisse a prima.
3 Inter pellans sepius debitoꝛe nō videt recedere a prima. interpellatione.
4 Si creditoꝛ exꝑesse cōuenit qđ non possit pignus alienare: tamen si debitoꝛ cessat in solutione ꝓcedente trina denūciatione non obstante pacto poterit alienare.
5 Facta prima nūciatione si nuncians edificat est acquisitum ius penale demolitorium.
6 Per secundam concessionem ꝓncipis non vi' ēt prima revocata imo secunda concessio operat vt censeatur facto ꝑ ꝓ2 motu ꝓncipis vbi alias in dubio censeretur facta ad postulationem patris.
7 Secūa stipulatio que cōtinet idē qđ prima nūquānouat penā.
8 Per secundam interpellationē de soluēdo videt remitti mora ꝓcedens.
9 Si primo appellauī a diffinitiua viua voce z postea in scriptis, an teneat sequi primā: quia illa est que rescindit sententiam, an secundam. z nu. 10. z 11.
12 Si apellaui in voce reseruato beneficio ap. i scriptis: q̄ app. debeo ꝓsequi: z a quo ꝓpe incipit currere appelatio. nu. 13.
14 Si iudex tollit duas sententias interlocutorias de eadē re ex qua acquiratur ius z a qua erit apellandum.
15 Secunda interlo. contraria prime vel diuersa tollit primā.
16 Quando interloc. traxerit secum exꝑecutionem iudex non pōt eam revocare nisi de consensu partium.
17 Si pars ꝓducat pluries vnam scripturam coram iudice an possit vti vtraq; ꝓductione.

Si dominus. Iste. §. h3 quatuor lecturas que hic ponunt in gl. i verb. ratāfz vltimā lecturā q̄ cōiter tenet. h. d. si procurator pp nūciationē cauit de rato z deīde recepit satisdationē de opere demoliēdo si apparuerit itra certū terminū fuisse iuste edificatū si itra illū terminū dño iterato nūciet nouū op' stiplio de rato z mittit ad interesse ſz finito illo termino pōt dñs iterū nūciare z stiplio de rato amplius nō cōmittit. h. d. clare z liquide iste

1 §. ¶ Not. ex. isto tex. qđ nūciationi operis nō ē gemināda q̄n vigoꝛe prime nūciationis ꝓstita est satisdatio de opere demoliēdo. Rō huius est duplex. Prima qz nūciat' nō ds iterū grauari onere satisdādi qđ eēt incōueniens. vt l. si ante acceptū. ff. iudi. sol. secunda rō est: qz ꝓstita satisdatiōe licitū est ꝓcedere in opere l. ꝓtor. §. deinde. z l. stiplio. j. e. §. j. ergo rōne talis edificij nō pōt amplius inquietari: z sic nō pōt amplius nunciare nouū op'. ¶ Bl. in verbo ratā rem diuide in duas ꝑtes ꝓn. In prima declarat ꝓncipiū huī' legis. In secūda ponit quatuor intellectus ad hūc. §. si dūs. ¶ In eadem gl. ad fi.

gl.ad fi.Idde q̄ differt scā lectura gl.a tertia:quia in scā lectura p̄curato2 remisit nūtiationē a se factā habita p̄ditionali satisdatione,nisi intra decē dies nūciat⁹ pberet se iuste edificasse,sed in tertia lectura p̄curato2 remisit ipsā satisdationē cōditionalē,& ista differentia est ſm verba.& expresse gl.& placet q̄ alia differentia hic posita per Alex.q dicit q̄ i scā lectura nūciat⁹ p̄misit demolitionē sub cōditione nisi intra.x. dies p̄bauerit,sed i tertia p̄miserat simpr̄:q2 imo vtrobiq̄ satisdatio fuit conditionaliter p̄stita. ¶ Extra gl.tz Bar.q̄ p scāz nūciationē iudicat recessum a p̄ma.p.l.si qs cū p̄curatorio.§.fi.ff.de p̄cu.& per gl.hic i verbo nūtiauerit.& cū eo tz solus Lud.ro.hic mot⁹ satis debiliter:q2 si aliter dicerem⁹ sequeretur q̄ scā nūciatio esset frustratoria q̄ non est dicēdū qñ act⁹ pōt aliquid operari.l.qn quaginta.ff.de pba. Sed istud fundamētū est fragile.q2 i simili dicim⁹ q̄ stipulatio secunda que idē cōtinet q̄ p̄ma nihil valet.l.q bis idē.& l.si dari.cū gl.& vtrobiq̄ Bar.ff.de v̄.ob.Pro opi.Bar.istr in git tex.no.in.l.emili⁹.in p̄in.in ver.diceb.ff.de mino.quē tex.valde no.ibi Bar.in j.col.q̄ per nouā interpellationē seu p̄testationē de soluendo videt remitti mora precedens Et pondera q̄ ibi ex mora p̄cedenti erat iam acquisitū in credi tozi & tñ per secundā interpellationē illud ius & illa mora remittit.Sid idē facit q̄ tenet Bar.in.l.nō solū.§.morte.ff.co. in scā specie p̄testationis inhibitorie.circa p̄in.vbi tz q̄ creditoz denūtiat vt p̄testet & bitor q̄ soluat ista denūtiatio operat q̄ si p̄cesserit mora debitoris quod purget,allegat. l.mora.in p̄in.ff.de vſu.sz meli⁹ allegasset tex.in.l.emili⁹ in p̄in.& ibi ipse Bar.no.ad idē p̄o Bar.facit q2 per secundā delegationē intelligit recessum a p̄ima.c.ceterū.de referi. gl.in c.ex teneoz.eo.ti. Ista cōclusione Bar.repetēdūt alii oes Mod.Jo.de imo.Rap.cu.Pan.de ca.& do.Alex.hic moti,q2 secunda nūtiatio videtur potius facta ad augendum deliderū nūtiatis q̄ q̄ videat recessum a p̄ima nūciatione ſicut vide bimus in eo q̄ sepius interpellat debitor& q2 per hoc non videt recedere a p̄ima interpellatiōe.l.qui ro.§.co heredes in v̄bo sepi⁹ testatoz cōuenerit.ff.de v̄.ob.facit in ſmili tex.in.l.iij.ff.de pig.act.hic & in eo qui sepius appellat vt est gl.in.c.lotharius.in ver.appellauit.xxx.q.ij.& est tex. in.c.bone.vbi Jo.an.& alii⁹ no.de app.sic & in eo q̄ sepi⁹ petit apostolos.l.j.ff.de libe.dimis.& cle.quis.de app. Sz defendendo conclusionē Bar.potes ista argumēta retorquere cōtra Mod.vt faciāt p̄o Bar.Nō obstat ergo tex.l.qui rome §.co heredes.in v̄bo sepi⁹ testatoz cōuenerit.q2 rndeo q̄ ille tex.loquit qñ requiritur multiplex interpellatio,vt est qñ qs vult alienare rē p̄obibitā alienari.isto casu requirit q̄ multo ties interpellauerit cohēdes ad illū ter.vt no. Bal.l.ff. in iij.q.C.de edi.di.adr.tol.als vnica interpellatio sufficit vt ē gl.ord.& approbata.i.l.mora.i p̄i.ff.de vſu.no Bar.l.i.titia scio §.vsuras.p illū tex.delega.ij.& l.de pupillo.§.si plurū. vbi dixi.§.co.Luz ergo in.§.cohēdes.& necessitate requirit multiplex interpellatio,merito nō pōt dici quod per secundā recedat a p̄ima cū vtraque sit necessaria.Sed in casu nostro vna nūciatio ſ edificantem sufficiebat & non erāt plures necessarie.Similiter in.l.iij.ff.de pig.actio.est casus singularis ſm Bar.& omnes ibi,† q̄ si creditoz expresse cōuenit nō possit pignus alienare,tñ si creditoz cesset in solutione precedente tria denūciatiōe non obstāte pacto potest alienare pigno⁹.ibi ergo q2 requirit multiplex interpellatio ad hoc vt pigno⁹ cōtra expressam conuentionē possit alienari:merito per secūda vel tertiam interpellationē non videtur recessus a p̄ima.Et per hunc modū et non obstat illud qđ dicebat de eo qui sepi⁹ petit apostolos:q2 istud requirit q̄ petantur instanter instantius & instantissime iuris⁹.pal.Jdeo cū requirat ista multiplicatio per scā non recedit a p̄ima.Ad gl.in.c.lotharius. & tex.in.c.bone.Respondeo q̄ gl.ibi expresse loquit qñ illa multiplex appellatio fuit facta eodem p̄textu quo casu habetur p vna,vt inquit gl.in c.ab eo.i verbo instāter de appellatio.i.vj.& i simili gl.i.d.l.iij.ff.de pi.act.Et sic p̄clusio Bar. optime defenditur a fundamētis modernoz.ad ter.i.l.si qs cum p̄curatorio.in §.fi.ff.de p̄cu.allegatum per Bar.rñdet Jmo.Rap.cu.& Pau.& ca.hic q̄ ille tex.nihil facit ad p positum Bar.q2 loquit qñ ſm mandatū non cōtinebat p̄cise idē q̄ p̄imū sed diuersum:patet q2 secundo mādato erat datus alius diuersus a p̄imo & hic vtraque nunciatio erat scā ab eodē & sic p̄cise idē continebat.Tu dic q̄ ista solutio est de directo contra gl.in d.§.fi.in gl.i.quā sequit Bal.ibi que tz q̄ ille tex.p̄cedat etiā qñ idē esset dat⁹ p̄cura.in scōo mandato nisi intelligas illam gl.ſm Ang.& Pau.de ca.ibi. d.Alex.hic q̄ illa gl.p̄cedat qñ nouum mandatum est datum eidē p̄curatori,secus si p̄or p̄ie esset idē qđ p̄imū,tūc ſm pot⁹ venit ad cōfirmādū p̄imū & ad infirmandū vel cōstituendum ō nouo.arg.d.l.qui bis idē.ad hoc et iam allegat Pan.de ca.tex.in.l.i qs eū.§.ff.de exercitio.in verb.hoc enim edicto non transfert sed adiicitur actio.Quid teneāū? ego in isto passu ēt teneo contra Bar.sz mouear⁹ alijs medijs quā Mod.Adouear⁹ primo nā facta p̄ima nūciatiōe.li nūciatus edificet est acquisitum i⁹ penale demolitorium.l.j.§.sz si is cui.§.eo.& l.p̄etor.§.deinde.j.eo.ergo per secunda nūciationē non intelligit remissa talis pena,nisi expresse de ea fiat mentio:& tamē in secundam nūciationē nouā retur p̄cedens tolleretur ēt pena p̄cedēs.l.solutū.in p̄in.de pig. act.Assumptū probatur quia post q̄ debitor incidit in penā dato q̄ creditor expresse sibi p̄roroget terminū nō intelligit remissa pena p̄cedēs ita tz Bar.in.l.acceptā.in.vj.q.C.de de vſu.dixi in.l.j.& post operis.§.eo.vbi ad B alias cōcordātias adduxi.& redo q̄ Bar.senserit istud obiectū,& p̄terea in responsione sua cū misterio dicit qđ p operē futuro post secundā nunciationem non recedat a prima.Secundo facit q2 inducta ad augmētum nūciatis nō debēt operari remissionē & sic contrariū.l.legata inutiliter.ff.de adi.lega.& l.legata inutiliter.de leg.j.alias actus agentium operarētur cōtra eoz intentionē.l.non omnis.in p̄i.ff.si cer.peta.& l. obligationū substantia.§.fi.ff.de act.& obl.Tertio quia inducta ad vnū esse ctū non debent operari contrariū effectū etiā in illud videant facite includere.l.cū tale.§.falsam.ff.ff.de cōdi.& demōſt.Sz secunda nūciatio fit ad ligandū magis manus nūciati editū citis:ergo nō dz operari remissionē p̄cie. ¶ Quarto mouear⁹ per simile q2 per secūdā cōcessionē p̄incipis nō videt p̄ima revocata:imo scōa cōcessio operat singularem effectū vt censeatur facta p̄or ex motu p̄incipis vbi alias ſ dubio cēseret facta ad postulatione partis nisi expresse dicat qđ facit motu p̄oprio.c.si motu p̄oprio.de p̄bē.in vj.Ita singlr Bal.in.l.nec dānosa.C.de p̄ci.impe.offe.p tex.no.in.§.& hec vero in bem⁹.in aut.vt nulli iud.coll.ix.sequit Lud.ro.reputās singulare & nouū dictū in.l.ij vero.§.de viro.in xxxj.col.ff.solūma.& in.l.i.in p̄.ibid.latius do.Alex.in.j.no.ff.q̄ quisq̄ tur.Raph.fulg.in.d.l.nec dānosa.& il.rescripta.cō p̄ci.impe.offeren.† Quinto qđ per secūdā nūciationē non ſit recessum a p̄ima facit ſmile:q2 scōa stipulatio q̄ continent idē q̄ p̄ima nūq̄ novat p̄imā.l.scire debemus.in p̄i.ff.de v̄b. obli.no.Bar.in l.pe.de p̄eto.stipu.Tamē ad hoc potes dicere q̄ ideo ſit q2 secunda stipulatio nihil valet cū non iterūt stipulantis.d.l.qui bis idē.& d.l.si dari.Sexto p̄iderari posset vnū nouum attentari q̄ quēadmodū secūda interpellatio facta debitori cū magis gravat & impedit moze purgationē vt tex.not.secm vnam lecturam in.l. traiectitie.§.de illo.ff. de act.& obli.quē ter.ad hoc no.Ludo Modoer.in.l. insulā.ff.ō verb.obli.Lud.Ro.in l.si post tres.i pe.cbar.ff.si qs cau.& in cōsil.cccliij.in scōo dubio.q̄ idē est materia nostra si post p̄mā nūciationem postea fiat alia secūda nunciatio:ista secunda geminata operetur q̄ nūciatoz non habeat beneficiū satisdādi.ō quo in.l.p̄etor.§.deide.& §.seq.j.eo.sicut geminata interpellatio tollit beneficiū purgatiōis moze & si boc cētvrū esset nouā limitatio ad.d.l.p̄etor.§.deinde.cū seq.Tamē eā non firmo nec pono p̄o constanti.Et tenēdo istam partē ꝛ Bar.nō obstat illud qđ no.Bar.in.d.l.Emili⁹.i p̄in.per illum tex vbi no.† q̄ per secundaz interpellationē de soluendo videat remitti mora p̄cedens.Naz istud notabile Bar.ita generaliter sumptū est falsum:q2 imo secunda interpellatio non solum remittit p̄cedētē:imo eaz aggravat.q2 vbi eam alias posset debitor purgare,iuxta.d.l.& li post tres certe geminata interpellatio impedit purgationē moze,vt statim q̄ p̄ime dixi. Jtē q2 inducta ad augmētū nō debēt operari ꝛ rūt vt statiz dixi:Salua tamē notabile Bar.in d.l.Emilius. illo intelligendo & restringendo in termino illi⁹ legis:quia dictū do.semper debet intelligi ſm legez quam allegat.vt inqt Bar.in l.nō solū.§.si liberationis.& ba.ff.de libe.lega.Sali. in l.si er cautione.in.x.col.C.de nō nu.pecu.cū alijs concor. Debet ergo itelligi ibi Bar.,put ēt declarat Alex.hic quādo pp p̄imam moram erat acquisitū ius interpellāti ad petendum aliquā speciem vbi p̄imo nō poterat petere nisi p̄etiū certe si postea interpellet vt det p̄etiū:bene videt recedere ab effectu p̄ime moze.i.ab effectu & ptāte petēdi illam p̄imā specie,vt est tex.in.l.post die.ff.de l.commi.al⁹ p secundā interpellationē nō remittit mora p̄cedēs imo magis auge tur,vt.§.p̄oxi.dixi. ¶ Querit Bar.si p̄io appellauit a sua diffinitiua viua voce,postea appellauit i scriptis:q̄ appellationē debeo p̄osequi.& cōcludit q̄ p̄imam quia illa est que rescindit suam.Contrarium tenet Angelus hic volens qđ secunda appellatio valeat & nō p̄ima dummodo vtraq; fit

iterpolita intra tps licitū p tex. in l. si quis libellos. cū gl. C. ō appel. vbi ōz q̄ est licitū integra recedere a prima appellatione. Sed certe tex. ille nō obstat put etiā mouerit Jmo. ꝛ enī ibi decidit quod si semel appellauit pōt recedere ab illa appellatione ꝛ interponere scōā appellationē, nō tñ ōt tex. q̄ interponendō scōā appellationē videat a prima recedere, ex q̄ ad eūdē appel. Idē q̄ Ang. ō Bar. ꝛ d. An. de bu. in c. dilecto. de appel. motus p simile. qz sicut p secundū testū vī recessū a prio. l. cū in secūdo. ff. de iustit. rup. Ita p secūdā appellationē ōz intelligi recessum a prima cū actus recedēdi a prima appellatione ita pēdeat a voluntate appellātis. sicut in testamentis. Ad hoc rndēt Mod. q̄ lex prohibuit paganū decedere cū duobus testamētis: ꝛ qz actus testādi est actus vltime voluntatis: ideo lex voluit q̄ stetur vltio: nō sic est in appellatione
10 in qua non prohibet geminatio. c. bone de appel. ¶ Tertia fuit opi. Jo. an. in d. c. bone. q̄ sequūtur do. de rota in decisione. cccclxiij. in antiquis, q̄ vtraq; appellatio valeat ꝛ sic in potestate appellantis prosequi q̄ velit p tex. in d. c. bone. ꝛ gl. in c. lotharius. xxxj. q. ij. istā opi. ꝛ Bal. in l. appellatione. C. de appel. ꝛ in c. sancimus. quo tpe miles. in vsi. feu. ꝛ in l. generaliter. ij. C. de reb. cre. Et tenēdo istā vltimā esset cautela q̄ appellatus posset q̄ iudex amitta: primā appellationē ꝛ ei deferat ꝛ det liberos dimissos tunc non posset amplī appellatio geminari ꝑm Bal. in l. eos. §. apostolos. C. de ap. ꝛ late sequitur d. Bar. vero in cautela. ccxlv. que incipit, vbi q̄s potest appellare a sua. ꝛ Ang. de Are. in l. j. §. j. ff. de lib. dimisso. Quid tenēdū opi. Bart. hic est cōiter approbata q̄ tenent Jmo. Rap. Cu. ꝛ late d. Alex. hic, Bal. in addi. Spec. in tit. de appel. iō v. col. in ver. sed pone ꝛ no. Bal. in cōsi. clxiij. q̄ incipit appellatū est bis super eodē Ang. ꝛ Bald. in d. l. si q̄s libellos. ꝛ Ang. in l. si quis cū procuratorio. §. fi. ff. de ocur. Ista m opi. Bar. late tz Lud. Ro. rndet ad obiecta in ꝛrū in pl. rij. q̄ incipit in presenti consultatione prio videndū est tz idē Lud. hic aliter distinguant. Eādē opi. tenēt Jo. de do. ꝛ Ab. in c. dilecto. de app. d. Ab. in c. tua nobis. ad fi. eo. ti. de ap. Pet. de Anch. in cle. j. de dolo ꝛ contu. Archie. in §. biduū. ij. q. vj. Et sic apparet q̄ opi. Bar. est cōiter approbata, ꝛ a legistis ꝛ canonistis stringedo dossum veritas huius articuli satis pēdet a fundamento Bar. appellatio rescindit in totū sententiā ꝑm verā opi. l. j. §. fi. ꝛ ibi Bar. ff. ad turpil. gl. ꝛ doc. in l. tale pactū. §. qui prouocauit. ff. de pac. ꝛ in l. furti. in prin. ff. de ōs
3 qui notā infami. ¶ Ex quo ergo prima appellatio habuit rescindere sententiā: illud quod semel decisum est semel amplī rescindendi nō pōt. l. nā si sub cōditione post defectū. ff. de iusto rupto. ꝛ ad dissoluendū. de spon. impu. ergo scōa appellatio pōt opari. Ad hoc bene facit q̄ ōt in simili gl. in l. si vnus §. pactus ne peteret in gl. magna. in fi. ff. de pac. que ōt q̄ primū pactū iam fecerit illud quod a secundo fieri nō pōt. quam gl. adde Lu. ꝛ Pau. de ca. hic. Istud fundamentū Bar. reprehēdit Bal. in d. l. appellatione. C. de ap. ꝛ in d. c. ap. ꝛ in d. c. sancimus. quo tpe miles in vsi. feu. d. c. Lud. Ro. hic eo qz applatiōi solūo pat remediū rescissionum. vt dicit Bal. sed opatur alia remedia. qz deuoluit cā ad superiorē. c. de dilectis filijs de cano. de appel. Idē differt tps appellationis prosequēde cū incipit currere a de interpositē appellationis. cle. sicut de ap. Un secunda interpellatio tz nō possit opari quo ad primū remedium rescissiuū, vt ōt Bar. p hoc nō reddit inutilis nec inualidat qz saltē operat quo ad alia remedia pfertim vt tempus longius cōpetat in appellatione prosequēda. Nec est icōgruū, rēiā suspēsam in lōgi⁹ tpus supēdi. l. pe. ff. de pre. sti. tex. clarus in c. veritatis. de do. ꝛ contu. ꝛ in c. ita quozudā de iudeis. Ad istud fundamētū rndet do. Alex. defendēdo Bar. q̄ istud interesse longioris vite appellationis nō est in cōsideratione put tenet gl. no. in l. qui bis idē. ff. de verb. obli. p quā Bar. ibi alle. no tex. in l. pater qui castrēse. in fi. ff. de ca. pecu Tu dic q̄ ista rnsio do. Alex. nō tollit obiectum: qz gl. in l. q. bis idem procedit in stipulatione in qua stipulatione ad hoc vt valeat: solū attenditur interesse pecuniarium ꝛ nō aliud interisse. gl. est in l. fideiussoris. ibi Bar. ff. ō pac. Bar. in l. stipulatio ista. §. alteri. ꝛ in l. quod dicitur. ff. de verb. obl. ꝛ est tex. in l. ij. §. sed ꝛ si forte. ff. iudic. sol. nimirum si in stipulatione non attendit interesse lōgioris vite. Nos aūt loquimur in sentētia vel appellatione in qua nō attendit interesse vt ōt Bart. j. in pē. q. dū allegat tex. in l posthumus. §. si q̄s ex his de inof. te. ergo si interesse accedat qualecūq; sit in sentētia q̄ appellatio ne attenditur mihi etiā ex alijs duobus non plz fundamentū Bar. ꝛ docto. quia istud fundamentum non est generale: qz appellatio non semper competit ad rescindendū sed etiam ad declarandum nullum q̄n sententia a qua appellatur est nulla l. j. si expressum. ꝛ ibi Bar. ꝛ alij. ff. de appel. ꝛ l. quedā mulier. ff.
fam. er. Sicut etiā bono ꝛū possessio ꝛtab. aliq̄n dat ad rescindendū. l. vt liberis. in verbo recessisse. C. de col. aliq̄n ad dcla, randū nullū. o. l. posthumo. ꝛ ibi Pau. de ca. ꝛ Alex. declarāt C. de bo. pos. ꝛtab. Sedo qz p secūdā appellationē recedendo a prima appellatione: certe respectu prime appellatiōis sniā remaneret firma. c. quod ad consultationē. de re iu. l. si. C. de
12 tēp. appel. ¶ Querit Bar si appellauit in voce, reseruato beneficio appellandi in scriptis: q̄ appellationē debeā prosequi. Et ꝓludit q̄ cēseat vnica tm̄ appellatio redacta in scriptis. Secūdū istā decisionē limita illud qō tz Bar. in p̄cedēti q. vt prō cedat q̄n appellationes sint simpliciter interpositē: sec⁹ si pri-
13 ma esset interpolita cū reseruatiōe, ¶ Nō apit tñ clare Bar. an tps prosequende appellationis incipiat currere a tpe quo appellatio erit redacta in scriptis, an vero prius. Tū in nauit q̄ incipiat a tpe quo interposita est prima appellatio viua voce, ꝛ istud expresse tz Bal. referendo Bar. hic in l. appellatione. C. de appel. Eo qz secundus actus non est secundo loco apellare sz ē appellationē nō scriptā redigere i scriptis: iō posset deraz tps pme appellatiōis: nō qz prima, sed qz vnica. d. l. instituo talis. ff. de jd. insti. cū alijs hic allegatis p Bar. Pau. de ca. hic refert q̄ vidit plia q̄ pluriū notabilū doctorū quid consuluerūt, ꝛ q̄ ēt ipse fuit tunc prsequut⁹. Nūc aūt tz ꝛiū qz pria appellatio censet poti⁹ quedā protesta. appellādi in scriptis q̄ q̄ sit appellatio viua voce. arg. l. fideico. §. j. ff. de le, iij. Vāt tz quod tps incipit currere q̄n redigitur in scriptis, ꝛ istud est vtilius appellanti: ergo sequē. est Bar. l. si q̄s intētone ambigua. ff. de iu. ꝛ istud vltimū tenet Jmo. hic ꝛ in c. sua nobis. ꝛ in c. dilecto. de appel. Adde q̄ ipse Pau. de ca. in pli. xv. qō incipit sup prio dubio clara est rnsio refert q̄ illi valētissimi doctores q̄ soluerūt ꝑm primā opi. Bar. fuerūt do. Ant. de bu. Pe. de Anch. ꝛ do. Onofrī⁹ de perusio. ꝛ eos ibi simpliciter sequitur Pau. de ca. ꝛ latī⁹ in pli. sequē. q̄ incip. In dubio prefati excellentissimi doc. Tamen. opi. quā tenet Pau. de ca. hic vī esse magis cōis. Eam etiā tenent Ange. ꝛ Bali. in l. si q̄s libellos. C. de app. ꝛ Ang. ibi ōt quod ista ser
14 vat consuetudo. idē tenet d. Ant. ꝛ do. Ab. in c. dilecto. de app. ꝛ do. Alex. hic. Querit Bar. ¶ si iudex tulit duas interlocutorias de eadē re ex qua acq̄ratur ius ꝛ a qua earū ocbeat appellari. Adde ei⁹ dictis. Primo inquātuz concludit Bar. q̄ per secundā interlocutoriā cōtrariam prime tollitur prima allegat tex. i. l. si op⁹. j. e. Illa lex parz vī nihil facit: eo q̄ ibi secūa interlocutoria faciebat expressam derogationez prime vt ibi p gl. ꝛ Bar. eo qz ibi pretor expresse revocauit primā cōmissionē factā nuncio denunciando nouū opus. prout etiaz illū tex. alibi declarat Bal. in. c. cū venissent. i pe. col. ō eo qui mit. i pos. Dic ergo melius facere p Bar. qz si p diuersaz interlocutoriā tollit prima vt iurib⁹ hic allegatis p Barto. quā to fortiō ōz tolli p contrariā. Ad idē bene facit illud qō tenēt do. de Rota in cōclusionē. v. q̄ incipit, ītē si post cōclusuz in cā vbi nota. tenēt q̄ post cōclusionē in cā ꝛ postq̄ iudex prōnunciauit esse cōclusuz in cā ista est sniā interlocutoria. Juxta gl. i. l. cū clericis. C. ō epi. ꝛ cle. Si postea admittat articulos reseu admittat partē ad pbandū vī reuocasse cōclusionē in cāza p admissionē vnius ex ꝛūz⁹ intelligit aliud revocatum. l. illo. d. ff. de acqui. her. Illā decisionem referūt ꝛ sequuntur do. Ant. ꝛ ꝛ Jmo. i. c. auditis. de pc. d. Abb. in. c. q̄n cōtra falsaz. in. xiij. col. de. pba. ꝛ in. c. cū dilectus. de fide instru. ꝛ do. de Ar
di. i cle. testib⁹. i. ij. col. ō testi. Bal. in l. pemptoria. in. ij. col. in q. quero si iudex. C. de sen. rescin. nō pos. do. Alle. in l. q̄ iussit in vlti. cha. ff. de re iud. ꝛ i cōsil. lxxij. i. iij. vol. qō inci. vī pma. cōsideratiōe dicen. in stātia. in. ij. coz i iij. cōsi. lxxvj. in. iij. vel q̄ ici. cōsideratis bis de gb⁹ i themate ātescripto. Et no. diligenter istā decisionem: quia ibi prima interlocutoria traxerat secum executionē pronūciando concl⁹um in cā: ꝛ tamen
15 revocatur per secundā interlocutoriā cōtrariaz. Et pondera q̄ istud est etiā de mente Bart. si subtiliter inspexeris qui in indistincte vult per secundam interlocutoriam diuersam vel ꝛtiā prime tolli primā: nec distinguit an prima traxerit secū executionē, put distinguit in vltimo mēbro. Ergo ex mente Bar. ē qō ēt si prima interlocutoria traxisset secū executionē adhuc tñ tolleret p secūdā ꝛtiam diuersaz. Sed aduerte q̄ Bar. met. ō. declarat se intelligere istā. q. q̄n. j. interlocutoria pōt tolli p ꝛtiā, qō non videt esse q̄n prima traxerit executionē, vt no. in. d. l. qō iussit Bar. i. l. j. §. fi. ff. de preto. stipu. Et in
16 hoc etiā Bart. vī sibi aliquater. j. contrariare dum in vltimo mēbro allegat l. apud anfidiuz. ff. de optio. leg ai. ¶ Nūquid interlocutoria traxerit secū executionē iudex nō potest eaz revocare, nisi de cōsensu partium, vt no. Bart. in l. j. §. fi. ꝛ do. Alex. in. d. l. qō iussit. in vlti. char. ꝛ dicam Bart. in l. si opus. j. eo. Intellige tamen conclusionē Bar. qō per secundam in-

terlocutoriam

terlocutoria ꝓ ia vel aduersam tollit pms: qñ apparet iudicē habuisse notitiā ꝛ scientia de prima. Alias iudex nō intelligeret revocare primā interlocutoriā q̄ ignorat. c. cū olim. ō re iud. p regula. l. mater decedens. ff. de mon. test. fm Bar. in d. l. iussit. in fi. Et licet do. Alex. ibi poneret q̄ Bar. sit ꝓ ius bis que ꝛ hic: tamē illa potiꝰ est limitatio q̄ ꝓtectas. Et idē q̄ ibi Bar. tenet do. Abb. in d. ca. cū olim. ꝛ in cōs. cxlviij. qō incipit. In q̄one que vertit. Et in istis locis declarāt Bart. ꝛ doc. quādo iudex ꝓsumat habere scientiā ꝛ notitiā p̄cedentis interlocutoriæ ꝛ qn̄o. ¶ Ultimo inquantū Bar. q̄rit si pars ꝓ uribꝰ vicibus eduxit vnā scripturā coram iudice an posset vti viraq; ꝓductione: ꝛ reliquit cogitandū. Veritas est q̄ pōt ex vtraq; se fundare ex quo per sedam nō vr̄ recessum a prima vt superius late firmauit ꝛ firmat et do. Alex. hic.

1 ¶ Remissio renunciatiōis cōcessa pfalsum ꝓcur. non nocet.
2 Falsus procu. nō pōt et via satisdationis facere remissionez.
3 Falsus procurator non gerit personam domini.

1 **Cum remissiōe.** ¶ Remissio renunciatiōis cessa pfalsum procuratoꝛ es nō nocet dño. h. d. De qua materia dic vt p Bart. in l. de pupillo. §. fi. s. eo. Et iste tex. lo quit qñ dñs renunciauit nouum opus: ꝛ aliqs tanq̄ ꝓcurator nunciatis cōparet qñ petit remissio. Si aut ipsemet ꝓcurator nunciasset tūc ꝓcederet principiū huiꝰ legis. Et aduerte ꝓ intellectu huiꝰ tex. ꝙ aut iste vult facere gratuitā remissionē: ꝙ clarū est q̄ nō pōt: et si esset verus ꝓcurator: nisi haberet mādatū cum libera: vt p Bar. in princ. huiꝰ l. vbi dixi. Aut vult facere remissionē mediante satisdatione: ꝛ ꝓcurator datus ad nunciandū hū posset: vt in
2 ¶ prin. huius legis. ¶ Sed falsus procurator nō pōt et via satisfa
3 datiōis facere remissionē: ¶ qz falsus procurator nō gerit personā domini. l. procurator cū peteret. ff. rem ra. habe. Et istō vult dicere iste tex. ibi quolibet interueniente. ꝛ ita et in specie declarat istum tex. Bal. hic.

Lex xliij.

1 **Qui viā.** ¶ Rōne seruitutis rustice nō potest nunciari nouū opus: sed dꝫ per cōfessoriā seruitutis vēdicari. h. d. Ista legem ꝛ eius gl. expedit in l. j. §. fi. vbi bar. ꝛ alij ponūt. s. e. Jas.

Lex xlv.

1 ¶ Leges africani sunt difficiles ꝛ subtiles.
2 Confessoria ꝛ negatoria competunt ꝓ seruitutibus psonalibus ꝛ realibus: ꝛ etiā ꝓ omni iure incorporali.
4 Prorutisdictiōe ꝛ ꝓ iure patro. ꝛ hic ꝓ iure ꝓsentādi ecclesia cōpetit quasi confessoria: ꝛ non cōfessoria simpliciter.
5 Confessoria ꝛ negatoria licet sint actiones reales: tamē cōpetunt et ei qui est in quasi possess. ils in ea turbetur. alie tamē actiones reales regulariter non competunt.
6 Cōfessoria ꝛ negato. dant nō solum ꝓ cōstituentē seruitutē sed et ꝓ quencunque alium tertium impedientem.
7 Patientia in uribꝰ incorporalibꝰ habet ꝓ quasi possessiōe.
8 Existens in quasi possessione seruitutis pōt intrare cōfessoriā quamuis vicinus adhuc nihil ceperit edificare: ꝛ hic non molestet cum cui debetur seruitus.
9 Confessoria ꝛ negatoria quibus verbis proponantur. 32.
10 Agens cōfessoria vel nega. reo existente contumace nō cogit perseverare super actione vel libello ꝓpositio ꝛ oblato.
11 Licet seruitutes reales sint debite fundo ꝛ ple. queter sententia def. fundo: tū ꝓcedit libellus in q̄ petit declarari ius esse vt non esse persone. ꝛ sic quod sibi debeatur seruitus realis.
12 Propter contumaciā cogit quis cauere de nō nunciando nouum opus ꝛ sic de non protestando ꝛ consequenter de non vtendo iure communi quod alias sibi competeret.
13 Ille dꝫ sustinere partes petitoris qui habet subire onus ꝓbandi de iure suo.
14 Conuentus actione cōfessoria pendente tali iudicio si se defendat interim non prohibetur edificare.
15 Licet nūciator habeat re vera ius seruitutis: tamen si non est in quasi possessione talis seruitutis: nō pōt effectualiter nunciare: imo nunciatio per eum facta potest sperni.
16 Ad hoc vt cōpetat confessoria existenti in quasi possessiōe sufficit ꝺictio verbalis facta in iudicio de qua appareat in processu in qua aduersarius negat: dato quod de tali ꝺictione non sit facta mentio in libello.
17 Agi dicitur quando lis cōtestata ꝛ non prius: sicut peti dicit lite contestata. 20.
19 Stante statuto quod si quis perturbet aliq̄ in sua possessione incidat in tantā penam. per negationem factam in iudicio ꝺicendo libello dꝫ quis perturbare in quasi pos. ꝛ hic incidit in penam statuti. 20.
21 Cōtra diffamantē verbaliter non datur interdictū vti pos.
22 Una differentia inter confessoriam ꝛ interdictum vti pos.
23 Dufheit ꝺictio verbalis facta in iudicio non nega. ad hoc vt possidenti competat confessoria.
24 In uribꝰ incorporalibꝰ nō solū patientia cōuoluntarie pstat habet ꝓ quasi pos. ꝛ quasi traditione sed et patientia q̄ reꝰ inuitus prestat coactus officio iudicis habet ꝓ quasi pos.
25 In istis uribus incorporalibus patientia idēoperatur quod missio in pos. in corporalibus.
26 Contra reum latitantē fit missio in pos. omnium bonorum.
27 Si ex forma statuti vel legis dꝫ quis consequi aliquod premium si egerit tale quid intelligitur si egerit ꝛ probauerit.
28 Agens negatoria q̄ propter contumaciā factus est de reo actor tenetur ꝓbare duo. s. predia esse suum, ꝛ cum esse liberū.
29 Ex possessiōe ꝓsumitur dñium quādo incidenter deducit. 36.
30 Quotiescunq; originalis status rei cōuenit intentioni actoris. ꝛ ꝺicit intentioni rei: fortior est ꝓsumptio q̄ resultat ex illo originali statu q̄ sit possessio uris q̄ est penes ipsum reum.
31 Contumacia in vno non debet nocere in alio.
32 Confessoria ꝛ negatoria quibus verbis proponi debeant.
33 Tota vis ꝛ effectus libelli cōsistit in ipsa cōclusione. sic etiā in rescriptis attenditur conclusio.
34 Verba negativa q̄ virtualiter aliq̄d ponūt cēsent affirmativa.
35 Cuius vtilitatis est. quod cōfessoria ꝓponatur verbis affirmatiuis, ꝛ negatoria negatiuis.
36 Ex quasi possess. probatur dominium quādo venit incidenter.
37 Quis sit verus intellectus ad principium nostre legis.
38 Quasi poss. seruitutis nō trāsfert onus ꝓbādi in aduersarium qui habet ꝓsumptionem uris ꝓ se de libertate rei.
39 Etiam ꝓsumptionem uris ꝛ de iure admittitur probatio in contrarium per confessionem partis.
40 Quelibet res ꝓsumit esse libera nisi ꝓbetur seruitꝰ imposita.
41 Cum feudum sit quedā seruitus. in dubio est ꝓsumendum quod res sit allodialis ꝛ sic libera, non autem feudum.
42 Quasi poss. status vel qualitatis q̄ ineſt actualiter. vel est apta inesse originē trāsfert onus probandi in aduersarium.
43 Feudū nō ꝓbat: ils ꝓ processu priuilegio soluat aliquid annuum.
44 Quasi poss. alicuius status vel qualitatis que necessario non concordat cum origine rei: imo ꝺicit ꝛ cōuenit intentioni aduersarij non relevat nec transfert onus probandi.
45 Si filius sit in quasi pos. existētie sui uris, ista quasi pos. trāsfert onus probandi aduersariū quod ut in patria potestate.
49 Si adsit constitutio ꝙ alis q̄ ois instrumēta usuariorū ꝓsumant usuraria, ꝛ probatur q̄ aliqs de presenti est usurarius: ꝓ hoc instrumēta retro facta nō ꝓsumuntur fuisse usuraria.
47 Quasi possessio alicuius uris q̄ haberi non pōt sine cōsessione priuilegij nunquam relevat ab onere probandi.
48 In his que veniunt expedienda officio iudicis hoc illud officium implo. retur principaliter sive incidenter no iuratur in litem sed interesse debet vere probari.
50 Restitutio rei vend. iure actionis in rei vendicatione.
51 Leges rei vēdi. pōt libello per re iure actionis nō solū se declarari dnm: sed etiam petere rem cōdēnari ad restituendū.
52 Qui tenetur ad nudam cautionem tenetur etiam ad obligandum omnia bona sua.
53 Si post prestitā satisdationē ō iudicio sistit: dño qui monit questionem libertatis seruo se absentet cōtumaciter per annum: ex hoc conclu. pitur seruus vt a iudice pronuncietur liber.
54 In penalibus an dispositum i vno ex corelativis habeat locum in alio.
55 Lex quamuis penalis: tamē fauore pie cause vel fauore ecclesie est extendenda.
59 Ciuitas q̄ elegit alios in potestatē ad quid teneatur. 57.
58 Quando periculū est in mora super potest imitare cēpus legale, ꝛ ifi a modicum tempus interpōere primum decretū.
59 Qualiter interdicto vti pos. interponat primū ꝛ fm. decretum.

1 **Si prius.** ¶ Iste lex est africani: ergo segtur q̄ est tota difficilis ꝛ subtilis. Ista ꝓnam facit Bart. in l. cū quis. in prin. ff. de sol. Et t[illegible]aph. eo. hic qñ ista lex est notabilis ꝙ sit in materia seruitutū etiā fm Pau. de ca. est singularis ꝛ difficilis ꝛ notabilis ꝛ omnibus legibus que loquunt ꝛ ista materia Summa ista legē ꝛ diuide vt p Bar. hic. Et ꝓmitte aliqua ad euidētia: vt p Bar. Pau. de ca. ꝛ do. Alex. hic. Vel breuiꝰ summa si reus cōuentus cōfessoria vel negatoria est contumax in p-
2 batiōis translatiōe, eponit. h. d. ¶ Ad euidentia ꝓmitte q̄ ꝓ seruitutibus cōpetit confessoria ꝛ negatoria. ꝓ confessoria dat ille q̄ prētēdit deberi seruitutē personalē ibi: vel realē predio suo. Negatoria vero dat ꝓ libertate tuenda: ꝛ sic ad negandū seruitutem: ꝛ sic competit ei qui negat debere seruitutē l. ij. in prin. §. j. ꝛ. l. sicuti. §. sed si queratur. ff. si seruit. vēd.

t l. vti frui. §. fi. ff. si vsufr. pet. t §. eque. inst. de act. t de vtraq; loquitur ista lex. † Et aduerte diligenter qō predicte actiones cōfessoria t negatoria cōpetunt nō solū pro seruitutib⁹ personalibus vel realibus. vt. s. dictū est: imo generaliter cōpetunt p omni iure incorporali. Ita firmat solus Jo. fab. in d. §. eque. in. ij. col. in pīn. alij ibi nihil tangunt: vnde scōm eū cōpetūt ēt pro iure pascuorum. Item pro iure pedagij: ita refert tenere doc. in c. constitutus. de reli. do. Itē scom eum cōpetunt p iure decimarū ꝑm doc. in c. tua. t in ca. prohibemus. de decim. Pro ista cōclusione facit generalitas tex. in d. §. eque. vbi generaliter dr qō si qs agat ius sibi esse: hz tales actiones reales. † Adde ēt Bal. in rub. C. de vsufr. vbi tz qō p iurisdictionē, t p iure patronatus sicut, p iure presentandi ecclesie cōpetit quasi cōfessoria: t sic nō cōfessoria simpliciter: eo q; scōz eū nō sunt propie seruitutes: cum nō habeāt ex oppolito ꝺ̄ riā proprietatem: ex qua formaliter distinguantur: sed bene sunt quasi seruitutes: seu ad similitudinē seruitutū: ideo competit quasi cōfessoria. sed reperio q ꝺ̄ tū tenuit ipsemet Bal. in c. significāte. in pe. col. de app. vbi plenius q̄ alibi loquit: t cōcludit tz q pro istis similibus iurib⁹ incorporalib⁹: puta pro iure pedagij vel, p iure passagij vel, p iurisdictionibus non cōpetat negatoria vel confessoria: sed solū competat officiū iudicis. t mouet, q; licet in qōne passagij videantur cōcurrere extrema habilia ad, pducendū actionē cōfessoriam vel negatoriā. s. soluens: t eius respectu vī q̄dā seruitus: t recipiēs t hoc respectu videt quedā libertas. t locus circunscribendus actus: puta pons: vbi soluitur pedagium: tamen melius ē dicere scōm eum q nullo mō sit seruitus nec libertas: sed potius fit q̄dā iurisdictio t potestas: t sic nō cōpetat cōfessoria vl negatoria officiū iudicis: p ista parte videret facere: q; nō strum nō est extendere actiones vt cōpetāt ad alios casus nisi quatenus reperiē extensum a legislatore: put videmus extendi in ti. de bo. possidere. peti. t in seq. t in alijs similibus. Istud idē cōfirmo: q; tz rei vendicatio non cōpetat pro seruitutibus: t sic pro istis iurib⁹ incorporalib⁹. l. vendicatio. ff. ō rei ven. gl. in §. j. in verbo rē corporalē inst. de ac. tū publiciana cōpetit ēt pro seruitutib⁹: t sic pro istis iurib⁹ incorporalibus hoc mō. nā si seruit⁹ cōstituat alicui a nō dño t bona fide p tali seruitute cōpetit publiciana tex. est i l. si ego. §. j. t ij. ff. de pub. t rō diuersitatis est: nō ideo rei vēdicatio nō daf, pseruitutib⁹: eo q; p illis prodite sunt speciales actiones. s. negatoria t cōfessoria vt dictū est: t hoc qū tales seruitutes sunt a dño cōstitute. sed qñ essent cōstitute a nō domino tunc q; non cōpetunt cōfessoria t negatoria: fuit necessariū publicianā extendere ad istū casuz. d. l. si ego. §. j. t ij. ergo confessoria vl qua si cōfessoria non cōpetit pro omni iure incorporali. Tamen p primā opin. tz Pau. de ca. in l. vt pomum ad fīnē prin. ff. de ser. vbi tz qō pro iurisdictiōe t p iure eligendi prelatū cōpetit vtilis cōfessoria allegat Jnn. in ca. abbate sane. de verb. si. Adde ēt qō illud tz Jo. fab. quod cōfessoria t negatoria competāt nō solum pro seruitutibus: sed etiā pro alijs iuribus incorporalibus. tz ex presse Jnn. in c. inter quatuor in gl. ij. i pn. de maio. t obe. t Jnn. in c. examinata. de iud. Itē adde quod pro iure exigendi vectigal cōpetit quasi cōfessoria t negatoria scōm Bar. in l. si publicanus. §. fin. in vl. colum. ff. de pub. t ibi Bartol. allegat Spe. q idē tz in tit. de cau. pos. t pprie. §. q; vero. ver. quid de colligētibus. idē tz Bal. in c. j. in vl. co. de mili. vas. q cōtu. est. t in c. j. in ij. col. ad fi. in ti. que sint regalia. in vsi. seu. t ista videt esse cōis opīa. ¶ † Secō ad euidentiā premitte q tz alie actiones reales regulariter nō cōpetant ei qui est in possessione actuali. l. in rē la. j. in pīn. t l. officium. ff. de rei ven. t l. vni. C. de ali. iu. muta. cau. fa. tamē cōfessoria. t negatoria tz sint actiones reales cōpetunt ēt ei qui est in quasi possessiō si in ea tur betur. tex. est in l. t si forte. §. sciendū t ibi Bar. no. ff. si seruj. ven. t in l. vti frui. §. fi. ff. si vsufr. pe. t tex. in d. §. eque. t Bar. hic in v. op. prime partis. t est gl. no. in c. examinata in verbo possidebas. de iu. Et limitat singulariter Bar. in l. fi. ff. de alie. iu. mutā. cau. fac. t circa hoc vide q̄ statiz dicā in secō notabili. † Itē actiones cōfessoria t negatoria dant non solū ꝺ̄ cōstituentē seruitutem: sed ēt ꝺ̄ quemcunque aliū tertium impedientem. tex. est in l. si quis diuturno. §. fin. ff. si ser. ven. t in d. l. vti frui. §. vtrum. tan tunc requirat quod saltem ille tertius ptendat sibi deberi seruitutē. declarat gl. i l. apud trebatiū. §. idem trebatius. in verbo nō est. ff. de aqua plu. arcen. t gl. in l. si cum meus. §. j. si ser. vē. Item in ista lege figurat casum in terminis, put format Bal. in auc. ei q. in vt. col. C. de bo. auto. iud. pos. t in c. j. de eo qui mit. in pos. cā rei seruan. t ibi ēt Bal. declarat aliqualiter istā. l. cuz suis gl. t ibidē Lano. presertim do. Ant. reassumunt totā materiam

b ff. no. l. ¶ Pōdera primo tex. ibi si prius q̄ edificatum ꝺ̄ esset iste tex. loquitur qñ nihil adhuc erat factū ꝺ̄ius seruitutis t sic cōfessoria solū intentabatur. Aret. in d. §. eque. in j. no. qui idem tz pro declaratione iuris seruitutis non aūt propter aliud interesse ꝺ̄ rem contumacem t nō defendentem fit missio in quasi possessione iuris petiti. ex primo decreto cū reus caucat de non impediendo nec faciendo aliquā nouitatem do
7 nec docuerit de iure suo: † q; patientia in iuribus incorporalibus habet pro quasi possessione. l. quoties. la. ij. ff. de seruj. Si aūt aliquid edificū iam esset factū tunc ꝺ̄ contumacem fieret missio in possessionem illius operis tā facti. l. a quo fund⁹. j. ti. j. t ponit Bar. in iij. oppo. t trib⁹ sequentib⁹ prime partis. Si vero cōfessoria intentaretur pro seruitute constituenda vel ad interesse propter prohibitionē preteritā: tunc ꝺ̄ reū cōtumacē t latitanté fieret remissio in omnia bona. l. in cui⁹. ff. si ser. ven. de quo tex. t eius intellectu Bart. in x. op. prime
8 partis dicetur. j. in gl. ¶ † Secō not. ex eisdē verbis si prius q̄ edificatū esset iuncto intellectu glo. hic esset tex. no. qō existens in quasi possessione seruitutis pōt intentare cōfessoriam: q̄ vicinus adhuc nihil ceperit edificare: t sic nō molestet eū cui debetur seruitus. Et sic pondera hic esse ter. no. qō cōfessoria cōpetit ei q. est in quasi possessione seruitutis: t nondū molestat in illa quasi possessione. Tā ꝑm Bar. j. in ij. op. prime partis: tz reus nondū cepisset edificare. Fecerat tamen preparamenta ad edificandū. Et sic quemadmodū cōfessoria competit ꝺ̄ turbantē quasi possessionē seruitutis. l. ij. §. j. t l. sicuti. §. sed si queratur. ff. si ser. ven. ita ēt competit ꝺ̄ eum q fecit p paramenta ad molestandū. ita est tex. not. hic iuncto eo qō ot
9 Bar. j. in ij. op. † Tertio no. ex tex. ibi ius vicino non esse: iuctis sequentib⁹ hic esse tex. ꝺ̄ opi. Placent. relatā p gl. in l. §. j. ff. si ser. vend. t in §. eque. inst. de act. Nā ōt Pla. quod iō datur cōfessoria: eo q; proponitur verbis affirmatiuis: negatoria vero, q; proponitur verbis negatiuis. Hic habes text. i ꝺ̄ium vbi cōfessoria, pponitur verbis negatiuis: t negatoria verbis affirmatiuis. vt ēt ēic p gl. de quo tāgit lati⁹ Bar. in v. oppo. secunde partis. vbi saluat opinio Placen. ibi dicitur.
10 † Quarto no. ex isto tex. q agēs cōfessoria vel negatoria: reo existente cōtumace: nō cogit pseuerare super actione vel libello ppolito t oblato. Cum iste ter. velit qō reus debeat fieri iudicto. t sic habes limitatiōnē ad aūt. qui semel. C. qūo t qñ iudex q̄ vult qō actor teneat pseuerare in libello t actione intentata vsq; ad fīnē iudicij. no. p gl. t oēs in l. edita. C. de edend. Et tz Bar. j. in vj. opp. secunde partis principalr rñdeat ad istū tex. quo ad d. aut. q semel. tā plani⁹ rñsio est q̄ in illa aūt. peedit reo instanti. Ibi em ōt tex. qō actor tenetur perseuerare in actione proposita si reus instet: sed istud non pōt in tex. nostro dici: ex quo reus est cōtumax t se nō defendit. ¶ Quinto no. ex tex. vnā penā contumacie: q; trāsfertur in eū omne probandi vbi alius reus nō tenebatur probare: simile est in l. si quis emptionis. §. pe. C. de prescr. xxx. an. t in l. cōsentaneū. in fi. C. qūo t qñ iudex. Idem est in odiū negātis. iuxta aūt. ꝺ̄ propriā. C. de nō nu. pec. t l. cū de indebito. in prin. ff. de proba.
11 ¶ † Sexto no. q; tz seruitutes reales sint debite fundo t consequenter detur snia fundo. l. q in aliena. §. fi. t ibi Bar. no. ff. ō neg. gest. Tā hic est tex. q procedit libellus in q̄ petit declarari ius esse vel nō esse plone: t sic q; sibi debeat seruit⁹ realis eo q; intelligit sibi tanq; dño pdī: t sic ad predā vtilitatē. Et ita p istū tex. et Bar. j. in vj. op. scde partis istius tex. Idē idē tex. in l. ij. in prin. t ibi Bar. ad hoc no. ff. si ser. ven. Bar. in l. fi. §. sinaūt. C. de bo. q̄ lib. t in d. l. qui in aliena. §. fin. t Bal. in
12 rub. C. de vsufr. ad fi. ¶ † Septimo no. ex hoc ter. q propter cōtumaciā cogit q̄ cauere de nō nunciādo nouū opus: t licē protestādo t cōsequēter de nō vtendo iure cōi q̄ alias sibi cō peteret. Ex quo sequit qō p officiū iudicis pōt alicui imponi silentiū ad tps: imo subsistente cā pōt p officiū iudicis petigi alicui silentiū per petuo imponatur: vt est gl. ord. in l. si concedat. t ibi Bar. ad hoc no. ff. de fidei. t Bart. in l. si finita. §. eleganter. t ibi latius mod. j. de dam. infe. t Bart. in l. aureli⁹.
13 §. si centū. p illū tex. ff. de lib. leg. ¶ † Octauo no. ex isto tex. in fi. quod ille ꝺ̄ sustinere partes petitoris qui hz subire onus probādi de iure suo, facit. d. l. sicuti. §. sed si querat alibi ꝺ̄ sustinere partes petitoris ille q prius pronocat ad iudicium. l. in tribus. ff. de iu. declarat Bar. in l. de pupillo. §. fi. §. eodē.
14 ¶ † Nono pōdera subtiliter ꝑm Raph. cu. hic esse textū notabilem quod conuentus actione confessoria pendente tali iudicio si se defendat interim nō prohibetur edificare. Similiter econtra cōuentus negatoria pendēte tali iudicio non prohibetur interim impedire agentē ne edificet. Istud pz in hoc ter. vbi cōuentus cōfessoria eo q; fuit cōtumax cogitur cauere de nō edificādo: vt ōt tex. ibi non prius se edificaturum t, ergo si non fuisset contumax non debuisset cauere : nec sibi

fuisset

1 Jurisdictione. Adō q̄ iurisdictio sit seruitus. Bart. i l. si ego. §. j. i fi. §. de pub. t inl. iusto. vbi iad dictio. §. non mutat. ver. si obst. ff. si cerpe. Purp.

2 Edificatū. est. Habes ex principio hui⁹ l. iūcto fi. q possessio realis seruitutis nō liberat ab onere pbidi. Hec adde Mich. de neap. i §. eque. col. j. in fitu. de act. Purp.

3 Nono pone hoc not. Sed respōde aliter vt per Jas. i l. in pronicia. li. col. j. ō. eo. Purp.

fuisset ei gratia manus ad edificandu: ergo alias cessante cõtumacia põt vbere edificare. facit tex. in l. pe. ff. de a qua quoti. z citi. Et z hoc correlarie põderat Raph. cu. hic esse tex. ꝯ illud qd tz Bart. in l. in prouinciali. §. i. c. vbi tz qd intentata actione cõt diuidendo. z implorato officio iudicis mercenario illi deseruienti an statim edificio teneatur supsedere ab opere alias totũ quicqd fuerit edificatũ post tale officiũ iudicis erit demoliendu. sicut si esset edificatũ post factã nũciationẽ. Tu aũt defendẽdo Bar. in d. l. in prouinciali. §. i. rũde dupli. Primo q Bar. ibi expresse loquitur qñ officius iudicis deseruiens actioni cõt diuidendo fuit ad hoc expresse intẽtatũ. ad prohibendã ne aduersarius interim edificaret nimirus si edificat ibi per aduersariũ p vĩ attẽtati venit destruendũ. Sed in hoc text. cõfessoria fuit solũ intentata. vt declaret ius seruitutis nõ aũt fuit imploratum officius iudicis mercenarii illi deseruiens ad prohibendũ interim edificari. Secõdo dico quod inductio q facit Raph. cu. de hoc tex. videtur esse vitiosa. nã in isto ter. bene probat a ꝯio sensu. qõ si nõ esset contumacia rei conuenti qõ releuaretur ab onere cauendi de non edificãdo nec turbãdo actorẽ p hoc tamen iste tex. non concedit reo se defendẽti q alias possit edificare. ¶ Decimo subtiliter no. ex ista lege ꝑ Raph. cu. hic videri tex. in prin. p opinionẽ ꝯ tz singulariter Bar. in l. j. in prin. in. vĩ. q. §. co. Vbi tz qd nunciator habeat re vera ius seruitutis: tũ si non est in quasi possessione talis seruitutis nõ põt effectualiter nunciare: imo nunciatio p eũ facta põt sperni. Et sic ad hoc vt nunciatio possit effectualiter fieri ex cã impositiua: z consequẽter rõne seruitutis duo copulatiue requirunt qd nunciãs habeat ius seruitutis. Item q sit in quasi possessiõe illius seruitutis alias prius nõ sufficeret. Pro illa opi. Bar. vr esse tex. i ista l. in prin. vbi actor q egit cõfessoria nũciauit nouũ opus: sed nõ erat in quasi possessiõe seruitutis ꝑ in tellectũ gl. approbatũ. Decidit in hoc tex. qd nunciatus nõ impedit edificare p q in isto text. nõ fuisset contumax poterat edificare: ergo si nõ fuisset ꝓtumacia potuisset sperni nũciatio istius actoris q nõ erat in quasi possessiõe seruitutis. Sz certe ista inductio nõ videt posse ꝓcedere duplici rõne. Prima ꝓpter illud qd dixi in precedenti notabili. Secũda q in prin. huius legis nulla interuenit nunciatio noui operis sed solũ fuit actũ confessoria. z dicere qd in principio huius legis ẽt fuerit facta nunciatio ad hoc vt ista l. q ruat ad titulũ ẽ diuinare. vt dr Bart. in prima op vbi p hoc reprehendit glo. z isto mõ iste tex. non vigeret. p predicta cõclusione Bar. Imo fortius iste tex. in secũda parte in verbo. deq; fortiter stringit ꝯ illã cõclusionẽ Bar. put etiã ponderat ipsemet Raph. cu. hoc modo inducendo. Nã in ista secũda parte reus cõuentus negatoria erat in quasi possessione seruitutis z nõ actor. put gl. z oẽs indifferenter tenent. z ꝓpter eius cõtumaciã priuat illa sua quasi possessione cauendo vt in litera iurta l. pe. C. de ser. Et tamẽ sic priuat quasi possessione seruitutis põt nunciare nouũ opus. Patet q z in hoc ter. dr q tenẽt cauere q nõ nunciabit: ergo p q nõ põt nunciare. alias cautio esset superflua ergo hic est tex. forma lis sic subtiliter inducẽs q rõne seruitutis põt qs nũciare nouum opus q̃uis non sit in quasi possessione ipsius seruitutis ergo ꝯ Bar in d. l. j. in pn. in vĩ. q. §. eo. Tu defendendo Bar. potes rũdere ad istũ tex. q tz iste reus contumax sit priuatus quasi possessione ꝓpter contumaciã: tã nõ est priuatus irrenocabiliter. cũ possit intra annum ꝓstita satisdatione de iudicio sisti. z solutis expensis: revocare illã quasi possessionẽ. z cessabit cautio. nec tenebit aliter docere de iure suo. l. si quis emptionis titulo. §. sed z si quis. C. de ꝓscri. xxx. anno. z firmat expresse Bar. in vj. op. prime partis. ergo. ꝓpter hanc potentiã revocãdi quasi possessionẽ. bz ẽt potentiã in futurum nunciandi. merito cogitur cauere. Non enim text. loquit de nũciatione in actu sed potentia. De veritate tamen illius conclusionis Bart. in d. tĩ. q. ibi dixi z eũ reprobaui z cõiter damnat. ¶ Bl. in verbo. iuberet diuide in tres. put tres remouet oppositiones quasi magistraliter formal Bar. hic in iij. q. xx. op. secũda ibi. sed si sic non põt. tertia est ibi. vel aliarum rerũ. ¶ In
16 secũda parte gl. ex dictis Bar. in v. op. † habes notabilem conclusionẽ ꝯ multum signa qõ ad hoc vt competat confessoria existenti in quasi possessione sufficit ꝯ dictio verbalis facta in iudicio de qua appareat in ꝓcessu in qua aduersarius neget dato q de tali ꝯdictione non sit facta mentio in libello. Istud dictũ no. singulariter Bar. ex isto ter. ꝑ intellectũ Oy. z gl. q̃ isto dicto Bart. transeunt indifferenter oẽs hic. Adde qõ istud dictũ Bar. dr Bing. de are. cc singularissimũ. in §. eque. i ĩ. col. inst. de act. ¶ Tu aduerte q tz Bart. hic intelligat istũ tex. z oẽs sequant q in isto tex. nõ iteruenerit aliqua turbatio vel inquietatio facti ꝯ interuenit ꝯdictio verbalis per negationẽ rei q rãdendo libello negauit z ꝯdixit. Videt q ista fuit pessime dictũ ad ista tex. q in isto tex. reus conuentus fuit ꝓtumax. z nullo mõ se defendebat: quo ergo verũ est q ex ꝓcessu apparebat qõ in iudicio ꝯdixerit libello vel negauerit nec ex intellectu gl. colligitur istud qõ dr Bar. Imo potius gl. presupponit ꝓpium. put etiã declarat Bar. in iij. op. Nam gl. presupponit qo reus erat absens z contumax. z ideo tuẽr cogit captis pignoribus z mulcta indicta. Nec etiã intellectus Oy. põt facere q istud colligatur in hoc text. Et si tu subtilis dicere qõ dictum Bar. põt colligi ex text. dum dr agere ius vi
17 cino non esse põderando verbum ageret. † Agi enim dr qñ est lis contestata z nõ prius. sicut peti et dr lite contesta. l. amplius non peti. ff. re ra. habe. Et q agi dicat qñ est lis contest. z non prius habes gl. singularem in l. ii postea. in gl. j. ff. de pec. q̃ gl. ad hoc reputat singularem Bal. in ca. qm ꝯ falsam. in vj. col. de ꝓb. Idẽ tz Bar. licet nõ sit recordatus de illa glo. in l. nã z postea. in prin. in primis verbis. ff. de iureiur. Pau. dõ ca. in l. fi. C de codi. Si autem hic fuit lis contestata: ergo fuit responsum libello per negationem z ꝯdictionem. vt dr Bart. per l. j. cum ibi traditis. C. de li. contesta. Ex hinde in antea re fuit cõtumax. z deinde non se defendebat: q dico q quamuis verbum peti intelligatur lite contestata secus tamen est i verbo agere. ita tz Bal. in l. cũ qs. in pe. col. C. de fur. z fac. ign. vbi expresse reprehendit gl. in d. l. si postea. ff. de pec. z hoc dubitant Bal. z Sal. in l. si quis maior. C. de transac. Sed o z melius etiam fatendo q verbũ agere intelligatur lite contestata. istud ꝑcederet quando text. loqueret in petente: q dicere fuisse actum sicut quando dicimus petitũ. d. l. amplius nõ peti. sed text. dr agere ius vicino nõ esse. z immediate subdit nec res ab eo defenderet. Ponderaq illa qualitas nec res. intelligit cũ ageret: qualitas enim intelligitur sm tempus verbi cui adiũgitur. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de noxa. l. titi. z ibi Bar. ff. de test. mil. z late Bar. in l. ex facto. i prin. ff. vul. z pup. Tunc ergo cũ ageretur nõ defendebatur res a reo conuento: ergo dictum Bar. non põt probari in hoc tex. Tertio z fortius facit iste tex. i ista parte. in verbo si cũ agere vellet: ergo non erat lis cõtestata. z Bart. met. in ix. op. tertius prime partis expresse firmat q in ista l. in prin. z per totum non erat lis cõtestata nec quasi contestata. ¶ Secõdo q Bart. dicit q in hoc text. nõ interuenit aliqua inquietatio vl turbatio facti. Tu aduerte qõ Bar. met. ff. in. ij. opp. tenet q in ista lege re facerat ꝑparamẽtũ ad edificãdũ. Ex istis ꝑparamentis põt dici qõ cauebit inquietatio facti. z qo isto respectu dr ꝓfessoria in hac lege: ꝑparamenta cum ita propinqua actui habẽt ꝓ actu. l. penu. cũ gl. z ibi ne. Bald. ff. de testa. mili.
18 † Et isto mõ male colligit dictũ Bar. est hoc ter. dum voluit arguere hoc mõ. in ista. l. nõ interuenit aliqua ingetatio vl turbatio facti: ergo debem intelligere q interuenerit turbatio vel balis. ista nõ est bona argumẽtatio: q primo interuenit turbatio facti per illa ꝑparamenta. ¶ Tertio q illud dictum Bar. nõ solũ colligat in hoc tex. imo nõ sit verũ in se. ai quit sic. Nã ad hoc cõpetat cõfessoria existenti in quasi possessiõe, requiritur molestatio seu inquietatio. alias talis actio nõ cõpetit. prout firmat Bar. oẽs hic. z est tex. in. l. si quis diuturno. §. fi. z i. l. loci corpus. §. si qs mihi. ff. si serui. vẽd ergo sm dictũ Bar. tpe quo egit confessoria nulla interuenerat adhuc inquietatio. ergo dicta actio cõpetere nõ potuit. nec dz sufficere molestatio seu ingetatio postea ex iteruallo seqũs nõ sufficit ius postea superueniẽs pẽdẽte iudicio. l. nõ põt videri. z l. nõ quemadmodũ ff. de iudi. Nec ad hoc obstat solutio. d. Ale. ꝯ in alio proposito dat. Jud. ro. q sufficit q ius superueniat agẽti lite cõte. l. si titi. z ibi Bar. ff. de ver. ob. z. l. ij. z ibi Bar. de do. ple. q z replicat dupliciter. Primo q illud ꝓcedit qñ ius supueniit lite ꝓtestata ex cã de ꝓterito ia deducta in esse sm q. d. l. si titi. declarat Bar. in. l. ii re. §. si. ff. de pig. act. qõ non põt dici in ꝓposito dato q seruit. esset de ꝓterito. Secõdo dr q d. l. si titius ꝑcedit qñ tpe quo agit est talis spes infallibilis q si ꝓtestabit lis p litis cõtestationẽ tale ius orietur. Sz in casu o nõ est spes infallibilis q reus q uentus dz me verbaliter turbare ꝯdicẽdo. Nã põt eẽ q simplr negauit narrata. put narrantur quo casu nõ ꝑcedit istud dictũ Bar. vt. i. casum limitabo. Tenendo tamen dictum Bar. qõ valde singulare z pere
19 grinum ab omnibus indifferẽter approbatũ. † adde p aplitiõe huius dicti q ex isto dicto Bar. dicit Raph. cu. hic vidisse quãdam excellentissimi doctoris z precẽptoris sui dñi Lodisio. de castel. q cõsuluit in ꝓtingentia facti q stante statuto vt est in ista ciuitate. z quasi vbiq; p Italiã. q si qs pturbet aliquẽ in sua possessiõe. incidat in tantã penã. Cõsuluit q p suam negationẽ vel balẽ factã in iudicio ꝯdicẽdo libello. dicat qs p turbare in possessiõe aliquẽ. Adeo q icidat i penã statuti pe r

dictū Bar.hic ipse Raph.cu.refert ꝛ Bal.in l.ordinarij.i v.col.C.de rei ven.alleg.dictū Bar.hic ꝛ distinguit vt p cum postea subdit Raph.q ꝛ dictū Bart.possit admitti in actione cōfessoria vel ęz in interdicto vti possidetis qō verbalis ꝫdictio vel negatio facta in iudicio sufficiat:tū adhuc non sufficit vt pars incidat in penā statuti.l.vim facit.ff.de vi ꝛ vi arma.idem ōt se putare q preceptor suus in dicto suo cōsilio nimis late itellexit dictū Bar.hic.Tu adde qō idē q do.Chrisso.videtur tenere do.Alex.Imo.in cōs.lxxiij.in iij.volu.qō incipit vide prima ꝓsideratione dicendū dictū Barnabā in j.col.vbi ōt q statutū penale puniens turbantē aliquē in possessione,ꝛ locū qñ nō interuenit alia turbatio ꝫdictio verbalis in iudicio facta.alleg.Bar.hic.ꝛ Lapus de castellio.alle.lxv.ꝫ infra referā.Et pōdera qō inferius in illo cōsilio istud aliter nō impugnāt:tū est verū Bar.ꝛ Lapus non loquunt in istis terminis in statuto penali qū criminaliter agit.Quid tenendū ego.teneo opinionem Raph.ꝫ do.Christo.ꝛ do.Alex.ꝛ si casus contingeret ita cōsulerem ꝛ iudicarem.ꝛ reperio q do.Jo.berthachinus de fū mo.in suo no.repertorio in verbo turbare refert q collegiū florentinū cōsulnit ꝓ Raph.cu.ꝫ do.Christo.ꝙuis do.Christo.multum ꝫdiceret nihil tā ultra decidit ad ita tenendū moneor ꝙ in statutis penalibus istis cum sint odiosa ꝛ restringenda,l.cum quidam.ff.de lib.ꝛ posth.ꝛ in regula odia.ꝺz liquidissime constare.l.in testamēto.la prima.ff.de conditi.ꝛ demon.ꝫ ꝓ singulari no.Bal.in c.j.qualiter domi.a.ppi.feu.pti.in vsi.feu.ꝛ in c.quitaualis.in ix col.de iureiur.nō ergo imponit pena statuti.ꝛ nisi cōstet q statutū in tali casu loquatur,intelligēdo eū vt ꝓ Bart.i l.quēadmodū.C.de agri.ꝛ cēsi.li.rj. *Secꝺo ꝛ fortius q istud statutū disponit qō turbās aliquē in possessiōe puniat in tāta pena loquit ergo ꝓ verba q̄ denotāt actum illatū in ꝑsonam ꝓ turbationē vel molestiā illatam in aliquē:ꝛ ideo requiritur dolus adeo qō nō sufficeret lata culpa.Ita ista statutū declarāt Bar.ꝛ Bng.in l.j.§.non aūt.circa fi.ff. si quis test.lib. esse iust.fue.Et sic statutū logtur de actu turbationis ꝓ quēimpediatur actualiter possidere:ergo non ꝺz sufficere sola verbalis negatio facta in iudicio:nec ex hoc pōt dici q sit ꝺ dolo q̄ via iudicij ꝫdicit.Nemini enim iniuriā infert qui via iuris vtitur.l.iniuriarū.§.j.ff.de iniurijs.statutum enim voluit punire turbātem de facto ꝛ tenere precedentem.Confirmatur tertio q̄ verbum turbare est significatiuū actus facti.l.vim facit.ff.de vi ꝛ vi ar.l.ad testiū.§.si signa.ff.de test.ergo in statuto penali ꝛ odioso nō ꝺz verificari in turbatione verbali.Accedat vltimo q̄ in istis penalibus cōsulendo.ꝛ in indicando, semp ꝺz teneri mitior pars ꝛ sic ad absoluendū.l.interpretatione.ꝛ.l.sanctio legū.ff.de pe.Teneas ergo q dictū Bar.procedat qñ agit ciuiliter,put loquit Bar.qñ agit cōfessoria:secus si ageret criminaliter ad pena statuti. ¶Ꝓ dicto Bart.facit q̄ ēt ad hoc vt cōpetat interdictū vti possidetis videtur sufficere ꝫdictio vel turbatio verbalis negando agentē possidere. vt ꝛ Bal.in l.ordinarij.in v.col.C.de rei ven.ꝛ in q.per eum disputata q̄ incipit accusatus de vi turbatiua.in xviij.co.ꝛ in l.nō ab re.ꝓ illū ter.C.vnde vi.do.Ant.de bu.in c.audita.de rest.spo.Lap.de caste.alleg.lxv.que incipit nunquid ecclesia possit agere.in vltima co.vbi ad hoc alleg.Bal.hic.ꝛ Spe.in tit.de aut.ꝛ pcti.§.superest in ver.sed quero.ꝛ Jo.cal.in c.mādatum.de rese.Sed in vltimo Jo.de imo.hic refert se de facto ob tuliſſe ꝫdictum quod ad hoc vt cōpetat interdictū vti possidetis nō sufficit verbalis ꝫdictio facta in iudicio q̄ alias ꝺ facto nō impeditur vti possessione.alleg.l.j§.huius cum gl. in verbo affirmat.ff.vti pos.per quā no.Bar.egregie ibi q ꝺ diffamantem verbaliter non datur interdictū vti possidetis q̄ tu dicis me esse malefidei possessorem vel non habere talē iurisdictionē:allegat Jmo.in c.ij circa medium gl.magne.de in integ.resti.in per talem diffamationem verbalē nō impeditur mea possessio.Et ad istū ter.cum dicto Bar.respōdet Jo.de imo.q̄ ꝓcedit cōfessoria q̄ ꝛ sit petito ꝛiū dat tū etiā possidenti.l.ꝛ si forte.§.j.ff.si ser.ven.Ideo facilius cōpetit ꝓ tali ꝫdictione verbalis secus si interdicto vti possidetis quod ē iudicium possessorium.Idem tz Joan.de Imo.in c.audita. de rest.spo.Lu.ro,ꝛ do.Alex.hic assignat aliā rōnem differentie inter confessoriam ꝛ interdictum vti possidetis q̄ confessoria competit etiā ei qui non est in quasi possessione seruitutis,vt hac gl.ꝛ.l.vti fruī.§.fi.ff.si vsusfru.pet.Ergo sufficit qūcunque inquietetur etiā ꝓ negationem iudicialem.Sed in interdicto vti possidetis requiritur quod actor possideat vel quasi.l.si duo.in ꝓin.ꝛ §.hoc interdictū.ff.vti possi.Ergo requirit q̄ actualiter turbetur in illa quasi possessiōe.Ista vltima opinio pōt defendi nisi reus cōuentus interdicto vti possidetis nō solū ꝫdiceret negādo,sed ēt assecuraret esse possessorem rei de qua cōtenditur tunc cessat videt sufficere.put tz Bar.in d.l. ordinarij.cū concor.s.allegatis.ex quo cū duo nō possunt eādem rem insolidū possidere.l.si vt certo.§.si duobus vel biculum.ff.cōmo ꝛ Lūj.§.ex pluribus.ff.de acq.pos.certe talis turbatio sufficit ad hoc vt possit cōuenire interdicto vti possidetis.l.fin. ff.si vsusfr.pet.ꝛ lis qui se obtulit.ff.de rei ven.ꝛ ēt hoc fatetur Jo.de imo.hic idem tz Flor.in l.j.§.traditio.ff.de seruit. rust.pred.facit q̄ paria sunt cōtendere se possidere ꝛ tu.bare vt no.Ly.in l.vlt.in iij.q.C.vti pos.Bar.in cons.suo inci.Ada thedus de assisio.ꝛ do.Alex.hic in vltimo. ¶Circa istud singulare dictū Bar.cōiter approbat q̄ sufficiat ꝫdictio verbalis facta in iudicio negādo ad hoc vt possidenti cōpetat cōfessoria.Adde qō istud dictū Bar.limitat Ange.de are.in §. eque.in vij.col.inst.de act.vt non procedat qñ reus solū negaret narrata,put narrantur esse vera per illud qō tz Bar.in l. si dubitetur.§.ita demū.in fi.ff.de fideiu.Et ibi dicit Imo.se alias fuisse bene lucratū ex illo dicto Bar.Credo qō illud dictū Bart.nihil faciat ad ꝓpositū nostrū ꝛ consequenter qō limitatio nō sit vera.Nā intētio Bart.ibi est quod ꝑ illa verba nego narrata,put narrantur intelligitur solū negare principale subiectū.nō aūt alias circunstantias libelli put ēt tenēt Imo.ꝛ Mod.in l.sed hoc ita.§.j.ff.de re in.ꝛ in l.etiā.§.j.ff. sol.ma.Bal.in c.i.in v.co.de lit.conte.Sed in ꝓposito nostro negādo narrata,put petuntur,est necesse qō ꝺicat subtilitē petitionis ꝙ quā sequitur inquietatio vel turbatio verbalis. In sexta op.Bar.in qua limitat.l.si quis emptionis.§.sed si quis.C.de ꝓscri.xxx.anno.vt procedat qū vigore primi decreti quis fuit priuatus possessione:secus si solum fuit coactus cauere vt hac.l.Cū ista limitatione trāsit do.Ant.de bu.in c. j.de eo qui mit.in pos.¶Dan.de ca.ꝛ latius d.Alex.qui respōdet quibusdā fundamentis Lu.ro.ꝛ Jmo.tenentium ꝛium dic vt per eum. Tu aūt aduerte dicat q̄ic quid velit ista.vj. opp.non est ꝫ lecturū Bij.q.ꝛ etiā dato qō reus infra annū posset facere revocari istam cautionem istud non repugnat lecture ꝺy.nec ēt huic.put etiā fatetur Bar.j.in ix.opp.vbi plenius dicam.In sexta oppositione Bar.adde primo inquantum Bar.defendendo intellectum ꝺy.vult q̄ ver.fi.nō referatur ad principium legis q̄ ex quo actor erat in quasi possessione seruitutis,illa quasi possessio transfert onus probādi in reū.l.circa.ff.de prob.ergo nō est contumacia rei,put dicit iste ter. Sed certe assumptū Bar.in terminis nostris est falsum:put etiā dicunt omnes Mod.Et bñ q ꝛ actor sit in quasi possessione seruitutis:tū adhuc cogitur ipse probare seruitutem fuisse constitutā eo q̄ in istis seruitutib⁹ realibus quasi possessio nō releuet ab onere pbandi ꝓpter presumptionē iuris quam hz ꝫ se quod quelibet res presumitur esse libera. ita declarat notabilis gl in d.l.circa.in verbo ingenuitatis.ꝛ hoc modo ver.fi.pōt referri ad principiū legis ēt ꝑm intellectum ꝺy. Itē adde circa responsionē ꝙs dat Bar.ꝑm Jac.ārre.ad l.a quo fund⁹.j.tit.j.Dic quod iste intellectus non solum est verus imo necessarius.ibi enim non pōt interponi pmum decretum mediante cautione de qua in isto ter.nā cum ibi iam esset edificatum nō pōt ergo cadere ista cautio de non edificādo.item nec demoliuo q̄ istud saperet causam ꝓprietatis merito ergo ibi de necessitate ꝫ reum contumacē fit missio in possessionē edificati.In octaua opp.inquantum concludit Bar.ꝛ bene post Jmo.qō in ista lege ita fit missio in quasi possessione iuris petiti sicut in ꝛo ꝓ alibus fit missio in possessione rei.l.fulcinius.§.celsus.ff.quib.ex cau.in pos.ea.q̄ in istis iuribus quasi possessio inducitur per solā patientiā q̄ prestat mediāte cautione qua in ter.ad hoc adde optimū ter. in l.datio.§.si inter.ff.de c.emp.* Pōdera ex isto ter.ex editis Bar.qō in iuribus incoꝛporalibus non solum patientia q̄ voluntarie pstatur habetur ꝓ quasi possessione,ꝛ quasi traditione.ꝺ.l.datio.§.si inter.ꝛ l.pe.ff.de seruit.Sed ēt patientia ꝙs reus inuitus prestat coactus officio iudicis.habet ꝓ quasi possessiōe.ter.est hic.Adde fortius q̄ petitis aduersarij dato q̄ sit violēta,tū habet ꝓ quasi possessiōe.ita singulariter tz Bart.in l.j.§.in operis.in iij.op.in fi.s.eo.ꝛ ibi ad hoc signanter Bar. ¶In ix.op.adde primo inquantū firmat Bar.q̄ista l.nō fuit lis cōtestata vt clare pz in isto tex.in scōa parte ꝛ verbo agere vellet.ergo nondū egerat ꝛ sic erat lis cōtestata.Ad de q̄ ꝛium vult Bar.bene inspicitēti.§.in v.op.in fi.dum tz qō in ista.l.in ꝓnc.ad libellū actoꝛis intervenit rūlio rei negatoria facta in iudicio,si sic,ergo fuit lis cōtestata,ꝛ litis contestatio q̄ fit ꝓ negationem rei ad libellū actoꝛis.l.j.ꝛ ibi no. C.de lit.conte.Tū illud q ibi tz Bart.ꝓ hoc ꝛ ꝓ aliis ibidē reprobauit ꝛ puto esse verū illud qō dicit Bart.hic ibi etiā retigian verū sit illud qō hic tz Bart.q̄ vel bñ agere intelligat ꝓ litis cōte.sicut ꝛ verbū petere.Nā repeto nūc. ¶Itē inqtū

a ¶Dictum Bar.Limitatio Bar.quē Jas.§ bi ꝛtū sequit in §.eque.col.pen. instit.de act.

b ¶In vij.adi bi.iij.vers.et aduertas. Purp.

20

a

25

b

23

24

27

2. art.

Bar.ponit duas practicas ad istã.l.z cũ eo tz do.Ant.in c.i. de eo q mit.in pos.Imo.in c.q.eo.tit.mihi neutra plz:qz fit violẽtia huic legi q̃ simplr iubet reum cõtumacẽ cogi cauere z non ot elapso vno anno z non prius vt vult prima practica Bar.itẽ non ot qõ ista cautio p̃estet sub cõditione vel exceptione vti vult scõa practica Bart.Unde credo qõ practica huius legis debeat esse pura z simplex.put iacet in tex.†Uñ cõsidera qõ in istis iurib' patiẽtia idẽ operat qõ missio in possessionẽ in corporalibus.Et ista adinuicẽ eqparãt,put tenet Bar.in preced.opp.z ibi dixi.Sicut ergo in rebus corporalibus ℨ reum cõtumacem fit missio in possessionem pure z simpliciter que tñ missio est reuocabilis intra annum p̃stita satisdatione de iudicio sisti z solutis expensis.d.l.si qs emptiõis. §.sed z si quis.Ita in istis iuribus ℨ reum cõtumacẽ ista cautio p quã causatur patientia z sic quasi possessio p̃estat pure z simplr,vt ot ista lex sed erit reuocabilis intra annũ p d.l.si qs emptionis.§.sed z si quis.Uñ p hoc q̃ pure p̃statur talis cautio non ꝓterea aufertur beneficiũ reuocãdi intra annuz vt ibi.Et ista est vera practica huius legis siue aliqua restrictione aut violentia.Et istud ẽt effectualiter tz do.Alex.bic.z ad hoc vadũt vltima verba Bart.hic.Ultimo circa.d.l.si qs emptiõis.§.sed z si quis.C.de p̃scr.xxx.an.vltra Bar.hic, z.s.in vj.opp.z dicta p Jmo.z ℚMod.pro limitatione illius tex.adde aliã limitationẽ q̃ ponit Bald.in l.qui restituere.p illũ tex.in j.co.ff.de rei ven.vt d.l.si quis emptionis.,pcedat qñ missio in possessionẽ sit facta ꝓpter contumaciã in nõ veniẽdo.secus si ꝓpter contumaciã in non restituendo, vt ibi p eũ. Jn.r.op.inquantũ Bar.quarto loco respondet ad d.l.is cuius.ff.si ser.ven.q̃ ibi agebat p seruitute z etiã p interesse p̃hibitionis merito ℨ reum contumacem fit missio in oia bona.Ista solu.Bart. non est bona qz quod ibi missio fiat in oia bona tex.ibi nõ se fundat ꝓpter interesse.Illud enim interesse sic citatis ponit postea tex.ibi in fi.incidenter.Fundat ergo se tex.qz non faciebat potestatẽ sui ne secũ agi posset.z p- pter hoc fit missio in possessionem omnium bonorũ.†Uñ vera est tertia solutio q̃ dicit Bart.multos tenere qõ in d.l.is cuius reus latitabat quo casu expeditũ est q̃ ℨ reum latitantem fit missio in possessionẽ omniũ bonorum.l.fulcinius.§. celsus.z l.videamus.ff.quib.ex cau.in pos.ea.firmat Bar.j. in sua distinctione.z lz Bart.dicat bic q̃ istud sit diuinare ad illam.l.ius cuius.Bic q̃ mo illa lex ita clare loquitur dũ ot sui potestatẽ non faciebat ne secũ agi posset ergo latitabat vt d.l.fulcinius.§.quid sit latitare.gl.in l.satis que.ff.de in ius vocan.ℂGl.in verbo vltimo.Istã gl.reprobat Bar.j.i iiij. q.z Alb.in prima,z sequuntur Ang.z alij ℳod.hic:eo quia de isto tpe prima decreti interponendi non est assignatũ a lege certũ tpus:sed relinquitur arbitrio iudicis p.l.j.in prin.ff. de iure delib.not.in l.a quo fundus.j.tit.j.z tex.in l.de operis allegata in gl.logtur i casu diuerso ab ista materia.ℂGl. in verbo,egisset.diuide in duas.Jn prima declarat text.In scõa q̃rit.secunda ibi,sed quis in ea,pbabit.Jn ea.gl.ibi pro basset.Ista expositio glo.pbatur in vltima parte huius legis q̃ supplet primũ z secundũ casum in quibus non fit mentio de pbando,sed solum de agendo.†Ad.ex ista gl. iuncto tex.§m Jmo.z do.Alex.bic q̃ si ex forma legis vel statuti dz quis ꝓsequi aliquod premium si egerit tale qd dz intelligi si egerit z ꝓbauerit.facit gl.in l.j.in prin.in gl.j.ff.si quadrupes pauperiẽ fe.dica.z gl.not.in l.iij.in glo.j.ff.vi bono.rap.cum alijs cõcor.allegatis per do.Alex.similiter facit ista gl.ſm Lu.ro. bic in fi.post Ang.ad statutum disponens q̃ accusans lucret certũ quid quod non debeat lucrari nisi etiã accusatore probet.puto quod ratio istarum decisionum sit qz verba statuti loquentis de agente vel accusante,debent intelligi cum effectu z sic q̃n probatur accusatio per regulã.l.j.§.fi.ff.qõ quisque iur.z c.in his.de verb.sig.Sicut in simili dicimus q̃ statutum disponens,si quis inuenerit aliquem cum armis,intelligitur de euentione effectuali, z sic si inuenerit z apprehenderit.tex.est in l.si barsatore.z ibi doc.no.C.de fideiu.Bart. in l.j.in princ.in iiij.q.ff.de acq.pos.cum cõcor.quas ibi tra- dã.Jn ea.gl.in fi.†Habes ex ista gl.tres ꝓclusiones. Prima qõ agens negatoria q ꝓpter contumaciaz effectus est de reo actor tenetur pbare duo.l.prediũ esse suũ.item esse liberũ.ſz q̃ sit liberũ,pbat eo ipso q̃ nõ pbatur ℨ tium.l.altius,z l.si in edibus.C.de ser.ℙodera qz ex hoc elicitur gl.velle quod p mũ debeat probare plene.q.qõ prediũ sit suũ,z ita intelligit z declarat ista gl.Bar.Jn scõa opp.tertie partis principalis, z ibi ẽt reprobat qz cum isto iudicio dñũ incidenter deducat er quo sup eo nõ est qõ:ergo sufficit pbare possessionem †qz ex possessione p̃sumitur dñium qñ incidenter deducitur.l. j.fa.bercil.glo.z doc.in l.quidam in suo.ff.de cond.inst.z est in terminis nostris gl.in l.sicuti.§.sed si queratur.ff.si ser.vẽ. dicã de hoc ibi post Bar.Sedo habes ex ista gl.qõ quasi possessio seruitutis in qua si fuit cõstitutus agens cõfessoria propter cõtumaciã rei nõ ei releuat ab onere pbandi ius seruitutis ẽt in isto iudicio in quo est effectus reus, c istud est ꝓpter ꝓsumptionẽ iuris ℨ tiam q̃ est ℨ quelibet res p̃sumatur libera,vt ot gl.in l.circa.ff.de pba.de hoc dicit Bar.j.in iij.opertie partis ibi reseruo dicendũ.Tertio z notabilius habes ex ista gl.singulariter notare q̃ quotiescunq originalis status rei cõuenit intẽtioni actoris z ℨdicit intentioni rei fortior ẽ ꝓsumptio q̃ resultat ex illo originali statu, ℨ sit possessio iuris q̃ est penes ipsum reũ.ita vult ista gl.peregrina inquantũ ot in isto principio q̃ agens negatoria ꝓpter eius contumaciã qz hz ꝓsumptionẽ originalis status,p se qz prediũ ab initio fuit liberũ,ista p̃sumptio p̃fertur quasi possessioni seruitutis ℨ habuit reus ex cõtumacia aduersarij.ps qz ipse tenet pbare seruitutẽ deberi sibi nõ obstãte qõ sit in quasi possessione de q̃ traditur p Bar.j.in iij.opp.z in seq. vbi reseruo plenius dicendũ. Jn sca parte ꝓncipali huius legis z in prima oppositione Bar.†no.diligenter eius regulã q̃ cõtumacia in vno non dz nocere in alio.p ista regula addit Jo.de imo.hic bonã gl.in c.j.de do.z cõtu.in vj.dic q̃ est c. ñ.i verbo nõ teneris.limitat Jmo.qñ eliet cõtumacia vniuersaliter respicies totũ iudiciũ p gl.in cle.j.de dolo z cõtu.pno. p Jnn.z Jo.an.in c.ecclesia vestra.el.q̃.de elect.alij nihil tangũt.tu adde p̃dicta regula Bar.tex.in l.ñaliter.§.j.in verbo eã vel capitulũ.C.de re.cre.p que tex.no.ibi Bald.z alij post eũ q̃ cõtumax in vno capitulo nõ habetur p cõtumace vel cõfesso sup alio:idẽ in contumacia nõ veniẽdo qz citatus super vno non est cõtumax in alio,vt no.Jmo.in c.cõsuluit.de ot.de leg.Adde ẽt q̃ idẽ no.Bln.de rosa.in d.l.statu liberos.§.sticbus.p illum tex.ff.de statulib.idem dicit Ald.Land.in cõs. xij.quod incipit questio prima est ad fi.Bart. in l.consentaneũ.in vl.col.C.quõ z qñ iudex.ista conclusio z regula Bar. cõfirmatur qz cõtumacia dz esse delictũ.l.omne delictum.z ibi Bar.ad hoc no.ff.de re milit.gl.in l.vnic.§.fi.z ibi Bar.ff. si quis ius dicen.nõ obtem.cũ concor.ibi per me datis.sed i delictis pena nõ egreditur terminos delicti.l.rescriptum. in p̃in ff.de his qui.vt indi.hinc est quod emphyteuta a q̃ alienat sine cõsensu dñi punit in p̃uatiõe iuris sui.l.fi.C.de iure emph.z c.ponit.de loca.tamẽ si solũ alienet partẽ rei emphyteutice sine cõsensu dñi p̃iudicat tantũ illa parte z nõ p̃iudicat toto iure.Jta.sing.decidit Raph.cu.in.quidam in iure.§.donationẽ.per illum tex.ff.de don.cuius decisionẽ refert z̃ simpliciter sequitur do.Alex.in cõsil.xix.in.v.vol.qõ incipit.Utilis,pcessibus cause ad fi.de quo dixi plenius in.d.l.fi. in.xiij. c q.C.de iure emph.Item,p ista regula adde illud.qõ vult gl. no.in cle.sepe.ℴ ver.sig.ad fi.q̃ qui cõsentit iudicialiter i vno actu si tñ p̃iudicat in illo actu z nõ in alijs.z illam gl.cõmẽdat.d.Ab.in.c.quoniam ℨ.in vlti.col.de proba.z in.c.si qs ℨ clericum.in.xxvj.col.de foro compet.similiter tacita renunciatio in vna instantia non nocet in alia ſm Jnnoc.in. c. cum venissent.circa.fi.de testib.d.Ant.z butr.in.c.cũ olim.in xl. col.de cẽsi.ſz aduerte licet regula Bar.sit vera z optima:tñ ℨ eã arguitur sic.Cõtumacia est peccatũ mortale.ita no.d.Ab. in.c.j.in iij.col.in fi.per illã tex. de iudi.patet:qz contuma d cia est digna b excõicatione.tex.est z ibi gl.notabilis.xcvj. di. in.c.duo.sed excõmunicatio non potest fieri sine peccato mortali.c.nullus.z.c.nemo.z scõ.xj.q.iij.Ergo relinquitur qõ cõtumacia sit peccatũ mortale.Jtẽ maximũ peccatũ est inobe c diẽtia c superioris.c.sciẽdũ.viij.q.j.facit.c.ñ.de maio.z obe. Cũ ergo contumacia sit peccatũ mortale succedit illud qõd tex.i c.defleat peccator de re iur.qui in vno peccauit d omniũ fact' est reus.Nisi dixeris q̃ tex.in.d.c.defleat.intelligatur. quo ad p̃iudicatiõnẽ vite eterne,z ibidem per gl.z docto.Predictis etiã videtur aduersari tex.in.l.furtũ.§.z si ñ rota.ff.arfur.ce.Sed tenẽdo regulã.Bar.que est vera qõ contumacia in vno non nocet in alio limita istam regulam per gl.notabil. in l.sed z si p pretorem.§.sed z si cũ decreto.in gl.magna ad fi.ff.ex qui.cau.maio.vbi gl.notabiliter dicit q̃ pp contumaciã in vna causa iudex põt denegare adientiã in alia causa: et p illã gl.no Bal.in l.ꝓsentaneũ.in vj.col.C.quomodo z quãdo iudex.q̃ contumax. nõ solũ repellitur a limine illi' iudicij in quo est cõtumax.sed etiam limine alterius iudicij in quo non est contumax.qõ reputat ibi Bal.no.dignũ z limitat esse verũ inter easdẽ personas z ibi per eũ.z de illa gl. dixi.in l.j. §.sed si is qui.§.eo.ad ibi dictame remito. Jn quinta oppo- 32 sitione huius scõe partis in quãtũ Bar.late examinat an cõfessoria semp debeat ꝓponi verbis affirmatiuis:z negatoria semper verbis negatiuis ꝓout tenebat ℙlacẽ cõclusiue

a ℂEmphyteuta. de hoc est tex. in ca.j.ô vasal.q cont. consti.loch.i vsi.feu.vide Jaso. in §.j. co.xvij.inst.ô act.Socy.in l.iij.§.lato.i v.op.Bart. ff.de ver.ob. ℙurp.

b ℂCõtumacia est digna Adde Ab.ica.sane qz ô off.dele.i vj. not.z i.c.ex parte.el.j.ô v.sig.Barb. i.c.z caulis. ô offi.dele.z in.c.causam de reser.l.ij. co.z i.c.oliz. in vj.ccl.co. titu.

c ℂEst inobediẽtia. adde qõ hoc nõ hz locu qñ esset cõtra subditalia regule ℨ gl.fi.in.c. ne Dei eccle siã.z ibi Car. Taba.ô sum.

d ℂQui i vno peccauit adõ tex.i.c. si eñ §. estote fcõ fes.ô penit. dist.ij.c.pe penit. dist.ij.c.fratres nostros ea.originaliter. Jacob. ñ.c.

Bar.p verba prolixa videtur velle z vult q opi. Placē. pce
dat cōsideratio medio cōcludendi: nō aūt cōsiderata maiori
ppositiōe q in vtraq; semper ꝓponitur verbis affirmatiuis.
Cōclusio aūt ḡbelli respectu eius q; petitur declarari iudi
dice. pōt ꝓponi z verbis affirmatiuis z verbis negatiuis de
clarādi. vt bic p ea. Ego alias in §. eque. inst. de act. secutus
sum simpliciter doctrinā Bart. hic quā etiā sequunt alī ibi z
hic. Nunc aūt diligentius cōsiderās credo mistā materia a
lias esse veritatē. Unde credo q Placē. dixerit veritatē q p
fessoria semp ꝓponatur verbis affirmatiuis z negatoria ver
bis negatiuis z q opinio Placē. pcedat nō solum cōsidera
to medio ꝓcludēdi, vt ōt Bar. sed ēt ꝓcise pcedat cōsidera
33 ta cōclusione Bar. † Ūñ. p huius rei veritate pmitte qō tota
vis z effectus libelli cōsistit in ista cōclusione vt p Barto. in l.
Aurelius. §. Sticho. ff. de lib. leg. z expressius Bal. in l. edita.
in vñ. col. in pūn. C. de eden. Ubi ōt qō nō inspicit in libel
lo qd. quale z quantū narratur: sed qualiter z quantū ex nar
tio cōcludatur q; modus agendi substātialiter ꝓsistit in cōclu
§ sione. vt p gl. in c. hec quippe. iij. q. vj. Sic ēt in rescriptis ad
tendit semp cōclusio: nō aūt narratio seu petitio. vt no. in ca.
sup literis. de resc. do. Abb. in c. ex parte. A. in ḡ. no. de fo. cō
pe. Bal. in l. ꝓscriptiōe. in vl. col. C. si cōtra ius vel vti. pu.
Similiter in ſctibus licet multa verba interuenerint tñ sola
cōclusio attenditur vt est tex. in l. si volūtate. C. de rescin. vē.
z ibi Bal. ad hoc no. illum tex. z ōt q nō est melior tex. de hoc
in iure ḡ sit tille. Hoc ꝑmisso dico qō in materia nostra q effe
ctus conclusionis in libello confessorie est semper affirmati
us: q; semp cōcludit declarari seruitutē sibi deberi. Siue effe
ctus cōclusionis in negatoria semper est negatiuus q; agens
negatoria sup cōclusione petit declarari seruitutē nō deberi.
Et istud est qō clare voluerūt Placē. z Jac. bu. z ita est text.
in d. l. ij. in pūnc. ff. si ser. vē. z si dicis qō ista opinio cōfundit
ineuitabiliter q istū tex. in scōa parte vbi ꝑm Bar. non ponit
mediū cōcludēdi: ꝙ ponit ipsa cōclusio libelli q; admitto hoc
esse verissimū: z tū in hoc tex. in scōa parte in cōclusione libel
li negatoria ponit verbis affirmatiuis. s. q mihi est ius ꝓhi
bēdi te vti seruitute: vel mihi est ius te inuito edificādi. z ꝓ
pter istū tex. Bar. multū plixe laborauit q ꝑm eū Jac. bu. nō
rādet ad istū text. Tu aūt p pura z mera veritate aduerte q;
dixi cōclusio negatoria semp ꝓponit negatiuis. Unde aduer
te q in isto text. verba negatoria bene sunt affirmatiua q ad
sonū verborū: tñ q; cōtinet ꝓbationē seu ꝓuationē illius iu
ris seruitutis, dicunt in effectu verba negatiua vel habere vi
§ negatiuorū verborū. gl. est de hoc solennis z ꝓbata in l. fin. §.
fi. in verbo exceptione. ff. de execu. do. p quā gl. no. ibi Bart.
nō esse curandū an verba sint negatiua vel affirmatiua: q; dū
modo ꝓuent sunt negatiua. Et illā gl. ad hoc reputat singu
larē. Bng. de are. in d. §. eque. ꝓ illa glo. facit bene tex. in l.
inter stipulantē. in pūn. ff. de verb. obl. p quem tex. no. Bar. z
alī ibi q quocunq; z quibuscunq; verbis siue affirmatiuis siue
negatiuis ponas ꝓuationē, semper ponis oratione negati
uā. Idē tz Bar. in l. nec codicillos. C. de codic. vbi ōt non esse
curandū vtrū oratione fit negatio vel affirmatio, sed solum
vtrū oratio ponat ꝓuationē vel positionē. Illa enim q signifi
cat ꝓuationē q; uis habeat verba affirmatiua: tñ est negati
ua p gl. in d. l. fi. §. si idē Bar. in l. de etate. in pūn. in ij. q. pn.
ff. de mino. Cōfirmat p illud qō tota die videmus in palatijs,
dicūt ꝓcuratores: dico q res fuit absq; eo q titius fuerit fer
rarie: vel dico q res fuit absq; eo q titius occiderit semp ꝓ
nūnā ista est positio negatiua: quāuis p ceutelā verborū fue
rit fabricata verbis affirmatiuis ꝑz Bal. in c. j. de contē. inter
do. z vasal. in vsi. feu. Ly. Bal. z Sali. in l. actor. C. de pb. Bal.
in l. ij. §. qō obseruari. in. v. col. C. de iura. calū. Similiter est
34 cōi: † nā verba negatiua q; virtualiter aliqd ponūt censēt af
firmatiua. vt est gl. in l. in eadē cā. in verbo ꝓbent. ff. ex qui.
cau. maio. z gl. solennis in cle. fi. in verbo creatū. circa fi. de re
scrip. q; ōt qd verba negatiua: q; habēt solutā affirmatiuā ha
benē, p affirmatiuis. z debēt ꝓbari sicut in mera affirmati
ua. Et illā gl. reputat singularē Bal. in l. ampliorē. §. fi. C. de
app. Sed nō eūdo p mēdicata suffragia habes in materia no
stra tex. quē ad hoc reputo notabilē in l. vti frui. in pn. ff. si vsu
fr. peta. vbi est tex. qō qñ gs agit negatoria nō refert q bus v
bis vtat: siue neget inuito se ius esse vti seruitute: siue dicat si
bi esse ius, phibēdi. vtraque cñ cōclusio ad idē tendit. s. ad pu
uandū ius seruitutis: z p illū tex. no. ibidē Raph. fulg. nō re
ferre q bus verbis aliqd ex primā. s. negatiuis vel affirmati
uis dummō idē effectus sequat. vt in illo tex. q ōt esse bñ notā
dū ad materiā q; ḡz q negatiua ꝓbari non pōt affirmatiua
sic. d. l. actor q asseuerat. C. de. pb. Dico ergo vno verbo q in
ista. l. in scōa parte conclusio negatorie est negatiua. lz cñ v ba
in superficie videant affirmatiua dicendo q; mihi ē ius pro
hibendi tibi q; tendunt ad ꝓuationē dicunt negatiua. ex his
infero minus bene dixisse Bart. hic in duobus locis. primo qō
ōt q mediū p qō cōcludit in negatoria pōt ꝓponi vel tacite
intelligi verbis affirmatiuis si dicā qo mihi est ius prohibē
di te vti seruitute, q; dico ꝙ Bar. quod imo cū ista sunt verba
priuatiua vel abnegatiua iuris seruitutis cēsentur negatiua
z nō affirmatiua. Secōo in alio male ōt Barto. q in isto tex. in
scōa parte cōclusio negatorie ē cōcepta verbis affirmatiuis
q est mihi ius prohibendi te vti seruitute. vel est mihi ius e
dificādi te inuito. z ita ēt per istū tex. ōt hic gl. ḡ. in verbo age
rek z gl. in verbo egisset. circa pūnc. z minus bene vt predixi
q; cū sint verba puatiua cēsent negatiua. Et istā credo ee ve
ritatē ꝓsiderara vi z effectu verborū ꝓout cōsiderauit Pla
cen. nō aūt cōsiderata superficie aut cortice verborū. ꝓout q
siderauerūt duas gl. z Bar. hic. Cū ista opinīe q; ego teneo
ꝓcordat ipsemet Bar. in l. ij. in pūn. ff. si ser. ven. quā Bar. le
git ꝓ prima. vbi ōt Bar. placentinus ꝙ dicere merā veritatē.
Et ad hoc ostendēdū ꝑmittit q oratio dr esse negatiua vel af
firmatiua respectu suppositi nō respectu oppositi. Unde in
proposito nostro cōfessoria semper ꝓponit verbis affirma
tiuis respectu suppositi ego dico q mihi ius est q alius non
tollas: sicut cū dico ius est mihi eundi agendi ꝛc. Negatoria
ēt semper ꝓponit verbis negatiuis respectu suppositi quia
dico q tibi nō est ius vtendi tali seruitute: z istud est verū esse
ctualiter loquēdo ꝓout ꝓsiderauit Placen. Et lz aliorū
lijs verbis videatur cōcipi effectualiter tñ semper ad hoc ten
dunt vt ibi per eū. z sic Bar. ibi tz opinione quā tenui lz nō vta
tur hisdē fundamētis: z ita habes declaratā istā difficultatē.
35 Sed vt nihil intactū omittat. † Considera cuius vtilitatis sit
tā lōga disputatio Bart. q cōfessoria debeat ꝓponi verbis
affirmatiuis. z negatoria negatiuis. ex quo in primis formu
la verborū est sublata toto titu. C. de formu. Item attēto si in
libello apponant verba impropria z incongrua: tñ libell' dr
sustineri vt p Bar. in l. sed z si possessori. §. ītē si iurauero. ff. nō
iureiur. cum multis concor. z additionibus quas ibi ad hoc
dedi. Itē attento qō bodie ex presso inepte actis nō vitiatur li
bellū cū sufficiat apte narrari factū ꝑm cōem sniam vt per gl.
Bar. z doc in l. j. in pūn. z ibi dixi. ff. de eden. Canoni. in c. ex
animata. de iudi. cogita vsq; in crastinum. credo q vtilitas
huius disputationis colligat ex casu notabili q; posset in pra
ctica euenire. Pone statuto vel cōsuetudine cauet quod nul
lus possit eleuare edificiū nisi vsq; ad certā mensuram z nō
vltra inuito vicino iuxta. l. qui laminibus. in pūn. ff. de seruit.
vrb. z ibi gl. ōt qō istud statutum est Florentie z iuxta l. j. C.
edifi. priua. vbi ēt gl. ōt quod istud est Florentie. Pone mō
q vicinus cōcessit mihi qō possim edes meas eleuare vltra di
ctā mensuram, deinde pone quod postea me volente eleuare
vltra dictā mensuram vicinus prohibeat an cōpetat ꝙ eum p
fessoria vel negatoria. Jo. fab. z Ange. de are. in d. §. eque te
nent per illū tex. qō cōpetat cōfessoria ius mihi esse altius e
des meas tollendi vltra mensuram taxatam in statuto. Ego
aūt ex predictis puto q imo cōpetat negatoria: nā cōfessoria
datur ei q affirmatiue pretendit sibi deberi seruitutē. z com
petit ꝙ alium q; vellet altius edificare ꝙ ius seruitutis: sed in
isto casu non agit pro seruitute ꝙ alio sed pro libertate quia
ego dico edes meas esse liberas a seruitute imposita per con
suetudinem vel statutum propter concessionem mihi factam
a vicino propterea debeo agere negatoria ius mihi esse alti⁹
edes meas tollendi inuito vicino vt hac lege in scōa parte. Et
lz verba conclusionis videant affirmatiua q; qñ tenduntad
priuationem seruitutis pro libertate consequenda considē
rato effectu censent verba negatiua merito datur z cōpetit
negatoria, vt ꝑz ex dictis. Et hodie in libello quāuis non re
quiratur expressio actionis tamen factus dr sic apte narrari,
vt ex cōclusione colligat q actio resultet, vt no. in d. l. j. in pn.
ff. de eden. z d. c. examinata. In sexta oppositione Bart. dic
vt dixi supra in tex. in quarto vel quinto not. Aggredior ter
tiā partem principalem huius legis ex dictis Bart. In scōa
oppo. huius tertie partis habes colligere quatuor principa
les cōclusiones. ¶ Prima est qō esse in quasi possessione ser
uitutis realis nō relevat quē quin teneat probare seruitutē,
ēt quod est notū qñ de actore efficit reus propter cōtumaciā
aduersarij. z istud procedit q; ꝓsumptio iuris est in ꝙ rium q;
libet res ꝓsumitur libera. idem tenet gl. in l. circa. ff. de pro
bat. z in l. sicuti. §. sed si queratur. ff. si ser. ven. z gl. hic in ver
bo egisset. Ex ista cōclusione sequit vnū quod videt mirabile
quod potentior est ista sola ꝓsumptio iuris q; quelibet res
ꝓsumatur libera quā sit quasi possessio aduersarij ēt qui ere
quāuis sit ꝙ ria possessio quia si res erat libera quare patitur

aduersarium

¶ In rescri
ptis. Adde
Fed. de senis.
consi. xciij.

aduersarium quasi possidere seruitutē, cū nemo ꝓsumat iactare suū. l. cum de indebito. in princ. ff. de ꝓb. Cum ista prima cōclusione trāseūt alīq oēs hic: excepto Raph. cu. in pe. z vlti. col. qui per aliqua tz ꝓbat z maxime p illud quod prime dixi. Adde tn q tz quasi possessio nō operet quo ad releuandū quē ab onere ꝓbādi seruitutē, tū operat q̄ ad alia cōmoda de quibus per gl. l. j. ff. j. in gl. magna. in verbo. an nō ō itine. actuq; prima. Aliquid p gl. in d. ff. sed si querat. Adde et quod Bal. in l. eam que. C. de libe. causa. per illum ter. limita istā conclusionē. Nā dicit quod illa lex allegatur quod in iuribus incoꝛ potalib⁹ quasi possessio habita bona fide releuat ab onere ꝓbādi, vt ibi: sec⁹ si mala fide, z ita ōt debere limitari gl. in d. ff. sed li querat. Ista limitatio nō est vera, z ꝓfundit p tex. tūcta predicta cōclusione gl. z doc. Nā hic iste erat in quasi possessione seruitutis bona fide. Patet q̄ erat in possessiōe authoꝛe p toꝛe. Liuste possidet. ff. de acqui. pos. z tamē nō releuat ab onere ꝓbādi seruitutē. Nec obstat. d. l. eā que. q̄ loquit in seruitute personali, vbi quasi possessio bene releuat ab onere ꝓbandi. Liberi. ff. ff. de lib. cau. ff. de ꝓb. secus est in seruitute reali, de qua nos loquimur ratiōnē diuersitatis assignat Bart. j. in
36 seq̄nē. opp. ¶ Tertia conclusio ꝙ ex quasi possessione ꝓbat dñm quando venit incidenter. ꝓm gl. in l. quidā in suo ff. de cōfessi. cū alijs allegatis per Bar. ista cōclusionē limitat Bal. in auth. z qui. in pr̄. col. C. de bo. auth. iud. possiden. in contumace hoc allegante per istā l. q̄ eius contumacia facit vt dominiū eius debeat vere, ꝓbari: q̄uis incidenter deducatur vt hoc tex. Sed certe in ista lege nihil ꝺz de dominio vt dicā statim. Tertio Bar. z cōiter doc. tz quod in ista lege sufficiat dñm ꝓbari ex quasi possessione, ex quo venit incidenter, z contumacia eius punitur in onere cautiōis, vt hic p d. Alle. ¶ Ter
37 tio habes ꝓ intellectum ad istā legem ꝓm Bart. z cōiter q̄ in ista l. in ꝓn. cōtumacia nō punitur in onere ꝓbandi de iure libertatis q̄ libertas rerū ꝓsumitur iure, sed punitur in onere ꝓbādi de dñio z possessione pdē seruientis q̄ dñm alēs nō debuisset ꝓbari si remansisset reus q̄ actoꝛe nō ꝓbante reꝰ ꝺz absolui etiā si nihil præstiterit. l. qui accusare. C. de eden. c. j vt ecclesiastica beneficia. Ex ista cōclusione que habet q̄ in ista l. reus ꝓp contumaciā grauatur in onere ꝓbandi de iure dñij, non aute de iure libertatis duo coꝛrelarie inferunt. Primo q̄ agens negatoria ꝓp contumaciā suā debet solum allegare libertatē nō aūt ꝓbare illam q̄ ꝓsumitur iure q̄ q̄libet res a principio ꝓsumitur libera vt stati dicā. Secūdo infertur q̄ illud ius dñij quod ꝓpter cōtumaciam tenetur ꝓbare de facili ꝓbabitur q̄, ꝓbata possessione ꝓsumit dñm ex quo hic incidēter deducitur etiā ex parte cōtumacie. Tu aūt aduerte q̄ tz cum isto intellectu ad istū tex. trāseunt Bar. cōiter scribētes antiqui z noui: mihi tamē nō plz q̄ verba istius literę ineuitabiliter repugnant. Nā tex. ōt in principio q̄ reus ꝓp cōtumaciā ꝺz ꝓbare ius sibi esse inuito aduersario altius edes tollere. Ergo vult text. quod iste ꝓtumax debeat ꝓbare de iure libertatis, nō aūt ōt tex. quod debeat probare de dominio vel de possessione pdē seruientis. Nā de dominio z possessione in tex. verbū nullū, sed solum fit mentio de ꝓbādo iure vel seruitutis vel libertatis. Et tz tex. j. in vlt. pte dicat q̄ debet ꝓbare de iure suo, istud nō pōt intelligi de iure. s. dominij ꝓp precedentia, sed de iure legis vel libertatis, vel seruitutis. Istud etiā patet in d. l. sicati. ꝯ sed si querat. vbi ōt tex. q̄ qui non est in possessione tenet ꝓbare de iure suo. s. libertatis vel seruitutis. de qua tractatur in illo titu. z ita etiā tz Raph. cu. hic in pe. z vl. col. Unde vltra oēs scribētes z antiquos z nouos, ego sum in alio intellectu ad istū text. plano z expedito ꝓut litera sona t sine ali qua violentia. Unde teneo q̄ conuentus confessoria si sit cōtumax ꝓp cōtumaciā cogit cauere vt litera z sic quando agens negatoria cogitur ꝓbare ius sibi altius edes tollendi. z sic cogitur ꝓbare de libertate ediū suarum. Et si dicatur quelibet res ꝓsumit libera: ergo ex ꝓsumptionē p se libertatis, ergo nihil ꝺz ꝓbare de libertate: ite quasi possessio seruitutis q̄ ex hz aduersarioꝝ sup
38 ad hoc respōdeo q̄ † quasi possessio seruitutis nō trāsfert onꝰ ꝓbandi in aduersariū qui ex ꝓsumptionē iuris ꝓ se de libertate retinet. istud est verū, quādo est sola z simplex possessio sine quādo occurrit cōtumacia q̄ tunc quasi possessio seruitutis z ꝓtumacia bene trāsferunt onus ꝓbādi libertatē rei. z cōsequenter q̄ est ius sibi altius tollendi casus est de hoc nitid⁹ in hac l. in principio. Et puto q̄ ratio sit in ꝓptu nā actoꝛ qui egit confessoria narrauit in libello seruitutem sibi vel prędio suo deberi iuxta. ff. insti. de seruitu. reus aūt fuit cōtumax: certe pp cōtumaciā fingit cōsentire z fateri verum esse q̄ seruitus sit sibi debita. cōtumax em fingit semp fateri illō q̄ est sibi deterius. l. etate. ff. g tacuit. z ibi Bar. ff. de interro. actio l. locū. ff. cōdemnatio. ff. de tab. exhi. Unde cū ex ꝓtumacia indicat ficta confessio seruitutis, nimirū ſ grauatur ꝓtumax ꝓbare q̄ sibi est ius edificādi inuito vicino: non obstāte illa ficta confessata seruitute qui stat simul q̄ seruitus sit debita z et tā q̄ possit edificare q̄ potuisset seruitus remitti vel prescribi, vel aliter tolli z per hoc respondeo in forma ad fundamentū Bar. z doctoꝝ inq̄tū dicunt q̄ iste cōtumax habet ꝓsumptionē iuris ꝓ se res sit libera q̄ quelibet res a principio nascitur libera: ergo nō ꝺz cogi ꝓbare de libertate rei q̄ dico q̄ illa ꝓsumptio iuris tollitur ꝑ istā fictā cōfessionē que inducitur ex cōtumacia, put in sortiozibus terminis nūc
39 ꝓbabo, † q̄ ꝺ dicimus enim q̄ etiā ꝑ ꝓsumptionē iuris z de iure admittitur ꝓbatio in ꝑiū per cōfessionē partis: z sic confessio partis tollit etiā ꝓsumptionē iuris z de iure gl. est ap ꝓbata in ſ. aliud quoq; in ver. si aūt nō in aut. de equa. do. colla. vij. Bar. z doc. in auth. ſ iam necesse. C. de do. ante nu. gl. in l. in ſ etibus. in pr̄. in verbo nullo modo. z ibi Bald. in iij. q. notab. ad hoc. C. de non nu. pe. Anoni. in c. is qui fidem de ſponsa. z nō solū per veram confessionē a tollitur ꝓsumptio iuris z de iure, sed etiā per fictā z iste est casus noster, ita singulariter tz Bal. in pulcha. q. in l. absentē. in vlt. co. ff. de pe nis. Bal. in l. nō ignorat. in vj. col. C. g accu. non pos. ꝺ. Ant. de but. in c. is qui fidē do. Alex. in l. a diuo pio. ſ. si pignorata ff. de re iud. quanto ergo fortius in terminis nostris ficta confessio tollet ꝓsumptionē solam iuris cū etiā tollat illā que est iuris z de iure. Et credo indubitāter quod iste sit verus intellectus Alphancani in hac lege ꝑm quē intelligo omnia verba le
40 gis: ꝓut iacent. ¶ Quarta z vltima conclusio est ꝙ quelibet res ꝓsumitur esse libera, nisi ꝓbetur seruitus imposita eo q̄ quelibet res ꝓsumitur esse libera nisi ꝓbet̄ seruitus imposita eo q̄ quelibet res in sui origine regulariter est ab initio libera. l. altius. z l. si in edibus. C. de serui. z aqua. Nō rōnis q̄ seruitus regulariter nō ꝺz cām naturalē: sed aut imposītā aut ꝓscriptā. ſ. fi. insti. de seruit. ita inquit Bald. in c. cū oēs. in pr̄. col. ad fi. de consti. Ista conclusio fallit quādo res naturaliter rōne loci inferioris esset serua. vt l. j ſ. fi. in pr̄inc. z l. seq. ff. de aqua plu. arcen. ponit Bar. in sequenti oppositione. adde etiā quod tz solum ꝓsumat eē liberum vſq; ad celū vt dicit tex. in l. fi. ff. de seruit. z l. si. ſ. pe. ff. quod vi aut clā. tamen non sequitur semper ergo edificium a principio fuit libe
b rū cum futuro edificio posset imponi seruitus. l. si seruitus. ſ. futuro. ff. de seruit. verba. prędicta. gl. no. in c. ad dissolendū de despon. impu. ¶ No. bene prędictā regulā ex qua notabiliter
41 infert coꝛrelariū. † q̄ cū fundū sit quedā seruitus vt no. p gl. z doc. in l. vsufructus. la. j. in pr̄. ff. de vsufr. segr̄ q̄ in dubio ꝓsumitur res allodialis z sic libera nō aūt fundū z ita tz Bal. a
in c. si de feu. fue. ꝓtro. inter do. z agna. z in c. j. in vlt. col. prīcipij. de ꝓtro. inuest. in vſi. feudo. z in l. libertas. ff. de statu homi. in c. significauit. de reser. z in c. j. in vij. col. in fi. de in. Jo. an. z alij in c. nimis. de iureiu. Host. Jo. an. z alē in c. fi. in verbo r sidere de ind. Jo. an. in addi. Spe. in ti. de feu. ſ. q̄m sup ver. xxj. in addi. q̄ incipit cessante d. Bar. z Jo. de ſmo. i cle. j. i ver. poꝛro de iureiu. Pau. de ca. in. cōſi. cliij. q̄ incipit. Sup primo quelito inq̄tū querit vtrū dicte pos. ꝺ. Zil. in pl. cxxix. q̄ incipit. Ponderatis his que in prescripto themate narrātur. in j. col. alias pe. in j. vo. z in cōſ. lv. in iij. volu. q̄ incipit. Perspectis his que in themate narrant in xv. col. z in pl. xv. quinti voluminis quod incipit visis narratis in themate. in j. z ij. col. Facit ter. z quod ibi no. in c. j. de cōtro. inter masc. z femi. de benefi. Adde quod fortius tenet Bal. post Jn. in c. fi. ō
42 cau. pos. z pprie, † quod non ꝓbatur feudū. tz ꝓ ꝓcesso pri/ uilegio soluatur aliqd annū. Nā iste est census z non fidelitas z sic fūdē z ita dicit Bar. se respondisse in questione de facto. Limita prędictā conclusionē quando ecclesia cōcedit iurisdictiones vel pēsiones q̄ ꝓsumitur in dubio cōcedere in fundū ita notabiliter Bal. in c. ad audientiā. in vlt. col. de prescri. q̄
c dicit menti tenendū. Secundo limita nisi esset fama de antiquo: saltē centū annoꝝ q̄ bona sint feudata. Itē nisi verba enūciatiua vel narratiua principis nūciarent z narrarēt dicta bona esse in feudū cōcessa. Istis duob⁹ modis limitat d. Zile. in d. consi. xv. quinti voluminis. in j. z ij. col. In tertia oppositione Bar. z duabus sequentibus. Bar. pleni⁹ quā alibi examinatam z quando quasi possessio alicuius status vel alicuius qualitatis transferat onus ꝓbandi in aduersariū. Ista materia est vtilis sed intricata. Ideo vt eam clare habeas facdnas regulas principales. Una affirmatiuam z aliam ne
43 gatiuam. Regula affirmatiua est quod quasi possessio status

a ¶ Per verā confessionem Adde Jn. in c. fraternitatis. de frig.
a ¶ Cōfessionē. Adde Bart. posi. c. duo. iij.
b ¶ Dissoluendū. Ado plene Jaso. in l. stipulatiōes non diuidūt iij. q. bar. vbi d. Purp. de ver. oblīa. l. quomn⁹. ff. de flumi. col. xxxvij. qō. xxxxj. Pan. in c. licet. de iureiur. gl. in l. si ex pāis C. de eui. Pau. de ca. li. ij. ſ. clxij. Barb. li. j. cōſil. col. v. Prepo. in plud. feu. col. xvij. Alex. li. iij. consil. lv. col. viij. Purpu.
a ¶ Mihi esset fama. Adō Jn. z doct. in c. venies. ſ i c. qd p nouale. de ver. sig. i Jn. i c. cum cās de iu. cal. Sp. ti. de ꝓba. in. ſ. j. ver. z no. q̄ ꝓscriptio. x. y. in l. si qui dē. C. sol. ma. Bal. Zinge. z Sal. in l. ꝓ prietatis. C. de proba.

vel qualitatis que ineſt actualiter vel eſt apta ineſſe ab origine traſſert onus pbādi in aduersariū. l. circa. ꝛ ibi gl. i ver bo. ingeniū. ff. de pb. ꝛ l. liberis. §. fi. ff. de lib. cau. ita ꝓce dit. l. moueor. C. ſi ſer. expor. veniat que ōt quod q̄libet res iudi caſ̄m pſentē ſtatum. Iſta regula fallit vbi illa quaſi poſſeſſio nō eſt ſeparata a ꝓprietate vel eſſētia rei: vt eſt quaſi poſſeſſio malitie que ly repugnet origini ſtatus boni cū ab origine qui libet naſcat ſine malitia ꝛ peccato: tñ traſſert onus pbandi i aduersariū. vt in regula ſemel malus. ꝛ hic lat⁹ p Bart. in v. oppo. Sed aduerte inquātū Bar. ibi ōt q̄ mal⁹ cū mutat ani mū deſinit eſſe malus. ꝛ tūc deſinit eſſe in quaſi poſ. malitie. allegat no. p Dy. in regula ſemel malus nō declarat tñ Bar. q̄ malus dicatur mutare animū vt ſic deſinat eē in quaſi poſ ſeſſione malitie nec ſcribentes hic aliter declarant. Tu ergo dic in eo qui fuit ſemel malus illa malitia ꝛ illi mali mores
a intelligunt purgati bñ faciēdo p triennīū cōtinuū. a tex. eſt ſo lēnis. in §. hic aūt nobis in ver. ſancimus. in verbo triennalis t pis teſtimoniū. in auth. de mona. colla. j. ꝛ ibi An. in fi. ad hoc nō. illū tex. ꝛ multū cōmendat ꝛ illū text. ad hoc reputat ſing. Sa. in l. ſi fideiuſſo. 2. §. fi. qui ſatiſ. cog. ꝛ in l. ſi minor. ē in in. col. C. de in integ. reſti. mino. ꝛ ita habes intelligere ꝛ ſupplere verba Bart. hic. ly videant repugnare alias non viderē bñ dicere p illū tex. Secūdo limita pdictā regulā q̄ q̄s eſt in quaſi poſſeſſione bona fide alias nunq̄ quaſi poſſeſſio in iuri b⁹ cū mala fide traſſert onus pbandi. iſta limitat Bal. in l. camq̄ per illū tex. C. de libe. cau. facit bonus tex. in l. vis et⁹. C. de pba. ꝛ in d. l. liberis. §. fi. Tertio limita in his que neceſ ſario variant ex ꝓceſſu tpis, vt in ctate: tunc nunq̄ ex origine
b primi ſtatus licitū eſt arguere ad preſens tps. l. ſi minor. cū gl. C. de in integ. reſti. min. bona gl. in l. de ciate. in ꝓin. i ver bo ꝓbādū. ff. de mi. ita tenēt Bar. Ang. Jmo. Ias. cu. Lud. 43 ꝛ d. Alē. hic. Idē tz Bar. in l. ſi cui. §. ijſde. ff. de accu. ✝ Sēd o regula negatiua eſt q̄ quaſi poſſeſſio alicuius ſtatus vel qua litatis que neceſſario non concordat: cum origine rei i ꝛ dicit ꝛ conuenit intentioni aduersariū. non releuat nec traſſert onus pbandi vt eſt hic in quaſi poſſeſſione ſeruitutis realis q̄ non concordat cū origine rei imo dicit q̄ quelibet res pſu mitur libera ſequit q̄ iſta quaſi poſſeſſio habens in ſuū ori ginē rei. nō releuat nec traſſert onus pbandi: prout tz gl. hic in verbo egiſſet. ꝛ gl. in d. l. circa. ꝛ in d. l. ſicuti. §. ſed ſi quera tur ꝛ cōiter Bar. ꝛ alij hic. C Nō. iſta regula. Nā ex eo infe ro primo male diciſſe gl. in l. titia. in gl. fi. ff. ſol. ma. que vult
44 quod ✝ ſi filius ſit in quaſi poſſeſſione exiſtentie ſui iuris, iſte quaſi poſſeſſor traſſerat onus probandi in aduersarium q̄ ſit in patria poteſtate, ꝛ ita itelligit illū tex. Et cū illa gl. tz Bar. in l. is pōt. in. vj. col. ff. de acq. here. do. Alex. in l. ſi emā cipati. in ij. no. C. de colla. cū alijs concor. ibi per d. Alex. aſſi gnatis. Iſtud eñ clare confundicur per regulā pdictā q̄ pri mer⁹ ſtatus nature ꝓdicit huic quaſi poſſeſſioni. l. ita in pote ſtate ff. de his qui ſunt ſui. ergo illa quaſi poſſeſſio cui ꝓdicit primeuus ſtatus natura non releuat ab onere probandi nec transfert onus probandi in aduersariū. Et ita tz ꝛ melius ✝ Per. ꝛ Bal. in d. l. titia. ꝛ ibidē d. Alex. ibi Jaſius. Tu poſes ſalua re illā gl. in vno caſu q̄ filius habitaſſet ſeorſum a patre pr. annos tūc preſumitur emancipatus ſi hoc alleget. ita tz Bal. in l. poſt mortē ad fi. ff. de adop. ꝛ in l. ij. C. ſi aduer. rē iu. ꝛ ita intelligit Bal. tex. in l. iij. in ꝓin. ff. ad mace. Tu adde ad hoc
45 bonū tex. in l. j. i verbo diu paſſ⁹. C. de patria pōt. C ✝ Sēdo ex predicta regula infertur ad practicam quod ſi adſit cōſti tutio epiſcopalis, diſponēs q̄ omnia inſtrumenta vſurario rū preſumantur eſſe vſuraria ꝛ probat q̄ aliquis de preſen ti eſt vſurarius. certe per hoc nō pſumuntur retro oia inſtru menta fuiſſe vſuraria: eo q̄ preſens ſtatus habet neceſſariā ꝛdictionē aliculus t pis preteriti ſaltē in origine. ſ. q̄ aliquo e pe non fuit vſurarius puta in infantia ſicut ille qui eſt hodie bereticus non pſumitur bereticus beri q̄ de neceſſitate repe ritur quod aliquo tpe non fuerit bereticus: puta in origine tē poze infantie. Ita notabiliter Bal. in l. j. §. magiſtratibus. ff.
46 de magi. cōue. Tertio ex predicta regula infertur ✝ quaſi poſ ſeſſio alicuius iuris quod haberi nō pōt ſine conceſſione pri uilegij, nunq̄ releuat ab onere probandi ꝛ ita tz Ly. in l. ſolē nibus. ꝛ ibi Bal. ꝛ Bal. C. de fide inſtr. alle. tex. in c. cū plone. de priui. in vj. Idē tenent Bal. ꝛ Jn. in d. l. titia. ff. ſol. ma. p tex. in c. ad decimas. de reſtitu. ſpol. in vj. Itē tz Bal. in l. j. in ſecunda. colum. C. de ſen. ꝛ in l. nō ignorat. vbi late proſequi tur iſtam materiam. C. de his qui accu. non poſ. Joan. andr. in addi ꝓpecul. in titul. de inſtrum. edititio. §. reſtat in ver
47 ſicut. ꝛ ✝ Limita iſtam regulā q̄n quaſi poſſeſſio preſens non cōuenit origini rei. tamen etiā cōuenit contradictioni aduer ſarij. vt eſt in quaſi poſſeſſione libertinitatis que nō eſt a prin

cipio in origine: q̄ nemo naſcitur libertinus. l. libertini. ff. de ſtatu homi. Tamē etiā origo non conuenit intētioni ꝺicētis qui aſſerit ſe eſſe ingenuū cū potuerit naſci ſeruus. ꝛ iſta quaſi poſſeſſio bene traſſert onus pbādi. l. circa. ff. de pba. ꝛ hic per Bar. in iij. oppo. Secundo limita vbi nō eſt quaſi poſſeſ ſio ſeparata a ꝓprietate vt dixi ſupra in ſ. ſallentis prime regule que dz hic ſtare. Tertio limita predictam regulā, vt cedat q̄n a ieſt ſola quaſi poſſeſſio ſeruitutis realis ſecus ſi et occurrat ꝓtumacia aduersarij, vt probatur in hoc tex. i prin. fin intellectū quē tenui ſ. in ij. oppo. huius tertie partis ꝓin cipalis. Jn vj. oppo. Nihil eſt dicendū q̄ ſatis de ea fuit dictū in notabilibus. Jō venio ad q̄nes Bar. expeditis oībus op poſitio. Bar. formar xij. q̄nes. circa ſecundā queſtionē ex di
48 ctis Bar. habet tres concluſiones. ✝ Prima q̄ in his que ve niunt eſpedienda officio iudicis. ſiue illud officium imploret principaliter ſiue incidenter, ꝛ ſic ſiue loquamur de officio iu dicis nobili ſiue mercenario, ꝺ contumacē ꝛ ſic ꝺ doloſum nō iuratur in litē, ſed intereſſe dz vere ꝓbari per gl. notabilē. in l. ꝛ barū. in gl. ſi. ff. ſi ſer. ven. quā Jo. de ana. hic reputat ad hoc ſingulare. ſecus eſt in eo quod venit iure actionis, tunc ꝺ contumacē indiſtincte iuratur in litē. l. qui reſtituere. ff. de rei ven. cum Bar. tenet Jmo. ꝛ latius d. Alex. hic idē tenet Bal. in d. l. barū. vbi dicit quod illa gl. eſt bene notanda ad hoc ꝛ quod raro alibi inuenies. idē tenet Ang. ✝ Pau. de ca. ꝛ d. Alē. in l. argentarius. §. cū aūt per illū tex. ff. de eden. vbi ꝺ. eū qui dolo nō vult edere q̄ ſolum tenetur officio iudicis. l. j. vbi gl. ꝛ doc. C. de edē. nō defertur iuramentū in litē. ſed debet inter eſſe ꝓbari per teſteo vel per alias ꝓbationes, vt ibi ē tex. idem tenet Paul. de ca. in l. in actionibus. ff. de in litē iurā. Rapha. ful. in d. l. ꝛ barum. Et iſta videtur magis cōmuni opin. contrarium tenet ipſemet Bart. ibi contrarius. in d. l. barum ꝛ ibidem Paul. de c. per illū tex. qui vult quod ſi res non preſtetur ſiue cautio iuretur in litē. ſecundo per illū tex. qui fortiter ſtringit. d. l. qui reſtituere. Et iſtam opinionem tenet etiam Jo. fab. in §. preterea quaſdā. inſti. de act. ꝛ iſta o pinio in puncto iuris poteſt defendi ꝛ forte eſt verior, ly prece dens ſit magis communis. ꝓ iſta opinione ſtringit primo ineuitabiliter tex. in d. l. qui reſtituere. vbi illa reſtric io ſolū officio iudicis. ꝛ eſt impoſſibile q̄ ſtat iure actionis, vt oſten dam ſtatim, id eſt in tertia concluſione. ꝛ tamen ibi iurat in litē. ad idē vī tex. in l. iij. §. ſed ſi quis iudicium. gl. fi. in verbo condēnabitur. ff. ſi. regū. licet poſſes dicere quod ibi tex. lo quatur in his que veniunt iure actionis. Secundo vltra ſcri bentes colligē ex dictis Bar. aliā concluſionē. Nā poſtera q̄ Bar. ꝛ doc. hic loquunt q̄n contumacia: ꝛ ſic doloſus fuit com miſſus in nō faciendo, ſ. in nō cauendo: ꝛ conſequenter in omitte do. Sed ideo non iuratur hic in litē eo q̄ iſtud veniebat expe diendū officio iudicis. ſecus ſi veniret iure actionis. ergo ſi
49 bene ꝛ ſubtiliter inſpexeris volunt Bar. hic ꝛ ſequaces ✝ q̄ in his que veniunt iure actionis etiā ſi dolus cōmittatur in o mittendo iuratur in litē. Idē tenent Ang. ꝛ d. Alex. in d. ar gentarius §. cū aūt per tex. in d. l. qui reſtituere. qui propie loquitur q̄n dolus fuit commiſſus in omittendo. i. nō reſtituēdo ꝛ tamen ibi iuratur in litem. Sed tu dic q̄ ille text. nō loquit in his que venūt iure actionis: ſed officio iudicis. vt dicā in ſe quenti cōcluſione. Contrarium q̄ imo ex dolo cōmiſſo i omit tēdo nō iuretur in litē tenet gl. ✝ de. Cy. Ja. bu. Bal. ꝛ Sal. in d. l. argentarius. §. cū aūt. per illū tex. vbi ꝺ argētarius nō edē tē ideo nō iuratur in litē, eo q̄ ibi dol⁹ fuit cōmiſſus in omit tendo. Sed tu aduerte quod ibi editio nō venit iure actionis ſed officio iudicis: l. j. vbi gl. ꝛ doc. C. de eden. ergo nihil ad p poſitum. Idē tamen quod ex dolo cōmiſſo in omittendo non iuretur. in litē. tenuit Lud. re. in ſing. cccc. per tex. in d. §. cū autem. quem ad hoc reputat ſingula. Item tenet do. Alexā. ſibi ꝛius in l. qui accuſare ad fi. C. de eden. ꝓ iſta parte be ne facit, qui probato dolo notarij de omnibus damnis ꝛ inter eſſe ſtatur iuramento partis tex. eſt quem Bart. ꝛ omnes ibi reputant ſingularem ad hoc in l. fin. C. de magi. conue. Iſtud verum ſi dolus notarij fuit in faciendo. ſecus ſi in omittendo q̄ tunc intereſſe debet plene probari. non autem defertur iu ramentum in litē. Ita tenent Bal. ꝛ d. Alex. in d. l. qui accuſa re. per tex. quē ad hoc reputant ſingularē in d. §. cū aūt. ✝ d de text. in d. l. iij. ſed ſi quis. cum gl. fi. ff. finiū reg. ✝ ꝓ iſta differentia facit q̄ grauius eſt delictum quod committitur fa ciēdo q̄ omittendo gl. in l. ſi mora. vbi dixi. ff. ſol. mat. gl. in l. lege cornelia. ff. ad ſylla. hinc eſt q̄ culpa etiam leuiſſima in faciendo equiparatur late culpe in omittendo. ita no. Bar. in repetitio. l. quod neruа. in antepe. col. ff. depoſi. C Tertiā cō cluſionē vult Bar. in fi. huius. q. allegādo. l. qui reſtituere. q
50 reſtitutio rei in rei vendi. venit iure actionis: ꝛ ita ponderat ꝛ ſequitur

a C Per tri
nīū cōtinuū.
Adde Jo. de
Imo. in c. cū
deputati, de
iudi.

z sequit Jo. de imo. hic z licet contrarium velint Pō. z Ly. in l. u. C. de seruitu. vbi volūt q̄ in rei vēdicatiōe declaratio dominij venit iure actionis: ſz restō sit officio iudicis. Videt Jmo. q̄ licet p restōne facienda lit expediēs implorare officiū iudicis nō tn sequit̄ qō non veniāt ex iure actionis cui formula tur officium iudicis. l. iij. C. de poſt. Tu adde q̄ alibi Bar. ex pressius quā hic tenet idē q̄ restō rei in rei vēdicatione veniat iure actiōis. Bar. in. l. j. C. de saluia. interdicto z in l. j. in fi. principij. ff. eo de saluia. interdicto. Ang. in d. l. argētarij. §. cū aut. Cōtrarium z melius qō imo restitutio rei in rei vendi catione nō veniat iure actionis, sed fiat officio iudicis tz exp se. Bar. ibi contrarium in. l. harū. in fine dotis q̄ ñe est in petitione here. vt est ter. in l. licet in vbo officio. ff. de petit. he re. tu corrobora q̄ petitio hēditatis z rei vdicatio eg parā tur. l. sinautē. §. sed z si is. ff. de rei ven. ergo sicut i petitiōe he reditatis restitutio venit officio iudicis. d. l. licet. idē erit ctiā in rei vendi. Et qō idē sit in rei vēdicatione: p̄obat tex. i. d. l. qui restituere. in verbo officio iudicis istud tz gl. ord. in. §. i. in vbo nullo iure insti. de actio Bar. in. l. sciendū. §. penul. ff. qui satisd. cog. Pe. z Ly. in d. l. ij. C. de serui. spe. i ti. de offi. omniū iud. in. §. de seruit. in post sententiā. Jo. ſab. in. §. j. insti. de act. vbi dicit ita tenere communem cursum causarū, z istā tenemur vera est z cōis. Et tenendo istā partē que est ve ra qō restitutio rei veniat officio iudicis nō aut iure actionē, Ego nō intelligo q̄ sit officiū iudicis mercenarium put tz Jmo. hic. z cū eo videt trāsire. d. alex. Sz teneo qō sit officiū iudicis nobile patet q̄ alias lata sinia expiraret. d. l. iij. C. de poſt. z ita tz Bar. in. l. iubere cauere. in vlt col. ff. de iurisd. om. iu. z in. l. a diuo pio. §. j. ff. de re iud. Ang. in d. l. q restituere. z ipsemet Jo. de imo. ibi cōtrarius. c. ſi. in. xviij. col. z seq. ō offi iud. quāuis de hoc dubitet Bar. z relinquat indecisum. i l. j. in pe. col. ff. de iurisd. om. in. ſz remittit se ad ea q̄ dicit i. d. l. iubere cauere. Potes tū cōcordare pdicta varietatē Bar. z doc. ex mēte Ange. i. l. si qs vi. §. diffamari. i. xix. col. ff. de acq. 51 pos. †. q̄ agēs rei vēdicatiōe, pōt in libello petere iure actionis non solū se declarari dūm. l. z ex diuerso. §. j. de rei ven. z. l. Pōponius. §. led z ita. ff. de procu. sed etiā pōt petere reū cō dēnari ad restituēdū. ita procedat opi. Bar. hic. cū cōcordan. ſz lata sentētia ipsa executio fit officio iudicis nobili. ita pce dat scōa opi. Et ex b cōrelario infero q̄ Bar. hic male alle gat tex. in d. l. q restituere. nā. tex. ibi. loquit̄ post ſn iam. put et ibi declarat gl. j. ergo ibi restō solū venit officio iudicis: nō aūt iure actiōis. put cū allegat bar. z male. z b mō ille tex. ſoz titer facit p̄ opinione quā tenui supra i p̄ima p̄clusione. In 52 tertia oppoſi. †. no. illud qō tenet Bar. i fin. qō q̄ tenet ad nu dā cautionē teneāt et ad obligādū omnia bona sua p l. filio. in fi. ff. vt leg. z no. ca. adde q̄ cōtrarij tenēt Jmo. z d. Alex. hic z Jmo. i. l. p̄tor ie. la vltima. ff. de pto. stipu. z do. Alex. in. l. diuortio. §. interdū. i ij. co. ff. ſol. matr. eo q̄ tex. i d. l. filio. re torquet cōtra Bar. nā ille tex. videt aliquid ſpālitatis iducer in patre z filio, z innuit triplicem esse ſpēm cautionis. l. nudā ſufficiētem z mediocrē: mediocrē appellat q̄ fit sine fideiuſſo re: tū cū obligatione oīm bonorū. Tu tene opinionē Barto. hic quā et sequit̄ Lud. ro. hic. z An. in d. l. p̄tor ie. la. vltima. vbi dicunt q̄ ista opinio semp obseruat de p̄suetudine. idem tenent Bar. z Pau. de ca. in. l. j. ff. qui satisda. cog. z ibidē do Alex. sibi ꝛrius Jmo z Pau. de ca. in. d. l. diuortio. §. interdū. P̄o ista opinione vltra d. l. filio. habes tres bonos text. i. l. oēs. §. in hoc. tū. i verbo. facultatū suarū obligatiōe. vbi Bal. ad b no. z idē sequit̄. C. de epi. z cle. z tex. multis an sīnē C. de p̄in. agen. in reb⁹. li. xij. z tex. in. §. si qs aūt p pecunia. in aut. de sanctis. epiſc. col. ix. p̄o ista pte pondero bīface re illud q̄ signāter vult Bar. in. l. sciēdū. i p̄in. ij. col. ff. q̄ sa tisd. cog. Tā ille qui possidet immobilia: non tenet satisdare vt ibi est ter. tn ōt Bar. qō de iure tenet obligare bona sua p d. l. filio. in fi. z p̄o vltimo tu habes tex. in. d. l. sciendū. §. si. i vbo poſt cautionē. z ibi Bar. poſt. gl. ad hoc no. aliū tex. Sc̄o moueo z. q̄ si in d. l. filio. in fi. illud ibi dispositū est de obligatione omnium bonorū propter respectū patris z filij. certe multo fortius dz dici idē in casu legis nostre, ppter respectū cōtumacie. vltimo accedat q̄ qñ qs satisdedit cuz fideiuſsore adhuc est dubiū an debeat bona sua obligare. z gl. in. d. l. p. o rie. vltima de hoc dubitat. tñ Bar. ibi cōcludit q̄ istō ē arbi trariū iudici z ita ēt tz Ang. in. l. j. ff. qui satisd. cog. si ergo ē arbitrariū iudici, ergo hic iudex verisimiliter arbitrabatur ꝛ contumaciē cōtra quē omnia iura clamant. In septima qō ne qñ agit̄ de iure mere psonali put a aliquē eē i mea ptāte vt esse seruus liberū aut vasallum tangit Bar. de intellectu l. i. 53 si. C. de asser. tol. z intelligit illum tex pbare † qō si post p̄ti tā satisdationē de iudicio sisti dominus qui mouit quēstionē libertatis seruo se absentet cōtumaciter p annū. q̄ ex hoc cō sequit seruꝰ vt a iudice p̄nūciet liber adde ſz Jmo. qō illa lex hoc nō pbat q z ſz decidat q̄ qñ seruus per annū se ablen tat q̄ subijciat̄ seruitutī: tū nō decidit ecōtra, ita esset quando dominus se absentat vñ cū illa lex sit penalis non est extēdē da ex casum suū: vt in regula in penis de re iur. in vj. z i. l. cū q̄dā ff. de libe. z postlbu. Sc̄o q. nō videt eadem ratio q. ser ui consuluerunt latitare. z nō potest de facili haberi eoꝝ cō pia qñ fugiunt ideo p̄cessit illa dispositio sed non est verū mile quod idē sit i domino. Tertio q. tex. ibi successiue impo a nit pena domino: quando trahit seruū coram diuersis iudici bus: quia tunc p̄inat eū omni iure suo. Et sic videt velle qō i aliis casibus nō p̄etur arg. l. cū p̄tor. ff. de iudi. Jde videt tenere Spe. i ti. de p̄mo z scōo decreto. in. §. videndū in ver. q̄d si agat negatoria do. Ant. in c. j. de eo qui mit. i possē. Lu. b z do. Alex. hic monet q. maior est rō que facit p̄o libertate quā que p̄o seruitute. l. p̄oxime. in fi. ff. debis q̄ in testa. de len. §. erat olim vero z inuenimus. isti. de dona. Ite q. i iudi cijs cā equalitatis seruādo p̄cessū pulegiū āgēti vt p̄cessum reo. l. fi. C. frue. z lit. expen. P̄o eadē pte monet. d. Alex. q. iura etiā coꝛrectoria disponētia i vno coꝛrelatiuoꝝ iteliguñ et disponere in alio. l. si. z ibi Bar. C. de in. vidu. tolle. Sc̄o monet per gl. notabilem in c. fin. in verbo reus de cōfessi. vj. que extendit illam constitutionem penalem loquentē de reo ad actoꝛem. Sed aduerte q. ista fundamēta nō trāseunt sine 54 aliqua dubitatione: † q. dubiū est nūquid in penalibus dispo situm in vno ex coꝛrelatiuis habeat locum in aliorꝝ p̄trariū tenuit do. Abbas i c. j. per gl. ibi de loc. vbi tenet quod pena que ibi imponitur locatoꝛi non bēat locū in conductoꝛe eo q. lex penalis ñ debet extēdi vltra causam. Facit qō vult gl. no. in cle. j. de consang. z affi que vult q̄ pena ibi imposita cōtra a benti matrimoniumᵃ cum moniali non habeat locū i ip sa mo niali ꝛ ateoꝛ tamē, q̄ p̄imū magis cōiter tenet. z ad hec alie b go duas gl. p̄imoᵇ gl. in l. per interuallū. ff. de iudi. z glo. in aut. sed hodie. C. ad l. iul. de adul. z ita tz do. Abb. ibi cōtra rius in p̄oemio decretal. z i. c. q. clerici de iurepa. z i. c. fi. ō rescrip. Demi. in c. j. in fi. fallentia. de rep. ord. i vj. vbi ad b allegat Bar. in. l. liberoꝝ. ff. ō bis qui no. infa. vbi tz q̄ statutū penale loquēs ō vxoꝛe extēdit ad maritū rōne coꝛrelationis Ego cōfirmo cōclusionē Bar. alio duplici fundamēto. P̄o 1o q. in. d. l. §. penul. C. de asser. tol. pena imponit a lege † tā lōgā contumaciā vnius anni. Ergo illa pena z sic illud odiū ē rōnabile. ergo extēdēdū: vt est gl. ord. in. c. generali. in gl. ij. de elec. in vj. est doctri. Bar. i. l. j. ff. de verbo. signifi. z. l. j. §. sed si incertū. ff. de ven. in poſ. mit. Et hoc mō tollo fundamentū Jmo. qō lex penalis z sic odiosa non debeat extendi. 55 ¶ Sc̄o moueoꝝ q. lex q̄uis penalis tñ fauoꝛe pie cause vl fauoꝛe eccle est extendēda gl. est valde notabilis in c. sciāt cūcti. in gl. in verbo alios de ele. in. vj. ergo similiter. q. l. j. §. pe. quānit sit penalis debet tñ extendi fauoꝛe libertatis. arguen do de pia causa ad libertatē. vt no. Bar. in l. p̄oxime. §. p il lu ter. ff. de bis que in testa. delen. z in l. si vnꝰ cū cōcoꝛ. quas ibi dedi. C. de tasta. z est tex. in l. j. circa mediū i verbo ad hāc pietatis rōnē z ibi Bal. no. ad hoc. C. de cōmu. seruo manu. Ite libertas z ecclesia equiparātur ꝑm Bal. in l. vnica. §. in pmo. in vltima col. C. de cadu. tol. segtur. do. Alex. in cōs. lxv vj. in. iij. vo. incipiē. ponderatis bis de quibus in themate in vj. co. z isto alio mō tollo fundamētū Jnno. Tertio p̄o con clusione Bar. potes inducere istū tex. Nā i ista l. i ver. idem e ꝛtrario, quo ad penam contumacie equiparantur siue quis stet p̄o seruitute siue p̄o libertate ergo pp istam eqpartio nem in materia contumacie. d. l. j. §. penul. queloquitur i vno casu extenditur ad alium per regulam gl. in l. si quis seruo alieno sua serit. C. de fur. z gl. in l. qō vero contra ff. de legi. Bar. z alij in l. marcell⁹. in p̄inci. ff. ad trebel. Tñ ad hoc vl timū possēs rādere eqparatio huiꝰ legis sit q̄ ad seruitutes reales non aūt quo ad personales, de quibus est qō nostra in. ir. q. qñ agitur ex libertate alicuius personalis obliga tionis. adde tex. in authen. si omnes. z ibi Bar. no. ad hoc. C. si mino. se ab here. absti. z plent⁹ q̄ bi c Bar. i. l. si finita. §. iu lianus. i ꝛ j. co. in ij querit etiam gl. in quibus actionibꝰ in terponatur. j. ti. j. Bal. in aut. z qui C. de bo. auth. iu. poſ. z i l. ij. §. j. ff. si ex noxa. cau. aga. z i. c. j. in vlti. co. de mili. vas. qui cōtu. ē do. Ant. i c. j. de eo qui mit. in poſ. † in. x. questi qñ ali quis petit se admitti in regimine vel rectoria alicuius ciui tatis. Adde p̄mo inquātū tz Bar. qō ciuitas que eligit ali quē in potestatē nō tenetur p̄cise ad factum. z sic ad patiē tiam. sed interesse contrariū videt facere q. i obligationibꝰ facti qō obligatꝰ habet facultatē. z ē factū quod pōt facile impleri. cogit p̄cise: q. tūc cessat ratio quare obligatꝰ ad

¶ Cōtrahēti matrimoniū Adde Jas. i l. j. C. de in voc. i. j. co. & ſ. Primo Ibi nulla c gl. q̄ pbet, ſz fil. fi. l. pce d Purp.

factum nō teneatur p̄cisē facere ita singulariter tenet Jo. an. in addi. Spe. in ti. de re. eccl. nō alie in §. j. in additione q̄ incipit nō fuerū istri libelli per tex. in l. si cum exceptiōe. §. sed z si quis. ff. de eo q̄ met. cā. sequunt An. z Rap. cu. in l. stipulationes nō diuidūtur i p̄n. ff. de §. obli. Ang. in l. stipulatio/nibus. §. operarū. eo tit. z licet istud reprebēdāt Jmo z Lu. in. d. l. stipulationes non diuidunt. z ibi do. Alex. in vlti. charta: quia est de directo cōtra tex. ibi qui loquit de obligatione facti. s. rem tradi q̄ factū de facili impleri. z tñ nō cogit p̄cise. imo soluendo interesse liberatur. vt ibi est tex. z in l.

a ¶ Jn vñ. mi/bi. iiij. Sz er/ras tu: q2 b/ tñ. p̄cedit in/ Jctu. ēptionis. sec/ si rē/ tradi vāret/ ex alio Jctu. a/ Bar. in d. l. stipulatiōes. xv. colum. ¶Purp.

57 si fundum certo die. e. tit. ¶ Tu dic quod errāt i isto fundamēto: quia imo si b3 facultatē rei tradende z est dñs. tenet p̄cise tradere ita exp̄resse firmat Bar. in. l. certi condictio. in p̄n. in. vñ. col. ff. si cer. pe. ibidē sequunt Bal. Ang. Bal. Lu. z do Ale. z est gl. approbata in. §. p̄tiū. instītu. de cōtrahēd. emp. z est bonus tex. in. l. si quis alienā. cū gl. ff. de act. empt. eodem mō in obligatione rem restitui si b3 facultatē rei resti/tuēde cogitur p̄cise p̄cipit firmat Bar. i. d. l. stipulationes nō diuidunt i. vj. z vñ. vnde semp mihi placuit ista limitatio Jo. an. quā confirmo viua ratione: quia vbi pōt aliquid de facili impleri cessat iuris dispositio: hinc est q̄ condio p̄testatiua nō trahit retro sicut alie. l. potior. z. l. qui balneū. ff. q̄ potio. in pig. habe. Ratio q2 potuit de facili statī impleri. ita dicit Bar. in. l. si is qui p emptor. e. in antepe. char. b ff. de vsuca/pio. tñ i cōne nostra pōt dicit q̄ istud factū z sic. ista patiētia b3 tractū in futurū nō pōt de facili impleri. z isto modo defende Bar. hic. Scō adde in quantū Bar. dicit q̄ in l. is cui/us. ff. si seruꝰ. vēdi agebat p̄sonali p̄m glos. ibi dic. q̄ istud est falsum z p plura reprobat Bar. §. in. e. oppositiōe p̄ime vtis.

58 Tertio adde in quātū tz Bar. ꝯ q̄ quando periculum est i mora pōt iudex immutare tēpus legale. z intra modicū tempus interponere p̄mū decretū: ad de Bar. in l. j. ff. de glande legē. vbi p illum tex dicit q̄ q̄ est contentio de officio p̄tor vel consulatus q̄ durat duobus mensibus. dz causa tacito expediri q̄ tempus officū non incipiat labi. idē tz Bal. in c. de cau/sis. in. vj. col. de offi. deleg. Ludo. roma. in l. stipulatiōes non diuidunt. xxiij. co. ff. de ver. bo. obli. in. l. si vero. §. de viro. in. xxx. co. ff. de solu. mat. alibi dicit Bal. in. c. fi. i. vj. co. dicit iure. q̄ vbi est b3euis meta iudicū, ibi b3euiores debēt eē dilationes: non tñ ita arcte q̄ sit pene impossibiles. allegat Jno. in. d. c. de causis. in p̄n. alibi dicit Bal. in l. j. post p̄inc. C. de tempo. appel. q̄ vbi tota ist. ātia b3euis est. ibi etiā singu/

c ¶ Nō valet/ interlocutoria/ ad. d. doc. in. c/ fi. d. offi. iud./ Jnn. z Lar./ sab. i. c. sacro./ de. sen. excō.

59 la eius membra debēt valde abbreuiari. ¶ Jn vltima q̄stione qualiter in interdicto vti possidetis interponat p̄mū z secūdū decretū adde q̄ Bald. i. l. q̄. §. j. in. v. col. ff. si ex noxa. caua. aga. z in. c. consultationibus. in q̄. col. de offi. deleg. dic. in hac lege eē gl. q̄ alibi nō experit in iure: qualiter iterponat p̄mū z secundum decretum in interdicto vti possidetis. itē Bald. in rub. extra de offi. iud. in vlti. co. tñ fi. dicit quod in interdicto vti possidetis fit missio iuxta interesse possessionis pacifice. l. si duo. §. ff. vti possidetis. vel p cautionem de qua in hac. l. vbi dicit de hoc glo. que nō est alibi i iure sed gl. hic. aperte ponit sed bene Bar. in ista vltima questione. de qua etiā po. Bald. in authen. ei qui. in xj. col. in ver. quero qualiter fiet missio in vti possidē. C. de bo. authō. iud. pos.

Lex xxvj.

1 ¶ Si iudex commisit nuncio vt mitteret aliquem in possessionē, z postea reuocauit decretū: non tenet missio: lz nō ei⁹ ignoret de reuocatione.

d ¶ Aliquas. cōprobat Se/li. i. c. eccles. col. viij. ver. xj. ō ꝑsti. Sz ibi i. xxiij. dicit q̄ ips. ad eā p̄hibēdā non pōt p̄figi a laico. ¶Purp.

3 Onia interlocutoria post q̄ē mādata executioni vl ab hoc vl a lege nō pōt amplius per ipsum iudicē reuocari: nisi de consensu ambarū partiū. vel nisi reuocatio fieret ex iusta causa.

4 Per secundam interlocutoriam contrariam p̄me. videt a p̄ima recessum.

5 Non valet interlocutoria lata p iudicē q̄ infert p̄iudiciū parti. si pars nō fuit p̄sens aut citata ad talem interlocutoriam.

6 Inhibitoria nihil valet de iure que fit p iudi. ecclesiasticū in dicī seculari. nisi parte citata: sicut nō potest iudex appellationē inhibere iudici a quo nisi parte citata.

7 Absolutio vel habilitatio a iuramēto confirmatoria contracta vel a iuramento obligatoria. non valet: nisi fiat parte citata de cuius p̄iudicio agitur eo quia anteq̄ cōcedat, requiritur quod p̄cedat cause cognitio.

8 Non valet interlocutoria iudicis per quā declarat de serendū iuramentum in supplementum p̄bationis nisi parte aduersa ad hoc citata.

9 Interlocutoria iudicis circa admissionem articulorum vl capitulorum nil valet. nisi fiat parte citata.

10 In interlocutoria ab obseruatione iudicij requiritur citatio etiam peremptoria.

1 ¶ Si p̄tor renuntiationez cat nūciationez

Jopus nouum. factā sua authoritate edificatū nō est demoliendū. h. d. Jstū tex. intelligūt Ja. ō are. Bīb. hic q̄ p̄tor commiserat nuncio quod nunciaret nouum opus: tamē nūdū erat nūciatū: merito p̄tor pōt, p̄hibere vt dicit litera, alias si nūciās iā actualiter nūciasset authoritate p̄toris ñ posset p̄tor p̄hibitionē suā tollere ius tā q̄stū parti per illud q̄ vult gl. notabilis in. l. j. §. fi. ff. de p̄to. stipu. ¶ Lu adde plenius Bal. in. c. cuz venissent. in penul. col. de eo q̄ mit. in pos. ¶ vbi dicit q̄ iudex cōmisit nūcio vt mitteret aliquē in possessionez: postea reuocauit decretū q̄ nō tenet missio, lz nūcius ignoret de reuocatione. ita dicit esse tex. no. in hac. l. si opus q2 reuocat⁹, est ipso facto executor decreti: itē omne mādatū re integra pōt reuocari. ita ēt dicit esse tex tuz no. hic. Jmo plus dicit Bal. se putare q̄ lz ꝑm decretum nō possit reuocari. Sz io imperio tñ cōmissio facta nūcio in executi de secundi decreti potest reuocari libere: q̄ est notabile ꝑm eum: Et est rō ꝑz eū: q2 ista cōmissio ē ꝑia interlocutoria z forte minus q̄ interlocutoria q2 iudex nō loquit inter partes. sed voluntate suā explicat nūcio, z in ista cōmissiōe nō requirit ꝑsentia alicuius ptis sicut nec in delegatiōe: vnde ista cōmissio est quidā actus depse nudi z revocabilis ministerij. facit. l. q̄ absenti in p̄n. ff. de acqui. pos. Sz tu aduerte, lz nō tāgāt q̄ tex. iste dicit, ex p̄tori nunciatione agi nō pōt: ergo clare p̄supponit nunciationē factā. ¶ Scō aduerte q̄ ꝑia interlocutoria postquā est mandata executiōi, vel ab homine vel a lege: nō pōt amplius per ipsum iudicē revocari nisi de cōsensu ambarū partiū, vel nisi reuocatio fieret ex iusta causa. Ita dicit glo. solennis in. d. l. j. in. §. fi. de p̄to. stipu. ex illa gl. est ad hoc singularis ꝑz Bal. in c. p̄terea. in. j. z pe. col. de dilatio. z ꝑm. Lu. ro. ꝑsi. ccl xxvj. q̄ incipit vltra p̄die allegata in p̄n. Unde ad istuz tex. potest dici altero de duob⁹ modis. ¶Primo q̄ i hac. l. ista revocatio seu p̄hibitio fiebat a p̄tore ex iusta cā: puta q2 edificabat quis in riuo publico vel cloaca vel q2 fuit satisfactū, put declarat gl. tertia hic. cum qua Bar. exp̄resse tenet: z sic dato q̄ꝑma interlocutoria esset mādata exequutioni p nunciuz tamē ex tali iusta causa potest revocari. Tamē ista est diuinatio ad istum tex. licet doc. ita teneāt: Unde potes secundo dicere q̄ quānis p̄tor cōmiserit nūcio q̄ nuntiaret nouum opus authoritate p̄toris, z ipse nūcius actualiter nūciauit: p hoc tñ nō interlocutoria mādata executioni respectu partiuz, q̄ nihil fecerunt q̄ possit p ipsum p̄torē revocare, z ad hoc bene fa/ciunt dicta verba Bal. i. d. c. cum venissent. in penul. col. quę superi⁹ retuli. Scō nota. ex isto tex. q̄ p scēdam interlocutoriam iudicis ꝑiā p̄me, vl a p̄ima recessum. ita allegat istuz tex. Bar. in. l. cu/ curatoz. §. j. ō. eod. z ibi dixi. ¶ Ultimo. diligenter regulā quā tradit Bar. quod nō valet interlocutoria c lata per iudicē que infert p̄iudiciuz parti, q̄ nō fuit p̄sens aut ante talem interlocutoriā citata. Et ita limita communem p̄clusionē glosarum que habet q̄ in interlocutoria non requiratur citatio partis. gl. est in. l. nec q̄quā. §. vbi decretum. Bart. in l. q̄ iussit. in penul. col. z ibi Jmo. z Moder. ff. de re iud. Jmo. z Moder. And. in. d. l. recusare. in p̄n. ff. ad trebel. z i. l. de vnoquoq; ff. de iud. Ange. in. l. j. C. quibus nō obstitur lon. tēp. p̄scrip. Lud. roma. in. in. l. j. ff. de arbit. z in cōsi. lxxij. q̄. incipit circa p̄mū quo querit an hec approbatoria. domi. Ant. Jmo. z alij. i. d. c. auditis. Et si ꝑatur q̄ interlocutoria sit leuis aut modici p̄iudiciū dic vt est citatio seu cōmissio iudicis de citādo que dicit sentētia interlocutoria, vt est gl. i. c. cū clericis. C. de epis. z cle. Item z prorogatio termini vel dilationū, ꝑm Bar. i. dicta. l. q̄ insistit in penu. col. Bal. i. c. j. in p̄n. de milit. vas. qui cōtumax. est. ¶ Tu ad istam regulam Bar. que hz q̄ ꝑia interlocutoria iudicis que affert magnū p̄iudiciū nō valet nisi parte citata. Ad de gl. quas d egregias decisiones in practica. ¶ Pro adde q̄ alibi valet de iure inhibitoria que fit per iudicē ecclesiasticū iudici seculari nisi parte citata: sicut n ō potest iudex appellationis inhibere iudici p̄mo. nisi parte citata. tex. est in. c. romana. §. si vero vocatus. z in. c. nō soluz. de appella. in. vj. z ita tenet

Fede. re

Fede. semis in ꝓsi. cc. xxj. q icipit factū ꝓponit esse tale debitor ꝓmisit ꝛc. Jo. de Imo. ꝛ do. Abb. i. c. debitores. de iureiu. Hemi. in. d. c. Romana. ℣. si vero vocat' Jo. ō imo. i. l. iij. ℣. cōdenatū. ꝛ ibi. d. Alex. in. vij. col. ff. de re iudic. ꝛ do. Alle. in. l. titia. ff. sol. mat. ꝛ vtrobiq; attestat do. Alex. qd ista cōmunis opi. Idē ꝛ Abet. de Ancha. in cōsi. ccxvij. q incipit. Cas' talis est post ꝓcessū ꝛ late do. Laurētius de Rodulphis in solēni repetitiōe. c. ꝓsuluit de vsu. i scda parte. q. cxxj. do. Aler. in ꝓsil. xcj. insc̄o volu. q incip. vilis actus mihi trāsmissus. i iij. col. ꝛ seq. ꝛ in ꝓsil. ix. in. iij. volu. q incipit pstantissime doctor. Idē ꝛ Aret. in ꝓsi. xx. q icipit in qōne ꝛ causa Barnabe. in scō dubio ꝛ i ꝓsil. xxiij. q incipit. cōsultatio ꝓmissa. in. iij. col. Et ista opinio ē verissima de iure ꝛ male seruet ipectica. ꝛ ꝓxiū ꝛ Bal. in l. ꝓsbyteri. in. ij. col. C. de episco. ꝛ cleri. ꝛ in l. ꝓsulta diualia. C. ō testa. ꝛ do. Anto. ꝛ do. Abb. in c. tuā. d ordi. cogn. ꝛ Aret. in cōsi. lxxv. q icipit. Diligēter ꝛ mature. Secūdo ad istā regulā Bar. a do† q absolutio vl habilitatio a iuramēto ꝓfirmatorio ꝑt' vel a iuramēto obligatorio. ñ valet nisi fiat citata parte. de cuius ꝓiudicio agit eo qr anteq; cōcedat regrit q pcedat cause cognitio ꝑ Inno. i. c. ad aures. q me. cau. Spe. in tit. de iud. delega. ℣. nūc ostēdēdū. in versi. xxiij. ꝛ duob' sequē. Itē qr nō ꝑ cōcedi talis absolutio vl habilitatio a iuramēto nisi ex magna causa ꝛ magna lesione ꝑm Lano. in. c. cū ꝓtingat de iureiur. Hinc cōsuluit Pe. Anch. i ꝓsi. xxxiij. q incipit. Pdecessus subtilit ꝛ ad plenū adducet. i pn. q absolutoria a iuramēto nō ꝓmissa cause cognitione est ipso iure nulla. Et istā ꝛclusionē q talis absoluti vl habilitatio a iuramēto ñ valet. nisi citata pte firmat do. Ant. d. Card. ꝛ Jo. de imo. in. c. debitores. de iureiu. ꝛ ibi dicit do. Card. sepius in ꝛtigētia facti ita ꝓsuluisse do. Abb. i. c. j. iij. col. ō iureiur. ꝛ i ꝓsi. xij. in. ij. volu. qō icipit. si copiosiori. i vlt. col. do. Laurēti⁹ de Rodul. in. c. ꝓsuluit. in. p. cxxv. domi. Alle. i ꝓsil. ccx. ij. in. ij. volu. qō incipit visa facti narratiōe. in. iij. col. ꝛ sequēti. Imo fortⁱ tenēt Jo. de imo. in. d. c. debitores qō etiā simplex habilitatio a iuramēto solū ad hoc facta ne ꝑsona iurās incidat i ꝑiurīū nō valet nisi parte citata. qr posset pars aduersa ostendere q ō ꝑ calumniā petat talis absolutio. arg. l. ij. C. ad. l. co. de fal. Tertio† ad istā regulā adde q ō nō valet interlocutoria iudicis p q̄s declarat deferendū iuramētō i supplemētū ꝓbatiōis. nisi ꝑte aduersa ad ꝙ citata. tex. ē notabilis. in. l. in bonefidei. i verbo causa cognita. ꝛ ibi Ang. no. ad hoc. C. de cred. Bal. no. in. c. j. i. fi. ꝙ illū tex. cū gl. de successio. fra. vel gradi. succedē. in feu. Be. in. c. fi. in. ij. col. ō testib'. in vj. cū aliis cōcordāt. quas dedi in cōmēto. l. admonēdi. in vlti. charta. ff. de iureiurā. † Quarto ad istā regulā Bar. adde qō interlocutoria iudicis circa admissionē articulo' vel capitulo' nihil valet. nisi fiat parte citata. ne fiat ꝓiudiciū admissione impertinētiū ꝛ n ō admittēdo' ꝓm dominos de rota in cōclusiōe. lxxx. expresse firmat. domi. Ant. de bu. in. c. ij. de testibus allegans Hosti. ita tenere in. c. ex ratione. de appel. idē ꝛ Aret. in cōsi. lxx vq̄ incipit diligēter ꝛ nature. in. v. col. Ultimo adde qō † in interlocutoria ab obseruatione iudicij requirit citatio ēt qō fortius est peremptoria. ter. i. l. properādū. ℣. ſ ſi quidē. C. de iudi. Bar. i. l. ꝓsentaneū. C. q̄ ꝛ qñ iudex. Canoniste ca. consuluit. de offi. de leg. ad Dod. in. l. si finita. ℣. iulianus. j. tit. j. aliquid per Ludouicū hic in addi.

Lex xvij.

1 ☞ Sufficit per quecūq; verba fieri nunciationem.
2 Ex nunciatione procura. queritur actio domino siue cessiōe

SI procurator. † Nota ex isto text. cū gl. ꝓm Bar. qō p quecūq; verba fiat nūciatio sufficit ꝛc. In tex. ibi i terdictū qō vi aut clā. Sz an dño cōpetat hoc interdictū ex isto titu. gl. tz qō sic Bar. reprobat qr phibitio fuit in ꝑsonā. Imo. ꝛ Lud. ro. hic tenēt cū gl. quod respectu ipi⁹ ꝑsone phibite cōpetit istud interdictū per gl. l. nō solū. ℣. si cū posset iure. ſ. e. sed respectu successoris cū ista phibitio fuerit ꝑsonaliter facta ñ trālit ad successores ita ēt hunc text. tz Bar. in. l. fi. ſ. e. Tu aūt aduerte inq̄tū Bar. ꝛ doc. ꝓsupponūt q p isto tex. nūtiatio sit facta in ꝑsonā ex eo qr tex. ōt facienti phibuerit. credo quod nō sit ex eo qr tex. dicit faciētē phibuerit. Nā credo quod ista nō bona cōsequētia. qr ego nūcio in ꝑsonā lit. puta ne aliqd noui opis fiat dicor te edificā. phibere. ꝛ isto volt pprie idē Bar. i. l. ñ solū. ℣. si. cū posse iure. p illū tex. ſ. e. vbi dicit q nūciauī in ꝑsonalit ne qd noui opis fiat bñ dicor nūc alle ne tu facias. i isto ē tex. ōsinat effect' nūciatiōis ñ aūt ponit forma. verboꝝ ficit. ꝛ. ☞ Scōo no. ex ꝙ text.

2 † q ex nunciatione procuratoris queritⁱ actio dño sine cessiōe, Et ñ opponat q p libera ꝑsonā nō queritⁱ actio sine cessiōe. l. j. C. p quas ꝑsonas no. acq. ℣. ex his itaq;. isti. eo. Ad hoc rñdet iurisc̄ōsultus in l. iij. in pn. ff. qō vi aut clā. q magis ērit facto ipius delinq̄ētis qui edificando spreta nunciatione delinquit q ērat facto procuratoris. ☜ acit. l. ñ quis' solutiōi. ff. ō vsur. alio mō rñdet iurisc̄ōsult' in. l. p procuratorē nō semp. ff. de procu. q actio que cōpetit ad cōseruandum i' cōpetens dño habitu, queritⁱ dño sine cessione. ita est tex. ibi no. Jason.

Lex xviij.

EDibus. † Nūciatio facta vni ex pluribꝰ cōsortib' ligat oēs sciēter edificātes nō aūt ignorātes. ꝛ quātu ad istō edicti sufficit q possessio rei sit cōis licet dīm nō. h. d. in effectu. ☜ No. q ad hoc vt possit fieri nūciatio ꝛ habeat locū istō edicto, ꝛ res alicui' rōne possessionis, licet non habeat dīm. Simile ō ꝛ in l. dāni in effecti stipulatio. in pn. ſ. de dā. infec. facit q no. Bar in rub. ℣. eo. † nunquid genitiꝰ alteriꝰ verificetur ratione possessionis ēt in statuto. Jason.

Lex xix.

1 SCiendū. † Absolutoria lata super executiōe nūciationis noui operis non parit exceptionē rei iudicate q ad alias legitimas actiones. h. d. Nō est. qr exceptio rei iudicate sup aliquo incidēter deducto p modū cause nō obstat in iudicio q postea principaliter intentatur. put no. Barto. ꝛ alū in l. ō pupillo. ℣. si is cui. ſ. e. Et licꝫ iudex cōfirmauerit nūciationē, istud non impedit qn postea possit intētari cōfessoria vl negatoria. l. ei. queritur. ff. de except. rei iudi. facit q no. i. l. qui rome. ℣. duo fratres. in. v. oppo. ff. de verb. obli.

Lex xx.

1 Expressum et euidens quid dicatur.
2 ☞ Verba nunciationis debent ꝑsonaliter concipi ꝛ sic nūtio in rem debet cōcipi ꝛ non in personam.
6 Vbi aliquid requiritur expressum simpliciter, sufficit quo tacite colligatur ex mente ꝛ identitate rationis.
7 Qñ lex simpliciter mandat aliquid fieri dicitur expesse fieri non solū id quod apparet verbis expressis verum etiaꝫ illō quod apparet ex coniecturis ꝛ tacite.
8 Clausula q teneor obstātiū habeat ꝓ expresso quid operat.
9 Si tutor ꝛ curator promiserint in instrumēto tutelle fatere vtilia vel inutilia prętermittere, an sufficiat.
10 Vbicunq; lex in aliquo actu p forma requirit aliquid expssū verbis non sufficit illud implere verbis generalibus, quāuis videatur equipollere.
11 Lex que prohibet actum fieri imponēdo penam videt actū ipsum anullare.
12 Factum contra preceptū legis est omino destruēdum, etiā si faciens alias haberet ius faciendi.
13 Vbi sumus in pena cōtemptus iudicis: non est tractandum de simplici interesse.
14 Verus cōtumax qui cōtempsit iudicem, ideo repellit ab appellando, eo quia p nullas probationes factas super appellatione pōt purgari contemptus iudicis, propter quem punitur vt repellatur ab appellando.

PRetorait. † In isto pn. ponūtur ad ꝓ. textu verba edicti ꝓtoris nō breuius summari nō pñt. deinde in verū. interdictū segtur declaratio Ulpiani q. h. Edificatū spreta nunciatione anteq̄ lit remissa vel habita premissa. est ō molīendum propter authoritate edicti pretoris, cuius si alias ius edificādi habere. h. d. vsq; ad. ſ. sine aūt. ☜ † Nota. j. ex isto tex. ibi ne quid operis noui fieret q verba nunciationis debent impersonaliter cōcipi ꝛ sic nunciatio i rē ꝛ nō cōcipi. ꝛ nō in ꝑsonā. ꝛ istū tex. no. Bar. in. l. de pupillo. ℣. si meminisse. in j. col. ſ. e. vbi p hoc reprehendit formā nunciationis positam ibi p gl. idē per hunc tex. no. Bar. in. l. nō solū. ℣. si cum posset iure. ſ. e. vtrobiq; dicit de hoc. ☜ Sc̄d' nota. ex isto tex. in verbo expressum. iuncta gl. q dicit tacite illud ad quod tota dicte allegatur ista ter. † q̄s illud dr expssū qō ꝙ nō expimat verbis specificis colligit tā ex mente vel ex rōne tacite ꝛ hic ꝑ Bar. ꝛ oēs scribētes hic illud est expssum. b quod cōtinetur ex mēte legis, vt bene. l. nominis. l. rei. ℣. verbū ex legibus. ff. de ver. signi. ☜ Sicut ult̄ō dicit euidēs qō ex cōiecturis apparet l. ꝙ imperator. in pn. ff. de leg. j. ꝛ l. ñ quis locuples. ff. de manu. testa. Ellibi dicitur expressū ult̄o qō cōtinet sub q̄litate

a ☞ Scōo plene ꝛ̄ cur. ꝓsil. xlvi. col. iij. ꝛ xiij. ꝛ cōsi. l. col. r. ad ērtuꝫ ꝛc. vide Alex. li. v. cōsi. xcv. j. col. Purp.

b ☜ Expssum. Adde do. de sanc. Hemi. i. c. dudum. de pb. li. vj. Joā de ana. i. c. quia lit ꝛ qñ. el. ꝓ accusj.

c ☜ Euidens. Adde Bar. i l. j. ℣. itē solet ff. de offi. ꝓcōs. Abb. in cap. licet causaꝫ. de proba.

verbo2ũ, vt no. gl. in. l. fi. C. qõ cũ eo. per Bar. in. l. pnc. in. ẏ. col. vbi dixi. ff. de vul. ꝛ pupil. vbi etiã ꝓ Bar. qõ modis adi catur exp2 sũ ꝛ ibi plene dixi. Tu adde ad istã regulã p2imo tex. in. c. cum olim. in fi. in ver. patebat exp2esse. de cenſi. per quem tex. no. dñs Anto. ꝛ do. Abbas ibi ꝙ instrm dr̃ p2obare non solum illud qõ in eo cõtinetur directe, sz ẽt ꝙ indirecte colligit per necessariam cõsequentiam. Scõo adde illud qõ cõsuluit ℙe. de anch. in consi. clxxxvj. qõ incipit. Visa diligenter gratia. vbi circa intellectũ bulle apostolice concesse ꝓ Bonifaciũ papa populo ferrariensi per quam p2iuabant nõ exp2essi in inuestitura si eã nõ petierint intra tantũ tp̃s, consuluit ꝙ illi dicãtur exp̃ssi q cõp2ehẽdunt tacite ex verbis inuestiture sumpta interp2etatione a iure cõi. ꝛ subdit generaliter ꝙ vbicunq; requirit exp̃ssio in personis vel in reb⁹, sufficit ꝙ includantur sub natura verbi exp2essi, vt ibi plenius p eũ.

a ℂ Modis. Adde ꝙ oĩa ista Felin. cumulauit. i. c. j. colũ. ẏ. ꝛ. ifi. ó p̃sti. Et plene Jas. i. l. actione. iij. no. C. de trãsac. Feli. in. c. bu ſ manũ gen⁹. col. vi. ꝛ ij. j. dist. Jas. in. l. certi. ꝑdi. co. vij. ff. si cer. pet. Purp.

ℂ Tertio adde illud ꝙ dr̃ Ang. in consi. xvij. qõ inci. comes brãdilius, in pe. col. in fi. vbi tenet ꝙ illd dicat exp̃sse fieri qõ tacite ineſt ex natura verbi illd ipor2tãtis. allegat ad hoc istũ tex. cũ gl. ℂ † Quarto adde ꝙ illud dicit exp̃ssum nõ tm̃ qũ verbis exp2imit, sed ẽt qñ euidẽtib⁹ signis. ita est gl. no. iũc. to. tex. in. l. itẽ q2. in p2in. in verbo ꝛ mutus. ꝛ ibi Bal. ad hoc not. ff. de pac. sed aduerte lz oẽs teneãt istã regulã que bñ colligit ex hoc tex. cũ gl. tñ ℨ istã regulã mihi videnť multa facere p2imo in ℨiũ facit illud ꝙ no. Bemi. i. c. bumanũ genus. in. v. col. j. dist. per gl. ibi in verbo phibet. vbi not. ꝙ illud nõ dr̃ exp̃ssum ꝙ continet ex mẽte vel ex quadã cõsequentia verborũ, de quo infert ꝙ vbicũq; i rescriptis bñficialib⁹ ex iuris dispositione requirit exp̃ssa mẽtio: non sufficit mẽtio descendens ex cõsequẽtia verbor2, sz requirit ꝙ specialis ꝛ bis sit expressa. idẽ tz. do. Abb. in. c. ad aures. de rescrip. Scõo in ℨiuz facit tex. in cle. cõstitutionẽ. de elec. per quẽ no. ibi do. Anto. ó bu. vt refert ꝛ sequitur Joã. de imo. ꝙ vbicũq; requiritur fieri exp̃ssa mentionẽ alicuius actus non sufficit ꝙ fiat verbis generalib⁹. Tertio in cõtrariũ fact gl. solẽnis ꝛ reputata singularis in. c. inquisitores. in verbo exp2esse. de here. in. vj. q̃

b singulariter vult ꝙ vbi dz fieri mẽtio exp2essa nõ sufficit qõ fiat mẽtio verbis generalibus quãuis plenius ꝛ multũ gemi natis: puta si diceret ℨ quascunq; personas cuiuscũq; dignitatis cõditionis qualitatis ꝛ gradus ex istãt sed dz fieri in specie particularis mẽtio. Quarto in contrariũ facit illõ ꝙ no. Jo. an. in. c. q2 periculosum. in verbo exp̃ssa, de sentẽ. excõ mu. in. vj. in nouella. vbi no. ꝙ quando exp2esse dz de aliqua re fieri mentio vbi verba generalia non sufficiũt. ℂ Quinto facit illud ꝙ tenet do. Ant. de but. in cõsi. xix. ꝙ incipit quia hic agit. in. viij. colũ. vbi tenet ꝙ exp̃sse dicat fieri illud quod specialiter ꝛ nominatim fit, ꝛ p hoc infert ꝙ i casu. c. abbates. de p2iuile. in. vj. nõ dr̃ exp̃sse concedi abbatibus solenni bñficio nisi de ea specialiter ꝛ nominatim dicat in p2iutlegio pape. allegat tex. in. c. pastor2alis. ſ. j. de rescriptis in authenti. ꝛ in. c. vt circa. de electio. in vj. ℂ Sexto in contrariũ facit illõ quod ad literã dicit Bal. in l. sed ꝛ si gs. ſ. quesitũ. i. vj. col. ff. si qs cau. ibi tz ꝙ illud dicat exp2essum ꝙ voce p2oferť vl qõ scripturam apparet ad oculum. illud aũt ꝙ colligitur solum p2ationem intellectus dr̃ esse tacitũ. Septimo in ℨiũ facit tex. in. l. sicut certi. in verbo tacite. ff. de testa. mili per quem tex. no. ibi subtiliter Are. ꝛ reputat ppetuo menti tenendum

c qõ illõ dicit ur tacitus quod nudis verbis comp2ehendi nõ potest, licet veniat in necessariã cõsequentiã ad actum exp2essum, ibi enim miles instituẽdo extraneum. videt i necessariuz cõsequens p2iuare filium hereditate: ꝛ tñ dicit ibi ter. ꝙ dicitur tacite fieri. quid tenendum in tanta cõtrarietate: potest p concordia sic cõcludere ꝙ vera sit regula Bar. ꝛ doc. hic. sed patiatur aliquas falẽtias que que partim exꝓdictis colligũ

d tur. † regula ergo sit qõ vbi aliquid regrit exp2essim simpliter, sufficit qõ tacite colligatur ex mente ꝛ idẽtitate rõnis: vt hoc tex. cũ gl. ꝛ d. c. cum olim. in fi. de cẽsi. ista regula p2imo fallit qñ aliquid requirit exp2essis verbis: tũc nõ sufficeret tacite coligi. ita no Bart. hic i sequẽti, q. facit qõ voluit do. Anto de bu. Bemi. in. c. trãslato. de consti. vbi tenent qõ stante statuto qõ politioni respõdeat verbis exp2essis: certe si in respõsione ponatur vnũ verbũ ꝓ qõ aliud in cõsequẽtiã: certe nõ vr̃ exp2esse verbis, sz intellectualiter responsũ. Scõo fallit vbi cũq; debet fieri mentio exp2esse respectu certe persone i magna diginitate cõstitute: tunc nõ sufficerẽt quecũq; verba generalia, imo requirit qõ specifice talis ꝑsona exp2imat. ita ꝓcedit tex. in. d. c. inquisitores. ꝛ ibi gl. solẽnis in verbo exp̃sse de here. in vj. Tertia fallit ꝑdicta regula qñ essem⁹ i materia odiosa. ꝛ ita p̃nt intelligi rescripta q̃ in bñficialib⁹ regrũt exp̃ssa mẽtione attẽto qõ talia rescripta ad bñficia ꝓp ambitionẽ nimiã clericorũ cẽsent esse odiosa. ita ꝓcedat illud quod tz do. Abb. in. d. c. ad aures. de rescrip. ꝛ Bemi. in. d. c. bumanũ gen⁹. ꝛ in ultis terminis ꝓcedat tex. i. d. l. licut certi. ꝛ notabile Are. ibi iuncta. l. cũ quidã. ff. de hb. ꝛ posth. Quarto ꝛ vltimo istã regulã alibi limitat multũ signãter Ang. in. ſ. si vero exp2essim. in. ẏ. co. per illũ text. in aut. ꝛ here ꝛ fal. colla. j. vbi

7 dicit ꝙ † qñ lex simplr mãdat aliqd fieri qõ dicat exp2esse fieri non solũ id qõ apparet verbis exp2essis. vez etiã illud ꝙ apparet ex cõiecturis. ꝛ sic tacite. d. l. lz imperator. secus vbi lex requirit aliquid fieri exp̃sse p2o eo q2 factũ simplr est ℨ dispositionẽ iuris cõis: tũc illud dr̃ fieri exp̃ssim ꝙ nt ẏ verba specifica illõ exp̃sse importãtia. ita ẽt de hoc ibi esse text. not. Et sic clarius loquẽdo vult dicere. Ang. ꝙ qñ lex noua corrector iuri antiquo requirit aliqd fieri exp2esse: tũc requirit ꝙ nominatim ꝛ specialiter fiat. istud idẽ not. Ang. in. ſ. illud quoque p illũ tex. in aut. ó triẽ. ꝛ semi. s. colla. ix. Istã limitationẽ refert ꝛ simplr sequit Lud. ro. in repetitione aut. simlr. in vl. co. C. ad. l. fal. istã limitationẽ reprobat. d. Alexã. ꝛ Are. in. l. j. in p2i. ff. de vulg. ꝛ pup. eo q2 tex. in qb⁹ se fundat Ang. nihil p2obãt: q2 lz dicãt ꝙ phibitio talcidie debeat p testatorẽ exp2esse fieri: nõ tamen dicunt tex. ꝙ specialiter ꝛ specifice fieri dz, vt dr̃ Ang. ℨz aduerte, lz illi tex. necessario nõ ꝓbent tñ attento ꝙ illa iura hoc disponãt in materia noua ꝛ correctoria: certe in correctoriis nõ dz ꝓcedi ꝑ ficturas vel ꝑ tacitos intellect⁹, vt dicit gl. no. c. cupiẽtes. ℨ. ꝙ si ꝑ viginti. ó elec. in. vj. ꝛ ad hoc possent allegari infinita, vt gl. in aut. quas actiones. C. de sa. san. eccl. † Quid aũt de clausula ꝙ teneoz obstãtium bab. ak ꝙ exp2esso: que clausula sepe apponit in rescriptis: ꝛ in mãdatis quid operetur: nunquid talis clausula sufficiat: quid operet, habes duos tex. qui vr̃ ℨiũ. tex. in. l. oẽs. C. ó pscri. xxx. anno. ꝛ ibi Bal. ꝛ Ang. no. ꝙ ibi est melior tex. ó corpe iuris ꝙ talis clausula idem operet ac si in specie esset facta exp̃ssio ℨium est tex. in. c. ꝙ ad agẽdũ. de ꝓcu. in. vj. ℨz concordat istos tex. ꝙ. ll. cẽs, ꝓcedãt qñ talis clausula apponit in. l. vel apponit in rescripto p2incipis, cũ p2inceps sit legiãta in terris. ſ. fi. in aut. ó ꝓsu. colla. iiij. gl. in. l. ꝛ q2. ff. de iur. sdi. omni. iudi. secus si talis clausula ponatur a p2iuatore: tũc nihil importat in talibus in quibus requirit specialis exp̃ssio. ita ꝓp2ie loquit tex. i. C. ꝛ. q ad agẽdũ. Ista concordia est ex mẽte Angeli in. l. sz ſ si qs. ſ. quesitũ. ad fi. ff. si qs cautio. vbi plenius de hoc vltimo tetigi. ad ibi dicta me remitto. Juxta

9 ꝑdicta querit no. Bar. † nunquid si tutor ꝛ curator ꝓmiserit in instrumento tutele facere vtilia vel inutilia ꝓtermittere

d an sufficiat. ꝛ concludit quod nõ nisi ẽt ꝓmittat defensionẽ sine mora suscipere, eo q2 tex. in. l. si oẽm. C. de admi. tuto. requirit qõ istud exp2essum verbis, cũ Bar. trãseũt simpliciter Raph. cu. ꝛ Lu. ro. hic idẽ tenent Bart. in. l. legitimos circa finẽ p2incipij. ff. de legi. tuto. vbi dicit ꝙ ꝑ hoc iam vidit multas tutelas cassari. eo q2 instrũ nõ erãt apposita illa verba ꝙ ꝓmisit suscipere defensionẽ p2o pupillo. Jbi dem etiã mouetur Bar. q2 lz de iure ffor2 esset ꝓcipuum officium tutoris, indefensum pupillum non relinquere, vt. l. tutoris ꝓcipuum. ff. de admi. tuto. tamen hodie lex vult ꝙ tutor istũ exp2essis verbis ꝓmittat. d. l. fi. ſ. oẽm. idẽ tenẽt Bart. ꝛ Ang. in. d. l. fi. ſ. oẽm. Ang. in. ſ. in auth. vt bi qui obst. colla. vj. seq. Bald. in. d. ſ. omnem. ꝛ in. d. l. legitimos. putat ꝙ nõ sit necessarium qõ formaliter apponant verba posita in i. d. ſ. oẽm. sed sufficiant eqpollentia verba: ꝑ q̃ in effectu ꝓmittat specialis defensio minoris ꝛ sufficiũt illa verba qb⁹ ꝓmittit vtilia facere: eo q2 iura magis ꝑsiderãt effectũ q̃ formã verborũ. l. qñ indignũ. C. de testamẽ. ꝛ idẽ tenet Bal. ꝛ do. Alex. hic. Tu adde quod idẽ tenet Bal. i. c. ex parte. Ob. i. ix. col. ꝛ sequẽ. de appella. vbi dicit ꝙ cõtra opinionẽ Bar. facit q2 formule verborum sunt sublate dũmodo retineam⁹ effectũ. l. j. ẏ. C. ó formulis iuncta. d. l. qñ indignũ. Unde scõm eũ sufficit vti verbis equipollentib⁹, vel que tantũdẽ importẽt, vt ibi ꝑ eũ. adde etiã qõ ipsemet Bald. alibi tenet idẽ qõ Bar. in addi. Spe. i ti. ó tuto. i vlti. co. i ver. tutor tenet. Ubi tamẽ. subdit qõ lz tutor nõ ponere illa verba qõ sine vlla dilatione i ꝑsum minorem defendet, sufficeret ꝓmissio defensionis: q2 tacite ꝛ implicite intelligit sine vlla mora. vñ scõm eũ Spec. ibi non posuit in forma illa verba fine vlla dilatione, sz bene ꝓmissio defendẽdo explicite est de forma. ꝛ ideo eius omissio vitiaret tutelã vl curam. d. ſ. oẽm. Adde etiã qõ idẽ qõ Bar. tz Raph. cu. i. d. l. legitimos. in p2in. Ang. de are. in. ℨ. actionũ. xxxv. co. instit. de actio. do. Mathesila. in notabili. cviij. ꝛ pleni⁹ q̃ bic domi. Alex. ℨ. cxxix. qõ incipit põderatis bis q̃ ipscripto themate narrantur. j. ẏ. ꝛ. iij. col. in. j. volu. ꝛ sic ex ꝑdictis patet quod

10 decisio Barto. est communiter approbata. ℂ † Ex qua diligenter no. qõ vbicunq; lex in aliquo actu ꝓ forma regrit aliquid exp2essum verbis non sufficit aliud implere verbis generalibus

neralibus, quānis videātur equipollere qō no. ad ea q̄ traditū
tur in .j. ff. de libe. ⁊ poston. contrima per illud qō vult glos.
approbata. in. c. vt circa. de elec. in. vj. ⁊ cle. j. in verbo tracta
pe br. volant ista iura q̄ vbicūq; cōstitutio exigit iuramētū ta
a cuis scripturis q̄ no est satisfactu cōstitutioni, ⁊ p̄stat iura
mētu suu sub p̄sentia scripturarū sine tactu. p terea verba spe
cialia ⁊ discretiua plus operantur ⁊ magis mouent q̄ genera
lia. l. ītē apud labeonē. §. hoc edictū. ff. de iniur. q̄ no eget
aliqua declaratione sicut gereralia verba. l. empto ⁊. §. luci⁹.
1 ff. de pactis. ⁊. l. cum a quiliana. ff. de transa. ¶ Tertio no.
ex. c. tex. iuncta gl. in verbo expressam q̄ lex que p̄hibet actū
fieri imponendo penā. vt etiā ipsum actū annullare, sed ō est
in hac. l. q̄ ipsa pena est annullatio actus ⁊ destructio op⁹.
Hinc sumpta occasiōe Bar. plene ⁊ notabiliter examinat q̄ si
b lex vel statutu⁹ p̄hibet actū fieri deinde p̄cedit imponendo
penā facienti tale actū an per impositionem pene videat vel
le q̄ actus remaneat valid⁹: an vero q̄ ēt sit null⁹ et facit gnāz
casus vt p eundē cum Bar. transeunt Jmo. ⁊. d. Alex. hic cu
multis cōcordātibus hic p eū inatis. Solus Raph. cu. hic ōt
posse teneri ꝛ Bar. q̄ lex p̄hibet actū fieri, deide ponit pe
nā extrinsecā facienti talē actu q̄ licet saciēs incidat in illā pe
rātū actus nō annullat nili lex specialiter vltra procedat an
nullando vt in casu. leg. iubemus nulli. §. sane p̄imo. C. de
sacrosan. eccle. ⁊ l. j. ō sepul. vio. que iura allegat Bar. hic ⁊
ter. notabilis in. l. senatus. ff. de cōtrahē. emp. Idouet Raph.
p ter. in. l. quānis. cum ibi no. p doc. ff. de in ius vocā. vbi in li
bertus vocat in ius patrom sine venia. icidit in penā qui qua
ginta aureoꝝ. etem ꝛ eū nō reperit aliq̄ lex que annullet ta
le vocationē in ius. Secdo q̄ altero debemus esse cōtenti aut
pena aut annullatione act⁹: nā aūt vtroq; ff. ō accus. ⁊ t tenē
do istā opinionē ꝛ Bar. que pōt optime defendi nō obstat tex.
in. l. j. ff. de his qui p̄o nō scrip. a leg. per Bar. q̄ respondē
tur clarius q̄ Raph. cu. q̄ ibi act⁹ nō annullat pp appositionē
pene, illa rōne q̄ pena illi imponatur ad cuius commodum
tit actus: sed eo q̄ ipse actus continet in se delictum: q̄ quā
si falsum reputātur ibi ascribere merito actus reddit null⁹.
Sicut dicimus in oīb⁹ delictis i quib⁹ lex iponat penā: tñ
delictū nō ē validū nec licitū. vt no. per Bar. i. l. vt pactu. pe.
⁊ vlti. col. C. de transac. Huic tñ opinioni Raph. vnum vī ob
stare, q̄ si vera esset eius opinio i casu. l. si in p̄ic. ff. ō dinoz.
ibi actus nō esset validus ex eo q̄ alias nō esset pena. imo ꝛ
Raph. pena extrinseca semp faceret q̄ act⁹ remaneat valid⁹.
12 ¶ Quarto no. ⁊ si ius faciendi habuerit q̄ factū contra pce
ptu legis est omnino destruendū ēt si faciens alias haberet ꝛ
faciendi: facit tex. in. §. ait p̄tor. ⁊. ea. l. sic in libello q facit ꝛ
p̄ceptū ducis capite puniendus est, licet res bñ gesserit cas⁹
13 est in l. ij. §. in libello. ff. de re. milit. ¶ Quinto no. ex eisdem
verbis tex. q̄ vbi sumus in pena cōtemptus iudicis: non ē tra
ctādu simplr de interesse. vt hic. ⁊. d. §. ait p̄tor. ⁊. l. si quis alie
na. ff. de iudi. de quo ta. an in pena inspiciat interesse, vel non
habeas tex. in. l. ij. ad ti. ⁊ ibi gl. no. ff. ne qs eū qui. no. in. l. stipu
latio ista. §. alteri. ff. de ver. ob. obli. ¶ Ultimo no. ex eisdē ⁊
verbis. ⁊ d. §. ait p̄tor. j. ea. l. q̄ illud q̄ est factū i cōtemptū in
dicis nō pōt iustificari per alias allegationes. facit. l. j. §. sed
14 si ts cui. §. eo. Et ex hoc no. Bal. q̄ verus cōtumax qui cōtē
ptit iudicē, ō repellitur ab appellando: eo q̄ p nullas allega
tiones factas sup appellatione pōt purgari cōtēpt⁹ iudicis
p̄opter quē p̄iudicatur vt repellatur ab appellando. iuxta il.
ex consensu. §. fi. ⁊ ibi late Bar. ff. de appel. gl. ⁊ Bar. i. l. si. ff.
de in integ. restu. cum si.

a ¶ Aliud est remissionē fieri, aliud haberi loco remissionis.
5 Non seruata forma p̄mitiua, immediate sumus in forma de
structiua.
4 Si sint oblata satisdatio de demoliendo ⁊ steterit p nunciantē
quominus p̄citetur habetur nunciatio p̄o remissa.
5 Si nunciatus offerat iudicium p bodie constat bodie agat ⁊
ita veniat ad iudicē, p̄batur in continenti de iure suo, nūciās
aūt spernit venire ad iudicium: tunc nūciatio habet p remissa.
6 Qui tenet satisdare, tenet actualiter secu ducere fideiussores.
7 Iuris loquutia de debitore quātitatis parato soluere, intel
liguntur de habente pecuniam in manibus paratam.

r **Siue aūt** ¶ Nūciatio facta siue in loco vacuo siue i
cepto edificari facit locū huic inter
dicto: q̄ ad postea edificatu q̄ interdictū gñaliter cōpetit siue
edificas habeat t⁹ siue nō nō edificādi dūmō edificauerit aī
habitā remissionē, vl aliqd sit loco remissionis. h. d. vsq; ad. §.
c hoc interdictū. ¶ No. p̄tor in ver. quicquid aūt ibi remissio
2 nis loco habet ꝑm. Bar. ⁊ ꝓ. Raph. q̄ aliud est remissiones fi
eri: aliud haberi loco remissionis: sicut aliud ē esse absentem,
aliud haberi in loco absentis. l. si marit⁹ ff. in magistratu. §.
j. ff. ad. l. ff. ad. l. Jul. de adul. Jtē aliud est esse mercem aliud
loco mercedis haberi. i. mercis appellatiōe ⁊ ibi gl. not. ff. de
ver. sig. ⁊ istud voluit allegare Bar. hic dū corrupte allegat.
l. j. ff. de ver. sig. Jtē aliud esse patrē, vel haberi loco patris. l.
rei iudicate. §. n. cū. l. seq. ff. so. ma. ite aliud est esse patrem fa
milias, aliud haberi loco p̄fāmilias. l. ij. ff. ad macedo. Jtē
aliud est esse dām aliud haberi loco dñi. l. interdū. §. q̄ tutelā.
ff. de furt. ⁊. l. qui fundū. §. si tuto⁹. ff. p̄o emp. Jtē aliud est eē
litem contestatā: aliud haberi p̄o cōtesta. ita dicit Bal. in l. j.
C. qñ lib. p̄in. dat. Jtem aliud est aliud est aliquē esse ciuem:
aliud haberi p̄o ciue: vt no. Bar. post gl. in. l. ij. §. si emancipa
tus. ff. de bono. pos. ꝛ tabu. ⁊ in d. l. si maritus. §. j. Bald. et ci
Modoer. in l. si ruinus. C. de test. mil. Jtē aliud est aliquē esse
intestatū: aliud haberi p intestato. ita no. Bar. i. l. j. in fi. p̄in
cipaliter per illum tex. ff. de suis ⁊ legi. Jte aliud est esse legi
timū: aliud haberi p̄o legitimo vt ē in legitimato. ita no. Sa
li. in. l. et. pillū tex. C. de appel. gl. in. c. innotuit in verbo con
iugata. de elec. De quo tñ p Bar. in l. si is qui p̄o emptore. i
dicta charta. ff. de vsucap. cum suis concor. Item aliud est eē
igenuū: aliud haberi p̄o ingenuo. l. ij. C. de iure aureo. annu.
⁊. l. pe. ff. e. de iure aureo. annul. aduerte tñ quod si ista duo
verba simul iungātur. s. haberi ⁊ esse puta. q̄ lex vel statutus
vel rescriptum p̄incipis dicat habeatur ⁊ sint: tūc ista verba
p̄o p̄ie important veritatem: q̄ iungimus iuris intellectus
veritati ita singulariē dicit Bal. in p̄oe. ff. in vlt. col. p̄ici
pū p ter. i. l. j. §. fi. ff. quod quisq; iur. sequitur do. Ang. Bar.
ba. in repetitione rub. C. qui admit. in. xxv. col. dicens le sepe
numero ꝑm hanc doctrinā Bal. consuluisse. Ide simpliciter
tenet do. ꝓ lex in d. l. j. §. fin. ff. qd quisq; iur. Sed ego allego
Bal. qui expresse dicit ꝛ tū in. c. licet de cut. āda. in. fi. col. de
de elec. ⁊ tex. in. l. j. §. si. parum aut nihil facit: tñ p̄cedit si nia
plus placet p̄pter geminationem: ⁊ quia alias esset dare ver
bum quod nihil importaret contra. l. ij. cum simili. ff. de leg. j.
Secdo no. ex isto text. quod nō seruata forma p̄missiua, immediate sumus in forma dicti nctiua. ⁊ secundum Bal. sepe al
legabis istum text. ad hoc in consistorio dñi pape. ¶ Tertio
3 not. in verb. si quis paratus secundum Bald. quod qui
paratus est facere p̄oximus facienti: ⁊ qui paratus est satisdare: est p̄imus satisdanti Tu adde de hoc text. expressiorez
in. §. fi. in aut. vt exac. in fin. an. do. colla. vj. allegatum in gloss.
vbi dicit tex. quod qui dare voluit aduersario recusanti p̄ri
4 mus est dāti. ¶ Quarto no. ex tex. q̄ si sit oblata satisdatio
de demoliēdo ⁊ steterit p nūciātē quominus p̄stet nunciatio
p̄o remissa. facit regula. iuris ciuil. ff. de cōdi. ⁊ demō. ⁊. l. j.
C. de his que sub mō. intellige q̄n nūcians recusauit recipe
re satisdationē: vl nihil dixit. Si aūt dixisset nolo recipere sa
tisdationem q̄ volo statim ꝓbare de iure meo ⁊ sic bodie cō
stat bodie agit tūc remuciatio nō habet p remissa, ⁊ supersedēt p tres menses. l. fi. C. de edi. pua. als est de no. ꝓpe. nūcia.
rub. allegata in gl. hic p̄o ō p̄o que lex ꝑm Bar. limitat totū
istū tit. §. pe. ⁊ fi. ex eo. de ope. nou. nunciati. ⁊ ne intellectu.
d. l. fi. digi. ponēdo nouā opinionē in. j. pn. s. c. hic nō repeto
ampli⁹. ¶ In gl. parua. i verbo satisdare. no. diligēt istā gl. q̄
vult q̄ p̄rta sunt vel q̄ nuciat⁹ p̄stet satisdationem de opere
demoliēdo: vel offerat iudicū bodie ꝑstat. bodie agit cū ista
gl. trāseunt Bar. ⁊ ꝓpau. de ca. hic ⁊ ex hac gl. ītēr Bar. q̄ ob
latio iudicij ha vim satisdationis. Raph. cu. dt q̄ ista est true
fa. q̄ oblatio iudicij habeat vim satisdationis. p̄s enidēter q̄
ia nunciat⁹ aduertit iudicē, nō p hoc cōpetit sibi ius edifica
cādi nisi iudex cognouerit ⁊ nunciationē remiserit vt. l. oppu
pillo. §. si is cui. in. ō. eo. nō ergo ha plus operā iola ob ratio e
iudicij quā si actualiter ad iudicū esset deuentū p regulā. l. a
ligñ. §. fi. ff. ad vellera. ꝓpeterea nūciatus nō habet edificādi
nisi satisdet vel aliter remissionē obtineat. l. §. sed ⁊. §. is cui.
5 ō. eo. ⁊. d. de pupil. §. si cui. ¶ Tu aūt tene cōclusionē gl. in
telligēdo cā sane q̄ut intelligūt Bar. ⁊ ꝓpau. de ca. hic. q̄ si nū
ciat⁹ offerat iudicium p bodie cōstat bodie agat ⁊ ita veniat
ad iudicē, p̄batur⁹ incōtinēti ō iure suo. nūciās aūt spernit ve
nire ad iudicū. tunc p̄cedit ista gl. nūciatio habet p remissa ⁊
pōt nūciatus edificare secus si obtulisset satisdationem. q̄ ē
perpetuo tenedū imenti ꝑm ꝓpau. de ca. §. si vt recq. veniat ad
iudicium tūc nūciatio nō haberet p̄o remissa. sed supersederet p tres menses ꝑm Bar. hic p. d. l. fi. C. ō edi. p̄ma. ¶ In
gl. parua. verbo debeat. habes q̄ nūciato ⁊ recusauerit recipere satisdationē nunciati q̄ calu habetur nunciatio p̄o remissa
sicut si satisdedisset: vt hoc tex. tñ si postea nunciato ⁊ offerat paratū recipere satisdationē, audiēdus ē p ter. clarū. i. §.
si aliq̄n. j. ea. l. ā ꝑm ꝓpau. de ca. purgat morā p̄cedēte ⁊ tollitur remissio edificato ⁊ perdidisset facultatem fideiussoris
vt notatur in. l. si ⁊ per emptorem. in fine. ff. de actio. empt.

¶ Tacti⁹ scripturis. glos. Sūme. xxij. q. gl. i ver. tactis. i cle. j. ō iureiurā. doc. in. c. fi. ō inr. calū. do. i. c. ego. Nicitu.

b ¶ Lex vlstatutū Bal. in l. nemo martyres. C. de sac. san. eccl. Sal. in leg. si duob⁹. C. de leg. Jmo. i l. cū lex. ff. ō fideius. Ipe. ō anch. i repe. c. nouū. ō cōsti. Jmo. i. c. cū cōtingat. de iureiur.

o. p̄mo. adō Jas. i l. j. §. si stipulāti. iij. nota. ō vb. obli. Et aliud est esse absentez ⁊c. Sah. i l. meminim⁹ i fi. ō legi. here. Purp.

ista cōclusio gl. vī equa. z ēā etiā tenēt do. Jac. de are. z Bl. hic. z facit trita regula. z vltima mora nocet. l. illud. ff. de pe ric. z cōmo. rei. vēdi. z l. si seruū. §. sequit. ff. de verb. obl. iam conclusionem gl. cōmuniter approbatā, reprobat subtiliter Rap. cu. hic tripici fundamento. Et primo ma qui nūtiās nō vult recipere satisdationem sibi actualiter oblatam, ex ipso iure remittit renūtiationē z satisdatione vt p̄ tex. cu glo. i ver. remitti. Ergo cū ista mora ipso iure trahat secū executionem ibi nō hz locū purgatio more. l. is cui. ff. de condi. indebi. l. traiectitia. §. de illo. p̄m vnā lecturā. ff. de act. z obl. z ista c cōmunis doctrinā doc. in. l. si seruus. §. nūc videam". z in. l. si in insulā. ff. de verb. obli. Secō q̄ purgatio more non admittitur ad agendū licet bñ quandoq; excipiēdū. vt no. in. d. l. si insula. Tertio q̄ vbi tractatur de pena ibi nunq; admittitur purgatio more. tex. est in. l. thais. §. intra. ff. de fideicō. liber. no. i d. l. si insulā. hz hic tractat de pena. s. de destructione z impensa operis. l. pe. j. e. Tu aūt cōcorda istas opiniones q̄ nō sunt inter se p̄trarie: hz penit⁹ diuerse. Dic ergo q̄ respectu opis iā facti. in p̄teritū purgatio more non admittitur ad hoc vt d̄ struatur iā edificatū in p̄teritū. ita procedunt fundamenta Raph. Sed nuncius qui semel sp̄euit satisdationē nuntiati, z si nuntiatio fuit remissa. z sic cōsequēter potuit impune edificare. pōt dicere ego volo nūc satisdationē. z cogitur nuncia tus eā p̄stare denuo. z si non p̄stiterit ita purgatio more admittitur quo ad opus quod postea in futurū faciet. z ita p̄cedat tex. in. §. si aliqñ. j. ca. l. z gl. hic. z istud ēt est satis d̄ mēte ipsius Raph. ¶ Extra gl. inquantū Bar. circa ver. si quis parat⁹. ārit an sufficiat verba dicere se paratum satisdare.

6 ¶† Ex dictis Bar. habes duas cōclusiones. P̄ima q̄ tenet satisdare tenet actualiter secū ducere fideiussores, per tex. notabilē in. l. seruus si heredi. in fi. ff. de statulib. adde Bar. in l. si fideiussores. in p̄in. ff. qui satisda. cog. ¶† Secunda conclusio ēq̄ iura q̄ loquunt de debitore quantitatis parato solu ere, intelliguntur de habēte pecuniā in manibus paratā ad soluendū. Fallit s̄m Bar. in casu. l. pe. ff. de rescin. vēd. Adde q̄ ista conclusio ēt fallit s̄m Ang. Jmo. z Lu. ro. hic qñ debit⁹ tū q̄titatis nō est in totū liquidū q̄ habetur p̄o non liquido sufficit oblatio: licet pecuniā nō habeat in manibus per tex. i l. statuliber. rationē. z in l. seruus si heredi. in fi. ff. de statulib. Dicit Lud. hoc esse tenendū menti: q̄ obtinuit de facto i palatio potestatis. Tu adde licet ipsi nō dicāt q̄ idem notabiliter tenet Bar. in. l. creditor. ff. de distra. pig. z in. l. si finita. §. ite videam". j. tit. primo. z i. l. acceptā. post gl. ibi. C. ō vsu. Bar. in. l. vxor ca. C. ne liceat in vna eadēq; causa ter p̄nouc. z in. c. j. in. iiij. col. de. l. corra. Ang. notabiliter in. l. si residuum. C. ō distra. pig. z in. l. iiij. §. ait p̄tor. ff. ō reiud. z i. l. ij. C. de vsur. z fructi. legato. z i. l. ij. C. debito. vendi. pig. impe. nō posq̄ dā alias limitatiōes, ponit Rap. cu. hic de quib⁹ vide plen⁹ per Abb. z maxime Alex. i l. si mora. ff. sol. ma. vbi ponit sex limitationes ad istam cōclusionem.

1 ☞ Licet interdictus demolitorium sit p̄torium z penale, tamen est perpetuum.

3 In maleficijs habet locum ratihabitio.

4 Paria sunt vel quod ad aliquē perueniat, vt dolo fecerit quominus perueniret: sicut paria sunt possidere, vel dolo desinere possidere.

5 Licet interdictum q̄d vi aut clam non concurrat cū nūciatione noui. ope. tū concurrit cum interdicto demolitorio.

6 Interdicta regulariter sunt in rem scripta,

7 Quando nunciatio fuit iniuriose facta: nunciato etiam cōpetit actio iniuriarum.

8 ¶ In maleficijs. Adde. c. cū ad sedē d̄ re. sp. gl. i. c. ñ. d̄ pa. gl. fi. d. c. mulieres de sen. excom.

Hoc interdictum.

†Istud interdictū demolitorium est p̄petuum z datur successoribus z heredibus, z cōtra ædificantē z ratū habentē, z contra hēdes vel successores ad quos peruenerit, vel qui aliquid dolo fecerint: z actio in factū ex hoc interdicto demolitorio cōcurrit cū interdicto q̄ vi aut clā. hoc. d. vsq; ad deinde. ¶† No. primo ex tex. ibi perpetuo dat q̄ licet interdictū demolitorium sit p̄torium z penale: tñ est p̄petuū p̄ regulam legis in bonorarijs. fi. ō act. z obli. Respōde p̄ Bart. z alios hic z in simili Bar. i. l. iij. §. fi. j. tit. j. Et aduerte q̄ regula. d. l. in bonorarijs. solum procedit de iure ciui. De iure aūt ca. no. remedia p̄torija q̄cūq; sunt penalia: tñ sunt perpetua gl. est ling. de hoc in. c. solicite. in gl. fi. de restī. spolia. ¶† Secundo no. ex tex. ibi. vel ratū habuit s̄m Jo. de imo. q̄ male ficijs hz locū ratihabitio. de quo habes gl. o. 2d. in. l. j. §. quoties. z ibi Bar. in ver. sed z si qs in verbo ratū habuero. ff. de vi z vi ar. Ubi gl. requirit duo q̄ delictū faciū sit suo nōie z q̄ habeat ratū. z ideo gl. hic in verbo habuit ratū. sup̄plet ad tex. cu suo nōie sit factū quod itellige quo ad forū iudiciale q̄ aūt ad forū animæ ratificās ēlictū tenet ad peccatū: Quis illō non sit factū suo nōie. gl. cū no. in. c. cū quō sen. excō. in. vj. z in maleficijs qō habeat etiā locū ratihabitio fu mat Bal. in. l. ñ. C. ad macedo. z in. l. non ideo minus. z ibi Bal. in. xj. q. C. de accu. Ang. de are. in tractatu maleficiorum in verbo mandatores. Pau. de ca. in cōsi. cclxij. q̄ incipit. vī q̄ per predicta. vbi tenet q̄ spoliū eius nomine factū pōt quis hēre ratū. ¶† Quarto no. ex ter. q̄ paria sunt vel q̄ ad aliquē peruenerit, vel dolo fecerit quominus peruenerit, sicut in simili paria sunt vel q̄ quis possideat vel dolo dereliquerit possidere. l. linguētē. §. hz z is qui. z. l. is qui se. z. l. is qui dolo. ff. de rei vend. alibi no. Bar. in pulchra. q. in. l. si vxori. vltima. in p̄in. q̄ illum tex. de auro z argē. leg. q̄ paria sunt vel q̄ quis habeat, vel q̄ habere debeat.

5 ¶† Quarto no. in verbo nōnulli, q̄ hz interdictū quod vi aut clam. non currat cū nunciatione nouī ope. l. j. §. eo. ratio. quia nūciatio nouī operis respiciat in futura opera ne fiāt. interdictū q̄ vi aut clam respicit p̄terita. d. l. j. §. j. z ibi gl. tamē interdictū q̄ vi aut clā cōcurrit cū isto interdicto dīr. oppositio. q̄ vtrunq; respicit opera p̄terita z iam facta vt hoc tex. ¶ Glo. in verbo successorib⁹ Bar. z cōiter doc. tenet cum glo. non p.

6 l. in ea allegatā. hz p̄ aliud fundamentum: q̄ interdicta sunt regulariter in rem scripta, vt in. l. j. §. penul. j. d̄ interdic. Istā rationē reprēdit audacter Rapha. cu. hic, z dicit q̄ō est falsa: q̄ interdicta bene sunt in rē scripta ex parte successoris singularis passiue: q̄ cōpetunt p̄tra singularem successorem ad quem res peruenerit. ita loquitur. d. §. pe. ff. de interdi. hz active non est verū q̄ ea que sunt in rem scripta, etiam cōpetant singulari successori active. ar. l. cum fundum. z. l. si plures. ff. de vi z vi arma. Et ita transeūt do. Jo pute". z do. Bero. to. tus hic. z non faciunt mentionem d̄ Raph. Et do. Bero. dicit quod hūc fundamento non posset respōderi. Tu dic quod ratio Bart. z docto. est vera: quia interdicta z alia que sunt in rem. scripta: sunt in rem scripta ex parte vtriusq; ita active sicut passiue gl. est ordinaria. z ab omnibus approbata. in. l. si tertius. §. si qs p̄tius. in gl. magna in fi. j. de aqua pluuia arcen. ¶ Bl. in verbo interdictū dum Bar. in fine ct

7 se putare quod quando⁹ nunciatio fuit iniuriose facto q̄ nunciato etiā competat actio iniuriarū nihil ad hoc allegat adde tex. in. l. iniuriarum. §. si quis me prohibeat. ff. de iniur. tex. in. l. qui pendētem. ff. de actio. emptio. firmat etiam Alberi. in. l. p̄ima in p̄in. §. eodem.

1 ☞ Ad decorem ciuitatis pertinet quod edificia non remaneant imperfecta.

3 Ille sunt membra ciuitatum. z ornatus membrorum spectant ad ornatum capitis.

5 Nunciatus qui obtulit satisdationem efficitur possessor.

6 Ille hz securus fieri, cui p̄statur idonea cautio cū fideiussore.

7 Dei bum secur⁹, in p̄tore p̄ stipulationibus quid importat.

8 Edificanti in publico non cōpetit interdictum ne vis fiat ei, etiam si p̄stet satisdationem. vel si reprōmitteret.

9 Non sufficit semel satisdatum: nisi satisdatio duret.

10 Quotescunque est introducendum aliquod remediū p̄ euitandis litibus, tunc si illud tale remedium ex aliqua causa celiat, debet de nouo iterum adhiberi.

11 Si ex forma statuti quelibet causa inter p̄sanguineos debeat compromitti: non sufficit semel fuisse cōpromissum. si per hoc non fuit causa decisa, hz iterū est cōpromittendum, quousq; finiatur.

12 Si partes conuenissent facere compromissum, si tale compromissum expiret non cogerentur partes denuo cōpromittere.

1 **Deinde.** †Interdictū ne vis fiat edificanti, competit q̄ satisdederit, vi obtulit satisdationē etiā si non iure edificet. z istud interdictum nō cōpetit ei qui nō reprōmisit: nec ei qui edificat in publico: nec si satisdatio nō duret. b. d. vsq; ad. §. si aliqñ. ¶ Nota p̄io ex tex. ibi ad dec⁹ vbiū, q̄ pertinet ad decorē ciuitatis q̄ edificia nō remaneant imperfecta. Hinc dubitat Bar. quid in edificijs que fierent in villa, an edificanti cōpetat istud interdictū. z concludit etiam q̄ sic, duplici fundamento. vt hic per eum. Joan. de imo. impugnat vtrunq; fundamentū Bart. P̄rimū. d. l. j. §. huc aūt. s. eo. dicit nihil facere: q̄ non loquitur in propōsito nr̄o quo ad istud interdictū: ne vis fiat ei, sed loquitur quo ad facultatē nunciādi. Tu dic q̄ Bar. voluit inducere dictū §. huc aūt hoc mod. Nam sicut mens p̄toris fuit p̄uidere nunciantī in quocunque loco fiat edificium vt ibi est text. ita etiā mens p̄toris in isto interdicto ne vis fiat ei: fuit p̄uidere nunciato, vt in quocunque loco edificet p̄stita satisdatione habeat interdictum ne vis fiat ei, z ista mō erit equalitas ex parte nunciantis z ex parte nunciati. prout etiā dicam in sequen. nota. Sed aduerte tu p̄uocete quia loco existēte vacuo antequam ali quid

ali quid inchoetur pōt nuntiari nouū opus.§.fine autē.s.e. l.gl.in.l.§.§.ſz i iis verſiculo pōt.z in l.de pupil.§. nuntiatio nē in verbo inchoet.s.e.z tñ nūtiatio nō vr q cōpetat iſtud interdictū ne vis fiat ei.antequ inchoet p rationē huius tex.ibi ad decus vbiū edificia non derelinqui.pōdera illud verbū non de relingi:ergo loquit qñ edificiū iā erat ceptū z inchoatū:q tūc religēre illud imperfectū:eſſe ōdec' vbis:z iſto mō nō eſſet equalitas ex parte nūtiatis z nūtiati.tu plidera verba iſtius edicti ptoris:vbi quominus opus illi facere liceat: verba nō loquūtur qñ iā eſt inchoatū.Secundā rōnē Bar.ō generalitate verboꝝ edicti reprehēdit etiam Jmo.eo q ꝛz verba edicti ſint generalia:tñ reſtringunt p rationem ei'.vt.l. adigere.§.quāuis.cū ſimi.ff.ō iure pa.z ita poſſes dicere ad illud qō primo adducebā.†Tñ dicit Jmol.q rō huius tex. 3 etiā reſpicit edificia q̄ fiunt in villis:cū ville ſint mēbra ciuitatis:et ornatus mēbroꝝ ſpectat ad ornatū capitis.l.q ex vi eo.ff.ad municip.Tu adde qō idē qō Bar.ante cū ꝛz Jac. de are.z Albe.de Roſa.hic p illam et fundamēta gb' mouetur Bart.z ad iſtum tex.vbi dī de decore vbiū rādet duplicit. primo qō iſta fuit cauſa impulſiua,z non finalis.vl' ſecūdo q tex.ſe refert ad illō qñ frequentius fit.Tu confirma q2 qñ aliquid dī in l.gratia frequētioꝛ ita cōtingēte:non per hoc intelligūtur excluſi alij caſus.iuxta gl.in cle.j.in verbo plidēte. de reſcri.gl.in l.j.C.de his qui ad eccl.cōfu.z in l.ꝯ.in pr.in fi bo.ſz ſi extraneū.ff.ō vulg.z pupil.cū cōcoꝛ.quas ibi plene vdī.Adde etiā p cōclusione Bar.cōmuniſ facere:q2 ꝛz primi legis ſtricte intelligētur.tamen p̄uilegiū.l.ſi.C.de ſac.ſan. eccle.cōceſſum ciuitati ibi ꝛz etiam locuꝝ in villis z oppidis ita firmāt Bar.z Bali.z Pau.de caſ.in d.l.ſi ꝙuis aliter tenuerit ipſemet Bar.in l.ſi finita.in.§.ſi de vectigalib'.circa fin.j.ti.j.Tertio adde illud qō ꝛz gl.i.l.res publica.i gl.j.i fi. C.quib.ex cau.maio.que ſing.tenet q quemadmodū ciuitas equiparat minoꝝ vt habeat beneficiū reſtōnis in integrū ſi cut minoꝝ:ita etiā ꝛz quelibet villa.†Dcōo no.ex tex.ibi:nec 4 gcq̄ inter- ſt.q licet ptoꝛ permiſit actiue nuntiari ſiue iure ſiue iniuria fiat nūciatio.l.j.in p̄in.ſ.e.ita verſa vice permiſit edificatiꝛ interdictū ne vis fiat ei:ppſita vel oblata ſatisdatiōe ſine iuſte ſine edificet.facit qō dīr de equalitate iter eoſ 5 in p̄cedēti.no.¶†Tertio no.ex.eo.ter.q nūtiat' q obtulit ſatisdationē efficit poſſeſſoꝛ.pat' qñ pretoꝛ permittit ei edificare:z non pmittit eum impedire:z illi ſunt pp̄rie effect' poſſeſſionis.¶Ex quo coꝛelarie habes quarto notare:q nunciatio nō eque facit nūciatū poſſeſſoꝛem:ſz ipſa ſatisdatio.vt hoc tex.z habes textū expreſſoꝛe in l.ſi aliue.§.ait iulianus.in verbo hoc ipſo.ff.q vi aut clam.dixi plenius i l.j.§.in opis. 6 ō.eo.¶†Quinto no.ex tex.ibi:cū ſit ſecur' poſtea q̄ ei cau b tū eſt ſm Bal.q ille dicit fieri ſecur' dcui preſtat idonea cautio cū fideiuſſoꝛe:vnde facit iſte tex.ſm Lu.ro.p eo quod tota die apponitur in inſtrūto.ſ.pmittēs eū ſecurū facere ꝛc.nā intelligit.l.cum fideiuſſoꝛe:z ad hoc etiaꝛ alibi not.inſtū tex. Alb.de re.in l.j.ff.qui ſatisda.cog.vbi etiā eſt tex.de hoc duꝛ dicit ſecurum faciamus datis fideiuſſoꝛibus.facit.l.titi' in ſi.ff.ad trebel.breuiter iſtis nō obſtātibus veritas eſt in cōtrarium:q qui pmiſit aliquem facere ſecurum tenet ſolum p ſtipulationem pmittere:non autem dare fideiuſſoꝛes vl' pignoꝛa.tex.eſt in l.j.§.cōmuneſ.z ibi Bar.in fi.ad hoc no.ff.ō ꝓto.ſtipu.gl.in.l.mandato titū.§.fi.ff.mandati.Spe.titu.de emp.z ven.§.j.in ver.ſed ſi in inſtrumēto.Bal.il. ſancimus. C.de ver.ſigni.z i.l.excepto.ē.in.v.col.ō bo.aut bo.ind.poſ. 7 ¶†Et p ſolutione ad contraria dicas ex mēte Lud.Ro.hic z Albe.in d.l.j.ff.q ſatisdare cogant.aut iſtud verbū ſecur' pferatur in ꝓtoꝛis ſtipulatiōibus:z q2 ille regulariter nudā dā cautionem requirunt illa verba ſecurū facere intelligunt ō nuda cautione.ita pro ꝛie loquitur tex i.d.l.j.§.ſi cōmuneſ. niſi ex p̄cedētibus appareat q fideiuſſoꝛes itelligētur vt hoc tex.in quo expreſſe dī de ſatisdatione.Item fallit in ꝓtoꝛis ſtipulationibus que veniunt ad firmādū iudiciū:vt ſtipulatio ō iudicio ſiſti z ſimiles:q2 intelligūtur cum fideiuſſoꝛe.d.l.ff. qui ſatisdare cogan.ſm vnam opinionem:aut talia verba .p ferūtur in contractibus z tūc aut ſumus in tali cōtractu de cuius natura eſt vt veniat ppſtatio fideiuſſoꝛū vel pignoꝛū vt eſt in cōtractu emptioni qñ euictio imminet i limine ꝙtract', Li poſt perfectā.C.de euic.z tūc illa verba ſecurum facere intelliguntur.cū fideiuſ.vt ibi.alias aūt in ꝛctib' venit ſola cautio p ſtipulationem:niſi fuiſſet adiectū plane vel idonee ſecurū facere.eſt gl.in.l.ſi mandato titū.§.fi.Bar.in.l.ꝓtoꝛie vltima.circa finem.ff.de ꝓto.ſtipulationib'.z ibi vide d.Alex. in apoſtil.q allegat multas quotas.Secūdo limita niſi p' fuiſſet obligatus p inſtrūm:q2 tūc ſecūda pmiſſio de faciendo ſecurū:vt non ſit fruſtratoꝛia intelligitur cum fideiuſſoꝛe ſecundū Albe.Ung.¶Dan.de ca.z Mod.in d.l.j.qui ſatisdare cog.Ang.in.d.l.§.ſi cōmuneſ.z Lu.ro.hic.¶†Sexto 8 not.in ver.nec q edificanti in publico nō cōpetit iſtud interdictū ne vis fiat ei:et ſi pſtaret ſatisdationē nec dū ſi repromitteret rō eſt ſm Bar.z Doc.hic:q p̄toꝛ p illud interdictū pmittit edificari:ſz ptoꝛ nō pōt pmittere q in publico edificet l.phibere.§.plane.ff.q vi aut clam.l.ij.§.plane.z.§.ſi quis. 9 ff.quid in loco publico.¶†Septimo no.in ver.ſi ſatisdatū q non ſufficit ſemel ſatisdatū niſi ſatisdatio duret.ſicut in ſimili nō dī quid verſum in vtilitate niſi duret.l.p patre.§.verſum.ff.de iꝰ rē verſo.allega.in gl.Mō ſecundum Rapha.eē poteſt:q2 p̄ceꝛ in edicto dicit ſatisdatum eſt.quod verbū eſt aptum ad omne tēpus:z ideo requiritur perſeuerētia.l. ſiqs 10 ſtipulatus ſit ſtichum aut pāphilū.de verb.obli.¶†Octauo.no.ex eo.ver.ſm Ludo.roma.hic q quotieſcūq eſt introductum aliquod remediū pro euitādis litibus:z tunc ſi illud tale remediū ex aliqua cauſa ceſſat vel finit debet iterū de nouo tale remedium adhiberi.†Ideo p̄ſtat iſte tex.argumen. ſe cundū eū:q ſi ex forma ſtatuti quelibet cauſa inter cōſanguineos ōbeat cōpromitti certe nō ſufficit ſemel fuiſſe cōpromiſſum ſi hoc nō fuit cauſa deciſa:ſed iterum eſt cōpromittendū quouſq; lis finiat.Nec verba ſtatuti verificat p̄mo cōpromiſſo.allegat bal.ita tenere in.l.veluti.§.hec verba.ff.de ede.z i.l. fideicōmiſſa.§.ſi qs decē.ff.de le.iij.Tu adō Bal.q idē ꝛz i.l. ſi vt pponis.la prima.C.quō z qñ iud.q idē ꝛz in.l.q per ſalte p illū tex.z ibi Ludo.z Moder.ff.de iureiur.¶Rap.cu.ō l.ſi eū dotē §.j.z ibi do.Alex.in.iij.col.ff.ſo.ma.Rapha.z u in cōſi.xxj.q incipit.Statutū dictat.Lud ro.i.l.ij.i pe. char. r ff.de re in.z in.cōſi.cccccvij.q incī.In caſu ꝓpoſite cōſultationis vī p̄ima fronte vigoꝛe ſtatuti.do.Alexan.cōſi.lxx.in ij.vol.q incipit.Viſo cōſilio alias per me reddito.in.ij.col. Confirmo iſtam concluſionem triplici fundamēto primo:q2 tale ſtatutum fuit inductum ad tollendas lites inter cōſanguineos ne p palatia cōgātur litigare.text.eſt in l.quāuis.ff.de arbi.donec ergo durat rō finalis ſtatuti:z ſic donec lis ſit finita ſemper durabit diſpoſitio ſtatuti.Secūdo q2 iſtud ſtatutuꝛ ſemper loquit.l.arriani.C.de here.cū ſimi.Tertio q2 tale ſtatū eſt fauoꝛabile:vt cōcludūt Bal.z Moder.in.l.q ſe patris. in vlti.col.C.vnde liber.z reſpicit publicā vtilitatē ſm bar.in. pr̄oe.C.in.ij.col.Ergo dꝛ ampliari z nō reſtringi.l.hoc mō. in fi.de cōdi.z demō.facit.l.ſi quis in grani.§.vtrum.z q ibi Bar.ff.ad ſillania.Bar.in.l.j.§.nūciatio.ſ.e.Nec obſt.ſi diceret q̄ verba debent intelligi de primo actu,z cōſequēter ō primo cōpromiſſo.l.bones.§.hoc ſermone.ff.de ver.ſig.l.dotis pmiſſio.ff.de iure do.q2 reſpondeo q verū eſt quādo verba pꝛoferunt ab homine:ſecus ſi pꝛoferantur a.l.vel ſtatuto b cuius natura eſt ſemp eſſe in viridi obſeruantia:z ſemp pꝛouidere.d.l.arriani.alias pꝛouiſio legis vel ſtatuti eſſet defectiua.Ita reſpondēt Bal.z ſcribētes in locis p̄allegatis z 12 dixi in.l.diuoꝛtio.§.in anno.ff.ſolut.matrimo.†z ex hoc infero q ſi partes cōuenīſſent facere compꝛomiſſum:ſi tale cōpꝛomiſſum expiraret vel finiret,non cogerentur partes denuo cō pꝛomittere.¶Bl.in verbo non erit q̄ diuide i ſeptē partes. ¶In p̄ima opponit ꝛz tex.In ſecūda reſpōdet ſynomō.In tertia alio.In quarta alio.In quinta formaꝛ vnā.q.z reſpōdet.In ſexta z eadē oꝛatione ſm Bar.reſponde alie.q.In ſe ptima z limita ponit quartam ſolutionem ad primū ꝛiū.ſecūda ibi:ad hoc Rog.dixit.tertia ibi:alij totū in publico:quarta ibi tertij.quita ibi:qd ſi primo nūciatoꝛ.ſexta ibi:index tñ ex officio.ſeptima z vltima ibi: quarti dicunt.z pꝛoſequere glo. vt hic per Bar.

a ¶†Vltima moꝛa nocet.

3 Stipendiarij q nolunt recipere pagā tēpoꝛe debito:non poſſunt amplius eam petere.

4 Si reus citatus cōparet in primo termino z accuſauit contumaciam actoris:ſi poſtea in tertio termino compareat:an dicatur contumax.

5 Si nunciās primo recuſauit ſatisdationē accipere pōt penitere z ſatisdationem petere:q2 nuncianti licitum eſt variare.

6 Licitum eſt conſulto ꝛi z variare z mutare opiniones conſiliaꝛij,licet ſit erubeſcenda talis varietas.

7 Licet interdictum demolitoꝛij ſit ppetuū.tñ interdictum ne vis fiat edificanti eſt annale.

8 Officium iudicis pꝛeſcribitur.xxx.annis.

9 Qñ gravamen eſt ſucceſſiuum nunq currit tpus appellādi:vt quando quis tenetur in carceribus.

10 Exceptio loci non tuti q̄uis ſit dilatoꝛia:potest tñ qñq̄ opponi etiam poſt litem conteſtatam.

Officium iudicis regulariter durat.xxx.annis.

Officiū iudicis q cō petit p fructibus nō durat niſi triennio.

¶ Intereſt. Limitat z rationē dat Jaſo.in.l.in pronunciali.§.j. col.ij. ō.eo. Purpu.

¶ Securus. Bar.i.l. illicitas .§. ne potentiores. ff.de.offi pre ſid.

15 Officium iudicis vt cetaltrum emendet dz implorari infra annum: alias elapso anno sibi p̄eiudicat.

14 Agnatus p̄ximior qui habet potestatem reuocandi aliena ta per agnatum, nil p̄sequatur infra annum perdit talem reuocandi.

15 Officium iudicis quod habet successor qñ finita est emphytheusis per generationē, vt sibi potius quā alij renouetur tollitur per lapsum anni.

16 Appellatio expeditur officio iudicis nobili.

1 **Si aliquando.** †Mora nūciatoris non recipiendo satisdationē: pōt p cum purgari: z istud interdictū ne vis fiat e ificāti est annale: z bidibus cōpetit. h. d vsq; ad ti. l. z ad istū tex. vide q̄ dixi

2 in. § ligs parat⁹. 3. ea. l. †No. primo ex hoc ter. q̄ vltima

6 mora nocet: z q̄ negligentia sequens, absorbet negligētiā p cedētē. Et dicit Bal. hic, q̄ magni doctores sepe allegāt istū. §. ad hoc. adde tex. in. l. illud. ff. de peri. z cōmo. rei vē. z in. l. si seruum. §. seq. ff. de verb. obli. Limita istā regulā q̄ hz q̄ vltima mora nocet: nō p̄cedere fauore reipublice. Unde si respublica teneat soluere stipēdiū seu salariū alicui sibi seruienti tpe debito: z ille accipere noluerit: z licfuerit in morte cōstitutus: licet postea iterpellet republice vt soluat: nō cōstituet respublica i mora: imo nullo mō respublica amplius dare tenet. tex. est nota. in. l. fortissimi. z. in. l. nulli. q̄ est. l. sequēs. C. ō erog. mi. anno. li. xij. z illum tex. in d. l. fortissimi. †no. Bar. z Jo. de pla. ibi. Et dicūt ibi esse tex. expressū ꝫ doctores legentes z stipēdiarios cōmunis Perusij q̄ noluerūt accipere pagā tpe debito, q̄ non possunt amplius cā petere: z dicūt q̄ ibi est speciale in republica. z ideo no. d. Alex. i. d. l. si seruū. §. sequitur. in vltimo notabiliter dic q̄ qui nesciret illos tex. de facili responderēt cōtrarīū. Adde q̄ p illos tex. not. Lud. ro. in. l. quod te. ff. si cer. pet. z in singularib⁹ suis q̄ licet alis creditor dixerit se nolle recipere pecuniā a debitore per hoc debitor nō liberat si pecunia adhuc extet: z si denuo interpellet vltima mora nocet: iuribus p̄allegatis. tū falliti pecunia oblata a republica officiali suo. Nā si officialis q̄ē creditor recusset accipere: z posita velit petere. nō audit amplius: cōto q̄ illa pecunia in individuo adhuc extet. Tu aūt aduerte q̄ isti tex. nō ita pallim z impliciter p̄cedant nec loquunti eo cui debet quātitas pecunie a republica: ꝫ loquunt in eo cui debet annona z p̄cedit illi tex. ji creditor callide z studiose recusauit tūc accipere eo q̄ annona erat si in nimium vili p̄tio: vt patet. in. l. fortissimi. in verbo studiose. z clarius. in. l. seq. z ita alibi Bal. optime declarat ista iura. i. l. acceptā. i. xvj. q. C. de vsur. Ubi dicit q̄ in illis iuribus erat statutū q̄ doc. seu milites nomine salarij haberēt certa corbes frumēti quolibet anno in tali tēpore: z cum officialis reipublice esset paratus ad soluēdū in tpe destinato: doctor ideo distulit: q̄ sperabat ventura caristiā que postea superuenit. Dicit ibi q̄ p suā calliditatē perdidit ius agēdi. z illud ibi est specialiter statutum in republica: z ita p̄cise sequit ipsemet do. Alex. in. l. semel. mora. ff. sol. mat. Et Bal. in xvj. q. q̄ pena illoz iurū nō dz trahi in consequentiā: licet gl. ibi arguat ex illo text. p̄tra Albertū calui qui illo tēpore vbertatis mutuabat frumentū rusticis z postea differebat recipere nisi tempore caristie q̄ p hoc p̄dat creditū z male ſm Bal. Et adde q̄ idē Bal. in. l. nō dubiū. in. v. col. C. de legi. z expresse approbat illā gl. tū p̄cedens sententia est magis cōis q̄ illa iura specialiter p̄cedāt circa repub. ītē circa hanc regulā q̄ vltima mora nocet qd diceres si creditor z debitor sint simul in mora. Puta q̄ creditor dixit nolo recipere: z debitor dixit nolo dare: dic q̄ creditor sol⁹ dz esse in mora: z nō debitor. text. de hoc ad litera singularis. in. l. si z p emptorē. in p̄nci. z ibi glo. j. de actio. emp. z ibi Bar. z sic ibi vltima mora non nocet. Itē p illū tex. limitatur regula que hz, q̄ pars delicta mutua compēsatione tollitur. l. viro ate q̄ vroze. ff. sol. matri. †Inducitur i ste tex. in quātū vult q̄ vltima mora nocet. q̄ Ja. de are. z bar ad pulchrā. q. Si reus citat⁹ cōparuit in primo termino. z accusauit cōtumaciā actoris. si postea in tertio termino nō compareat an dicat cōtumax. z Bar. cōcludi q̄ nō. Idē tenēt Rapcu. Dan. de cast. z Lud. ro. hic idē z lati⁹ Bar. z ibi cōi scribentes. in. l. qui ātē Kalēdas. ff. de ver. obl. Idē tenet Jo. an in addi. Spe. in ti. de citatio. §. visa. in ver. qđ si in primo. vbi p hoc allegat ter. i. c. §. cum gl. ij. de dolo z cōtu. in vj. Sz ille tex. eū gl. nō vī multum stringere: q̄ logt solū de vna contumacia actoris. Idē tz Bal. in aut. ei qui. in. vij. col. C. de bonz author. in. pos. z in l. consentan eum. in. v. no. C. quomodo z qñ iudex. z ibi allegat bonū tex. in. l. ex consensu. §. si. ff. ō appel. qnē sibi ascribit Lud. Roma. in d. l. qui ante Kalendas. dz in illo tex. q̄ est in potestate rei citati respondēdo ātē diē p̄fixū inedicto peremptorio rūpere denunciationē edicti ergo ibi est ter. q̄ si reus citat⁹ cōparet in primo termine rupit nō cōtinēti dilationē peremptorā. tū Areti. in. d. l. qui ante Kalendas. dicit illū tex. non stringere: eo q̄ hī reus ibi cōparuit in primo termino. nisi q̄ actor fuerit p̄tumax. z nō cōparuerit non dicit ille ter. imo potius dz ītū: q̄ si actor nō cōparuit reg. ille debuisset dicere q̄ cācellaret edictū. l. z post edictū. §. si. de iud. si istud parū obstat: cū text. dicat reū rūpere edictū. Adde etiā q̄ cū opin. Bar. tenet Bal. in. c. j. in. iij. col. d. sequēs. possess. z fru. z monetur tali ratione. Nam quotiescūq; prima mora claudit iurisdictionis copiā: ipsa nocet. z non secūda mora, z dicit q̄ est doctrina tenēda mēti: per tex. nota. in. l. qui bona. §. si quis q̄. j. de dam. infec. Teneas decisionē Bal. quis ibi Bal. in. c. cum dilec. in pe. col. z seq. de dolo z contu. Concordā opiniones hoc mō: q̄ aut iste tres citationes facte sunt vno tēpore z cōtinuatiōe sine medio intervallo: z tunc li vera opinio Jac. de are. aut est facta per diversas vices z tūc sit vera opinio Bar. hic. †Secūdo no. ex hoc ter. q̄ si nuncius primo recusauit satisdationē accipere: pōt penitere: z satisdationē petere. Et quo habes q̄ nunciāti licitū est variare. facit text. in. celsus. §. si. cū. l. seq. ff. de arbi. z text. no. in. c. licet. de ꝫ cu. in vj. Et vide q̄ ibi no gl. ſn. no. Bar. in. l. deberi. vbi multa bona in p̄posito dt. C. de ſidei cōmiss. libe. de quo puncto an z quādo liceat variare ponit no. Bar. in. l. de rebus. ff. re. amo. Adde etiā tex. in l. ſ. in. §. cū aūt. in. ij. co. C. de furtis. vbi habetur

6 Papinia. mutauit cōsilium. †Et p illū tex. dt ibi Bal. in fi. q̄ licitus est p̄sultor variare z mutare opinionē consilio: z ista varietas sit erubescenda. z ita etiā dicit Bal. in. c. ne innotaris in vlt. co. de p̄sti. Ang. in. l. labeo. ff. ō seruit. rustico. prodio. eo q̄ teste Philosopho nova fantasinata quotidie generant in nobis. Adde etiā tex. in. l. si quis in iuriārādu. in fin. C. rebus. cred. vbi in casibus in quibus admittit variatio: talis variatio non admittitur nisi semel. z ita illū tex. not. Bald. in

7 aut. habita. in. xiij. co. C. ne filius. p pa. †Tertio no. i verū q̄ lz interdictū demolitorium sit p̄petuum. §. hoc interdictum perpetuo dat. §. ea. l. Tamē istud interdictū ne vis fiat editū cāti: est annale. vt hoc tex. z in. l. j. §. penul. ff. ne vis fiat ei. Ri diuersitatis colligit ex mente Bar. na istud interdictū ne vis fiat ei ex parte rei q̄uenti est penale: q̄ cōpetit ad interesse: sic ad id q̄ ad eūnō peruenit nimirū cū sit penale si nō durat vltra annū: per regulā. l. i honorarijs. ff. ō act. z ob. Sz interdictum demolitorium datur ad patientiam. ideo non dicitur penale. l. penul. j. eodem. ideo datur perpetuo. Hinc dicit Ang. z Pau. de cast. hic quod si interdictum demolitorium daretur etiam ad impensam demolitiōis quo casu diceretur penale. d. l. penul. j. eo. z tunc nō duraret vltra annum. credo quod istud sit male dictum. q̄ nimis restringeret. §. hoc interdictum. ſ. c. Imo fortius Bar. z omnes doc. ibi intelligūt illum text. quod illud interdictum demolitorium quatenus etiam est penale: sit perpetuū: dic ergo melius ex mente Imo hic. z Raph. co. ibi. q̄ illud interdictum demolitorium etiā quādo est penale: tamē est perpetuū: vt vbi est ter. z ita limitat regula. d. l. i honorarijs. z nō est in odiū edificatis sp̄eta nunciatione: z sic q̄pta maiestate p̄torie p̄dnt etiā dicit Bar. in. l. iij. §. fi. j. titu. j. que ideo cessat in isto interdicto ne vis fiat ei. Bl. in verbo cessat. hanc diuide in quatuor partes. In p̄ima declarat tex. In secunda respōdet q̄stionī ponēdo duas opi. In tertia querit ō natiuitate istius interdicti. In quarta remouet vnū p̄iudicium. secunda ibi, z dic ſm Hugo. tertia ibi. z nascetur. quarta ibi: z secundum hoc non obstat. †In vltima parte ſ. o. teneas menti nota. limitationē quam tradit

8 Bar. †ad regulā q̄ habet q̄ officio iudicis p̄scribitur. xx. annis: vt est gl. in. l. licut. in ver. bo p̄secutione. C. de p̄scr. xxx. anno. q̄ gl. Bal. ibi dicit nō haberi alibi in iure. Nam reputat singu. bal. in. l. ij. in. iij. col. C. de execu. rei. iudi. ſ. bartholomeus gl. cōsocia. in. l. querela. in gl. j. in fi. C. de sal. z vtrāq; gl. allegat. Bar. hic limita istā regulā secundum Bar. vt procedat quando officiū iudicis hz cām ex iure de p̄terito: secus si ex iure quod in futurum semper instat. q̄ cum istud officium semper nascatur: ideo duret post. xxx. annos: p theoricā glo. nota. in. l. ij. in gl. magna. C. de seruit. z aqua. Cum ista limitatione Bar. trāseunt Imo. z Lud. ro. hic alij nihil tāgunt. Tu adde p ista limitatiōe. Primo illud q̄ volunt Bal. z Ang. in. l. p̄scriptionem. C. de p̄scri. xxx. anno. vbi tenent quod officio iudicis causato a timore: nullo vnquam tempore p̄scribitur. vt in eo qui timet se offendi: aut qui timet dominum suam oppressum ex vicinia minante ruinam. †Secōo adde q̄ tenet Bar. in. l. j. in fi. p̄in. ff. vti possidē vbi tenet quod potest agi perpetuo etiam post. xxx. annos ne quis turbetur in possessiōe: eo q̄ turbatio semper ītat. †Tertio adde pulchrū

9 mini

a † Ultima mora. Idem de. c. venies. z ibi doctores de decī.

simile ꝛ quãdo grauamen est successiuũ: nunqꝫ currit tempꝰ appellãdi, vt est qñ quis tenetur in carceribus, naꝫ continuo 4 potest appellare: q̃ quotidie grauat. et quo tenet in carceribus: ita tꝫ Spe. in ti. de app. ¶. restat. in ver. ꝛ not. ꝑm Vincentium. Bal. in l. ij. in. ij. q. C. de epis. aud. ꝛ in l. j. circa fin. C. sen. rescin. nõ posꝫ. ꝛ in d. l. ij. per gl. ibi. C. de seruit. ꝛ aqua. ꝛ p hoc habes bonum ter. in c. ex parte. el. j. in verbo quoties. ꝛ ibi d. 10 Ant. ꝛ alij no. de app. ¶ Quarto adde aliud bonũ sike. exceptio loci non tuti, quãtis sit dilatoria: tamen põt quãdocũque opponi. et post litem conte. eo q̃ hꝫ grauamen successiuum. dictum est famosum Archi. in c. hortamur. iij. q. ix. qõ ꝑ elegãti cõmendat do. Ile. ex. in l. de etate. in. v. col. ff. ad Tre. ide tꝫ Bal. in l. peremptoria. s. in ij. col. C. de sent. rescin. non posꝫ. d. Ant. ꝛ alij in c. dilectus. el. ij. de reser. Semi. in c. statuimus. de of. dele. in vi. ¶ Quinto ꝛ ꝓprius ad limitationẽ 11 Bar. ꝓ eius cõfirmatione ꝓsidera q̃ hꝫ officium iudicis regulꝫ duret triginta annis, vt dicunt gl. ꝓ eal. Tu cõsidera qõ scõm subiectã materiã ꝓ qua competit offi. iud. aliqñ ꝓrogatur in longius tempus, vt est hic in limitatione Barto. vbi ꝓrogatur in perpetuũ rõne materie que fit in futuruꝫ semper instat aliqñ reperio qõ multũ ibi breuiatur propter 12 subiectã materiã. ¶ Hinc est qõ offic. iu. q̃ cõpetit ꝓ fructibꝰ nõ durat nisi triẽnio, vt est gl. sing. in l. sequitur. s. fructus. in gl. mag. in fi. ff. de vsuc. ꝛ ibi Bar. ꝛ alij circa fi. multũ no. illaꝫ gl. ad hoc. ꝛ idẽ Bar. in l. ij. C. qõ met. cau. cum cõcor. Eliqñ offi. iu. extinguit anno, si aliqs nob. lis hꝫ exceptionem vel limitatẽ a collectis vel datijs: ꝛ describãt in libro publico ꝛ 13 bentiũ soluere, põt implorare offi. iud. vt castrũ emendetur ꝛ dꝫ implorare. j. annũ alias elapso anno sibi ꝓeiudicat. ita sing. vt Bar. in l. forma. s. fi. ff. de cẽsu. per ter. in l. q grauatos. C. de cẽsu. ꝛ cõtelio. lib. xj. sequitur simplr Lu. ro. hic in addi. Quãtis ꝛdium teneat do. Abb. in c. q̃ iudicante. in ij. q. de rese. ꝛ videas bonũ ter. in l. j. s. si quis tutor. ff. qñ appe. sit quẽ Ang. Imo. ꝛ Are. ibi fortius tenẽt. Similiter officius iud. qõ cõpetit cõsanguineo rõne feudi alienati per lapsuꝫ anni, tollitur. vt est ter. in ver. est sub. s. si quis decesserit. ca. j. in ti. si de feu. fue. contro. inter do. ꝛ agna. quẽ tex. Lu. ro. hic in additionibus. vt esse singulare in iure. Sed adde tu duos alios similes tex. in c. j. s. fi. ff. de insti. inter dominũ ꝛ vasallum lis oriatur. ꝛ in c. j. s. porro. qualiter olim feu. poterat alienare. ꝛ per illũ text. in d. c. j. s. si decesserit. vero Titius filios. 14 no. ibi Bal. Jac. Alua. ꝛ do. Mar. Lau. q̃ ꝛ agnatus ꝓximior dꝫ ptãtem revocãdi alienata per agnatum, iuxta ter. in c. ꝓstitutus. de reli. do. ꝓdit tale ius revocãdi: nisi illud ꝓsequatur. j. annũ. Et ideo ꝑm Bal. oportet agnatos esse sagaces ꝛ bene auisatos: ne patiãtur labi tẽpus anni. Item p illũ tex. in d. c. Titiũ filios. decidit notabiꝫ Lu. ro. hic in addi. ꝛ repe. rub. de arb. in xix. col. ꝛ in cons. lx. q̃ inci. vlis the materie ꝛc. ꝛ qõ of. iud. quod hꝫ successor quãdo finita est emphyteusis per generationẽ, vt sibi potius q̃ alij remouetur vt nota. Bar. in l. j. s. permittitur. per illum tex. cũ gl. ff. de aqua quo. ꝛ esti. ꝛ in l. j. ff. de priui. cred. tollitur per lapsum anni. Sed tu aduerte subtilius q̃ sit rõ dicti capituli Titius filios. Bal. ibi in fi. quẽ sequuntur Jacob. Alua. ꝛ do. Mar. Lau. dicunt rõnẽ esse quare ibi illud officium iudicis extinguat anno. ꝓpter subiectã materiã: q̃ ꝛ inuestitur a feudalis dꝫ peti a dño feudi intra annũ. c. j. quo tempore miles ideo lapsus anni facit vt excludatur. Nam ꝑm istam rationem, illationes supra facte ex illo tex. nihil valent ꝛ nõ sunt bone nec ꝓbantur in illo tex. scz ꝓma illatio Bal. de potestate revocandi alienata per agna. vel illatio Lu. de renouãi inuestituram emphyteuticam cum illis eliet ratio petendi inuestituram intra annum. 16 ¶ Ultimo possent ea que superius induxi magis formaliter induci ad ꝓpositum. Nã appellatio expeditur of. iudi. nobili. vt est gl. in l. j. in ꝓn. ff. q̃ sen. sine ap. rescin. quam gl. ad hoc reputat singulare Bal. in c. in ꝓsentia. in ij. co. de renũ. Et patet vna rõne q̃ appellatio ẽ mixti imperij cũ expediatur of. iu. nobili ad priuatã vtilitate. ita dicit Bar. in l. j. s. solent. ff. qñ appel. sit. quicquid tenuerit idem Barto. ꝛ male. in l. ff. de appe. ꝛ dixi in l. imperium. ff. de inri. om. iu. Et tñ quãdo grauamen est assiduum offi. iudicis. ꝓ appellatiõe nõ extinguitur: ꝓut dixi. J. in tertio fundamento.

1 ¶ Satisdatio de opere demoliendo dꝫ prestari nuncianti. talis satisdatio consulit tam nunciantj quam nunciato.

2 Quãdo quis vult cõsequi actionem vel exercitium actionis ex implemento, tenetur vltro offerre.

3 An sit demoliendum tam iuste edificatum quã iniuste, quãdo vnum sine alio demoliri non potest.

4 Si in cemiterio sunt sepulti excommunicati, ꝛ non excõicati, omnes debent remanere si non possunt discerni.

5 Superueniens causa non excusat a precedenti delicto.

Stipulatio.

Diuiditur ista lex ꝑ Bart. ꝛ Alb. in v. partes. vt hic per eos ꝛ vt tota lege cõplectaris. Adde ꝑ Imo. q̃ in vj. parte. in s. questum. ponitur quãdo plurib⁹ nunciatur, vel quãdo plures nunciant. h. d. ¶ Satisdatio de opere demoliendo, dꝫ prestari nuncianti ꝛ talis satisdatio cõsulit tã nunciantj q̃ nunciato. h. d. vsq; ad ¶. habet. ¶ No. primo ter. ibi offerre dꝫ. qõ vbi quis satisdãdo vult ꝓ uare aduersarium iure sibi iuste quesito, dꝫ talem satisdationem vltro offerre, ꝛ non expectare q̃ ab aduersario petatur. 2 Similiter ꝑm Imo. hic. qn q̃ vult cõsequi actionẽ vel exercitiu actionis ex suo implemẽto. tenetur vltro offerre. l. Jul. ¶. offerri. ff. de ac. emp. ꝛ l. ex placito. ꝛ l. rebus. C. de rerũ permu. alis regulariter quis nõ tenet vltro offerre: nisi requisitus a parte. vt est gl. no. in c. cupientes. s. si vero. in verbo contemperit. de elec. in vj. ꝛ text. in l. j. s. non exigit. C. vt in pos. leg. ꝛ l. ñ. s. j. ff. quoꝝ legatorum. alleg. in gl. Tu dic q̃ imo in d. l. Jul. ¶. offerri. ff. de ac. emp. non dꝫ emptor vltro offerre ꝓtiũ, sed ille ter. intelligit si petatur ab aduersario ꝑm bal. in l. ij. ad fi. C. de bis que sub mõ. ꝛ in l. si traditio. in ij. q. C. ꝺ act. emp. ꝛ in l. j in vl. co. C. de vsu. ꝛ fruc. legato. late do. Ile. post alios ibiñ l. fil. te lꝫ. C. de col. ꝛ patet clara rõne q̃ in 3cti bꝰ nominatis, solo consensu oritur actio absq; implemento vel absq; alia oblatione. l. iurisgentiũ. in ꝓn. ꝛ ibi Ang. ad a hoc. ff. de pact. Bart. in l. si duo patroni. s. si qs iurauerit. in fi. ff. de iureiu. ¶ Sl. in verbo nunciatiõe est magistralis ponens formã stipulationis seu satisdationis ꝛ ꝑm Bal. hic ista ẽ magis ꝓfecta gl. q̃ sit in corpore iuris: tñ ista formã ponit plenius Spe. in ti. de satisda. in s. est quoque. in ver. si. ceterum.

3 ¶ Extra gl. querit Bar. post Jaco. de Are. quãdo pars operis edificati dꝫ demoliri: q̃ sp̃ta nunciatione facta, non potest demoliri absq; alia parte q̃ postea est iuste edificata post prestitã satisdationẽ, an totum opus debeat demoliri. ꝛ sic tã edificatã iuste quam iniuste, an vero nihil. ꝛ distinguit vt hic p cum. Lum ista diff. Bar. post antiquos hic trãseunt Rap. Lu. ꝛ Lu. ro. hic alij nihil tangunt. Tu adde q̃ Alber. de ro. in l. ꝓtor. s. ait ꝓtor. s. eo. formaliter ponit omnia verba Bar. hic. ꝛ tꝫ cum ea dist. Adde etiam quod istam questionẽ originaliter disputauit Jac. de Aret. in q. per eum disputata que incipit quidam edificauit turrim. Ubi arguit ad partes. ꝛ finaliter determinat q̃ nihil operis destrui debeat. ¶ Mouetur primo: q̃ petitio demolitionis operis, locũ hꝫ ante cautionẽ prestitã, non post. nisi ꝓnuncietur iniuste edificatum. tex. est in fine. ꝛ in s. hꝫ aũt. j. ea. l. Sed huic fundamentõ põt facile respõderi q̃ ꝓcedit respectu operis in futurum edificandi. non autem respectu operis in preteritum illicite facti. Secõ mouetur. q̃ facta remissione nunciationis tacite vt expresse non põt ex ipsa nunciatione agi ad demolitionẽ. l. j. s. inde q̃ritur. ꝛ l. si opus. S. e. ꝛ l. iurisgentiũ. s. si pacisear. ff. de pac. sed recipiendo satisdationẽ videt nunciator renunciare demolitioni noui operis. l. si fundus. s. eleganter. ff. de lege cõmissoria. l. si per emptorẽ. ff. de peri. ꝛ cõmo. rei ven. ꝛ l. cõmissiõe. C. de pac. inter emp. ꝛ vẽ. ꝛ l. ij. C. de iure do. impe. sed ad hoc põt dupliciter rñderi. ¶ Primo q̃ argumentũ ꝓcludit ꝓ edificio futuro. nõ aũt ꝓ iam facto ante satisdationẽ. Secõ ex distinctione Bar. potes dicere qõ argumẽtũ ꝓcederet qñ nunciator q̃ recipit satisdationẽ sciebat ꝓius opus factum illicite factum contempta nunciatiõe. Tertio mouetur q̃ nũciator stipulando opus demoliri si appareat iniuste edificatũ videtur remittere iure nouationis, vel tacite remissionis delictum preteritũ. l. qui decem. s. j. ff. de sol. ꝛ l. quoties. in ꝓn. in ver. vnde Marcellus. ff. de nouatio. Istam disputationẽ Jac. de Are. refert formaliter Alb. de Rosa. in l. j. in ꝓn. in ix. col. ꝛ duabus seq. s. e. vbi videtur trãsire cum illa determinatione Jac. de Are. q̃ opus destrui nõ debeat. lꝫ dicat in fine. q̃ multi ꝛ magni doc. tenuerunt ꝛ inm. Tu adde. p ista opin. Jac. de are. facere in simili bonũ tex. in ca. in sacris. de sepul. 4 vbi est tex. ꝓ si in cemiterio sunt sepulti excõicati ꝛ nõ excõmunicati: oẽs debent remanere si non possint discerni: ergo illicite sepulti trahunt ad se alios illicite sepultos. Sic idem videtur facere: q̃ ꝓstita satisdatione permittitur nunciato q̃ possit edificare. tex. est hic, ꝛ in l. nõ solũ. s. sciẽdũ. s. e. Ergo et videtur concedi illud sine quo edificatum stare non põt. l. nã quod liquide. in ꝓn. ff. de penu. lega. l. si domus. ꝛ l. ej de bere calumniã. ff. de ser. vrb. ꝓ. ꝛ l. si forte. s. et. ff. si seruiend. Sed superior pars nõ põt stare sine inferiori. igitur ꝛc. Facit regula. l. illud. ff. de ac. j. here. ꝛ l. ij. ff. de iust. om. iu. qñ consequens non põt stare sine antecedenti, est necessariũ q̃ ad ꝓmissionẽ cõsequentis. et antecedens permittatur. ¶ In cõ

¶ Põt. Adde bal. ꝛ doc. in c. dilecti. ꝺ app. Bart. ꝛ Ang. in l. ab executore. C. quoꝝ ap. non recipiẽ. Ang. in l. Julia. ff. de ap.

trarium qđ imo totū edificiū sit demoliendū, nedum illud qđ erat p̄ius illicite factum. Jn p̄imis allego gl. ordinariam. in l. iij. §. opus. ff. de alie. iud. mutan. cau. fac. Ubi tꝫ gl. quod si facta nunciatione opus sit inchoatum, & sic debeat destrui: illud qđ est edificatum sp̄eta nunciatiōe: si postea vēdatur & emptor ignorans p̄cedat in opere illo illicite inchoato tꝫ nunciatio & totum edificiū tanq̄ vitiosum dꝫ dēstrui: qz destructo fundamento totum tollitur. l. sed interdum. ff. aqua plu. arce. Secō facit ter. in l. legi. in p̄in. ff. de excep. rei iud. vbi dī formaliter & ter. quod superior pars iure haberi non pōt: nisi inferior & quoq; iure habeatur. Tertio facit ter. in l. j. §. item q̄ritur. ff. de aqua. quoti. & esti. vbi si cum aqua quā licite ducit immisceat qs aliā q̄ impune nō ducit, phibetur a ductu totius aque. † Quarto facit: qz superueniens cā, nō excusat a p̄cedēti delicto ter. est no. in l. si alius. §. est & alia. in fi. ff. q̄ vi aut clā. & ter. in l. in senatusconsultum. §. si ppter. ff. ad turp. ergo p̄ satisdationē postea p̄stitā, nō excusat in eo qđ ante satisdationē illicite edificauit potes p̄dicta reducere ad cōcordiā ex dict. Bar. hic. Accedat ēt ad p̄dicta alia questio de duobus socijs vnius domus si habens partē inferiorē cōmisit delictū, ppter quod ex forma statuti dꝫ eius domus dēstrui, an dēbeat destrui pars eius inferior qua destructa destrueretur ēt pars superior socij: de quo habes gl. in c. sed & tu no. in gl. si. de pe. dict. j. per Bar. & alios. in l. atheni. §. si. ff. de aqua plu. ar. & ōt Alb. de Rosa. in l. j. §. & post operis. s. e. in vl. q. fuisse alias parme determinatū q̄ tota domus esset destruenda.

8 ¶ Licet stipulatio de opere demoliēdo videat pura bꝫ tamē tacitam conditionem si fuerit iudicatum.

3 Ea que tacite insunt iuxta Jctum informāt & extendunt illū.

4 Illud q̄ non bꝫ in se aliquā figurā operis non dī opus.

5 Vide vnum casum in quo quis cogitur ad factum, & sic ad patientiā demolitionis operis.

6 Quando est fienda discussio bonorū principalis debitoris ad hoc vt possit haberi regressus ꝫ fideiusso. an sufficiat relatio nunciꝰ pub. facta in actis, an vero sit necessaria, pnunciatio iudicis. & nu. 7.

8 Veritas meri facti est declaranda per sententiā iudicis, dato q̄ de mero facto sit probatum in actis.

9 Processus factus ꝫ principalē debitorem, nocet fideiuss. vel possessoribus pignorum.

8 ¶ Stipulatio. Adde Bar. i l. stipulationes non dī uidunt. q. v. ff. de ver. ob. Purp.

10 Etiā super notorio requiritur etiā pronunciatio iudicis.

11 An scriptor q̄ pmittit librū scribere, possit p̄cise cōpelli.

Hoc autem. † Stipulatio ex hoc edicto cōmittit re iudicata: vel non defensa, vel ex dolo aduersarij dūm ꝫ illud quod est factum habeat aliquam formā operis, & committitur ad interesse, vel p̄cise ad factū vt opus demoliatur: p̄out magis stipulatori placuerit. h. d. vsq; ad. §. questum. ¶ † Nota primo, qđ bꝫ stipulatio de opere demoliendo videatur pura. bꝫ tamen tacitam conditionē, si fuerit iudicatum: sicut in simili, ōt ter. in l. interdū. ff. de ver. ob. & hoc ter. cōrelarie no. Bal. quod tacite clausule ita habent actum modificare, sicut expresse. Addo illud vulgatuꝫ q̄ ꝫditio tacita ita impedit ortū actionis & obligationis sicut & expressa gl. est in l. item q̄. §. fi. ff. de pac. & in l. ij. §. creditū. in verbo post nuptias. ff. si cer. pe. intantū q̄ tacita ꝫditio legis subrogata in locum expresse ꝫditioni appolite a testatore est eius dē virtutis: qz impedit natiuitatē actionis & obligationis, licet nō impediat transmissionem ter. est no. in l. q̄ sub ꝫditione. §. fi. & ibi clare Bar. ff. de con. inst. & de hoc facit festum Are. in l. iij. ff. de leg. j. † Item adde q̄ ēt ea q̄ tacite insunt iuxta Jctum informant & extēdunt illū ita egregie Bal. in l. j. in v. col. C. de conuen. fisci. debi. li. x. allegat no. in l. si oleum. ff. de dolo. ¶ † Secō no. q̄ illud qđ nō bꝫ in se aliquā figuram operis non dī opus. Ex quo correlarie infert Bal. q̄ preludia seu preparatoria non ostendunt formam rei & p̄ istū ter. no. Ang. & Jmo. hic qđ statutum puniens facientē opus i alieno nō habet locū nisi illud quod fit habeat instar alicuius operis. ¶ † Tertio no. in ver. siue autem. casum in quo quis p̄cise cogitur ad factum & sic ad patiētiā demolitionis operis. Ratio est fm gl. hic, ppter contentam maiestatem pretoris. Sed ista ratio non est bona: qz ex quo p̄stitit satisdationem de opere demoliēdo: si postea procedat in opere non dī contemnere maiestatē pretoris. § si quis autē. s. eq. l. & l. pretor. §. deinde. s. e. Nō ergo vera est: qz factum est in obligatiōe ex dispositiōe legali. vel ex facto hominis subrogato loco dispositionis legalis. Nā hec stipulatio de opere demoliendo succedit loco interdicti demolitorij. Sicut ergo per interdictum demolitorij p̄tor p̄cise cogit ad factū, & sic ad demolitionē operis. l. p̄tor. in p̄in. s. e. ita p̄ istā stipulationē eius loco subrogatā, q̄ aūt obligat ad factū ex dispositiōe legali teneat p̄cise facere est ter. in l. si cū exceptione. §. sed & si qs. & ibi gl. ff. de eo q̄ me. cau. & ter. in. l. illo cōuenit. & ibi Bar. & Ang. ad hoc no. C. de excu. munc. li. x. Bar. & alij. in. l. stipulatiōes nō diuidūtur. in pe. char. ff. de verbo. obliga. ¶ † Queritur Bar. de vtili questiōe quādo sit discussio bonorū principalis debitoris. ad hoc vt possit haberi regressus cōtra fideiussores. iuxta aut. p̄sente. C. de fideius. vel ad hoc vt possit peniri cōtra tertios bonorū possessores: iuxta aut. hoc si debitor. C. de pi. Nūquid sufficeret relatio nūcij publici facta in actis, ā vero sit necessaria & pronūciatio iudicis. & decidit q̄ sit ēt necessaria pnunciatio iudicis, per sex iura de quibus hic p eū cum Bar. tenent. Lu. & Alex. hic. & vltra Bar. addit Lu. alios tres ter. Primo ter. in l. tutores a patruo. in verbo pnunciatis. ff. de confirma. tut. quē ter. vt ibi refert Bal. Jac. de Aret. in tractatu excussionū notabat ad hoc. Secō allegat ter. in l. nō tm. §. senatusconsulto. ff. de fideicō. liber. quē ter. ante eum allegat ad hoc Bar. in d. aut. hoc si debitor. quem aliqui dicūt esse Jurium sibi his que tꝫ hic. Tertio allegat tert. in l. a diuo pio. §. in venditione. in verbo interloqui. ff. de re iu. Et ista ita ante Lu. allegant Bal. & Sali. tenentes cuꝫ Bar. in d. aut. hoc si debitor Bal. & Sali. in aut. sed hodie. C. de act. & obl. Idem tꝫ Bal. in l. sancimus. C. ad senatusco. treb. per regulam. l. de qua re. ff. de iu. Ang. in §. sed neq; per illum ter. in aut. de fideius. coll. j. Raph. cu. Ro. do. Alex. & Are. in l. exitus. ff. de acq. pos. Pau. de cast. & Raph. cu. in l. decem. ff. de ver. ob. Benedic. de Plū. in l. liberis. §. fi. ff. de lib. cau. p illum ter. cū gl. in verbo. pnunciatū fuit do. Signo. de homol. cōsi. xliij. qđ inci. Redito volens porrigere manus Ang. & Are. in §. itē si quis in fraudem. in pe. char. inst. de ac. Et ista est cōis & vera sententia, † pro qua ōt do. Hyeronimus tortus hic quod non eundo p mendicata suffragia est ter. de broch. in d. §. item si quis in fraudem. in verbo bonis eius a creditoribus ex sententia p̄cedis possessis. Quem ter. ante eum ad hoc ibi ponderat Ang. de Are. in pe. char. Sed ego puto qđ ille ter. nihil penitus faciat: qz ille ter. nō loquit de sententia sup relatione nunciꝰ vel sententia super excussione bonorū, sꝫ ter. ibi ōt quod quando debitor alienauit aliqua bona i fraudem creditorū debent creditores mitti in possessionē aliorū bonorū ex sentētia p̄cedis & ij illa alia bona nō sufficiūt possunt habere regressum ꝫ emptores: & hic ter. ille nihil ad propositum. Contrariam opinio. quod sufficiat sola relatio nūcij actis facta & nō regrat aliq̄ pnūciatio iudicis tꝫ. Ja. bu. in. d. aut. hoc si debitor. & in. d. l. sancim. Ja. de are. i tractatu excussionū. Jo. d imo. & Pau. de ca. hic. Ang. Jmo. & Pau. de ca. in. d. l. exit. Ang. in. l. ita stipulat. super ver. q̄ si ab inito. ff. de ver. obli. & in. d. aut. hoc si debitor. & Jo. de Jmol. in d. l. j. Jn p̄imis mouet Jo. de Jmo. hic p gl. in. d. l. sancim. in gl. pe. in fi. que non tenet illud qđ dicit Bar. quod iudex debeat pnunciare heredē esse contumacē. imo dicit cōtrarium. Tu adde fortius p Bar. met. p illam gl. in. l. si finita. §. Julianus. in. v. co. j. ti. j. Bal. in. c. j. de mili. vasal. q̄ contumax est dicūt q̄ nō ē necesse pnūciari sup cōtumacia sꝫ satis ē q̄ de relatione nūcij & de accusatione contumacie appareat in actis, ita allegāt tenet & gl. in dicta. l. sancim. in gl. pe. & q̄tū ad illā gl. Bar. est sibi in hoc ꝫri. dom. Alex. hic & in dicta. l. exit. respōdet dupliciter. Primo q̄ illa gl. nō pt esse vera p iura. & proxime allegata. Secundo rūdet q̄ ideo in illa gl. nō regrit pnūciatio iudicis, eo qz ibi lex absq; facto hominis trāsfert hr̄ditatē i fideicommissarium, qui heres grauat restituere hereditatē est in contumacia. Cuꝫ ergo ibi nō requirat factū hominis sed legis nimirum si non requirat alia sententia in dicis. Pōdera quia secundū istam so. Bar. hic male allegasset illam gl. Tu aūt dicas ad illā gl. altero de duob modis. Primo quod Bar. bene respondet ad illā gl. q̄ iudex ibi ter. log. vt dicit Bar. Nā illa gl. vult q̄ iudex non possit ferre sententiā sup translatione bonorum in fideicōmissarium eo quia ibi lis non erat contestata sed dicit formaliter illa glos. quod iudex rediget in scriptis p tabellionem. q̄ heres vocatus per nunciū nō venit. Certe istud est interloqui cū esse cōtumacem. nec alia solennitas requiritur in tali interlocutoria ferenda. gl. est ord. in. c. fi. in gl. j. de re iud. in. vj. facit quod in simili no. Bar. in. l. in sacris. C. de p̄ri. sacro. scri. li. xij. Secundo dic ad illā gl. posito quod diceret nullā omnino reqri sententiam: certe non faceret ꝫ opi. Bar. eo quia ibi contumacia solum nocet ipsi heredi contumaci & nō alicui alij tertio: ideo ibi sufficit constare iudici ex actis, de contumacia absque eo quod requiratur alia sententia super contumacia: sed in casu nostro agitur de p̄iudicio alterius tertij, scilicet de p̄iudicando tertijs possessoribus: ideo nimirum si vltra relationem nunciꝰ requiratur etiam sententia super discussione, ad

7 hoc vt

hoc vt possit haberi regressus ꝫ illos tertios.z ita etiam ad illam gl.ōt Ang.de Are.isto vltimo mō in d.ſ.item si qs in fraudem.Sedo ōt Jo.de Imo.qs isto tex.cū gl. nihil facit p Bar. q1 loquitur in ꝫditione que secum hz iuris mixturā, vcz an sit iuste edificatū vel nō. Et ideo vt illa ꝫditio verificetur dz super ea pnunciari: p2esertim: q1 illa stipl'o de opere demoliēdo, est in effectu stipl'o de iudicato soluendo, nimirum si ad eius cōmissionem requiritur iudicatum esse. Sz qō nostra loquitur in cōditione ꝫsistente in mero facto, vcz an aligd sit in bonis debitoris, vnde in ꝫditione meri facti non requiritur alia pnuntiatio iudicis, sed sufficit relatio nūcij. Et ita ante eū rnder Ang. in d.auth.hoc si debitor.z in d.l.exitus.z cum ista solutione tz do.Alex.hic, circa quā sol.insistit Areti.in d.l.exitus. Tu autē vltra tradita p eum, dic qs ista solutio Ang.z Jmo.non est bona duplici rōne. † Prima q1 ēt veritas meri facti est declarāda
8 p sniaz iudicis, dato qs de mero facto esset pbatū in actis.ter. est.in c.cum fm.de here.in vj. vbi lz in actis ꝑstet quem esse heretricum: tū requiritur snia declaratoria talis delicti. z sic meri facti. Sedo q1 etiam casus noster non hz meram ꝫditionez facti, vt ipsi dīt imo hz mixturam iuris, vcz an discussio sit legitime facta, vel non z de hoc dz pnunciare iudex. ¶Tertio ōt Jmo. quod l.incerti. C. de interdic.z l.exitus, ff. de a cqui. pos. al legate p Bar. nihil pbant: eo q1 in illis legibus nō poterat aliter pcedi super pprietate: nisi declaretur p iudicē qs esset possessor.z sic quis in illo iudicio deberet esse reus: q̄ rō cessat in casu nostro. Tu dic quod imo. ll. bene allegantur per Bar. q1 etiam in cōne nostra ad hoc vt possit pcedi ꝫ tertios possessores, dz prius apparere de inopia debitoris: ideo dz hic interuenire snia iudicis. sicut in illis legibus. ¶Quarto ōt Jmol. quod l.ignoti. C. de reuo. his que in fraudem credi. alie. sunt, nihil etiam facit p2o Barto. q1 loquitur alio casū: nec ibi dī sententiam esse necessariam super excussione bonorum. Sed certe lz tex. ibi non exp2imat tū vī quod etiam ibi sit necessaria sententia, qua declaretur debitorem nihil habere in bonis antequam detur revocatoria de qua ibi. ꝫ emptorem, vel ꝫ donatarium. d. auth. hoc si debitor. alias non diceretur alienatio facta in fraudem, vt ibi ōt tex. nisi q̄ apparet debitorem non habere in bonis. ¶Quinto ōt Jmol. quod gl. in l. sed z si possessor. ſ. pe. ff. de iureiu. non dicit p2obationem non facere rem manifestam q1 esset ꝫ text. in c. cum olim. de verbo. signi. sed be ne dicit ex probatione non oriri actionem. Tu dic quod gl. ibi vult requiri pronunciationem iudicis, eo q1 probationes non operantur absq̄ sententia. z ibi Barto. z Ang. ponderant illam glo. ad questionem nostram quod relatio nuncij non sufficit absq̄ pronuntiatione iudicis. ¶Sexto dicit Jmo. nō obstare, c. iudex ab apostolica. de offi. delega. in vj. q1 lz ibi requiratur snia ferri super suspicione: non tū negat quin suspitio sit facta manifesta per probationem. Preterea ibi loquitur alio casu z ad alium effectum. Tu dic quod imo ibi est idem effectus, vt per sententiam declaretur z confirmetur id quod prius probatum erat. ¶Ultimo dicit Jmo. p2o opin. Jaco.
9 But. ꝫ Bart. facere † q1 processus factus ꝫ principalem debitorem, nocet fideiuſ. vel possessoribus pignorū eis etiam nō citatis si nuncius referat non reperiri de bonis, vt est gl. in l. de vno. quoque. in prin. ff. de re iudi. Tu rnde illud esse verum nisi processus sit per sententiam declaratoriam iudicis confirmatus per iura superius allegata. Pro eadem parte ꝫ Bart. mouetur Pau. de Cast. hic standum esse relationi nuncij super discussione bonorum. l. magis puto. ſ. ne tamen. ff. de rebus eorum. Per quem tex. lz ipse non referat Bart. in l. a diuo pio. ſ. in veuditione. in vlti. colum. ff. de re iudica. dicit quod consuetudo obseruat: quod credatur nuncijs de discussione. Facit tex. in c. cum parati. de appel. ergo cum per relationem nuncij factum sit certum nihil esse in bonis principalis debitoris nō vī necessaria alia pronunciatio iudicis. Sicut q̄ notorium, z certum est vel notorium principalem non esse soluendo. ibi non requiritur alia pronunciatio iudicis: vt est gl. in l. decem. ff. de verb. oblig. z in l. fi. in prin. ff. si cert. peta. Isto fundamento etiam vtuntur Jmo. z Ange. in locis p2eallegatis. Et confirmant q1 acta iudicij faciunt notorium. c. cum olim. de ver. signi. c. fi. cum simi. de cohabi. clerico. z mu. Bar. in l. j. in pn. ſ. eo.
1 o circa. ij. col. dic † qs etiam super notorio [a] requirit ēt pronun-
a ciatio iudicis. c. cum sit Romana. in fi. de appellatio. in anti. c. porro. de diuor. gl. in c. ad nostram. el. iij. de iureiur. z in ca. euidentia. in gl. fin. de accusatio. Bart. in l. emptorem. in prin. ff. de actio. emp. patet q1 pbationes z acta iudicij faciunt notorium z post conclusionem in cā. vt est gl. in c. significauerunt. de testi. z tū ridiculum esset dicere qs ibi non requiratur sententia. l. de qua re. ff. de iudi. z ita remanet defensata opi. Bartol. que est
11 v. ra z communis. ¶† Hl. in verbo siue. in fi. Contra istaz glo.

b qs imo scriptor [b] non possit compelli petisse scribere. z sic ad factum tz Bar. hic post Dy. per quinq̄ fundamenta. idem z Iatius tz Albe. hic. idem sequuntur Raph. Lu. z Pau. de Cast. hoc idem tz Bar. in l. stipl'ones non diuidūtur. in vlti. q. z ibi Alex. in antepen. col. ff. de verb. obli. Idem tz Alex. in l. alia. ſ. eleganter. in iij. col. ff. sol. matri. vbi dicit quod ista glos. cōiter reprobatur. Et tenendo ꝫ gl. dic qs fundamentum gl. ex omni capite est falsum. Primo dum dicit istud esse pp publicam vtilitatem. Nam hic non vertitur publica vtilitas principaliter, sed secundario tm̄. vt declarat Bar. in l. j. ff. solu. mat. Sedo dū glo. dicit z in hoc text. tenetur precise ad factum pp cōemptā maiestatem pretoris: ista rō non est vera vt dixi in ter. Sz ad uerte si tu velles tenere conclusionem istius glo. pp prestantiā doctor Bononien. q ꝫcoriter cū ea tenuerūt, vt habes i gl. Potes i primis dicere qs nō est verū id qs ōt do. Alex. qs ista glo. cōiter reprobetur: imo potius cōiter approbatur. Eam tz Buli. de Cu. per aliqua fundamenta relata hic per Bib. Eā ēt tz z reputat singularem Bal. in c. quemadmodū. in vlt. col. & iureiu. Eam etiam sequit Bald. in l. traditio. in j. q. C. de actio. empt. z in l. si hi ꝫ quos. C. de loca. z in l. quisquis. in fi. de epis. z cle. Istam glo. etiam alibi tz Bald. cum limitatione, q̄ scripror. promisisset scribere libros legales vel medicinales. in quibus vertitur vtilitas publica. secus si promisisset scribere centum nouellas domi. Joan. Boccatij. Ita tz Bal. in l. nec patronis. in fi. C. de ope. liber. z in l. j. in rū. colū. C. de sen. que p eo qs interest. Istam gl. etiam approbat Joan. de Imo. in c. fi. de pigno. vbi fortius dicit quod ista gl. est communiter approbata. Istam glo. etiam tz Joan. Andr. in additio. Spe. in titu. de renun. z conclusio. super versi. item est beneficium. p2o ista glo. vltra authoritates predictas bene facit quod tz Spe. in d. ver. item qs est beneficium. vbi tz. qs pactum factum cum scriptore vt debeat certo loco stare z scribere. z qs ibidem posset in compedibus retineri quod pactum alias est reprobatum: q1 est species seruituris. l. alia. ſ. eleganter. ff. sol. matr. Sedo facit quod fortius tz Bal. in l. j. in ij. col. C. qui bonis cede. pos. vbi p istam gl. tz quod scriptor qui promisit scribere adeo precise co- a
gi pōt ad factum, quod etiam non liberaretur cedendo bonis. Tertio facit illud quod adhuc fortius tz idem Bald. in l. patronus. circa medium. C. de ope. lib. vbi tz post Ja. But. qs in ciuitate bono. quidam scriptor locauerat operas suas ad scribendum, postea fuit effectus rector medicorum, q̄ adhuc precise posset cogi ad scribendum. nec dignitas rectoratus su-
c perueniens habuit eum excusare: ꝫium [c] tū loco vltimo tenuit idem Bal. post Jac. Butri. l. quisquis. in fi. C. de epis. z cler. sed p precedenti opinione facit illud quod statim subijciaz. Quarto facit qs vult glo. solennis in c. preterea. l. j. distin. q̄ si aliquis est obligatus ad scribendum forte: q1 iurauerit. qs etiam si ingrediatur monasterium adhuc non liberatur: imo existens in monasterio tenetur tale officium scribendi exequi dū tū nō negligat diuina officia. de quo vltimo per Inn. in c. fi. de ser. non ordi. per docto. in c. scripture. super verbo commutare. de voto. per Archi. in c. j. liij. dist. Jas.

a ¶Sup. adde gl. i ꝟbo recepērūt. c. bōe. el. j. ſ elec. gl. i c. sup eo. de testi. cog. gl. i c. cū. i dioce. si. de vsu. gl. z Archi. i c. q̄ lotharius. ij. q. j. Alex. de cōsil. cix. viso pcessu. iiij. volumine.

b ¶Scriptor. adde Bart. i l. stipl'ones ñ diuidunt. i ſ. Celsus. ff. de ver. ob.

c ¶Cōtrariū. Adde Dec. in c. qm̄ Ab. col. viij. vers. viij. ſ offi. de leg. Purp.

1 ¶Quando plures edificant vnusquisq̄ tenetur satisdare de opere demoliendo nec sufficit vnum satisdare.
2 Factum destructionis operis censetur indiuiduum.
3 Stipulatio ab vno simpliciter recepta, extenditur ad omnes.
4 In pretorijs stipulationibus, alteri per alterū queritur absq̄ cessione.
5 Ex his que prius acta sunt, puta si erat actus qs cōi nomine stipuletur, presumitur stipulatio communi nomine recepta.
6 Si sunt plures heredes dñi omnibus est iurandū, z ꝫ ſ sunt plures here. vasalli ab omnibus est iurandum.

Quesitum. Quot sunt edificātes tot debēt esse cautiones, an vni dz de omnium voluntate caueri. z satisdatio simpliciter ab vno recepta, ad omniū interesse refert. h. d. z habes tres partes q̄ patent in summario. ¶Not. primo ex hoc tex. q̄ qū plures edificant, vnusquisque tenetur satisdare de opere demoliendo: nec sufficit vnum satisdare: rōnem assignat tex. q1 destructio operis est indiuidua. Sed caue: q1 ista rō tex. vī probare totum oppositum qs sufficit vnum tū satisdare: q1 si destructio operis est indiuidua nec potest pro parte fieri: ergo per satisdationem prestitam ab vno ex pluribus est plene prouisum nunciantiz. ſ diceretur quod licet destructio operis sit indiuidua: tamen interesse ad quod committitur stipulatio de opere demoliendo est diuidū. vt l. penales. ſ. Julia. ff. ad l. Falcid. ideo per cautionem prestitam ab vno

non esset plene ꝓsultum nũcianti, quoad interesse alioꝝ: qꝛ dico qꝺ iurisconsultus in hoc tex. non habuit respectũ ad interesse, vt pp interesse quilibet edificantium teneatur satisdare, sed habuit respectũ ad factum ꝙ ideo quilibet edificantiũ teneatur satisdare, eo qꝛ destructio opis est indiuidua, ꝛ sic nõ ꝓt ꝓ pte fieri. Preterea respectu illoꝝ qui iuste edificarunt, pp iniuste edificantes nõ est tractandũ de interesse, l. de pupillo. §. si plurium. §. eo. Huic difficultati rñdeo qꝺ argumentum procederet, si quilibet edificantium ꝓmitteret in solidum: tũc sufficeret in hoc tex. qꝺ vnus ex pluribus ꝓmitteret, sed hic quilibet ꝓmittit ꝓ parte sua: ergo non sufficit nunciauti vnũ ꝓmittere cum destructio operis sit indiuidua. Et hoc voluit dicere iste tex. ꝛ qꝺ in hoc tex. quilibet ꝓmittat ꝓ parte sua tñ non in solidum, ꝛꝫ clare Paul. de Cast. hic per text. in l. edibus. §. eod.

a ¶ Scõo no. qꝺ factum destructionis opis censet indiuiduũ. 1
Adde text. nota. in l. ij. in ꝓin. ff. de ꝓcto. stipula. Nec mirum: qꝛ facta rr̃ sunt indiuidua, ꝛꝫ sit interesse diuiduum. l. iij. §. cato. ꝛ l. stipliones non diuiduntur. in ꝓinc. ff. de ver. obli. in gl. j. super verbo ceterarum seruitutũ. in fi. 2
b ¶ Vbi ꝓ stipło ab vno simpłr recepta. extenditur ad oẽs. Sed ꝙ qꝛ in stipłonibus ꝑsona extrinsecus non intelligit. l. si ita stipulatus. §. chrysogonus. ff. de ver. obli. Huius timore gl. hic in verbo cautũ. ꝛꝫ ꝙ hic fuit cautũ nosse suo ꝛ aliorum: ita etiam ꝛꝫ Dy. Bar. ꝛ Albe. hic: ꝛꝫ ista sol. diuinat ad illũ tex. ꝓpterea fin hanc solu. diuinatiuam iste tex. in vlt. parte esset de indubitabili. Preterea subtilius do. Pe. de Ber. u. dedit aliũ nouum intellectuz ad hunc tex. quod iste text. dz intelligi ꝓnt iacet absqz aliqua subauditione qꝺ si ꝙuenerit inter plures nunciãtes quod vni eoꝝ satisdet ꝙ stipulatio ab eo simpłr recepta absqz expressione alioꝝ trahat ꝛ ad alios, vt dicit text. Motus tali fundamẽto: qꝛ ista stipło de opere demoliendo, est ꝓtoꝛ. j. ꝓtoꝛ. in ꝓin. §. eo. l. j. §. stipło. ff. de ꝓcto. stipul. Sed in ꝓtoꝛis stipłonibus alteri ꝑ alterũ queritur absqz cessione. l. in omnibus. ff. de ꝓcto. stipul. ꝛ hoc vltimũ ad istũ tex. ꝛ addunt Ang. ꝛ Paul. de Ca. hic. Sed aduerte. ꝛꝫ iste intellectus videat coloratus ꝛ amicus litere: tñ non est verus, nec tenendus: qꝛ ꝛꝫ in stipłonibus ꝓtoꝛis aut iudicialibus alteri ꝑ alterum queraꝫ sine cessione. d. l. in omnibus. ꝛ l. in cause. in ꝓin. ꝛ ibi no. Bart. ff. de procu. Nõ tñ ꝑ hoc sequitur qꝺ in stipłone ꝓtoria, vel iudiciali simpłr interposita, subintelligatur extrinsecus persona de qua nulla est facta mentio in stipłone. Bene verũ est quod si in stipłone ꝓtoria exꝓssisset aliam personã bene illi acquireretur sine cessione. ꝛ hic fundamentum suum hz fallaciam ad istum tex. Rñde altero duobus modis. Primo modo intelligendo literã ꝓnt iacet quod inter plures nunciantes quentum est vt vni satisdetur ꝓ omnibus. Unde ex quo voluntate omnium vni ꝓmittitur, certe stipło simpliciter interposita trahitur ad oẽs. vt l. post dotem. in iij. ꝛ vj. lectu. ff. sol. matri. vbi ꝓbatur quod qñ ꝓcessit mandatum de stipulando nomine omnium. stipło simpliciter facta intelligitur omnium nomine recepta. Et ita limitaꝝ regule. d. §. Chrysogonus. ꝛ dt Bald. in l. si patruus. in ij. col. C. cõmu. vtrinsqz iudi. ꝛ qꝺ ex his q̃ ꝓnus acta sunt: puta si erat actum qꝺ cõi nomine stipulet ꝑsumit stipło cõi nomine recepta ꝑ tex. in l. iiij. §. si ab ignoto. ff. de manumisso. ꝛ ita ẽt dt Raph. Cuma. hic. Scõo rñde ꝙ regula. d. §. Chrysogonus. ꝓcedit qñ si subintelligeret ꝑsona extrinsecus actus redderetur inutilis: puta si cõcipiaꝫ ℔ctus directis ℞bis in absentẽ. secus si subaudiaꝫ ꝑsona, tali mõ qꝺ non reddat ℔ctum inutilem, vt l. si ℔. ff. de nego. gest. not. per gl. in l. hmõi. in ꝓin. ff. de lega. j. ita nota, limitat Bal. in d. l. si patruus. in ij. col. Bal. Cing. Imo. ꝛ Moder. in d. l. post dotem. in tertia lectu. ꝛ ita est in casu nr̃o. in stipłone ꝓtoria in qua ꝑ hoc qꝺ acquiraꝫ aliis, stipło nõ reddit inutilis. d. l. in omnibus. ff. de ꝓcto. stipu. ꝛ isto mõ potes saluare intellectum dom. Pet. de Ber. u. superius relatum.

¶ Quarto no. ex isto tex. argumentũ ad feuduz fm Dy. Bal. ꝛ Albe. Imo. ꝛ Raph. Cu. hic. ꝙ ꝙ si sunt plures hꝺes[a] dñi qꝺ omnibus est iurandum, ꝛ eꝫ si sunt plures heredes vasalli, ab omnibus est iurandum: vel ab vno habente mãdatũ omniũ de quo plene dixi. in l. de pupillo. §. si plurium. §. eod. ¶ Quinto circa istum tex. in verbo si maluerint, queritur quid si isti nũciãtes inter se discordent: qꝛ vnus eoꝝ velit ꝙ opus demoliatur, alius velit interesse, quo casu opus non pot ꝑ parte demoliri, vt dr̃ in tex. quid fiet hoc casu? rñdent Jaco. de Ra. ꝛ Ray. de Foꝛ. hic qꝺ officio iudicis cõpelient iudicem gcordare. l. quoties. in ꝓin. ff. de vsufru. ꝛ l. hmõi. §. n. ff. de leg. j. ꝛ ita ẽt tñ Albe. Pau. de Cast. Ludo. Ro. hic. facit qꝺ volunt Bar. ꝛ alij. in l. ij. §. ex his. ff. de verbo. obliga. subdit Ludo. Roma. hic qꝺ si iudex non posset eos ad gcordiam reducere, ꝙ tunc forte fortuna dirimit ista lis argu. in l. sed cũ ambo. ff. de iud. ꝛ d. l. h m 2. §. fi. ꝛ ꝙ no. Bart. ꝛ alij. in l. fi. C. cõmunia dele. Sed ℨ istud vlõi

a ¶ Si sunt plures heredes. Adde Bal. in l. j. in xxij. q. ff. ꝺ rebus. Angel. ꝛ Ludo. Roma. in l. ij. j. §. 6 ex his. ff. de verbo. oblig. Albe. ꝺ Ro. in l. si duo patrom. ff. ꝺ iur. Jo. An. ꝛ addi. Spe. in ti. ꝺ loc. §. nũc aliqua. ver. lxxij.

b ¶ Successoꝛ ꝓlati. Adde doc. in c. j. de depoſi.

timũ vł facere: qꝛ iudicium sortis non hz locum nisi casibus expressis a iure, ita signãter dt Bal. in l. meminimus. C. qñ ꝛ quibus quarta pars debe. lib. x. Considera si posset attentari qꝺ qñ isti nunciantes discordant inter se, ꝙ prefratur ille qui petit demolitionem operis: eo qꝛ edictum ꝓtoris disponit ꝙ edificatũ ꝓter spreta nũciatione debeat ꝓcisse demoliri. l. ꝓtoꝛ. in ꝓin. §. eo. Sed postea iurisc̃ sultus dedit facultatem nũciatori ꝙsequendi interesse si hoc maluerit. §. siue autem. §. ea. l. Cũ in re cõi ꝓferꝫ qui vult vti re cõi ad naturalẽ ꝛ destinatũ vsuz. l. arboribus. §. nauis. ff. de vsufr. no. Bal. ꝛ alij in l. j. C. q test. fac. pos. Ad idẽ facit iste tex. qui cũ mysterio dixit in plurali si maluerint. ad denotandũ ꝙ si vnus vellet interesse, non esset audiendus precedens tñ opi. cõiter tenetur.

¶ Ex persona heredis immutatur conditio obligationis.
Patientia demolitionis operis nõ censetur pena: ideo trãsit ad heredes, sed impensa demoliendi bene est pena.
Successoꝛ prelati tenetur insolidum, scilicet ad patientiam, ꝛ impensam demolitionis.

Opus. Hoc edictũ datur ℨ heredez ad patientiam. ꝛ nõ ad impẽsam. h. d. fin Bar. vel sic ꝛ plenius. Heres edificantis teneꝫ patientiã ꝑstare, vt opus destruat. non autem tenetur ipse destruere nec expẽsas in destruẽdo ministrare: qꝛ istud eẽt pena. in qua heres ante litẽ ꝛtesta. nõ succedit. h. d. tex. cum gl. ¶ Nota primo ex tex. ibi opere ꝛꝫ facto ꝙ si aliquis iã edificauit ꝓter nũciatione, quo casu tenetur insolidũ ꝛ ad patientiã ꝛ ad impensam demolitionis: ꝛ sic iã est acq situm ius nunciatoꝛi. vt declarat gl. ꝛ ibi doc. in l. non solum. §. morte. §. e. si tñ moriaꝫ eius heres non teneꝫ ad impensam demolitionis. Et sic vł qꝺ ex ꝑsona heredis immutaꝫ ꝙditio obligationis: ℨ regulã legis ſcde. §. ex his. ff. de ver. obli. Sed rñde qꝺ habito respectu pene, fit immutatio obłonis in ꝑsonã heredis: cũ pena nõ transeat ad heredes nisi lite ꝛtestata, vel quatenus ad eos peruenerit. l. vnica. C. ne ex delicto defun. ꝛ l. j. ff. de priua. deli. ꝛ istud est ꝙ qꝺ faciebat dubitationem in hoc tex.

¶ Scõo no. ꝙ patientia demolitionis operis nõ censeꝫ pena: ideo transit ad heredes, sed impensa demoliendi bene censetur pena: de quo fuit dictum. in l. de pupillo. §. nũciatione. §. eo. Et si dicatur ꝙ imo patientia demolitionis sit pena, cum ꝑ dat expensas factas in edificando. item calcem cementa ꝛ similia. Rñde ꝙ ex quo ad heredem edificiuz peruenit. ꝑstatio patientie, in eo ꝙ ad ipsum peruenit, nõ dr̃ pena. l. ꝓtoꝛ. §. hoc interdictum. primo. §. eo. imo potius est lucrũ diminuere, vt l. iij. ꝛ ibi no. j. tit. j. Sz si ꝑstaret impensas ad demoliendum cuz tales impẽse nõ ꝙenerint ad heredez: tũc diceret pena vt hoc tex. Imo fortius tenent Dy. Alb. Bar. ꝛ alij ꝙ ẽt si edificans ꝓter spreta nunciatione habuisset ius edificandi, ex quo ad heredem peruenit opus, factũ ℨ tẽpto edicto ꝓtoris: adhuc heres teneꝫ ad patientiam. ¶ Limita istam legem nõ ꝓcedere in successoꝛe ꝓlati. q teneꝫ insolidum, ꝛ ad patientiam ꝛ impensam demolitionis. tex. est in c. ij. in ꝓin. ꝛ ibi gl. j. ex eo. Rõ qꝛ eadem persona dr̃ semp ꝙueniri. ſipsa ecclesia: hic autem vere est alia ꝑsona, ꝛꝫ heres ſingatur eadem persona cum defuncto, vt in auth. de iureiu. a morien. preſti. in princip. colla. v. Ita teneꝫ Bar. ꝛ Raph. hic. alij nihil tangunt. Idem tz Abbas in d. c. ij. in pe. col. Sed ista limitatio non transit sine magna difficultate. cum habeamus regulã, quod factum ꝓlati non debeat ꝓiudicare eccliẽ, l. in bem. §. sane. ꝛ ibi gl. ꝛ doct. C. de sacrosanc. eccl. Sc̃o qꝛ prelatus edificando spreta nunciatione delinquit: qꝺ ꝑz qꝛ succedit ad hoc interdictum penale vt hoc tex. ꝛ l. ait ꝓtoꝛ. hoc interdictum. §. eo. sed delictum ꝓlati nõ ꝓiudicat ecclesie, vt in regula delictum. de reg. iur. in vj. Tertio
b qꝛ successoꝛ ꝓlati[b] regulariter non tenetur ex ℨctu vel ex facto predecessoris: misi ꝙbetur versum in necessitate eccliẽ. c. j. cum simi. de solu. Rõ qꝛ successoꝛ in beneficio non ℨsequit ius a defuncto, ꝓnt facit heres: sed a superioꝛe a quo habuit institutionem beneficij, vt est glo. in d. c. de quarta. de ꝓscript. ꝛ in c. querimoniam. de iurepatrona. Quarto facit qꝛ qñ ꝓlatus rite ꝛ recte actum facit: tũc ipsa ecclesia dr̃ ℨhere, vel ipsum actum facere, que ecclesia nunquam moꝛitur. c. si gratioſe. de reſcri. in vj. secus quando ꝓlatus non facit recte actũ, sed illicite. Ita notabiliter declarat Bald. in c. j. qui succel. reneaꝫ. ꝛ per hoc ꝓz non obstare si diceretur, ꝓnt dicit do. Albas in d. cap. ij. in j. notabili. extra eo. quod ex quo ꝓlatus edificauit nomine ecclesie, nimirum si factum ꝓlati ꝓiudicat ecclesie: qꝛ respondetur istud esse verum qñ fecisset nomine ecclesie ꝛ ad vtilitatem ecclesie: tunc bene ecclesia tenetur ꝛ per consequens successoꝛ ꝓlati: alias secus. ita gl. no. in c. ij. in g. j. ne ꝓla.

ne pla.vices suas.in l.puidendū.C.de decu.lib.x.z tenendo istā ptem ꝫ Bar.z sequaces.solum restat rūdere ad ter.in d.c.ij.ad quem potes rūdere intelligendo dupliciter. vt ibi p gl.i.z clarius p do. Abb.non recedas tū a p̄dicta limitatione q̄ cōiter tenetur. ¶Bl.fi.in ꝟbo,nō succedit.diuidit̄ ista gl. in tres. In prima alle.procedentem ad ter. In scōa p viam fallentie remouet ꝫtum. In tertia opp.z non soluit. Scōa ibi.nisi lite ꝑtestata. In tertia ibi.argumentū ꝫ. Tu rūde fm Dy. Bart. Albe.z alios hic.in l.ꝫia.lis erat ꝑtestata cum defuncto.merito pena transit ad heredes. Et q̄ ibi lis esset ꝑtestata cum defuncto, pbat ibidem in vers.penul.ibi in iudiciū deducta: ergo lis ꝑtestata. Et ista solutio plus pl̄z quam sequens solu. Bar.z doct. q̄ ibi heres ꝙcuriret ex ppria delicto cum text.ibi p̄supponat in fi.delictum fuisse defuncti z non heredis.

1 ¶Nunciatio noui ope.est in rem.z non in personam.

3 Si promisisti non edificare in tali fundo tuo domuz sub pena, deinde vendidisti,z emptor edificauit domum, quis teneatur ad penam.

4 Si duo sunt fratres z socij omnium bonorum:vnus emit quādam gabellā a cōi,z promisit certam penam:alter venit ꝫ dictum contractum,an per hoc incidat in penam.

5 Vide vnam distinctionem circa.q.supra relatas.

6 Imposita seruitute,res transit ad quemlibet successorem cuz onere seruitutis.

7 Si duo fratres diuidant domum,remanente curia cōi cū pacto expresso quod nemini liceat lumina cōis curie obscurare, si vnus vendat partem suam,an emptor possit non obstante pacto edificare in curia.

Is cui opus nouum. Istud in terdictū est in rem scriptū:ideo transit in singularem successorem.h.d.fin Bart.vel sic, z plenius. † Nunciatio noui operis est in rem scripta er parte nunciati:nō transit ēt ad singularem successorem q̄ possidet.vt teneat ad patientiam de molitionis.h.d.Et differt ista ler a p̄cedenti in duobus. Nam ler precedens loquitur in successore vl̄i. ista in singulari. Item illa loquitur q̄n author edificauit ꝫ nunciationem:ista vero q̄n successor ignarus nunciationis edificauit. Sed in vno con cor.q̄ sicut ibi heres vl̄s tenetur ad solam patientiam:ita hic successor singularis. ¶Nota primo † q̄ nuncia.no.ope.cuz sit in rem,z non in p̄sonam.vt hic,z l.operis.ff.eo.ideo afficit ipm edificium.l.vt demoliatur,z hoc respectu transit ad singularē successorem:sed quatenus respicit p̄sonam nō transit:puta vt teneatur ad impensaz demolitionis.z iste est effectus huius l. ¶Scdo no.q̄ in nunciāte nō inspicimus an edificās sit dñs, sed solum an possideat.Er quo corelarie habes q̄ interdicto demolitorio tenetur possessor edificij:nec curatur quis sit dñs. istud ēt dt ter.in l.edibus.in fi.ff.eo. ¶Vltimo ista ler inducit p Bar.post antiquos ad notabilem qōnem. † Promisisti nō edificare in tali fundo tuo domum,vel turrim sub pena, deinde vendidisti illum fundum.emptor edificauit domuz aut turrim: queritur qs teneatur ad illam penam.in ista.q.sunt.iij.principales opi. Prima est opi.gl.in l.iij.ff.opus.ff.de alie.iud.mutan.cau.fac.q̄ neuter teneatur ad talem penam, non quidem promissor:q̄ ipse non ꝫ fecit vnde nō p̄t dici commissa stipō penalis.nec emptor:q̄ ipse nil promisit, cum illa obl̄o p̄sonalis nō afficit singularem successorem.l.cum filius. ff.j.ff.de verb. obli. Adde p ista prima opin.bene facere illud quod tz Bal. in l.si patruus.in penu.col.C.communia vtriuq; iudicij.vbi querit. 4 † Pone quod sunt duo fratres z socij omnium bonorum: vn⁹ emit quandam gabellam a cōi,z promisit certam penam: aliter venit ꝫ dictum Ꝇctum:queritur vtrum p hoc incidat in penā: determinat Bal.quod neuter eorum incidat in penam. Nam ille qui ꝫuenit non incidit in penam:q̄ nō obligatur, vt laure societatis.ff.p socio. Alter vero qui est obligatus,ideo nō incidit in penam:q̄ ipse non venit ꝫ:allegat gl.in d.l.iij.ff.opus. Scōa fuit opinio Bart. qui tz q̄ tz verum sit q̄ emptor non teneatur ad penā:eo q̄ promissio fuit p̄sonalis,vt vult text. notabilis.l.si.ff.de ꝫhen.empt.tū venditor tenetur ex facto emptoris:q̄ vī promittere factum singularis successoris,vt est glo. in l.fluminum ff.adq̄situr.j.titu.). Nec obstat iste text.vbi p̄hibitio afficit singularem successorem:q̄ loquitur in nunciatione noui operis,que est in rem,vt hic,z l.in operis.ff.eod.vnde nimirum si ligat etiam singularem successorem. Cum ista opi. Bart.tenent Alberic. Imo.z Rapha.Cum.hic Aret.in consilio.lxx.incipiente, in causa que vertitur inter heredes z in simili Bar.z Ange.in l.stipō ista habere licere.ff.sicut.j.de ꝟb. obliga. Tertia fuit opinio Joan. Andr.in addi. Spec.in titu. de iudi.in quarta parte.Spec.ff.gñalia.ver.quid si duo. in prima additione: vbi tz quod emptor qui edificauit teneatur ad penam:eo q̄ fundus transit ad emptorem,cum onere suo.l.vēditor.in princ.ff.cōia p̄dio.z l.via.ff.de p̄ce.ff.de seruit. rusti. p̄dio. z l.quesitum.ff.q̄s a Titio.ff.de p̄ca. Preterea moueꝫ rōne: q̄ res semp transeunt ēt ad emptorē cū suo onere,z cū aliys suis oblōnibus,p regulam.l.traditio.j.de acqui.re.dōio. z l.si debitorem.C.de distra. pig. z c. cum sint.de decimis. † Tu autem quarto loco complectendo omniū dicta in multis locis fedre distinctionis gcordas has opiniones ex mente Spe. in tit. de empt.z ven.ff.sciendum,qui est.ff.primus.circa fi.in ver. sed pone q̄ promisit vicino suo.quem refert z sequitur Lud.hic.Q̄s aut promissor promisit simpliciter non edificare sub certa pena sine adiectione cause: z tunc talis promissio tanquam p̄sonalis non transit ad emptorem,z sic ad singularem successorem.d.l. fi.ff.de ꝫhen.emp. Facit trita regula:q̄ obl̄o p̄sonalis non sequitur fundum.l.j.ff.si heres.ff.ad Trebel. l.fi.C.de here. vel actio.ven.l.eris alieni.C.de do.q̄ multo minus pena p regulā. l.cum quidam.ff.de libe.z posth. Hoc p̄cedit etiam si obl̄o p̄sonalis Ꝇcta sit respectum ad rem transeuntem ad p̄sonam singularis successoris,vt l.cum hereditas ex fideic.cā.z l.si heres. instituto.ff.ad Trebel.quamuis ꝫium no. Ang.in l.q̄ nepotis.ff.de acquir.here.z male fm Ludo. Roma.ibi z in consil. cccxvij.quod incipit in ꝓposito casu aduertendum. in ij. col. facit.l.quedam.ff.nihil interest.de eden. Item p ista conclusione facit quod si vendidi tibi fundū minus dimidia:z tu postea vendidisti Titio,non possum agere ꝫ Titium remedio.l.ij.C. de rescin.ven fm Cy.ibi.xj.q.Bal.in xiij.Sal.z alios. Et tū ex facto emptoris venditor tenet ad penam,vt est glo.in l.fluminum.ff.adq̄situr.z ibi Bar.j.tit.j.z Bar.hic. Aut p̄missor q̄ promisit non edificare sub pena expressit cām, vcz ne turbetur vel incommodetur vsus dom⁹ talis vicini, vel ne incommodetur lumina,vel fenestre vicini. Et tunc q̄ vī ex verbis Ꝇctus venditor adiecisse seruitutem domui suc: idem talis seruitus tanq̄ coherens rei transit in emptorem,z ita loquuntur iura allegata per Jo. An. Intelligis q̄n seruitus est realiter Ꝇstituta z deducta in esse:alias secus.tex.habes z exemplum.in l.si sub vna. ff.j.ff.de ver.obl.z ibi gl.z doc.declarāt.z dicā ītatim infrius. Ista distinctione tenuit ēt ipse Bar.in l.ij.ff.opus.ff.de alien. iudi.mutan.cā facta.z Bar.in d.l.si sub vna ff.j. Adde Bal.in ea.l.ea lege.in viij.q.C.de condi. ob cau. Ubi tz q̄ q̄n vendidi tibi fundum hoc pacto q̄ nō possis ibi edificare turrim, z tu venditi alij qui vult edificare q̄ si istud pactum respicit aliquā formalem seruitutem:puta ne p talem turrim officiat castro meo iurisdictioni mee,vel luminibus meis: z tūc sdēs emptor p̄t p̄hiberi ab edificando.l.si aqueductus.ff.de ꝫhē.emp. z l.in venditione.ff.de actio.empt. Aut pactū non respicit aliquam seruitutem,sed simpliciter respicit oblōnem p̄sonales: z tunc singularis successor nō p̄t p̄hiberi.d.l.fi.ff.in fi. q̄ p̄missor tenebitur ad penam:q̄ illud q̄ fit per singularem successorez reputat factū ab ipso p̄missore:q̄ debuit p̄spicere ne illud fieret.l.si seruum.in prin.in ver.sed z si sit quidem res.ff.de verb. obli.gl.in l.non impossibile.ff.de pact. Ꝇtē qui non p̄t facere, non tz dare occasionem ne alius faciat,vt l.in lege locationis. ff.loc. Adde ēt p̄dicta tex.in l.z in principali.C.de ser.z aqua.p quē ne.ibi Bal.in ij.not. † Q̄s imposita seruitute,res trāsit ad quēlibet successorem cū onere seruitutis,vt ibi. z l.via Ꝇstituī. ff.si fundus.ff.de ser.rusti.predi.z d.l.si aqueductus. Et hoc verū in seruitute realiter Ꝇstituta,sed si erit p̄missa nō ītā realiter constituta:talis p̄missor non afficit singularem successorem.d. l.fi.ff.in.gl.in d.l.iij.ff.opus. Et Bart. infert q̄ tz seruitus sequatur p̄dium tū pene p̄missio non sequitur fundum:q̄ Ꝇstituit in oblōne p̄sonali p tex.no.in l.cum fundo.ff.de ser.rusti.predi.z verba directa ipsum p̄dium dicunt seruitutem realem p tex. quem dt esse no.in l.incipio.ff.de ser.ru.prz.facit text.in d.l. 7 in vendi. ¶Vltimo adde no.q.quam ponit Angel.in d.l.fluminum.ff.adq̄situr.de duo.fra.diuidentibus domum remanente curia cōi cū pacto expresso q̄ nemini p̄mde liceat lumina cōi clausi seu curie obscurare:si vnus vēdat partem suā Titio:an emptor q̄z est singularis successor possit non obstante pacto fratrum edificare in tali clausiro vel curia, p q̄ obscureꝫ pars alterius. Determinat Ange.q̄ nō:eo q̄ tpe pacti conuenti inter fratres: q̄dā seruitus claustro est Ꝇstituta: que q̄ realis est trasiit ad oēs ad quos transiit ipsa res,sed ista p̄cisio non est vera fm Imo.z Ludo.ibi: q̄ in re cōi nulla seruit⁹ p̄t Ꝇstitui.l.in re cōi.ff.de ser.vrb.prz. Item cum socius habeat partē in re cōi in effectu,faceret q̄ res sua parti fuc deberet seruitutē q̄ fieri non p̄t.l.si cōi.ff.de ser.rust.prz.l.si q̄s duas. ff.item si dua.ff.cōia predi. Unde pactū istoꝝ fratrū tanquam personale,p̄sonam eoz non egreditur.l.si vnus.ff.ante omnia.

cum similibus. ff. de pac. Et per ista cum laude Dei sit impositus finis huic tit. de ope. no. nuncia.

¶ Suprem iurisconsultorum principis vtriusq; censure monarche consummatissimi in odiosum titulum de acquirē. pos. Jasonis de Mayno diuina ac perutilis interpretatio incipit anno salutis. M. d. vij. die iij. Nouembris.

¶ De acquirenda possessione. Rubrica.

1 ¶ Usucapio non potest esse sine possessione.
2 Lex non vult facere actus suos frustratorios vel quod de facili possint reddi frustratorij.
3 De iure cano. mala fides quandocunq; veniens, prescriptionem interrumpit.
4 In prescribendis actionibus non requiritur possessio.
5 Non valenti agere, non currit prescriptio.
6 Qui dolo desijt possidere, potest conueniri ac si possideret.
7 Sicut ad acquisitionem dñij per vsucapionem, sic de iure ciuili requiritur possessio, ita ad acquisitionem dñij que fit de iure gentium, requiritur possessio, per traditionem, vel occupationem vel apprehensionem.
8 Ex traditione potest transferri dominium, dato quod tradēs non possideat ipse sed alter.
9 Dominium de iure gentium z possessio sunt equalia in origine q; vtrunq; de iure gentiū, sed dñium est nobilius possessione.
10 Contrariorum eadem est disciplina quo ad cognitionē, z quid quo ad iuris dispositionem, nu. 11.
12 Sentētia lata super repulsione exce. peremptorie, ita est interlocutoria sicut lata super admissione,
13 Ubi exceptio non pōt pbari per testes ex forma statuti: similiter actio nec replicatio.
14 Contrariorum nō solū est eadem disciplina, sed etiam potentia.
15 Circa probationes eque fauetur reo sicut actori.
16 Si ex forma statuti legatum potest pbari per duos testes eodem modo reuocatio legati.
17 Sicut renuntiatio beneficij potest pbari per testes z nō est necessaria scriptura, ita z collatio beneficij,
18 Aduerbium bene, quid importat.
19 Hec regula scilicet Quorum etc. non procedit in his que sunt stricti iuris.
20 Contrariorum Quia est iuris dispositio, qñ subest contraria vel diuersa ratio.
21 Si statutū disponit q; sorores nō succedat fratri, an erit idem ex.
22 Statutum excludens sororem ab hereditate fratris, nō excludit ab hereditate sororis.
23 Si statutum excludat matres a successione filij, non intelligitur excludere a successione filie,
24 In correlatiuis dispositum in vno intelligit dispositū in alio.

Missis. Prefationibus ac pludijs quibus ad hāc legēdi principiā accedi solet, cū id munus ad ordinarie legentes spectet, descendo ad principale institutus, z sic ad subtilem rubr. ff. de acquir. vel amit. pos.

¶ Hl. rubrice diuidit in duas partes. In prima ptinuat rub. ad precedentē ti. In secda p viā no. fin Bar. rñ det cōm. vel melius remouet vnū impū. Secda ibi. Et not. q; hic dr. In prima parte. Adde qd ista ptinuatio gl. bene pbat in l. j. §. tit. j. z in §. singulorum, instit. de re. diui. z in §. fi. insti. de vsu z hab. Et in quantū dr gl. † q; vsucapio nō pt esse sine possessione, adde qd possessio adeo est necessaria ad vsucapionē qd defectus possessionis qñcunq; superueniēs interrumpit prescriptionem. l. naturaliter. z l. si is qui p emptore. §. si qs bona fide. vbi tex. no. j. de vsucap. Et tū defectus bone fidei superueniēs de iure ciuili nō interrumpit pscriptionem. l. iusto. §. z si possessionis. j. de vsucap. z l. vnica. §. hoc tū modo. C. de vsucap. trāsfor. Cur diuersum. Istud est nouum dubiū meū nondū ab aliq tactū. Alias rūdebat mihi in circulis. p quendā solēne doctorem q; rō diuersitatis esset: † qz lex non vult facere actus suos frustratorios: vel qui de facili possint reddi frustratorij. l. nō cogendū. §. si pcuratori. §. de pcu. z l. hec stipio. §. diuus. §. vt leg. no. cauea. Sed si diceremus q; p defectū bone fidei supueniēte interrumperet pscriptio. Certe pscriptio que est inducta bono publico ne dñia rerū sint in incerto, vt inquit iurisconsult⁹ in l. j. j. de vsucap. z instit. de vsuca. in pn. de facili tolleret: qz multis modis pt induci mala fides, quos enumerat magistraliter Bar. in l. Celsus. j. de vsuca. omnibus illis modis interrūperetur pscriptio, ideo lex ciuilis noluit p defectum bone fidei superuenientem interrumpi pscriptionem. Sed possessio non sic de facili pditur: qz non pōt pdi sine voluntate. l. iij. §. in amittenda. j. eo. ideo lex tolerauit qd defectus possessionis supueniēs interrumpat pscriptionē. Ista rō non satisfacit: qz si ḡreret qd ius canonicū frustratorie induxisset pscriptionē: qz d facili possit interrumpi: cū † de iure canonico mala fides qñcunq; superueniēs interrumpit pscriptionē. c. fi. de pscrip. Et ppterea ego colligo optimā rōnem diuersitatis ex verbis Bart. si bene inspiciatur. in l. naturaliter. in vlti. col. j. de vsucap. sed ego plem⁹ declaro quā Bar. Aut † eñ qrimus de pscribendi actionibus psonalibus, z sic de pscribendo debito, z ibi nō requirit aliqua possessio: qz illa pscriptio solū currit ex negligentia creditoris nō petentis debitū, vt declarat not. Bart. in l. sequit. §. si viam. j. de vsucap. Et ista non est materia nostra, nec de ista loquitur ista gl. Aut loquitur in pscriptione actionum realium, z sic in pscribendo dñio alicuius rei: vbi requirit possessio adeo q; si supueniat defectus possessionis interrumpit pscriptio. Rō est: † qz nō valēti agere nō currit pscriptio. l. j. in fi. C. de anna. exce. declarat magistraliter Bart. in l. senatusconsulto. §. de offi. pfi. Ergo qñcunq; pscribens amittit pos. ꝙueniri nō pt actione reali q; psupponit dñium in agēte z possessionē in quento. l. z lex diuerso. in pin. z l. si in rem. §. de rei ven. z c. examinata. de iudi. iō interrumpit pscriptionē: qz si desinat possidere: desinit posse cōuenire. Sed desinat esse in bona fide: tū pt ꝙueniri: qz ēt detentor z pdo qui detinet res, pñt ꝙueniri actione reali. iuribus pallegatis nimirum si pscriptio non interrūpit p defectum bone fidei supuenientē. de iure ciuili. Et si subtiliter diceres, pone † q; dolo desijt possidere quo casu pt ꝙueniri pinde ac si possideret. l. finautem. §. sed z is qui ante. §. de rei ven. z l. is qui dolo. z l. pe. j. illo tit. de rei ven. ergo non deberet tunc interrumpi pscriptio. Et tū istud est falsum: qz interrumpit pscriptio ēt si dolo desinat possidere. l. pe. j. p do. Rñde fm Bar. in d. l. naturaliter in tertio requisito qd ille q dolo desijt possidere: bñ fingit possidere ad suū dānū, z in sui odium, vt possit ꝙueniri. ita, lo quunt iura palleg. Sed non in fauorē suū, vt possit pscribere. Rō rōnis est vltra Bar. qz fictio nunq; hz locū nisi vbi adest equitas. l. deniq;, z l. nec vtilez. j. ex qui. cau. ma. declarat Bar. in l. si is qui p emptore. j. de vsuca. Sed q; ille q dolo desijt possidere fingat possidere ad sui